

17-5450

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
Інститут української археографії та джерелознавства
імені М. С. Грушевського
Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Маргарита Шамрай

**МАРГІНАЛІЇ
В СТАРОДРУКАХ
КИРИЛИЧНОГО ШРИФТУ
15–17 ст.
З ФОНДУ НАЦІОНАЛЬНОЇ
БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО**

Київ 2005

Ва 662885

Пропонована праця є публікацією маргіналій (записів на берегах книг) у стародрукованих виданнях 15–17 ст., що насичені різноманітними відомостями. Найчастіше вони створювалися у зв'язку із купівлею книги, передачею її до церкви на поминання душі або за відпущення гріхів. Покрайні записи на примірниках є основним джерелом пізнання шляхів розповсюдження книги і характеру її сприйняття різними верствами населення. В той же час читацькі записи – цінне історичне джерело, особливо в галузі історії культури.

До видання подано ґрунтовний науково-довідковий апарат, що складається з іменного, географічного, хронологічного та предметно-систематичного покажчиків, а також покажчика цін на книжкову продукцію.

Для істориків, філологів, книгознавців, усіх, хто цікавиться історією та культурою України.

Редакційна колегія

О. С. Онищенко, П. С. Сохань (співголови),
Л. А. Дубровіна, Н. М. Зубкова, Г. І. Ковальчук, Н. І. Миронець,
В. І. Наулко, В. Ю. Омельчук

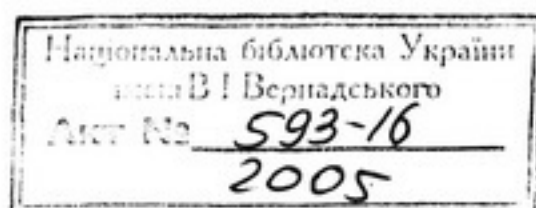
Рецензенти

О. М. Дзюба, І. О. Ціборовська-Римарович, Н. П. Бондар

Підготовлено за сприяння

Фонду Катедр Українознавства (Гарвардський університет, США).

*Програма українознавчих досліджень, фундатором якої є ФКУ,
фінансується за рахунок благодійних пожертв
українських громад США і Канади*

ISBN 966-02-3577-1

© М. А. Шамрай, 2005
© О. С. Онищенко. Переднє слово, 2005
© М. К. Іваннікова, список літератури,
укладання, 2005

ПЕРЕДНЄ СЛОВО

Одним з найважливіших завдань, що стоять перед науковою бібліотекою, є всебічне дослідження власних фондів та залучення їх до широкого наукового й культурного обігу. Активізація вивчення унікальних колекцій рукописів та стародруків віддзеркалює стрімке зростання інтересу до історичного минулого як українського народу, так і світової науки, освіти та культури. Прикладом таких історико-книгознавчих студій, зокрема серед академічної наукової громади, є запропонована Маргаритою Шамрай публікація маргіналій з стародруків кириличного шрифту 15–17 ст. з фонду Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського (НБУВ).

Маргіналії, чи записи на книжках, завжди були окремим об'єктом книгознавчих досліджень, який розглядався як універсальне джерело з історії мови, вітчизняної писемності та культури. В них сконцентровані різночасові нашарування історичної інформації, пов'язані з іменами власників та користувачів книжок: від записів про купівлю-продаж та дарчих до церков й монастирів до літературних записів, записів про історичні події, що відбувалися у суспільстві у різні часи: війни, коронування та зміни династій, одруження видатних осіб тощо. Важливими є записи про явища природи – пожежі, голодомори, комети, зливи, коливання погоди та багато ін.

Маргіналії фактично є документальними мікроджерелами не лише оповідного, а й актового характеру, наприклад, ті, що засвідчували факт передачі чи купівлі книги. Отже, будучи частиною загального складу книги, маргінальні записи містять унікальні відомості з історії видавничої діяльності, побутування книг, книготоргівлі, історії книжкового ринку, шляхів розповсюдження книжок, соціології читача тощо.

Маргіналістика є наукою порівняно молодого. Вона стала об'єктом уваги істориків та філологів, які вивчають рукописні книги та стародруки, в другій половині ХХ ст., коли почалося усвідомлення значення записів як артефактів культури, і вони почали вивчатися як самодостатні історичні джерела.

У запропонованому широкому читацькому загалові науковому виданні Маргарити Шамрай вперше здійснено публікацію маргі-

нальних записів такого значного книжного масиву, яким є фонд кириличних друків 15–17 ст. в Україні, що зберігається в НБУВ.

Маргарита Шамрай – одна з тих істориків книги, які присвятили свою наукову діяльність вивченню, зокрема описуванню, стародруків, що принесло їй визнання та повагу серед фахівців та усіх, хто цікавиться національною історією.

М.А. Шамрай народилася 20.02.1941 р. в м. Пермі в родині літературознавця Агапія Пилиповича Шамрая. В 1944 р. родина переїхала до Києва: Міністерство освіти УРСР запропонувало А.П. Шамраю посаду професора Київського державного університету ім. Т.Г. Шевченка. В 1963 р. дочка відомого українського вченого закінчила цей самий Університет зі спеціальності українська філологія та полоністика і 27 років пропрацювала в НБУВ (1964–1991), з них 20 років у відділі стародруків та рідкісних видань.

За час своєї праці в бібліотеці Маргарита Шамрай виявила наукове зацікавлення вітчизняними та зарубіжними стародруками 16–17 ст. Підсумком багаторічної копіткої праці стало її фундаментальне наукове видання “Каталог палеотипов” (К., 1995) – найповніший звід зарубіжних видань першої половини 16 ст. на терені СНД. На разі у її планах вихід каталогу “Альдини в Україні”, який планується надрукувати у Центрі досліджень античних традицій в Польщі (Warszawa – ОБТА).

Наукові здобутки М.А. Шамрай були оприлюднені також у низці книгознавчих статей, пов’язаних з дослідженням раритетів відділу стародруків та рідкісних видань НБУВ, зокрема, стосовно Лексикону Памви Беринди, Острозької біблії, першодруків Києво-Софійського собору тощо¹.

Зацікавлення М.А. Шамрай археографічними дослідженнями фондів та маргіналістикою стало очевидним ще під час описування нею палеотипів НБУВ: так, до наукового обігу були залучені маргіналії, розміщені на берегах кириличних стародруків – видань Острозької та Дерманської друкарень, невідомі записи Лазара Барановича².

¹ Лексикон Памви Беринди як об’єкт книгознавчого дослідження. // Питання сх.-слов. лексикографії XI–XVII ст. Симпозіум. – К., 1979; Острожская библия в фондах ЦНБ АН УССР. // Федоровские чтения. – М., 1981–1985; Першодруки в Бібліотеці Києво-Софійського собору. // Роль бібліотек, монастирів, соборів та інших установ у розвитку культури України. – К., 1993; Королівська бібліотека в Києві. // Бібл. вісн. – 2004. – № 4. та ін.

² Провенієнції у виданнях Острозької та Дерманської друкарень // УАЩ. – К., 1993. – Вип. 2.1.5; Стародруки кириличного шрифту 15–17 ст. як об’єкт джерелознавства. // Наук. зап. НБУВ. – К., 2000; Невідомі записи Лазара Барановича. // Бібл. вісн. – 2001. – № 3.

Від 1991 р. М.А. Шамрай працює в Інституті української археографії та джерелознавства ім. М.С. Грушевського з перших же років існування Інституту, який підтримує тісні наукові контакти з НБУВ: досить зазначити, що спільно було опубліковано понад 50 видань наукових праць, монографій, довідників, публікацій документів, збірників наукових праць.

Нову книгу М.А. Шамрай присвятила співробітниці відділу стародруків та рідкісних видань Т.М. Золотар – видатному фахівцю своєї справи, бібліографу стародруків, науковцю, надзвичайно працюючій та порядній людині, яка була прикладом трудівниці-бібліотекаря і своєю сумлінною працею творила українське книгознавство.

Віддаючи належне попередньому виявленню та докладному опису стародруків в НБУВ, зробленому Т. П. Золотар, завдяки чому стало можливим значно скоротити час на виявлення записів, М.А. Шамрай продовжує цю працю, оскільки записам в каталогах раніше не приділялося значної уваги, особливо тим з них, що не були передані автентично або були написані іноземними мовами.

Представлена Маргаритою Шамрай книга розвиває новий шлях в історичному книгознавстві, коли дослідження історико-культурних бібліотечних фондів виходять за межі традиційного для бібліотечної науки бібліографічного підходу і піднімаються на рівень комплексних книгознавчих досліджень історії книги, висвітлених через публікацію записів як джерел з історії науки та культури, що залишилися на берегах аркушів, форзацах, стародруків як мікроджерел історичного побутування книги.

Книга містить ґрунтовний науково-довідковий апарат.

Комплексне дослідження М.А. Шамрай “Маргіналії в стародруках кириличного шрифту 15–17 ст. з фонду Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського” є важливим книгознавчим явищем та фактом подальшого розвитку маргіналістики в Україні.

О.С. Онищенко, Генеральний директор Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, доктор філософських наук, професор, академік Національної академії наук України, заслужений діяч науки України

МАРГІНАЛІЇ В СТАРОДРУКАХ: ПРОБЛЕМА ДОСЛІДЖЕННЯ

Давньою традицією наших предків було використання чистих берегів книг для записів, які утворили своєрідний архів з історії та культури, що дійшов до нашого часу розпорошеним за різними бібліотеками. Пропонована праця є більш значною за обсягом у порівнянні з іншими подібними виданнями, оскільки вона здійснювалася на матеріалах одного з найбільших фондів кирилических друків 15–17 ст. в Україні – фонді Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Подібна праця стосовно рукописної книги цієї ж бібліотеки з ґрунтовним коментарем була виконана українським істориком О. Апанович¹. Слід зазначити, що маргіналії в стародруках є недостатньо вивченими в нащій країні, їхнє дослідження має епізодичний характер і, як правило, вони прив'язані до каталогів або використовуються як приклади в історико-книгознавчих працях². Російські книгознавці вже давно і постійно досліджують кирилическі стародруки, що позитивно відбилосся і на стані вивчення власницьких та читацьких записів на примірниках різних книгозбірень. Варто згадати праці А. Лебедева³, М. Тихомирова⁴, Н. Поздеевої⁵.

Авторка розпочинала працю над прочитуванням записів у старо-

¹ Апанович О.М. Вкладные, владельческие, дарственные записи и приписки переписчиков 16-18 веков на рукописных книгах ЦНБ АН УССР // История книги и издательского дела : Сб. науч. тр. - Л., 1977. - С. 22-52.

² Ісаєвич Я.Д. Маргіналії – важливе джерело історії та культури // Ісаєвич Я.Д. Літературна спадщина Івана Федорова. – Л., 1989. - С. 142-143.

³ Лебедев А.Н. Надписи на старинных книгах // Книговедение. – 1896. – № 1/2. - С. 1-34.

⁴ Тихомиров М.Н. Записи 14-17 веков на рукописях Чудова монастыря // АЕ 58 / 60. - С. 11-12.

⁵ Поздеева Н.В. Записи на старопечатных книгах кирилловского шрифта как исторический источник // Федоровские чтения, 1976. – М., 1978. – С. 39-54.

друках для створення “Зведеного каталогу кирилиці”, ініційованого головною бібліотекою Союзу РСР імені Леніна в 70-х роках ХХ ст. Тоді особливі вимоги до передачі записів не висувалися, опис здійснювався уніфіковано та скорочено, наявність запису лише просто відзначалася. Головним завданням “Зведеного каталогу” було надання докладного опису власне стародруку і редакційних варіантів. Завдяки проробленій у минулому праці авторці пропонованого видання не варто було знову переглядати книжковий фонд 15–17 ст. (близько 1500 прим.) у пошуках записів. Щоправда, для того, щоб подати автентичний запис, все ж довелося перечитати маргіналії, зокрема й іноземними мовами.

У Київській Русі існував звичай зазначати своє ім’я на предметах, що були призначені в дар церквам і монастирям. У порівнянні з іншими речами книга була найбагодатнішим матеріалом для цього, в ній можна було подати розгорнуту історичну інформацію. До маргіналій авторка відносить також записи на форзацах і на долучених чистих аркушах. На відміну від друкованих маргіналій, або т. зв. глосів, що були органічною частиною стародруків і, як правило, за змістом пов’язувалися з текстом, рукописні маргіналії, тобто записи на берегах книг у друкованих книгах, містили найрізноманітніші відомості. Найчастіше вони створювалися в зв’язку з купівлею книги, передачею її до церкви на поминання душі або за відпущення гріхів. Цей процес був важливою і урочистою подією. Шанобливе і благоговійне ставлення власників до своїх книг відчувається майже в кожному записі, оскільки з книгою в них пов’язувалися не лише надії на відпущення гріхів, але й повага до неї як до духовної цінності, що несе просвіту. Завдяки маргінальним записам зайвий раз можна переконатися, що вартість книги вимірювалася не лише грошима. З іншого боку, записи в книгах по суті були юридичними документами, що засвідчували факт передачі чи купівлі книги. Існувала постійно діюча формула запису: дата, інформація про людину (ім’я, прізвище, соціальний стан), про те, куди передається книга, умови передачі (продаж, вклад, дар) і обов’язкова погроза можливого крадію книги⁶. Щодо початкового періоду історії книги (рукописної, стародрукованої), то покрайні записи на примірниках є основним джерелом пізнання шляхів розповсюдження і характеру сприйняття книги різними верствами населення. В той же час, читацькі записи – цінне історичне джерело, особливо в галузі історії культури.

Записи на книгах виникли в процесі їхнього створення, а функціо-

⁶ *Малеїн О.* Новий підручник до вивчення інкунабулів // *Бібл. вісті.* – 1926. – № 1. – С. 49–55.

нально – як примітки до даного тексту і книги як такої, незалежно від її змісту. Причина неналежного ставлення до цієї теми, очевидно, полягає в тому, що для повного аналізу і підбиття підсумків необхідно є база у вигляді зведеного блоку прочитаних записів, до якого ще необхідно додати кілька покажчиків: іменний, географічний, хронологічний, покажчик цін тощо. Нами здійснена така робота, і тому маємо всі підстави, щоб достатньо повно висвітлити це унікальне явище – маргіналії, або покрайні записи, в Україні 16–18 ст. Переглянуто близько 1500 примірників стародруків кириличного шрифту НБУВ, з яких було відібрано 500 із записами історико-літературного та культурного змісту високого ступеню інформативності, а також вкладні розгорнуті записи, тобто такі, що містять інформацію про місце вкладу, соціальний стан особи тощо. До пропонованого видання не залучалися помянники та записи без означення часу і місця вкладу.

Інколи, спираючись на текст Біблії або полемічного твору, читачі створювали справжні публіцистичні шедеври, релігійна форма яких слугувала для вияву особистих емоцій і почуттів. Вони вступали у довірчі стосунки з автором книги, зверталися до нього безпосередньо, висували звинувачення, вимагали виправити помилки. Яскравим прикладом цього можуть послужити полемічні нотатки Аноніма на берегах твору відомого українського письменника-полеміста Іоанікія Галятовського “Ключ розуміння”, київського видання 1665 р. Ці записи мають значення з кількох аспектів: літературознавчого, мовознавчого та теологічного. За мовою можна ідентифікувати мешканця західних регіонів України, відчути людину освічену, духовного стану, з добрим володінням українською мовою та риторикою того часу. Полеміка точилася з приводу походження Святого Духа, і нотатки, відповідно, стосуються розділу “Зішестя Святого Духа”. Навколо цієї теми ламалися списи релігійних опонентів протягом 16–17 ст., що спричинило до появи великої кількості блискучих полемічних творів. Опонент Галятовського логічно і коректно полемізує з автором, не вдаючись до лайливих слів, хоча ставлення його до письменника досить критичне. Ось кілька зразків звернень Аноніма до о. Іоанікія: *Тебе єдного не повинні єсмо слухати, коли такъ письмо нерозсудне толкуєшь ... А преця з того можете розуміти, же от Сина походить, албовѣмъ далъ знакъ тлиеніємъ своимъ Х[ристо]с, же якъ Д[у]хъ матеріальни, коли дунуль на ап[осто]ли, исходилъ з пречистихъ оустъ его дочеснє, такъ от вѣковъ внутрь дихалъ, дихаєть и дихати будет Духа С[вя]т[о]го въ вѣкѣ, зачимъ и от його походить. Чому жъ ти Пане Галотовський, ту, черезъ Д[у]ха розумієшь самую персону, а наперед того тылко дари? Вѣдишь, якъ превротъне и не розсудне*

мѣшаешся. Граматики не знаешъ мой Галотовський, коли з руского слова не могли еси зрозумити, било в Грешкоє письмо посмотрити. ... А преця консеквенцию недобре чинишъ, бо жадна персона от себе самої не походить ... [№ 95, арк. 214].

Часто вільні місця в книзі використовували для записів, не пов'язаних з текстом. Такі пам'ятні записи, взяті разом, інколи перетворюються на своєрідні сімейні хроніки або літописи подій з життя села чи міста. Окрім того, вони є ще й матеріалом для пізнання культурного рівня читачів, кола їхніх уподобань. Стародруки НБУВ надзвичайно багаті на маргінальні записи різноманітного змісту. Записи в українських стародруках свідчать, що вкладниками найчастіше виступали селяни, міщани та представники чорного й білого духовенства, зрідка козаки, в окремих випадках представники старшинської козацької верхівки, українські та російські феодалі. Вкладники-міщани називали своє заняття: кравець, мельник тощо. Цікаві з точки зору історичної достовірності записи, що відтворюють події минулого, зокрема періоду козацьких війн. Так, показовим є запис, зроблений Анонімом у Тріоді пісній (К., 1640) в 40-х роках 18 ст.: *... Року Б[о]жїя 1648: перши Козаки били, начало кн. Казимира Хмельницькій. / Року Б[о]жїя 1661: Контефараци били, о заплату жолду. / Року Б[о]жїя 1672 Туречизна повторная на мученицу Феклу, взятъ турками Каменецъ Подольській. Року Б[о]жїя 1682 якъ Виденска баталѣя была / Року Б[о]жїя 1705 яко Москва з козаки били вышли ... [№ 436, арк. 352–353]. Найчастіше такі хронографи на стародруках виписувалися у 18 ст. Так, у львівському Тріодіоні 1688 р. Анонімом у хронологічному ряду зафіксовано кілька історичних подій, сучасником яких він був: *Року б[о]жїя 1738 м[і]сяця іюля дня 17 москалѣ були на Білочи. / Року 1739 м[і]сяця августа дня 17 узяли Хотѣнь тиижъ москалѣ тогожъ часу и повернулися назадъ на столицю московьскую ... Того ж року була зима велика ... [№ 459, арк. 4, 439].* Такі своєрідні хронографи були типовими для освічених верств українського народу минулих часів. Як правило, записи про певні історичні події перепліталися із свідченнями про стихійні явища, що на думку наших предків було взаємопов'язане. Спостереження і вивчення авторкою численних маргіналій та записів у стародруках, виданих у 15–17 ст., що зберігаються в фондах НБУВ, дозволяють стверджувати тезу стосовно широкої освіченості та грамотності у 16–17 ст. не лише осіб духовного стану, але й представників інших соціальних груп в Україні.*

Невеликим, але дуже цінним є відсоток стародруків із козацькими записами (слід зазначити, що така невелика кількість цього типу маргіналій зовсім не свідчить про неповагу козаків до книжки

чи їхню неосвіченість, просто “шабля та люлька” тоді були більше на часі). Ілюструвати це може запис 17 ст. в Октоїху (Дермань, 1604): *Во имя Отца і Сина і С[вя]того Духа Аминь. Я рабъ Б[о]жий Василей Волочай с товариством надаем сию книгу рскомуу Охтан до Храму С[вя]того Покров Прена[йсв]ятейшой дѣви Б[огоро]д[и]ши вызволебную от огню от Москалей. А хто би мѣл ее от Храму сего отдалити а на свой пожитокъ обѣрнути таковий з нами розсудится пред нелицемерным судиею настоят[ель] іерся Григория Андреев[ича] Свято Покровського Кочоровского рука власная [№ 275, арк. 15–24].*

На берегах примірника київського видання 1689 р. Дмитрія Туптала (Ростовського) “Книги житія святих” півустанов виконаний запис, пов’язаний з іменем матері гетьмана Івана Мазепи: *Сію книгу Житія святих честный іеромонахъ Софоній началник типографіи Печерской до м[о]н[а]стира Д[і]вчичого Печерского храму Вознесенія Г[о]с[по]да н[а]шого И[с]у[с] Хр[и]ста при всеч[е]стной Госпоже М[а]рїи Магдалине Мазепиной игумени того ж С[вя]т[о]го монастыря Року от Рож: Х[ристо]ва 1693 М[і]сяця Октов[рія] 1. А хто бы важился сию книгу от той С[вя]той Обители отдалити на такого да будет клятва, от сих же с: от[е]цъ обретающихся во книзе сей [№ 470, арк. 1–11].*

Унікальність маргіналій в стародруках полягає в тому, що вони передають історичні події через сприйняття безпосередніх їхніх учасників і створюють для нас можливість поглянути на минулі часи їхніми очима, ніби зсередини, з уяви тих людей про себе і оточуючий світ, і зробити більш узагальнюючі висновки історико-культурного характеру. Запис півустанов на берегах львівського Євангелія 1670 р. повертає нас до часів, коли багато українців страждало у турецькому полоні: *Изволнїемъ отца, и поспѣшенїемъ С[па]са, и совершенїем С[вя]т[о]го Д[у]ха вселився Д[у]х Святый в раба Б[о]жего Павла: И купилъ сию книгу рскомуу Ев[ан]г[е]ліе за отпущенїе грѣховъ родича своего, и родительски свои и за свое отпущенїе грѣховъ Івановъ с[и]нъ Хацынини Павелъ з Дубна коупилъ еи оу Ц[а]риградѣ до храму С[вя]т[о]го великом[у]ч[е]ника Георгія до Дубна на предмѣстю Насурмычъ оу неволи сще застаючий дѣялося в року 1681 м[і]сяца Марта дня 25 ... [№ 156, арк. 1–34].*

Маргіналії використовувалися також для кращого розуміння тексту, – тоді відбувався своєрідний діалог читача з автором книги, тому прочитання цих нотаток сьогодні надає відомості про ступінь освіченості власників книги, про спрямування їхніх думок, уможливорює пізнання ставлення читачів до різних наукових напрямів. За повноцінний зразок можуть прислужитися прочитані авторкою малорозбірливі записи відомого українського письменника і релігійного діяча,

політика Лазара Барановича [близько 1620–1693 рр.]: на його авторських примірниках віддзеркалилася творча лабораторія цієї могутньої постаті 17 ст. Всі виявлені записи Лазара Барановича охоплюють проміжок часу від 1670 до 1691 рр. За змістом їх можна поділити на кілька груп. До першої, і найбільшої, належать твори прозові – теологічний коментар та доповнення до друкованого тексту; до другої групи можна віднести політичні твори у віршованій і прозовій формі; до третьої – віршовані твори релігійно-філософського змісту, до четвертої – цитування античних та християнських авторів. П'яту групу записів складає фіксація стихійних явищ, особистих емоційних станів. Виявлені маргіналиї Лазара Барановича є додатковим джерелом для вивчення його літературної творчості, теологічної, політичної діяльності, а також для висвітлення цієї особистості. Дослідник різнопланової діяльності Барановича знайде в цих маргіналіях надзвичайно багатий і досі не вивчений великий обсяг архівного матеріалу як про самого письменника, так і про його епоху, яку називають епохою українського бароко [№ 54, 56, 330]⁷.

Переходячи від одного до іншого власника, книга ставала об'єктом вкладу кількох осіб або монастирів чи церков. Жертводавцями виступали групи селян, міщан, козаків, найчастіше все населення цілого села – “громади”. Такі записи дають багатий демографічний матеріал стосовно вивчення прошарків населення. На окрему увагу заслуговують записи господарчого, астрологічного, метрологічного змісту та нотатки про стихійні явища, які не можна виділити в окремі групи, оскільки в наших предків це був єдиний, висловлюючись сучасною мовою, комплекс.

У “Граматичі” Мелетія Смотрицького, наприклад, півуставом виписаний рецепт приготування чорнила, який варто процитувати повністю: *Уставъ како Чернило дѣлати / Первѣе чарка вина церковнаго / Чарка оцту доброго двѣ чарки / Галясу чарка з верхом гуми / Девять чарокъ воды третая част / Чарки купервасу, и постави на огонь дондеже начнет шумѣти / Таж за 6 днии промѣшуй и то три рази на 9 день процѣди презъ / Чистую хустку и тако пиши / А внегода огустѣеть придай мало воды елико мощно вомѣстити и пакы пиши* [№ 392, арк. 250].

Відомості про те, які книги читали представники різних прошарків українського суспільства в той чи інший час історичної епохи, завжди цікавили дослідників історії культури. І це зрозуміло, оскільки, маючи уявлення про коло читання наших предків, можна зробити висновки

⁷ Шамрай М. Невідомі записи Лазара Барановича // Бібл. вісн. – 2001. – № 3. – С. 29–32.

значно ширші стосовно стану культури суспільства, стану освіченості населення, про загальний обсяг знань, якими володіли українці в дану епоху. На жаль, відомостей, що до нас дійшли, обмаль. Тому кожна нова знахідка, невідома раніше, становить для історика великий інтерес. Так, порівнюючи дані, отримані російськими книгознавцями щодо володіння книгами серед селян та городян у Росії в 17–18 ст., відзначаємо: на відміну від таких самих прошарків в Україні, їх був незначний відсоток, що підтверджує опрацьований нами матеріал. Найтриваліше книги зберігалися в духовенства, переходячи від покоління до покоління.

Спираючись на значний за обсягом матеріал, що став базою для даної праці, а саме на колекцію стародруків кириличного шрифту 15–17 ст. НБУВ, нами зроблені цікаві спостереження щодо книжної традиції в Україні, побутування книги, її використання.

Цікавою проблемою, розробку якої дозволяє вирішувати багатий матеріал записів, є також питання стосовно ролі монастирів як центрів акумуляції і перерозподілу книжок. Фонд стародруків НБУВ складається з великих за обсягом колекцій переважно київських монастирів, примусова комплектація яких в основному відбувалася в 20–30-х роках ХХ ст. Найбільша кількість книжок репрезентована в зібраннях Києво-Печерської лаври, Київської духовної академії, Києво-Софійського та інших київських монастирів: Видубицького, Микільсько-Пустельного, Михайлівського, на приналежність до яких може вказувати не лише запис, але й печатка та шифр. Слід відзначити яскраву і цікаву щодо записів колекцію Софійського монастиря, яка складалася з приватних бібліотек осіб вищого українського духовенства, а також окремих примірників – вкладів або дарів. Поміж відомих особистостей української культури та літератури 17–18 ст. зустрічаємо імена Лазара Барановича, Варлама Ясинського, Тимофія Щербацького, Інокентія Гізеля, Петра Могили, Сильвестра Косова, Євгенія Болховітінова та ін.

Популяризація та поширення книг були тісно пов'язані з ціновою політикою на них. Аналіз отриманих даних показує, що книги були дорогі, що пояснювалося, насамперед, високою ціною на папір, оскільки він завозився або з Росії, або через Польщу з Франції чи Німеччини. Вітчизняні папірні не могли задовольнити потреби, приміром, друкарні Києво-Печерської лаври. Тому архімандрит лаври І. Гізель просив російських урядовців розплачуватися за надіслані книги не соболями, а стопами паперу.

У великому обсязі книгознавства як комплексної науки важливе місце посідає історія розвитку книжкової торгівлі. Маргіналії стають

тут неоціненним документальним джерелом для фахівців. Адже, з одного боку, для давніх українців, зокрема друкарів, книга була передусім витвором духовним, з іншого – товаром, і товаром високої вартості, якщо порівняти ціну книги та інших товарів. Зрозуміло, що співставлення сучасних книжкових цін з цінами 17–18 ст. є неможливим з багатьох причин, передусім через відстань у часі, зміст книг, зміни у технології друкування, тому лише порівняння з ціною іншого одномоментного товару може дати об'єктивні уявлення про справжню ціну книги. Так, якщо, приміром, кінь поціновувався у 30 золотих, а на щомісячне утримання одного козака за гетьманування Івана Мазепи державною казною видавалося 4 золотих, то Євангеліє коштувало близько 40 золотих⁸. Часто покупець відзначав, що книга придбана за “свою власну вірну працю”. Часом фіксувалася мета купівлі. В записах фігурують різні грошові системи, що були в обігу в Україні, Росії, Польщі, Литві. Київ був великим центром книжкової торгівлі. Українське духовенство, яке набагато краще забезпечувалося книгами, часто ставало їхніми розповсюджувачами. Деякі книги перепродувалися кілька разів, завдяки чому можна спостерігати рух цін, співвідношення різних грошових знаків. Наші дані з невеликим розходженням не тільки збігаються з опублікованими раніше відомостями, але й доповнюють та корегують цінову картину українського книжкового ринку далекої минувщини. Слід лише зазначити, що існуючі публікації з цієї теми в основному стосуються російського ринку. Тому наша інформація є значимою саме для історії книжкової торгівлі в Україні. Українська книга поширювалася всюди, де тільки був на неї попит. І ось тут записи надають нам цінну інформацію про місця побутування того чи іншого друку. В 500 примірниках стародруків 16–17 ст. нами виявлено 170 записів із зазначенням цін на книги, за які заплачено протягом 17–18 ст.

З переліку книг, що найчастіше були предметом купівлі-продажу, слід передусім відзначити Євангелія, Мінеї, Октоїхи, Тріоді, що свідчить про їхню популярність і важливість на той час як цінності, яка розглядалася, насамперед, як духовна застава за відпущення гріхів, поминання рідних, вклад до божого храму. Українці купували книги переважно вітчизняного друку, адже мережа друкарень була широко розгалужена в Україні 16–17 ст., хоча подекуди записи наших земляків зустрічаються і в книгах московського друку. На той час російське книгодрукування було зосереджене лише в Москві. Спеціалізованих

⁸ Матеріали по истории Малороссии. Вып.1. Письма к И. П. Забиле и его вдове (1687–1713). – Чернигов, 1912. – № 9.

магазинів з продажу книг ще не було. Продаж в основному здійснювався в самих друкарнях, також книги надходили з різних джерел і за різних обставин. Висвітлюючи історію надходження і поширення стародруків, розкриваємо окремі факти, важливі для історії України. Поширенню української книги, зокрема, київських друків у Москві, сприяли майстри книжкової справи Києво-Печерської лаври, які привозили на продаж продукцію лаврської друкарні. За дореволюційними джерелами відомі імена Олекси Мушича та Тимофія Кушви, Матвія Федорова, якого посилав до Москви Інокентій Гізель з метою продажу лаврських видань, також Супрунова та Васильєва, мешканців Печерського містечка монастирів монастирів⁹. Цікаво спостерігти (як використовуючи наші дані, так і раніше опубліковані, зокрема, нижче вказану працю В. Адріанової), за яку ціну продавались книги українського друку в Росії і яку ціну на них встановлювало російське духовенство. Українські друки поширювались в Москві зі змінним успіхом, що залежало від ставлення до їхнього змісту вищого московського духовенства. В першій чверті 17 ст. до українських книжок спостерігається певна прихильність з боку московської патріархії. Але вже 1627 р. вийшов "Указ", ініційований патріархом Філаретом, щоб "впредь никто никаких книг литовской печати не покупал под страхом строгого наказания и проклятия"¹⁰. Проте суворі заборони недовго тримались. Зі зміною патріарха змінилося і ставлення до українських видань. Більш того, книги українського друку ставилися за зразок московським друкарям, які передруковували їх. Особливо широкого розповсюдження набула українська книга в 50–60-х роках 17 ст. у Москві, що було певною мірою пов'язано з політичною та літературною творчістю Лазара Барановича, а також викладацькою та перекладацькою діяльністю в Москві видатних українців Антонія Радивилівського, Симеона Полоцького, Стефана Яворського.

Коливання в цінах на книги залежало також від конкретної ситуації та обставин, за яких відбувався акт купівлі-продажу. Велику роль тут відігравав людський фактор, кому і хто продавав: був це кум, чи родич, чи священник, – від цього залежала і складена ціна на конкретну книгу. Приміром, Анфологійон друку львівського братства 1638 р. [№ 9] був придбаний у 1640 р. ожеговським міщанином Хоною Чикалом за 25 золотих на замовлення пана Леонтія і його дружини Олени для вкладу книги до храму Пречистої Богородиці у маєтності

⁹ *Энгорн В.* Книги Киевской и Львовской печати в Москве в третью четверть XVII в. – М., 1894. – 19 с.

¹⁰ Там же. – С. 1.

князів Збараських за відпущення гріхів та, апріорі, поминання душі по смерті. Недавно перебувала книга в цьому храмі: вже в 1643 р. в маєтку кременецького намісника Котельницького відбувається акт продажу Анфологіону разом зі Службником київського друку при свідках духовного стану і шпитальному старості Кирилові Ласчичу за 15 золотих. Книги ці придбав локацький священик Єрофей Іонакович. Він же у 1661 р. за посередництвом бутятицького священика Івана Васильківського продає Анфологіон на Володимирському ярмарку за 19 золотих родині, мешканцям с. Бутятичі, теж для вкладу книги до храму св. Миколи. Останнє місце перебування книги – бібліотека Київської духовної академії. Наведений приклад ілюструє момент, коли ціну в 15 золотих за дві книги можна вважати майже символічною, оскільки лише один Анфологіон коштував у середньому 20–30 золотих. Отже, тут існували якісь певні взаємовідносини, зобов'язання між учасниками акту продажу та вкладу книг, в яких грошовий еквівалент не був визначальним. Таких прикладів є чимало серед виявлених і розібраних нами давніх записів на берегах стародруків. Показовим може послужити також запис у львівському Євангелії, виданому у 1636 р. [№ 127], в якому зафіксована велика на ті часи, а саме на 01.03.1703 р., сума в “пятьдесят талярей лічби литовської”, за яку була куплена ця книга побратимами Кузьми Никоненка, котрий помер на Запорозжжі і за чий гроші відбувся вклад до церкви як поминальний. Слід зазначити, що середня ціна на це видання коливалась від 5 до 8 талярів. На підставі зібраних нами даних із запродажних і закупівельних записів створено Таблицю книжкових цін, що відтворює ринок 16–18 ст. в Україні. До таблиці залучені ціни й на московські видання, оскільки вони побутували на українському ринку, до того ж авторці було цікаво прослідкувати, як цінувались ці друки в наших співвітчизників. Для порівняння з ціною на інші товари у додатку “Показчик книжкових цін” подаємо кілька прикладів з інших друківаних джерел, зокрема, з праці В. Адріанової “Материалы для истории цен на книги в древней Руси XVI–XVIII в.” 1912 р. вид., в якій наводяться приклади з описаних нами примірників.

Цієї теми торкається також такий малодосліджений з причини відсутності джерел книгознавчий аспект, як інформація про творців книги, друкарів та інтролігаторів, а також опис елементів, що використовувалися в оформленні книг. В опису вкладу Євангелія львівського друку 1665 р. [№ 152] до церкви Івана Богослова в с. Глухи Стефаном Ткачуком, яке він купив у Свято-Микільського Острозького братства в 1743 р., перелічені деталі оформлення оправи: *на котори штук штири євангелисти распятие на середині і серафимів чотири, і ланцушків*

чотири, а на другому боці п'ять гудзів і зв'язок чотири клям царські також срібні. Запис у Анфологоні (Л., 1638) [№ 10] Григорія Тихоневича, священника села Бищі, відкриває ім'я оправника, односельчанина Прокопія Роженського, який в 1684 р. *оправовал при храмі Покрова Прсв. Богородиці*. Чернігівський єпископ Зосима Прокопович дає в 1646 р. Євангеліє львівського друку 1644 р. [№ 147] на оздоблення майстрові – ієромонаху Києво-Печерської лаври Кирилові. А ігумен Києво-Микільського Пустельного монастиря Рафаїл Непітуший за намовою ченців віддає віленське Євангеліє 1600 р. [№ 113] київському райцеві Якову Чарнавському в 1618 р., щоб він *власним коштом і накладом оправити повелів, оксамит і сребра гривень дві і золотників десять на него вдаде*. Після цього книга мала бути віддана як вклад до Києво-Печерського монастиря. Ще одне ім'я відкривається завдяки маргіналіям у творі І. Гізеля "Мир з богом чоловіку" (К., 1669) [№ 102]: *Художеством і трудами монаха Нестора, переправися в переплеті книга сія: Мир з Богом 1819 года місяця септемврія*. Відбувалося це в Софроніївській Молчинській пустині.

Велике значення має пропонована праця для історії української церкви, адже із забуття століть виявлені маловідомі імена українських ієрсів, священників, дяків, які служили православної церкві у 17–18 ст.

Тепер про методику укладання пропонованого каталогу. На початку опису подається назва книги, в якій знайдено запис, вихідні дані (місце друку, друкарня та рік видання), формат книги, колашія. Оскільки завданням даної роботи є публікація давніх записів, а не бібліографія або каталог стародруків, тому наводиться лише найбільш відомі бібліографічні покажчики, а саме – каталог стародруків НБУВ С. Петрова, Я. Бирюка, Т. Золотар "Славянские книги кирилловской печати XV–XVIII ст.", "Пам'ятки книжкового мистецтва. Т. 1" Я. Запаса, Я. Ісаєвича, "Книга Беларусі. Зводны каталог" та А.С. Зернової "Книги кирилловской печати, изданные в Москве в XVI–XVIII веках". Після бібліографії подається сучасний шифр видання, за яким воно зберігається у фондах НБУВ. В дужках подається більш точна атрибуція деяких примірників, оскільки вихідні дані залишені відповідно до каталогу, одним із авторів якого була Т. Золотар.

Маргінальний запис відтворюється без змін та уніфікації. З огляду на технічні можливості, виносні літери не виділялися дужками, а передавалися як звичайні, щоб не обтяжувати текст. Титли, як установлено в текстології, розкривалися за допомогою квадратних дужок. Після передачі власне маргіналії зазначаються тип письма та установа або особа, від яких дане видання надійшло до НБУВ.

Створено ряд покажчиків, необхідних для таких праць, завдяки

яким до наукового обігу залучаються нові імена та дані про книжкові ціни 17–18 ст., братства, громади, населені пункти давньої України. Зокрема, в географічному покажчику, коли була впевненість в розташуванні конкретного населеного пункту, подано регіон територіального розподілу минулих часів. Особливо слід відзначити іменний покажчик, до якого увійшли не лише власники книг, але й особи, згадувані в описах. Покажчик коментований, звірений з довідковими виданнями для поповнення інформації про відомих осіб. Авторка намагалася відтворити певною мірою демографічну картину України 17–18 ст., тобто подавати родини в покажчику під прізвищем господаря цілісним родинним гніздом з означенням родинних зв'язків. У хронологічному покажчику висвітлено датовані записи. Предметно-тематичний покажчик допоможе зорієнтуватися читачеві за певною тематикою.

Видання присвячується Тетяні Петрівні Золотар, яка разом з авторкою розпочинала працю над створенням “Зведеного каталогу кирилиці”. Враховуючи значний внесок Тетяни Золотар у цю роботу, не можна не відзначити її як досвідченого спеціаліста-бібліографа стародруків. Її руками, в прямому і переносному значенні цих слів, поповнювався фонд відділу стародруків та рідкісної книги НБУВ. Тут після завершення історичного факультету КДУ в 50-х роках розпочала вона свою діяльність і пропрацювала до самої пенсії. Такі людські якості Тетяни Петрівни, як добросовісність, надзвичайна працьовитість і порядність у всьому, відзначали її особистість. Завдяки зусиллям Т.П. Золотар з'явився згаданий вище каталог “Славянские книги кирилловской печати XV–XVIII вв.” (1958), який вже давно став раритетом і досі не втратив свого значення для книгознавців і бібліофілів. Вона брала участь у великих колективних працях з бібліографування стародруків, зокрема в “Зведеному каталозі книг 18 ст. іноземними мовами в Росії”. Ще й досі користуються у відділі стародруків та рідкісної книги картковими каталогами, написаними її акуратним почерком, згадуючи Т.П. Золотар добрим словом.

Велику подяку висловлює авторка співробітникам відділу стародруків та рідкісних видань Інституту української книги й Інституту рукопису НБУВ за сприяння у роботі над цією темою.

ОПИСИ

1. Акафісти. – Вільно: друк. братства, 1628. 4°. 282 арк.

Кніга Беларуси 107; Петров, Бирюк, Золотарь 97. Кир. 4342.

Арк. 130 зв.–131: Сия книжка ієродиякона Афанасія Полтавѣца. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 206 зв.: О всѣс[вя]тый Николае угодник преизрядный Х[рист]овъ теплый наш заступниче, и вездѣ во скорбех скорый помощниче помози мнѣ грѣшному и унылому, в настоящем сем житіи, ум[и]л[ост]и Х[рист]а Бога даровати ми оставленіе всѣх моих грѣхов. Єлико согрѣшим от юности моея во всем житіи моемъ ділом, словом, помышленіем, и всѣми моими чувствоу ѿ вѣсходѣ д[у]ша моя помози ми окаянному умоли Х[рист]а Бога всея твари съдѣтеля, изгнати мя въздушных мытарствъ и вѣчнаго мученія, да всегда прославлю, отца и С[ина] ѿ с[вя]т[о]го Д[у]ха, ѿ твое, м[ил]о[стивное] прѣстателство, и н[ин]ѣ и пр[и]сно ѿ вѣки вѣком Аминь. [Півустав 17–18 ст.].

Прим. з б-ки КМА.

2. Акафісти. – К.: друк. лаври, 1677 р. 4°. [4], 324, [22] арк.

Запаско, Ісаевич 546; Петров, Бирюк, Золотарь 260. Кир. 116п.

Форзац: 1739 Года Іаннуар: противъ 20 числа въ ночи часа 13. прѣставися всечестный Іеросхимонах Симеонъ Духовникъ Печерскій разумомъ; лѣты и житію святостію доволенъ [проба пера].

Тогож года. Априля себѣ по полудни часа 5. прѣставися всечестный Іеромонах Васианъ бывшій Намѣсникъ Печерскій.

1740 Года Іаннуарія противъ 8 числа, въ часу 12 по полудни прѣставися всечестный Архимандритъ Кієвопечерскія Лаври Іларіонъ Негребецкій. [Скоропис 18 ст.].

Арк. [2]: Ex libris Tymothei Pietrowicz.

3. Акафісти. – К.: друк. лаври, 1693 р. 4°. [2], 272, [1] арк.

Запаско, Ісаевич 682; Петров, Бирюк, Золотарь 328. Кир. 146п.

Арк. 1–13: Сей Акафистъ куплений в Монастирѣ С[вя]то Троецко[м]і Іллѣнскомъ в отца Стефана шафара тамошнего жъ Троецкого

Чернігівського Монастиря за золотих пять, Его Милости Пану Михайлови Дунѣнови Борковскому в Року тысяча сѣмсот пятомъ мѣсяца Августа к̄з [27]го дня за Архимандрити Превелеб: висоце в б[о]гу его Милости г[о]с[по]дина отца Варлаама Василіевича на тот часъ будущего. [Скоропис 18 ст.]

Прим. з б-ки КПЛ.

4. Андрій, архієп. Кесарії Каппадокійської. Толкованіє на Апокаліпсис. – К.: друк. лаври, 1625. 2°. [16], 156, [2] с.

Запаско, Ісаєвич 144; Петров, Бирюк, Золотарь 87. Кир. 4.

Форзац 1: Апокаліпсис толкованый власный Андрея Велянскаго. [Скоропис 17 ст.]

Пат каменей мѣль дѣдъ в пастушей тоболи / Гды чиначи Саоула крола досыгъ воли [переписано з друк. тексту цього видання]. Nowos Spanas tulpis camadotur sapeminoribus. ...diabolus etsymia divinatorum diviporum / Maliames malus animus / aster habit tytulum alior habyt idylum / Gdzie nie może diabel tam poslie babe//

Zwizmenowany hetman oboich storon portu Dnipra Iwan Mazepa Stepanowicz y kawair czinu sjiwiateho apostola Andreia y zewsudij. [17 ст.]

С. [1]: Сія книга ест власная Ст. М[о]н[а]ст[и]ра Пустынного Николского Кіевского. [Скоропис 17 ст.]

Арк. 1: Сію книгу дароваль мнѣ Лаврентію Величковському вел: вт: Никонъ духовник М[о]н[а]ст[и]ра С[вя]того НПК. [Скоропис 17 ст.]

5. 2-й прим. Кир. 39.

Арк. [1 зв]: Книга зовемая Апокаліпсис мне року а̄хк̄з [1627] Адама Залуского в Данилове. [Скоропис 17 ст.]

Арк. [2]: Принадлежитъ Почаевской Лаврской Библиотекѣ 1854 г.

Арк. [8 зв]: року а̄хк̄з [1627] М[і]с[я]ца июня г̄ [3] дня сия книга ест куплена в монастырі Печерском Кіевском мнѣ Адаму Залускому рука власная. [Скоропис 17 ст.]

6. Анфологіон. – Л.: друк. братства, 1632. 2°. 521 арк.

Запаско, Ісаєвич 227; Петров, Бирюк, Золотарь 111. Кир. 2523.

Форзац: Roku 1795 był w Syniowskięy gromady diakiem przez dwu lata Roman Zalisky y z im był za podiaczego Василь Радченко; 1796ho był diakiem w Syniowie Roman Zalesky y z nim był Bazył Radczenko za rodiazeho. Писарь Лука Ляховецкий Белоцерковский Протопопа Василій Дражевскій. [Скоропис 17–18 ст.]

Арк. 2–15: Купил сию книгу глаголемую Тре[фологія] рабъ божий Иоан Сало из жоною своею Палагиєю и з синами своими Кондратом

и Матвѣем и Константином за свое отпущение грѣхов и придал ей [до] храму Святого чудотворца Николая архиепископа Мирликийския митрополит в державѣ Мл.: Пана Воеводы руского в мѣстѣ Стренявѣ при священнику отцу Иоанѣ в ринку на той час мешкающему. Хтобы мѣл або важился оную книгу выш помененую от той церкви С[вя]той отдалити албо отняти ... Хто бы мѣл заповѣдь мою преступиты и оную книгу... [заліплено папером]. [Скоропис 17–18 ст.].

7. 2-й прим. Кир. 4963.

Арк. 7–17: ...храму с[вя]той великомученици Парасковій еже есть в мѣсте короля кірѣ Владислава его м[и]л[о]сти в Городле вѣчне непорущене. Року а̀хл҃г [1633] а хто бы мѣл сїю книгоу отдалити от церкви пятницкое анафема да будет на него. іа̃ [11]. а со мною разсудится на втором судѣ пред м[и]л[о]стивым Б[о]гом. [Півустав 17 ст.].

8. Анфологон. – Л.: друк. братства, 1638. 2°. [8], 635 арк.

Запаско, Ісаевич 259; Петров, Бирюк, Золотарь 129. Кир. 2517.

Арк. 1–5: ... рекомую Анфологонъ, далем обители с[вя]тыи Лаврѣ... [витерто] в викѣ вѣчныя часи за отпущение грѣхов моих многих Лѣта а̀хма [1641] Мая ҃ [3] дня.

Арк. 6–10: Року а̀хнѣ [1655] з того ж монастыра за благословені[ем] Г[о]спод[и]на отца Варнавы Лебединско[го] Ігумена Межигорского купила раба божая Марія Жукинская до храму С[вя]того Чудотворца Х[ристо]ва Николая до села Жукинѣ за отпущение грѣхов своих и родителей тут в храмѣ отпочивающих. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

9. 2-й прим. Кир. 2518.

Арк. 3–14: ...Хомѣ за золотихъ кѣ [25] Леѡнтія за старанием его приятелем по его смерти* которий мещанин ожеговецкий на імя Хомак Чикало одобрал три грошѣ от помененнаго Леѡнтія за его еще живота на церков Божию поручений теды за тыи грошѣ купил книгу Трифолой ку храму Пречистой Б[огороди]ци у маетности яснѣ ѡсвещенѣго князю его м[и]л[о]сти ѡлександрѣ марш алку и ей мосиѣ Катерени Євгении Збаразкой и за духовним ѡтцем Василюем на тен час будучого на той час намесником ожеговецким як теж и протопопу, репчинского Збаразкого за тим и вишше имѣнованными перьсонами тую книгу, хто би мѣл отдалити от церкви с[вя]той а меновисте Рождества Пр[е]с[вя]той, то будет мѣти суд пред лицемѣрним суди его Рок а̀хм̃ [1640] М[і]с[я]ца Дня дї [14] Хома Чикало... [заклєсно папером] Левко из жоною своєю Оленою за отпущение грѣхов своих купил. [Скоропис 17 ст.].

* [Початок запису помилково під час реставрації потрапив до прим. № 8].

Арк. 15–27: Я Ерофей Іонауковичъ священникъ Николский Локацкий церкви ... [заліплено папером] и Служебникъ Киевского друку у его м[о]сць Пана Іоана Пальчиц[кого]... заліплено папером] в дворку отца намѣсника кременецкого Котелницкого в року $\bar{\alpha}x\bar{i}g$ [1643] М[і]с[я]ца Юня дня $\bar{z}\bar{i}$ [17] при велебном г[оспо]д[и]ну отцу Павлу Засмоцкомъ св[я]щеннику Марковскому и велебном г[оспо]д[и]ну и отцу Иякову с[в]ященнику Бубновскому и велебномъ г[оспо]д[и]ну отцу Иякову на той час Локацкому и пану Кирилови Ласчичу старости на той час шпиталномъ за власную свою суму... [заліплено папером] полских еї [15]...

Арк. 29–53: ... рекомая Трѣфолой куплена за власную суму раба б[о]жия Евфимия и жени его Акилиною и сина его Гаврилия. А купилем еи у чес[тного] отца Ярафея Іонаковича за старанем мене многогрѣшного Іоанна с Василкувскаго священника Бутятицкого при бытности ... [заліплено папером] Михалского... [заліплено папером] у славетном гради Володимери въ ярмарок \bar{v} [2] н[е]д[е]ле поста я Евфимий ѡз женою мою Кулиною ѡ синомъ моим Гаврилием купилем сию книгу за власную суму золотих $\theta\bar{i}$ [19] и отдаю еи до церкви до храму С[в]ятого архiereя чудотворнаго Х[ристо]ва Николая в селѣ Бутатичах за держави г[оспо]д[ина] м[о]сци пана Малащинских Рок: $\bar{\alpha}x\bar{z}\bar{\alpha}$ [1661]. М[і]с[я]ца Марта дня \bar{d} [4]. А хто бы еи мѣл откул отдалити, суд с нами мает мѣти втораго пришествия Христова. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

10. Анфологiон. – Л.: друк. братства, 1643. 2°. [8], 713 арк.

Запаско, Ісаевич 313; Петров, Бирюк, Золотарь 147. Кир. 2519.

Арк. 2 зв.–16: Во имя отца и сина и Святого Духа Аминь. Сию книгу рекомую Трифолой купил раб божий Григорий Тихоневич за свои власныи гроши за золотых $\bar{i}\bar{e}$ [15] и купивши предали до Храму Покрова Пресвятой Б[огороди]ци в селѣ Бищи часы вѣчными, а хто бы еи хотѣл от тоєи святои церкви отдалити с таковым Григ[о]рием будет суд мѣти пред нелицемѣрным судиею и день судныи, а котори священник божею... повинен с тоєи книги будет за Григория Г[оспод]а Б[о]га просити року божия $\bar{\alpha}x\bar{m}\bar{d}$ [1644] м[і]с[я]ца ноємри дня за священника на имя Лука. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 20–24: Ся книга направлена року $\bar{\alpha}x\bar{i}\bar{d}$ [1684] м[і]с[я]ца февруарія дня $\bar{z}\bar{i}$ [17] за власнымъ старанамъ мене Григорія Тихоневича на той часъ пресвитера Бисцкого ѡправовалъ Прокопій Роженскій интрелигаторъ при Храмѣ Покрова Пр[е]с[в]я[той] Б[огороди]ци въ селѣ Би-

щи: якоже вышше изобразиса Року и дна [підпис]. [Скоропис 17 ст.]

Арк. 25–32: 1872 года месяца декабря 12 дня причетникъ Никита Демковичъ и учитель Иван Бѣльскій пересматривали эту книгу села Бища. [19 ст.]

Арк. 654: Nigdy nie praktykowana drożyzna w kraiu przynaumniey tym iako w Roku Pańskim była 1805 żyто по зл. пол. 54; Hreczka по 40 у więсеу: Jeczmin подобnie 40 Owies 20; Pszenica по 60 у kilka, a to за panowania Cesarza Francyska drugiego: Xiądz M Boiarski Paroch Bisci;

Nigdy niezapamiętana tanica jako w roku 1836 żyто было по зл. пол: 2 groszy 15 owies по зл. пол. 5 - koszec a to за panowania Cesarza Roskiskiego wszech Rossi Krai Polskiego Jan Paluszyński[?] diak Biszczy.

Nigdy nizapamiętana drogość jako w roku 1867. Zyто по злр 8 hreczko ćwierć по злр 7 i 2/1 jeczminica ćwierć по злр 6 2/1 owies по злр 4 ćwierć pszenica по злр 11 a то за панованія Cesarza всероссійскіого Króla Polskiego Александра Николаевича. Никто не помнить чтобы когда нибудь была такая холера какъ въ 1873 годѣ въ Тарногородѣ умѣрало по 30 душъ въ день, это есть Кара Божая. [19 ст.]

Прим. з б-ки КДА.

11. 2-й прим. Кир. 587.

Арк. 1–9: Року ѿхмѣз [1647] М[і]с[я]ца Марта ѿ [8] дня я Сидор Лановий Туруба записую сїю книгу трефолой до цѣркви с[вя]того... [витерто] в маєтности в Литовии за державы его Мости Пана... [витерто] которая то кнїга от тоєй быть отдалена. А хто бы еи мѣль от тоєи ц[с]ркви отдалити той розсудитя со мною на званном судѣ пред Г[оспо]дем нашим Ісусом Христом. А хто будет на ней отпраовати за мене г[о]с[по]да б[о]га просит. [Скоропис 17 ст.]

12. 2-й прим. Кир. 588.

Арк. 1–11: ... книгу гл[аголем]ую Трифолой... храму Воскресенія Х[ристо]ва в мѣстѣ Корсунѣ [за] отпушеніе грѣхов небожчика Тимоша Оникиенка отца своего вѣчными часы. Абы не была отдалена от храму виш поминеного. А хтобы мѣль отдалити любѣ с[вя]щеникѣ альбо з общих людей, теди нехай буде проклят Анафема Іарама[на]фа, и розсудитя со мною на страшном и втором пришествии року ѿхѣѣ [1662] М[і]с[я]ца Марта дня второго. [Скоропис 17 ст.]

[Після переатрибутування встановлено, що це примірник видання 1638 р.]

13. 3-й прим. Кир. 881.

Арк. 1–4: Я Яков Міємлович, недостойный презвитеръ сїю книгу Анфологїонъ, благопотребную, и вели общеплезную далъ за отпу-

щеніе грѣхов моих обители С[вя]той Архистратига Михаила Золото-
верхого К: вѣчные часы Року ѿхлѣ [1635].

Арк. 467: Мат: г̄: з̄: [3:7] Великаго устава. Аще прилучится бл[а]го-
вѣщеніе въ понедѣлок четвертыя, и въ н[е]д[і]лю на малѣ вечерни на
ти возвах ст[и]х[и]рых праз. д [4]. слао: ин: праз. на с[вя]тих: вчѣ троди
дню само глас. им: сл: ин: праз. Троп. праз: на велицей вечерни въ нощи
по обычном ѡсалмѣ, поем блажен мери первую славу. На Г[оспод]и воз:
ст[и]х[и]ры на ї [10]. Въ Триоди под: три днеси и праз: седмѣ ѡ[тц]ѡвъ
превелебнѣх. сл: ин: праз: по слач быст... [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 713 зв: Спасы Господы ѿ помилуй раба своего Іеромонаха Ермо-
гена Савритского. [Скоропис 17 ст.].

Форзац: Спаси Господи и помилуй Раба Божого Саву. [Скоропис
17–18 ст.].

14. 4-й прим. Кир. 2535.

Арк. 1–6: Сия книга зовемая Трефо[логион]... [заклеено папером]
з оукладомъ Громади Головецкой... [заліплено папером] и [от]праванее
... [заліплено папером] в селѣ в Головьни старостви Любомскомъ при
епископи Холмескомъ Мефодии Терлецком при держави великого
Короля Владислава купленная у отца Торговицкого за злот[их]с к̄с
[26] въ року ѿхлѣ [1646] М[и]с[я]ца Мая дня. А хтоби сию книгу мѣль
от ц[ерк]ковѣ мѣль отдалити осужденъ будетъ. [Скоропис 17 ст.].

15. 5-й прим. Кир. 2537.

Арк. 1–17: В року тысяща хмд̄ [1644] сентебря дня к̄а [21] за панства
Полского Кролюючого Владислава д̄ [4] за держави его М[и]л[о]с[ти]
Пана воиеводы дербскаго [?] а пануючого в тен час в том ж селѣ
Стрѣльцахъ его М[илость] Пан Годлевъ[?] Дай ему Боже здравіе и
много лѣтъ. А свещеника в тен час будуючого Ярофея. Сталося то в
селѣ Стрѣльцахъ иж куплена сия книга г[лаго]лемая Трефолои за суму
золотих к̄ [20] Полской ... [витерто] А кошги той книги на болшева
сдана ... золотих ї [10] другий от нас радции Лисовах трети рад[ца] на
имя Трофим Ковалюкъ тыи зо всею Громадою Предощивотою [?] своим
коштом, а купив и тую книгу надали ей ку церкви того села Стрѣльцы
церкви Святой велмѣ Ис[уса] Х[ристо]ва Георгия Побѣдоносца и слав-
ного чудотворца, а мѣль би хто тую книгу отдалити от той ц[ерк]кви по
ли дяк албо простіи чловѣкъ заклѣнаниемъ с[вя]тих отец їи [318]
Никѣйскимъ Соборомъ и хочом такимъ суд мѣти прѣд нѣлицемірным
судиею на великомъ торжику во втором пришествии Ис[уса] Х[рис]то-
вом Амин Амин. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

16. 6-й прим. Кир. 2541.

Арк. [7 зв.], 1–25: Во имя отца и сына и святого духа Аминъ. Сия Книга рекомая Трифолой купляная рабомъ божимъ (I dano za pieu za zlotych лѣ [35]) по порозвиську Холодюкувъ Роман ј жени его Фекли ј сина его Іоана ј сина его другого Грегорія синовою зъ Мариєю ј синъ третій Олексея ј дщерии его Марии јз братами своими Миколаем з другом Кузмою купили за телесное здравии ј за отпущеніе греховъ своихъ ј за короля Іоана Собецького за пана державого Алѣксандра за старости Грабовецкого за резеденьции отца Пангътелимона презвѣтер Модринъ... [витерто] Rabom božym Hrehogym по прозвиську Романчукум року божия „ахнї [1688] ј предаль еи до храму Воскресения Христова Мѣсяца Августа дня а [1] подписася. А хто бы... [заліплено папером] книги отдалити от церкви божественной буду з ним мѣти [заліплено папером]... пред нелецемѣрным судиею... [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

17. 7-й прим. Кир. 4917.

Арк. 2–8: Надана ест до храму Покрова ...[обірвано] Прес[вя]т[ой] вл[а]д[и]ч[и]цы нашей Б[о]г[о]р[о]д[и]цы еже ест в селѣ Сосновици коштомъ его м[и]л[о]стивего пана Витринского коллятора церкви Сосновѣтской за с[вя]щенника Матфея Будкевича в року „ахмз [1647] м[і]с[я]ца февраля к̄ [20] дня. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КМА.

18. Анфологіон. – Л.: друк. братства, 1651. 2°. 8, 672, 2 арк.

Запаско, Ісаевич 378; Петров, Бирюк, Золотарь 189. Кир. 596.

Арк. 1–14: року Б[о]жего „ахнв [1652] сию книгу... [частину арк. обірвано] Трифологъ ку[пил]... [частину арк. обірвано] Авдискувъ синъ з женою... дочкою и дѣтками с[воими]... за доброе здоровья свое и ... придали ей ко церкви Ч[е]стнаго кр[е]ста г[о]с[по]дня в селѣ Щирци в... ихъ м[и]лостею... часы за священника Тимофея Тимофеевича дает знати тым подписом и просит абы вѣдали всѣ обивателѣ и громада ... носкихъ отецъ. [Скоропис 17 ст.].

19. 2-й прим. Кир. 2561.

Форзац: Книга сія Труфолоуѣв принадлежитъ Лабунской Троицкой церквѣ... Священникъ Іремія Аничковъ. [19 ст.].

Арк. 1–9: Року божего „ахзѣ [1663] М[і]с[я]ца Сѣптѣврія дня аї [11] сию книгу именем Трефолой купил раб божий [Василий Аничков]? родич Нестерувскій из же [ною]... [заліплено папером] и надали еи ку церкви Архи[страти]га Михаила в селѣ Нестеровцах в маєтности ...

[заліплено папером] Ясновелможнаго Пана Дѣдичнаго на Золочевѣ а на Помораных ѡ пана старосты Яворского и стрийского хорунжого коруного Скиянича... [заліплено папером] не маѣтъ быти под страхом судом божим ...такового позываю на трибунал прѣд страшным судиѣю нѣ налицезрения нѣгде справедливый заледва ѡ справедливее, а каторий священник з неѡ буде Богу служити що проше нас много Господних не забывайте Г[о]с[под]а Бога о наших грѣсех вседержателя рикате хай имена Хр[и]с[т]ом кротост[и] в молитвах с[вя]тых прочитуют раб б[о]жий Василий ... [заліплено папером] и Татяна... [Скоропис 17 ст.].

20. Анфологiон. – Новгород-Сіверський, 1678. 2°. [7], 703, 68 арк. Запаско, Ісаевич 555; Петров, Бирюк, Золотарь 262. Кир. 644.

Арк. [1–4]: Из числа книгъ Акима Карташева. [Скоропис 18 ст.]. [Ісаевич (2). С. 283].

Арк. 37–53: Сий Трифолой С[вя]то Покровъской Носовской в року д̄а̄х̄:̄о̄:̄ч̄: [1699]? за благословеніем отца ігумена Крщиновича со тцанием его сия книга надана бист до Покрови устне до Носових Млиновъ... [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 573 зв.: декабра 17 пришелъ спробовати пера и чернила чи добре дячиха борщу наварила.

Арк. 606: ... се тои подобенъ что дякъ носовскій не уміе спѣвать чїномъ. Карпо Пашкевичъ. [Скоропис 17–18 ст.].

Форзац: У бібл. А.У. Промислова 1927 р. [Запис олівцем, вірогідно, С.І. Маслова].

21. Анфологiон. – Л.: друк. братства, 1694. 2°. [8], 671, [1] арк. Запаско, Ісаевич 689; Петров, Бирюк, Золотарь 331. Кир. 4932.

Арк. 1–12: Во имя отца и сына и святого [духа] Аминь я рабъ б[о]жий Іоанъ Жеребко отменилемъ сию книгу г[лаго]лемую Трифологiонъ ценою золотих шесдесятъ доброй монѣти и надалем до времени в храм с[вя]того Пророка Фезвитянина Іліи до града Копачева, доколь и я могу блізь тогожъ града пребывати, а ежели здаритмися отдалити, теды абы мнѣ невозбранно без всякаго препяствия яко ест за мои власніе гроши купленную отобраты і отдати где мнѣ на той часъ здаритися що для лѣпшой віри казалемъ о записях а̄ψ̄з̄ [1707]го Року М[і]с[я]ца Мая дня ѳ [9] Іерей Кардашевский. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 13–21: По смерти же мужа моего Іоана Жеребка я Феѡдора Жербковая сей же Трафолой надаю во вѣчное до м[о]н[а]ст[и]ра С[вя]то Вознесенского Мошенского довічно помяновения такъ небожчика Іоана мужа моего, яко ѡ Феѡдора Сешневского рожоного брата моего:

которий и положен ест в той с[вя]той обители даби никто же дерзнулъ отняти или восхитити от тоей с[вя]той обители под прокляствомъ с[вя]гих отецъ тїи [318] Року āψāī [1711] декам. ā [1] при битности синов моих Івана и Василя записалос: за ігуменст[в]а Превел: ѿца Ісаиѣ Іліевича: в тїй с[вя]тїй обители. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 615 зв.: Березнячкой Илиїнской церкви. [Скоропис 18–19 ст.].

Форзац 2: Куплена 1832го года ризы позолочиню затрачены 50ть рублей титаромъ Карпомъ шварнимъ Каленикомъ Голенкомъ. [19 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

22. 2-й прим. Кир. 595.

Арк. 17–30: Року б[о]жїя āψлз [1737] М[і]с[я]ця Мая дня иї [18] сию книгу рекомую Трафолой купилъ его Священо Іерей Григорій Бобко Презвитеръ Борсуковскїй за здравїе свое со женою своею Марїєю, а дал за нею таляровъ шестнадесять Григорїю на тень часъ застаючому оу Вашковцах на бакаларїи, а хто бы мѣль его отдалити от мене альбо от дѣтей моихъ таковїй проклять будетъ анафема маронафа на вѣчні вѣки Аминь... [Скоропис 18 ст.]. [Адрианова. С. 145].

Арк. 31: Записую сию книгу рекомую Трафолои синову своему Іоанови.

Прим. з бібліотеки Кам'янець-Подільського держ. університету.

23. 3-й прим. Кир. 2684.

Арк. 2–12: Року āψѿ [1770] Септеврїя иї [8] дня сию книгу г[ла]големую Трифолой надалъ коштомъ власним на церковь Св[я]т[и]т[ел]я Х[ристо]ва Николая Новокозарской, его м[и]л[о]сть Константин Мокіевскїй державца тогожъ села Козари. А хто бы мѣль тую книгу от оной церкви отдалити, таковїй да будетъ в сей вікъ и будущий проклять Анафема. [Скоропис 18 ст.].

Форзац: Книга Єпархии Чернѣговской Городка Лугина на Преде-
рации церкви Святителя Хр[ис]т[о]ва Николая Іерея Левкія Стефа[но-
вича] [заліплено папером] причетнякы, Приходовъ всяких чиновъ
людемъ, которихъ... [заліплено папером] Приходъ стопяти двора обрѣ-
тається Человекъ... [заліплено папером] кто имяни в прошломъ 727:
году в котории мѣсцихъ и числь: исповѣдались и с[вя]тих таинъ при-
чашалис, и кто каких чиновъ неи[спове]дались, и что за то штрафнихъ
денегъ взят довелось и сколько взято и сколько не взять и для чого,
тово значитя ниже сего.

Званые обывателемъ:

1. к/ Григорій Кузменко; 2. жена его Анна; 3. син его Ісидоръ; 4.
2 синъ Іоанъ; 5. 3 синъ Диомидъ; 6. м/ Литвинъ Филипъ; 7. жена его

Анна; 8. синъ его Сергій; 9. Кирилъ Нелинъ; 10. жена его Параскева; 11. к/ Мария Софоніева жена ; 12. синъ еѣ Петръ; 13. жена Петрова Евдокія; 14. дочь Петрова, Мария; 15. 2 синъ Сафонішин Василий; 16. к/ Евфимій Рижий; 17. жена ео Агафія; 18. зять его Василий; 19. Жена Васса; 20. братовая его Васса; 21. дочь братовоѣ Меланія; 22. к/ Онисимъ Смулскій; 23. жена его Варвара; 24. сестра его Екатерина; 25. 2 сестра Пелагія; 26. 3 сестра Агафія; 27. к/ Василий Малинко; 28. жена его Агафѣя; 29. теща его Мария; 30. синъ его Стефанъ Василіевъ; 31. Иѡанъ Бала; 32. жена его Евдокія; 33. дочь его Параскева; 34. а Иѡанъ Бригинецъ; 35. жена его Анастасія; 36. к/ Дионисій Бережних; 37. жена его Наталія; 38. синъ Карпъ Дионисовъ; 39. 2 синъ Денисовъ Евфимій; 40. п/ Сава Солодкій; 41. жена его Анастасія; 42. дочь его Ефросинія; 43. 2 Евдокія; 44. 3 дочь Васса; 45. п/ Тимофей Зѣнецъ; 46. жена его Евдокія; 47. Михаилъ Литвинъ; 48. жена его Елена; 49. к/ Мария Евфимія Мерзлюка жена; 50. синъ еѣ Петръ; 51. жена его Дарія; 52. 2 синъ Пантелеймонъ; 53. жена Пантелемонова Мария; 54. 3 синъ Григорій; 55. к/ Семиѡнъ Грищенко; 56. жена его Анна; 57. синъ его Стефанъ; 58. жена Стефанова Евдокія; 59. дочь Семенова Параскева; 60. 2 дочь Матрона; 61. Маѣзимъ Суниа; 62. жена его Мария; 63. синъ его Филипъ; 64. братъ его Маѣзимовъ Иѡанъ; 65. жена Иванова Марина; 66. 2 братъ Маѣзимовъ Трофимъ; 67. жена Трофимова Дарія. [Скоропис 18 ст.]. [Весь запис зроблений у вигладі таблиці].

Rozątek mądrości боязнь божа. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки ПДС.

24. 4-й прим. Кир. 2695. [Аналогічний запис у супрасльському Службнику 1695 р. вид.: Кир. 5554, ВХV 1/1].

Арк. 1–9: Року $\bar{a}\psi\bar{z}$ [1717] сію книгу рекомую Трифолой купиль велможній его М[и]л[о]сти Панъ Андрей Ціховскій судія Красноставскій гродскій войскій Подолскій фундатор Обители тутейшей Городецкой з господінею [?] своею велм[ожною] Панею Констанціею, и дочерію Маріанною и надалъ ей до тоей же обители от себе зафундованой тутешей С[вя]той Троици Красност. [?] вѣчними часи котрая книга жадним способом... не повинен быти отдалена от тоей обителѣ С[вя]той под анафемою. [Скоропис 18 ст.].

25. 5-й прим. Кир. 2692 .

Форзац: 1886 г. Мая градъ выбиль рожъ въ Субочѣ и Колачковцахъ.

Изъ Св. Покровской церкви села Субочи Иглицкаго уѣзда 1890 г.

Марта бго дня. Свящ. І. Сулковскій.

Арк. 1–17: 1714 сѣя книга купленая за голову преставшагося раба божія Гавріѣла Трефолой и отдана естъ до села Колачковец до храму Рожд[е]ству Пр[е]с[вя]тои Б[огороди]цы до зрасту сына его Іоана гди буде годенъ и гди буде духовним жеби...[частину арк. обірвано] тая книга не отдалена от него, а жеби до его зрасту била от того храму не отдалена, а нѣ била заставна нѣкому отдана естъ до рукъ до отца Григорія [?] презвитера того храму діялося тое во градѣ Студеници при урондѣ Мѣском руку свою кладу власну wuyt Leonty Burmistrz Kybeienko Махум Burmistrz Wuytenko у wszystek urzond. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 3 зв.: Г[оспо]ди Г[оспо]ди призри съ небесе и виждь и посѣти виноградъ сей и соверши его его ж насади деснеца твоя Г[оспо]ди. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 234 зв.: Нто nie chce z mlodych lat pracować to na starość bendzie s torbami hercować. Кто не хочеть въ молодых летах трудиться, тотъ въ старости будетъ щеголять съ сумою.

Арк. 237 зв.–241: „аџпїд [1774] года септеврия дня зї [17] в среду по Воздвиженскій Честнаго Креста снѣгъ з дощом ишовъ и зимность барзо строга била же не будетъ болша и около Рождества Христоваго. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 269 зв.: Року Божія аџмз [1747] Іній барзо великій оупавъ дня ѳї [19] в субботу перед Ігнатіемъ хати Днѣстромъ несло въ Теремъцахъ людей багато потопилося хати повиносило.

Арк. 276 зв.: Въ Петрѣвку въ среду м[і]с[я]ца іуния дня? Року Божія аџѳѳ [1779] туча велика спала, шо...

Арк. 293 зв.: О яка радост свѣту зїявила, гди Па[н]на Чиста сина породила оу Вифлемѣ в мѣстѣ барзо рано витати Пана пастира Казано принесли ему Ливанъ смирну злота, взяли заплату небесную за то Ирод злостиви с того засмутился же Панъ предвѣ[чн]ий народився. Казаль жольниромъ землю сплунгдровати народеного вертепї / Иосифъ старецъ Марію споймуєт и до Єгипту з Хр[и]стомъ оуступует / Иосифъ старецъ колисал дитяцько луляй же. [Колядки на Рїздво Христове]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 327 зв.: Можна бити кѣлко схотѣти, а знати доки тодѣ знати той за шо, бо хто бїє то прибіє, а хто клене, то проклинє.

Арк. 397 зв.: Nie ten pies co pisał, ale ten co czytał.

Арк. 612 зв.: Му tu bili у nie utyli, у wy tu będziecie у nie utycicie.

Арк. 671 зв.: Юрко Парубчишинъ 18. Савка Куши... 18 Феодоръ Декос 18 Феодоръ Ничай 18 1772 м[і]с[я]ця Януарія дня 11 окрестиль младенца Семєона отецъ Григорій Борєчко мати Марія Кумове Мицко Тикачъ Євдокія Волощучка. [Скоропис 18 ст., рїзними почерками].

26. 6-й прим. Кир. 2693.

Арк. 1–7: Сію книгу глаголемую Трифолой надал раб Б[о]жій Ніколай Войцеховськой до Храму Воскресенія Іс[уса] Х[ристо]ва еже ест в мѣстѣ его Королев[ск]ой М[и]л[о]сти Року Божого а̄ψ [1700] м[і]сяця Марта к̄θ [29] дня на чест и хвалу Г[оспо]ду Б[о]гу всемогущему за отпушеніе грѣхов своих часи вѣчними, а хто би мѣл сію книгу от того С[вя]того храму отдалити, любо отняти яким колвек способом на такового да будет анафема и іар. С[вя]тих от[е]цъ тїи [318] иже во Нікеи'и я Николай Войцеховскій з таким на второмъ пришествїи Христовомъ разсудся. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 672 зв.: Року божого а̄ψми [1748] м[і]с[я]ца іюлія було зацмієніє слонца и сарангча барзо балъная ишла того ж м[і]с[я]ца дня к̄є [25] первая почала. [Півустав 18 ст.].

27. Апостол. – Л.: друк. І. Федорова, 1574. 2°. [15], 264 арк.

Запаско, Ісаевич 1; Петров, Бирюк, Золотарь 21. Кир. 575.

Арк. 3–36: Изволініем ѡтца и споспїшенеемъ с[и]на, и совіршенемъ св[я]т[о]го д[у]ха в лѣто божіею нароженя тисечо пятсотого и семдесят пятого году м[і]сяця декабры а̄і [11] индикта 3 дала сию книгу Ап[о]ст[о]ль Григоревая Ходковича п[а]ни вилінская гетмановая найвишша Вел. Кн. Литовского старостиная городенская и могилівская Княжна Катерина Ивановна Вишневецкая по нібожчику славное паміті его м[ило]с[ти] п[а]ну малжонку своем п[а]ну Григор[и]ю Ходкевича п[а]ну виленском гетману найвишшом Вел. Кн. Литовского етс. И по нібожчику с[и]ну своемъ его м[ило]с[ти] п[а]ну А[н]дрѣю подстолим Вел. Кн. Литовского и по другом с[и]ну своемъ небожчику его м[ило]с[ти] п[а]ну Александру Ходкевича старості городенском и могилівском во храм Бл[а]говіщеня пресвятая Б[о]городица в имену н[а]ш[е]мъ Супрасльском на монастырь. И хто бы сию кн[и]гу Апостоль с того божественнаго храма дерзнулъ отлучити и паки ні привратити, да буди на нім клятва от всілінского собора иж в Нікеи на ерѣтики полож[е]ная, Аминь. При той же книзи и Євангїліе учителное и псалтыр с тою ж подписю даю. [Скоропис 16 ст.]. [Ісаевич. С. 149, 151].

[Євангеліє учительне з аналогічним записом потрапило до фонду РДБ, Москва].

Арк. 56–83: Сію книгу гла[голе]мую Апостол, положили во храмъ к Николе чудотворцу й к великомученику Хр[и]стову Георгию Иѡанъ да Козма Яковлевы дѣти Унковские лѣта зр̄з̄θ [7169=1650]го Сентября въ а̄ [1] день при животе за их Б[о]га молити, а по смерти ихъ поминати [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

[Прим. належав родині Ходкевичів, згодом – ніжинському бібліо-

філу М.М. Михайловському]. Прим. з б-ки Ніжинського істор.-філол. ін-ту.

28. 2-й прим. Кир. 696.

Арк. 81 зв.: Въ имя ѿ[т]ца и с[ы]на и с[вя]того д[у]ха Раб б[о]жий Сидоръ Трохимович и[з] женою своею Василисою купили сию книгу А[по]ст[о]ль и придали еи до храму С[вя]того архангела Х[ристо]ва Михаила в мѣстѣ Летичевѣ для молбы и м[о]л[и]твы ради д[у]ши своєю и за д[у]шу отца своего Трохима и за м[а]т[е]ри своєю Устианы и за братом своим Савою и за всѣмъ родомъ своимъ. А тхо [!] мѣтъ отдалити от того с[вя]того храму - поп ли или причетник ц[е]рк[о]вный или прости, а я Сидоръ с таковым буду суд имѣти пре[д] м[и]л[о]стивым б[о]гом во сыи вѣцѣ и въ будущи, а который попъ будет служител у того с[вя]того храма повинен г[оспо]да б[о]га просити за мене ж и за отца моего и за м[а]терь и за родители мои. [Скоропис 17 ст.]. [Попов. С. 163].

Арк. 166 зв.: Лѣта божего нарож[ения] 1574 року кругу луны [число заклеено папером], М[і]сяца иуния 10 дня я Хоцко Балька мещанин Г[оспо]д[а]рски Киевски далом сесьмой Апостол на ц[е]рковъ с[вя]того богоявлиния и мѣсте Коростошеве имену его м[и]л[о]сти п[а]на Ивана Олизара Вольчковича. [Скоропис 16 ст.]. [Исаевич. С. 152; Яковенко. С. 246].

28а. 3-й прим. Кир. 574.

Арк. 3–18: Я раб божий Климентий, будучи мнѣ... [бракує 4 і 5 арк.] из дочкою моею Явлогією, а вѣлико... отменили есми сию книгу Апостол в честь и во хвалю г[осподу] нашему и пречистое его мате[ри] и вс[і]м] святым и положили есми сию книгу Апостол у храм у божий У[спіння] пречистое богоматерий у Ма[настирі] Порицкумъ у во имену ея м[и]л[о]сти к[нягині] порицкое вѣчне а непорушне, а хто бы мил сию книгу мою порушити от [того] храму до иного храму, тот ея ма[ет] со мною розсудити перед милости на оном [?] страшном суди и на не лице [приятном]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 24–33: ... за держави великого... его милости пана Щесного Ка[зимира] Потоцкого старости Сокал[ского], воеводи Краковского, гетмана полного коронного, за преосвящ[енного] еп[и]с[ко]па володимерского Леш, за священного іерея Гѣргорѣя в лѣто... мира 72...? от воплощения гос[по]дня 1693 месяца... [Скоропис 17 ст.].

Арк. 79–89: Сеи апостолъ исыправил рабъ божий освященный иереи Стефан изъ жоною своею Анъною и синами своими... изъ Николаем исы дочкою Настасією за отпоущение греховъ своихъ, за

котории дали золотых 15 за держави его милости пана воєводи бельского и старости стрийского. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з Волинського наук.-дослід. музею в Житомирі.

29. 4-й прим. Кир. 839.

Арк. [2–15], 1–2: Я рабъ б[о]жий Терентий из братом своим Стефаном и сыном Игнатом надаемо сию книгу, рекомую Апостол, которую есмо купили у славъного пана Феодора Поповича, обивателя милочевского при людях бывъших и вѣры годных, за ѡтпущеніе гриховъ своихъ. А хто бы мѣлъ сию книгу яким колвекъ способомъ отлучити ѡт храму Рожества Пр[есвя]той Б[огороди]цы ѡт села Данелѣиович, таковой ч[о]лов[і]к да будет проклят. Сие начертание издадѣся іереєм... презбытерем... [заклеено папером] рук[ою власною]. [Скоропис 17 ст.]. [Исаевич. С. 152].

30. Апостол. – М.: друк. А. Невежи, 1597. 2°. [8], 8, 301 арк.

Зернова 13; Петров, Бирюк, Золотарь 35. Кол. Вітте 15.

Арк. 1–8 [1-го рах.], 1–8 [2-го рах.], 1–22 [3-го рах.]: Сия книга Ап[о]ст[о]ль тетръ;

А сие книга черница Прохора Соловецкого Якима Прокопева сына деревни Маркова приложил къ Егоръ [?] страсотерпицу і чернице Парасковее подписал я самъ своею рукою по родителей своих, а будет кои поп паже [?] сие книгу глаголемую Апостол заложит или как і съхитрит і будет онъ проклят, а тот такии протевъ сынъ приложил але ради своих праведних родителей поминал къ церкве. [Півустав 18 ст.].

Арк. 8 [1-го рах.]: Сия книга старца Прохора Ап[о]ст[о]ль печатано тетръ Старца Прохора Соловецка а подписался я своею рукою. [Півустав 18 ст.].

31. Апостол. – К.: друк. С. Соболя, 1630. 2°. 14, 229 арк.

Запаско, Исаевич 203; Петров, Бирюк, Золотарь 105. Кир. 17.

Арк. [15–20]: року д̄ах̄м̄е [1645] Марта... [частину арк. обірвано] рабъ б[о]жий Андрей Харковичъ ѡтменилемъ сию с[вя]тую книгу рекомую... [частину арк. обірвано] А ѡтдалемъ ѡтцу Стефану с[вя]щенникови Спаскому вѣчными часы до рукъ его власних. А ѡтець Стефан повинен за мене Г[о]с[по]да Бога просити у престола Б[о]жия, такъ и родичовъ моихъ зешлих с того свѣта прислужъбних Божих набожъне поминати вѣчными часы Амин [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

32. Апостол. – Кутейно або Буйничі, близько 1632 р. 2°. [243] арк.

Книга Беларуси 117. Кир. 22п.

Форзац 1: Могилевскаго Уѣзда Мѣстечка Ярошева Успенской церкви. [Численні нерозбірливі записи метричного характеру].

Proba piora piorza dobrego u Kowalskiego samego onego brak ... Pap Starbowski ...

Арк. Ц4 зв.: Року божія $\bar{a}\psi\bar{l}\bar{d}$ [1734] в Полышгъчу вийшли Москалѣ й козаки и калѣмуки, и стоялы въ Немеровѣ и барзе зѣлиы были, зѣ Немерова до Бару пошли;

Року $\bar{a}\psi\bar{l}\bar{i}$ [1738] земля тряслася в Петровѣ пост, первой не[д]ѣли Поста в среду, на С[вя]таго ап[о]ст[о]ла, Єр[е]мїя $\bar{l}\bar{a}$ [31] числа, м[і]с[я]ця мая;

$\bar{a}\psi\bar{l}\bar{z}$ [1737]: Вѣтеръ страшливій бувъ доми зривавав корчми в Рогатѣну 19: домовѣ зервав и дерева вивертав. [Скоропис 18 ст.].

А потом триднѣвна хоруба заразѣ зачалася на которую людей мѣсцями віеле поумерало. [Скоропис 18 ст.].

Року Божія АΨΑΙ [1711]: апопо [!] Domini 1711 на Подолю Саранча голодѣ учинила. В томѣ же року быдло зѣдыхало, того ж року Москва с Польску wyszła;

Року 1788 20 Julij Москалѣ на Волоску сторону перейшли и билися с турчаком лѣтъ два и половина, а потомѣ вернулись въ Полшчу 1792 года дня 9 мая в Могилев перейшли въ Сирбахѣ перш а спотичка була.

J. Gładkowski derektor na ten czas będąc szkoły Parafii Jaryszof.

Прим. з б-ки Подільського епарх. істор.-стат. ком-ту в м. Кам'янець-Подільський.

33. Апостол. – Л.: друк. М. Сльозки, 1639. 2°. 27, 244 арк.

Запаско, Ісаєвич 270; Петров, Бирюк, Золотарь 132. Кир. 583.

Форзац: Сія книга принадлежить Церкви Р[ождества] Б[огородицы] Маиский 1864 года.

Арк. 1–8: Року $\bar{a}\bar{x}\bar{n}$ [1650] м[і]с[я]ця мая $\bar{a}\bar{i}$ [11] дня я священно схимонах Илиа Ивакий проповедникѣ Слова Божия... [частину арк. обірвано] дарую вѣчними часы, которую если бы єя хто важил от того мѣсца с[вя]того отдалити, каждого такового позывано на суд страшный вышѣ реченный Ивакий рукою власною. [Скоропис 17 ст.].

34. 2-й прим. Кир. 2526.

Арк. 1–9: Сію книгу г[лаго]лемую Ап[о]ст[о]лѣ въ чест и въ хвалу Г[оспо]да Бога въ Троицы единого, Монах Ісакий купил и надал до храму С[вя]того Архиеерея и Чудотворца Николая за отпущение грѣхов своих, которую хто бы мѣл от того С[вято]го храму ѡбители Мілецькой отдалити, нехай будет Хр[ист]ом Спасителем от царствия ѡтдален н[е]б[с]ного... [частину арк. обірвано] Николаєм Патроном ѡбители.

сей С[вя]той подписал многогрѣшный в Іеромонасех прошоны ѿ брата въ Христѣ Ісакию, Антоній Пещерный на тот час намѣстник и казнодѣя того ж Монастыря Мѣлецкого за щасливого архимандритства Превелебнѣйшаго во Хр[ис]тѣ его М[и]л[ости] Г[оспо]д[и]на ѿца Іосифа Чаплища Шпаковского Архимандрита Мѣлецкого, Ігумена Бордовского [?] и Яблоченского, лѣт ѿ вопло[щенія] Б[о]га Слова ѡхмѣ [1643] іюня, ѿ [18] [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КМА.

35. Апостол. – М., 1648. 2°. 318 арк.

Зернова 211; Петров, Бирюк, Золотарь 178. Кир. 853

Форзац: Книга сія Чернобыльскаго Старообрядчес[кого] Монастиря 1913 года Ноября 2 дня.

Арк. 15: Сія книга принадлежит Чернобыльскому старообрядческому мужскому монастырю 1908 [печатка].

Арк. 1–9: Сію книгу Апостолъ именуемую подарилъ київлянинъ рабъ божій Василій въ Воронежской Грамацкій волосной монастырь въ церковь Успенія пресвятія богородицы 1807 года іюля 30 дня ѿ отдалъ в руки того ж монастыря іеромонаху Серафиму Павилскому. [Скоропис 19 ст.].

36. Апостол. – М., 1663. 2°. 369 арк.

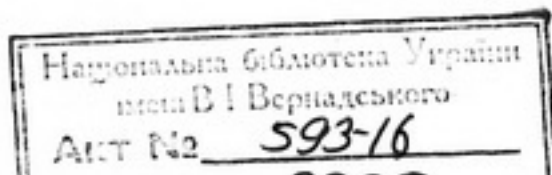
Зернова 307; Петров, Бирюк, Золотарь 219. Кир. 196.

Форзац: Апостол. Или Дѣянїя и посланїя с[вя]тыхъ Ап[о]с[то]лѣ. Печатанныя, при Царѣ Алексіе Михайловиче въ Москвѣ ѡхмѣ [1663] года. [Півустав 17 ст.].

Смотри книгу подъ названїемъ “Хронологическая Роспись Славянских книгъ, напечатанных Кирилловскими буквами”. Составл. И. Коротяевым. Спб: Изд: 1861 года. Читай, на стран.: 96-й, №726-й. Старообрядцы: безпоповщинскаго и поповщинскаго толка, хотя, некоторыя книги печатанно сію книгу при Царѣ Алексіе Михайловиче уважають, но сію книгу отвергають, потому что въ ней напечатано Іисусъ, - но не Ісусъ; Въ Книгѣ сей начальных 8 листов утрачены. [19 ст.].

Арк. 9–37: ... околничево и оружейничево Богдана Матвѣевича Хитрово Загороднево Двора [з]рѣе [7175го = 1667] Сентября въ к̄с [26] д[е]нь дал сію книгу околничей и оружейничей Богдан Матвѣевич Хитрово в Московском уѣздѣ в село Кисово в ц[е]рковь Св[я]того ѿ всехвалнаго ап[о]стола и евангелиста Иоанна Богослова. [Скоропис 17–18 ст.]

Прим. з б-ки М. Маклакова, згодом належав Путивльській центр. район. б-ці.

37. Апостол. – К.: друк. лаври, 1695. 2°. [16], 295 арк.

Запаско, Ісаєвич 696; Петров, Бирюк, Золотарь 333. Кир. 4669.

Форзац: Настоящая книга жертвуется въ Музей Кіевской Духовной Академіи [!] 15 го Іюня 1879 года священникомъ Іоанномъ Жаловскимъ.

Чигиринскаго Уѣзда, Села Высших Верещакъ Преображенской церкви Настоятель Священникъ Іоаннъ Жаловскій. 27. XI. 1877 года. Печатано 1695 года въ Киевѣ, как видно изъ послѣдняго листа сей книги слѣдовательно въ 1879 году исполнилось уже 184 года. [19 ст.].

Арк. [1–3]: ... Я Іосифъ Іерей... сию книгу глаголемую ... [обрізано] за цѣну шѣсть копъ [далі витерто].

Арк. 1–19: Сія книга называемая Апостолъ пожертвованна отъ Новоселецкой Георгиевской церкви въ погорѣлу села Высшии Верещ[аки] въ Преображенскую церковь 1843го года февралѣ 17 дня Священникъ Андрей Дяковскій. [19 ст.].

38. 2-й прим. Кир. 1157.

Форзац: Апостолъ Церкви Свято-Николаевской Села Новоселокъ [запис олівцем].

Арк. [6 зв.–11]: Року б[о]жия а̄ψі̄з [1717] м[і]с[я]ця августа дня е̄і [15] я рабъ божий Стефан из жоною моею Христиною купилемъ сію книгу глаголемую Апостол и даю его до рукъ чадомъ своимъ на той час бувшимъ при церкви Шпаковъски до койей книги неповинна Громада упоминатися веси Шпакова та яко притомъ будучи Рукою власною подписуюся Іоанъ Яскевичъ. [Скоропис 18 ст.].

39. 3-й прим. Кир. 152 п.

Арк. 1–13: Сей Ап[о]ст[о]ль: Раба Божія іере[о]м[онаха] Іларіона Жикалѣнскаго, Послушника, и Постриженца М[о]н[а]ст[и]ра С[вя]таго Архистратига Міхаила Золотоверхого Кіевского купленный за пят копъ доброй монети року а̄ψ̄з [1707] м[і]с[я]ця Марта дня к̄й [28] // а надал оную вѣчними часи до храму с[вя]тих стратотерпец Бориса і Гліба і пр[е]д[те]чи Іоана: в градѣ Киевѣ на Подолѣ, а мѣл бы хто оную отлучити от выше реченних храмов. Да будет отлученъ десниці Г[оспо]дня. [Частина тексту написана півуставом циноброю, частина – скорописом, чорним чорнилом, 18 ст.].

Вставний арк. наприкінці книги: Братіє, вѣмы яко ідолъ ничтоже ест в мирѣ и яко никтоже Богъ инъ, то кто единъ: ибо аще и суть глаголеміи Бози, или на н[е]беси, или на земли, якож суть Бози мнози, и Господіє мнози: но намъ единъ Богъ от[е]ць, из негоже вся, и мы в нем; и единъ Іисусъ Хр[и]стосъ, онъ же вся, и мы тѣмъ: и един А[посто]ль

С[вя]тый, в немъ же всяческая и мы в немъ. Яко тріе суть свѣдѣтельствующій на н[е]беси От[е]цъ, Слово, и С[вя]тый Духъ, и сіи тріе едино суть. О глубино богатства, премудрости, и разума Б[о]жія! Яко неиспитанни судовѣ его и неисслѣдованны путіе еи! Кто бо разумѣ суть Г[о]сп[о]динъ, или кто совѣтникъ ему бист, или кто прежде даде ему, и воздастся ему яко от того ѿ тѣмъ, и в немъ всяческая: тому слава во вѣки амѣнь. [Скоропис 18 ст.].

40. 4-й прим. Кир. 149п.

Форзац: 1778 года былъ в Печерскимъ монастыре Астраханского Успенскаго собора і поддияконъ Алексій Григорьевъ сынъ Грязновъ у его высокопреосвященства Серахвима мѣсяца ноеврия 11 дня. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

41. 5-й прим. Кир. 155п.

Форзац: Из числа книгъ бібліотеки Кієво-Михайлівського монастиря.

Арк. [1–7]: Сію книгу г[лаго]лемую Ап[о]ст[о]ль надалъ С[вя]тому Архистратигу Х[ристо]ву Михаилу Золотоверхого Кієвск[ому] монах Аммосъ законникъ монастыря Печерс[кого], которую аще бы кто неправеднѣ себѣ имѣлъ и воспріяти, в семъ и в будущемъ вѣцѣ д[а] не почієтъ на немъ бл[а]г[о]с[ло]веніе Г[о]с[по]дне буди буди. [Скоропис 18 ст.].

42. 6-й прим. Кир. 159п.

Форзац: Изъ числа книгъ Кієво-Михайловскаго монастиря 1861 г.

Арк. [1–6]: Сія книга г[лаго]лемая Ап[о]столь есть власная монастыря С[вя]то Михайловскаго Золотоверхого Кієвскаго, которую аще бы кто неправеднѣ себѣ имѣлъ воспріяти в семъ и будущемъ вѣцѣ да не почієтъ на немъ бл[а]г[о]с[ло]веніе господне буди буди. [Скоропис 18 ст.].

43. 7-й прим. Кир. 5374.

Арк. 1–6: Року а̅ψ̅к̅ [1720] м[і]с[я]ца Октоврїя дня ѿ [18] сїй Апостоль надалъ іеромонахъ Зѣновій до обители С[вя]той Троици болници Печерской за отпушеніе грѣховъ своихъ. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

44. Апостол. – Л.: друк. братства, 1696. 2°. [13], 245 арк.

Запаско, Исаевич 703; Петров, Бирюк, Золотарь 338. Кир. 635.

Арк. 1–10: Во имя отца и сына и святого духа сия книга глаголемая Апостоль раба божія Яцевъского... [витерто] женою Анною и с[и]ном Василієм и с[ве]кровкою [?] Настасею Борщѣвскою отдавъ до храму Оусъпѣнїя Пр[е]с[вя]той Б[огороди]ц[и], а хто би ей мавъ ѡтдалити ѡт сего храму проклят Анафема Аминь Року б[о]жїя āψs [1706] м[і]с[я]ця Априля Дня 1̄θ [19] подписовал Рабъ божїй Григорий Модзалевскїй [?]. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з Церк.-істор. давньосховища в м. Кам'янець-Подільський.

45. 2-й прим. Кир. 636.

Арк. 1–8: Во имя ѡтца і с[и]на и С[вя]таго д[у]ха святя и живоначалъныя Троицы... [обрізано] Дѣянѣя, С[вя]тых Ап[о]столь отменилъ рабъ божїй Васылий Вонділовскїй из жоною своею Євдокиєю из сыном Феодором и нивесткою Анною за отпощение грѣхов родича своего небожчика Матѣфея и матки своея Марии, так тежъ и за свои всегдашънїе... и далем за оную книгу своея працѣ вѣрной талярей чтири личъбы Литовской за с[вя]щенника отца Григория Ми-солевича и надалем ей до храму Рождества Хр[и]стова у селѣ Красиловки [обрізано]... сию книгу рекомую Апостоль отдалити от храму Рождества Хр[и]стова таковїй нехай будетъ проклятъ анафема трижди и розправится и зо мною предъ справедливимъ Судїєю на грозном и страшномъ трибуналѣ тамъ росправлени будемъ важенѣ по дѣломъ нашимъ Аминь. [Скоропис 18 ст.].

46. 3-й прим. Кир. 2704.

Тит. арк., арк. [4]: Гуліовецкой Михайловской церкви... Села Гуліавецъ церкви Свято-Михайловской.

Арк. 50–68: Во имя отца і сына с[вя]того Д[у]ха сия книга глаголемая Ап[о]столь куплена бистъ раби божими Мазъленками [?] Матфеєм и Францѣшка с маткою своею Марїєю придали до церкви Гуліовецкой до храму С[вя]того Архистратига Михаила вѣчними часи, а хто би ей мѣлъ важитися отдалити от тоей церкви да будет Анафема. Проклят. [Скоропис 17–18 ст.].

[На форзаці численні записи 18–19 ст. пол. мовою на біблійні теми].

47. 4-й прим. Кир. 2706.

Арк. 1–17: Я смиренный рабъ Божїй із жоною своею Анною, і с прочиимы, сїй глаголемїй Апостол за отпушенїє грѣхов своих іерей Ісидор Кропостов купив [с] чады своими в селѣ Дворцу оу честнаго [отца] і гос[по]дина, отца, Матвея Гуловецкаго за золотыхъ осмнадцата w mairnosći J[ego]mosći Pana Stanisława Menczynskiego Czesnika Mielnickiego

w Dwogcu на потребу свою, и до набоженства ц[е]рковного, а записую дѣтем моим, волно по животѣ моем, дати продати, свѣдок на тоє Андрей Базарнѣкъ Мѣщанинѣ Полонски [або: полоцкій] в року А҃ШІ [1710] М[іся]ца Іюлѣ, дня к̄з [27]. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки ВДС.

48. 5-й прим. Кир. 2711.

Арк. 1–11: Во имя отца и сына и С[вя]таго Д[у]ха Аминь. Сію книгу рекомую Апостоль купилъ отец Стефанъ за золотихъ с полской монети двадцат четири на той часъ будучий на парохии в Слободцѣ под Каменцемъ в наместничествѣ катедралномъ въ маєтности его милости пана Гумецкого подстоляго короннаго року божія „āψīz [1716]. [Скоропис 18 ст.].

49. 6-й прим. Кир. 2710.

Форзац 1: М[іся]ця февруарія дня є [е] крестих мл[а]д[е]нца Агафію ѿ родители законовѣнчанъ: Петра Авѣдрієнка у жени Евдокии соприимници биша Проликіи [?]... Єлени Налитихи крестих мл[а]ден[ц]у Евдокия матки... жени іже Анни восприя биша Димитрій Сармотюк у Ящка вдова М[іся]ця Марта 29. крестих м[ла]ден[ц]а Марка в Роді законо... на Posłucha...

м[іся]ця Іюнія [крестих] мл[а]ден[ц]а Івана с[и]на Подопригори дочка вдови Забѣрной...

Арк. 71–104: Сію книгу рекомую Апостоль имѣлъ в посадѣ Димитрій Чернишъ по женѣ своєй Анастасіи ѿтъ ієрея Тимофея Добросичьскаго туюжъ книгу Апостоль также Димитрій продалъ за золотихъ двадцять и три до ц[е]ркви Слободещкой Храму оупенія Прес[вя]тия Б[о]городи[ц]и Року Б[о]жия āψми [1758] дня θ [9] М[іся]ця Іюня. На тоє били свѣдители ієрей Феодоръ Моковскій парохъ тоєиже веси Слободки з братства Ілія Ѡсадъчукъ братъ старшій Феодоръ Ѡсадъчукъ братъ вторій Стефанъ Буршелякъ братъ молодъшій Феодоръ Кравецъ и нини з братства. [Скоропис 18 ст.]. [Адрианова. С. 125].

Форзац 2: М[іся]ця августа дня 16 Кр[е]стиль дочку Анну ѿ родителей законновѣнчаних Антонія Червоного і жени его Анастасіи восприемници Антоній Любун Наталія Шиманска

м[іся]ця того ж дня 10 крестиль м[ла]д[е]нца Андрея радители Скрипникѣвъ с[и]н Леонтии и жєнію бистъ Николай Гайскій и Кристина Шкѣмрова невѣстка

м[іся]ця септеврія дня 13 вѣнчалъ Раба Антонія Андрѣєнка с рабою Марією Бабѣнковою свѣдителии биша Алежєй Лукашенко. [Скоропис 18 ст.].

М[іся]ця Ноємрїя Року 1775 вѣнчались млщ Димитрій и д[і]в[и]цу Марїя Михаїла з Букѣцвѣнка Юстапа Петрици с[ви]д[е]теле Григории Швець з Лукашнѣ

м[іся]ця ноємрїя дн[я] г̄ [3], к[рес]тил д[і]в[и]цу Єкатерину ѿ[т]ѣць Ілія...

Марїя восприємница... Феѡдоръ Семчукъ...

Кр[е]стил мл[а]д[ен]ца Поледевка Лучкого

Кр[е]стил д[і]в[и]цу Єк[ате]рину Василя Романового сина... восприємници биша Николай. [Скоропис 18 ст., почерк як на форзаці 1]

Прим. з Церк.-істор. давньосховища в м. Кам'янець-Подільский.

50. Баранович Лазар. Меч духовний. – К.: друк. лаври, 1666. 2°. [15], 465, [1] арк.

Запаско, Ісаевич 431; Петров, Бирюк, Золотарь 237. Кир. 38.

Арк. [3]: Сїя книга єст власная Монастира с: Николая Пустинного Кїевского. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 2–13: Року а̄хѡа [1671] М[і]с[я]ця Іюня ѿ [19] дня извѣстно творим духовным и свѣцким иж сїю книгу Меч духовний превелебным в Богу єго М[и]л[ости] Г[о]с[по]д[и]нѣ отец Алексѣй Тур ігумень М[о]н[а]ст[и]ра Св[я]того Николы Пустынного Кїевского за живота своего до тоєй же обители с[вя]той лековал и записал вѣчне, которую хто бы хотѣль яки колвек способом от тоєй Св[я]той обители отдалити и собѣ привласчити Анафема да будет. [Скоропис 17 ст.].

51. 2-й прим. Кир. 82п.

Форзац: В Богу превеле[б]ний М[ило]с[и]ѣ отче; Сїя книга Мечъ духовний отдана Черниговскому архидїякону Антонїю Прокопїевичу от убогого архидїякона Тимофѣя Захариева сына Протопопова в вѣчноє[?] дружствїе[?]. [Скоропис 17 ст.].

Тит. арк.: От книгъ Антонїя Прокоповича Архидиякона.

Арк. [1–5]: Сїя книга Мечъ д[у]ховний офѣрована в М[о]н[а]ст[ы]рѣ Чудесей иже в Хонхѣ с[вя]того Архистратига Михаїла Видубицкого Киевского. При Ігумену Пречестнѣшемъ Варлааму Страховскомъ от недостойного Антонїя Іеромонаха, лѣта д̄аѿг̄ [1703]го, Мая, дня дї [14]. [Скоропис 18 ст.].

52. 3-й прим. Кир. 88п.

Арк. 1–15: Сїю книгу глаголемую Меч духовний давъ от[е]ць Самоил[?] Назаревич бывший с[вя]щникъ Радичевски на отмѣну за книгу Трубы, которую быс купил Максим Дадзыка, теды тую берех выш помененай священникъ себѣ, а сїю вѣчными часы, до храму Сп[асите]ля Х[ристо]ва Николая мѣсто той отдаєть дѣялося тоє за послушанїя

Вридлчева отца Савватія року ̄ахїи [1688], фєвр̄арїя ̄ [6] дня за с[вя]щеника Савы Захариєвича. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

53. 4-й прим. Кир. 89п.

Форзац: Сїя книга єсть власная монастыря Михайловского Золото-верхаго даная от єго мил[ости] отца Лазаря Барановича еп[и]с[ко]па Черниговского.

Изъ числа книгъ библіотеки Кієво-Михайловскаго монастыря. Переплетена вновь, по причине обветшалости, иждивеніємъ ниже-подписавшагося 1808-го года, м[еся]ц[а] октября. Іриней, епископъ Чигиринскій. [19 ст.].

54. 5-й прим. Авторський. Кир. 1209.

[Виписки з численних нотаток Лазара Барановича на власному творі].

Арк. [1–11]: Miecz iest Slovo Boże ktorym grzechy maia byc zaterane... [обрізано].

Сїя книга єст Варлаама Митрополита Кієвского. [Півустав 17 ст.].

Арк. [1] зв.: Nie był na ten rok znać że się nas boi / My z Bogiem a on z bisem toż się nie ostoj / Sam się Bog będzie mścił nad Busurmanj / On Chrystus to się weźmie za nas Chrześciany...

Арк. [2]: ... Gdy gonił Chrześciany... Nurkowi./ Trzech z Turek spadnie z konia tureckiego / Ta w grob pelze kto żywy to doczeka tego//

Theodorowi ten dar na darowane / Bog, Turczynowi owdzie nie wiekowe / Mamy Pasterza Chrystusa takiego / Utne można łaska wilka tego / To szczęście w stanie Cara Theodora / Nań biią tego że ubrić wora. / Rycerska iego pokore odwaga./ Ze te poganstwo sroga potka załoga.

Арк. [2] зв.: Zdawna się oni Kozakow boi... przecie / Czemu iak... kwoczą tak lecie / Jak owieczki obrali sobie owcze głowe / Przy niej umierac maia starcizny namowy / Jak pies szalonj lezie w Carskie kraie / Trzyma części swiata z czwartej się nie maie./ Swoim się trupem ten pies karmić będzie / Bożą pomocą Rusin na nim siedzie //...

Арк. [3]: ... [рядок зрізаний] / Chwala Bogu od Boga że nań serce wziela / Silnych Bog z thronov ztrąca a pokomnych wsadza / Tym roznoi odejmuie aby... poradza. / Okrywszy pole Tureckiem trupy / W ten czas się wroci do swojej chałupy / Chreścianie chceie tlen Turka tłoki / Trzeba na to Turiecka pszenice bez wszelkiej odwłoki.

Арк. [3] зв.:... Juz niema sił bo... [заклеєно папером] kraie / A Chrześcianov iesli te Chrystus sił dodaie / Nie dać by ma oddychać sama mowi cnota / Monarchov Chrześcianskich tu spolna robota.

Арк. [4]: ... [рядок зрізаний] Ze wszech bokov Monarchov musialby

pies skonac / A to się bity znowu pies wyliże / Chrześciański Monarcha bił
ktos takōż biże / Uczy to wszystkich Monarchow w Chrystusa chwała /
Niechaj ze wszyscy zgodnie Turka walą ... [рядок закреслений] / Panowie
Chrześcianci niech go u kopiec walą / Chrzescianskich Monarchov on sie
boi, zgody / Bo żony ich czeka sobie pewnej szkody //

Арк. [5]: Kosmaty pies szcze na nie to z srebra to z złota / Toż
odrabiać miałaby wszech nań być ochota / Z nim wojować samemu Bogu
woyna miła / Z nim dopomagać zwykła Boska siła. //

Арк. [5 зв.]: To trudno na nas wrzod go zażywać trzeba / Poza wora
rozwiązać y im kupić nieba / Kiedy wora Bożego Monarchi zbiecie. / Tedy
w niebie Chrystusem na Thronie sędzecie. //

Арк. [6]: Błogosławi na krzyżu obiema rękoma / Brac Bożego wora a
nie siedicie doma / Sam ty z nami od Chrześciani że zaginąć musi / Upadnie
Codentia dobra. Ze od Rusi / Rus prosi w kompanie ten wszystkim szkod-
zi / Czemu się kogo wora każday bic niezgodzi./... a wilka kiedy wpadnie /
Na wilka z sobą y pse zgodzę snadnie //

Арк. [7]: Wilk włazł w obore nagle spolny chrzescianstvu / Wor
Chrzescianstwa wspołem odprzedac Bogastwa / Poganstwo siebie zgodnie
broni umieraia / Jedna przy drugich Chrześcianie miewaia[?] / ...miłosci
bo iedna drugiego / Wydaie naszych. Karmi wilka tego / Razem żelazem.
Chrześciani trzeba / Przecz Poganina i iednemu potrzeba. //

Арк. [8]: Zmia iest niespora bo Pogan... silnj / Bogaty trzewj woyny,
wielce pilnj / Figi nam swe przedaie ran Marsowe figi / Sławi Chrześcianie
nań... ligi / Sami go bogacimj ma czym woysku pfacic / A ... Chrześcianj wybił
na wojnach fracie / Chryste wes mu wprzod rozum iako woru swemu /
Popęd będziesz folgować dote Turkovi złemu. //

Арк. [8 зв.]: Obroc dobroc twą Chryste na twe Chrzesciany! / Kturzy
ciebie a Matkę twą maia za sciany / Theodorus potem posadzi na thronie /
Pomazanca throny miey zle go obroni / Niech i krzyzu twoim... ubienny
znaku / Zbie Turczyna przy chętnym kozaku / Theodora nadzieia i Bogu u
bisie Busurmana / Jak Bisa Busurmana potka rovna[?] rana / Amen duo
vobis, Busurman zginie dzis / Daj Boże... 1679. 29 Aug.

Арк. [9]:... [рядок зрізано]. A Turek z cerkvi... tvoi znosi / On... twoia
chwali, a Turcka gani / Niech ze Theodor krzyżem go twym rani./

Аз же поставленъ еси... Царъ от него на трону горою С[вя]того
его помяни Г[оспо]ди царя Феодора и свою креста его. Успиваи и
Ц[а]рство... вси люди буди буди... populi dignitas Reges et in panutace
plebis ignomini punupis. Jako... y stąd y z ovoid o... swoje podpore take y
Krolovi chcieli godnie y poczesnie regiment wspolne trzeba lud łaską y
dobroczynością obejmować. Clement. [Przypowiesci Salomonowe 20.28].

Арк. [14 зв.] ...Моє тѣ єи посреди вас всякимъ моимъ благославляю

вас благословенієм даров правых благословится. Аз буду... до скончания века. Се кои доброй и лико... красной егда краснейши паче с[и]новъ чл[овеческ]их. Ти же чиста красуется о востани радости твоего. Х[ристо]с востал ест веки вичное, āxīg [1683], f̄ [3] Април.

Арк. 1: Проповѣди Слова Божяго... [друк.] ... Potem wielkim dniem wielkie dni byli uprzedzili / Tamte trzy nad mękami Panskimi toczyli. / Сей д[е]нь его же сотвори Г[оспод]ь возрадуемъся. Ten wielki dotem... radosc od Pana stworzony. / Ze Pan wstał z martwych kozdy by był uciszony./ Do płaczących Pan ma tron. Raduycie sie mowi, niech go... dał radosc kiedy błogosłowi, wstał z grobu, nasza głowa powstaniem... nogi / Pan drogi swoje z groba nam ukazał drogi. / Gdzie Pan y sługa tam będzie pospolu, / W grob wstał... wyprowadził zdołu...

Аз от вышних есмъ вы от нижних. / I ты od wysznych gdy zdoła grobneho, nas wyprowadził do nieba gumeho. / Свят. Свят. Свят. / Spiewac będziem ci nawieki / Z Aniołami doznawszy tvej Panskiey opieki...

Г[оспо]ди спаси ц[а]рѣй н[а]ших Іоана Алекс. Петра Мих. И великъ князе вонже великий д[е]нь аще призовем тя. Да собрании ц[а]рем всима во имя царя н[е]беснаго речет Ц[а]рь ц[а]рѣй идеже есте возрини...

Арк. 4: ...pokazano ludziom Starego Testamentu im z woli Bożey Aaron był postanowiony najpierwszym Kapłanem: tak y teraz przezacny iasny znak dostatecznie wyswiedcza gdy ciało Chrystusowe z grobu zakwitneło iż on iest od Boga było postanowionym. Świętym niewinnym nie pokalanym od grzesznikov oddanym wyższym nad niebiosa Kapłanem. Cyryll. lib. 10 de adorante in spiritu.

1677 Po wielkich poniedziałkach wtorkach srodach czwartkach piątkach sobotach niedzielach wstał z martwych... Г[оспод]ь н[а]шгь и велія крепость его нѣсть числа свит...zwycięzył.

Арк. 5: Слава Б[о]гу давшему нам свѣт. Из гроба праведное восія слонце... аз есмъ свѣт tego dał Bog ociec ociec swiatłosci swiatła...

Not. Bar. 385: (Uczynił to y Theodosijus na wschodnych Panstwach iako świadczy S. Chrysostom iż pisał list powsz[em] swiecie, aby wiecznie niedz[iele] wielkonocnoy puszczoно, ... odpust дано y w liscie tym p[rzez] te słowa: obych mógł umrze wskrzesie, y do żywota ie pierwszego przywtocie:) te były słowa w tym gra[we] [цитування наведене Анонімом, кін. 17 – поч. 18 ст.]

Арк. 5 зв.: Слонце восія девятои години, да отдаст днєви три години которие утратил под час страстей Х[ристо]вых [Еван. Марка 16]...

Арк. 6: ...Нынѣ познах яко сп[а]съ ест Г[оспод]ь Х[рист]я своего. Thema. на риках од воздыханія с[е]рдца моего побидил яко лев рикне и разидоися врази его. / od 6 godziny do 9 tma była po wszystkiey ziemi P. Chrystus z martwywszy... trzema godzinami Słoncu przykazał wesc aby

nagrodził te 3 godziny ktore pod smierc go wziął swiatu. Nocah dzien sie swiecił.

Арк. 7: 1679 czterema niedzielmi wprzod Lachom Pan ustaie / Z groba iak kokosz wprzod im daie iaie / A potym Rusi. Alfe Lachom stawi / Omega Rusi Pan sie w oboch sławi / Choc Alfa choc Omega Lechom Rusi wstała / Wszak z ... obodvu żywot darowała / Jak Lach tak Rusin ze ... wierzy / Niechaj pospolu Turczyna uderzy / Lachom y Rusi Turczyn ze zle dzieie / Niech Lach y Rusin rownie mu odlei / Vstanie na pomoc Pan im ... iż martvych wstały / Vpadnie Turczynku [lu]bo iest zuchwały / Luciper ociec iego vpadł z nieba / Turczyna syna przypadnie pochlebi / Jeżeli los go do nas poprowadzi / Zburz Panie Diabła toż podlej y syna / Lechom y Rusi pocieszna nowina./ Tego psa spotkac go layne serdecznie./ Theodorowi Bog to gotował / Aby nad Turkiem z wojskiem triumphował / Bis z nim Bog z wami wychodziec bezpiecznie / Wezmie Grob Święty. Psu on nie należy / Świętosć tam wszystka Panska w grobie leży / Pravoslavniemi Carowi przystoi / Grob Panski trzymac on sie Boga boi / Będzie go umiał szanowac iak godzi / Miecz pies od świętych rzeczy precz uchodzi / Panov sławnei ta perła należy / Monarcha z chęcią rad po nie pobieży /

Gdziescie obrociło co iadł po zmartwychwstaniu Iako Słonce w upale nie letnie trawi y ... w rzekach y w stawach albo zadzawkach nie obracaiącey w swoią substantię ani iey potrzebując do picia a przetoż Ch[rystu]s..., amato alpis et moris illi ultra a domina... Za wloczebne day swoy grob Panie Theodora / Godna rzecz y godneho cara sie dostanie / Amen day Bożé Caru te roże / Ciemie zostaw Turczynowi / 6 April 1679.

Арк. 8: Theodorovi ten dar Bog naznaczył / Większy by w grobie swoim czesc obaczył / Można sie teraz na pecki to swinia / z swini sie we psa ze tylo ze przeminia.

Арк. 10: Łару Tomku рокі на ромку.

Арк. 35: Даждъ ми пити [заголовок друк. тексту].

... Узнала сія жена же Х[ристо]с чл[овеч]ы живота вичнаго имяй животом вѣчным его напои. Пию и пою Богу коему доиде / Же есмь, ущедри мя да пою ему / Року 1688. w niedziele Samarytankj. / дай и мнѣ Лазару богатыи Боже от твоего источника воду живу, жива будет д[у]ша моя / и возхвалит тя, аминь. [Завдяки цьому записові вдалося визначити автора численних маргіналій на цьому творі та на Трубах словес (№ 56) й Псалтирі (№ 330) – Лазара Барановича].

Арк. 60: Lubi pies szczekac ku sloncu iasnemu / Slonce iest sloncem, pies psem po staremu / Az esmь свѣт миру и свѣт во мнѣ свѣтится и тма его не обят.

Арк. 66: Zle bliznięta tego Roku 1676 Saturnus y Mars panuią... na nich strzela ognia ztrzela z nieba grzmot...

Арк. 75 зв.: Ogień morze y białogłowa są to czy rzeczy niedobre mawiali stary.

Арк. 80 зв.: Nie idz do Pana bez gołębia gołębicy i baranka / Bogowi Pan, imie iemu Duch S. Gołąb. Nas P[an] Gołębia Syn iey baranek: / podiół za nas na ciele niezliczonych ranek /

Арк. 92: Ktorekolwiek Ryby skrzydła y łuske mają pożywne ich będziecie ktorekolwiek żaby skrzydełek y łuski nie mają tych nie pożywny cie y owszem za brzydkie sobie mieycie. Leu. 11 [Leviticus. Ks. Moiseszowe 11. 10–11].

Арк. 105: Ciało ktуре sie psuie obciąża dusze rozum mysl ludzką aby o rzeczach duchownych niebieskich nie myślała. Nieszczęsny ia człowiek y ktoż mie od tego smiertelnego ciała wybawi? Ieżeli chcemy z Barthłomiejem cisnąć fortą do nieba wcisnąć potrzeba nam przykładem iego odrzec sie z dwoiakiey skory z wierzchney y wnetrzney potrzeba nam opuszczac y bogactwa tego swiata y wygody y delaie ciała wyszego do ... Ch[ryst]ie JESV za przyczyne ... świętego.

Арк. 111 зв.: Mola młyn piec ma zrzodeł chleb w tym młynie leży / na krzyżu Ch[rystu]s nam ochłoda.

Арк. 173 зв.: Jako macie winney szczepie wziawszy zieloną latorosl w korzen stary macice; albo też podrosle macice w ziemie buyniejszą, tak dusze nasze szczepic w wierze zupełni iako utepnic dojrzałym ...

Арк. 197 зв.: Note. Nie tysiąc raz na swiecie tem domiarkovalem tego / Nic dobrego nie zdolałem bez ciebie dobrego / Zdrzdoł dobroci wszak ze zrzodła płynie / Bez spasa iako kto z ludzi nie zginie.

Арк. 201: Day chętnie bo co z kwasną daiesz twarzą komu / Bez dam y zasługi wracasz sie do domu.

Арк. 220 зв.: Kto iada ryby / z zbaną pieie bez pochyby / Rybki pływaia kturzy ich iadaia y ci piiaia // Caper amphora pisces / Kozak piie vino dwora / tuż stoi amphora / Kozak piie ale turka biie; / pytaycie sie Turka / doznał ich Kurka.

Арк. 221: Nic nie miewa bez pochyby / Kto przed siecia goni ryby / Vtile piscaei e turbata semper in unda / Est facilis captum turbata pisciae in unda.

Nero Cesarz Rzymski iako pisze Sueton[iusz] kazawszy sobie złotych sieci narobic sam ryby łowil mając sobie te zabawke za iedna... Augustus Cesarz tym sie zabawcy cieszył. Kleopatra krolowa z Antoniuszem swoim nie mniey ryby iako i perły łowiła.

Арк. 221 зв.: Поступи въ глубину [друк. заголовок]. Петръ Алексіевичъ, Анг[ел]ъ твой рече не знаю чл[ове]ка егда... ты Петръ Алексіевичъ ц[а]рь з ц[а]ря чл[ове]ка Б[о]жого научень отцемъ ц[а]рем знаешь чл[ове]ка Б[о]га, а Б[о]гъ во Троици славимы. Ц[а]рь н[е]б[ес]ный глас б[о]жый во трехъ винцахъ покрил тя трояким винцем и дарова

ти тройкое ц[а]рс[т]во Московское ц[а]рс[т]во Казанское Астраханское Сибирское. Се ест твоє и вечное блаженство знати чл[овс]ка Б[о]га. Се же ест жизнь вичная, да знают тебе единого истиннаго Б[о]га и его послал еси И[с]уса Х[рис]та. Јоп. 31. нз [Єван. Івана 17. 57. 3].

Арк. 242 зв.: Roža rano rozkwita tegoż dnia wiednieie / Vna dias aperit cum fiatum dies./ Jeden ią dzien otworzy / y ten że zamorzy.

Арк. 263: W niebi vseym trzeba z Zodiaka wyrzucic raka / bo przy niebie kiedy będzie rak / kto w niebie będzie nieborak / a v niebie wszyscie mają dobrze nie sa nieboracy do tego widzenia blogoslovionego negodny rak, bo ma oczy nie w czelie. Jak raka rodzaki, tak Rusaka Rz[eczpospoli]ta odłącza od Polaka, / Polak pravi utraci gdzie sie z Rusinem pobraci / kiedy sie bratali to Tatar brali, / y dzis Zaporozie pogodz z Lechi Boże / Wszystek gniew vyley na Pogany Busurmany / Nieborak niebieski iaki Łazarz lepszy niz... Bogacz piekielny, raku rak oczy wlepiono tak patrzy.

Арк. 272: Non bene fit medici, dum me bene seu bit hic / Dum mihi o bene fit tum bene fit medico.

Niedobrze lekarzowi kiedy mnie sie zdrowi / Niedobrze mnie, to lekarz a mnie dobrze mowi / Niezdrowiem naszym zdrowie lekarzowie / A choroba lekarzom nasze dobre zdrowie / Kiedy obsieda wkoło kogo wrzody./ Nie rade apteki leczą kaleki.

Арк. 287 зв.: Praepone guls metas ut sit tibi linguor./ Nie bądź obrazliwy będziesz długo żywy. // Et cupis sanis sit tibi pacia manus./ Chcesz byc żołądka zdrowego nie kładz nic na zbyt do niego. 1681.

Арк. 289: Zolądek sledziona, sledziona ciągnie do siebie żywnosc ale z swoją szkodą, albo wiem ztąd sie odyma zatanie y obruhac rodzie: żołądek zaś co woźnic wagu szłonkem iak gospodarz dobry udziela. Jedni udzielaią svego własnego. A bywaią bogatszym drudzi zas... cudze a zawsze wniedzy żyią. Proverb.

Арк. 291 зв.: Nie dziv zec sie nie powodzi. / Bo roznie fortuna chodzi. / Jakes myslil nie tak padło / A cos stracil to przepadło.

Арк. 292: Nel numerare nuriat[?] nil addere semper accino / Multi plente nihil...

Niebogaty kto liczy, y workom przydaie / Nie kto skarby rozmnaża, lecz ten co rozdaie.

Арк. 335 зв.: Philosophovie nie pili więcey tylko przy iedzeniu y tak o piciu mowili: pierwszy trunek ku potrzebie, wtory ku lekarstvu, trzeci ku rozkoszy, 4 ku weselu, 5 ku pianstvu, 6 ku blaženstvu, 7 ku szalenstvu - tak sie philosophovie w piciu miernie chovali.

Nox et amor vinumque nichil moderabile suadent.

Арк. 357 зв.: Pelnic za zdrowie a chorowac potym / Nie masz co chwalic nie masz wrznic o tym / Tak to ponowic[?] zdrowia z tego picia / Jak umar-

lemu kodzidło do życia / Za zdrowie zdrowice psuie nam na świecie / A
za zdrowego trzymają się przecie / Pragnę wołał na Krzyżu pragnąc nam
dać zdrowie / Zawisło zdrowie nie przykusila w mowie.

Арк. 358: Kto ma gule na macule pokusie pokusa słaszczyncy sziasti
po wkuszeniu iskuszenia przed słodzi toj szkodzi.

Gdzie śmiech tam y grzech / gdzie łzy leją potym się śmieją / Sieją łzami
weselą osiezną kłosami.

Арк. 358 зв.: Philosoph. Pierwszy kieliszek wina pragnienie gasi, drugi
smak przynosi, trzeci upoi.

Арк. 359 зв.: Nie iednego nędza kupi / Chodzi prawie niby głupi /
Tego woyna zboryła / Ow zas stracił piiiąc siła / Mislisz iechac w cudze
konie / Kiedyc w szkatule dostanie / ...

Арк. 360: Miei ode mnie przestroge / Nie chodz sam w daleką drogę.

Арк. 361: Quod facies! Facies veneris ante./ Non sedens sed eas nepereas
pereas./ Co czynic gdy cie zeidzie niewiesci postawa / Nie staway lecz
uciekay traci kto postawa.

Арк. 362: Mniefy zażywaj kusa nie będzie pokusa / po kusie idzie
pokusa / gdzi biesiada tam bies siada откуда свары.

Piiaka mowa iaka mowi pii nie pytaiąc się iak / bo Piiak mowi Pi
z poczatku z konca iak , tak iak on piie bo piiak.

Арк. 365 зв.: na zapięty człowiek w cnoty pusty / Kiedy stoisz krolew-
skiey Panno poprawicy / O nie day byśmy mieli w lewą isc grzesznicy.

Арк. 372: Idzcie a podzcie dwoie słowa tyle / Zli za strachem słyszają
dobrzy za się mile.

Арк. 375: Oraczom prawi dla iego wiosna przyjemna jest iż miło w
ten czas patrzeć na ziemię ozdobioną kwiatkami, y drzewa zielonimi
gałazkami, zeglarze zas dla iego rodzi wiosnie, że bezpiecznie mogą puścić
się na ten czas na morze, y od wody bezpieczeństwa się nie obawiac. Nam
zas przyjemna jest postu wiosna że w ten czas niewod, ale myśli y żądź
cielesnych nawalności uskraminiają się.

Арк. 395: Marzec pługi gotuie y dzień równi z nocą / Jaskółka też
przemowi za bożą pomocą / Krzyż pług Marcovy będzie słow marlowy / Y
piwo z niego napoy dosic zdrowy / Прийдите пиво пием ново.

Арк. 395 зв.: Okopuj drzewo w Marcu, ley wode wdoły niech będzie
tak korzen wilgotny aż otkwitną. Tedy za nic będzie szkodzić grad ani mroz.

Арк. 396 зв.: 1679 Teraz zgoda z Rzymiany u nich zmartwychwstanie /
U nas Krzyżu świętemu pokłony kłanianie / Кр[е]сту твому поклонямся
Вл[ады]ко С[вя]тое Воскресение твое поем и славим. Kto gdy się Krzyżowi
kłaniamy Panskiego zmartwychwstanie iego śpiewamy.

Cerkiew ze rada zgody z Rzymiany trafila / Pokłon krzyżu oddała wstanie
ogłosiła. / Kturyś visiał na krzyżu pogodź Rus z Rzymiany / Niech wspoł

z sobą Turkom bitvoy daią rany / Zły to rozbomik z złym mu zabron raiu. /
Ktury ma Turczyn w wschodnym slicznym kraiu. / Z złym lotrem niechay
do piekła wędruie. / Niech twych owieczek więcey nie morduie. / Jego kraiu
za nic przyjmą Chrescianie / Jak dobreho lotrovi day im srodzy[szodry?]
Panie / Rzymianie za wloczebne na swe przymą święta / Jak na czarta tak
iego Syna racz dac pęta / Pokaż wciekły pies na twój święty kosc ma
szczekac / Od szabli chrzescianskiey czas by ma uciekac / Na szablach krzyże
maią Chrescianie twoi / Syn czartavskiego niechay sie krzyża twego boi /
Trzeciey niedzieli to posta pisano / Day tego robic by Turka łopano / Niechay
Rusin z Polakiem idzie na Turczyna / wespoł prędko obaczmy będzie mu
ruina / Moskiewski z Polskim orłem dwa walczne rogi / Osmanom Bog
pomoże że uciecze v nogi / Carska Pogonia y z litewską razem / Z swem
Rycerzy rażą go żelazem.

Арк. 397 зв.: Carska pogonia Tureckiego smoka / Kopiey przemknie
zbedzie oka / A Pogonia Litewska z Rycerzem odważnym / Z Luna tyłu
poztąpi mądrze nieuważnym / Dwoch odważnych Monarchow Turczyn
moc poczuie / Bog Pomazancom swoim ręce nabieruie / Te co wezmą na
szable te ziadła gadzine / Day Boże te uslyszec w prędzej nowinie.

Арк. 398 зв.: W dzien Krzyża sie pisało day krzyz lotru złemu /
Turczynovi, a wiernych przywodz ku dobremu, amen.

Арк. 399: Zaporoskiego wojska przodkov ich odwaga / Dodania z
Turkiem pola będzie wielka waga / Samopal zaporoska i luk szabla przy
boku / Nieurze powali Turczynowi kroku.

Арк. 399 зв.: Płodnaia Matka kozacka to... dziecie / Od Kozakov nie
zbedzie y Tureckie dziecie / Dadzą sie wam we znaki kozackie saydaki /
Nie uniosą was y Turskie Rumaki.

Swierzbi goląb wezmie weń panie z samopala / Z łuku wprzydatek
razi go y strzała / I szabla swoia sprobuie ostrosci / Zaporoscj umieją takie
uczyc y osci.

Dnie cie sie nazbyt przydziela godzina / Wrzod sie rozpęknać musi u
Turczyna / Wyn tesknosc mamy z sie ti przewleka / Ze zginąć macie to
iawno od wieka / Gincie co predzey Machomet was czeka / Ze psem
piekielnym i on w piekle szczeka / Bieże psi do psa co napiędy swego /
Niechay zle bieży do swojego złego / Dzis swiat w złym leży że w nim
Turczyn mieszka / Niech z swiata ubiezi nic w nim nie mieszka / Morska
zostawi niech Kozakowi / Z morska o Turku pamięc iaka wznowi. / Chwała
Bogu ze Turek kiedyż tedyż ginie / Patrzy w piekle sameho czarta tłusta
swinie. / Jesli ich nie do piekła do nas Czart przyniesie / Zginie nie ieden
pevnie Turczyn w lesie / Jednego lis drugiego bis wezmie do siebie / Nie
jednego na swoiey Rus ziemi zagrzebie / Przydzie Turczyn po swoje mogile
do Rusi / Pic go krew własna Turczyna Rus przymusi.

Арк. 400 зв.–401: Jak Pharaon utonie w krwi Tureckiey / Skarby Rusi

zostaną morzu y Tureckie konie / To pisac Panie dales moc Archierowi / W
prawde sie ubieraią niech prawde wymowi / Spełni Panie to rzeczy co ia piorem
pisze / Niechay od Ruskiey szabli nic Turczyn nie dysze / Syn cieselski co
robi gdy sie nas pytaią / Na lune Turska trune robi niech to znaia //

Mokry mai czyni gumno o iako gai, 1685, niebieski ze krev y wody
na krzyży kropi mokry mai Duszi naszey gumno będzie iak gai.

Арк. 401 зв.–402: Na karki chrzescianskie ostrzy szable svoia /
Chrzescianie ze z Bogiem Turka sie nie boia / Z nami Bog znajcie Turcy
pokoraie sie zgoła / Naszemu Bogu nisko chilcie czola / Na imie IESVS
czarti sie kłania / A ci za synov svoich Turkov maią / I Turkom trzeba poklonic
sie Bogu / Bo on dał jasnosc miesieczneho rogu / ... miesiąc, kto swietiace
stworzył / Niech mu kłania bo ich będzie morzył. / Amen.

Арк. 418: Na dobrodzieyki y na dobrodzieiu / Tylo ma iedna grzesznego
nadzieia / Pani łaskawa y Pan iest łaskawy / Shodze do onych gosciniac
iest prawy / Jesc pic od ziemia y płaty dostanie / Sługa od Panstwa swego
nie odstanie.

Арк. 418 зв.: Wzywasz Iesusa a nie wzywasz Matki? / Bogus, aniola
wszystkim świętym bratki / Przez Matke dawac Bog nam wstanowił / I kto
by ia nie wzywaił wnet by Bog odmowił / Wprzod do Matki wraz Matki
zaradzi do Boga / Ani go potka iuz od Boga trwoga / Straszne y święte
imie iego Matki / że iest łaskawsza do niey cisną bratki. / Do Mariy co żywo
ucielay sie z ludzi / Do ojca i syna wszak Maria budzi.

Iesusa lubisz Marię nie lubisz / I pierwszą cnote, ty niecnoty gubisz.

Арк. 422: Sila to przyiacielu prosisz niech skromnieysze / Petitum tvoie
będzie pros o rzeczy mnieysze.

Арк. 447: Jesli nie wydasz płaczu nie poczuiesz go w słuchaczu.

Арк. 451: Научиши вы сред все Бога любило / Сердце ми тобѣ дати
дая того и мило / для укритих г[оспо]дня десница / да будишь хра-
ненъ якъ ока зреница /

Люблю тебе якъ отца чту, воля в том Б[о]жа / От С[и]на тебѣ отче
то вонная роже. / Чадо тебѣ слухаю страхи ми г[оспо]дня / Научи,
да юности не держится збродня.

Прим. з б-ки КСМ.

55. 5-й прим. Авторський. Кир. 959.

Арк. [3–15]: Книга Меч Духовный еже есть гл[а]с б[о]жій надаль
до Ц[е]ркве Соборной С[вя]той Софии Ясне в Б[о]гу Превелебный
его М[и]л[ость] штець Лазар Баранович, еп[и]ск[о]пъ Черниговский
Новгородский и всего сѣвера, року _āxj̄s [1666] М[и]с[я]на шктоврїа
дня 1 [10], подписался. [Скоропис 17 ст.]

Прим. з б-ки КСМ.

56. Баранович Лазар. Труби Словес проповідних на нарочитї дні. – К.: друк. лаври, 1674. 2°. [10], 403, [4] арк.

Запаско, Ісаєвич 519; Петров, Бирюк, Золотарь 251. Кир. 1185.

[Авторський примірник, вщерть заповнений записами Барановича. За браком місця вміщуємо поетичні твори, вислови, зауваження до тексту без цитування біблійних текстів].

Арк. [3]: Nie zascie slava nigdy zagrzebiona / Tlum ią ty iak chcesz, iednak będzie wymuszona / Bowiem ma trąbę glosny który obwoływa / Svych kochankow czym drugich do cnoty przyzywa.

Арк. [8 зв.]: Dzwiekem Trąb wywrocone Jerychonia mury / Lecz y przed tą trąbę drzy Aheront ponury.

Арк. 6: Jedynowładna wszystkich chowa Monarchini / Bowiem cie nią przywiley Syna Tworzyni.

Арк. 11: Semper virgo. / Zawszes Panno o Panno iestes będziesz była / Jesci przywiley łaska Boska potwierdziła // Felix. / Nayszczesliwa ztąd za sie [ła]ska Boska stała / Bo która z niewiast taka fortuna potkała. // Mater alma. / Matko zacna ... Syna rodzisz / Płodem iednak tak traconym... przechodzisz. // Multa extra noua./ Luba z ludzi nad ludzi iednak Pan[na] kłade / Gdy lud y Aniolow gromade.

Арк. 12: Deo Mundi. / Naprawił swiat o sobie słabe rozumienie / Wydawszy tak wspaniałe Maria stworzenie / Kiedy Panna nażyczza Bogu krwie y ciała / Spolsprawczyna zbawienia najlepsza stała / Szlachetnas Panno idąc z krolewskiego rodu / Błogostawionas z tvego który rodzysz płodu.

И вы на Рожество Мати Б[о]жою будете ся родити / Матер Божия. Єгда слышити будете слово Б[о]жие и творити.

Арк. 21: Iak gwiazda iedna Magnes pociąga do siebie / Iak milosc tvoia Panie ciągnie mie do Ciebie.

Арк. 23: Pan umiera na krzyżu kedyż uczniow rota / Matka tuż boku ... pod krzyżem sierota.

Арк. 24: Iako w wyrach bezdennych mnostwo wody bywa / Iako pod krzyżem Matka w rzewnych łzach upływa. / Pod krzyżem Matko stojąc nature zmienila / Przed tym słodka w tem czasie morzem gorzkim była.

Арк. 33 зв.: Mystrzyni prawdy kturas z swey wysłała szkoły / Głosis Ewangelię na swiat Apostoły.

Арк. 40 зв.: Piersza Panna y sama bowiem żadna Tobie / Przed Tobą y za tobą nie zrowna w ozdobie / Iak magnes ku swey gwiazdzie ciągnacy sie bręci / Tak sie ku Pannie biora wszysztkich grzesznych chęci. // Kto chcesz w doskonałosci prawey wstąpic slady / Naylepiey cie Panienske osvieca przykłady.

Арк. 41: Naywiększa nieprzyiaciоł siła nie zatrwozy / Panno tego kto w tobie Nadzieie poloży. / Pani moia wciela skarby wielkie / Bys iemi

zbogaceni nauce dała wszelkie. / Dzieci Matką nam cerkiew Matka Panna
zwiemy / Lecz chleb z Panny jest w który y Cerkwi żyjemy / Kiedy Bog
miłosierdzie za twym płaczem chowa / Ty ie między nas rozrzuc grzesznych
okolewa / Ten ogrod ma z Niłowych wod swą plenność miewa / Lecz go
rosa niebieska hoyną łaskę zlewa / Iako wdzięczna gwiazda światło gdy nocna
tma wieci / Iak koscioł zasługami MARIEJ zaswieci.

Арк. 41 зв.: Generas Genitorem. / Z podziwieniem natury iako sie to
godzi / Stworzeniu ze swego stworzyciela rodzi / Ktoż z creatur nad Panne
taką szatę miewa / Ktura Bog toge chwwały y czci przyodziewa / Panna pali
miłości ogniem ten że pali / Miłość Boska że sie nad grzesznymi zali.

Kiedy myśl sfrasowana utrapienie scisnie / Używay Panny promień a
wnet pociechi błysnie.

Арк. 42 зв.: Nie tylko sie Izrael z ktoregos kosc kosci / Dziwi, lecz
wszelki narod Twoiey wielmożności.

Арк. 43: Kozdy zwyczajna z ludzi ma swoje przysłowie / Maria Boga
słowa ma Boże przysłowie / Najpiękniejsze przysłowie twoje Matko Boża /
Biała Czervony Brat moy im stworzona Roża / Biała Czerwona y stworzenie
wszelkie / od nia Bytnosc wzięła iak małe tak wielkie / U nas słowo i ięzyk
pochodzi u ciebie / Boże słowo zlubili byc wozle nieba / Kto słysze w iękach
słowo wszak ięka nie mowi / Boże słowo w twych iękach. Co chce to y
sławi / Gdzie sie kolwiek obraca twoje Boże słowo / W żywocie twym lub
w iękach sloviene gotovo.

Lub cie Anieli znają Monarchinie w niebie / Aby przed tym berłem
drzą Duchy w Erebie.

Арк. 44: Przed prozbą nieproszoni fawor ukaruię / Y macierzyńskie ręce
nędznym ofiaruię / Słoneczne cmi sie światła y misieczne / Panie[n]skie
trwa iednako y iasne y wdzięczne / Wszystkie corki nielaski z gniewu sy-
nowie / Iedną sie przyjacielską Panią Boską zowie / Słońce kiedy oswieca
oblok w pewniey dobie / on oblok drugi słońce wyraża na sobie / Ktoż Boga
wyobraża rzetelney czy nie ty / Bywszy obrazem iego wszem konterfety.

Арк. 44 зв.: Dokąd ze poyde nędzny y gdzie sie ucieka / Iesli nie pod twą
grzesznych ucieczko opiekę / Porva poradis, gdzie przystępu bronili / Herubin
sami podzmi bo wiem tam dzisiaj jest Maria znana. / Prędko biegą nieszczone
prędko Phaeba Cugi / Prędzey panna spieszy sie ratowac swe sługi.

Owieczko przeciw ludzimi symbola miłości / Dalabys nam nie tylo wełne
y wnętrznosci.

Днесъ благовирни людіе свѣтлост празнуем / Жена облачи ново
сл[о]нце etc. Свитлюю свищу и матер свѣта. Тма быст по всей земли и
свѣт, во тмѣ свитися и тма ся не обят да будет м[о]л[и]тва твоя яко
кадило пре[д] тобою зъ кадилниц сеи златои в ней же Б[о]гъ огнь
кадило м[о]л[и]тви.

Арк. 45: Xiężyca zawsze wpelni zostaiący wdzięczny / Skąd aspekt dobry idzie na kray podmisięczny // Iasnoscia Pan[n]y ktura swie[ci] ieszcze cudniey / niż gdy sie Phebus [?] svieci [?] dobie poludniey // W czym sie Panno sercu miłosc tva wkorzeni / Niż tego Bog nieiako swym wybranym mienj.

Арк. 45 зв.: Te tvą nagość okrywa Maria czlowieczce / Kiedy Boga smiertelna nature obleczi.

Арк. 46: Szkodliwe straty czlowiek trucizną przechową / Panna dvyiakim na ten iad obmysli zdrową.

Арк. 56: Добрѣ вировати добрѣ дилати уклонятися от зла. Боятися неугасимого огня. Неplодним дрeвесам уготовленного и по добрих дѣлехъ вичниа чаяти мзды праведнаго суди.

Арк. 59: 1 - pierwsze swoje o tym co mamy wierzyc , 2 o tym co mamy czynic, 3 czego sie mamy strzec, 4 czego sie mamy spodziewac, 5 czego sie mamy bac.

Арк. 64 зв.: Kiedy uderzyła Troiaka desnica / upadła z nieba denica / I stała z niey piekielna ciemnica.

Арк. 66 зв.: Archangeli Anioły mocy Dzięstwo trony / Winszuią otrzymaney nad sobą korony. // I ten tytuł twoy Panno nieposledni liczem. / Kiedy Duchom piekielnym straszny iestes biczem.

Арк. 68: Na Anioły żadna pasc zasdrosc nie może / Pozwalaią mieysca y zboiccu iako tam ma byc virtus y salus kiedy że bluznierce na wysze występki y exczyzy nie masz karę y ani ładnieszca [?] niech będą święto tkwi. Kapłan dla jednego y drugiego bluznierco owiecz.

Арк. 88: Barba broda Barbara Panna to bez brody / Bo Panna z brodą nie piękney urody / Barbara za sie wielce piękna była / Dla slicznosci na wieży aż wysokiey zyła.

Арк. 88 зв.: Iako małżęstwo napelnia ziemie, tak panięstwo y beżęństwo mieli małżęstwo nie...

Арк. 102 зв.: Сія ест субота преблагослове[н]ная в нюже зачатія преблагословенная Б[огороди]ца присно Дива Марія 1676 w sobote przypadło LBAC w[lasna] ręką.

Арк. 105: Panna własną krolewską w tey królewskiej wlosci / Iako czart nie posiada tak w niey grzech nie gosci / Kto Jesusa okupil za nasze niestatki / Lecz skąd ze ta krew poszła ieżeli nie z matkj / Jak sie wszędzie do głównych rzek woda gromadzi / Tak w Panie bogomyslnosc miejsce sobi sadzi / choc widzisz czl[owie]cze zrzodło warowne pieczecie / Iednak wody dobrodzięstwo udziela nam z chęcią.

Kiedy Bog z Boga idzie iak swiatło po swietle / Iakoż mogła Matka byc w grzechownym pomietle.

Арк. 105 зв.: Vważaiąc twoy Abrys Panno z kozdoy strony / widze nie

tylko sliczny lecz jest ubostwiony / Cerkiew ciałem jest iednym kturego to ciała / żeby patrzyli Panna zrzenicą sie stała.

Арк. 111 зб.: Мęczyzna iako sie wszysy medikowie zgadzaią w prawej sie stronie żywota poczyna a białogłova v lewej. Stąd białogłowa brzemienna gdy prawy piers większymi y twarzy w ten czas syn urodzi a gdy lewy to dziewczki.

Арк. 116: 7 Cudov miał swiat kiedys teraz osobliwy / nad wszystkie cud gdy z Pan[n]y rodzi sie Bog żywy.

Арк. 119: Rodzi Panna syneczka w Befliemskim żlobiu / Ale oraz zrodziła Pokoy ziemi tobie.

Арк. 126: Nagotuy sie przymowac swieci zacne goscie / Bog z Panny zrodzon idzie na swiat iak po moscie // Wiecznosc pierścien, a za sie Panienswo Rubinem / Ten pierścien chyba sameho jest czynem.

Арк. 140: Styczen z sniegiem mrozy z nowym latem chodzi / W nowe lato y stary kozuch nie zaszkodzi.

Арк. 140 зб.: Jesusa wszyscy znaycie / milovac go pilnie sie starajcie / Jesusa gorąco szukajcie, / szukaiąc wielce uspokayacie.

Арк. 145 зб.: Imiona roznych Rzek. Gdzie Dniestr imieniem Dzwina. Don. Wolga. Bvki[?] wstawaią / Gdzie Wisła Narew Warta Bug Pregel wподаia / Gdzie Dniestr Prut Seret Buzow Dunay dwuymienny / Gdzie Strimon Herbus Neszus piasek tocza ciemny / Gdzie Penes Spechius w Greckie morze wchodzą / Gdzie buyni Delphinowie skacząc zwodzą / Iordan rzeka sławnieysza gdzie imie Iesus brodzi / Perła w niey rybki rodzi, słodki wode słodzi / Iordanas nic nie wspominał marsylovski drogi / labos ziemię z morzem rozne przeszedł drogi / Za wszystkie twoie rzeki Iordan drosza rzeka / Wodą Boga skropiła nie prostego człeka / W wino sie woda Iordanska obraca / Winna Macica Jesus skąd Iordan popłaca.

Арк. 146: Znac ptaka po pierzu.

Арк. 166: Kto zmlodu chodzi iako stary, na starość skacze iako mlody. // Ani sie woda wroci ktura upłynęła / Tak ze ani godzina ktura iuż minęła. // Mlody do pracy dobry w srednim wieku rada / Staremu naypiękniejszym z pancirmi obrada.

Арк. 168: Luty przynosi febry y serca bolenie / Czeho chcąc vysz bierz mierne picia y iedzenia.

Арк. 170 зб.: Patrzysz gdy paw rostacza podwoyne swe piora / Iakżes nie žal gdy w kuchni drzesa z niego flora / W Rzymie pożali iadac pawow y więcey ich chowano niż kokoszy ze to ptaki niesmaczny twardy a ma sliczne piora Rzymianam przy ozdobie Poeta.

Арк. 189 зб.: Christus chlebem żywota. Panna ten chleb piecze / Do niey poposile nie pospiesz sie człowiecze / Inszy tu com[m]ent znajdziesz dostateczny Syn Matce zrzodłem będzie. // Tu jest laznia rozkoszna w kturey

kto obmity / z grzechowny z złym nałogem stare drapie kurty. // Tu win smacznych dostatkiem ktorych kto utoczy / Sercem miłością pali oko łzom omoczy / Chcesz olem tego syn kto gdy sie wcielil / Lubo gdy cierpiał, spolnie Matce swey udzielił.

Apk. 190 зв.: Iak przed Tobą nie było tak żadna za tobą / By godnością zrownała Panno z Twą osobą. //

Honoru Macierzynstwa ztąd masz wiele / kturemu niebo ciasne w Twym sie zmiescił cieie / Oraz zle, oraz dobre z Niewiasty pochodzi / Ewa smierc a Maria odrodzenie rodzj.

Apk. 222 зв.: Sarancza w krolewstwi Ghuinie y Kamba siega gdy leci slonca zaslani wielkoscia gdzie padnie uzre wazystko obiedrzysie zdycha ludzie tamesni zbieraią ią y suszą sobie na pokarm Murzynowie Arabowie, y naszy Etinopy ludzie Portuga[l]czycy zarachowanych tam z[i]jadali ią iako y tamesni obywateli a nic im nie szkodziło.

Apk. 267 зв.: Rodzicow czcic od Boga wyrazna ustawa / Czcząc matki tak wypelnil Syn oycowskie prawa // Wielki wiano pokore wysługiwasz owey / Ktura iest izes nieba y wieniec krolowey.

Apk. 270: Kto chce w niebie godnoscii wiedziec Panny miare / Niech wie przymiralną ze ma tam Tyare / Iuż sie teraz wypogodzi złoto włosy Phebie / Kiedy zakład pogody masz Mariy w niebie.

Apk. 271 зв.: Gurne Anieli Panscy mieysce zasiadacie / Lecz że Panna gornieysze sami to przyznacie / Iakos Panna iest pierwszą przed stworzenie slonca / Tak slonce ma swoy wieczor a ty nie masz konca / Gdzie żadne mu stworzenie wnosi sie niezdarzyło / na tey gurke to miasto Bostwo założyło.

Apk. 275: Nie do brata nie Swata w ostateczney dobie / Ale wołam brata Panna ma ku Tobie / Pięknie swiećcem rodzisz Xiazę planet Phebie / Panna nie maiąc cienia swiatłem pozyska ciebie / Ewa na smierc na zywot ciebie Bog położył / iak ktury w Ewie umarł w Tobie człowiek ożył.

Apk. 278: 1692 w poniedziałek sie trafiło se az posylaiu anioła mego nie uleciał ten anioł przed mieczem woiował duchownym a od żelaznego poległ o prawde.

Apk. 283: Pasem mierzono mlodz u francusow iesli tyią iesli w brzuch rosły z miasta wyrzucano maiąc ie za delikatow.

Apk. 284: Tys kwiat iam Panna do więca kwiatka / Trzeba rodząc cie y Pannam y Matka / Iam kwiatku nie straciła bom go porodziła / Tys panięstwa nie stracił lubos i Matkę pobraciła.

Apk. 298: Slawakami albo slawagni Slawiany albo slawaki nasly[?] swoich potomkov naziwali slabaki od slabosci, brzmi barzo o slabich. Stryj-kow[ski].

Apk. 317: Kozdy dzien umieramy kozdy dzien sie odmieniamy a przecie za wiecznych sie poczytamy (Август).

Арк. 335 зв.: Слово о венчании новобрачных [друк. заголовок].
Ubozszy poymuy nad sie bogatsza przewodzi / Inaczej z swoim mężem
zona sie nie zgodzi / Gdy mąż y białogłowej częśc komu oddaią / on przez
jedno kolano te obie znizaią / Mąż iednego czci Pana Panna nie iednego /
Bo y ojca y męża winni czcic swojego.

Paniestvo iest zloto, wdowstwo iest srebro, Malzenstwo ubostwo, Paniestvo
pokorj, wdowstwo wykupienie. Malzenstwo nievola, Paniestvo iest slonce,
vdovstvo suecem, Malzenstwo ciemnosc, Paniestvo iest krolove, wdowstwo
Pani, Malżestwo służebnica.

Przczbym nie chcial malzanki bogatej poymowac / Chcecie wiedziec:
to w tym iest niechec iej hołdowac / kturę są gładkie ta patrzy wysoko / Za
gładkosney sve pucha daie oko. / Ovid.

Арк. 336 зв.: Czy mozesz byc vienz gorszym iako gdy wierzch domu.
Dach będzie pod piwnicu będzie na samym spotku a fundament będzie na
wierzchu.

Арк. 337: Феодор дар б[о]жий будет мати жену добру „āxōz
[1677]. Iesli żeby tu pravda iako powiadaia / Iże mąż z żoną pospolu iedno
ciało maia / Co iesliby tak bylo czemuż mąż nie czuie / Gdy owo kto ruszy
żone kut muruie. / Z sowitołowej [?] flaszki te pisane fraszki [вірш закре-
лено самим автором].

Арк. 337: May nieszczęśliwy [dla szlubu]. Mense malas malu nubere
vulgus art. Ovid. / Rzym. Kwiecien y Czerwiec za szczęśliwy czas wesela mieli.

Piicie ochotnie goscie proszeni na gody / Panna obmysli iże będzie
wino z wody.

Арк. 340 зв.: Лутер мови такъ хлѣбъ ест тѣло мое и тот хлѣбъ
мешает з тѣлом г[оспо]дним. Калвинъ то ест фикура знакъ тѣла моего;
Каролстадинъ тут садит тѣло мое и повидает же ему тот виклад з
н[е]ба принесева, о що ему и Лутер лает. Не мают Духа С. Учителя
для того. Блудуют.

Арк. 347: Nie znam Badenskich cieplic, lecz to [dla] smiechu powiem /
Z tych cieplic nie ieden sie z dusznym wrocil zdrowiem.

Арк. 350: Да изліється бл[аго]д[а]гъ во устах твоих на мнѣ грѣшнику
рци д[у]ши моеї грѣшной спасеніе твоє есмъ аз тои рече и будет о
бозѣ спасеніе мое и слава ми, Б[о]гъ мой Б[о]гъ спасати, Б[о]гъ рогъ
спасенія моего Г[оспод]и спаси мя, Г[оспод]ь пасет мя и ничто же мя
лишит о Г[оспод]и спаси же о Г[оспод]и поспиши же.

Арк. 350 зв.: Где еси ти, там и слуга твой будет, ты ц[а]ру ц[а]р-
ствуєши вовики, и ц[а]р[ст]вію его не будет [конца], да воцарится з
тобою и рабъ твой аще аз вознесен буду на н[е]бо вся привлеку к себѣ
привлекши и мене Х[рист]е каменю силней над магнеса мене железо
привлечи ко себѣ на мнѣ грѣшним удиви мать твою тебѣ падохъ

силен еси Г[оспо]ди паки постави ти мя Г[оспод]ь возводит низвержения, аще кадох не розбихся яко Г[оспод]ь подкрипивает мене. Туне приясти, туне дадите дай, туне мнѣ недо[сто]йному бл[аго]д[а]ти твоєи, туне прииму дарованіє божіє живот вичный в Х[рист]ѣ І[сус]ѣ / Радуюся яко имя моє языком твоим д[у]ша С. яко тростию єст написа на н[е]бесѣ. / Без тебе бо не можем творити ничегоже.

Арк. 370: Gdy na czleka najazdy od swiata sie zniecą / Uchodz czlecze do twierdza Panna iest fortecą / Umilkną wszyscy swieci Panna iest bezpiecznej / Ze blaga zagniewana sprawiedliwosc wiecznej / Naturze ludzkiej Panna dalas ozdoba sila / To większa sez swym plodem ony naprawila / Dziwnej wielkiego Mistrza reki kontefecie / W ktorym sie Bog wyrazil dla ludzi na swiecie // Gdy Matką iest duchowną Matki wedle ciała / Iak sie Panna dwa razy Matką Boską stala.

Арк. 381: Болнии посищеніє, немощим покров и заступница жезль старости прииди благословеная отца моего. Болен бих и поситиси еси ми. Прииди благословеная сына твоего прикривша наши грѣхи немощен бихъ немощь чловическу и теле на ми покрил вся еси.

Арк. 382 зв.: ...Iak rzeka w morze idzie a morze nie zbiera / Iak Panna wszystkie w sobie czystosc zawiera / Matko moja przepusc z ktorych pokarm bralaś / Synu trzeba by ludzi grzesznych ratowalaś. //

Macierzynstwo tey Panny chwalebнице od wieku / Z Synem wraz zgubionego rodzi żywot czleku.

Арк. 383: Syły wszystkie straciwszy oslabiony srodze / O utwierdzenie wołam do ciebie gospodze / Macierzynstwo tey Panny chwalebnie od wieku / Z Synem wraz zgubionego rodzi żywot czleku / Zmarłym żywot więc Matko Macierzynstwo k porze / Niech Pogany nie osmieczy w P[ro]szzi niepokorze.

Арк. 384 зв.: Milcz bluznierco nie stoia nistoią Heretikow zgraia / Te Panne Matkę Boskoj same piekła znaią / Tu wietrzyle wolny wieie lube czyniac chłody / Za wsmierzeniem nieba znak przyszly pogody / Zrzodla chłodnace płyną wodą pociech ciecze / W upale tworzą sie w smutku pocieszte czlowiecze.

Арк. 384: Floto kturą wozisz z krayny daleki / ktury krai ten nigdy nie umrze na wieki / Navis portanis paciem.

Iasnis iest oswiecenie te masz stad pochwały / Ze w Tobie swiatłosc żywot z prawdą wraz mieszkały / Po ludzku mowiac Panna łaske ktorą wziala / Ta łaska dane ludziom łaskę przewyższela // Arca nowozakonna wspanialsza iest Panna / W niey Bog tail sie w tamtey Tablica ci Manna / Tak sie Panna naswiętsza nad wszech swietych stanie / Iak lud silą wod w rzekach więcęcy w oceanie.

Арк. 385 зв.: I P. Bog skarby zbiera y pilnie ich chowa / A te wszystkie

zawarte w Tobie o Krolowa / O dziwnej harmoniej nie poięty dźwięku /
Gdy ta Cythra w S. Ducha będzie ręku. / Cythara Spiritis S.

Арк. 386: Облече свѣтлым разори обманъ мрачнии и страстнии
от душъ нашихъ Мати свѣта.

Panna bilim czemuż że iest biał czyli / Znakiem pokory kiedy kwiat
ku ziemi chyli. // I sama przez sie czysta Matka Boża była / I kto na nie
patrzyc mógł czystym go czyniła / Kleynocie Gazy nieba takiego gatunku /
Ze y Niebo y Ziemie przechodzisz w szacunku / Consolatio Matka S. iest
pocieszenie bos Matką litosci / Ty goricz serca mego obrocisz w slodkosci /
Zeby czleka okupic Niebo skarb swoy daie / Panna złożeniem temu skarbowi
ci sie staie / Szczegulny konaiących ludzi Antidocie / Przy nadziei umarłych
porcie y żywocie.

Арк. 386 зв.: Staną Pakta z Człowiekiem Stworzo Swiata Panie / Panna
tego przymierza zakładem sie stanie // Nie naydzie sie czlek żaden do niey
dla westchnienia / w ostatniej toni aby nie miał podzwignienia. //

Domis Dei. / Domie boży kturys mu tak upodobany / Ze dla ciebie opuścił
Empiryskie sciany / Ty sa stanem duchownym lubym sług swych gminem /
Przyczyniasz sie gorąco przed kochanym synem.

Арк. 390: Ogien. Anioł żelazo były Boskie straże / ktorym kara rozkoszy
Bog wartowac każe / Maria miecz stąpiła ogien ugasiła / Anioła ubłagała
wskazała tak Ray otworzyła // Acceptis Paradisi / Maria ma Ray w imieniu
mara należy / klucz od skarbu rozdał Bog miedzi świętych darov svych
dostatki / Lecz od wszystkiego skarba chciem miec klucz u Matki // Ufai
tey Pannie sługo przy smiertelnym mroku / Bez zbawienneho wiedz ztąd
schodzi obroku, // ... Gdy Syn nayurodziwszy z Potomkov Adama / Matka
ma byc z Białey płci naypiękniejsza sama.

Арк. 390 зв.: Bursztynie słony polewy co ciągniesz do siebie / A ty
za sie grieszniki w ostatniej potrzebie // Achates futuri persages. /
Achatku ktury sie vod przed nieszczęcie pryska / Tak y Panna ostrzega
czleka gdy smierc bliska.

Арк. 391: Chrisolitus stollatus. / Ten tytuł kamienia służy Pannie czystey /
Ona ma z gwiazd korone chryzolit gwiazdzisty.

Арк. 392 зв.: Iak przed Tobą nie była tak zadna za tobą / By godnością
zrownała Panno z Twą osobą / Stąd sie Panna Na[sza] kanałem nazywa /
Iże przez nie na ludzi miłosierdzie sływa.

Форзац 1: Orzeł Moskiewski z Pogonią vatrue / Polaka Turek niech nie
triumphuie / Uzczerbią miesiąc ci dwaj Monarchowie / Przez zawoy Turkiey
dostanie sie głowie.

Baran mowi Be, zurek mowi e. / Rus w Roku 1678, 8 florenskiego soboru
trzymac nie chce.

Форзац 2: IΣ nasłodszyim imieniu IΣ rachuią liczbe według Sybille

888 bo osm znaczy perfectij doskonałosc 6 Dni pracovac 7 swięcie a 8 wieczności y 8 od Chrysta Pana opisanych błogosławnych po tym żywocie za żywot.

Форзац 3: Лазар четверодневный, чрез тредневногo воскресшaго воскресении от гроба, и четверехъ кр[ес]тних рогах на нем же тридневно воскресая умре хвалитися. Мнѣ четверодневному кажди рогъ кр[ес]тим их же 4 рог спасенія моего.

Форзац 4: Всякъ мой недуг, твой сильный дух исцилит и всяку мою язву исцилѣ мя Г[оспод]и яко немощен есм, сила твоя да в немощи моеѣй возвернется. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

57. 2-й прим. Кир. 111п.

Арк. 8: Во имя отца и С[и]на и С[вя]таго Д[у]ха Аминь.

Арк. 13: Сія книга Св[я]щ[е]наго Іерея Марка Презвитера Сербовского.

Арк. 14 зв. : Сія книга Рекомая Трубы сирѣчь наука.

Арк. 20 зв.: От с[вя]их от[е]цъ: зъданная мнѣ ч[е]сному от. Кирилу Вѣкослов [?]: Презвит[е]ру Сербовскому.

Арк. 31–60: Сія книга рекомая Наука с[вя]тих от[е]цъ Дар с[вя]таго Д[у]ха Мнѣ Многогрѣшному Свящ[е]но Іереєви Феодорови Вутуви [?] [Бутуви]: Презвиторови Сребриєвскому пожичена от Ч[ес]т[но]го Марка През. Григоровского що для лѣпшой вѣри подписую не дай Боже жеби мал умерти усею праведною гнѣви [частину арк. обірвано] повинна Сія книга виш рекомая до отца Марка вручитися знову до Григовки без всякаго прекословія под клятвію с[вя]тих отце[в], що и повторе упрошаю Преч[ес]тих и ч[ес]тих отцев се би видяна Сія Книга отцу Марку През: Григовскому Простѣте Х[ри]ста Ради бо въ великая огнѣ тепер застаємо в средій М[і]сяця Іюлія Дня кѣ [23] Року ѡψθ [?] [1779] ѡψлθ [1739].

Арк. 46: Вѣчными часи вручена мнѣ и чадом моим.

Арк. 84: Простѣть Хр[и]ста ради, що згрубивъ.

Арк. 105 зв.: Року от воплощенія Г[оспо]да Б[о]га и Сп[а]са нашего Іс[уса] Х[ри]ста ѡψмз [1747].

Арк. 280 зв.: Іроїда Сію Іована усѣкнї главу сиекуляторъ у главе на блюдѣ гос... дѣвица понесе матерей.

58. 3-й прим. Кир. 45.

Форзац: Изъ числа книгъ Библіотеки Кієво-Михайловскаго Монастиря.

Hoc orationes Domini Lasari Baranowicz propter stylum vetustate

remotum, his nostris temporibus milla imitatione sunt digni (1815) Anno MDCCCXV Theodosius Fialkowski D: C. Rh: A: Kiew:

Прислана сія Книга от преосвященнаго Кирилла Епи[ско]па Севскаго.

Арк. 1–10: Сія книга съ библиотеки Кієво-Золотоверхо[го] Михайловскаго монастыря.

Арк. 284: Vidi Theodosius Fialkowsky 1815 Anno divi: clas: Rhetoricae = Нос graeca vocabula.

Арк. 347: 1815 Года мѣсяца Ноября 9 дня сію книгу читалъ ученикъ Академіи Кіев. класса Ритор: Феодосій Фіялковскій. Sic. Vidi. [19 ст.].

59. Беринда Памво. Лексикон славеноросскій. – К.: друк. лаври, 12.08.1627. 4°. ·2] арк., 475 шп., 476–477 с.

Запаско, Ісаевич 159; Петров, Бирюк, Золотарь 92. ВХХХVIII 9/458. С. 6: Негомонахи Pauli Agmaszenko. [17–18 ст.].

60. 2-й прим. Кир. 726(к.2).

[Численні лексикографічні доповнення скорописом 17–18 ст. За браком місця наводимо лише кілька]:

Шп. 1–4: Анагностъ чтеци, / Аторасія брашно; апологія отвѣта. : / Бѣзвѣстний Непопулежний.

Шп. 7–8: Благоимѣтелно Благовозрастно, високо.

Шп. 11: Благоимѣнство Красота.

Шп. 19–30: Вукократь, волосяница / Вещество купечество: / Вовзорію воизгнаніе. Возглавити / совокупити, / соединити, сократити, / врѣсноту вправду, воистину / Возимѣть, имѣти будетъ, / Возложеніе премножество: Преизяцство / Возглавленіе совершеніе.

Шп. 35–37: Восхлащеніе, обузданіе, восстыгненіе: / Восоръ плоть:

Шп. 51: Десная благополучная, шуяя злополучная:

Шп. 59–62: Дѣятел сила, учинокъ. Справа добрая: / емаеми, поносими, Естерако, и яко Екзорія изгнаніе.

Шп. 71–77: Заякливий лжуций / Завѣтрное, утишное / Заріи, карти, / Злачная Зеленая і т.д.

61. 3-й прим. Кир. 801(к. 1).

Форзац: Сія Книга гл[агол]емая Лексиконъ Славеноросскій Раба Б[о]жия Семена Ламековскаго. [Скоропис 18 ст.].

Exempla. Inquasuae septone.

Дар любви, vg: Любовь подобиться птици, гл[аго]лемѣй каладринонь... [частину арк. обірвано] сичевій образъ; Егда принесутъ

ето пред болнаго чл[о]века, и егда... [частину арк. обірвано] имате умрети человекъ, птиц же отвращаетъ главу сию Да не видитъ еи ... [частину арк. обірвано] аще иже неимат умрѣти, он ж грядитъ на не, и всяка болѣзне изходи... [частину арк. обірвано] из него, тако творитъ даръ любви, яко неможетъ ... [частину арк. обірвано] со злобою никогда же, и негда гнушается всіхъ злихъ.... [частину арк. обірвано] Даръ добродѣтеленъ велци благородному якоже... [заклеено папером] и покоретъ любовь даръ свой и може свѣтъ, елико полагаеши во тмѣ толико множае свѣтъ покажетъ.

Злоба зависти, vg: Подобна естъ завистъ птици г[лаго]лемѣи. Аел... [частину арк. обірвано] толику иматие завистъ, яко давилите птенца своя тучни... [частину арк. обірвано] ихъ ногамъ по реброхъ и творити... худѣють.

Дар смиренія, vg.: Подобне естъ животу смиреніе, еже г[лаго]летъ... [частину арк. обірвано] кокоторъ, имете лона въ потребу врачеванія. едажъ идут... [частину арк. обірвано] уловити ловци, онъ ж видѣти яко тогда можетъ обѣрати тогда самъ зубами своими отгрезаться, и измѣнят... [заклеено папером] да обрящутъ ловци и прочія его оставляють въ силѣ [?]

Злоба гнѣву, vg.: подобенъ естъ гнѣвъ медведю... [частину арк. обірвано] Пчели ж гризутъ его по носѣ... [заклеено папером]. [Скоропис 17–18 ст.].

Отъ книгъ Михаила Риндовского Церкви Вознесенской Березняковской быв[ш]аго діакона ее что нынѣ священникъ. [Скоропис 18 ст.].

Тит. арк.: ... Михаила Риндовскаго.

Шп. 456–457: Монаха Созонта Натеновского постриженца домнизкого сия книга. [Скоропис 17–18 ст.].

61 а. 4-й прим. Кир. 1111.

[На долучених до кожного друкованого аркуша чистих аркушах є лексикографічні нотатки митрополита Євгенія Болховітінова та невідомих осіб]. [*Рукавіщина*. С. 329–332; *Шамрай (2)*. С. 156–159].

Шп. 1–2: Арба турецкое и татарское слово значитъ телѣгу или кибитку на двухъ или четырехъ колесахъ въ коихъ... кочевыхъ народовъ [рукоп. Є. Б.] / Алгидъ: городокъ древняго Латія. / Атлеты или Аѳлиты з: бойцы. Борцы. смотри въ древней ридленевой Исторіи. / Бобры, зн. Тигры.

Шп. 13–14: Бо: значитъ: Же, понеже, уже.

Шп. 21–27: Виссы, или вѣссы зн: травчетыя полотна / влаюся, зн: волну / врѣя, зн: кипя, врѣющемъ, зн. кипящемъ / вrentисіицы суто Брундузяне. Вреспи, зн. вереспи.

Шп. 45–52: Горнце, зн: крушка. / Градивъ, зн: Марсъ богъ войны. Смотри Иконологической лексиконъ страница 173, 174, 175. Грай, зн. грекъ. Гипомъ или Гупонъ, т. е: беркутъ / Дамаскъ, Лом: Ода 12: Куплетъ. 22. строка / Дикеософія: юриспруденція.

Шп. 61 - 63: Єгидъ, или Єгида, зн: Броня, также зн.: Минервинъ считъ. Єллады суть Трояне. / Єсперія зн.: Италія.

Шп. 71–72: Забрало, зн. загражденіе, заборъ.

Шп. 79–81: Зодчій, зн. архитекторъ / Известь, т.е: умертвить.

Шп. 87–90: Иль, зн. подъ водою или подъ землею глина, которая мягче той глины, изъ коей дѣлаются печи или кладутся стѣны. Сіе слово иначе называется еше глей, а особливо въ Малороссіи оно употребительно. Сія глина имѣетъ цвѣтъ синій. / Искажаютъ, портить. Искажатся, испортится. Искаженіе, зн: поврежденіе.

Шп. 95–96: Ифестъ зн: вулканъ. Ірѣда, радуга. Іакхъ, Бакхусъ. Китирія или Кіѳирія: зн: Венера смотри Иконологической лексиконъ страница 40. 41.

Шп. 100–104: Кормило, зн: руль / Котница, зн: корзина. Куща зн: Шалашъ / Кринь, зн: милѣа. Кромѣшная зн: претѣмная и прохладная, преисподня, еше зн: внѣшняя. Крущецъ, зн. Металль. К тому, зн: впредь, болѣе уже.

Шп. 112–116: Лѣтъ естъ, зн: достоинь, кѣстат и проч. / Маргариты, зн. жемчуги. Масличная вѣтвь, зн: оливая, вѣгвь.

Шп. 135: авось либо, или, едва, осьлибо, можетъ быть; Негли и: мало не, чуть не.

Шп. 149–150: Онагръ. Зн: дикой осель.

Осклабился, зн: улыбнулся. Оплотъ, зн: Плотина.

Шп. 153–157: Пеласги, зн. Греки. / Пленица: цѣпь, пѣтля. Плинфникъ, зн.: каменесчикъ, кирпичникъ. / Плевелы. зн: мякина, еше: полевые цвѣты, кои собираются въ пшенице съ хлѣбомъ, и кои послѣ выбрасываютъ. Плѣвы, зн: Мякина.

Шп. 175: превѣтан во псалтыре кафизма “2 я” псаломъ. 10 стихъ 1ой. Сіе слово происходитъ отъ глагола витаю, или отъ имени виталисче: а виталисче значитъ обиталище или жилисче.

Шп. 199: пѣнези зн: деньги и шелихи также. Пѣстунъ, зн. Дядька.

Шп. 209–210: Піа, т. е: граната. Рогозина, зн: рогожа. Руба или рубъ, зн. парча и штофъ. Рубъ зн: холстина, полотно, іуконце.

Шп. 218: Серна зн: Коза дикая.

Шп. 223–226: Сланымъ, зн: соленымъ. / Смоковница, зн: фиговое, оливковое и гранатовое дерево.

Шп. 229–230: Снѣдъ зн: пища. Сослагатаи зн: Аманаты:

Шп. 256: Тихія, зн: Фортуна.

Шп. 260: Тунє зн: даромъ, безденежно; вотще: суєтно, напрасно. / Убо: значить: Токмо.

Шп. 264: угобзить изобильно, зн: дасть изобиліє.

Шп. 296: оплотъ происходитъ отъ глагола плочу, или отъ имени плотникъ. еще значить также: плотина.

Шп. 301–304: Цата, т.е. Монета, и пр: а имен: деньги, также, зн: Медаль. / Чванецъ, зн: стаканъ.

Шп. 308–309: Шипокъ, зн: роза, еще гранатовитое яблоко наполненное зернами, вкусу и духу пріятнаго / Щегла, зн: Машта.

Шп. 327: Унію, въ перьвой части Феофановыхъ словъ въ самомъ началѣ 68. страницы.

Паки Иродія бѣсится, паки слушається, паки плашетъ, паки главѣ Іоанна крестителя беззаконно отъ Ирода, усѣченнѣй быти, просить. Паки Іезавель обходитъ ищущи Навувесѣ виноградъ восходити, и святаго Ілію прогнати въ горы. Мню же не точію до ужасѣ быти, но и всѣмъ слушающимъ евангелскаго гласа, удивлятися со мною Іоаннову убо дерзновенію Иродову же безумію, и безбожныхъ женъ звѣрскому неистовству. Что бо слышахомъ? Иродъ емъ Іоанна, всади въ темницу. Чего ради? Иродіады ради жены Филиппа брата своего. Здѣ въ правду уничижитъ кто Иродово безумство (безумство есть описка, а надобно безчувство) отъ неистоваго женорачительства ему содѣявшееся: что бо речеть, или яко изглаголетъ кто женъ злыхъ неудержанное пронырство? Мнѣ мнитъся, яко ни единъ есть въ поднебесной таковъ звѣрь, иже бы подобенъ былъ женѣ злѣи: нынѣ бо мнѣ о злой слово, не о благой и цѣломудренной: вѣмъ бо многія быти кроткія и добронравныя, их же доброе житіе подобаєтъ ми послѣжде вспомянути къ пользѣ и благихъ подражанію, да возлюбимъ яже суть добре и честна. Ни единъ убо звѣрь въ мѣрѣ, подобенъ есть женѣ злой. Что лова злѣе въ четвероножныхъ? Ничто. Что же лютѣе змѣя въ яресмыкающихся? Но ничто. Обаче и лев и змѣй въ злобѣ менши жени суть, и свидѣтельствуєтъ о моемъ словѣ мудрѣишій Соломонъ глагола: со львомъ и змѣемъ жителствовати избрахъ, неже съ женою лукавою и злоязычною (Притча. 21 Сирахъ гл: 25. Ст: 18). И, да непомыслиши пророку глумно изрещи, отъ самыхъ вещей навькни извѣстно: Данила въ ровѣ льви устыдѣшася: праведнаго же Навувеса Іезавель уби. Кить Іону до чревѣ сохрани: Далида же Сампсона, остригши, и связавши, иноплеменникомъ предаде. Змѣй, гады рогати и аспиды, и ксрасти, Іоанна въ пустыни убояшася: Иродія же его на вечери усѣче. Враны Ілію на горѣ препиташа: Іезавель же сго по благодаренію дожда ко убійству гоняше (Книга 3 л. Царствъ гл: 19. с: 2). Что бо глаголаше? Аще ты еси Ілія, азъ же Іезавель. Сія да сотворить мнѣ часъ

не положу душу твою яко единого отъ умершихъ. И убояся Иліа, и иде душу своей умрети, и рече: Господи Боже, довлѣсти ми нынѣ, приими душу мою отъ мене, яко нѣсмь азъ лучшій паче отцевъ моихъ. Увы, пророкъ Иліа убояся жены, иже дождь вселенноя на языкѣхъ носяй, иже огонь съ небесе сведый, и молитвою мертвого воздвигнувый. Убояся жены: ей убояся. Ни единого бо злоба сравняется женѣ злѣй. Свидѣтельствуеть же моему слову премудрость глаголющи: нѣсть главы паче главы зміиной, и нѣсть злоба, паче злобы женскія. (Сираль 25. гл) О зло діавольское, и острѣишее оружіе!

Женою древле діаволь Адама въ рай уязви. Женою кротчайшаго Давыда ко Уріеву лестноубійству прелсті. Женою мудрѣшаго Соломона къ преступленію убѣди. Женою мужественнѣшаго Сампсона ослѣпи. Женою сына Иліи іерея умерти. Женою благороднейшаго Іосифа въ темницѣ окованна заключи. Женою всего міра свѣтилника. Іоанна усѣкни. И что глаголю о человѣцѣхъ? Женою святыя отъ добродѣтелей сведе. Женою всѣхъ посѣкаетъ, всѣхъ убиваетъ, всѣхъ безчестуеть, всѣхъ уничижитъ. Жена бо безстудная никогже щадитъ, ни священника чтит, не левита стыдится, ни пророка срамляется. О зло зла злѣшее жена злая! аще убога есть, злобою богатѣеть, аще же богатство имать лукавству содѣйствующее, сугубо зло. Нетерпѣливо животна жена, неисцѣлный недугъ, неукротимой звѣрь. Азъ видѣхъ и аспиды неукротимой укротившіяся, и львы, и единороги, и медвѣди уласканный: жена же злая и укаряема бѣсится, и ласкаема возносится. Аще мужа имать начальствующа, въ ноши и во дни словесы его развращающи къ злоубійству поощряеть, якоже Иродія Ирода. Аще убога имать мужа, на гнѣвъ и на брани того воздвизаетъ. Аще и вдовѣ есть, сама собою всѣхъ безчестует: страхомъ бо господнимъ не обуздаеть языка, на будущий судъ не взираеть, на бога ен уповаеть, законовъ любве не вѣсть хранити: Женѣ злѣй своего мужа предати на смерть ничтоже есть. Праведнаго бо Іова своя ему жена на смерть хуленія предаеше глаголюще: Рцы глаголь нѣкии ко Господу, и умри. (Іова.2:2 с:9) О естества лукавого! О произволенія непреподобна! Не помилосердѣна зрящи своего мужа утробы горящія отъ большихъ вредовъ, якоже отъ углія искрѣ испушающаго, и всю плоть язвами гніющую и червями снѣдаемую. Не преклонися къ благоутробію, зря его весма елячена, и недугующа, и страдалчествующая, и частая дыханія съ болѣзнію зілющими усты износящаго. Не умягчилася къ благоутробію, зрящи ходившаго иногда въ царской порфирѣ, а тогда на гноищи лежащаго нагимъ тѣломъ. Невоспомяне сущаго къ нему древняго обыкновенія супружескаго, ниже еликими она отъ него славными и добрыми цвѣтяше. Но что? Рцы глаголь

нѣкій по Господу, и умри. О благодать жены! О врчачество скорбей предходатайственно? О любви супружнія узаконеніе! еда онъ тебѣ когда недугующей сицевый изрече глаголѣе и не молитвами ли и благотворенми болѣзнь твою отъяе. Не довлѣяше ли убо ему временною наказаніе? Но вѣчную ему ходатайствуеши муку похуленіемъ, или не вѣси, яко всякъ грѣхъ отпустится человѣкомъ, хула же грѣхъ сущій противу духа святаго, не отпустится, ни въ семь вѣщѣ, ни въ будущемъ. (Мат: гл.12 стих 31)

Хощеши ли видѣти и иную, оной въ лукавствѣ подобную? Виждѣмы Давиду, яже силнаго Сампсона связавший иноплеменнымъ предаде своего мужа, своего сожителя, его же греѣяше, его же ласкаше, его же льщаше, его же паче себе любити творящейся, его же вчера любляще, днесь прелщаше, его же вчера грѣючи лобызаша, днесь прелщая погрсбаше. Еда ли не бѣ красенъ? И кто его краснѣшій бѣ до оно время. Иже седмъ власовъ на главѣ ношаше, седмо свѣтлыя благодати образъ держа, еда не бѣ мужественъ и кто его мужественнѣе? Иже лова страшнаго на пути единъ задави, и единою челюстію ослею тысящу иноплеменникъ погуби? Но и не святъ ли бѣ? Толико бѣ святъ, яко возжадалъ нѣкогда въ скудости, помолися о водѣ, и изъ держимыя въ руцѣ его челюсти мертвыя вода истече, и отъ тоя почерпе изцѣленіе жажды. Таковаго убо суца толико красна, толико мужествен. [Скоропис 18 ст.]. [Можливо, цей текст і лексограми написані рукою Іриней Фальковського].

Шп. 339: Алкидъ, зн: Гѣркулесъ.

Шп. 356–358: Афродита: смотри Иконоло: лексиконъ страница 40, 41, 42, 43, 44, 45. страницу подъ именемъ Венеры. / Ахеронтъ, зн: Адская рѣка, у стихотворцовъ кладется иногда за весь Адъ.

Шп. 388: Гимитра есть Церера.

Шп. 392–395: Дить, или дѣть, зн: плугъ. Діевымъ повелѣніемъ, т. е: Юпитеровымъ повелѣніемъ. / Евмениды з: Адскія фуріи.

Шп. 500: Єриннія, т: е: Беллона. еротъ Купидонъ.

Шп. 508: Иракліи, зн: Гѣркулесъ.

Шп. 520: Кастальской или Кастильской въ Ломонос: 12 похвальная ода 2 куплетъ: Умой росой Кастильской очи и пр: зн: источникъ посвященной музамъ смот: Инок: Лексиконъ стр. 189 и 190. прочти Музы.

Шп. 524: Коквта, з: Адская рѣка.

Шп. 536–538: Мурза. Городъ въ Славоніи. Смотри въ Стафенгагеновой географіи стр. 202. нынѣ сей городъ зовется Эссекъ смотри въ руководствѣ къ геогр: стр. 45 Королевство Славонское. / Молдавія княжество въ Турецкой области. Смотри краткое руководство къ географіи: стр. 46 вънизу. еще смотри Стафенгагенову географію:

стр. 207 и 208. / Наіады суть божни источниковъ и рѣкъ. / Ника, зн: Викторія.

Шп. 545: Гермесъ Ломон: Геремесскимъ жаром я горю и пр: 12. я Похвальная ода. Сія есть рѣка. Смотри о семъ Иконол: Лексиконъ стр. 189 и 190. прочитай Музы. / Пеласги, зн: грѣки. / Пиндъ, въ Ломоно[со]выхъ сочиненіяхъ в 12. похвальной одѣ во 2. куплетѣ въ первой строкѣ есть Горавъ Грѣціи. Смотри о семъ въ древней Стефангагеновой географіи на 227 стр: вънизу. еще смотри Иконологической Лексиконъ страница 189 и 190. прочти о музахъ.

Шп. 545–549: Сікіму во псалтыри кафизма 15. я стихъ 8 й, псаломъ 107 й. / Стамбулъ есть городъ Турецкой области. Онъ въ древніе времена назывался Византією, а нынѣ называется Константинополь, смотри о семъ Стафенгагенову географію стр. 217 и 218. / Стігъ: адское озеро.

Шп. 564–566: Тигръ есть рѣка в Азіи, смотри о ней въ Стафенгагеновой географіи на стр.251 вънизу и на 252 стр.: въ верху. / Тихія, зн: фортуна / Тврінѣй, зн: Геркулесъ. / едра, зн: змія или страшилище морское. / еменей зн: Мужъ отступникъ Христовой вѣры: также, зн: веселый стихъ. Еще зн: Бракъ, или Божка любви.

Прим. з б-ки КСМ.

На оправі суперексл.: Семень Шуговъ.

62. 5-й прим. Кир. 404.

Форзац: Нумма ā [1] цар римский Поропулъ[?], казал наробити з желѣза и з мѣди, бо пред тим монета глиняная, и скаранія была в Римѣ. [Скоропис 17 ст.].

С[вя]щ[еник]ъ обще на началах и властех зостаючим як низкаго Чину такъ и духовного людем исвѣсно чинит / Съказателіе свѣдѣтельства студента Андреа. [Скоропис 17–18 ст.].

Kompozytum Symplex / Cive modo beryiantur / Eodem Kivodsy[?] Proteryty / iemynatur Syliaba pryma / Lytere civybus utuntur / Liatyne sunt tres et wyrgynlij. [18 ст.].

Се книга Луки Григоріева;

Нефтою: тоє смолою: Смердит колодязъ въ лѣпоту: въ піекност, въ слічност за морем филистинским в Черкасах горских штграя булше 3 [7] верстъ, на барзо высокой горѣ на самом гребени так горка же имя съвъшем укипит[?]. [Скоропис 17–18 ст.].

Тит. арк.: Се штъ книг Луки Григоріевича архидіакона. [Скоропис 17 ст.].

Іванъ Омеляновичъ. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. [2 зв.]: Сей Лезиконъ пана Романовича Андрея КПа. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. [1–4]: От книгъ Пустыни С[вя]т[ых] Петро-Павловского Глуховского. [Скоропис 17 ст.].

Шп. 9–34: Надлежитъ до числа книгъ Библиотеки Святософійскаго катедралнаго монастыря. [Скоропис 18 ст.].

Стор. 577: С[вя]щ[е]никъ Андрѣіовскій. [Скоропис 17 ст.].

63. Беринда Памво. Лексикон словенороский. – Кутейно: друк. Богоявленського монастыря, 1653. 4°. [4], 324 с.

Книга Беларуси 162; Петров, Бирюк, Золотарь 197. Кир. 787.

Форзац: Сергій Вишновскій.

Стор. 1–11: Сия книга... Сій Лексикон куплены от законниковъ Кутейнскихъ Року от Ро[ждества] Х[рист]о[ва] āхѣθ [1669] за золотих θ [9]. [Скоропис 17 ст.].

Сей лексиконъ Іеромонаха Тихона Типографа Лавры С[вя]той Печерской, Микола Боковскій.

64. 2-й прим. Кол. Попова 47.

Форзац: бібліогр. нотатки П.М. Попова.

Сія к[ни]га МТ К УМ АЛЕΞΙΚΟΝή / В / ΔΙΑΛ ΘΖΘΑΛ ΔΟΙΔί.
[Півустав].

Голотовскій. [Скоропис].

1721 10 Августа przyjechałem do pustynki i ostrowa Burumli.

С. 23–33: Подписаса... іеромонасѣ Серапіон з братаемъ āψεί [1715]
Году Іюля в ̄ [7] день.

С. 321: Священого Пустыннаго М[о]н[а]ст[и]ря Малченскаго [!].

64 а. 3-й прим. Кир. 419.

Форзац: Нис Liber Bohojaulensis Sacerdotis qui jn Kronsztat Petri Іоаннов. [17–18 ст.].

Прим. з б-ки Університету св. Володимира.

65. Библия. – Прага: друк. Ф. Скорини, 1519. 4°.

Книга Беларуси 1; Петров, Бирюк, Золотарь 3. Кир. 687.

Книга Буття. 94 арк.

Форзац: Нис liber ecc[le]sia Kozlinensis.

Арк. 82 зв.: ...Ut uolucris, uasuo quiequid in orbe patet. Jak rybom wolne morze, ptak gdzie chce tam lata / Tak mądreму oyczizna kazdi iest kąt swiata./ Как рыбом волне море, птак где хче там лата / Так мудрему ойчизна ест коздиі кат свата.

Арк. 83 зв.: Virtutes veras accipio iuitias / Не ест богатство и мечь досичь сребра злота / леч богатство гды чел[ов]єка рзадзы сама цнота.

Арк. 88 зв.: Tradiderit oli hec cutibi cuncta Deus. / Порт убогих спизарна, уломнихъ оброна, заз для тебе лакомче вселка реч створона. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 93 зв.: Oу trudno trudno... przestacz da boday że tebe moya kochana moya serdecznaа nie znac. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 94: г. Полоцкъ, Витепской губернии, а г. Прага, гдѣ печатана Библия сія, состоитъ въ Богеміи. 1862-го года мая 2-го дня мѣстечка Горинграда протоіерей, Іоаннъ Опатовичъ. Переводъ вольный 1519-го / 1862 - 1519 = 343.

Арк. 94 зв.: Mami prziiacila... wysła zbawicila iku dziszeysze[go] lowo nie stworono S Pani narodzono ziwota cziste[go] prziiaczel to drogi со niebiesky przigi opuscyl zdaleka aby pobitego na poli ziwce[m] [o]zdrowyl. / Мои[м] се[р]це ла[с]кавос[т] пане С[ем]ене в року а́хмд [1644].

Книга Вихід. 76 арк.

Арк. 25 зв.: В веръз мы зе то зараза хчес ведз длуге лата гдис причина грѣхов ест предлузене свата.

Арк. 26 зв.: Блед...несь недзо гдичь на смерто добрзы вспомина[ня], или бись толко сам умарль зились поыгравая.

Арк. 58 зв.: ...prziczepicz An. Dn. 1622 d. 29.

Арк. 60 зв.: ...starego y starszego nie szukay... jako оуца.

Арк. 64 зв.: Nie pisz nie pisz czego tu nie potrzeba.

Арк. 72 зв.: ...zagara hetman koronny Chotkiewicz polny hetman starosta sedomierski tam w obozie umarl hetman Chotkiewicz A. D. 1622.

Арк. 73 зв.: ...sina ie[go] poimano pu[lkownikow]... strosa staroste Halickie[go], Kalinowski utonoł w niestrze starosta Kamioncza Podolskie[go] wojewodzie sinionski pomorzanski z Monasterziska szmi[u]jta xziązo Koreckie[go] Samuela tureccy wiezieniu nozem go pr[ze]bily jako u nich zwiczay.

Книга Левит. 54 арк.

Арк. 6: Богомольцом и христороубцо[м] пресвитеро[м] богобоязненом ереемъ арѣхидякономъ и дяконом на здравие и грихов на отъпущение [я] Павелъ Лещевичъ свещеник рука власная. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 48 зв.–50 зв.: ...Wyblyła była swaszczenyka samb[o]rskoho o. Dionizija Xrighorowicza. [17–18 ст.].

Арк. 52 зв.: Lucas Cetkowsky. [17 ст.].

Арк. 54 зв.: АѢНЗ [1757] як родився Васи́ли Гоже́вски М[іся]ца януаря дня к̄з [27] Roku 1757 jak rodził Wasyły Hozewsky d. 27 januaryia Potoc moia od papia.

Зага[д]ка баба[м] што не[с]ли усеґо на собя осмы тысячи йн̄ [58] ровно рухомы[х] рече[й] рахова[н]я ко[л]ко ба[б] посухо[в] коле[ц] кошелюв̄ кошо[к] котеня[т] того всеґо та[к] ся нараховало сума су-

маро[м] и князе[м] и пано[м] а на[м] на многоле[т]ное здро[в]е гри-
хо[в]ное о[т]пуще[н]е а теле[с]ное здро[в]е Оле[к]се[й] свеще[н]ни[к]
рука вла[с]ная. [Скоропис 16–17 ст.].

Книга Числа. 74 арк.

Арк. 12 зв.: ...Nowi krol powa... prawa... Bog ieden prziacilow wie...
Poszkodzi Polak mondry An. Dn. 1622 d. 8 Semen Popowicz...

Арк. 24 зв.–28: Сия книга раба божого сия Симеона Гожевского
по его смерти вручена есть церкви Козлинской о[т]цом] Іереємъ
Самуиломъ Клѣтковскимъ. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 44 зв.: Jaskowi Slimcziniu narodziło sie... 1624.

Книга Повторення Закону. 66 арк.

Арк. 1: 1735 roku jak sie ożenil Semion Hozew[ski] ... wesele bylo.
1772 umarł Semyon Hoze[w]sky w Kozlinie.

Арк. 50 зв.: ...muczonika Feodora Stratyłata ożenyl sie popowicz hogo-
decky. [Скоропис 17 ст.].

[Численні афоризми і повчання пол. мовою, поганої збереже-
ності, нерозбірливі]. [Ціборовська. С. 12–21].

66. Біблія. – Острог: друк. К. Острозького, друк І. Федорова,
1580–1581. 2°. [8], 276, 180, 30, 56, 78 арк.

Запаско, Ісаєвич 13; Петров, Бирюк, Золотарь 24. Кир. 646.

Форзац: Сію книгу Библию даровалъ мне Монаху Маркіану Бѣле-
вичу Ясневслможной кн[я]зь Димитрій Михайловичъ Галицинъ под
час бытности своєї в Кіеве Року 1704, М[і]с[я]ца Мая 15 которую
купил От[е]ць Микола Дрогомирецькїи Намѣстникъ м[о]н[ас]т[и]ра
С[вя]т[ог]о Николского Пинского. [Ісаєвич (1). С. 162].

67. 2-й прим. Кир. 652.

Арк. 1, 20–32 [2-го рах.]: З книгъ Монастыра Жировицкого Чину
С[вя]т[ог]о Василия Великого 1758 Anno.

Арк. 71 [6-го рах.]: В сей книзе Новаго Завѣта виршы для борздаго
знаидения мѣсць іа Василев син Иванов Зѣньковича рукою моею
власною пописал и з иншими книгами зѣследилъ, а гдѣ несогласно
познаменовал: скончил виршы Новаго Завѣта году по рожествѣ
Христове ѿфѣд [1594] м[і]с[я]ца июня ді [14] дня Василеи Зѣнкевич
Тихинскій рукою власною.

Арк. 71 зв.: Wirszami te księgi zmazałem icz potrosze / A tom czynił
pomyłki przetocie też prosze / surowego ganienia czytaczu moi drogi / I
łaiania niech nie mam, wszak to niegrzecz srogі / Ludziom łacna omyłka
próżnobyś sztrofował / Jeszcze i to masz wiedzieć. żem nie cudze psował /
Wasili Iwanowicz Zienkowicz rekoі własn. Roku 1594 dnia 14 czerwca w
podrożku pisał. [16 ст.]. [Ісаєвич (1). С. 162; Шамрай (1). С. 206].

67 а. 3-й прим. Кир. 4476.

Форзац 1–2: [Витяги з біблійних книг лат., церковнослов., гр. мовами, а також цитування христ. літ-ри, Епістолярії Ієроніма, Бл. Августина].

Тит. арк.: До Патріаршества всероссійскаго за 8: лѣтъ. [19 ст., за атрибуцією Є. Рукавіциної, почерк належить мирополиту Євгенію Болховітінову].

Сія книга ієр: мх: Іоаникія Сенюти намѣстника С[вя]го Софѣйскаго К: М: Ігумена С[вя]го Мих: Золот: Кієв: 1703 / Потом Архимандрити С[вя]го Печерского Кієвского в Рок 1711. [Півустав 18 ст.].

Арк. [8 зв.]: [Цитування латиною Біблії про створення світу за 7 днів].

Арк. 4–7: Пресвитер Журавицкий зъ жоны моеѣ Феодоры бо то моя власная книга принусная Киверецкой попѣвни.

Арк. 1 зв. [остан. рах.]: Сія книга г[лаго]л[е]мая библѣя купленая при бытности моеѣ же от[е]цъ Фома презвитер Миловский купил еи у госпожѣ Журавицкой през отца Павла Сосницкаго презвитера охеленскаго рок ѿхлѣд [1684] м[іся]ца Ноеврѣя дня ѿ [16] азъ яко свидетел подписуюся моею рукою власною Іоанъ Борецкий П: Тростянецкий. [Скоропис 17 ст.]. [Текст Біблії розбитий за віршами. Маргіналії до тексту пол. і церковнослов. мовами].

Прим. з б-ки КПЛ.

68. 4-й прим. Кир. 647.

Арк. 1 [5-го рах.]: Сія книга Быблѣя ест монастира Харьковскаго Преображенскаго, а надана всечестнымъ архимандритом Пахоміємъ. в Монастирь Харьковскій иже над Куряжею зостаєть.

Арк. 43 зв. [5-го рах.]: Сію книгу даль всечестный от[е]цъ архимандрит Пахомій, еще за живота своего, До Монастира Харьковскаго преображенскаго иже над Куряжею зостаєть при братіи честных персонъ, Отца Онуфріа архимандрита бывшаго Монастира Харьковскаго, да намѣстника тож Монастира Харьковскаго преображенскаго да при Д[у]ховномъ Софонію, і инихъ братіи на тот час будучихъ Року от рожества Х[ри]с[то]ва, 1700. Октовріа 5. [Исаевич (1). С. 162; Шамрай (1). С. 206].

69. 5-й прим. Кир. 763.

Форзац: Сія книга гл[а]големая Библия Св[я]щеннаго Іерея Алексея Презвитера Града Косницѣ а дзієкана Ключа Сашковскаго Ягорлицкаго и всего побережа пересторога. Д[у]ховнаго сану и во всем речіи подобаихъ изучителя. І нѣгде не мусит отдаленна бути жадним способом

анѣ шалвѣрствомъ ея зажити не возможет ѿ него токмо въ благіи способъ. [Скоропис 17 ст.]. [Исаевич (1). С. 162].

[Коментар до тексту по нижньому берегу книги, погано зберігся. Скоропис 17 ст.]

70. 6-й прим. Кир. 764.

Арк. 2–12: Библѣя остроская напечатана року ѿфѣа [1581] М[і]сяца августа вѣ [12] дня землі Волинской повеленіемъ Константина нареченаго востомъ крещеніа Василія благодатію божіею князя острозскій Воевода Киевскій Маршалокъ волинскій. [Скоропис 16–17 ст.].

Арк. 71 [остан. рах.]: Я Иоан Гричинич поп Жукенский продалем книгу сию глаголемую Библию священнику Городискому Ісаакию Парденовичу зятю своему за лѣ [30] зо[лотих] полских а тои торгъ стался в року ахлѣс [1636] М[і]сяца Мая дня: кѣс [26]: Иоан Гричинич поп Жукенский рукою власною. [Скоропис 17 ст.]. [Исаевич (1). С. 162; Шамрай (1). С. 207].

Прим. з б-ки КПЛ.

71. 7-й прим. Кир. 766.

Арк. [3 зв.]: Ex Cathalogo Librorum Theodori... Manu propria A 1651 Dn. 8 Junij.

Арк. [8 зв.]: У Дунаевѣ на ярмарцѣ осѣнню ю [8] золотихъ червоними з [7] золотих Ивасеви маляреви у Дунаевѣ дал ямъ Быблею ям викупил копу позичилъ у Болотни у дому моимъ у поморянаского попа узялямъ повтритя золотого и отдалямъ отцу Остафію Вѣцѣгьскому. А так чинит всего набытие ѳі [19] золотих и єі [15] грошій.

Арк. 1–32 [2-го рах.]: року божія от воплощения ахмѣв [1642] сию книгу рекомую Библию сирѣчь книгъ Ветхаго и Новаго завѣта купилъ ей раб Божи Матвеи Русачокъ из жоною своєю Анъною, а въ иноческом чину звано Анггелина и сыномъ своимъ Анътономъ Иоаномъ купивъ ей за золотих чотиръ десіать у мѣстѣ Озѣрною, а в маетности велможнаго Пана его мосцѣ Пана Якуба Собсецкаго Воеводы руского Старосты Красноставского и Яворовского за приводом и за старанием отца Курилиевимъ Презвитерем С[вя]тои живоначалнои Троици, продал сию книгу вѣчными часы а вѣчными, а хто бы мѣлъ наваждением дияволским сию книгу люб священник, люб дияконъ, или диякъ, люб священически сынъ, или якиколвекъ причта церковный, люб теж и приятел яки, люб теж и сынъ которыи, то с таким хочу суд мѣти пред страсшным и нелицемѣрным судиею и не прощаю его всни вѣкъ и в будущи аминъ, а по моюи смеръти повинны будут дѣти мои до оправы дати и заплатити якъ того будет потреба подписована м[і]сяца апрѣла

во двадцятый ден: Многогрѣшныи раб и недостойныи Иосифъ предри
мирскии рукою своею. [Скоропис 16 ст.]. [Исаевич (1). С. 162; Шам-
рай (1). С. 207].

72. 8-й прим. Кир. 788.

Арк. 44–64 [2-го рах.]: Сию книгу глаголемую Библию куплена
цѣною за рублии лѣ [33] Иоанъ монахъ ярославскіи купилъ еи в
презвитера Орадивского Стефана Пачковского Стефану Копгѣ Октоврия
аї [11] Року 1738. [Скоропис 18 ст.].

72 а. 9-й прим. Кир. 651.

Арк. 1, 65: Ex Libris Callixti Czeretenka.

Арк. 71 зв. [6-го рах.]: Сїя библія м[о]н[а]ст[и]ря С[вя]томіхай-
ловского Кієвовидубицкого ѿставш аяся томуужъ м[о]н[а]ст[и]ру по
покойном Каллистѣ Черетенку ієромонасѣ выдубицкомѣ. [Скоропис
17 ст.]. [Исаевич (1). С. 162].

Прим. з б-ки КДА.

73. 10-й прим. Соф. 13а.

Арк. 1–7: ...[витерто] м[і]с[я]ця ноємврия іа [11] дня ... [частину арк.
обірвано] книгу сию Библию глаголемую... и хвале ... [витерто] короля
Жигмонта... [витерто] Рафала Лесчинскаго Пана воеводы белзскаго
Пана и Добродѣя нашего отпущение грѣхов наших за сем [?] отца
Епископа Паісїя Вл[а]д[и]ку Холмьскаго и белзскаго за священ-
ника отца Михаила Федоровича, для науки людей християнских и
богобоязних, и кторуюто книгу надает церкви Божей вѣчными часы,
абы еѣ никто не важилсе от престола пресвятаго [?] отдаляти про-
клятством обеіохъ [?] отцеи тои иже ниякии ли священник, ани дя-
конъ, ани жаднии пре[твор]ник церковныи под проклятством стокрад-
ства, а кто бы се важил ... [заклеєно папером] взявши от церкви тоѣ будет
мѣтъ справу с нами на день страшного воздания Х[ристо]ва ... в мѣсте
Володаве [частину арк. обрізано]. [Скоропис 17 ст.] [Бондар. С.140.].

Арк. 264 зв.: Czesnomu oіcu Chworostowi.

Форзац: Лазаревичъ дурень.

73 а. 11-й прим. Кир. 762.

Тит. арк.: З библіотеки Кієво-Печерскія Лавры. Post obitur
Antonij Tarasewicz venit in Nu[mer]is Librorum Bibliotheca Peczariensis.
[17 ст.]. [Исаевич (1). С. 163; Шамрай (1). С. 206].

74. Біблія. – М., 1663. 2°. [3], 9, 516 арк., іл.

Зернова 306; Петров, Бирюк, Золотарь 220. Кир. 3027.

Форзац 1: Кто ест да ублажимъ его за Сирах 31 ѿтвори бо дивна в людех своих в тои же главѣ.

Iocia гла 4 Maledictorum mendacium homicidium furtam, et adultetum inundaverunt, et sanguis Sangvinem tetigit. Nulla fedos pictasque viris qui Castra sequorom.

Isaiae Cap: 43 Fecistime inpeccatio tuis servire... mihi labore... tuis. / Но во грѣсѣхъ твоихъ и в неправдахъ твоихъ трудится перевѣ рускіи не сходенъ на хребте моемъ обряш а грѣшници продолжиш а беззаконіе. NB в оку или трохъ фунтахъ должно быть фупіакі 8 пушечокъ меншихъ а болшихъ 4 за ионіе надобно 4... а что привезетъ полтина Куріеру [проба пера].

Святои Чудотворной Кіево-Печерской Лаврѣ сію Бѣблию Рускую печати Московской дароваль по вѣчное Души своей помяновеніе шляхетнаго кадецкаго корпуса Іеромонахъ Никодимъ Рудзѣнскій 1752 сентября 15.

Ex libris Nicodemi Rudzinski Religioso Monasterij Kiewopieczariensis. [18 ст.]. Множество без числа.

Арк. 1–8: Сия глаголемая книга Библѣя ц[е]ркви. Одигитрей пр[е]чистая Б[огоро]д[и]це д[е]в[и]ча м[о]н[а]ст[ы]ра что за великими [?] ворота попа Мусия [?] Фѣдорова а благослових сею книга веткаго и новаго завѣта что глаголелиами библиеі С[и]на своево приказвш аго [?] долго поста сего и в[до]ва [?] Васил[е]ва с[ы]на Некрасова... писах я поп Василей своею рукою лѣта ̅҃рп̅θ [7189 = 1681] году Октября... [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: 1724 года Сентября 12 дня уступил сию книгу Пѣтр іеромонаху Устиму Рудзинскому и куплена была мною у Петра сего Степанѣщева подписал... Библию с[вя]щ[е]норуско.

NB 1727 Году Ноября по смѣрти блаженныи вѣчностойной памяти, которой 10 дня. О воскресеніи мертвыхъ у Езекииля Іезекіелѣ гла: 37 Пророки о глав: 37 на листѣ 346 и по воскрѣсѣнни мѣртвих... / О громах Іовъ Гла 26 Сіону грома кто вѣсть, и кто ядѣ жало творих. [Скоропис 18 ст.]. [Виписки з Біблії].

75. Вальхаузен, Иоганн Якоб фон. Навчання і хитрість ратного строенія піхотних людей. – М., 1647. 2°. 224 арк., іл.

Зернова 201; Петров, Бирюк, Золотарь 177. Кир. 703.

Арк. 2–42: Сия книга Ученіе ратного строя пехотних людей Кольмогор[о]да Трофима Фѣдорова с[и]на Сивкова подписал по ево велѣнію Івашко Нікитин ростега Року Божѣя ̅҃р̅ [7170 = 1662] апрѣля ... 10 дня. [Скоропис 17 ст.].

76. Василій Великий. Книга о постничестві. – Острог: друк. К. Острозького, 1594. 2°. [7], 160, 292, 143, [1] арк.

Запаско, Ісаєвич 31; Петров, Бирюк, Золотарь 31. Кир. 656.

На дод. арк.: Як кажуть, Малія и Бѣлія Руссії царь Петръ а его царицеіу въ нашъ мо[на]стирь князю черкаскому много злата впаде на созданье прѣдѣла В. Катерини спасеніе себе отъ[?] швейскаго Круля Гедѣонъ Іеромонахъ писахъ сіє. [Скоропис 18 ст.]. [На початку 18 ст. Петро I з дружиною Катериною Олексіівною призначили суму грошей на побудову Приділу Св. Влкмч. Катерини у КММ. Князь Черкаський займався цим будівництвом. *Петровский. С.40*].

Арк. [1–24; додаткові]: Месяца генваря въ 1 исповедание преподобнаго отца нашего Амфилохія Єпископа Иконийскаго О скитїи и о чудесех Иже во с[вя]тых отца нашего Василїа Великаго архїєп[иско]па кесарїа Каппадокїискїя; Бл[а]гослови отче... [Півустав 18 ст.].

Форзац: Изъ числа книг Библиотеки Кїєво-Златоверхо-Михайловскаго Первокласнаго монастыря 1862 г. Апреля 21 ч.

77. 2-й прим. Кир. 657.

Арк. 1: Сїя книга рекомаа Св[я]тїи Василїи надании ест до монастыра Бѣлостоцкаго, от велебной Панны Феодосїи Новоселецкой при всечестном от[с]цѣ Игуменѣ Феодосїи, за свое отпущеніе грїховъ року ̄ахїї [1618]. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки ВДС.

78. 3-й прим. Кир. 659.

Арк. [2–7]: Сїю книгу душоплезную продала єе благородная Пани Агафія Чирская Павшанка за гроши с[вя]щ[ен]нику пречискому Василю Мієтедїевичу Переяславскому и жонѣ и дѣтеи его вѣчне во всеи волную року Божего ̄афчїз [1597] февр[аля] к̄ [23] дня у сре[ду]. [Скоропис 16 ст.].

Арк. 1–4: а придал єи я Іовъ Борецкии митрополит кїевскии въ вѣчную памет монастыру Михайловскому Златоверхому. Под клятвою да никтоже дерзнет сїю отдалити [підпис].

Арк. 44: року ̄ахк̄г [1623] м[іся]ца января к̄л [24] дня: Спасенїя ради и для богомоля о души своєи раб божий Василїи Мефодїевич С[вя]щенник Пречиский Переяславский при послѣднѣм исповѣданїи. Сїю книгу Прео[священному] митрополи[ту] [Кїевск]ому Іову дух[овни]щєю отказал. Через сына своего Матфея Василевича что у Терехтемировѣ к обители отдалъ ... и молитво... оне преставѣшемс[я] ...тящимъ: Іов Борецкии Митрополит Кїєв[скии] рукою власною [підпис].

[Під час реставрації береги книги були надмірно обрізані, через що запис Іова Борецького є ушкодженим].

Помяни Господа душу раба свого ієрея Василя въ кровех праведных. [Скоропис 17 ст.].

Форзац: 1 Р. 21 Изъ числа книгъ Библіотеки Кієво-ихайлов. Монастиря. Переплетена вновъ въ 1808 году иждивеніємъ Іринея Епи[ско]па Чигиринскаго.

Изъ числа книгъ Библіотеки Кієво-Златоверхо-Михайловскаго Первокласнаго Монастыря 1862 г. Апреля 21 ч.

79. 4-й прим. Кир. 744.

Тит. арк.: Monastera Milczeckiego 1686: Монастиря Мѣлчецкого „āxī̄s [1686].

Арк. [2 зв.]: Lieszko Czarny bedoncij Kruliem Polskijm gdy s tatarami woiował barzo ich syłą pod Sandomjrem pomnożył nazad wruciwszy sia do Krakowa s tych trupuw serca wijmując w rzeky topiono, a kto ij złowlzij te wode pił... umarlij psowały... [18 ст.]. [Текст напівстертий, – ймовірно, уривок з творів Гваніні].

Арк. 7–38: Сія книга Василя С. Климентія Холошевського писара Єсавинского купная отца Сімеона протопопа Єсавинского за злотых кѣ [20] вдаль „āxī̄z [1637] тотую книгу надалем Монастыреви Мѣлечкому през Вл[адыку] ... отца Єларія Кропивницького... [Скоропис 17 ст.]. [Текст напівстертий].

Форзац: Помилуї мя боже повелица милости твоєї по многимш а дарам твоім послухъ Гришка руку приложил к чалобитной Григоре Афрасинин вмести Івана Доникова руку приложил поемно записи Григоре Афрасинин вместа третехъ Василя Глеба да Тимофея Топорникова руку приложил. [Півустав 16–17 ст.].

80. Галятовський Іоаникій. Гріхи розмаїтіі. – Чернігів, 1685. 4°. [2], 26 арк.

Запаско, Ісаєвич 623. Кол. Попова 159.

Форзац 1: ...С[вя]щенна и славна Діво Панат твоя [?] Всяк созивающе на веселиє / Віртеп начинающа Марія[?] / Велики Милост[ива] пана твоєму поюще / Єдинородному С[и]на ...громогласнія. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: ...Книга глаголемая Грѣхи розмаитиї вкратцѣ написаніє раба божого Корнѣя Стефановича Засядкевича дано миѣ року „āxī̄s [1686]. [Скоропис 17 ст.].

Року 1737 Годъ М[і]сяця јюлія 26 дня Року „āxī̄и [1688] мѣсяця јюня йї [18] преукрашна Божією Славою священ. [Скоропис 17–18 ст.].

Книга з колекції П.М. Попова.

81. Галятовський Іоаникій. Казання придані до книги Ключ розуміння. – К.: друк. лаври, 1660. 2°. [1], 149, [1] арк.

Запаско, Ісаєвич 398; Петров, Бирюк, Золотарь 216. Кир. 77п.

Форзац 1: ...datek pana dobrego / Czyni sluge pilnego / A kiedy datek mały / Wiwa sluga [niedbały] / [малюнки, проба пера].

Форзац 2: Synu u młodosci nabyway mōdrosci / A tys nie pozynay menki u żalości. [17–18 ст.].

Арк. 2–22: ...дана до церкви божєї...Богородици... до храму чест[наго] от раба б[о]жїя Фоми жены Татьяны і С[и]на его Нестора за свою власную працю и з доброй волѣ своєї вѣчними часы, жебы не была отдал[ена]... що я просилем из женою своєю, жебы у престола б[о]жого не рачил препоминати нас грѣшних яко свого патрона теперишнаго отца Симеона на той час будучого такъ тиж і каждого наступившаго до того престола б[о]жого наречен честоностю ваша препоминати, а я для чого і клятву покладаю на такового. Кто бися важил отдалити от ц[е]ркви Б[о]жєї Храму выш имено даного, нехай буде проклят Анафема і Маранафа, дѣялося в ро[ку] Божім ̄ахѡв [1672] м[і]с[я]ця Н[оября] дня ̄з [7]. [Скоропис 17 ст.].

82. 2-й прим. Кир. 1132.

Форзац 1: Сїя книга єст власная М[о]н[а]ст[и]ра С[вя]то Софѣ-йского Митрополитанского Кїевского названная Ключъ премудрости или Разумѣнїя иже о темъ всякъ да разумѣеть, а разумѣвая да не преступаетъ. [Скоропис 17–18 ст.].

Тит. арк., арк. 1–7: Сия Книга г[лаго]лемая Ключъ Разумінїя Казаннїа на С[вя]тыхъ угодниковъ божїихъ Монастыра С[вя]то Софїй-скаго Кїевского катедралнаго року ̄ахѣа [1691] за бытїе на тотъ час Началника Паламарскаго, ѡтца Інокенѣтїя Василевича того же року, ̄ахѣа [1691] М[і]с[я]ца Іануарїа Дня дї [14]: Не благословен той чловѣкъ, богомъ вовѣкъ будет. Которї бы мѣль сїю взяти, выш мененую книгу: А за битїе Преѡс[вя]щеннаго Архієпископа Митрополита Варлаама Іасїнскаго на тот час бывшаго въ Кїєви. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Г[о]с[п]оди помози и ...начати / Младенче божий собери собѣ з двох речей чили змлоду масо ѣсти, чи на старост кости гризти / Г[оспо]ди помози і ... начати и совершити книгу сїю написати и прочитати в церкви Кити... ной Успѣнїя Пресвятой Б[огороди]ци Марии Божии. / Господи Боже мой на тя уповах. [Скоропис 17–18 ст.].

83. Галятовський Іоаникій. Ключ розуміннїа. – К.: друк. лаври, 1659. 2°. [2], 253 арк.

Запаско, Ісаєвич 395; Петров, Бирюк, Золотарь 212.

Кир. 32. Авторський прим.

Тит. арк., арк. 1: Сїя книга єст власная М[о]н[а]с[ти]ра С: Міколая Пустинно Кїевского.

Арк. 1 зв.: Помяни Г[оспо]ди д[у]шу раба своего Ѡнофрия. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 8–11: Я Іоаникий Галятовский даю Сію Книгу Манастыр С. Микола Пинского вѣчными часы. [Скоропис 17 ст.].

84. 2-й прим. Казанья. 1660. Кир. 33.

Арк. 1–8: Сію Книгу...[заклеєно папером] Козакъ Антифей Волчиновъ ... [заклеєно папером] Китаєвскую Пустинку до Храма Преподобнаго Сергіа Чудотворца М[іся]ця Іюля 1750 Года. [Скоропис 18 ст.].

85. 3-й прим. Кир. 73п.

Форзац: Изъ числа книгъ Библіотеки Кієво-Михайловскаго Монастиря. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1–7, 16–21: Сія книга гл[а]г[оле]мая Ключ разумѣнія албо Казаня на праздники г[о]с[по]д[и]ня, выданая през его м[и]л[ость]: Г[о]л[од]и[на] отца Іоаникия Галятовского есть Монастиря С[вя]т[о]го Архистратига Михаила золотOVERHOГО Кієвского котрую книгу надал той же вл: в б[о]гу Г[оспо]д[и]нъ от[е]цъ Іоаникий Галятовский ректор братский Кієвский року „āxīθ [1659]. [Скоропис 17 ст.].

Сія Книга зъ библиотеки Кієво-ЗолотOVERHO Монастиря. [Скоропис 18 ст.]. Книга Монастиря Свято Михайловского ЗолотOVERHOГО Кієвского. [Скоропис 17 ст., можливо, рукою І. Галятовського].

86. 4-й прим. Кир. 74 п.

Форзац: Б[огоро]д[и]це Д[і]во радуйся [!] обрадованая Маріє / Господь с Тобою Б[огоро]д[и]це Д[і]во радуйся обрадованая.

Помощникъ і покровитель / Помощь моя от Господа сотворившего небо и землю / Богородице Діво радуйся Богородице Діво радуйся / обрадованая Мария Господь с тобою. [Скоропис 17 ст.].

Тит. арк., арк. 1–7: Сія книга ест власная М[о]н[а]ст[и]ра ест: Ніколая Пустынного Кієвского Року Божія „āxз [1660] Сія книга ест Ключъ разумѣнія, по небожчику Іеромонаху Митрофану, старцу Монастиря с[вя]того Николы, Пустынного зостаєт сія книга при ѡбители С[вя]той вѣчне и непорушно, А хто бы мѣль сію книгу названную яким колвекъ способомъ ѡтдалити ѡт ѡбители святой да будет проклят и анафема. [Скоропис 17 ст.].

87. 5-й прим. Кир. 79п.

Арк. 83–130: [Во имя] ѡтца и С[и]на и С[вя]таго Д[у]ха Аминь Сію Книгу названую Ключъ купил я оуродзони священни іерей Павель Петровски первии презбитер церкви С[вя]той В. М. Параскеви за ста-

раніємъ и коштомъ первой которой фу[н]даций тоєиже ц[е]ркви в веси названой Скибиной зроблѣ, а купилъ С[вя]туую книгу оу j[е]го м[осц]ѣ Пана Бузовскаго на вѣчни часи Аминь Року Б[о]жию 1775; Сію книгу читалъ и у себе имѣлъ, несколько время рядовой безсрочно отпускнуой Трофимъ Степановъ въ 1851 и прочіе время. [18–19 ст.].

Арк. 180: Сия книга рекома Ключъ П. Исидора Гринкевича пароха Голчинского хто би ея мѣлъ украсти / то буде внесѣ вѣчнуую корону и заплату мати. [Скоропис 17–18 ст.].

88. Галятовський Іоаникій. Ключ розуміння. – Л.: друк. М. Сльозки, 1663. 2°. [6], 248, 140, [1] арк.

Запаско, Ісаєвич 412; Петров, Бирюк, Золотарь 221. Кир. 4848. Авторський прим.

Арк. [1–3]: Принадлежить Поча[е]вской Лаврской Бібліотекѣ 1854 г. [19 ст.].

Сію Книгу Сп[а]сеня ради своего дарє на М[о]н[а]стир своє[й] волеи, до церкви Живоначалной Троице и во имя Пр[есвя]той Б[огороди]ци, кто бы ѿною ѿд того мѣсца с[вя]того ѿддалил, Б[о]жию ему судия будеть. [Скоропис 17 ст.].

Арк. [3 зв.–4]: Іоаникій Галятовський ректор игумен Мо[на]стиря Братского Киевского надалъ сію книгу до Мо[на]стиря Почаєвского дай ему Г[о]с[по]ди Спасение Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Форзац: Stefan Bazylewicz / Pomoc moja od pana Boga który stworzył Niebo i Ziemię. / Kazymierz Wołosowycz / Nie masz y podругy[?] bo i nie masz wontpliwosci Aby cnota mijala... bez [z]azdroscj / ... Cnota uroda famylya[?] meni twe w iunenstwie / Pyniendzy wsi y starost to błazenstwo / Wysoce w bogu Prewielebny Moscij oycze. / Запражени сугъ / Чтири хєрувима которих видѣлъ про[ро]къ Іезекилі зо чтирма твари. [Скоропис 17 ст.].

89. 2-й прим. Кир. 1243.

Арк. 1–7: Сію Книгу рекому Ключъ проповѣданя купилъ проіасичєнуі с[вя]щенік Ієрей Іаковъ was. Ващенко Троѣцкий Wuspiewiecky Зас. ѿну грѣ... а купил у свящѣного Ієрея Думутруія u swata swoho впиши на имя даль за неѣ зло. 4. Купилъ Року $\bar{a}\psi\bar{s}\bar{i}$ [1716], м[і]с[я]ця Декамврїя днїа $\bar{k}\bar{a}$ [21]. [Скоропис 18 ст.]

Арк. 14–15: Сия книга С.І. ... Іоана Похилевича презвитера. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 204 зв.–208 зв.: Та Хиєга Klucz Razuminya... Pochilewicza. [18 ст.].

90. Галятовський Іоаникій. Ключ розуміння. – Л.: друк. М. Сльозки, 1665. 2°. [6], 532 арк.

Запаско, Ісаєвич 420; Петров, Бирюк, Золотарь 23¹. Кир. 608.
Авторський прим.

Арк. 1–5: Сія Книга естъ власная М[о]н[а]ст[и]ря Печерского Киевскаго [напівустав]; Я подлий автор сеи Книги, висоце в божѣ Превелебному ѡтцу Иннокентію Гизелови Архимандритѣ Печерскому, даровалем книгу сію для неѡтмѣнной ку мнѣ ласки и любви его. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

91. 2-й прим. Кир. 2753. Авторський прим.

Тит. арк.: Сей книгѣ въ году 1804 140, годъ 1805 141, а въ 1853 Году лѣтъ 188м.

Арк. 2–5: Азь подлый Автор сеѣ Книги для спасения своего далем сию книгу до Києва до Монастира Выдубицкого до церкви С: Архистратига Христова Михаила жебы там читана была для спасения людзкого, ктобы вазися ѡт тоѣ церкви и ѡд тоѣ ѡбители с: сию книгу ѡтдалити и през тоє пожитковъ збавенних ущирбокъ душам людским чинити, будет его за тоє Б[о]гѣ Судия справедливым в день останій судити. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 6: Сия Книга привезена ест з мѣста Лвова през Моисея Морозовича мещанина града Києва за отпущение греховъ своих. [Скоропис 17–18 ст.].

92. 3-й прим. Кир. 2752. Авторський прим.

[На форзаці виписки із Старого Завіту церковнослов. мовою і з Хронік латиною. Записи див. № 91].

93. 4-й прим. Кир. 2574.

Арк. 5–129: ...Нестора Перхоровича 1832 года. Сія книга принадле[жит] волинскому Уѣздному іерею богословія магистру Нестору Перхоровичу Ковицкому.

Арк. 149 зв.–156: Року Б[о]жего ах.. [16..] купиль сію книгу глаголемую Ключъ рабъ [божий] Василій Коваліовскій Презвитер Ц[е]рквы... Пре[св]ятой Б[о]городици оу мѣстѣ Пилявѣ оу Андрея... поповича Вовчковского за певную свою суму у злотих ѓ [70] ...вѣчнии часы ѡную жебы заплативъ нащо для ... подписуется... Трушкевичъ попович Вовчковскій. [Скоропис 17 ст.].

94. 5-й прим. Кир. 4852.

Арк. 35 зв.–38: Та Xiążka Klucz Razuminya nazwana. Przez Przewielebnego Jme X. Jana Barcini swego bywszego Dziekana Radomusz[?]

W. X. Teodorowi Suserewskiemu par Siekeluma [?] dnia 27 w. s. h. 1709. Roku na Ziazdzie Hommilyi wt Plebaniy Torczynskiej darowa.

Форзац 2: Kuzma Domkow Syn / Grzegorz [?] Selyczuk / Andryi Diczicz Bezpalk / Danylo Iwan Poriubra[?] Marka Syny. [18–19 ст.].

95. 6-й прим. Кир. 4954.

Арк. 1: Hunc librum dedi ad sempu... venerabili Patri Ignatio [?] ... guariensi. Ego Petronius Kaminski Nom. ... pp Munkacz 1708 die 28 Aprilis. [18 ст.].

Арк. 53 зв.: РБА ψ̄μα [1741] Вѣдь Великодѣне: Хлѣба: луде: неилѣ[?] лить молоко та бура... недедавѣса по тріи миряшѣ била за еденѣ сощипокѣ даяне яловѣя. [Півустав 18 ст.].

Арк. 80 зв.–90: Во имя отца и сына и с[вя]того Д[у]ха сию книгу рекомую Ключ купилъ рабъ б[о]жий ми далъ Петру совичи[?] и своею жѣною на имя Настасею за свое сторова [!] и за отпущене грѣховъ своихъ и за преставшихся родичовъ своихъ дали за ню злотихъ л̄ [30] польскихъ придали є до церкви Собора архистратига Михаила до села Вербяже отцу Василию Созаньскому року д̄ах̄и [1680]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 89: Vicenty [?] Chudiowicz ...: z Kalnego Dominii Skolskiej Cyркулу Str... należący kupił dla użytku Klucz Razuminya za ktura zapłacił 25. fm.: W: W: w Roku 1874. A[nn]o. [19 ст.].

Арк. 214: [Коментар Аноніма до розділу: Сошествіє с[вя]т[о]го Духа]: Але и Д[у]хъ святи єсть образомъ с[и]новскимъ, яко можешъ читати в м[о]л[и]твѣ на Сошествіє с[вя]т[о]го Д[у]ха Патриархи Филофея, то и с[ы]нъ выпускаєть Д[у]ха, поневашь и от[е]цъ же выпускаєть Д[у]ха образомъ отцевскимъ єсть а не про [?] пише єсть образомъ отцев с[в]ятимъ Д[у]хъ С[вя]тый, тилко за тымъ же выпускаєть его то теди и не про инше єсть образомъ с[и]новскимъ тилко затимъ же С[и]нъ Д[у]ха с[вя]того выпускаєть Д[у]ха ст.

Арк. 215 зв.: Небоже Галатовскій не добри єст теологъ, бо и С[и]нъ себе любитъ и отца любитъ, и отецъ С[и]на любитъ, зачимъ коли за тымъ Д[у]хъ с[вят]и походить от отца же себе любитъ, то и от С[и]на походить бо и С[и]нъ себе и отца любитъ, зачимъ от обоихъ бытность свою Д[у]хъ с[вят]и маєть, бо иначе що инша любовь то инши Д[у]хъ будетъ, що єсть блюзнѣрство. Але такъ тримай [?], коли хочешъ Православнимъ быти; от[е]цъ С[и]на любитъ, а С[и]нъ отца, а тая любовь породіаша от обохъ яко от единого початку, то єсть единой воли отцевской и С[и]новской внутрне, Постать о бытность свою и маєть Д[у]хъ с[вят]и.

Арк. 217 зв.: Тоею пр[о]рочество Пане Галатовскіи розумієть, ѿ Х[рис]тѣ ведлугъ чловѣчест[в]а и в часѣхъ не ѿ вѣковъ, не ведлугъ

Б[о]жества, и еднако ведлугъ Б[о]жества як ѿт[е]ць, и себе пославъ в часѣхъ, ведлугъ воплощеніа зачимъ не ѡратъ дишкуруешъ. Повѣжъ мнѣ Панѣ Галотовскій, прощо Д[у]хъ святи зоветъся Д[у]хомъ ѿтцевскимъ? Не про инше тылко за то от[е]ць ѿт его походитъ, то и за тымъ есть с[и]новскій и Христовъ же ѿт С[и]на, и ѿт Х[рис]та ведлугъ божества або персони ѿт его походитъ. Правда есть же може [св]ятенъ вѣршъ Павловъ разумити якъ свіати Дамаскинъ толмачамъ, але ты не прикладъ свое же ѿт С[и]на не походитъ, бо то свіати Дамаскинъ не прикладъ.

Арк. 218: И ту н[е] розуміешъ писмо Панѣ Галатовскіи, бо тїи слова: Азь оумолю ѿтца розуміються ведлугъ чловѣчества которое можетъ Б[о]гу ѿтцу молитися, а не ведлугъ Б[о]жества Х[рис]това, бо Б[о]гъ б[ла]г[о]словенъ Молитъся бо ровниі сути, и Б[о]гъ Б[о]говѣ не смиряетъся, и не оуничжаеться, а къ ему ся молитъ муситъся смиріати, оуничжити, и кланіати. Неправда ижъ будутъ два початъки Д[ух]а С[вя]т[о]го ижъ будетъ ѿт отца и с[и]на походити, бо От[е]ць и С[и]нъ есть, а с[и]нъ въ ѿтцѣ и єдина ихъ есть воля черезъ которую выпускають Д[у]ха С[вя]таго.

Арк. 219: Але тежъ не мовить Х[ристо]с, иже ѿт самого або, иже токѣмо ѿт ѿтца родить. Скаржишъся на Римліанъ же до символу приклали ѿт С[и]на, а Символь тылко може свіатїи соборно склали, которїи нужди ради, то есть дѣла іерезїи прикладати могутъ артикуль вѣри, але ты сміешъ само Ев[ан]гелїи прикласти ѿт самого ѿтца. Тебе єдного не повинни єсмо слухати, коли такъ писмо не расудне толкуешъ.

Правду повѣдашъ, але ци малъ бы С[и]нъ отъ власти дати ради д[у]ха с[вя]таго, коли би ѿт его не походилъ? Ци дунуль былъ на ап[о]ст[о]ли, коли бы не мал тленїе дѣствное. Д[у]ха С[вя]т[о]го власностю есть дати дари своїи, а же и с[и]нъ ихъ роздаеть то знати власть в нимъ владѣну внутрь дѣственную ѿ бытности д[у]ха с[вя]таго. А преця з того можете разумити же ѿт с[и]на походитъ, албовѣмъ далъ знакъ тленїемъ своимъ Х[ристо]с, же якъ Д[у]хъ матеріальни коли дунуль на ап[о]ст[о]ли исходилъ з пречистихъ оустъ его дочесне такъ ѿт вѣков внутрь дихаль дихаетъ и дихати, будетъ Д[у]ха с[вя]т[о]го въ вѣкѣ, зачимъ и ѿт его походитъ.

Арк. 219 зв.: Чему жъ ты Панѣ Галотовскій, ту, черезъ д[у]ха, розуміешъ самую персону, а наперед того тылко дари? Вѣдишъ якъ превротѣне и не розсудне мѣшаешъся.

Граматики не знаешъ мой Галотовскій, коли з руского слова, не могль еси зразумити, было в Грецкое писмо посмотрити.

Небоже, капеляне ганить православного оучителя который яки столпъ... восточныхъ ц[е]ркви... знаю же іежели[?] перш того жалѣши тожи позно. Толкуешъ гдѣ не треба, хѣба слѣпи не вѣдитъ, о чимъ

ап[о]ст[о]ль мовить, нѣчого о персонѣ Д[у]ха, але о дарехъ бо Д[у]хъ с[в]яти що в насъ перебуваєть не вѣплощається в насъ але дарами его и бл[аго]д[а]тию божею прїимуемо и въ насъ перебуваєть.

Арк. 220: А преція консеквенцію недобро чинишъ, бо жадна персонa от себе самой не походит. Не прикладу ѡт самого, бо то не естъ в Єва[нгел]їи, самой не походит.

Не прикладу ѡт самого, бо то не естъ в Єва[нгел]їи. А слѣпици не знаешъ ижъ на Іорданѣ Д[у]хъ святи дарами своими не на б[о]жествѣ Х[рис]товому але на чловѣчествѣ ѡтпочнул; бо Божество не потребуєть даровъ под верховнихъ походящихъ от иннаго. Вшакъ не б[о]жество, але чловѣчество кр[е]стилося. А не знаешъ ижъ двойкое естъ Д[у]ха святаго ѡдпочиванїе, вѣкуистое внутрь Б[о]жества, и такъ исходїащъ Д[у]хъ святи ѡт ѡца и С[и]на в нихъ ѡтпочиваєть, о чимъ приточенное писмо нѣчь не мовить. Другое ѡдпочиванїе естъ доческое дарами своими на синѣ ведлугъ чловѣчества, а ты Пане Галатовскїй прикладуешъ до вѣчного не поправдѣ, бо не розумїешъ. Горкая твоя теологїа.

Арк. 220 зв.: І се то о чловѣчествѣ розумїєтьсѣ и о дарахъ Д[у]ха с[в]ят[о]го нѣчь ту не машъ о походженїу Д[у]х с[в]ят[о]го ѡт сина.

Самъ сіа признавашъ же ѡдпочиванїе естъ престанїе дѣства добрѣ зачимъ коли Д[у]хъ святи на с[и]нѣ ѡдпочиваєть то Д[у]хъ святи не дѣствуєть, що жъ ту вводишъ же с[и]нъ дѣствуєть? Дурное говоришъ, бо с[и]нъ на дїѣ не ѡдпочиваєть зачимъ ему дѣственнаго д[и]ханїа ѡтнїати не можешъ, през то ижъ Духъ с[в]ятїи на с[и]нѣ ѡдпочиваєть, слѣпи, Теологу. Вшакъ вѣдишъ с[и]нъ въ ѡтцѣ, а ѡт[е]цъ въ синѣ, яко можешъ внутренное дѣство обоихъ разлучати? Абы еденъ дихалъ д[у]ха, а други нѣтъ?

Арк. 221: І се то ѡ Х[рис]тѣ ведлугъ чловѣчества Х[рис]та, не ведлугъ Б[о]жества, бо Б[о]гъ ѡт[е]цъ не помазалъ С[и]на своего ѡд вѣковъ д[у]хомъ свїатимъ, бо тень вся въ ѡтцѣ и въ С[и]нѣ ѡд вѣковъ, бо иначе и ѡт[е]цъ себе помазалъ Д[у]хомъ радости то естъ Д[у]хомъ свїатимъ. А же его С[и]номъ називаєть ведлугъ чловѣчества вшакъ и кажди побожни Х[рис]тіанинъ естъ с[и]номъ Б[о]жимъ, и даєть ему Б[о]гъ вшелякїи дари, пророковати, дїаволовъ изганяти, недугїи изцилати, чуда показовати божею силою, яко ап[о]ст[о]лове чинили, а ту нѣчого не машъ и походженїу вѣкуистого Д[у]ха С[в]ятаго ѡд ѡца або С[и]на. Правда же Божество и Троица свїатая выражаєтьсѣ, але не походженїе а же Галатовскїй прикладаєть то темо до того же не походитъ ѡд С[и]на, фалшиве розумїєть, яко вѣдишъ чителнику...

Арк. 223 зв.: Добр еси оучинилъ Пане Галатовскїи жєсь то казанє поправилъ оу второзданнихъ, где хочъ да що не росудно споминаєшъ, але преція не такъ оупорно, з того сужу тя фалшивимъ оучителемъ

и не роетропънимъ Теологомъ, зачимъ не треба тобѣ вѣровати в тымъ казаню за походженіе Д[у]ха С[вя]таго ѿ самого ѿтца, не ѿ С[и]на. [Кінець коментаря]. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 369: Образ глосу намаловаѣ С[в]іѣты Миколај казнодзея заѣ widziaѣ.

96. Галятовський Іоанникій. Мессія правдивий. – К.: друк. лаври, 1669. 4°. [12], 429, [5] арк.

Запаско, Ісаєвич 457; Петров, Бирюк, Золотарь 247. Кир. 42.

Арк. 1–10: Сія Книга глаголемая Мессія Іюана Павловича свещеника [п]речистаго пречѣснаго року „ахѣд [1674] Мѣсеца Августа а [1] дня. А хтоби мѣль ѿдалити таковий да будет проклят Анафема, Іараманафа триста, ј ѿсемдесят [18]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 1–10: Сія книга глаголемая... [зрізано] от Пресвитера Івашковскогo Николскогo Чесногo ѿтца Іосифа Сеще[н]ки дарованая [обрізано] Іюан Іосифову во вѣчніе часи а ѿдана вовремя супружествомъ совокупленія з дочерю в тысячу сѣдмь соть тридцать шестомъ году в М[іс]яцѣ Ноємврїи Первомъ числѣ. [18 ст.].

Арк. 12 зв.–18 зв.: Сія Книга називається Мессія куплена за денги дана четири залатих [!] Поповичу Івашковскому. [18 ст.].

Форзац 2: Сія Книга калѣскогo купца Івана Маркова Господина Лвицково ...1782 году фєвраля 10 дня в єдної Ярмонка.

Сія книга Господина калускогo купца Івана Маркова сына Лвицкова Писалѣ калуский купецѣ Федорѣ Івановѣ-Каширинѣ 1786 генварѣ Самєнѣ [?] дє Черѣбурѣв [?]. [Скоропис 18 ст.].

97. 2-й прим. Кир. 40. Авторський прим.

Форзац 1: Тысяча вѣсмсоть двадцать второго года генваря 1 дня мы нижче подписавшіеся... [19 ст.].

Арк. 2–3: Я подлый автор сеї Книги; дадем сію Книгу, в Кієвѣ до монастира Выдубицкогo до Ц[е]ркви с: Архистратига Михаила, жебы там за мене Бога прошено. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 276: Смотри прилѣжно учо[н]икъ будѣ примѣри, чтобы которые гов: к сему бѣдняку по первенству исполнить... быть, пророки провидѣвъ будущагo ледащину. [19 ст.].

Арк. 1–3: Сія книжица м[о]н[а]ст[и]ря Кієвовидубицкогo.

Форзац 2: Христосъ родился шестого вѣка тоєстѣ 5509. Года смотри на листу 281-ом євриє те толкують на 5000 вѣку о звѣздѣхъ шествовавши вол[хвам] лист 317. [19 ст.].

98. 3-й прим. Кир. 1138.

Арк. 1–15: Року „ахѣд [1674] Априлия вї [12] дня сія Книга

г[лаго]лемая Месія правдивий надана есть честным ієродіаконом отцем Іоанникієм малярем М[о]н[ас]т[и]ра С[вя]т[о]го Николы Пустынного Кієвского до тоєжъ ѡбители С[вя]т[о]го Николы Пивъского, вѣчне. Которую хто бы хотѣлъ якимъколвекъ способомъ ѡт тоєи с: ѡбителѣ ѡтдалити и собѣ привласчити таковой кождый воздаст ѡтвѣтъ предъ страшным и нелицемѣрным судією, который придеж судити живих и мертвых, и воздаст комуждо подѣлом его. Аминь. [Скоропис 17 ст.]

99. Гізель Інноцентій. Мир з богом чоловіку. – К.: друк. лаври, 1669. 2°. [30], 666, [8] с.

Запаско, Ісаєвич 458; Петров, Бирюк, Золотарь 248. Кир. 97 п.

Арк. 4–16, 1–99: ...Книгою подарил города Иркутска Спаской градской церкви с[вя]щенника Иоанна Стефаннова С[ы]на Протопопова Иркутской епархіи обцкой [або: оецкой] слободы Успенской і Афанасіе: во кириловской церкви с[вя]щенник Ияковъ Филиповъ с[ы]нъ Красовский въ 769м г[о]ду в генварѣ м[е]с[я]цѣ подписав с[вя]щен[и]к Иоаннъ Стефанов Протопопов въ 1771м году. Февраля въ 9ом числѣ. [Скоропис 18 ст.]

100. 2-й прим. Кир. 100п.

Форзац: Zaden wszetecznik, albo nie[...Chrystusowym y Bozym] czysty niema dziedzictwa w Krolestwie / nullus scorator, autimpurus babiturus est hereditate in Christi Dei que regno. / Παζ πορνοσ η ακαθαρτοζ ονκ εχει κληρονομιαν εν η χριζου και Βασιλεια του / ... Кієвовыдубицкій многогрѣшный ієромонахъ Исіхій всей поднебесной усердствуетъ тако. / Священници толикимъ разнствіємъ нравововъ должны превосходити прочіихъ людей, коликимъ безсловесніи овцы превосходитъ словесный, пастырь, пачеже яко небесніи ангелы между челоуѣки жити должны. Злат: 146.

Стіхира утренняя субботная изъ Богодухновенной книги осмогласника ползи ради душевной Боглюбивому читателю выписанная: Безмѣрная есть блудно живущимъ мука: скрежетъ зубовъ, и плачь неутѣшимый, геенна огненная, и тма кромѣшная, и червь неусыпаемый, слезы не дѣйствителны, и судъ не милостивый, сего ради прежде конца возопимъ глаголюще: Владыко Хрісте, яже избралъ еси, со избранными твоими упокои. Гла: 8. 332 лість. // [Півустав 18–19 ст.]

Уединенное с рассужденіємъ размышленіє многогрѣшнаго ієромонаха Исіхія красноколядинского уроженца Кієвовыдубицкаго постриженца:

1. если безмерная есть мука / живущимъ блудно здесь въ грѣхахъ, / если сія свята наука / теперь гремитъ въ моихъ уш ахъ / 2. А я чтучи и сберегаюсь / посредствомъ зримыхъ сихъ стіховъ / то впредь

изъ Богомъ я покаюсь, / и брошусь скверныхъ сихъ грѣховъ. / 3. И что мнѣ тѣ какъ дни такъ ночи / здѣсь ползи падали, въ коихъ / душевны ослѣпивши очи, валялся какъ скотъ въ грѣхахъ моихъ. / 4. Священны книги подтверждаютъ: / что скверны блудъ есть грѣхъ великъ, / и жити чисто научаютъ, / яжъ въ свѣтѣ первѣшї блудникъ. / 5. Къ комужъ простру свои я руки / на страшномъ въ будущъ вѣкъ судѣ, / если еще и по сей науки / пребуду въ скверномъ томъ блудѣ. / 6. Въ коемъ я по сей день валялся, / забивъ страхъ Божїй, суетился, / грѣховнымъ мракомъ покривался / всю жизнь, весь вѣкъ блудомъ сквернилсѧ. / 7. Но я теперь о всемъ томъ каюсь, / вспомяная страшный судъ, / си: еи: предъ Богомъ обящаюсь / навѣки бросить скверный блудъ. / 8. И свято жить, какъ обѣщался, / я при крещенїи святомъ, / где сатани дѣль отрицался: / сочетавался же со Христомъ. / 9. Христе Спасителю живущихъ / всѣхъ православныхъ Христіанъ / твой пресвятишїй образъ чтущихъ / и кровь изтекшую изъ ранъ / 10. Да поможи мнѣ впредъ пожити / въ семь свѣтя чисто безъ блуда, / чтобъ могль я милость получитьи / въ день страшного для всѣхъ суда. //

2. Избереженіе по сей вышепрописанной бумажкѣ, по подобію яснаго и свѣтлаго зеркала всякому православному и боящемуся Бога Христіанину предъ глаза представленной, любовно, усердно и Христіански совѣтую жизнь свою исправивъ, свято оную и богоугодно препроводити, а сквернавицамъ, бѣднаго и ослѣпленнаго блудника душу въ крайнюю погибель приводящимъ, если оны гды и когда, у кого были, навсегда и вѣчно отказати царствїя раба небснаго, которое ѣдны толко нужницы восхищаютъ и получаютъ, а не скверняще свое тѣло чрезъ блудъ, и ради спасенїя своей души, которую потерявши въ сей жизни изъ блудницами убивающими души чловѣчскїя, ни за какіе тысячи или мїлліонывъ будущій вѣкъ не можно будетъ приобрѣсти или купить, но всенепременно по дѣламъ своимъ надобно будетъ мучитись и страдать вѣчно и безконечно.

4: Всякъ блудникъ или нечистъ не имать достоянїя в царствїи Христа и Бога еф.5.

3. Заключение. Еще же не позналъ, и не искусилъ еси вышеупомянутаго вѣрою, любовію, и всѣмъ твоимъ усердіемъ горящая къ Богу и своему Создателевѣ ревностно и нелицемѣрно, явно и тайно служащая о Христолюбивая, и къ небесамъ воздыханьми аки крилами парящая душе! не искушай его о возлюбленїе! вещью, да не удицу смертную въ горести его сиѣси: и не искушаючи бо, его въси, яко мерзостень есть, и понемъ горка болѣзнь, и вкусивши его нѣсть мощно избѣоти неминуемой скорби, и нестерпимой печали.

1: Добавленіе. Праведныхъ стези [пути] вѣсть Богъ, трудъ, ихъ

награждаетъ / Отъ презрѣнныхъ мѣстъ земныхъ въ рай ихъ пресе-
ляетъ / Грѣшныхъ тожъ стези [пути] Господь свѣше называетъ /
Райскихъ превеселыхъ мѣстъ вѣчно ихъ лишаетъ / Горе намъ за
скверной блудъ сладостей лишатись / Тѣмъ что въ небесахъ моглибъ
вѣчно наслаждатись, / Укрывались отъ людей, тайно блудъ творили /
Темъ и души мы свои вѣчно погубили. [18–19 ст.].

Арк. [2], 1 зв.–2: Книга Монастыра Выдубицкого. Кіевск.; Сія
Книга М[о]н[а]ст[и]ря Видубицкого Кіевского.

101. 3-й прим. Кир. 105. Авторський прим.

Арк. 5–37: Року тисеча шестсот шесдесят девятого М[і]с[я]ца
Марта третего дня сія книга г[лаго]лемая Мир с богом ч[ол]овеку
надана ест до Монастыра С[вя]т[о]го великаго Архирея и чудотворца
Николая Пустынного Кіевского ѿт яснѣ в б[о]гу Превелебнаго его
Милости г[оспо]д[и]на ѿтца Иннокентія Гизеля Архимандриты Святыя
великія чудотворниа Лаври Печерскія Кіевскія за превел[е]бнаго в
б[о]гу г[оспо]д[и]на ѿтца Алексія Тура Ігумена ѿбители сея св[я]тое
вѣчнѣ: А хто бы теж смѣлъ або важился ѿт тоей ѿбители с[вя]тое
якимколвек способом ѿдалити и на свой пожиток ѿвернути
Анафема да будетъ. [Скоропис 17 ст.].

Форзац : Кієво Пустиного Николскаго Монастиря Бѣблѣотека.

102. 4-й прим. Кир. 681.

Форзац : Во славу Пр[е]с[вя]тыя Б[огороди]цы Въ Софроніевой
Молчанской Пустыни. При Строителѣ іеромонасѣ Варлаамѣ. Худо-
жествомъ и трудами монаха Нестора, переправися въ переплетѣ
книга сія: Миръ съ Б[о]гомъ. „ѿѿѿ [1819] года м[і]с[я]ца Септемврія.

Арк. [2 зв.–9]: Сія книга церковная Софроніевой Молчанской
Пустыни церковная.

Арк. [3–14], с. [1–9] ...Іюны Изографа из града Москвы Чудова
монастыря от отца Іермонаха Каріона Істомина Лѣта от Рождества
Христова „ѿѿѿ [1724] г.

М[і]с[я]ца себруаріа іеромонаха Іюны, Изографа. [Скоропис 18 ст.].

103. Діоптра. – Єв'ю: друк. Віленського братства, 1612. 4°. [8],
180 арк.

Книга Беларуси 72; Петров, Бирюк, Золотарь 57. Кир. 730.

Арк. [3 зв.], 45 зв.–48, 108 зв.–109 зв.: Pater Elias Chmielewicz...
Parochi [напівстерто]; Liber sacerdotis Elias Chmielewicz decani Niemierow-
viensi; Hic liber meus; festis est Deus quis illum quolent hoc nomenent
Elias natus Chmeloviy vocatus. [17–18 ст.].

Арк. [6–7 зв.]: Виталіи страдавїи... дѣланїи поспѣши дѣло благое Богу начест намже спасенїе; Всякий бо приобрѣтающий себѣ богатство приносят душѣ погибелѣ. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 66–83: Ся книга принадлежитъ къ числу книгъ стихарнымъ дѣячку Костантину Радомищкому дарована от священника Василия Дуциньского села Верхнячки 1818го года Сентября 26го дня.

Форзац: 1800 года на зачатїе Пре[свя]т[ой] Б[огоро]дици погодно було з дахъ и стрѣх текло, и то знакъ же урод зъбожа обицает и на пчоли полѣтя вказуетъ, а потому и снѣгъ згинувъ и одлига велика почалася, и дощъ и мрака каждого дня и каждой ночи числа 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, а с четвертка на пятницу въ ночи морозъ незбитъ велики и снѣжок невелики притруси. 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, морозъ невелики зъ ночи бувавъ а на ден пускало помалу 29,30, 31, морозно незбитъ, и въден. / И начали новий годъ, також хмурно и мрозно и зъ ночи и не пускало през цѣлий денъ и 2 и 3; и 21 трохи морозно було А на самѣ богоявленїе было погодно же на водѣ стояли то и свѣчки братски горѣли и не гасли и так тѣи днѣ погодно било ажъ до януарїя. 16 на положнїе Честних веригъ въ среду бура поривалася часто, а на ночь ни погодилося, а другого дня въ четверъ на С[вя]того Антонїя превеликая бура була въ пятокъ тож само, а увечеру найгорше, а в ночи бура вѣтихла, въ субботу погода била, въночи зъ суботи на неделю въночи бура зорвалася великая през цѣлую ношъ и въ неделю... [обрізано] / въ понеделник и въ вѣвторникъ переступни холодъ бувъ и бура була але невелика. Въ среду и въ четверъ одлига и снѣгъ розтавъ въ пятницу тож само одлига и болото оказалось, на ден, въ понедѣлокъ масни болото великее било, на вѣвторокъ морозъ.

Ся книга дарована отъ священника и дыпутата Васылія Дуциньского села Верхнячки 1819 го года Сеньтябрея 30го дня; Писавъ Чортъ знае що куда; 1826 Года фебруарїя 8го раскопанъ Кишенецъ[?] студентомъ ...

Nadruzizy zyc jak kycjla / була за друзка w Husola; Емелїанъ синъ Магдичинъ / Уляяну дочеръ Степана Павленка. [18–19 ст.].

Moczulski Parochi willa Gurkowa emptus ab eodem decem Florens 1769 Anno. [18 ст.].

Прим. з б-ки КДС.

104. Дїоптра. – Кутейно: друк. Богоявленського м-ря. 1654. 4°. [6]. 195, [29] арк.

Книга Беларусі 164; Петров, Бирюк, Золотарь 203. Кир. 4379.

Форзац 1: Былъ тут его м[и]л[о]сть ѿт[е]л[г]ь Богданович казнодия; Отче Економ прошу В[ашу] М[илость] о псалтиру В[аша] м[илость] обѣцалъ; Азь поминаи послѣдняя твоя и во вѣкѣ [спроба пера].

Сия книга Раба Божого иродиякона / Брѣмѧ Г[оспо]днѧ ига не творить лѣнива, / ѿ спасеніи, выну бодра и сщаслива. [18 ст.].

Арк. 1: Надана быст сіа книжка до М[о]н[а]ст[и]ра С[вя]т[ог]о Архіерея и чудотворца Николы по зумершому Монаху Меркурію Кононовичу в б[о]гу превелебном ... ѿтцем Алексеем Туром Ігуменомъ в той С: ѿбѣтели вѣчными часы, а хто бы ся важиль якимколвек способом собѣ привласнити и ѿдалити ѿт того мѣсца то таковой нехай будет проклять во вѣки вѣковъ Амен. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Б[о]гу единому с нераздѣльной и неизреченной славѣ челоуѣколюбия твоего славимъ тя; Сия книга ѿтца Исидора глаголемая Диоптра.

Szczęście odmięno u wielce zaradliwo czemu ześ sobie tak. [17–18 ст.].
Прим. з 6-ки КПММ.

105. Диоптра. – Могильов: друк. М. Воцанки, 1698. 4°. [6], 195 арк. Книга Беларусі 184; Петров, Бирюк, Золотарь 351. Кир. 4362.

Арк. 1–11: Сію Диоптру дариль на церков[?] Сєргія: С: Пустинно-Кітаевскую в вѣчній дар ради прочтенія церковнаго и в ползу всѣмъ чести тшачимся всѣхъ же чтущихъ сію к[нигу] и слишавшихъ просить вѣчній молитва Василискъ Борецкй МР [рукою власною]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 2–25: Сиа книга глаголемая Диоптра с Зерцало с. іерея... Василия мнѣ...Василиску Андреевичу Борецкому...Монастиря Јелецкого [?] Anno 1745го года сентебря 9 дня во вѣчній... [Скоропис 18 ст.].

Арк. 21–68: *Hic liber meus testis est Deus quis illum quarit hoc nomen erit Basilieus natus Boreckj vocatus: ... Donatus est Mih: AA: P:O:D: Reverendissima DD: Monachyna Iustimia Preside Monasteri Protectorensis Mca Patronissima Mecenate ac Domina Magnoscia Hic Liber vocatus est Speculum Mundinenotum et emptis est Iuno Kithanibus Duobus...Ex libris Basilisci Borecky.* [18 ст.].

Арк. 68 зв. Хто с теніємъ у зерцало се не приникаеть: / Той лепій мира и смець висарь вѣдущихъ не знаеть: / Василискъ: А: Боровикієвичъ: [Скоропис 18 ст.].

Арк. 192–195: Сію кнігу глаголемую Зерцало купиль ѿт[е]ць Духовній Єлецкого монастыра у студента Іюанна Стефановича 1748 М[іся]ця Мая 9 дня. [Скоропис 18 ст.].

106. Дорофей авва. Повчання. – К.: друк. лаври, 1628. 4°. [8], 450, [2] с.

Запаско, Ісаевич 171; Петров, Бирюк, Золотарь 99. Кир. 13.

С. 1–13: ...С[вя]того Дорофея надал ѿт[е]ць Ефимій Жировицкй

в монастир Харковскій всемилостивого Спаса что за тую книгу позря чтяще Бога моліе за рабу божію Анастасію и Матрону Василія купив в Стародубовѣ Якову козаку з села Мощничъ[?]. [Скоропис 17 ст.].

107. 2-й прим. Кол. Попова 44.

Форзац: 3 книгъ Монастыря Сумского С[вя]то Успенского 1748 году Октября 11 дня.

С. 1–5: Се Книга г[лаго]лемая Дорофей Монастира Сумского. [Скоропис 17–18 ст.].

Архидиякону Веняминну Варфаломію Крестовому с товарищи дано: ѿ [5]. [Скоропис 18 ст.].

В обмен на новое ц. сл. изд. от дьякона Петропавловска. 1922. XI. 17.

108. 3-й прим. Кир. 10.

Форзац: Помощѣ моя от господа сотворшаго небо и землю; Корен учения горкий ест, плоды же его сладки, но немнози взискующіи сего обрѣтаются; Господи благослови писати учитися; Треба испытати пера и чернила; Спаси Господи люди твоя благослови достояніи твоє. [Скоропис 17–18 ст.].

Тит. арк.: По братѣ еромонасѣ Васиянѣ досталася С[вя]тому Николѣ Пустынному на вѣчную его память. [Скоропис 18 ст.].

Ex Libris S. Nicolai Eremitici.

Сія книга ест власная Монастира С: Николая Пустынного.

Стор. 1–15: Року аѣхѣ [1661] М[і]с[я]ца Августа ѿ [9] дня сія книга Ст: Дорофея позешлом в богу зъ сего свѣта братѣ, іеромонаху Васіану досталося М[о]н[а]ст[и]ру Св[я]того Николы Пустынного Киевского на вѣчную памятку, а хто бы смѣлъ и важился от тоєй святой Обители еи отдалити и собѣ привласчити анафема да будет. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

109. Євангеліє [середньошрифтове]. – М., [1558–1559]. 2°. 396 арк. Зернова 4; Петров, Бирюк, Золотарь 15. Кир. 751.

Арк. [8–17]: Во имя ѡтца и С[вя]т[о]го Д[у]ха аминь. Сію книгу г[лаго]лемую Ев[анге]ліє Тетро ѡтменил рабѣ божій Феодор Мединскій ѡбивател Ярошевскій, из подружіем своим Агафією, и чады своими Иѡаном, Любкою и Марією, и Давидом и предал еи до храму С[вя]т[о]го рожества Г[оспод]а Б[о]га и Сп[а]са нашего, І[су]с Х[рист]а в мѣстѣ Старом Ярошевѣ, за свое ѡтпущеніє грѣхов, и родителей своих за панованя Кроля Полско[го] Зигмонта третего, и за державцы Его М[и]л[ости]: Княжати Радивиля, року б[о]жего АХІ [1610] которая

то книга помененая Ев[анге]ліе, не маєт быти ѿдалено ѿт поменного храму под клятвою с[вя]тых ѿт[е]ць ТИІ [318] иже в Никеи Амин.

Арк. 22 зв.–31: ...изъволением ѿтца и поспешением ино съвжршением светаго духа сию книгу рекомие евангелие купив еи раб божи Мирон и порекла Штефенко и жена его Гафа сънь Игнатъиенко за свои ѿтпущение грехов и родителии и даде за неи іѵ [12] талери у Хотини на ярмарку и бувъшим Миронъ изъ Хнилои и воташани и сънь его ... [витерто] на възнесеніе у Хотинини... Храму перед Званчомъ поменити ѿтца его Штефа[на] Игнат[енка] [витерто]... матери Мар[іи] и [брата] его Федоръ, Иванъ и Николаи и Симиѡн свагро его Миронов Михайло и Василь сынъ его и даде до церкви иде же ест храмъ светохо архистр[атиг]а Михаила и прочии обеталтних у сели у Хринвяцех за ѿтпущение хрихов и родителии своих бодаимъ вичъная память и ѿтца перва и Данило, и Василь первии є приднии и Штефанъ воевода в лето ̅ϩ̅ϩ̅ [7164 = 1656] ...Хринів Павелъ Ивята. [Скоропис 17 ст.].

Арк. [110 зв.]: Позволеніем ѿтца и съвршеніем с[и]на и съ поспѣшеніем с[вя]т[о]го Д[у]ха. Сіж книгу Єв[ан]гліе тетръ купил Раб Б[о]ж[ий]: Міронъ Штефенко, ѿтроду Ігнатца старого Могілевского в лѣ[то] ̅ϩ̅ϩ̅ [7164 = 1656]. Перед Званчом в Хотѣню. На ярмарку на вознесеніе Сп[а]са. Дал за сию книгу Мірон дванадцет таларин битых за ѿтпущеніе грѣхов в ѿтца его Штефана и мат[е]ри своей Маріи и всѣх родителей своих померших. Помани их Г[оспод]и въ ц[а]рствіи н[е]б[е]сном: Брат Міронов Федор дворник ѡжнинскіи, жена Миронова, сыни, Сімеѡн и Васил.

В лѣт[о] ̅ϩ̅ϩ̅ [7178] а ѿт Р[о]ж[е]ства Х[ристо]ва ̅ϩ̅ϩ̅ [1669], ̅ϩ̅ [26] ѡктов[рія] дна. Сію книгу Єв[анге]ліе Мірон Штефенко давав радити которую поновлав многогрѣшный раб Стефан Моисеіѡвич писарь и родичъ Могилевскій в Селѣ Юричанѣ и земли Молдавской за Іѡ. Дуки вод. Г[осу]д[а]ра земель Молдавских. [Півустав циноброю 17 ст.].

Прим. з б-ки Імп. тов-ва істор. та старож. рос.

✓ 110. Євангеліе. – Вільно: друк. Мамоничів, 1575. 2°. 9, 395 арк. Книга Беларусі 8; Петров, Бирюк, Золотарь 22. Кир. 4334.

Арк. 1–22 [2-го рах.]: Сію книгу на имя рекомую Тетрѡев[а]нг[е]ліе купил рабъ божий Іѡанъ изъ жоною своею Ѡленою изъ дочкою Гапкою і Мариєю за свое ѿтпущеніе грѣхов и родителей своихъ всѣхъ и придал еи до храму с[вя]того Архистратига Михаила вѣчными часи. Аби нѣхто не важился еи ѿт того вишепоменого храму ѿдалити, а нѣ продати и нѣяки[м] колвек лукавством восхитити, а нѣ поп и нѣ дяк любо ѿт послушников, а нѣ ѿт дѣти мо[и]хъ. А хтоби мѣль

важитися ей ѡтдалити ѡт поменного храму якимколвек способом, я с таким пред нелицемѣрним Судиею на Страшном судѣ кгда придет судити живих и мертвихъ стязатися буду якоже манахи будет проклят ѡт тїї [318] ѡт[е]цъ иже во Никеи и ѡ мя грѣшнаго и недостойнаго Иоана и повторе и потрете анафтематизую непослушно А хто будет на неи С[вя]тое Ев[анге]ліе читати уклонн[о] прошу за мене грѣшного Б[о]га молѣте дай Б[о]г мира и любви да будет с вами Аминь. При С[вя]щеннику їерею Феодору в Криносувцѣ [?] На цибулинцехъ Року Б[о]жого ѡхзѣ [1661] м[іся]ца фе[в]руария дня к̄с [26] иже во с[вя]тихъ ѡтца нашего Порфирия. [Скоропис 17 ст.]

Прим. з б-ки кн. Є. Львова.

† 111. 2-й прим. Кир. 5231.

Арк. 2–6 [2-го рах.]: Року ѡψв [1702] септеврїя 23 сїя Евангелїя до храму С[вя]того Спаса в селѣ Рославичахъ обновлена коштом ером. Парфенїя Родовича на тот час економа С[вя]то Софииского Киевского. [Скоропис 18 ст.]

Арк. 2–20: Сїя книга глаголемая Евангелїе куплена рабомъ божїимъ Феодоромъ Гребелкою 1797го год мая 20го до церкви Притицкой на вѣчнїе времена. [Скоропис 18 ст.]

↓ 112. 3-й прим. Кир. 756.

Арк. 384–391: І по своихъ родителехъ, а подписывалъ попъ Василевской Петръ Иванов с[ы]нъ, лѣта зпї [7088 = 1580] м[іся]ца Марта в л̄ [30] д[е]нъ на память пр[е]п[о]добнаго ѡ[т]ца н[а]шаго Иоан[а] писателя Листвице на престол без выноса. [Скоропис 16 ст.]

♣ 112 а. 4-й прим. Кир. 770.

Форзац: Принадлежитъ церкви села Иваничъ Казанской [19 ст.]

Арк. 2- 10: Лѣта ѡт нарожденя Исуса Христа Сына Божья ѡфѡθ [1579] М[іс]яца мая цюстого дня при державѣ наяснейшого его м[и]л[о]сти короля полского и великого кн[язя] литоского Стефана княжати Седмикградскаго и при епископе володимерском и берестейском кир Феодосии повелением и накладом п[а]на Лаврина Богушевича Иваницкого и малжонки его панее Матрены Семеновны Иваницкое и душевного ради свог[о] спасения придапа есть сїя книга Евангелїе тетро ку церкви Бл[а]говещенїя пресвятое Богородицы у имении своем ѡтчином Иваничах в повете володимерском и всим святым на веки вечные непорушно а не мает тоее книги ниhto ничим дети и потомки н[а]ци ѡт сее церкви Божии Благовещенїя преч[и]стое ѡтдаляти а если бы хто мел тое Евангелїе ѡт церкви Божии ѡтдалити

тот мает з нами суд мети пред сыном Божиим на страцном и нелицемѣрном суде и каждый то чинити абы не смел под клятвами Святых ѡтцев ꙗко и ѿи [318] иже в Никеи а естли бы хто мел тоє Євангеліе ѡт церкви Божии ѡтдалити тот мает з нами суд мети.

Арк. 106–120: Повелением раба Божия Лаврина Богуцевича п[а]на Иваницкого и малжонки его Матрены Семеновны Иваницкое к той же церкви Бл[а]говещения пр[е]святое Богородицы придали сосоуды сребръные келех сребръныи дискось и ложку сребръные крестъ воздвигалный деревяный рытый сребром ѡправный позлотистый и не мает тых сосудов ѡт нас ку той церкви приданыхъ ни хто ничим дети и потомки наши ѡт сее церкви Божии Благовещения пр[е]чистое ѡтдаляти навекъ веком непоруцно, а естли бы хто мѣл тые сосоуды сребръныи и вщелякие речи церковные ѡт церкви Божии ѡтдалити тот мает с нами суд пред сыном Божиим на страцном и нелицемѣрном суде и чинити того абы не смел под клятвами Святых ѡтец триста и ѡсм на десят иже в Никеи.

Арк. 172-180: И к той же церкви мы первомененые з воли Божии надали ку церкви Бл[а]говещения пречистое Богородицы и инцих книг которые книги зособна каждая под именем инцим подписаны а то есть меновите: Євангеліе учителное Апостол тетро друку лвовьского, Псалтыр друкованую, Ѡхтай первогласникъ, Миней дванадъцать на дванадцати мѣсяцей Треѡд постная, Треѡд цветная, Устав ерусалимский книжка малая Требникъ зъ светъцами [Скоропис 16 ст., *Голенченко. С.9.*] [Продовження запису на арк. 282-295, який зберігся частково].

[На підклеєному клаптику паперу до арк. 286]: XVI в. (1575-марта 30) Євангеліе из церкви с. Иваничъ Владимиро-Вольнск. уѣзда. Печатано Петром Тимофеевичемъ Мстиславцемъ. Владимиро-Вольнское братство. [19 ст.]

/ 113. Євангеліе. – Вільно: друк. Мамоничів, 1600. 2°. 10, 393 арк. Книга Беларусі 55-56; Петров, Бирюк, Золотарь 40. Кир. 4340.

Арк. 101–102: Я поп Матвѣй Офонасев сын попов Ева[нге]ліе продалъ и руку приложилъ. [Напівустав 17 ст.]

Дод. арк.: Я Рафаил Непітуший поданне благодати божіей игумень монастыра светого архиерея Николы Пустынского кїевского еже охристе з братиею чернъцамі капітулою намовившісе отречь потребную церкви б[о]жей. Тоєсть Якову Чарнавскому мещаніну и райцы киевскому се Євангеліе на престолное далі есмо ему для оправы которое то он от насъ узявъши своим власнымъ коштомъ и накладом оправіти повелѣ оксамит и сребра грівенъ две и золотъніковъ десеть на него вдаде и

зовсімъ достаточне устроивши на престолѣ во храмѣ свѣтаго архиерея Николы тоут у монастыру року божого тісеча шесть сотъ осмнадцатого м[іся]ца декабря шестого дня вечно положил б[о]гу к оучти а ку хвале души на спасеніе грехомъ на отпущенѣ. За которую то его добродѣтель и пріхилность в потребах домоу б[о]жого. Повинні есмо за него господа бога просіті и к[о]гда богъ д[у]шу его дохвалы своеѣ свѣтоѣ имѣть маємо водлоугъ звычайю своего противку тѣла его выті и назвыклоѣ мѣстыце до монастыра печерского допроводити шесть душъ роду его упоменникъ упісаті до того теж к[о]гда тому час боудеть сорока оуст шесть нѣдѣль по душѣ его маем отпавіті и то все яко се тут поменіло без вшелякое заплаты и вымовы такъ на тот час за нас самых яко теж и по нас будучіе так мают учініті. Што для памѣти а часу пришлого ест всемъ Євангеліи напісано или под печатю нашою монастырскою и с подпісомъ рукі моеѣ игуменское и некоторых брати Якову Чарнавскому мещаніну и райцы кіевскому ест дан пісан року и дня вышсеіменованого [підпис]. [Півустав 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

† 114. 2-й прим. Кир. 860.

Арк. 2–11 [2-го рах.]: Сіє с[вя]тоѣ Еван[ге]ліє купленое за золотых сорокъ и полтретя по небожчику Корнѣю Маловочку до Храму Превображеніа Г[оспо]дня села Ясниковъ идеже е сам тѣлом ѡтпочивает при том же Храмѣ, душа же его да наслаждается Троичнагѡ немерцающаго свѣта. Почи е Господѣ ѿψді [1714] лѣта в С[вя]тои Пост верховных св[я]тих Апостоль. [Скоропис 18 ст.].

‡ 115. 3-й прим. Кир. 772.

[Арк. 2 зв.–22 [2-го рах.]: Во имя ѡ[т]ца и с[и]на и с[вя]т[о]го д[у]ха с[вя]тых живоначалных и неразделимая троица. Аминь. Я рабъ божий Филипъ Яковович Козак войска его Королевское м[и]лости Запорозского ѡбополне намовившись из жоною своею Василисею Лаворковъною отмѣняе есмо сию книгу, рекомую Евангелие тетро, оправленое сребром у оксамитом чорнымъ крытымъ, кое дали есмо сию книгу рекомую Евангелие тетръ на светую живоначалную и неразделимую троицу, ц[е]рквѣ села Керебердиевѣка, за Днепром, в Каневщинѣ за свое отпущеніе грѣхов и за жоны свое[й] Василиси и за родичов своих и потомков своих. А хто бы мѣлъ сию книгу от свѣтоѣ живоначалное и неразделимая троица яким колвскъ отвѣчает неслушнымъ взяти албо отдалити, на такового квалтовника ц[е]ркви Божіе нехай будѣт клятва С[вя]тых отецъ триста восемнадцать, иже

в Никее, Анафема и крамежна, и з нами всѣми суд мѣтиметь пред нелицемѣрнымъ судиею не мает. Сия, книга порушена о пр[е]ст[о]ла живоначалные и неразделимыя троица вечными часы Писанаіе у Каневѣ року ̄ахлїе [1635] м[і]с[я]ца нове[м]бра ̄ [3] дня. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 107–133: 1836 года декабря 24го дня сію книгу наречену Евангилію обновилъ порутчикъ Евдокимъ Михайловъ сынъ и жена его Екатерина Иванова дочь Красавскіе с чадом своимъ дочею Александрою и зятемъ порутчикомъ Антоніемъ Игнатіевским Середняшким за отпушеніе грѣхов своих. [19 ст.].

116. 4-й прим. Кир. 773.

Арк. 2–8 [2-го рах.]: Въ имя о[т]ца и с[ы]на и с[вя]того д[у]ха аминн. В лѣто божія ̄зрл̄с [7136] А от рож[дества] Х[ристо]ва ̄ахк̄и [1628] м[і]с[я]ца октовріа, ̄ [6] дня. Сіе царственное и Священное І[су]са Х[рист]а Ев[анге]ліе на престолное зовѣм готовое своим власным коштом купивши и оправил давши на вѣчное б[о]гомоліе, за отпушеніе грѣхов своих, и дѣтей и кривных своих. Сестра Киевского Михайловского монастыря Ксения інока Панкратія Ермоловна Мартиновская з Могилева з дочкою своею дѣвицею инокою Пелагіею. При игуминѣ михайловском г[оспо]д[и]ну Іовѣ Борещком Православном Митрополитѣ Кіевском придали в Монастыр на чест и хвалѣ Г[оспо]д[у] Б[о]гу къ Храму С[вя]т[о]го Архистратига Михайла ц[е]ркве Золотоверхой в Кіевѣ вѣчно непорушно под клятвою тїи [318] с[вят]ых о[те]ц и в Никее, кто бы ж важиль приданое и офѣрованное от того Св[я]т[о]го Монастыря ѡтдаляти любо собѣ привлащати, а по привате продавати: кром великое ц[е]рквенное общое нужды: Іов Борещкий Митрополит Кіевский строител ѡбители Михайловское в Кіевѣ рукою власною приложил [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 9–18, форзац: Сия книга з библиотеки Кіево-Золотоверхого Михайловского монастыря; Изъ числа книгъ библіотеки Первокласнаго Михайловскаго м[о]н[ас]т[ы]ра.

Изъ Библіотеки Кіево-Михайловского монастыря 1861 г.;

Пожертвовано сіе Евангеліе в Кіево-Михайловский монастырь 1628 г. помощник библиотекаря Иван Спасский. 1861 г. мая 24.

← 117. 5-й прим. Кир. 759.

Тит. арк.: Из Библіотеки Кіево-Катедральной [Скоропис 18 ст.]

Арк. 105 зв.–114 зв.: ... Помолившися Г[осп]о[ду] Богу С. Троицы неразделиму и Св[я]т[о]му Архистратигу Михаилу уложили Сію книгу рекомое Евангеліе на престолное до храму и до престола С[вя]т[о]го

Архистратига Михаила вѣчно а непорушъно. А кто бы мѣль сие Еванг[е]лие порушити и на свои пожиток мѣль оборочати да будет проклят всеи вѣци и в будущем року $\bar{\alpha}\bar{x}\bar{\lambda}\bar{\iota}$ [1636] за с[вя]щ[е]ника отца Игнатия. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 304 зв.: Року $\bar{\alpha}\bar{x}\bar{\lambda}\bar{\iota}$ [1637] М[і]с[яц]а Ноября Дня θ [9] Дали раби бога выщнего борчане мужи Бороцкиї на име Юхим Семенович Солуян Куряцъ и Григорий Панас из братом Васком Андрѣевичи Юцко Раевич с пасынками своими Хреневичами Селивон Симѣон Куц[?] Андрей Юрко и братом Васком Григориевичи Хомичи чотири браты Пацковичи Денис и Кузма усе село посполу помоливцися г[оспо]ду богу и пр[е]чистуу его матере и всѣм святим его и с[вя]тому Архи-с[трат]игу Михаилу уложили Сие рекомые Еванг[ел]ие напр[е]стольное до пр[е]стола С[вя]того Михаила И в тые же часы Апостол и Требник издан болщий вѣчно а непорушно а хто бы мѣл сие надане до храму С[вя]то Арх[истрат]ига Михаила дерзнути и порушити и на свой пожиток ѡборочати да буди проклят в сем вѣци и в будущем. А подписовал сий подпис Андрей Евхимов[и]ч Борецкий за панованя державы его милости пана Станислава Шлецка на ден С[вято]го Воскр[е]с[е]ния. [Скоропис 17 ст.]

Форзац: Јеромонах Димитрий Савич сию книжицу / Помощь моя ѡт г[о]с[по]да сотв / Помощь моя ѡтца сотво[р]ивцаго н[е]бо ј землю. Свою премудре веселих ѡтца самже безумен печал ... [Скоропис 17 ст.].

118. 6-й прим. Кир. 4340 а. Кир. 1250 п

Арк. 9 зв.: Року $\bar{\alpha}\bar{x}\bar{\lambda}\bar{\iota}$ [1638] М[і]с[яц]а Ок[т]ебра кї [28] дня брал шлюбъ Максимъ Василевич з села Дубна с Просимиею Зубколочо-вою / Того ж часу Яков Карабенко брав шлюбъ з Ориною Михалѣв-ною / При которой ...Кузма Горонский Федор Тишкович и Данило Зубколович Юрко Зубколович и Лукіан Хотченко...

Року $\bar{\alpha}\bar{x}\bar{\lambda}\bar{\iota}$ [1638] М[і]с[яц]а Ноября $\bar{\alpha}$ [1] дня в небытности моеи на тои час в дому дававъ шлюбъ парафиянце моеи з села Шстровитого Малого Агафею Стефановною парафиянину своему Лукіану Василевичу Зябковичу отецъ Колоденский.

Року $\bar{\alpha}\bar{x}\bar{\lambda}\bar{\iota}$ [1638] м[і]с[яц]а Ноября $\bar{\alpha}$ [11] дня бере шлюбъ Павелъ Ченец з Оксиною Усиновнею / Того ж часу бравъ шлюбъ Сопроний Веревевич з Настасею Дядивною при котором... Веребовича Апанас Василевич. [Скоропис 17 ст.].

Арк. дод.: Во имя ѡтца і сина и с[вя]таго духа аминь, я рабъ божий Лукіанъ и синомъ своимъ Димитриемъ отдаемъ на поминовение собственый свой дворъ, На дѣвицѣ у церковь с[вя]тителю Христову

Николаю за отпущение грѣховъ своихъ буди би хто коснулся... отимать то судить ему богъ на фторомъ пришествии. [Скоропис 17–18 ст.].

Во имя отца и сына і с[вя]таго духа аминь, я раба божая Софѣя за мужа Іоана Лазока одаю свои дворъ...за свою душу на поминование у церков Божию за отпущение греховъ своихъ. І буди би хто коснулся отимат собственое нами нажитое то судить ему богъ. [Скоропис 17–18 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

118 а. 7-й прим. Кир. 859.

Арк. 4: Лѣт[о] ѿрді [7114 = 1606] ... [запис витерто, на ньому – інший, пізніший за часом].

Арк. 7–20: Сія святое и боголепное евангилеі принадлежитъ въ церковь Покрова пресвятыя Богородицы [сващеник Гавріиль Карташовъ] въ Слободу Покровскою при д. Завищангъ.

Арк. 90–97: Священикъ храма пресвятыя богородицы Гавріиль Петровичъ Карташовъ. [19 ст.].

119. Євангеліє. – М.: друк. О. Радишевського, 1606. 2°. 206, 262 арк. Зернова 27; Петров, Бирюк, Золотарь 46. Кир. 922.

Арк. 14–37: Во имя с[вя]гыхъ живоначалныхъ еднотелныхъ и нераздѣлимая Троица отца і с[и]на і с[вя]т[о]го духа. Се аз рабъ б[о]жій Григорій из братом моим Андрѣем Михаиловичи. Съ супружницею моею Парасковѣею и со прочіими б[о]годанными чады дароношу сію книгу зовомую Ев[ан]глие на престолное тетровое еванг[е]листов Мат[ве]я, Марка, Луки, Іоана. обители монастыря Межигорского ку храму Пресвѣтлаго Преображ[е]нія Г[о]сподня і С[вя]тыхъ Ап[о]столь Петра і Павла. Иже во с[вя]тыхъ от[е]цъ нашего архиерея і чудотворца Николы, ради оставленя грѣховъ своихъ да имамы м[о]литву тамо живущихъ братіи дадежеса сия книга в лѣто от созданія Мира ѿрѣг [7123] аще же по плоти р[о]ждества Г[о]спода Б[о]га і Спа[са] І[с]у[с] Х[ри]ста ѿхѣі [1615] м[і]с[я]ца априля кѣ [23] дня. Г[о]споди Іс[усе] Х[рист]е С[и]не Б[о]жій м[ил]остив буди нам м[о]л[и]твами С[вя]тыхъ Угодникъ твоихъ. Н[ы]нѣ і во будущія вѣки вѣковъ аминь. [Півустав 17 ст.].

Прим. з б-ки Київ. общини старого ритуалу.

120. Євангеліє учительне. – Ев'ю: друк. Віленського братства, 1616. 2°. [5], 173, 351 арк.

Книга Беларусі 78; Петров, Бирюк, Золотарь 62. Кир. 536.

Арк. 1: ѿхѣі [1680] ѿт книгъ Пещеры Пр[е]п[од]об[ного] ѿодосіа. [Півустав 17 ст., циноброю].

Арк. 2–25: Я многогрѣшный рабъ бог[а] вышняго Іѡанъ Богушъ Гулкевичъ Монастира великое Лаври Печаро Киевского далъесми сію божественую книгу Ев[ан]г[е]ліе называемое Вилненское за ѡтпущеніе грѣховъ своихъ ку церкви Рожества Прес[вя]той вл[а]д[ы]чицы нашей Б[о]г[о]р[о]д[и]цыи и присно Д[і]вы Маріа на ветхомъ дому при виноградѣ стоячом и аще хто хочетъ сію книгу божественую во ѡбщую ползу прочитати молю со усердіемъ и моего... в м[о]л[и]твахъ С[вя]тихъ не препоминати ащебы і хто хотѣлъ сію книгу нарыцаемое Толковое Евангеліе ѡт храма менованого ѡтдалити албо ли на [с]вой пожитокъ обернути, таковой каждый нехай будетъ со Іюдюю в одно Адово потопленъ, а за мною предъ справедливымъ судією в день приществіа справедливого суди розсудитися Амин. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

121. 2-й прим. Кир. 4480.

Арк. 1–8: Книга глаголемая Каллисть куплена ѡт попадѣ костянской Михайлихи за полпяты копи увѣчність Василь Бобоша; сину своему Лаврину для науки и для далшой вѣри и твердости, я иерей Трофим Гараин Григоріевичъ презвитеръ Свято-Прешображенский намѣстникъ Мелнинский рукою своею подписуюсь брешешъ. [Скоропис 18 ст.]

Арк. 9–18: Сия книга купляна у Василихи Бабошихи жителки ичнинскія купили Іѡанъ Гошянѣца Федоръ Гошянѣца 1735 Годъ М[і]с[я]ца Феврала 8 дня ценою за два рубли двадцате пяте копѣекъ. [Скоропис 18 ст.].

122. 3-й прим. Кир. 5183.

Арк. 8 зв.–17: Року „āxǝ [1660] М[і]с[я]ца иунія 3 [7] дня я многогрѣшный иеромонахъ Никодимъ продаемъ сие евангеліе на имя Каллисть отцу Григорию священнику Медвежувскому а то взалемъ у отца Григорія Псалътиру друку Лъвувского из молитвами ведлугъ уподобаня моего и золотихъ д̄ [4] теды даю. Сие подпись муй отцу Григорию для потверженя руки моеѣ жебы жаденъ з родичовъ моѣхъ не турбовавъ онного нѣвчумъ подъ неблагословениемъ моѣмъ отцевскимъ. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 20–27: Року „āxčд [1694] Мес[я]ца августа шестаго дня надалъ сию книгу на имя Каллисть Борисъ Онъдреевичъ Рыжого сынъ на церковь Бохотешкую Рожества Пр[е]с[вя]тыи Б[о]г[о]р[о]д[и]цы за отпущение греховъ своихъ. [Скоропис 17 ст.].

123. Евангеліе учительное. – Рохманів: друк. К. Ставровецкого, 1619. 4°. [8], 363, 181 арк.

Запаско, Ісаєвич 121; Петров, Бирюк, Золотарь 71. Кир. 1249.

Арк. 8–26: [Євангеліє] учителное купил рабъ божий Кирило из жон[ою]... [заклеєно папером] Настасією ис чаді своїми Антонієм... наданєє... у М[о]гилѣвѣ. А доне ѡпекуном ѡтца духовного Іѡана аби инший нихто не важився взяти ѡт того храму: ѡтдѣлити ані синъ люб алѣ крєвный родител мои и тилко припускаю на руки сию книгу ѡтцу Іѡану вѣчне, аби за моєи грѣховъ ѡтпущение и за жону и за поступки и сородникам близкиє, то єст за живых и за мертвых П[о]спода Б[о]га прилежними молбами своїми просил ꙗ на судѣ б[о]жим припоминал у престола божия тилкож єго єст волна волно будет єму єя и продати гдѣ хотѣти ѡбєрнути на свой пожиток Аминь грищного из жоною из дѣтми родичами моим в молитвах с[вя]тых нѣгди поки єсте живѣ не забуват амин. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 8–44: Сия ки[и]га глаголемая Кириловоу Євангеліє Транквилиѡна Учителна попа Стеѡана Іванова, а дана мнѣ пупу Стеѡану Іванову она для ради...[заклеєно папером] родителскогѡ, чтобы мнѣ родители ꙗх поминать, а за живых Б[о]га м[о]лить а дат мнѣ сию книгу мое духовное иєрєє Іѡанѣ Тимоѣєвѣ с[и]ну Холмогорєцѣ. [Скоропис 17 ст.].

124. Євангеліє. – М., 1627. 2°. 351,144 арк.

Зернова 64; Петров, Бирюк, Золотарь 94. Кир. 3499.

Арк. 1–10: Сія книга глаголемая Священное Євангеліє надана ієросхимонахомъ Іѡанномъ Михнякевичемъ з сыномъ своимъ ієрєєм Лукою до церкви Сошєствія С[вя]таго и живот[во]рашаго Духа в Сєло Великий Узвозъ Года 1764 М[і]с[я]ца Октября 17 дня. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1–24: Настоящее Євангеліє составляетъ собственность церкви ближней Преподобнаго отца нашего Антонія Печеры 1870 года марта двенадцатого дня. [19 ст.].

Арк. 16–31: В лѣто дѣхлѣг [1633] Окте[бря] я раб божій, инок Руфѣ Половкович ... даю сию богодохновеную книгу Ев[ан]гліє на престолное ... в Пещеру Преподобнаго Антонія в Храм Введенія Прес[св]ятыя Б[огороди]ци... [заклеєно папером]. [Скоропис 17 ст.].

125. 2-й прим. Кир. 923.

Форзац: Сія Богодухновенная книга именуемая Божественное Євангеліє дарована мною лично Старообрядческому Храму Вознесенія Господня въ гор. Кієвъ и никому передаваемая быть не можетъ, что собственноручной подписью подтверждаю. Ілья Иванович Кубышкин 1 марта 1928 г.

Арк. 16–43: Лѣта ̄зрл̄с [7136 = 1628] Апрѣля ̄ [5] дня положил к церкви сию Б[о]годухновенную книгу гл[агол]емую Тетроевангелие печатное Великого Чудотворца Николая внутри... [витерто] Суждалѣ тояж церкви поп Федор Лукин сынъ ключарев на поминокъ душ амь родителей своих а отложено сие евангелие на церковные наприкладны двери[?] а поминал родителей моих инока схимника Логина иноку схимницу Євникѣ Анну. [Скоропис 17 ст.].

Прим. К. М. Землянського, с. Радуль, Черніг. губ. 19 ст.

126. Євангеліє. – М., 1628. 2°. 495 арк.

Зернова 69. Кол. Вітте 33.

Арк. 16–124: Лѣта ̄арм̄д [7144 = 1636] генваря ̄ [6] сию книгу еванглѣ приложил к предтече Іванну усекновение главы боярин кн[я]зь Іван Іванович Шуйской вотчину свою в село Парско, а подписал сию книгу Евангилѣ повеленю Г[осу]даря своего князя Івана Іоановича того ж села Парского предотечинской и трех[свя]тит[ел]ьской поп Семенниконов при своих товарищех при Стефане Священнике да при дияконе Іоане . [17 ст.].

127. Євангеліє. – Л.: друк. братства, 1636. 2°. [12], 412, [3] арк.

Запаско, Ісаєвич 253; Петров, Бирюк, Золотарь 121. Кир. 580.

Арк. [2–10 зв.]: Року б[о]жїя ̄аψ̄г̄ [1703] м[і]с[я]ця марта дня ̄ [1], я раб б[о]жїй Мирон Никоненко отби у Городишчи, над мною у селѣ Загребеля сие Евангелие напрестолное, купленое за суму небожчикову Кузмину Мартиненко обиватель бувъший мелеховиский, который на Запорожю помер, за суму пятьдесят талярей личбы литовской, которое Евангеліє в тим же храмѣ жебы вѣчными часи оставало: Так теж з пана Анѣдрея Стефановича фунѣдатор до церкви б[о]жественной так теж при людех зацних и вѣри годних [святителя Х[ристо]ва Николая] булѣ при том Панас Гарасименко, Тарасий Жила, Харко Уласенко, а хто би мѣлѣ, ѡное Евангелие ѡтдалить, от церкви божой таковий нехай будет проклят анаефтема, і маранафта во вѣки. Аминь. А куплена сие Евангелие у вотца Івана Кишанского священника динкового. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1–2: В року ̄ах̄м̄ [1640] ѡтдалем сие Евангелие напрестолное до церкви влашинской панѣ Леоня с жоною своею Анѣною за отпущение гр[і]хов Влашиновской волости ... працею своею і накладомъ. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 113–114, 183–184, 300–301: В року ̄ах̄м̄ [1640] ѡтдал сие Евангелие напрестолное до церкви Влашиновской у волости Шлужинской [або: Шлѣжинской]... [Скоропис 17 ст.].

128. 2-й прим. Кир. 2512.

Арк. 1–18: Во имя отца и с[и]на и с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Сію Книгу рекомую Ев[а]н[ге]ліє купилъ рабъ божій Алексей Паламарѣвъ зять Петров синъ, Скокунѣвъ братъ, далъ за ню золотих четиредесят польских, Року б[о]жія ѿψ̄мс [1746] М[і]сяця Априля дня, ѿ [8], отдаеть ей, до храму С[вя]таго Ап[о]ст[о]ла и Ев[ан]г[е]листа Іоана Б[о]гослова вручает ей вѣчными часи при ч[ес]тном отцу Іоану Балѣцкому и при отцу ч[ес]тному Іоану Супруновичови, Пре[з]витерови Богдановскому, и при Григору Антоновичови, ктиторови Богдановскому, при Кондратови Горбатукови, кто би ей могль отдалити от храму сего да проклят будет святими отцы Анафема. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 395: 1800 года Мѣсяца февруарія дня 15 сия книга Святое Евангліє шправна Рабомъ Божиємъ Михаиломъ Родецкимъ [Гродецким ?] за стараниємъ Раба Божія Михаила Кошоруби за свои власние денги, по своему родителю святой памяти Алексею и Евфимии. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

129. 3-й прим. Кир. 4861.

Форзац 1: От Кіевскаго купца Феодосія Алексѣевича Берестовскаго. [19 ст.].

Арк. [1–11] ... церкви Святое Евангеліє Рождества Христова села Бобруе[с]кого [?] в состоящей епархіи Кіевской-Протопопской Козелецкой. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1–13: [Року] б[о]жаго [1650] дня к̄а [21] іюля ізволенем отца і сопоспѣшением с[и]на і совершеніем С[вя]таго Д[у]ха купил сию книгу рекомую Евангелѣе ...[обрізано] Кондратіем і ж[е]ною своею Марією і с[и]ном своим Василием і отдал ей до рук зятєви своему с[вя]щено іерееви Тимофееви по смерти и его і дѣтем его. А хто би ей мѣл отдали от дѣтим его і от храму С[вя]таго во... нехай буде проклят Анафема і буду з ним суд мѣти на страшном Суд[і] Х[ристо]вом во вѣки вѣков Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

130. 4-й прим. Кир. 2514.

Арк. 7–19: Во имя отца и с[и]на и с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Я рабъ божій Лавринъ Нагурненко и Савкув зят из жоною своею Марією отмѣнилем сію книгу глаголемую Ев[ан]г[е]лію на престолное за отпущеніе грѣховъ своих и отдадем до ц[е]ркви острожецкой до храму с[вя]той и живоначалной Троици вѣчными часи. А хто бы мѣль отдалити од ц[е]ркви храму, тот таковий нехай будет проклят Анафема

за старанемъ с[вя]щеніка ѡтца Иякима Яцкевича третичницкого
презвитера храму ц[е]рквы Острожецкой. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 20–21: Я рабъ Б[о]жій Тарасий того Лаврена внукъ сеежъ
Евангеліе ѡправиłem за здравіе и ѡтпущеніе грѣховъ своихъ року $\bar{a}\psi$
[1700] 22 дня Априля [рукою власною]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 22–23: Я рабъ Божій Кузма з братомъ своимъ Петромъ, Ивана
Лавренчука сини оправили Ев[ан]г[е]ліе сіе за ѡтпущеніе грѣховъ
своихъ року б[о]жія $\bar{a}\psi\bar{c}$ [1790] м[і]сяця февруаріа дня $\bar{c}\bar{i}$ [16]. [Ско-
ропис 18 ст.].

Арк. [1–3]: Рогачевской Рождества Богородичной церкви.

131. 5-й прим. Кир. 2985.

Арк. 15–28: Лѣта $\bar{z}\bar{r}\bar{m}\bar{z}$ [7147=1639] [скоропис 17 ст.]; Сія книга
Є[ван]г[е]ліе напрестолное власное естъ М[о]н[а]ст[и]ра Мгарского
Лубенского ц[е]рквы Б[о]го[яв]лѣнаго Преображенія. [Півустав 17 ст.].

Форзац 2: Лѣта $\bar{z}\bar{r}\bar{m}\bar{z}$ [7147 = 1639] год декабрия въ $\bar{k}\bar{e}$ [25] д[ень]
Сію книгу Еванг[ели]е напрестолное боярина Ивана Никитича Романова
слуги Василеи да Григорей Степанова дети Прокофьева дали по своих
родителеи к Р[о]ж[де]ства Пр[е]ч[и]стой Б[огороди]ци да Кирилова
сина чудотворца Федору Давиди и Кастентину при священнике Иване
Денисове . [Скоропис 17 ст.].

[Після переатрибутування встановлено інші вихідні відомості, а
саме – М., 1637].

132. 6-й прим. Кир. 2515.

Форзац 1: Изъ числа книгъ Библиотеки Кіево-Михайловскаго
Монастиря, переплетена вновь, по причинѣ обветш алости, иждивеніемъ
нижеподписавшагося, 1808го года, мѣсяца Октября Іриной Еп[иско]пъ
Чигиринскій.

Арк. [4 зв.–6 зв.]: Иередияконъ Иона и чадъ ихъ и среди их: иерей
Пестолатий и вично и чад ихъ ермонахъ Антоній Андрий Сажта
Василий Лупул Иванъ и жен ихъ и чад ихъ. [19 ст.].

Арк. 1–12: Во [і]мя ѡтца и с[и]на и с[вя]т[о]го Д[у]ха, м[о]л[и]твами
прес[вя]тыя вл[а]д[и]ч[и]цы нашея Б[огороди]цы и пр[і]сно д[і]ви
М[а]рїя, н[и]нѣ и пр[і]сно и в вѣки вѣкомъ Аминь. Сію книгу рекомую
Ев[ан]г[е]ліе тетръ пр[е]столное отмѣнили раб б[о]жий Федоръ и Іѡан
за свое ѡтпущеніе грѣховъ и ѡтдали еи до рук власних г[оспо]дину
ѡтцу Василію до см[е]рти его и потомков его, аби за них Г[оспод]а
Б[о]га просил и за их родичов завжды непремѣнне року б[о]ж[о]го
[1639] м[і]сяця Априля $\bar{k}\bar{e}$ [25] теды так еи ему далисмо вѣчными часы
же ему волно еи з собою взяти и за нас Г[оспод]а Б[о]га просит и за

жоны нашѣ и дѣтей. А хто б ей мал отдалит от священника сего отца Василія нехай таковий буде проклят Анафема, то ест в се[й] вѣк и будущий. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 12 зв.–19: ⲁⲓⲱⲃⲟⲥ [1776] М[іся]ця Мая дня ⲁ [1] сію книгу рекомую Єв[ан]г[е]ліє купилъ ей Кирило Руснакъ ѡбиватель веси Сокиріанъ, и вручилъ ей честному отцу Іоанови, назвискомъ Кичинчъскому веси Волошкава, за свое здравіє і за спасеніє и за отпущеніє грѣхов своїхъ: при томъ будучи свѣдитель Івасъ, Гавриленка; веси Волошкава. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 20–50: Сіє Евангеліє принадлежало къ Святониколаевской церкви села Перекеринець А 1836 года іюня 2 числа отъпущена въ село для Святобогородничной церкви старостою Јоаннаеус Черняцким на вѣчни вѣки при такихъ наіавнїя села Перекиринець прижаженіи священникъ Афанасій Салинский [?] приіняши жители [?] села ... [19 ст.].

133. Евангеліє учительне. – К.: друк. лаври, 1637. 2°. [18], 1031 с. Запаско, Ісаевич 256; Петров, Бирюк, Золотарь 125. Кир. 677.

С. 3–7: ... Трону Константинопольскогѡ Архимандритъ великія Лавры Печерскія Кіевскія ... ѡбител скитскую до Храму Воздвиженія ... ч[е]стнаго и животворящаго Кр[е]ста въ память себѣ и родителем своимъ. Да не дерзнет убо никтоже себѣ присвоити, или от с[вя]той ѡбители сея отдалити, под проклятством С[вя]тыхъ от[е]цъ, и тогож самого Архіерейским. Въ имя отца и с[и]на и С[вя]таго Д[у]ха. Аминь. Року ⲁⲗⲗⲓ [1638] м[іся]ця Генваря ⲉⲓ [15] дня. [Скоропис 17 ст.]. [Повністю подібний запис зберігся в описі № 134].

С. 9–10: Петръ Могила Архієп[иско]пъ Митрополит Кіевскій Галѣцкій и всея Росіи рукою власною [підпис].

С. 396: А вставши шоль додому своего се обачивши людѣ дивовался и славилъ б[о]га который далъ такую мощь людемъ всѣхъ которіє ... pracowитости усердство у всихъ справахъ подобнимъ себе... [Скоропис 17–18 ст.].

134. 2-й прим. Кир. 988.

С. 1–8: Сію книгу нарицаемую Є[ван]геліє Учителное даде, и дарова, смѣреннїи Петръ Могила М[илостью] Бо[жою] Архієп[иско]пъ митрополитъ Кіевскій Галицкій и всея Россіи Екзарха С[вя]того Великѡ Ап[ост]олского Трону Константинопольскогѡ Архимандритъ с[вя]тое Вел. Лавры Печерское Кіевское въ С[вя]тую ѡбител Видубицкогѡ монастыра, зложенія С[вя]того Архистратига Х[ристо]ва Михаила,

въ память себѣ и родителемъ своимъ. Да не дерзнетъ уби никтоже себѣ присвоити, или ѿт с[вя]тыхъ ѡбители сея ѿдалити, под клятвою с[вя]тыхъ ѿтцъ, и небл[аго]с[ло]веніемъ того ж самого Архіерейский. Въ имя ѿтца и с[и]на, и С[вя]таго Д[у]ха: Аминь Року ̅хл̅з [1637] Місяця Ноємврія ̅з̅ [27] Дня.

Прим. з б-ки Київ. общини старого ритуалу.

135. 3-й прим. Кир. 678.

С. [1]: Сія книга ест власная м[о]н[а]ст[и]ра Ст: Ніколая Пустынного Кіевского. [Скоропис 17 ст.].

С. [7 зв.], 1–16 зв.: Року ̅хл̅в [1652] М[і]сяця ноєврія ̅ [1] Дня я рабъ Б[о]ж[и]й Сава Богданенко перевозник максимовский и с подружием своим Палагиєю и чади своими Алексеем и ѿменилєсми сию книгу рекомую Євангелиє С. Калиста за ѿпущеніє грѣховъ своих и славной памяти небожчика ѿтца своего Алексея и матери Матрони за коп ̅в̅ [12] литовских и надалєсми єи ѿтцу Михаилу зятєви своему рудному с[вя]щеннику максимовскому, который покровни мой повинен г[оспо]да б[о]га прохати до смерти живота своего. А по смерти ѿтца Михаила абы кто колвек были. А хто бы важился ѿт ѿтца Михаила зятя моего и сестры моей рожоной Анны Богдановъни ѿдалити таковой Сава Богданенко свѣдител той книзѣ расправится и за моною на страшномъ Б[о]жомъ Судѣ и будет Анафемѣ подлеглем Аминь. Михаил Кондратович с[вя]щенник Максимовский рука власная. [Скоропис 17 ст.].

С. 1031 зв.: Слово иже во с[вя]тыхъ ѿтца нашего Николи житие вократцѣ исписано Бл[аго]сл[о]венъ єси Х[рист]е Б[о]же наш что дивная и неисказанная дѣла чиниш / Аще обленєшися на утрєню до церкви востати не дажди ясти гѣлу своему / Тои дни до вечера аще зпивься спать яко мертвец ест яко болван валяется / и много осквернився смєрдит и лежит во час заутрни не моги глави возвести ригая и смєрдя ѿт много пития яко мѣх наливаясь питием аще ли во пиянствѣ умрет таковой спогани ѡсудитса. [Скоропис 17 ст.].

Книга М[о]наст[и]ра С[вя]таго Никола Пинского по ѿтцу Михайлови Максимовск на сорок... даная вѣчными часи Аминь.

136. 4-й прим. Кир. 41 п.

С. [1]: Сія книга ест власная М[о]н[а]ст[и]ра Ст: Ніколая Пустынного Кіевского. [Скоропис 17 ст.].

С. 5–23: Х[ристо]ва ̅хл̅ма [1641] извѣстно творимъ духовнымъ и свецкимъ иж сія книга г[ла]г[о]лемая Ев[ан]г[е]ліє учителное друку печерского в б[о]зе велебнымъ г[оспо]диномъ ѿтцемъ Ісаиєю Трофи-

мовичом игуменом Монастыря С[вя]т[о]го Николы Пустынного Киевского есть надана до тоє ж с[вя]тое обители, С[вя]т[о]го архіерея и чудотворца ... [бракує стор.] мѣстца нѣгды не была ѡтдалена. А если бы хто хотѣль сїю книгу потаємне взявши, на свой пожиток ѡбвернути, таковой ѡтвѣтъ дастъ, предъ страшнымъ и нелицемѣрнымъ судією который прїидеть судити живыхъ и м[е]ртвыхъ, и воздати комуждо подѣломъ его: аминь. [Скоропис 17 ст.]

137. 5-й прим. Кир. 39 п.

С. 17–39: В лѣто ѡт сотвореня свѣта ̅зр̅м̅θ [7149] А ѡтеже по плоти рожества Х[ристо]ва ̅а̅х̅ма [1641] извѣстно творимъ духовнымъ и свѣцкимъ ижъ сїя книга гл[аго]лемая Ев[ан]г[е]ліе учителное друку печерскаго велебныи в б[о]зе г[оспо]д[и]ном ѡтцемъ Ісаиєю Трофимовичемъ игуменом Монастыря С[вя]того Николы пустынного Киевского есть надана до тоєж с[вя]тое обители, С[вя]т[о]го архіерея и чудотворца Х[ристо]ва Николы, вѣчне и непорушне ствержаем, абы ѡт того С[вя]т[о]го мѣстца нѣгды не была ѡтдалена. А если бы хто хотѣль сїю книгу потаємне взявши, и на свой пожиток ѡбвернути таковой ѡтвѣтъ дастъ предъ страшнымъ и нелицемѣрнымъ судією, который прїидетъ судити живыхъ и м[е]ртвыхъ и воздати комуждо по дѣломъ его Аминь. [Скоропис 17 ст.]

138. 6-й прим. Кир. 4645.

Форзац 1: Я нижеподписавшейся обявитель сего далъ сїе.. [заклеено папером] в том, что он природою польскаго шляхетства Иѡан Андреевъ сын по фамиліи Орловскій жив в Россій с... [заклеено папером] ѥ быв в россійской военной службѣ въ венгерскомъ гус... [заклеено папером] прапорщиком, і находяся въ прускихъ походахъ раненъ въ прошломъ 1763м, году Мая 28 дня о той службѣ, а нынѣ по прозбе и желанію ево, и по указу ея Вел. Государыни Императрицы Екатерины Але[ксеевны] Самодержицы Всеросійскєя и прочая и прочая... изъ Россій въ ево ѡтечество въ Польшу... всемя вѣдатель надлежитъ ево Орловскаго признав... занного и волно ему всюду имѣть житіе гдѣ... или когда похощетъ и паки возвратится в Россію... [обрізано]. [Скоропис 18 ст.]

139. 7-й прим. Кир. 5184.

Форзац 1: Іерм[о]н[а]хъ Евстафій.

Арк. [1–3]: Сїю Книгу г[лаго]лемую Ев[ан]г[е]ліе учителное друку Печерскаго надал іерм[о]н[а]хъ Евстафій Єфремовичъ до Церкви Успенія Пр[есвя]тыя Б[огороди]ца Кієво-Печерскія Року ̅а̅х̅н̅и [1658]. М[іся]ця

Юля, к̄ [20] дня и ащебы кто дерзнулъ ей украсти, или инде нѣгде ѡтдалити, таковой клятвою с[вя]гих ѡт[е]ць тїї [318], иже во Никеи: да будетъ проклят: Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Прийдѣте поклонѣмся и припадѣмъ ко Х[ри]сту Спаси нас С[и]ну Божїй воскресим ѡт мертвыхъ / Поющих ти Аллилуя. [Скоропис 17 ст.].

140. Євангеліе. – Вільно: друк. братства, 1644. 2°. [8], 300 арк.

Книга Беларусі 146; Петров, Бирюк, Золотарь 151. Кир. 4347.

Арк. 1–10: Сїе Єванеліе, сооружиса тшаніемъ висоце превелебнаго: Его м[и]л[о]сти ѡтца Стефана: Гораина Архімандриты Мѣлецкаго: игумена: Городискаго року д̄ахз [1660]: в котромъ гривень срѣбра: ѿ [16]: въ вѣчныи времена при с[вя]той ѡбители Мѣлецкой zostавати маеть: под неблагословеніемъ: с[вя]т[о]го Архіерея Николаа его же есть здѣ храмъ сей: с[вя]тый. [Півустав 17 ст.].

141. 2-й прим. Кир. 4344.

Форзац 1: Сїе Євангеліе древнѣйшаго изданія внесѣ въ Каталогъ Библиотеки Лаврской и хранитъ тшательно какъ книгу рѣдкую. Филаретъ Митрополитъ Кїевскій 14. Мая 1847. [19 ст.].

Арк. [5]: Сїе С[вя]тое Єв[ан]г[е]ліе надано къ церкви честнаго Хреста предъ пещерою Пр[е]п[од]ѣнаго С[вя]того Антонїа Печерскаго. Зосима Прокопович Еп[иско]пъ Черниговскій православный намѣстникъ печерскій рукою власною [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

142. 3-й прим. Кир. 4346.

Тит. арк.: До числа книгъ Кїево Катедральной Библиотеки надлежит.

Арк. 1–15: Сїя книга прозываемая Євангелія на престолное в Вильне купленое року д̄ахмѣ [1649] м[і]с[я]ця Мая к̄е [25] дня і ѡт мене многогришнаго Юрѣя Нелюбовича Тукальскаго войскога Пиньскаго до церкви ввѣдения Пресветое Богородицы Монастыра Купетицкаго есть наданое. А хтобы мель сюю Євангелію с тоє церкви узятъ розсудитъсе зо мною передъ милосѣтивнымъ Богомъ [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. [4 зв. 3-го пах.]: Ja Zophia Piekarska Hrehorowa Wołodkiewiczowa Obywatelka Powiatu Piskiego na cześć y na chwale Boga w Troycy iedynemu y niepokalaney Matce Syna Bożego te Ryze Złotogłowa petrachel y Narakwico teyze Materiey. Wozduszek wielki, stichar ofiarowałam y oddałam wiecznemi czasy nieodzownie do Cerkwi Kupaćkiey ofiarowa Naswiętszey Panny Bogorodzice, aby iako za żywota, tak y po śmierci moiey za mię y za dziatki moie Maiestat Bozki był błagany. A tych raczey ode

mnie nadanych aby się żaden od tey Cerkwi oddalac nieważył. Pod srogim Bożym Sądem, żądam: stało się to za panowania Krola Polskiego Jana Kazimierza, za Humenstwa Wielebnego Oycа Makarya Tokarzewskiego, за namiestniestwa Wielebnego Pa[n]talemona Malaszewskiego Roku 1653 M[iesią]ca Nouembra 21 dnia. Zofia Piekarska Hrehorowa Wołodkiewiczowa [підпис].

143. Євангеліє. – Л.: друк. братства, 1644. 2°. [12], 412 арк.

Запаско, Ісаєвич 322; Петров, Бирюк, Золотарь 153. Кир. 2544.

Арк. [12]: Року ̄ахмс [1646] м[і]с[я]ца генворя дня ѡснадцатого во имя ѡтца и с[и]на і с[вя]т[о]го духа аминь. Я раб б[о]жий Иѡаннь Кузмин купилесми Книгу сию за ѡтпущение грѣхов своих і за ѡтца своего и за мат[е]р свою, а надал ку храму вел[ико]м[у]ч[еника] Х[рис]то[ва] Георгоя в мѣстѣ Седневѣ в маєтности велможнаго его м[и]л[ости] пана Яна Самуила Паца вѣчне а непорушене ѡт престола твого. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 1: Зі збірки А. М. Балики ; Подарунок В. Б. У. Балика та М. Балика 23. УІІ. 31 р. Київ.

144. 2-й прим. Кир. 2548.

Арк. 1–7: Я рабъ Б[о]жий Василий купилем книгу сию в мѣсте Немировѣ за ѡтпущеніє грѣхов з подружием и чады своими, а хто бы ѡную ѡт тои... [далі запис витертий] і я многогрѣшний Алексій Жукъ Попъ того жъ С[вя]того храму далем своего срибра на ѡправу и полгривны ѡловъ лист. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 45–62: Во имя ѡтца і с[и]на и с[вя]таго Д[у]ха Аминь Року Б[о]жия ̄аψмд [1744] м[і]с[я]ця ііня дня: д̄ [4] при ревѣзиі церкви сея с[вя]тия Троици през превелебнаго Г[о]с[по]д[и]на ѡтца Іякова Кривуяленко Тереховскаго аж видѣвши і сие С[вя]тое Єв[а]нг[е]лиє, которое отмѣнил рабъ божий Василий до сего ж храму С[вя]той Троици аже не вѣдати якис незбожник запис сего с[вя]таго Єв[а]нгелия витерти важися прето на свѣдетелство брався и сия церкви повелѣваєть повторе записати, же ест вѣчне церковное сие Єв[а]нглиє, а хтоби мѣль ѡтдалити ѡт сего храму с[вя]т[о]го да будетъ проклять анафема аминь, Іерей Іяковъ Кривуяленко Тереховскій прото презвитер Немировскій. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 342: За стараниємъ Пана Григория Коваля и Кирила Ведибѣди Єв[а]нг[е]лиє сие ест ѡправное в року 1745 марта 12, мѣщанъ немировскихъ. [18 ст.].

145. 3-й прим. Кир. 2545.

Арк. 1–13: Року б[о]жия ̄ахмѠ [1649] м[і]с[я]ца марта к̄е [25] я

Юанъ Баранский з Гриковичъ надалемъ тую книгу Евангелие на престолное до монастыра Загоровскаго храму рождества Пресвятія Б[огороди]цы за ѡтпущение грѣховъ своихъ котораяго книга маеть зоставати вѣчно і непорушне на томъ мѣсцѣ с чомъ выш менованомъ, а хто бы колвекъ якимъ колвекъ способомъ тую книгу мѣлъ ѡт того с[вя]того мѣсца ѡтдалити албо собѣ привлащити такового на страшный Судъ Б[о]жий позиваю і нехай будет на него клятва с[вя]тыхъ б[о]гоносныхъ ѡтець яко на святокрадцу: Аминь.

Арк. 113 зв.–116: *Nic excellentissimus liber Evangelicus diligenti cura, p[er] industria: haud tacta Monasterii Cassa: R[evere]ndi Teophili Teodorkowicz Ord[ini]s S[anctae] B[asiliae] M[agnus] pro tune Consessarij utriusque status, Mense Martio 1777 A[nn]o in Monasterio Zahoroviens[is] de novo reparatus. [18 ст.]*

146. 4-й прим. Кир. 1222.

Арк. 1 зв.–12: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]того Д[у]ха. Аминь Року ̅̅х̅̅и [1648] мѣсяця априля дня ̅̅ [13] я раб божий Кирило из жоною своею Мариєю ѡтменилем сию книгу глаголемую с[вя]тое Ев[ан]глие за ѡтпущение грѣховъ своихъ до села Семеновки до храму и престола с[вя]того чудотворного Николая за стараніемъ будущога на тот час свещеноіерея Павла Чуплаевского, а хто бы мѣлъ ѡтдалити ѡт того с[вя]того храму, поп любо диякон любо простий, таковий будет по вине суду и проклят анафема и расправитися зо мною на страшномъ судѣ Х[ристо]вѣ Амин. [Скоропис 17 ст.]

Арк. 14 зв.–18 зв.: Во имя ѡтца і с[и]на і с[вя]того Д[у]ха Аминь. Я рабыня б[о]жая Елена Гладкая купилам сию книгу Ев[анге]л[і]е за ѡтпущеніе своихъ [грѣховъ] до храму С[вя]того Николая до Васелкова. А хто бы мѣлъ еи ѡтдалити ѡт храму того да будет проклят Анафема и араманафа і ѡсужден будет на страшномъ судѣ предъ нелицемѣрнымъ судиею аминь. Року ̅̅х̅̅ѣ [1665] Априля ̅̅ [12] дня. [Скоропис 17 ст.]

147. 5-й прим. Кир. 4924.

Арк. [2–11]: В лѣто ̅̅р̅̅д [7154] Року ̅̅х̅̅с [1646] съѡружил сіе С[вя]тое Ев[ан]г[е]ліе тшаніемъ оусерднымъ Б[о]голюбивого Еп[иско]па православного чесниго блюстителя Пещеры Препод[обного] Антонія. Кир Зосимы Прокопови[ча] ѡт многихъ бо христіолюбцевъ снискав оукраси еи. Мастер же бѣ дѣлу сему ч[е]стный іером[она]хъ Кириль: Хр[и]стіолюбцевъ же имена Павел. маляр: Иннокіини Устина Соколовская б[о]голюбивый Еп[иско]пъ Мукачевскій Василій: Прочее ѡт иныхъ положижеса сіе Ев[ан]г[е]ліе вѣчно и непорушно, в Церкви, Ч[е]стнаго

Кр[е]ста. При Пещерѣ С[вятого] Антонія, аще ж кто дерзнетъ ѡтдалити еи или себѣ прятят, да не будетъ прощенъ ни в сїи вѣкъ, ни в боудущїй, аминь. [Півустав 17 ст.].

148. 6-й прим. Кир. 2549.

Арк. 101: Року ̅̅хп̅̅ [1685] ѡ[т]даюмъ ѡтцу наме[стнику] ѡтцу А[н]дрею благове[р]ному золотихъ ̅̅ [10] / ̅̅ [10] гроши і̅̅ [15]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 183 зв.–208: Во имя ѡтца і с[и]на і с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Р[о]кѣ б[о]жий ̅̅хз̅̅ [1667] місяца Априля дня ̅̅ [9], ізволеніємъ б[о]жімъ і поспѣшеніємъ с[вя]таго Д[у]ха рабъ божїй на имя Симеонъ по прозвиску Брин [?] сїю Книгу глаголемую Єв[ан]гліє купилъ за своє спасеніє і за ѡтпущеніє грѣховъ і з женою своєю Катериною і з чады своїми Петромъ Іоаномъ [?] і прочими чады своїми за золотихъ ̅̅ [15] і предалъ їи ку церкви Успенія Прес[вя]тыя б[о]городицы у селѣ Дроговижи за державы Пана Ярмолинскаго і за короля Казимира предалъ еи ку церкви Успенія Пре[свя]тѣй [Богородицы] на вѣчнїе часы жебы не была ѡтдалена ѡт тоєго с[вя]таго мѣс[ця] на вѣки вѣчнїє. А хто бы еи мѣлъ ѡтдалити ѡт тоєго храму нехъ будетъ проклятъ Анафема і марафа на віки вѣчнїє Аминь. А хто будетъ на неї ѡтправовати повиненъ будетъ просити г[оспо]да Б[о]га за раба б[о]жія Симеона і за продружіє [!] его да ихъ тоєся ѡтписала Єв[ан]гліє при с[вя]щеннику Комаренскомъ ѡтцу Стефану рукою власною іереи Василий Козачькевич. [Скоропис 17 ст.].

149. 7-й прим. Кир. 5600.

Арк. [1–3]: Храму Бл[а]го: Пре[свя]той Б[о]городици взамѣну Тестаменту старого Ц[е]рк[о]внаго такожъ даного ѡт Василя Феодоровича страшница Райцы Чер: шо абы вѣчне зоставало при ѡномъ храмѣ за ѡного представляюся содѣянныхъ его грѣховъ ѡтпущеніє, кромѣ ѡправы: Року ̅̅хп̅̅ [1686] М[і]с[я]ца Августа ̅̅ [15] дня. [Скоропис 17 ст.].

Арк. [8]: Року ̅̅хб̅̅ [1675], м[і]с[я]ця мар[та] ̅̅ [17] дня, я рабъ божий Михайло Соловѣй купилемъ сїю книгу глаголемую Євангеліє, за ѡтпущеніє грѣховъ своихъ, і далемъ за нюю ѡсмь купъ, литовской личбы, у Степана архидяконового брата. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 391: 1819 года марта 20 дня въ 9 часовъ утра умре Марія Петрова дочь Епѣкова Роду Посудевскихъ. [19 ст.]

150. Євангеліє. – Л.: друк. М. Сльозки, 1665. 2°. [10], 414 арк. Запаско, Ісаевич 421; Петров, Бирюк, Золотарь 234. Кир. 2576.

Арк. 2–18: Сію книгу нареченную Єв[ан]г[е]ліє провозвѣстіа І[сус] Х[рист]а, на престолную справил Рабъ Бож[ии]: Василій Дѣвочена из женою своею Марією, до Ц[е]ркви Белевской храму Бл[а]говѣщ[ення] Прес[вя]тыа Б[огороди]ца и пр[і]сно Д[і]ви М[а]рія своимъ коштомъ и накладомъ за отпушеніе грѣхов своих: и за преставлших отца и матере своея Іоана и Глѣкеріи которая абы не отмѣне зоставала при тойже ц[е]ркви Бл[а]говѣщеніаа Пр[есвя]тыа Б[огороди]ца. А если бы кто мѣль отдалати от селѣ будетъ отдаленъ ц[а]рствія н[е]б[е]снаго и проклатъ буди анафема манарафема. [Півустав 17–18 ст.]. Аминь священо іерей Андрей Рафалович рукою власною. [Скоропис 17 ст.].

151. 2-й прим. Кир. 2579.

Арк. 12–51: Во имя отца и с[и]на и С[вя]того Д[у]ха аминь. Я Юрько: Тесля родичъ бузький мешькаючи на передьмѣстѣ: по прозвищу: Обапуть купилемъ сію книгу рекомую: Євангелиє уву Львовѣ нездобичною але явную: за золотих: л̄ [30]: за власную працю свою и за жони своей и за небожчика отца своего и матьки своей: и за отпушеніе хрѣ[хов] за приводомъ и за старанамъ и за благословением отца: Дорофея Стефановича Шлеского на тотъ час мешькаючи у Бузьку: на передьмѣстѣ у С[вя]тих: Пятницъ: що я: Юрько из жоною: своею порадивъшися: позъволила жона моя и дѣти мои отдаю его: до С[вя]тихъ Пятницъ, а хто би его мѣль от того с[вя]того мѣсця отдалити с таковымъ буду мѣти судъ на страшномъ судѣ, такъ тежъ котори бы мѣль би попъ читати на нѣмъ повиненъ: за нѣхъ Б[о]га прохати а котори: би: с[вя]щенікъ не мѣль за нѣхъ: Б[о]га: прохати жебы анафема: да проклят. Дѣялося: тоє: в Бузькѣ: на тот час за его мосцѣ: П[а]на старости Єсифа: Лонгичиньского року: Б[о]жого ах.. [16..]. [Скоропис 17 ст.].

152. 3-й прим. Кир. 2578.

Арк. [2–9], 1–16: Во имя Троици Пресвятишая азъ рабъ Стефанъ Ткачукъ со женою своею Анною и чады своими, Василіємъ, Даниіломъ и з братомъ своимъ Василіємъ отмѣнили книгу сію рекомую Єв[ан]г[е]лію до ц[е]ркви С[вя]того Іоана Б[о]госло[ва] албо С[вя]т[о]го Чудотворца Николая до веси нарицаемой Глухи за которую далъ золотихъ сто... року 1743 Дня декемріа. А тую книгу купилъ у братства С[вя]т[о]го Чудотворца Николая до веси нарицаемой Глухи за которую далъ золотихъ сто ... року 1743 Дня декемріа. А тую книгу купил у братства С[вя]то Николинскаго Острозкого за благословеніемъ велебного отца Василія Презвитера Глускаго на той часъ будучаго Презвитеромъ на многіе лѣта // На котори цтрукъ срѣбла щтири Єванг[е]листи распя-

тиє на серединѣ и сѣрафимовѣ чотири и лан[ц]уцковѣ чотири, а на другомѣ боцѣ пять гудзов и звязокѣ чтири клямѣ ц[а]рѣски также срѣбнии. [Скоропис 18 ст.].

153. 4-й прим. Кир. 2582.

Арк. [1–5], 1–7: ... Николая Мирилийкискаго Чудотворца: в мѣстѣ Стренявѣ: в державѣ Велможного его м[и]л[ости] князя Дмитра Збарзского Воеводи белского: старости на тот час бѣлоцерковского при священнику на тот час будучи Петру Джураковском жебы при том храмѣ: вѣчными часи zostавала: А хто бы мѣл або важился оною книгу вишмененную от той ц[е]ркви С[вя]той отдалити або отняти по смерти моеи любѣ дѣти мои або приятелѣ якис колвекѣ, теди я того вѣчными часи проклиная и анафемѣ отдаю: и пред праведним а нелицемѣрным всего свѣта судиею там ся с тим расправлю Б[о]гу н[а]шому слава вовѣки Аминь. [Скоропис 17 ст.].

[Примірни́к вщертъ заповнений аноні́мними записами історико-теологічного, астрономічного змісту, датованими 1854–1856 рр. Записи мають характер щоденника, зустрічаються україні́зми, що свідчать про національність Аноні́ма, вірогідно, богослова-проповідника].

154. 5-й прим. Кир. 2580.

Форзац 1: Wielmożny Mosci Dobrodzieju Wielebnym Bogu Jg. Xięże Boratyński... Ex libris Joanis Boratyński.

Арк. [7]: Сия книга Раби Б[о]жей Єлени з Дому Барбовских. [Скоропис 17 ст.].

Арк. [3]: Ex libris Joannis Barbowski. [17 ст.].

Арк. 4–101: Сия книга г[лаго]лемая Євангелее Х[рист]ово надана по зейстю сего свѣта Василя Томанского вѣчним часом предаєся до храму С[вя]той Покрови мѣста Соколца Храму С[вя]той Покрови от тих же родителей потписуюся Раб б[о]жий Димітрий [?] Томанский. А хто бы мѣлѣ отдалити от того храму проклят будет анафема іараманафа Аминь. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 72 зв.–73: Ja będąc przytey umowony y nalezycie formowany ze po... P. Woyta przez iego Sokoliczkiego brat z Rycht [?] rodzony dajac daruią Cierkwi Sokoleczki Ewangelij na zawsze ktury czy nikomu nie oddany aby tey ... y napotym służyła na со ... podpisuje... Ja Tomenki + Kondrat Mielnik Sokoleckiey +

Прим. з б-ки Кам'янець-Подільського держ. ун-ту.

155. 6-й прим. Кир. 5581.

Арк. 1–13: Во имя отца и с[и]на и с[вя]таго д[у]ха аминь. Сия книга рекомає Євангеліє с[вя]щеннаго ієрея Онофрія Худзѣнського Пресвитера

Покутинскаго которую купил за свои власнии грошѣ за которую дал доброй монети полских грошей таляровъ, ѿ [5] з женою своею Уринією и со чады своими девицею Марією млад[ен]цем Григорієм. А хто б мал ѿт них ѿтдалити, то проклят навѣки аминь. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 17–20: Сію г[лаго]лемую книгу Євангелію ѿтбирает зъ застави ѿт мене с[вя]щ[е]ный ієрей Василий презв: красноселецкий злотих тридцат сполна ѿтдаеть и карѣту ассекуровану на себе дает нам яко ей не может затримани. Аще кто з поцесорів зол. л̄ [30] ѿтдает, нащо для лѣпшой вѣри подписуюся Пантелеймон През: слунѣковеций [?]... [Скоропис 17 ст.].

Арк. 24 зв.–33: Во имя ѿтца і с[и]на і с[вя]того д[у]ха аминь. Сіє Євангеліє справил рабъ б[о]жий Василий Чухр[ай?] со женою своею Феѡдосією за ѿтпущеніє грѣхов и сп[а]сеніє до храму с[вя]таго Превображенія, а хто би мѣль ѿт того мѣсца ѿтдалити буду з ним на ѡном свѣтѣ суд мѣти. [Скоропис 17 ст.].

156. Євангеліє. – Л.: друк. братства, 1670. 2°. [12], 412 арк.

Запаско, Ісаевич 468; Петров, Бирюк, Золотарь 249. Кир. 2601.

Арк. 1–33: Сію книгу рекомую имени Євангеліє ...тетръ купилъ Рабъ божий Максим Присяжный и женою своею Аншою Савчинъ ѡнукъ Юраско з Довгои Горѣшной маєтности до Вонилова належачей при церкви Горѣшной до С[вя]таго Николи храму за свое ѿтпущеніє грѣхов и за родичов своих преставшихся і мене Домотрия ѿтца его и матку Анну и жену его Феѡдосію первую дѣялося року божого _āхѡа [1671] м[і]с[я]ца Ноєврия... и предали ей ѿт[е]цъ Іѡанъ долгжантом [?] у Квоченови, а хто будет на ней читати повинен Г[оспо]да бога просити за ѣх ѿтпущеніє грѣхов... [далі витерто, весь запис закреслений]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 1 зв.–34: Изволеніємъ ѿтца, и поспѣшеніємъ Сп[ас]а, и совершенієм С[вя]т[о]го Д[у]ха вселився Д[у]хъ с[вя]тый в раба Б[о]жего Павла: И купилъ сію книгу рекомую Єв[ан]г[е]ліє за ѿтпущеніє грѣховъ родича своего, родительки своєї, и за свое ѿтпущеніє грѣховъ. Івановъ с[ы]нъ Хацынин Павелъ з Дубна коупилъ ей оу Ц[а]риградѣ до храму С[вя]т[о]го великом[у]ч[е]ника Геѡргія до Дубна на предмѣстю на-сурмычъ, оу неволи еще застаючий. Дѣялося в року, _āхп̄а [1681]. М[і]с[я]ца Марта дня к̄е [25]. А хто бы ей мѣль ѿтняти ѿт того Храму с[вя]т[о]го, таковий да боудет проклятъ С[вя]тими ѿтци иже в Никеи т̄ї [318]. Анафема, Маранафа... [Півустав 17 ст.].

157. 2-й прим. Кир. 616.

Арк. [12]: Я с[вя]щено ієрей Стефанъ Чернавський дѣдич боярски спод Бѣлой церкви по смерти моєи жебы ѡдлана была сія книга Єван-

геліє до ц[е]ркви Б[о]жої на Русь До Успенія Пр[есвя]той Б[огороди]ци, а хто би єе могъ албо заборонячъ ѡтдана Русь по смерти моеї. А щобъ на свой пожиток ѡбернути мѣль нехай будет таковий проклят. Анафема іараманафа. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 1: Єв[ан]геліє Монастира Межигорского.

Арк. 1 зв.–9: Во имя ѡтца і сина і с[вят]ого [Духа] Аминь. Я рабъ Б[о]жій іерей Стефанъ Чернавский із боярских і з Україні, купилем сію книгу г[лаго]лемую Євангеліє на престолное за певную сумую готових гроши за ̄ [6] ѡтслані Ѡхмачъ у Татаріна у дервиша а при людех добрих і вѣри годних при Василю Золотарю ѡхмищкомъ і иних людей было обещных на тот час року [1683] м[іся]ця ѡкт[о]врія Дня д[4] що і подпісалем для памягъ собѣ, жебы ся нѣхто і по смерти моеї не упоминався, Г[оспо]ду Б[о]гу н[а]шему чест[ь] і хвала и церкви Б[о]жой ѡтправля[ти]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 114 зв.–127: Во имя ѡтца и С[и]на и С[вя]таго Д[у]ха Аминь. Я Рабъ божій, Михайло Карукъ, житель Домонтовский из жоною моею Меланією: и дѣтми н[а]шими: напро: сином н[а]шимъ, Мойсѣемъ, и дщери нашими, Єленою, Хвенною, Марією, и Меланією, купилисми сію С[вя]тую книгу, Єв[ан]г[е]ліє На престолное, за сорокъ золотих, которую, з доброе наше волѣ, надалем до храму Трієхъ С[вя]тителей, и угодниковъ б[о]жїихъ, Василіа Великого Григоріа Б[о]гослова, Іоана Златоустаго у Домонтовѣ стоячого, во вѣчност, аби ѡное нихто не важился, так з духовного стану, яко из свѣтскаго, ѡт того б[о]жественного Пр[е]стола ѡтдаляти, и на свой пожиток ѡборочати, под клятвою С[вя]тихъ ѡт[е]ць триста и ѡсмадесят иже во Никєѣ: а хто би упорний важился якимже колвекъ способомъ, ѡт того б[о]жественного Пр[е]стола ѡтдалити, таковий да будетъ проклят Анафема, и маранафта: Аминь: Року ̄ахч҃г [1693] М[іся]ця Ноєврія ̄ [6] Дня: За владѣнія: Ихъ Ц[а]рского Пр[е]с[в]етлого Велич[е]ства Войска Запорозкого, ѡбоѣхъ сторонъ Днепра Гетмана [вигерто: Іоана Мазепи] Их же Царского Пр[е]с[в]етлого Величества Войска Запорозкого, Пана Полковника Переяславского, его м[и]л[ости] Пана Іоана Мировича. [Скоропис 17 ст.].

158. 3-й прим. Кол. Попова 17.

Арк. 1–5: Я далее подписанный за свою книгу г[лаго]лемую Єв[ан]гелию даю за ѡтпущение грѣхов своих до Успенія Преч[и]стой Б[огороди]ци ц[е]ркви Почеповской и за ѡтпущеніє грѣхов кровних моих, преставлених за презвитерства тои же ц[е]ркви, ... ѡтца Семиѡна Петровича Рославца в Почеповѣ Року на ново пишучи ̄ахпд [1684] Декаврія кѣ [25] Дня Іоанъ Тимофѣевич Бѣлозерський. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Куплена мною за 8 руб. на толкучке г. Курске 22 сент. 1930 г. у барахольщика Волобуева (Курск, Суворовская, 57) П. Попов [підпис]. Курск. Мирная, 34.

159. 4-й прим. Кир. 617.

Арк. [2–8]: Изволенієм ѡтца и поспѣшенієм с[вя]т[о]го д[у]ха, и совершенієм с[и]на Б[о]жіа купили сию книгу, рабы б[о]жии всеи село Новосѣлци, занѣсебо пид пасху С[вя]та и придали и до Ц[е]ркви своеи Новосѣлской вѣчним: анафема и маранафа ѡт свят[ых] ѡт[е]цъ ꙗ. ѿ. ѿі [318] и С[вя]тѣйших Патриархъ и всѣх С[вя]тых аминь. И придали до ц[е]ркви своей Новосѣлской Оуспенія дѣви за свое д[у]шевное сп[а]с[е]ніе и телесное здравіе и за д[у]шу пр[е]став[шихся] родителей... купили оу ѡтца Михайла сколскаго презвитера, который и записал своею рукою ѡхѣи [1688] августа ̄ [6] дня. 1688 augusta 6 dnja. Придали ей Ч[е]стному ѡтцу Симеону Березовскому Презвит[еру] своему ктитору Юра Петришин. Иванъ Юцканичъ. Грегориі ... Иван Томачинець чудомъ положи [?] воскового и посполити вш[ис]тко село с подружими и чада своими. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 1–10: Во имя ѡтца і с[и]на і С[вя]того д[у]ха Аминь. Я рабъ божіи Яким козак войска запорозкого даю сию книгу зовемую Євангелие Св[я]тое за ѡтпущеніе грѣхов своихъ і родителей моих до монастыра Всемилоствиваго Сп[а]са Преѡбраженія Х[ристо]ва. А хто бы мѣль и ѡтдалити ѡт того ж Монастыра всемилоствиваго Спаса Вовчокъ нареченнаго таковой Анафтема Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки Церк.-істор. давньосховища в м. Кам'янець-Подільський.

160. 5-й прим. Кир. 2594.

Арк. 1–21: Во имя ѡтца и с[и]на и С[вя]таго духа, амин. Сию книгу г[лаго]л[емую] Тетро Євангелие надала раба б[о]жия інокина Харитина до храму Вознесения Х[ристо]ва мѣстечка Печерскаго монастыра Паненскаго за ѡтпущение грѣховъ своих и сродниковъ моихъ Димитрия, Анастасію, Іѡанна мл[аденца], Диѡнисія мл[аденца], Саву мл[аденца], Василія мл[аденца], Татіану мл[аденца], Анну, которим д[у]шамъ нехай г[оспо]дь дасть Царствіе н[е]б[е]сное, а хто бе сію книгу Євангелие мѣль ѡтдалити яким способомъ ѡт Храму Вознесения Г[оспо]дня, таковой да будет проклят анафема с[вя]тыми ѡтцами триста ѡсмь на десять иже в Никей аминь Року ѡхѣд [1684] м[іся]ца августа ѿ [18] дня. [Скоропис 17 ст.].

161. 6-й прим. Кир. 2595.

Арк. 1–12: Сию книгу купив глаголемую Євангелие Напрестолное

рабъ б[о]жий Ѡлифѣръ Шарко и с сином своѣмъ Макаромъ из жоною своею Иришкою такъ теж и с невѣсткою своею Химкою, за ѡтпущение грѣхов своѣх до храму с[вя]тихъ верховнихъ апостоловъ Петра и Павла, теѣ жебы не ѡтдалено бы ѡт того храму вѣчьними часи помѣнена сия книга Євангеліе: року „ахпв [1682] М[іся]ця ноємврия дня 5. [Скоропис 17 ст.]

162. 7-й прим. Кир. 2596.

Арк. 1–15: Во імя ѡтца и с[и]на и с[вя]таго Д[у]ха Амин[ь]. Сію книгу глаголемую Єв[ан]геліе ѡтмѣнилъ рабъ б[о]ж[ий] Тимофей із жоною своею Параскевію за ѡтпущение грѣховъ своихъ за которую даль суми личби полской злотихъ 35 и даль еи... [витерто] Х[ристо]ви Параскевіи Князя Чорториского. А за ѡтца Павла Мрозовского Пресвитера Радомского. А хто бы еи мѣвъ ѡтдалити ѡт того м[і]стца с[вя]того таковий да будетъ проклятъ анафема Г[оспо]ду Б[о]гу на ч[е]сти и спасение д[у]ши и тѣлу которому нехай будетъ ѡт насъ ч[е]сти и хвала ѡтцу и с[и]ну и С[вя]тому Д[у]ху н[и]нѣ и пр[і]сно и во вѣки вѣкомъ Аминь. [Скоропис 17 ст.]

163. 8-й прим. Кир. 2598.

Арк. 1–20: В року „ахп [1680]. Во имя ѡтца и сина и святого духа Аминь. Сію книгу реченную Єванг[е]ліе надалъ рабъ Миколай Залужный из жоною своею Татьяною из дѣ[т]ками своими з Марією Настасією с Палахиѣй изъ всѣмъ потомствомъ своимъ за доброе здорове свое и за хрѣхов ѡтпущение до Храму Заложения Воскресиния Г[оспо]да нашего І[су]съ Х[ри]ста еже ест в Мѣлявѣ(?) повѣтѣ Володимерьском. А хто бы мѣл еи ѡтдалити ѡтъ того дому божого то будетъ проклятъ Анафема в нинишнем и будущее вѣцѣ предъ нелицемѣрнымъ судією маемся справити предъ судією Божимъ, коли придетъ судити живихъ и мертвихъ, за деръжави его м[и]лости Пана Яна Сенна Сенѣньского и коляторьки панѣи з Романова Романовска Анна Сенѣньска за мене священника Илии Плехотовского Презвитера церькви Ляховскіи просимъ умилне абисте завше не преминали у молитвахъ своихъ я священникъ Илия и що надалъ Миколай... [частину арк. обірвано] М[іся]ця Марѣта четверг... [Скоропис 17 ст.]

Арк. 21–27: Нащо мене Г[оспо]дъ Б[о]гъ спомогль... [витерто] ѡправити которого всюю коштоу моего сто шестдесятъ золотихъ, нехай Господу Богу на хвалоу і всѣмъ с[вя]тымъ зостаючого на тотъ часъ ѡтца Романа, Яцевича року „ахчѣ [1695] М[іся]ця ієнваря 2. [Скоропис 17 ст.]

Арк. 27 зв.–28: Реєстръ зєбрания книгъ церковнихъ Первая книга

Ева[н]г: в̄ [2] книга Апостол друкована, ҃ [3] книга Ев. Писаная, д̄ [4] Книга Апи: писаная, е̄ [5] Служебникъ дърукований, с̄ [6] Служебникъ друкований, [7] Книга Трефолой друкований, й̄ [8] Книга Триѡдъ друкована постная, ѳ [9] Книга Триѡдъ постная писаная, і [10] Книга Ѡхътаи друкований, а̄і [11] Триѡдъ свѣ[т]лая писаная Псалтира друкована, в̄і [12], ҃і [13] Требникъ друкований, Ключ разумѣнія д̄і [14] друкований, е̄і [15] Празнѣя писаная. [Скоропис 17–18 ст.].

164. 9-й прим. Кир. 2599.

Арк. [1–10], 1–4: ...з жоною своєю Параскою і Татяною купилемъ сию книгу рекомую Євангеліе на престольное купилем за золотих пятьдесят и еденъ и надалем до храму С[вя]того Пророка Ілии вѣчними часи и непорущене. А хто бы мѣль еи ѡтдалити... [арк. відірвано] такогого на судъ б[о]жий позивати маю року б[о]жого ̄ахѡи [1678] М[іся]ця Юня тридцятого дня. [Скоропис 17 ст.].

165. Євангеліе учительне. – М., 1681. 2°. [1], 6, 467 арк.

Зернова 367; Петров, Бирюк, Золотарь 277. Кир. 4285.

Арк. [1], 1–38: Лѣта ̄зреі[!] зрче [7195=1687]? Года Феврала въ... По указ[у] Великого Г[о]с[по]д[и]на С[вя]тѣйшаго Іоакима Патриарха Московского і Всеа Росіи из приказу книг печатного дѣла сия книга г[лаго]лемая Ев[ан]г[е]ліе У[чи]тельное Толковое дана безденежно Града Києва во ѡбитель С[вя]таго Архистратига Михаила Видубицкой М[о]н[а]стырь по челобитной і того ж м[о]н[а]стыря игумена Феодосия Углицкого з братією. [Скоропис 17 ст.].

166. 2-й прим. Кир. 3062.

Арк. 1–6 [1-го рах.], 1–158 [2-го рах.]: Сия книга г[ла]г[о]лемая Толковое Євангелія столника Петра Єрмолаевича Баскакова, а пожаловали сию б[о]годухновенную книгу бояринъ князь Борисъ Алексеевичъ Голицынъ въ ̄џз [1707] Году Марта въ к̄г [23] д[с]нь, а подписана сия книга рукою столника Петра Ермола[е]ва сына Баскакова княземъ[?] ̄џз [1707] Годъ. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 476 зв.: Иван Семеновъ. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

167. Євангеліе. – Л.: друк. братства, близько 1683 р. 2°. [12], 412 арк. Петров, Бирюк, Золотарь 289. Кир. 2608.

Арк. 58: Во імя ѡтца, и С[и]на, и с[вя]того Д[у]ха, сию книгу г[лаго]лемую Є[ван]геліе на престольное купилъ рабъ б[о]жій Демианъ Гавриленъко Дѣденко из жоною своєю Євдокією из чадами своими,

то ест из синомъ старшим Василієм и вторим Ілією, из третим сином Стефаном, и проч: и даль за сію книгу, зол[отих] шестдесят польской монети, и даю ей до ц[е]ркви с[вя]той до храму Соборъ с[вя]тихъ Архистратигъ Михаила и Гавріила, и проч: безплотних и[е]б[е]снихъ силъ, в селѣ Терешовцах[?] в ма[е]тности и в державѣ ясноосвещеного его м[и]л[ости] Пана Адама Синявского каштеляна краковского Гетмана великого коронного. А то под таковою кандицією аще я достоинъ буду, з волѣ Х[рист]а и збавителя моего абы з дѣтей моихъ искриннихъ, здес вишь описаннихъ и проч: котри могли достоинъ быти и до перфекціи своей прійти, любо еше при житіи моемъ хоч и по смерти моеї незбороненно було до себе ѡт вишречен[ной] ц[е]ркви ѡттобрати в належитости своей, а найпаче по мнѣ, жонѣ моеї. Анѣ з братства, анѣ з жоднихъ крвнихъ моихъ, бо сія книга з вѣрной праці моеї справлена и куплена, и до часу надана. А хто бы мѣлъ през декрет мои учынити и сію книгу ѡт дѣтей моихъ якимъ колвекъ способомъ ѡтняти и ѡтдалити, з такимъ предъ нелѣцѣмѣрнимъ Судією судъ мѣти, и да проклятъ будетъ Анафема и Аранафа, Амынь. Року „āψќа [1721], М[і]с[я]ця Іуніа, кѠ [29]: при священнику на тотъ часъ будучому при той же вишреченной ц[е]ркви презвитерю на имя Матфею Коваліовскому. [Скоропис 18 ст.]. [Адрианова. С. 114–115].

Арк. 3 зв.–16 зв.: Сія книга Євангеліє званая оузята за довгъ оу Демяна Гавриленка Дѣденка за довгъ золотихъ полскихъ пятьдесятъ и шѣсть священнимъ іереємъ Іоаномъ Надвоцкимъ про села Пльви во вѣчнїє годи и чадомъ его по нѣмъ Матвею Григорію Феѡдѡру и прочимъ. [Скоропис 18 ст.].

168. 2-й прим. Кир. 2610.

Арк. 1–11: Во имя ѡтца и С[и]на и С[вя]т[о]го Д[у]ха Аминь. Сію книгу рекомую Євангелиє купило Братство Студеницке Оуспения Пресвятой Б[огороди]ци и предають Храму Оуспения Пресвятиа Б[огороди]ци вѣчными часы. А хто би миль ѡтдалити ѡт Храму Оуспения Пр[е]с[вя]т[и]а Б[огороди]ци проклятъ Анафема и арамафтъ Аминь. Сіє дѣялося в Року б[о]жїа „āψќs [1726] М[і]с[я]ця Мая дня ā [1]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 110: Року божїа „āψмз [1747] м[і]с[я]ця августа дня й [8] саранча в Подоля вилетѣла и много збожа поила в Ключѣ в Студеницкимъ. [Скоропис 18 ст.].

169. 3-й прим. Кир. 1232.

Арк. 1–40: Во имя ѡтца и с[и]на [и] С[вя]того д[у]ха Аминь. Року „āψд [1704] м[і]с[я]ця Сеп[темврия] дня ā [1] сію книгу гл[агол]емую

Євангелію на престолную купилъ Рабъ Б[о]жий Феодор з женою своею Оксимиєю и чади своими за отпущеніе грѣхов своихъ за золотих сорокъ вѣчнии часи у мѣстѣ Пилявѣ и придавъ до ц[е]ркви храму С[вя]того Ве[ли]комученика Георгія такожде вѣчними часи при людехъ зацнихъ и вѣри годнихъ при Иѡану Шматлаєви войтови Пилавецкому и инихъ людехъ на той часъ при томъ будучихъ Іѡанѣ Михунскимъ, Пана Олѣникъ Самуилъ Греченко Семень Швагер войтовъ, на которомъ нехай хвала б[о]жаа са отправляетъ за ихъ отпущ[ен]іе грѣховъ и за весь Миръ христіанскій навѣки Аминь. А [о]д того храму С[вя]того Великому-ченика Георгія не повинни отдавати. Анѣ тежъ продати на якую потребу заховай Б[о]же якого припадку на насъ, albo на чада наши теѣди неповини ѡной ѡдъ тоєѣ ц[е]ркви С[вя]той ѡдбирати. А тежъ продавати анѣ ми, а нѣхто по нашомъ житіи чада наша подъ клатвою с[вя]тыхъ ѡтець и судомъ Божиимъ Аминь. [Адрианова. С. 112–113];

Арк. 12: ...храму оуспенія Пр[есвя]гїя Б[огороди]ци вѣчними часи при людехъ зацнихъ при Иѡану и вѣри годнихъ, при пану Феодору Непопчуковѣ, и при пану Василию Шматлаєви войтови Пилавецкому на мѣстѣ на той часъ бывшому войтовѣ Слободянскому і при Пану Иѡану Остапенковѣ, и при иннихъ братствѣ всѣхъ единостайно церкви и храму вишъ ѡписаного на которомъ нехай хвала Б[о]жая отправалявшися оу престола Б[о]жїя за отпущеніе грѣховъ своихъ и за весь миръ христіанскій и жебы нѣхто до неѣи не интересовался тилко братство Уоуспѣнїя Пр[есвя]той Б[огороди]ци. А братство храму С[вя]того В. М[у]ченика Георгія, и от[е]ць Василий, жадною мѣрою не интересовалися до того Єван[ге]лія. Тогда жъ я своими власними руками ѡтѡбравши ѡтъ того С[вя]того Храму Велико[мученика Георгія], а придаю до храму оуспенія Пресв. Б[огороди]ци нащо для лѣпшой вѣкавечности іако неѡумѣтна писма кр[е]сть с[вя]тїй кладу рукою моею власною. Амѣнь.

А то для того неможная мѣла в П[и]лави его Громада уплатила теѣди ми недоспутали, и вѣчними часи его до того храму свят[ого] ѡддали. [Скоропис 18 ст.].

[Після переатрибутування встановлено, що примірники № 167–169 належать до видання 1690 р.].

170. Євангеліє. – М., 1685. 2°. [1], 375 арк.

Зернова 393; Петров, Бирюк, Золотарь 294. Кир. 3067.

Арк. 13–21: Року б[о]жого ̄αχ̄π̄θ [1689] м[і]сяця Іюля к̄ї [28] Дня: я рабъ б[о]жїй Никифоръ, Макарієвичъ изъ маткою своею Єкатериною, и изъ жоною Єленою, изъ дѣтками моими Ємелїаномъ Євдокїєю, Анною, Агафїєю, Пелагїєю, по ласце б[о]га вседержителя во троици С[вя]той славимаго, и м[о]л[и]твами Пр[есвя]тыя Б[огороди]ца, и всѣхъ с[вя]тихъ,

отменилѣм сію книгу г[лаго]лемую С[вя]тоє Єв[ан]геліє, до Храму с[вя]тихъ, и верховних ап[о]стол Петра и Павла ц[е]ркви рынокой, Соборноєй, местечка Броваров, маєтности монастыря, Святой живоначальной и нераздѣлимой Троицы Печерской врат болницних за отца городничого, Зѣновія, Ієродиякона, Васілія Калини атамана, на тот час бывших, старших. А хто будет на сей с[вя]той книзѣ читати нехай речит за нас Г[оспо]да Б[о]га бл[а]гати, а ежелибы, хто мѣль, от тоєй ц[е]ркви сію книгу отдалити то с таким чл[о]в[і]ком, буду суд о вторѣм пришествіи мѣти Аминь, Аминь, Аминь. [Скоропис 17 ст.]

Арк. 306 зв.: А сей упись и поминаніє раба Б[о]жія Никифора Макарієвича, мещанина Бровар[ов] помяни Г[о]с[по]ди Д[у]ша, рабъ своихъ, преставшихся Іоанна, Макарія, Єкатерины, Софїи, Агріпины, Никиты, Данила, Євдокіи, Ємеліяна, Агафїи, Пелагїи, Феодора, Никифора, Елены. [Півустав 18 ст.]

171. Євангеліє. – Л.: друк. братства, 1690. 2°. [27], 412 арк.

Запаско, Ісаєвич 660; Петров, Бирюк, Золотарь 315. Кир. 2626.

Арк. 3–26: Во имя отца и с[и]на и с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Сію книгу глаголемую Євангеліє Напрестолное глаголемое, Тетро купил священный ієрей Фома Беригович за спасеніє д[у]ши своєй и за отпущеніє грѣхов своих, а купил оную выш менованную книгу за власным своих пенязи полской монети золотих л̄ и ѿ [35] в року „ахчс [1696] и надал єи до храму Покрова Пресвятой Б[огороди]щи в веси Порванчу за державных и дѣдичних их мил[ости] Пана Андрея и Пана Іоана Поручѣка Пана Ірія скарбиѣка Волынского с Корчмина на Порванчу Порванецких и прочиих их м[ил]о[с]т[и] на Порванчу застаючих и за паствы словеснаго стада Х[ристо]ва ієрея Андрея Туровѣча през тоєи ж цер[кви] Порванецкой которая то выш менованная книга маєт при выш помененом храмѣ вѣчными часы и непорушоно зоставати, а хто бы єи мѣл от того С[вя]таг[о] храму отняти албо отдалити ... [арк. відірвано] да будет проклят от с[вя]тих богоносных от[е]цъ и буду с ним справу мѣти пред справедливым и нелицемѣрным судиєю которому сію книгу и себе отдаю Аминь, дѣялося в Порванчу року „ахчз [1697] декамврия л̄ [30]. [Скоропис 17 ст.]

Арк. 27: Я неи Василий Kieldzewicz(?) paroch porwanecku opravyl we sriblo y oxamyt moie własnoie sriblo y oksamyt... za odpuszczenie hrichow swoich 1734 anno... [18 ст.]

172. 2-й прим. Кир. 629.

Арк. 1–10: Во имя отца и сына и с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Я Андрей Алеѣєвичъ из жоною своєю Агафѣєю и чадами своими купилелѣмъ

книгу свою названую Євангеліє за ѡтпущеніє грѣхов своихъ и за упоминанія сродниковъ своихъ и ѡвую книгу святое Євангеліє вручаю чесному ѡтцу Савѣ презвитерови на той часъ будучого в Перекеринцахъ, которое Євангеліє абы при чесном ѡтци Савѣ вѣчными часи зоставала. А хто бы малъ упоминатися любо сродич моихъ люб ѡт кого колвекъ то той нехайхай [!] будетъ вѣчными часи проклять Анафема и маранафа и на страшномъ судѣ предъ справедливимъ судією будетъся зо мною судити Року б[о]жого ⲁⲩⲩⲉⲓ [1715] м[іся]ця Юнія дня ⲕⲃ [24]. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки Поділ. епарх. істор.-стат. ком-ту в м. Кам'янець-Подільський.

173. 3-й прим. Кир. 2627.

Арк. [11]: Року б[о]жіа ⲁⲩⲩⲗⲃ [1734] М[іся]ця февруарія дня ⲃⲓ [14] при наставѣ моего началства в монастирку Ясногородскимъ Пан Казѣм[ир] Котви[ца] Рудникъ на той часъ Шиєцкій за свое спасеніє ѡфѣровал егнушокъ срѣбрный на образѣ Пр[е]ч[и]стой дѣви Маріи и вѣчными часи и клепало Варлаамъ Голосковичъ началн[ик]. [Скоропис 18 ст.].

174. 4-й прим. Кир. 2628.

Форзац 1: Сѣла Чайчинецъ церкви Крестовоздвиженской.

Арк. 1–48: Во имя ѡтца і с[и]на и С[вя]того Д[у]ха Аминь. Сія книга рекомая Євангеліє С[вя]тое ѡтмѣнила Раба божія Марія Мельничиха з Раковца Великого з працѣ рукъ своихъ и з помощью синовъ своихъ Ияковомъ и Ємеліяномъ и Василиємъ за суму полскої монети за золотихъ ⲓ [50] и вручила еи до веси Чайчинецъ до храму Воздвіженія Чеснаго Креста за резиденціи ѡтца Самоеля Презвитера Чайчинского дѣялося в дому Ємеліяна Мелника Чайчинского w szczęści J[ego]m[ó]sci[?] P[ap]a P[ó]kowskiego при б[и]тности св. ѡтца Самоеля Мавраневича и людехъ зацнихъ и годнихъ вѣри до вс[і]хъ громадскихъ Леѡнтий брат ст[а]рший и Феѡдор Будничок, дѣялося в Року б[о]жимъ ⲁⲩⲩⲕⲉ [1725] М[іся]ця Априля дня ⲕⲉ [25]. А хто бы еї мѣлъ ѡтдалити ѡт храму сего с таковимъ буду судъ мѣти предъ неліцемѣрнимъ судією, нехай будетъ тотъ проклят Анафема Амѣнь. [Скоропис 18 ст.].

175. 5-й прим. Кир. 4871.

Тит. арк.: Сіє Євангеліє єсть рекомая отца Єфрема Лонсанскаго даровал ему. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. [2]: Сіє Євангеліє Раба Божія Леонтѣя Сандулешгѣвъ купленное и оправленное обивателемъ іє: до храму Оуспения Пресвятія

Б[огороди]ци во веси Камянки, а не повиненъ нѣхтося до него под анафемою интересоватися і нѣ а движ храму виражонаю одбирати. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 1–20: Во имя ѡтца и с[и]на і святого Духа Аминь. За молитвами с[вя]тихъ ѡт[е]ць сия книга рекома я Евангелие я рабъ б[о]жий Феодор Балясникъ купилемъ сию книгу вишь мянованую за власную вѣрну працу свою и ѡтдалемъ тую книгу до храму С[вя]того ѡтца Николая до села Сулукова в староствѣ долиньскомъ за ѡтца Лазара на тот часъ будущого священникомъ храму с[вя]того, которую книгу ѡтдаю до мѣсца того на вѣчнїе вѣки за ѡтпущенїе грѣховъ своихъ так же и родичувъ своихъ повиненъ духовный, Г[оспо]да б[о]га просити и хто би сию книгу мѣлъ ѡтдалити ѡд Святого мѣсца любо родичъ муй, албо духовный Анафема нехай проклят будетъ и буду мѣти с такимъ судїею, который придет судити живихъ і мертвихъ Аминь. Anno Domini 1693 14 Septem. [Скоропис 17 ст.]. [Текст закреслений].

Арк. 20: Paroch Wasylij... Karniatskij[?]

Форзац 2: Przewielebny Msci Laskawuj Dobrodzieju / Przez pewno oba... Przez interesa rozne klasztorne nie miał czasu sam pisac WME Panam Rektor muj... ale mnie oblegował abym pisał do WME Pana Dobrodzieja zaczym posyłam podwode z Kalinowce do Malicowice[?] po skło z purderkiem jeżeli jest gotowe, a jeżeli nima toncich ze ten nasz podwodnikowie z Kalinowci zaczeka jaki czas puki nie skonczy purderki y skło, a upraszam wam Pana Dobrodzieju zatym szlekiem upraszam aby krzywdy nie miał y zostawi prawdziwym sługo y pod... zostawi./ Wielebny w Bogu MLsci Xiąze... ukochanszuj / Nie mając tey sposobnosci uirzyć personalnie Godność Jego w Szarogrodki. / Daj te mou testimonium Starozakonnemu... / Sędikowi miasta Szargrodu / ktore wraz na odnym wozu jadą na odnym wozu / Za swoim interesą do miestie u Nemerowa / tudziesz y do innych miast y upraszam, aby ym wiara była dana Rządzu jako z kraiu zdrowego [17–18 ст.].

176. 6-й прим. Кир. 2637.

Арк. 2–17: Я рабъ Б[о]жий Ѡлексей из жоною своею Марїею, из синами, Тимофеем, Иѡаномъ купилемъ сию книгу рекомую Евангелїе напрестолное, коштом своим ку храму и Пр[е]столу Всемирнаго Воздвиженїя Честного и животворящаго Кр[е]ста Г[оспо]дня у селѣ Коршевѣ, року ̄аѵ̄а̄е [1701] за панованїа его м[и]л[о]сти Пана старости Черкаского Дому Потоцких за священїка Іѡанна Соснѣцкого, который повинен Г[оспо]да Б[о]га просити за мене грѣшного и за громаду Коршевскую. А хто ж би мѣлъ ѡтдалити ѡт церкви, Коршевской, теди повинен ставитїся и зо мною на судъ Б[о]жий, во второе пришествїе

Х[ристо]во теди прийдець судити живих и м[е]ртвих и воздати каждо подѣлом его [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

177. 7-й прим. Кир. 2638.

Арк. [2–5]: Я Іоанъ Лукашъ Моргулець Ромистръ его Кролевской М[и]л[о]сти и ціалой Речипосполитой в ѡрдинаціи ясно свецоних князей Острозких купилем сію Книгу менованую Єв[ан]г[е]ліє ве Львовѣ в року āψζī [1717] за золотих пѣтдесят до села Носкова [Коскова?] до храму Успенія Пр[е]с[вя]гой Б[огороди]ци, которая то книга Є[ван]геліє при том храмѣ повинна зоставати вѣчне и жебы нѣкто не важился ѡт того Храму ѡтбырати и ѡтделяти под клятвою вѣчною б[о]гомолщевъ тежъ при храмѣ томъ будучих прошу ѡ м[о]л[и]тви святїи за мене грѣшнаго за ѡтпущеніє грѣхов моих и малжонки моеї Анни. [Скоропис 18 ст.].

178. 8-й прим. Кир. 2639.

Року Б[о]ж[о]го āψїї [1718] м[і]с[я]ця сѣтемвѣрія $\bar{\kappa}$ [20] дня сія книга рекомая с[вя]тая Єв[ан]г[е]лія за стараніємъ честнаго ѡтца Григорія Єсієвича презбитера Пулмянскаго и за дѣдича его м[и]лости Пана Стефана Сієнѣцкаго чеснѣка справила Громада Пулмянска из Алѣска на тот час били ѡсоби Семіѡн войт Пулмянскій Павол Занюк, Петро Сінявскій, Дмитер Козачок занѣся до престола и до храму С[вя]таго Іерарха Чудотворца Х[ри]ст[о]ва Николая в селѣ Пулмѣ, за которую дали золотих $\bar{\text{нє}}$ [55], аби вѣчными часи нѣким порушона била тилко С[вя]тому Храму на вѣчнїє вѣки служила, а хтоби мѣль ѣи ѡтдалити да проклат будет анафема маранафа и во пришествіє Х[ри]с[то]во суду буду мѣти с ним Аминь [підпис]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 2–4: На подчинение Святой Євангеліи церкви Николаевской Пулменской священникъ Грегоріи Єсевичъ получилъ рублен $\bar{\text{з}}$ [7]. [Скоропис 18 ст.].

179. 9-й прим. Кир. 4922.

Арк. 42 зв.–45: Во имя ѡтца и сина амѣнь. Сію кнїгу рекомую Єв[ан]г[е]ліє Престолное купил его Іоани Ждижора и заставецъ за своеє спасеніє и ѡтпущенє грѣхов, за которую дал золотих $\bar{\text{лз}}$ [37] полской монїти і дал его ѡтцу Іякову Дидошицкому до смерти его и синам его Року Б[о]жїя āψв [1702]. [Скоропис 18 ст.].

180. 10-й прим. Кир. 2640.

Арк. [11]: Сію Євангелію купивъ Рабъ б[о]жий Іяковъ Осташевич Слѣпецъ житель загаецкій, за которую далъ суми полской золотихъ

двѣстѣ до церкви С[вятой] и храму Воздвиженія Ч[е]стнаго и живо-
творящаго Кр[е]ста вданя за ѡтпущеніе грѣховъ своихъ, а хто би могль
ей ѡтдалити ѡт того мѣсця с[вя]таго да будетъ проклят анафема и
маранафта. И розсудится со мною предъ нелицемѣрнымъ судією на
второмъ Пришествіи Х[ристо]вомъ Аминь Року ̅̅̅̅ [1748] м[іся]ця
Апріля дня четвертаго. [Скоропис 18 ст.]

181. 11-й прим. Кир. 2642.

Арк. 1–12: Азь Іерей Григоріи сию книгу рекомую Єв[ан]г[е]ліе
продаль вѣчными часы Братству села Бабина до церкви и Храму
с[вя]таго Собору архистратига Михаила, которую книгу купили за
золотихъ четиридѣсятъ: ̅̅ [21] грошіи Панскихъ золотихъ: ̅̅ [18], а
решта всего онихъ ктоби ей мѣль ѡт того храму ѡтдалити проклят
анафема и Маранафа во вѣки аминь. [Скоропис 18 ст.]

Арк. 114–126: Во имя ѡтца и с[и]на и святаго Д[у]ха Амин. Сію
книгу рекомую Єв[ан]г[е]ліе купиль р[а]бъ божій Василіи Бѣланъ
мелникъ за свое ѡтпущеніе грѣховъ за золотихъ ̅ [40] Полской монети
и придалъ ей ѡтцу Григорію Негребецкому презвитерови Ивановскому
зятєви своему в веси Івановцѣ. А хто би мѣль ей ѡт него ѡтдалити з
такowymi буду мѣти суд на страшномъ судѣ предъ нелицемѣрнымъ содією
и таковий да будетъ проклят анафема и Амаранафа Аминь Року Б[о]жія
̅̅̅̅ [1713]. [Скоропис 18 ст.]. [Адрианова. С. 113].

Форзац 1: Wielmożny Pan Sudnik Gubernator Harokiniawski odebrał
u nas pole te co od Utazuwki sznurow dziewięć [18 ст.]

Прим. з церк.-істор. давньосховища в м. Кам'янець-Подільський.

182. 12-й прим. Кир. 2643.

Арк. 1–13: Во имя ѡтца и сина и с[вя]таго Духа Аминь. Сію книгу
нарицаемую Євангелие купивъ рабъ б[о]жий Козма Бузанъ за ѡтпу-
щеніе всѣхъ грѣховъ своихъ. А ховай Пане боже якого впадку жеби
нѣхто до того не интересовався ѡпрочь моихъ дѣтей Стефанъ: Палагия;
Анна; Марія и Мотрена Євангелие; звѣнъ; Апостол; и сосуда; и слу-
жебник; и конєць...; Аминь; пописавъ Петръ Висварчук пресвитеръ
ѡсташковскій. [Скоропис 18 ст.]

Прим. з б-ки КДА.

183. 13-й прим. Кир. 264.

Арк. 1–4: Сія книга рекомая Євангелие купил ей на имя Захарій
Бурдугъ и жена его Марія за спасеніе д[у]шъ своихъ за власную
суму свою за золотихъ пядесятъ до храму с[вя]таго Воскресенія. А
хтоби ей мѣль ѡтдалити ѡт храму с[вя]таго Воскресенія, таковий
буди проклят Анафема... Амѣнь. [Скоропис 17–18 ст.]

184. 14-й прим. Кир. 2646.

Арк. 1–15: Во имя отца и сына и с[вя]того Д[у]ха Аминь. Сия книга рекомая Євангеліє на престолное купила раба б[о]жия Феодора за золотихъ н̄и [58] до храму и заложеня святого Апостола і евангелиста Иоана богослова до села Коръчювѣки. А хто би малъ ей отдалити проклять будет Мария и анафтема при державѣ его милости пана Домѣнѣка Шулборского при ктиторахъ братства Коръчовецѣкого Іоан Пискал, Снѣгур Василь, Василь Ковтунъ, Василь Царина, Роман Пирюгъ в року б[о]жии д̄аψг̄и [1713] мѣсяца мая дня 3 [7]. [Скоропис 18 ст.]

Арк. 15 зв.–24 зв.: Сия книга глаголемая Євангелия купила Раба Божая Феодора Стефаныха и вручила оную Честному отцу Гавриилу Островскому отцу своему духовному и презбитеру церкви святого Иоана Богослова и кто би оную хотѣлъ от его руку взяти анафема да будетъ поневажъ вишь реченная Феодора сама здрава суци на умисли и тѣлѣ зазнала переду мною комисаромъ посланнимъ ѿ его М[и]л[о]сти Іосифа зъ Вигова ... [витерто] и Острожскаго Пана Пастира и Добродѣя нашего Василиемъ... Протопопою Жуковскимъ а парохомъ Олицкимъ Залесоцкимъ при свидетеляхъ урожоной Іоану Маскевичу такъ же и людяхъ Прокопию Гавриилу Феодору Іоану Пискалю... [витерто] року д̄аψθ̄и [1719] мѣсяца Юля дня к̄а [21]. [Скоропис 18 ст.]

185. 15-й прим. Кир. 2647.

Арк. 1–15: Во имя отца и сына и с[вя]того Д[у]ха Аминь. Сия книга рекомая Теръ Євангелиє друкована Львовскаго друку купиль его Рабъ Божий на имя Василий Іаковъ синъ со женою своею на имя Настасією а цуркою своею Мариєю и Єленою и Єринією и синомъ Іоаномъ до монастыра Пятничанскаго за свое отпущение и за родителей своихъ за полскихъ монети золотихъ пятесять безъ трохъ и придал его до монастыру Пятничанъ Оуспения прес[вя]той Богородици вѣчными часи. Абися нѣхто не важиль из монастыря продати, альбо заставити альбо ѿдѣбирати, бо с таковымъ буду на в[т]оромъ Пришествии судъ мѣти записую его вѣчными часи и отдаю его на той часъ зоставалъ Велебный игумень Силвестръ Межигорний в монастыру Пятничанахъ. Року Божого д̄аψθ̄и [1719] мѣсяца ѿкѣтоврия дня к̄е [25]. [Скоропис 18 ст.]

Прим. з Церк.-істор. давньосховища в м. Кам'янець-Подільський.

186. 16-й прим. Кир. 2651.

Арк. 1–10: Во имя отца и сына и святого Духа Аминь. Сию книгу [глаголемую] Євангелиє купиль рабъ б[о]жий Максим Гребѣнч[ен]ко мѣщанин [студеницький] працею своею за спасение [?] свое и ѿдал отцу Григорию Калескому и дѣтямъ его вѣчными часи а если кто...

ⲁⲩⲱⲓ [1711] м[іся]ця Януарія дня ᠒1 [19] злот сребром 60. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 60–64: Сію книгу рекомую Євангеліє небожчикъ ѡтець Грїгорій Скалецкій ѡтдалъ с[и]нови своєму средному Алексеїови до рук его власних, а хто би ей мѣлъ ѡт него ѡдалити поволаю его на второмъ Пришествиі. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 114–133: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Сію книгу рекомую Тетър Єв[ан]г[е]ліє купил Рабъ б[о]жий Макъсимъ Гребѣнъченко студеницький из жоною своєю Анною и со чади своѣми мл[а]д[ен]цѣмъ Васи́лиемъ и мл[а]д[ен]цемъ Романомъ ѡдалъ єѣ ѡтцу Григориєви Скалеченкови презвитерови Колецковъскому и родичовъ своѣхъ. А то сія дѣяло в градѣ въ Студеници при державѣ короля его м[илости] Августа и бл[а]городѣднаго [!] П[а]на Юзефа и державнѣнаго П[а]на н[а]шего Францѣшгъка дѣялося року: ѡт созьданиа мира ⲁⲩⲥⲁ [7221]: ѡт Рожьдества Х[ристо]ва ⲁⲩⲩⲓ [1713]: м[іся]ця Декамѣрія дня 11 [11]. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з Церк.-істор. давньосховища в м. Кам'янець-Подільський.

187. 17-й прим. Кир. 2649.

Арк. [2]: Во имя ѡтца и сина и С[в]ятаго Д[у]ха Амѣнь. Сія книга Євангеліє Х[ристо]во купленъное до церкви мѣској Дунайского и Храму Рожьдства Х[ристо]ва. [Скоропис 18 ст.]

Взята изъ Св. Богословской церкви с. Рогозной Ушицкаго уѣзда 1890 12го марта. Свящ. Іосифъ Сулковский.

Во имя Отца и Сина и Святаго Духа Аминь. Сія книга Євангеліє Христово купленое до церкви и храму Рождества Христова свящ. І. Сулковский. [19 ст.]

Прим. з Церк.-істор. давньосховища в м. Кам'янець-Подільський.

188. 18-й прим. Кир. 2654.

Арк. 1–14: Во имя ѡтца і с[и]на і с[вя]таго Д[у]ха Амѣнь. Сія книга рекомая Єв[ан]г[е]ліє купилъ ей Рабъ б[о]жий Гаврииль Стеблянский і Рабъ б[о]жий Григорий Прийма за золотих ѱ [50] польской монѣти за ѡтпущеніє грѣховъ своихъ і вручили ей до села Брунювъки до храму Покровъ Прес[вя]той Б[огороди]ци вѣчними часи. А хто би ей мѣлъ ѡтдалити ѡт сего храму Прес[вя]той Б[огороди]ци да будетъ Анафтема проклять. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки Кам'янець-Подільського держ. ун-ту.

189. 19-й прим. Кир. 2655.

Арк. 1–21: Во имя отца и С[и]на и С[вя]таго Д[у]ха Аминь. Сію книгу рекомую Єв[ан]г[е]ліє купилъ Рабъ б[о]жий Василій назвискомъ

Цѣмарно ѡбиватель веси Порѣча с части Пана Замойского до храму Пресображенія Г[оспо]дня до веси Старого Порѣча далъ за ню таляровъ три власной своей пращи при людех годних Гаврииль Венъгринѣ з веси Старого Порѣча Року б[о]жая дѣшѣни [1758] М[іся]ця ѡктоврія дня вѣ [12]: тежъ Ев[а]нг[е]ліе купилъ оу госпожѣ на имя Анни тоей же веси Новаго Порѣч и нѣхто жеби не имѣлъ жадной претенцій. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки Кам'янець-Подільського держ. ун-ту.

190. 20-й прим. Кир. 2657.

Арк. 1–24: Во имя ѡтца і сына і С[вя]таго Д[у]ха Аминь. Изволеніем ѡтца и поспѣшеніемъ с[и]на и совершеніемъ С[вя]таго Д[у]ха Аминь.

Азь многогрѣшной рабъ божій Даниїель осадца Чорнянскій купилемъ тую кнїгу спасительную на имя Евангеліе за свое одъпущеніе грѣховъ и родичовъ своихъ до села Чорной до храму с[вя]таго архистратига Михала и прочихъ бесъплотнихъ силъ аби була на похвалу Господу богу и пречистой Дѣвѣ Марѣи и на потребу до зросту и виходу синов [?] своихъ Михайла і Иоана Андрея Стефана вѣчными часи, а хтоби ей мавъ оддалити одъ того вишь именованого опроче вишь реченого Даниїеля и жены его Анастасии проклять и в сеи вѣкъ и будущей Б[о]гу нашему слава навѣки вѣчній Аминь [підпис] при томъ бувъ Анъдрей Дейенка Максимъ Завлякъ мѣсяца Февруарія дня кѣв [22]. [Скоропис 18 ст.]. [Текст закреслений].

Арк. 26–31: Во имя ѡтца и С[и]на и С[вя]таго д[у]ха аминь. Сію книгу рекомую Ев[анге]ліе купил рабъ б[о]жій Василій по прозвиску Евчукъ ѡбиватель бѣлецкій з женою своею за сп[а]сеніе и ѡтпущеніе грѣхов и вручил ей ѡт[е]ць Матфеєва Кулматицкому аби бл[а]годарив Б[о]га за всѣх... купил ей в ѡтца Василя Пахновича презвитера Чорнянского Року б[о]жія дѣшл го [1730]: [Скоропис 18 ст.].

Арк. 115–117: Рабъ б[о]жій Павел Про: Бойчук ѡбивател Побеленскій з всеи (!) Малой Побоянки с[и]нъ Феѡдора Бойка старого, до С[вя]таго великом[у]ч[е]н[и]ка Димитрія до церкви и веси Малой Побоянки, вручил ей в дозор и чтеніе ѡтцу Івану Зѣневѣчеви, През: Побоянскому, аби здес б[о]га благал за ѡтпущеніе грѣхов их: раба б[о]жія Павла, и Феѡдора ѡтца ей, со подружеем их ей чади купил оу ѡтцу Матфея Кулматицкого, през Ласецкого, Року дѣшмѣ [1745] М[іся]ця ноєврія дня л̄ [30]. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки Кам'янець-Подільського держ. ун-ту.

191. 21-й прим. Кир. 2659.

Арк. 1–11: Въ имя ѡтца и сына и с[вя]т[о]го Д[у]ха амѣнь: Сію

Євангелию купилъ Рабъ Б[о]жій Григорій Корънатъ за золотих мѣд [44] со женою своєю Євдокією и сыномъ своимъ Василиемъ и Акѡвом и дщеръ Параскевиєю за свое спасеніе ѡтпущеніе грѣховъ своихъ, до храму с[вя]т[о]го Архистратига Михаила Року ѡψсі [1716] въ Купинѣ, на той часъ застаючий священной іерей ѡт[е]ць Семиѡнъ Левъковичъ. [Півустав 18 ст.]

Арк. 12–30: Сію книгу рекомую С: Єв[ан]г[е]ліє ѡткупил С: іерей Симен у Григороя Корната ѡбивателя Купинскаго за золотих мѣд [44]: іерей Симиѡн дал золотих кѣд [24]. Рабъ Б[о]жій Михаил Натинячов записует с[и]нови своему новокрещеному Іосифови. Дал на тую Євангелію золотих кѣ: [20] которій золотій ѡфѣровал ѡтцу Симиѡну за здравіе свое и за ѡтпущеніе грѣховъ не тилко ѡтцу Симиѡну, але и дѣтем его еще дал Ілія Натинячос зол: в [2]: при которых свѣдетелех начерталося, перший на имя Григорій Лантѡвѣтѡвъ, другій на имя Стефан Стапух, третій Лаврин Боднаръ записано ест в дому с: іерея Симиѡна Року божія ѡψка [1721] місяця августа дня г [13]. [Скоропис 18 ст.]

Арк. 30 зв.–35: Во имя ѡтца и с[ы]на и свят[о]го Д[у]ха Аминъ. Сію книгу Євангелиє купил Рабъ Б[о]жий Михаилъ Королчукъ за свое сп[а]сение и тую книгу лѣговал до церкви с[вя]т[о]го Николая церкву смотрицкой вѣчними часи и никтоже не может ей ж ѡт той церкви ѡтдалити вѣчними часи Амин. И тую книгу [!] купил у Братства Купинского за золотих двадцят и ѡсмъ монети полской. [Скоропис 18 ст.]. [Адрианова. С. 113].

Прим. з б-ки Церк.-істор. давньосховища м. Кам'янець-Подільський.

192. 22-й прим. Кир. 4870.

Арк. 1–9: Во имя ѡтца и сина и с[вя]того Д[у]ха Аминъ. Сію книгу рекомую Євангелію ѡтмѣнивъ рабъ божіи Микита Павченко ис женою своєю Анною за ѡтпущеніе грѣховъ своѣхъ до храму С[вя]тоѣ Покрови поки Богъ произволит. А ежелиби из моего дому мой посесор який доступивъ стану духовного аби ему не була зборена. [Скоропис 18 ст.]

Арк. 9 зв.–19: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]того Д[у]ха Аминъ. Сію книгу г[лаго]лемую Єв[анге]ліє ѡтмѣнили Раби б[о]жии Іосифъ Марченко за ѡтпущеніе грѣховъ своих со женою своєю М[а]рією и даль ей до храму Рождества Пр[е]с[вя]той Б[о]городици до веси Футоровъ Мизяковскихъ вичними часи. А ежелиби борони б[о]же якои припадку на мене аби незборонена мнѣ взяти до себе. [Скоропис 18 ст.]

Прим. з б-ки КДА.

[Примірники № 172, 177, 178, 180–188, 190–192 відносяться до видання близько 1704 р. з датою на титульному аркуші 1690 р. Запаско, Ісаєвич 660].

193. Євангеліє. – К.: друк. лаври, грудень 1697. 2°. [10], 438 арк. Запаско, Ісаєвич 712; Петров, Бірюк, Золотарь 342. Кир. 870.

Арк. 2–65: Лѣта божого ѡт воплощенія С[и]на Б[о]жїя тысяча сѣмь сот девятого сїю книгу д[у]ше спасителную С[вя]тѡе Єванг[е]ліє: надалѣ до Храму Р[о]ж[ес]тва Х[р]исто]ва в б[о]го спасаємѡм Градѣ Кїевѣ за священника ѡтца Стефана Рабѣ б[о]жїи Ємелїян Іоанович вѣчними часы мещанин Кїевскїй за ѡтпущенїе грѣховѣ своих. А хто бы мѣлѣ сїѣ Єв[ан]глїє ѡт помененной Ц[е]ркви іаким колвек способом ѡтдалити и на свой пожиток ѡбѣрнути таковїй клятвѣ с[вя]тых ѡт[е]цѣ аще не раскается предан да будет: клятвѣ. [Скорѡпис 18 ст.].

Форзац: Крѣпости церковниє оправил в книгу на сѣнокосѣ и на грунта церковки куплених дворовѣ лежать в моемѣ сундуки кому о томѣ вѣдать, подписалѣ 1770 Года октября 2 дня ієрєй Димитрій Козловскїй МР [рукою власною]. [Скорѡпис 18 ст.].

194. 2-й прим. Кир. 183п.

Арк. 1–6: Року ̄аψθ [1709] м[іся]ця септемврїя сїю книгу нарицаємую Єв[ан]глїє купил Рабѣ Б[о]жїй Николай Гуцѣ Волковинскїй за старанїємѣ своимѣ ѡтмѣнил сїю книгу за золотихѣ седмѣдесят монет полской в селѣ Волковинцахѣ. [Півустав 18 ст.] [Адрианова. С.113].

Арк. 7–23: Далѣ за неє золотихѣ педѣдесят и: ̄ [6] за короля Августа: и его М[и]л[о]сти пана и пастира Варлаама Шептицкаго. А хто бы мѣлѣ єи оукрасти то буде таки свинѣ пасти. Року б[о]жїя А: Ψ: ЄІ: [1715] м[іся]ця януарія Дня: ̄з̄: [27] купилѣ єи Іоанѣ Плюта роду Лисого Бойка Стефана и жена его Улиянна с[и]нѣ, що вѣ купѣчу билѣ презвитерѡмѣ не такѣ собѣ, але и дѣтемѣ своимѣ с[и]новѣ Іоановѣ конецѣ дѣло хвалитѣ у Настасїи попадѣ ѡтца Петра и далѣ єи до храму с[вя]ти[т]еля Х[р]истова] Николая до веси Бєбєх [?] навѣки. [Скорѡпис 18 ст.].

[У примірнику 16 початкових арк. – з київського видання 1697 р., всі інші арк. – львівського видання близько 1704 р.].

195. 3-й прим. Кир. 181п.

Форзац 1: в храмѣ до Прѣподобнѣйшаго ѡтца нашего Феѡдосїя.

Арк. [10 зв.], 1–7: Року ѡт Р[о]ж[дес]тва Хр[ис]това ̄ах̄з [1697] М[іся]ця Априля ̄ [4] сїю книгу Єв[ан]гелїє на престолное надалѣ Ієромонахѣ Софонїй старшїй типографїи Печерской, до ц[е]ркви храма Пр[е]подобнаго ѡтца нашего Феѡдосїя, стоячїй близ ринку в мѣстечку нашѡм Печерском, при священствуємѡм в той же ц[е]ркви в Б[о]гу велебномѣ Іоанну Даниловичу Дзенѣ, и сїя то книга да будетѣ непремѣнно и неѡтложно ни ѡт кого на Пр[е]столѣ того храма стояти вся

дни, да всегда зрима и прочитаема бывши, воспоминатися и на подавш аго преч[е]стнаго сего Дару будет, яко м[о]л[и]твами Пр[е]п[о]д[о]бных ѡт[е]цъ наших Антонїа, и Феодосїа Печерскихъ, и м[о]л[и]твами у Пр[е]стола того служащогѡ, сподобится желатели Н[е]ба за книгу Пр[е]ч[е]стную сію, в Книги Н[е]б[е]сныя животныя, вписанъ быти и по многовременном житїю, купно съ всѣми Печерскими Святыми мѣстце в Ц[а]рствїи Н[е]б[е]сномъ вѣчно наслѣдити, похотѣль же бы кто сію книгу ѡт Пр[е]стола ц[е]ркви Пр[е]п[о]д[о]бнаго Феодосїа, буди ли яковым тайным или явным вымысломъ превротным ѡтторгнути, певне таковым ѡт Н[е]б[е]снаго Пр[е]ст[о]ла Г[оспо]демъ Б[о]гомъ будетъ ѡтторгнень, и ѡт книгъ животных вымазаны, ѡгневи же негасающому и проклятїю Анафемъ будетъ поданѡй. [Півустав, рукою старшого друкаря друкарні КПЛ Софонїа, з огляду на запис – це друкарський примірник, оскільки книга вийшла в грудні, а запис датований квітнем 1697 р. Береги книги не обрізані].

Арк. 514–538: [Доповнення до “Соборника дванадцятим місяцям” з повного місяцеслова. 19 ст.].

196. 4-й прим. Кир. 175п.

Арк. [1–2]: Сїя Книга наданна до храму божого Рождества Йоанна до Хотова. Сам ѡтец Виктор надал на имя городничї Хотовскїи ест названое Ст. книга Євангелие на престолнѡе и цѣною ест положен золотих сто и рукою подписаннїи ѡтец Стефан Хотовскїи прєзвитер церкви божественной Рождества Йоанна. А хто би могл сїю книгу ѡстави да проклят буди на анефема во вѣки виков Аминь. [Скоропис 17–18 ст.].

197. 5-й прим. Кир. 177п.

Арк. [2–3], 1–5: Во имя ѡтца и сина і с[вя]таго Духа Аминь я рабъ б[о]жїи Гаврило Писанченъко сїю Книгу г[лаго]лемую Євангелие надаю до церкви б[о]жїи С[вя]тїи живоначалнїи Троици в Пѣщаной, а волно мнѣ самому взяти еи ж и по смерти моеї и смерти моеї дѣтем моїмъ волно взяти, при котором поданю бил Юско Малик атаман городской Пѣщанскїи Иван Жажелїи и Савъка Деревьянченъко. Дѣялося Року ̅̅̅ [1700] м[іся]ця июля кї [28] дня. [Скоропис 17 ст.].

198. 6-й прим. Кир. 179п.

Арк. 1–11: Року ̅̅̅ [1707] Сїя книга глаголемая Єв[ан]гелїе купленая есть за суму купъ вѣсѣмъ, іменно Корнѣїи ктиторъ Корнѣїи Гавадя, Тимко Швець, Якимъ Лаврѣненко прето надаемо его до храму С[вя]тїи Троици в Богус[ла]ву вѣчными часи за ѡтпущенїе грѣховъ

своихъ. А хто бы мѣль его ѿт сего храму ѿдалити, с таковым рос-
правимося на Втором пришествии и покладаемъ на такового проклятво
под анафемою и маранафа. А що не дай Б[о]же яко и руини тѣди жеби
з тихъ поменѣнїхъ ѡсобъ волно ѡную взяти и будли на яки храмъ
заратовати. [Півустав 18 ст.].

199. 7-й прим. Кир. 180п.

Арк. 1–11: ... Єв[ан]г[е]ліє Г[о]сп[о]да и Сп[а]са нашего І[с]ус[а]
Хр[и]ста коштомъ его м[и]л[о]сти Пана Димитрія Зеленого его
ц[а]рского пр[е]св[е]тлого в[е]л[и]ч[е]ства войска Запорожского пол-
ковника Лубенского дана єсть в городъ Мясковоку єгажъ маєтность
до храму Благовѣщенія Пр[е]св[я]той Б[о]городици Року ̅ψ̅ї [1708].
[Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки Подільськ. епар. істор.-стат. ком-ту в м. Кам'янець-
Подільський.

ЄВХОЛОГІОН → ТРЕБНИК

200. Єфрем Сирін. Повчання. – М., 1647. 2°. 4, 350 арк.

Зернова 202; Петров, Бирюк, Золотарь 174. Кир. 4271.

Форзац 1: Изъ числа книгъ, Библіотеки Кієво-Михайловского
Монастиря. [Скоропис 18 ст.].

1719 Года феврала 10 дня оправлено сію книгу при Архиманд-
ритѣ Тарасіи.

Арк. 4–10: Во имя ѿца и с[и]на и С[вя]таго духа Аминь. Іюсифъ
Кононович Горбацький игумен М[и]х[айла] С[вя]той церкви Золото-
верхое киевское купил сію книгу С[вя]того Єфрема названную и даровал
єи до ѡбители до церкви С[вя]той М[и]х[айла] Золотоверхого за
ѡтпуще[ни]є грѣхов своихъ вѣчными часы, а хто бы дерзнулъ сію ѡт
мѣсца сего да буди проклятъ всеї вѣки и в будущи святими ѡтцы
иже в Никей року ̅α̅χ̅μ̅з [1647] Август ̅з̅ [7] дня. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Pheodosius Phialkowski... Феодосій Фіалковскій 1811 года.

201. Єфрем Сирін. Повчання. – М., 1652. 2°. 4, 348, 2, 168 арк.

Зернова 242; Петров, Бирюк, Золотарь 193. Кир. 5077.

Арк. 5–23: Купиль сію книгу глаголемую С[вя]таго Єфрема
Сирьна... Азь Семень Єфѣстафієвичъ Кголуховський за рублей седьмъ
пораховавши рубли по пети золотих [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 24–30: А мнѣ сіа книга ієр. Варламу Димитрієвич иконописцу
Печерскому ѡт того жъ Симѡна Євстафієвича Голоховского Рогатинца,
досталася в подарунку, которую то сію книгу азь недостойный ієр:
Варлаамъ Димитрієвич, иконописецъ Печ: ку нашой С[вя]той ѡбители
Печ: Успенія Пр[е]св[я]той Б[о]город[и]ци которую оставієй немає

отдалена быти вѣчными часы, от того мѣсца с[вятого] Печ: преподобнаго Антоніа Печерского. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 103–108: Купиль сию книгу г[лаго]лемую С[вя]т[ого] Ефрема Сирина Семень Кголуховский за свои власние грошѣ за рублий сѣмь рубли чинит по зол: пет [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

202. Ефрем Сирін. Повчальні слова. – М., 1667. 4°. 4, 269 арк.
Зернова 317; Петров, Бирюк, Золотарь 242. Кир. 3044.

Арк. 106: Сія книга Болничной. Книга сия глаголемаа Пр[е]п[о]д[о]бнаго Ефрема Сирина М[о]н[а]ст[и]ра С[вя]той Троици живоначалной болници С[вя]той ѡбители Печерской в року „ахѣа [1691] м[і]сяца февруариа г[і] [13] д[ня].

Форзац 2: Сея книга преподобнаго Отца нашего Святаго Ефрема Сирена. Доставшемся мнѣ отъ Максима бывшаго монаха Кѣвскаго книгу сию которы вручил Ивану Иванову Морозову. Сея книга отъдана Максимомъ который былъ со мною собеседникъ. Мнѣ онъ отъдалъ ей при посторонехъ людяхъ. Въ 1845 году въ мѣстечки Кагалткѣ [?] Отъсылаю въ Киевъ. Иванъ Ивановъ Морозовъ. [19 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

203. 2-й прим. Кир. 3045.

Форзац 1–2: [Словник латино-давньослов. на літеру “А”.] [Скоропис 17 ст.].

Jan na Jablonowi Jablonowskiy; 1712 года мѣсяця декавря 23 рософоръ принялъ Феофилактъ [проба пера]. [Скоропис 18 ст.].

[Текст з коректорськими правками та коментарем Аноніма до друкованого тексту, виконаними циноброю]. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 1: От числа книгъ бібліотеки Кієвокатедраальной. [Скоропис 18 ст.]

204. Іоаким, патріарх Московський. Слово благодарственное о избавлении церкви от отступников. – М., 1683. 4°. 113, 14 арк.

Зернова 384; Петров, Бирюк, Золотарь 290. Кир. 5036.

Арк. 1–67: „Зр...пѣ октовривя з [7] д[ня] Лѣто „зсѣ [7206 = 1698] Году марта въ д [4] д[ень] сия книга Переславля Рязанскаго дому Преѡс[вя]щеннаго Аврамя митрополита рязанского и муромскаго подіакона Афанасіа Тимофѣева потписаль [!]... в двадесять первое лѣто в чинъ и подіаконства труждаася третьемъ Б[о]жие архiereе [скоропис 17–18 ст.]; Монастиря Бл[а]говѣщенскаго Кѣтжинского 1748 года. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

205. Іоан Дамаскин. Історія про Варлаама і Іоасафа. – М., 1680.
2°. [1], 13, 5, 215 арк.

Зернова 360; Петров, Бирюк, Золотарь 279. Кол. Попова 88.

Арк. 1–10 [2-й рах.]: Принадлежить Єпархии Путивлской... [ви-
терто] 1854 г.

Форзац 2: 1761 году Генваря 26 дня продалъ сию книгу Варлаама
Іосафа царевича историі дому вдова гвардіи мајорши Івана Васильив
Вельєминовича (?) Берков служителя еє Федора Петрова сина сrost-
веникѣ своѣ за тим то до Іосафи моли всекому городе насаление в приходе
Чудотворцовѣ Кирѣ Іоанна. [Скоропис 18 ст.].

Сия книга крестьянина Дмитрія... [почерк нерозбірливий].

Куплена на Путивльській толкучке для мене С.И. Залесским в
1925 г. за 3 р. от крестьянина с. Ликово Путивльс. у. (20 в. от Путивля).
По словам крестьянина, получена им от Детского городка “Новый Мир”
(б. Софр. пуст.) в уплату за подвоз дров из лесу. [Запис Попова П.М.
оливцем].

206. 2-й прим. Кир. 214.

Арк. 5–9: Сія книга Молчинскогѡ Пустинного Р[о]ж[д]ественскогѡ
Б[о]городицкогѡ М[о]н[а]ст[и]рѧ казенная подписася для вѣденія
любезному читателю того м[о]н[а]ст[и]рѧ при строителѣ іеромонасѣ
Серапионѣ с братією лѣта „āψēī [1715] јюля в ̄ [6] день. [Скоропис
18 ст.].

207. Канони Богородиці. – К.: друк. лаври, 1697. 4°. 234 арк.

Запаско, Ісаевич 713; Петров, Бирюк, Золотарь 345. Кир. 263п.

Арк. 2–15: Сей павечерникѣ дароваль мѣнѣ Івану Козаревичу ѡтець
Гавріилъ ієродіаконѣ Бѣлѣнскій монастыря Кієвскогѡ Мижигирскогѡ.
[Скоропис 18 ст.].

Арк. 16–20: Монах Іііа Kazarewicz szufrarzitzzky.

Арк. 2–8 [2-й рах.]: Книга дарованная Ілариона Єп[и]с[ко]па мнѣ
Гавріилу законнику. [Рукоп. по верхньому берегу книги].

Павечерникѣ ѡт преосвященнаго Жураковскогѡ чернѣговскогѡ
ієродіакона Бѣлѣнскому Міжигорскому. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 8 зв.–9 [2-й рах.]: А 1747 Года, Марта 10 купленъ сей Павечер-
никѣ тогож Межигорскогѡ Монастыря постриженцомѣ ієродіаконом
Іакинтомѣ Траумѣлеромѣ (?) у монаха Іѡва Рублевскогѡ. [Скоропис
18 ст.].

208. 2-й прим. Кир. 262п.

Арк. 2–6: Сія книжка глаголемая павечерникѣ власная ієромонара

[!] Герасима уставника Густинского дарована на вѣчноє моленіє єдиним б[о]голюбцемъ року ѿѡвѣ [1712]. [Скоропис 18 ст.].

209. 3-й прим. Кир. 73.

Арк. 2–5: За благословенієм висоце в Б[о]гу превелебнаго его м[и]л[о]сти г[оспо]д[и]на ѡтца Іюсафа Кроковскаго Архимандрита с[вя]т[ы]я Великия Чудотворныя Кієвопечер. Лавры Типографіи [заклеєно папером] сїа книга г[лаго]лемая Канони П[ресвятой] Б[огороди]ци пре всѣ ... [заклеєно папером] а кто бы мѣлъ сїю книгу каковым либо способом ѡт тоя ц[е]ркве ѡтдалити ... буди єму. Аминь. [Півустав 18 ст.].

Арк. 2–15: Изъ числа книгъ бібліотеки Кієво-Михайловскаго монастыря.

210. Іоан Златоуст. Бесѣди на 14 посланій апостола Павла. – К.: друк. лаври, 1623. 2°. [17] арк., 3202 шп.

Запаско, Ісаевич 138; Петров, Бирюк, Золотарь 80. Кир. 2п.

Тит. арк: Принадлежитъ Почаевской Лаврской Библіотеке 1854.

Арк. [14]: Сия книга рекома я Златоустого с. Іоанна Бесѣды отца Мардарія Столпинскаго которую купилъ за чтирь десят злотих. [Скоропис 17–18 ст.].

211. 2-й прим. Кир. 3п.

Тит. арк.: Ся книга єст власная М[о]н[а]стира Св. Ніколая Пустиннаго Кієвскаго.

Арк. [7 зв.]: Ся Книга гл[агол]емая Бесѣди Апостолские на дї [14] посланій С[вя]щеннаго єрея Феодосія служителя С[вя]того Георгія Новоселицкаго.

Шп. 1457–1458 зв.: Ся Книга гл[агол]емая Бесѣди на дї [14] посланій Апостолские С[вя]щеннаго іерея Феодосія албо Теодора сослужителя с[вя]того Георгія Новоселицкаго которую купил року ѿѡвѣ [1656] М[і]с[я]ца Августа єї [15] дня у поповича Ирклѣевскаго за ѡ [6] Копь литовское личби Феодосій Єремѣевий рукою власною. [Скоропис 17 ст., циноброю].

212. 3-й прим. Кир. 1110.

Тит. арк., арк. 2, шп. 2: Смиранный Стефанъ Яворский Митрополитъ Рязанский и Муромский; Василя Коростевскаго. [Скоропис 17–18 ст.].

Шп. 1–26: Року ѿѡвѣ [1700] м[і]с[я]ца февруаріа кѡ [26] дня болящій брат Дамаскин в Печерном шпиталику за сп[а]сеніє д[у]ши своей и ѡтпущеніє грѣховъ сїю д[у]шеполезную книгу гл[агол]емую Бесѣды на Посланія с[вя]т[о]го Ап[о]ст[о]ла Павла надалъ еще святого Апостола Павла надалъ еще за живота своего до храму Воздвиженія честнаго

Кр[е]ста Г[о]с[под]ня на Пещеру Пр[е]п[од]обнаго Антонїа. [Пів-
устав 18 ст.].

Шп. 675: Paupers a volentibus acciperiunt. Diuites a nolentibus. Ego
Diuites deteriores dubus pauperibus.

Clarissima contra Lutheri et Calvinum. Також позначені тексти шп.
1542, 1553, 1835.

Форзац: Pastoribus. Dactina. folio vzz.

Плот похотствут на Духа. Quae pachte explicat fol. āфнє.

Далече от пр[е]стола архіерейскаго забудет невѣжа fol. вхв̄.

Purgatorium Romanu' refutat fol. XIII

Hic est veve Dominus qui dominat suis passionibus fol. āфл̄в.

Peccatum corrumpit animam per modum siquis Virgine deflorasset
fol. āωаи.

Josephus in cariero diutius detentus quia in Deo sed h[uma]ni confi-
debat fol. в̄ψӣ і т. д.

Лихоимецъ нѣсть Чл[ове]къ, но звѣрь folio хка.

NB: Solus Sacerdos baptizat fol. фл̄в

[Всі маргіналії написані Стефаном Яворським].

Прим. з б-ки КПЛ.

213. 4-й прим. Кир. 4п.

Арк. [2]: Молю васъ братіє оусердно чтѣт сїю книгу зѣло душ-
полезную и колѣнъ касаюся з цѣлованѣмъ молю и прошу оумилно.
[Скоропис 17–18 ст.].

Арк. [17]: Я многогрѣшний Софроний Подгаецкий сїю книгу
даю дарую на вѣчныє часи до монастыря Мѣлецкого фундації их
милостей пановъ Яловицких, а хто бы от того мѣсца святого мѣль тую
отдалити книгу нехай от него Богъ отдалит царство свое небесное.
[Скоропис 17 ст.].

214. 5-й прим. Кир. 1.

Арк. [3]: Илиа рабъ г[оспо]дни отдалам Господину Красиловлomu
Никифорои Беседи апостолски за отпущение [втерто]. [Скоропис
17 ст.].

Арк. [4]: Ja Maksim Kobrznicz jegomości pana Wąsowicza[?] namiesnik
przinnie sie to dzialo jako jegomość pan Plyia polecily te xięgi gdzie... za
xięgi moie hic przez hospodina Nikiforu Krasilowolnemu... [17 ст.].

Шп. 1–2: Сїя книга зостала по монаху Мелегію Вуйничу до ц[е]ркви
С[вя]того Николая П: Киевского. [Скоропис 17 ст.].

215. Іоанн Златоуст. Бесіди на діяння святих апостолів. – К.:
друк. лаври, 1624. 2°. [24], 534 с.

Запаско, Ісаєвич 139; Петров, Бирюк, Золотарь 85. Кир. 2.

Форзац: Изъ числа книгъ Библіотеки Кієво-Михайлов. Монастиря. Переплетена вновъ въ 1808 году иждивеніємъ Іриней епископа Чигиринскаго.

С. 9–23 [1-й рах.], 1–5 [2-й рах.]: Сія книга Бєсѣды Іоана Златоустаго з библіотеки Кієво-Золотоверхо-Михайловскаго монастиря.

С. 1–11 [2-й рах.]: Іовъ Борещкій Митрополит Кієвскій въ вѣчную памят даруєть Монастирю Михайловскому ц[е]ркве Золотоверхое над Кієвомъ под клятвомъ да никтоже сеа книги отселѣ дерзнетъ отдалити [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

216. 2-й прим. А X 1/10.

Арк. 1–14: Сію книгу... за золотих петнацеть... $\bar{a}x\bar{o}i$ [1678];

Арк. 15–29: М[іся]ца Мая даю \bar{l} [30] сиюжъ книгу иже въ С[вя]тиихъ отца нашего Іоана Златоустаго Арх[іе]пи[ск]ю[п]ја Константинопольскаго Бєсѣди на дїянїя С[вя]тихъ Ап[осто]лъ названую, предалемъ честному отцу Георгіієви Туровѣчови презвѣтерови ковелескому В[Б?]єсирскому ... [витерто] золотихъ пятнадцать за которую одразу и гроши отзобралемъ, Року $\bar{a}\psi$ [1700] М[іся]ца Ноемвріа дня \bar{a} [1]. Нашо рокую моею власною подписуюся Василий Вачалинскій презвѣтеръ ковельскій во веденской ц[е]ркви... викарій. [Скоропис 17 ст.].

217. 3-й прим. Кол. Попова 85.

С. 1–35: Сія книга г[лаго]лемая Бєсѣди на дїянїя С[вя]тихъ М[о]н[а]ст[и]ря Прес[вя]тыя Б[огоро]д[и]цы Честнаго ея рож[де]ства Мѣлчинскаго Пустыннаго казенная о семь любезный Читателю извѣстенъ буди, подписася по приказу того же м[о]н[а]ст[и]ря строителя іеромонаха Серапіона, с братією, лѣта от р[о]ж[де]ства Хр[и]стова $\bar{a}\psi\bar{e}i$ [1715] іюля въ \bar{z} [6] д[е]нь. [Скоропис 18 ст.].

С. 121: Книга сия Wiktora Zukowskiego.

Форзац: Из Софр. пустыни біля Путивля (в 20 км) Придб. в Путивлі на толкучці від селянина с. Нової Слободи 1925.VII.16 за 3 р. 75 коп. (запросив 5 р.) Він здобув як платню за підвіз дров до Дитячого Городка "Новий Мир" (кол. "Софронієва пустынь"). [Запис П.М. Попова].

218. 4-й прим. Кир. 8п.

Форзац 1: Проклят человекъ, иже надѣется на человекъ, и утвердитъ плоть мышцы своя на немъ, и отъ Господа отступитъ сердце его, и Благословенъ человекъ, иже надѣется на Господа, и будетъ Господь упованіе его. Іерм. 17. 5 и 7.

С. 5: Съ книгъ канцеляриста войскового Александра Ясноводскаго Рубакова [підпис]. [Скоропис 18 ст.].

Даль сію книгу Василею Ясноводскому во вѣчнее вѣки Іерей Іоанъ Димитріевъ поп Бѣловодскій / Оучися премудрости и яже на ползу вся благо имѣти будещи и здѣ обрящещи. [Скоропис 17–18 ст.].

В богу превелбный Мцѣ ѡтче Андреи Мой велц[е] ласкавий ѡтче и милостивий Добродѣю. [Скоропис 17–18 ст.].

Сия книга данна за золотихъ двадцати сѣмь. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 2: Сия книга Бесѣди Иѡанна Златоуста на дѣянїя святыхъ апостолов... Василея Ясноводского ѡт[е]цъ его Священникъ Бѣловодскій ... дать пята рублевъ сорока копеекъ ... м[іся]ця Іюля дня кѣ [23]; Ex Libris Basilii Jasnowodskij Nr: 1. [Скоропис 17–18 ст.] [Текст закреслений].

Прим. з б-ки КСМ.

219. 5-й прим. Кир. 9п.

Тит. арк.: Принадлежитъ Почаевской Лаврской Библиотеке 1854 г.

С. 17: Ex Libris Sylvestri Łazarewicz ODBM.

С. 22–23: Сия книга отца Силвестра Лазаревича. [Скоропис 18–19 ст.].

220. 6-й прим. Кир. 4717.

Тит. арк.: до числа книгъ Кієво Катедральной Бібліотеки надлежит.

С. 5–23 [1-го рах.], 1–2 [2-го рах.]: Сия книга называемая бесѣды...

Святаго Іоанна Златоустаго на дѣянїя Святыхъ Апостолъ власная есть іеромонаха Варлаама Новѣцкаго бывшаго казнодѣи Слуцкаго в году а:ψ:л:г [1733] куплена в славномъ мѣстѣ в Луцку за таляръ бытии М[і]с[я]ця Мая дня аї [11]. [Скоропис 18 ст.].

С. 23–25: По смерти іеромонаха Варлаама отдана въ Библиотеку С[вя]то Софійскую 1739 г. Марта 4 дня.

Форзац: Jegomościa Pana Kuszczarskiego Кучарский. [18 ст.].

221. Іоанн Златоуст. Бесѣди. – М., 1665. 2°. [2], 667 арк.

Зернова 312; Петров, Бирюк, Золотарь 235. Кир. 3041а.

Форзац 1: Ex Libris Basilij Zegapowskij.

Принята в Келїю Архимандритскую 1754 года. Мая ... дня. а ѡтдано всиому[?] дано нуднѣшіє книги за сію; прислание его в С[вя]то Троецкую Лавру: подписалъ К.П: Лавры Архимандритъ Лука. [Скоропис 18 ст.].

1769 Года февраля 6 дня Книга сія его архипастырскія Єп[иско]па Отца Архимандрита присланная въ типографию принята и к старимъ книгамъ сообщена. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

222. 2-й прим. Кир. 1280.

Арк. 1–7: Року „аψќа [1721] М[іся]ця Марта а [1] Сия книга на

Москвѣ куплена до С[вя]той обители Києво Печерской за всечестнаго его милости Г[ос]п[од]и[и]на ѡтца Іоаникія Сениуовича в той же С[вя]той Великий Лаври на тот часъ будучого Архимандрита благословеніем до Великой Церкви Успенія Пре[свя]тыя Б[огороди]ци і соблюденіе для общей потреби монастирской положена. [Скоропис 18 ст.].

223. Іоанн Златоуст. Книга о священстві. – Л.: друк. братства, 1614. 4°. [60], 448 с.

Запаско, Ісаевич 95; Петров, Бирюк, Золотарь 58. Кир. 579.

С. [17–31]: ... Парасковјей, вѣчныі часы и непорушонѣ. А хто бы мѣль сию книзу ѡт той церкви ѡтторгнути албо взати своею гордостію судъ зо мною будеть мѣти на Втором пришествии Х[ристо]вимъ егда придет судити живых и мертвых. [Скоропис 17 ст.].

С. [33–35]: Дня л̄ [30] Марта взяли еѣ до церкви Монастир: Бѣлост: Року ѿѡѡка [1721] z depozytu niebożczyka O. R. Dalskiego [?]. [Скоропис 18 ст.].

С. 84, 342: Mosci Panie Boniahowicz [проба пера].

С. 324–329: Служилемъ ѡтцу Гусинскому року божаго ѿхп̄и [1688] повиненъ мнѣ дати золотихъ два. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки ВДС.

224. Іоанн Златоуст. Маргарит. – Острог: друк. К. Острозького, 16.06.1595. 4°. [8], 330, [1], 203, [1] арк.

Запаско, Ісаевич 32; Петров, Бирюк, Золотарь 33. Кир. 660.

Арк. [7–8]: Сія книга рекомая маргаритъ отца Якова Бузкого презвитера на той час намѣсника бывшаго Золочовского при храмѣ С[вя]т[о]го јерархи Х[ристо]ва Николая в Золочовѣ ѿхѡг [1663] м[іся]ца Іюліа ѿ [18]. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки ВДС.

225. 2-й прим. Кир. 661.

Арк. 1–13: Сія книга глаголемая Маргарит мнѣ Роману Ракушцѣ протопопу Браславскому Тулчиньскому Рашковьскому Краснянскому дана от жони небожчика Венедикта священника пречистского браславского на похорон и ѡтправованя за душу небожчика в року ѿхѡг [1673] М[іся]ца декавѣрія к̄ [20] дня. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 3: Ex Cathalogo librorum Bazyliei Barnatowehowicza [?]

Форзац 2: Прочтена сія книга въ 1й разъ въ 1822 и окончано чтеніе 31 Декабря. [19 ст.].

Прим. з б-ки КММ.

226. Іоанн Златоуст. Маргарит. – М., 1641. 2°. 7, 625, 217 арк.
Зернова 157; Петров, Бирюк, Золотарь 141. Кир. 2987.

Форзац: [Цитування Біблії, Старого Завіту]. [Півустав 17 ст.].

Арк. 7 зв.: Сію книгу глаголемую Маргаритъ дарую С[вя]той Чудотворной Лаврѣ Печерской Кіевской смиренный Стефанъ Яворский Митрополит рязанский и муромский ѿѡѡ [1719] августа. [Скоропис 17 ст.]. [Рукою С. Яворського].

Арк. 1–23: Сія книга г[лаго]лемая Маргарит Златоустов Бого-явленского м[о]н[а]стыра что за веташиным рядом старца Иринарха Минина.

Арк. 1–26: Продад сию книгу г[лаго]лемую Маргарит Златоустов ѡтроча м[о]н[а]стыря, что во Твери чернецъ Иринархъ Мининъ, что был в мире поп Иван за чисто и за полно аршина м[о]н[а]стыря строителю старцу Корнилию Заякину ѡбещалнику Раковы пустыни, а продад сию книгу и подписал старецъ Иринархъ своею рукою лѣта ѿрѡз [7177 = 1669]. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

227. Іоанн Златоуст. Маргарит. – М., 1698. 2°. [1], 22, 536, 160 арк.
Зернова 484; Петров, Бирюк, Золотарь 354. Кир. 3109.

Арк. [2] [2-го рах.], 1–13 [3-го рах.]: съ книгъ старца Іероніма Ушинского [Сушинского ?] Архимандрита, которая принадлежит Кіевопустино Николаевского м[о]н[а]с[ти]ря брати для употребленія і чтенія. [Скоропис 18 ст.].

228. 2–й прим. Кир. 3112.

Арк. 1–24: Книга сіа іменуемая Маргаритъ Іеромонаха Христофора Мачулского на тотъ час Волости Архидерейской Свѣржской: Шафара куплена в іеридіакона Іякова Малѣевского законника Катедри чернѣговской ценою за три рублѣ с полтиною 1731 года в февралѣ м[і]сяцѣ. А при смерти своей отдалъ іеромонаху Іоасафу Михневичу на тотъ часъ будучому Городничому волости Свѣржской 1739 Года в м[і]сяцѣ Генварѣ в числѣ 6. [Скоропис 18 ст.].

229. 3–й прим. Кир. 4766.

Арк. 1–16: Сія книга глаголемая Маргаритъ С[вя]таго Іоанна Златоустаго лѣгованная в монастыр сей Гамалѣевскій покойним іеромонахом Афанасіємъ сеяжъ ѡбители. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 311 зв.: Г[о]сп[о]ди Іи[с]усе Хр[и]сте Пречистія ради твоея за весь міръ изліятися кровь; пом[и]луй рабовъ своихъ і всехъ православныхъ Хр[и]стіян, и помершихъ в градѣхъ, в селѣхъ, на морѣ, на

пути и на всѣкомъ мѣстѣ: оубіенныхъ в бранѣхъ, и в морѣ помершихъ православныхъ Хр[и]стіянъ и сотвори имъ да будетъ вѣчная память Аминь [підпис]. [Півустав 18 ст.].

230. Іоанн Златоуст. Про священство. – М., 1664. 4°. [1], 241 арк. Зернова 308; Петров, Бирюк, Золотарь 228. Кир. 3028.

Форзац 1: З бібліотеки проф. С.Т. Голубева. 1920. 04.5.(III, 23). [Рукоп. олівцем].

Форзац 2: Тимъ къ исповѣди не готовлєасѣ [рукоп. 19 ст.]; Ещє солнце не заходитъ, я спати ляжуся / До исповѣди не готовлєся богу не молюся / Спомятаиси ты человѣче послѣдніє дары / Какъ озмутъ грѣшно тѣло положат на нары. / Дадуть тебѣ смутную труну и темное ложе / Не дай же мнѣ въ сей вѣрѣ умерти ѿ мой вѣчный боже / Останется сребло, и злато, и длагіє шаты / Трудно жъ бо мнѣ и съ собою на той свѣтъ забраты / Хочя жъ бы и забралъ и съ собою тамъ того не треба / Сажень земли и 4ре доски и спасеніє съ неба / Якъ зазвонять во всю звоны на скорую годинѣ / Вѣклоняюсь всему міру и своей родинѣ / Якъ положить грѣшнее тѣло въ глибоку могилу / Якъ насиплять песку на очи не взглянуть родину / Зеленый цвѣтъ и травы земля выпускаетъ / По умершей Сиротинѣ весь народъ питаетъ / Не ищите не обряцете уже его мертвяще / выпускает земля травы на ему лежаще. / Конєць. [Скоропис 17–18 ст.].

231. 2-й прим. Кир. 198.

Форзац 1: З жалостію с[е]рдца чти себѣ любезнѣ / и внемли добрѣ и плачися слезнѣ / Да прочетъ ѿна воздыхай ко Б[о]гу / Воспримешъ за сіє мзду себѣ много. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. [1–2], 1–14: Сію книгу подаровал Киевского Гварнизона Квартирмеистер Иванъ Воробєвъ Киево - Печерской Лаврѣ Иєродиякону Варлааму 1736 року Мая 31 Дня. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 241 зв.: Сія книга дарованная инженерного корпуса окондриєра Никифора Фровича Савєнкова Киевского Гварнизона квартирмеистеру Ивану Воробєву октября 6 дня 1735 Году. [Скоропис 18 ст.].

232. Іоанн Ліствичник. Ліствиця. – М., 1647. 2°. 32, [3], 311 арк. Зернова 199; Петров, Бирюк, Золотарь 173. Кол. Вігта 49.

Арк. 1 –20: рп̄а [181 = 1673] апрѣла въ к̄ї [28] день приложил сію кн[и]гу Лѣствицу в церковь Б[о]гоавлєнїа г[оспо]днѣ на мѣ[на]стерє таєжєє ц[е]ркви б[о]гоавлєнської поп Анисимъ Стефанєв ѿ своему здравий и по своих ротитєлєх [!]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 136–139: Сия книга попа Анисима. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Сия книга есть деревня Кисели Феодосии Ивановны Красановой. Жертвует в храм Баровской общины рунданской волости. Книга або всем житіи и о покояніи 1942 год 10 Апреля пожертвована.

233. Ирмолой. – Л.: друк. м-ря св. Юра, 1700. 2°. [4], 446, [26] арк. Запаско, Ісаєвич 752; Петров, Бирюк, Золотарь 366. Кир. 2721.

Арк. 7–81: Я рабъ божий Гаврило із жоною своєю Анною за отпущеніє грѣховъ своихъ і своихъ дѣтокъ Даркѣ Марины и Агафїи до церкви за злотихъ седмнадцать купилем сию книгу рекомую Ирмой ѿ Борунавского [запис напівстертий] за держави ихъ мосцівъ пановъ Кваяжоровъ Пана Яна Ѡлшевского і пана Станѣслава Малащинского і каплана на той часъ будучого іерея Феодора Лукашевича застаючого в Бутятичахъ в дѣшезѣи Володимирской за держави его м[и]л[ости] Вели[кого] і Державнаго Короля Августа року божого ѿ ѿ ѿ [1701] М[іся]ця Марца Дня, ѿ [10]. И хто будет на неи спѣвати прошу і мене грешнаго не рачетъ запоминати мене раба б[о]ж[о]го Гаврила [?] мешкаючого у Верхномъ. А хто би мѣль... рекомую Ирмой ѿдалити ѿ церкви бутятичкой да будет проклят Анафема і амаранафа і буду суд із нимъ мѣти на второмъ Пришествиѣ Х[ристо]вим. Аминь. [Скоропис 17 ст.].

234. Каноник. – М., 1636. 4°. [2], 390, 82, 16 арк.

Зернова 129; Петров, Бирюк, Золотарь 122. Кир. 2982.

Арк. 2–31: ...въ ѿ [11] день продал сию книгу каноникъ Ѡнтипа Дмитреев ветошникъ черному попу Феодосію Чебаксаренину и хто вступится в сию книгу и мене осчищатъ лѣта ѿ [7163=1655] Году августа дѣнь ѿ [14] продал сию книгу каноникъ с[вя]ченой [?] Поп Феодосій Чебоксарен[ин] ... [Скоропис 18 ст.]. [Заклеено паперомъ під час реставрації].

Прим. з б-ки КПЛ.

235. Карпович Леонгій. Казання два. – Ев'ю: друк. братства, 1615. 8°. [50] арк.

Книга Беларусі 75; Петров, Бирюк, Золотарь 60. Кир. 4479.

Тит. арк: От числа книгъ Библиотеки Кієво-Катедральной. [Скоропис 18 ст.]

Арк. 23 зв.: Крѣпость моя и пѣние мое Г[оспо]ди бистъ мнѣ во спасение.

Арк. 61–62, 140: Возбранно воеводѣ побѣдителная яко избавленіея ѿ злихъ благодарственная воспісуети раби твои Б[ого]р[о]д[и]це,

но яко имущая Державу непобѣдимую ѿт всяких нас бѣдъ свободы да зовемти радуйся Невѣ. [Скоропис 17–18 ст.]

236. Кириллова книга. Збірник. – М., 1644. 2°. 15, 8, 561 арк.

Зернова 169; Петрова, Бирюк, Золотарь 154. Кол. Вітте 46.

Форзац 1: Лѣта ѿѡѡ [1770]? ...перваго реченія Святого... отца нашего Кирила Иеросолимскаго... [Скоропис 18 ст.]

Арк. 1–64 [3-й рах.]: Лѣта ѿрѣз [7197 = 1689] г[о] Году октября в ѿл [31] д[е]нь приложив сию книгу су[з]далецъ посацкой чл[о]в[е]къ Иванъ Михайловъ с[ы]нъ Ульянов [?] воздал на посад во обитель срастотерпца хр[а]мова Алезандра Перскога в девичѣ монастыру по своихъ родителех на вѣчное поминовение во вѣки не подвижно адще кто дерзнет ꙗ завзяв страхъ б[о]жиї і вѣчную муку сие книгу взяв к себѣ завладетꙗ и тотъ церковнѣ грабительъ разсудитца со мною на Страшном втором Хр[и]стове Приществе. [Скоропис 17 ст.]

Арк. 64 зв.–65: Сия книга Александрѣйскаго Д[і]в[и]ча м[о]н[а]ст[и]ря что в Суздалѣ на посадѣ. [Скоропис 17–18 ст.]

237. Книжиця [у десяти розділах]. – Острог: друк. К. Острозького, 1598. 8°. [144] арк.

Запаско, Ісаевич 39; Петров, Бирюк, Золотарь 36. Кир. 665.

Форзац: Ивана Игнатіевича Мальшевскаго 18 VI / 1 71 года 144 арк. (№ 79 біс) С. Маслов [підпис].

Арк. [2 зв.–3]: Сия Книжка М[о]н[а]стыря Густинского скарбцовая.

Арк. [3–10]: С книг С[вя]тоу обители Густинѣ Троицкаго Прилуцкаго монастыря.

Арк. [137–143]: Сия книжечка выдана у Острозѣ в лѣто от Созданія мира ѿрѣ [7106] а от рож[дства] Хр[и]стова ѿфѣчи [1598] ест власная Монастыря Густинского Троицкаго; Авксентии Іакимович игумен густинский подписалъ. [Скоропис 17 ст.]

Прим. з б-ки Острозьких, суперекслібрис, герб родини Острозьких.

238. Кормча. – М., 1653. 2°. 37, [1], 60, [1], 679, 16 арк.

Зернова 248; Петров, Бирюк, Золотарь 198. Кир. 5048.

Форзац 1: Сия глаголемая книга Михайла Иванова сына Боракова а писанно в Казане в семсотъ 21 году. [Скоропис 18 ст.]

Арк. 2–24: SOB [?] Году генваря въ ѿ [1] д[е]нь продал сию книгу Кормъчую на Мосъкве понамарь Николы Чудотворца что на Гостиной горьки Фомъка Фоми[н]ъ Казаницу Михаилу Иванову сыну Боракову, а взял семь рублевъ серебряныхъ денегъ, а подыписалъ съвоею рукою за чистю. [Скоропис 17 ст.]

Арк. 26–36: Годъ ноября въ [13] д[ень] продал сию книгу Михайль Иванов с[ы]нъ Бараков семиозерныѣ пустынь Ігумену Нафанаилу Єлабуженину а купил он на Колен...[?]. [Скоропис 17–18 ст.].

239. 2-й прим. Кир. 3005.

Арк. 2–25: Кни[и]га г[лаго]лемая Правила святыхъ Ап[о]с[то]ль и б[о]гоносныхъ ѡт[е]цъ старца іеродіакона Викотра для ради свѣдителя подписаль своею рукою и да не дерзнетъ ю никто из Донскія обители без моего вѣдома взяти подписаль 1712 М[і]сяця Септеврїя числа 10; а в Году $\overline{\text{а}}\overline{\text{п}}\overline{\text{с}}$ [1720] в м[і]сяцѣ Януарїй сїю ж самую книгу правилъ Святыхъ ради скудости книгъ Библіотеки С[вя]тыя чудотворныя Великія Печерскія Лаври Кіевскія пожаремъ ставшеяся в року $\overline{\text{а}}\overline{\text{п}}\overline{\text{с}}$ [1718] приложилъ до книгъ мало оставшихся в Библиотекѣ поменныя Лавры Печерскія Кіевскія и велѣлъ подписат[ь] мнѣ діакону тояжде Лавры постриженному сыну Веніамину, а для прямаго вѣроятїя своеручни подписался старецъ Викторъ и за сіе просиль дабы поминовень бываль в церквѣ С[вя]той Печерской при с[вя]т[ой] литургїи по всенѣвной бываемъ. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 26–33: Преосвященный Рафаиль Пантелеймонъ и паки Пантелеймонъ Елена Іоаннъ Гавріиль, Савва, Марїя, Герасим, и их сродники вси престаившїяся. [Скоропис 17–18 ст.].

Форзац 2: Сия книга ѡтца Виктора архидякона [проба пера]. [Цитування Кормчої].

240. 3-й прим. Кир. 5050.

Арк. 2–26: Декабра въ д[е]нь далъ сїю кни[и]гу г[лаго]лемую кор[мчая] сирѣчь правилникъ с[вя]тыхъ ѡт[е]цъ столникъ Афанасїй Івановичъ Дуровъ вѣрою и тщанїем ради своего себѣ спасенїа и родителей помановенїа в ц[е]рковь знаменїа Пр[есвя]тыя Б[огоро]д[и]цы и С[вя]таго оугодника єа Климента с[вя]щенном м[у]ч[е]н[и]ка папа римского при с[вя]щенникѣ Карпѣ Федоровѣ и при діаконѣ при Леонтѣ Федоровѣ а родители мои сїи суть Іоанна Петра Марїи Симеона Іларїона і молю вашу о г[оспо]дѣ любовь всѣхъ сослужителей Храма сего и которїи по сихъ будутъ с[вя]щенници и вси причетницы щедротъ ради Хр[и]стовыхъ да поминають сихъ имена по нихъ же дана кни[и]га сїа во время с[вя]тыхъ дѣйствуемыхъ животворящихъ Хр[и]стовыхъ таинъ, аще кто дерзнетъ взяти сїю кни[и]гу в домъ іменоватъ єа будетъ своею да убоится с[вя]тїмъ д[у]хомъ реченного словесе сего погубиши рече вса г[лаго]лющыя лжу всяк кто взимая ѡтъ таковыхъ вещей ѡтъ святаго дому разоритель с[вя]тыя ц[е]ркви именуется и воздасть ему г[о]с[по]дѣ страшный онъ и неѡбикновенный судїа на ономъ всенародномъ позорищи противу дѣл егѡ. [Півустав 17 ст.].

241. Лікарство на оспалий умисл чоловічий. – Острог: друк. К. Острозького, 1607. 4°. [183] арк.

Запаско, Ісаєвич 70; Петров, Бирюк, Золотарь 50 Кир. 795.

Форзац: przydomnością swą ... [заклеєно папером] / Niewielky iednak dzienkie ... [заклеєно папером] / ...wyporozniwszy złego min domowych / Statki tak żeby nadleczywszy wora / chodząc częstą tam dowie cnoty dwora / Ocieżyły te papire gnilemi / złego pisania literami swemi / I napelniły nie głowe mądrości / y rzetelney ksiądze doskonałości / Occupacy y Exercitiy szkolnych / nie tylko w Polszcze y tu nauk wolnych / Oboday ieszcze swojego pisanie / y ni cudzego, ci miły składania / Jak owa skalka naszey m przybywała / w cudzym piore tam wstydu sie z cudzey ozdoby persony wielkiemu: [заклеєно папером] Non magna lavdi huic pareti vedebit, qui... aut potius ipsis... [далі текст заклеєно папером]. [18 ст.].

Панє Довгалієвский, пожалуй напиши нову Пшєтику лѣкари рисо-вати... такъ десъ згубив хочъ на сємже папѣрѣ на пергамѣну [?]; Барзѣ ѡтступивти написа. [Скоропис 18 ст.]. [Текст збережений частково].

Adiuncta

... [початок заклеєно папером] Jana, Publica, Naves, Colosci, Amphitheatra, Mausolea, trophaeae / Item tempus, Nubium, serenum, breueu, longum, vernum, istatis... tumni, Hyemis, etc. / Hui refert antiquitate memoris saeculorum, astrorum, et Occasus Zodiaci facultas seu tam posse quam non posse aliquid facere, ad quam revocan instrumenta Socij auxilia. / Modus quo aliquid gestum est et Occasio / 3tio Adiuncta sunt quarem natura, tempore, ordine, ... cultu, consequentur Jama Infamiae Diuiciae egestas tena... promium. / Adiuncta personarum sunt scilicet personis adiungun, afortinaacasu ... a Natura Exempli gratia, Nataleo, Parentes, Patria etc. / Alia adiuncta sunt quae natura tribuit siurprese siue adiuncta prelabarem. / et Industriam, idque... in rebus Corporis, quales sunt aetas, Jama, ...Vires in rebus animi, ut sunt ingenium bonum habitus boni... mali / Indoles Eoregia, affectus diuinus propensio ad magna, Dicta, Jacta / Ex hoc Loco probauit Cicero potiuo a nodio milonem occisum, quam / Contra excoquod Milo Semper leges Patriae seruauerit, Aodius autem Vio lauierit.

Comparata.

Comparatio Rhetorica est collatio aliorum interese, inaliquo 3tio illio Communi, quo ad Conuentiam... disconuentiam / Triplici modu Comparata tractantur./ Amo a Maiori ad minus idquae... negatiue uq Forti primus hec- tor fueri Troiam non potuit, quomodo paris Effeminatus. [18 ст.]. [Вірші пол. і лат. мовами, можливо, належать Митрофану Довгалєвському, укр. поету і драматургу].

Punctum 3filb.

De Carmine Acrosticho Arithmetice / Chronostico et Cabalistico.

Acrostichon Carmen: qdo versus ita disponut ut primus est litae y

mediae y ultimae - efficiaet aliquae dictionem unam y pheres sic vg hoc
nn Sacrosanctis IESUS exprimunt in principio et fine sequentis versiculi.

In rebus tantus binae vjuncto mundi
Erigit humanus sensunt, laudare venustE
Sola salus nobis et mundi summa potestaS
Uenit peccatum pulchro dissolvere fructU
Summa salus cunctis notuit v saeculo TerriS

Item illud venerandum.nn MARIAE. in principio medio et fine imme-
diate versus positi exprimunt p exclamationem.

Orirgo (?) gemino quae iam dOminario in AntrO
Me modo me vateM protege quao tuuM
Accipe vota mei quae Ame ponuntur in arA
Respice me miseRa da mihi cuncta percoR
Ipsa etenim nato cum sIs tam cara tonantI
A nato per te votA tenebo, meA

Item tres illae dectiones, dulce nomen Iesus sigillanti in his versibus
describti.

Dulcia sunt Iesu, Nobis tua nomina dulci
Vel potius decturuserae O dulcissima melle
Laectaequae sunt ipse Meliora o dulcia nobiS.
Ciae propriae fugimusE terra porpute gressiU
Et tua prosamus sacra Nomina Christe dientes.

Item quoquae idem nomen Iesus, in uno Versu talit exprimit.

[Акrostих Митрофана Довгалевського на ім'я Ісуса Христа і Бого-
родиці Марії, лат.]

Тит. арк.: Петръ Могила Архієп[и]с[к]опъ Митрополит Кієвскій ру-
кою власною [підпис]; Изъ числа книгъ Библіотеки Кієво-Катедралной;
Изъ Библіотеки Кієво Катедралной. [Скоропис 17 ст.]. [Рукою П. Могили].

Арк. 1-2: Сія книжка раба Божія Павла Жабінського [проба пера]:
30 Маи 1639.

Арк. 113 зв., 128: Дарована в С[вя]то Софѣи от еромонаха Іосафа
Борисовича законника и жителя С[вя]то софѣского. [Скоропис 17-18 ст.].

Арк. 123: Wielebnemu Jgomosci Oycu Markowi Comi [?] winien
pultzecie Zlotego, y niehcemu odac a jego będa pozywac do Pana
Andreia Sataniwskiego. [18 ст.].

[Ред. правки до друк. тексту]. [Скоропис 17-18 ст.].

ЛІТУРГІАРІОН → СЛУЖЕБНИК

242. Макарій Єгипетський. Духовні бесіди. – Вільно: друк. братства,
1627. 4°. [48], 386, [22] с.

Кніга Беларусі 105; Петров, Бирюк, Золотарь 93. Кир. 727.

Форзац 1: Dziecie w niedbalstwie y nie cwiczeniu wychowuiący się /
rodzicow swych piękne urodzenie szpecą / Puer primum supere cepit /
Non permanebit spiritus meus in sterniem. [18–19 ст.].

Сия книга власная Макарий ѿца Ніцифора уставнѣка Zahogowskiego. [Скоропис 17 ст.].

Во ю[но]сти нехотѣще труждатис / во старости же злѣ пострада-
дати / Азь гордымъ противится / смиреннымъ же даетъ благодатеи.

Форзац 2: Na tym swiecie niema nic dobrego / że o każdymъ wiele
gadaią złego / Początekъ mądrości боiaźn Panska. / Зачало премудрости
страхъ господень.

Зачало премудрости страхъ господень / S: Makarij sposob życia
ukazanie prawdziwymъ zakonnikomъ w Rozdziele 19, list 196. [18 ст.].

Liber hic eximius est; Lexies tamen corruptus: 1mo quo ad Inter-
praetationem. 2do quo ad perscriptionem. 3tio quo ad Constructionem. 4to
quo ad Turpum. 5to quo ad Phisicam. 6to quo ad Thliam.

Арк. [11]: Сия книга монастыра Бѣлостоцкаго, сихъ книгъ: в [2].
Прим. з ВДС.

243. Мінея службова, вересень. – М., 1619. 4°. 6, 428, 87 арк.

Зернова 35; Петров, Бирюк, Золотарь 68. Кир. 866.

Арк. 1–28: Книга глаголемая Сентябрь м[еся]ць ц[е]ркви Велико-
м[учени]цы Єкатерины что у Царицына сѣнехъ и по челобитью тоя же
ц[е]ркви священника Іоанна Алексѣева отдана сия книга м[е]с[я]ць
сентябрь во віки... [обрізано] безъ выносу оную [?] Великом[у]ч[е]ницы
Єкатерины что за Москвою рѣкою навполье тои ц[е]ркви пресвященнике
Никифоре з братъею о Христе Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 3–29: ... марта... продана ц[е]ркви Великом[у]чен[и]цы Єка-
терины что за Москвою рекою попъ Іоаннъ Степановъ ц[е]рковнию
книгу Мінея мѣсець Сентеври Василю Іванову с[ы]ну Тарофевъ, а
подписаль я попъ Іоаннъ рукою своею. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки Черкаського Покровського жін. м-ря.

244. Мінея, грудень. – М., 1620. 4°. 369, 249 арк.

Зернова 39; Петров, Бирюк, Золотарь 73. Кир. 934.

Арк. 1–39: ... [заклеєно папером] лѣта зр̄...[?] декабря въ а̄ [1] д[е]нь
сію книгу гла[го]лемая Мінея м[е]с[я]ць декабря печатъ московская
благовестъ ц[е]рковная домовая С[вя]тѣе и Живоначално[й] Троицы
и с[вя]того Трідневнаго воскресения и соборъ Архистратига Михаила
куплена на домовлѣ церковные... при старостехъ ц[е]рковныхъ Афонасе
Іванове сыне Сабина и при дружине Ісакове сыне Серебряникъ подписалъ
сію книгу глаголемую Мінею вдовой попъ Никифоръ що Іванов [ско-

ропис 17–18 ст.]; а потомъ о душе означенно [?] пожалована Господиномъ майоромъ Филипомъ Перфиревіемъ Нѣловымъ от ево руськой ц[е]ркви ц[е]ркви Благовѣщенской Б[огоро]дици что в Мишихно[в]е. [Півустав 18 ст.]

245. Мінея, січень. – М., 1622. 2°. 3, 284, 205 арк.

Зернова 43; Петров, Бирюк, Золотарь 78. Кир. 4267.

Форзац: ... Мѣнея... генварь посылается в Белую Крыницу октября к [20] 1859.

Арк. 148зв.[3-го рах.]: рн [7150=1642] июня въ 5] продал сию книгу м[е]с[я]цъ Генварь торговому ч[е]л[о]в[е]ку Богдану Орефьеву Переславле Резанска изнутри города пречистенской поп Семион Иванов а подписал своєю рукою [Скоропис 17–18 ст.]

Прим. з б-ки ПДС.

246. Мінея, лютий. – М., 1622. 2°. 274 арк.

Зернова 45; Петров, Бирюк, Золотарь 79. Кир. 849.

Форзац: Пожертвовано московскою купъчихою для Скиту Слободы Замотва для инокинь объще пользования в богослужениях и споручено подъ сохраненіе и распорядженіе кромѣ присвоения и продажи нетъ благословѣнія. А вообще пользоватца и молитца [з]а упокой Аврама московска купъчиха Дарья Давыдовна Морозова. [19 ст.]

Арк. 1–2: Сия книга войска Уралскаго старшинскаго сына Єфрема Бородина.

Арк. 1–131: Лѣта 7132 [7132=1624] году м[е]с[я]ца Генваря в 5] д[е]нь сию книгу г[лаго]лемую Минѣю м[е]с[я]цъ Феврал положил на Углич в Олексѣевской м[о]н[а]ст[ы]рь Яфим Телепнѣвъ тогож м[о]н[а]ст[ы]ря при строителе старце Мисаиле з братеей. [Скоропис 17 ст.]

247. Мінея, листопад. – М., 1623. 4°. 605 арк.

Зернова 47; Петров, Бирюк, Золотарь 81. Кир. 159.

Арк. 1–25: Книга Миния м[е]с[я]цъ ноємврий вѣра и обещание рож[де]ства Б[огоро]дици и с[вя]того славнаго пророка Илии всего мира, а кто сию книгу снесет или запродасть, или заменит и судя ему есть и пречистая б[огоро]д[и]ца Илия пророк, а наши родители исцы ему, а подписывал Ильинскої поп Никита по мирскому велѣнію.

Прим. належав московскому купцю М. Маклакову.

248. Мінея загальна. – К., друк. С. Соболя, 1628. 2°. [2], 260, 17, 12 арк.

Запаско, Ісаевич 173; Петров, Бирюк, Золотарь 101. Кир. 5590.

Арк. 10–31: ... ку хвалѣ... [заклеєно папером] с[вя]тѣи и ченци читатє, а за нас грѣшных и ж[е]нѣ наших и дити наших искони и родителии наших Б[о]га с[вя]того просѣте за нас грѣшних. А надали есмо еи до ц[е]ркви ку храму с[вя]того Воскресения у мѣстѣ у градѣ спасаємомѣ Бряславли при державѣ пана Адама Калиновского старости бряславского пана на тен [час]... [заклеєно папром і зрізано під час реставрації] милостивого а при влади... бряславского. А кто би мял сию книгу от ц[е]ркви ѡтдалити до иншого мѣсца ... [заклеєно папером, зрізано] тиі [318] на вѣкомѣ аминѣ. [Скоропис 17 ст.].

Арк. [5 зв.]: *Ponieważ C[hrys]tus Pan od samych pieluszek aż do samey krzyżowey swoiey smierci wszelkie przesladowania wszelkie ... ponosił na bobą żadney nie będąc grzechowi... podleżley tylką iedynie dla tego daiąc nam iaki namiar dóbr dobry przykład do zobierzenia naszej u tego wo nam sprawiedliwe droge niegdys ostrym czer... adamowym grzecham...*

Арк. 63 зв.: Азѣ с[вя]щено ієромонах Леѡнтіѣ Зулѣнскіѣ Чину с[вя]таго Василіѣ Великаго Резидентѣ Красногорскіѣ з виражной волѣ его милости Преподобнѣйшаго Господина ѡтца Андреѣ Бенієцкаго Л.С.В. Велик [?] Архимандрита Ѡвруцкаго ѡфѣцияла М.К. ведлугѣ постановленя Церкви Православной и каноновъ с[вя]тихъ ѡтець исповидшеших трієхъ заповѣдехъ далємѣ шлюбѣ малженства С[вя]таго Вєлможному его м[и]л[ос]ти Пану Гавріилу Сушчанскому Проскурѣ з ієѣ милостію Пано Агафѣєю Дубчанкою в Монастирѣ Красногорском Року Б[о]жіѣ *дѣшлг* [1733] м[і]с[я]ця Іюня дня *ѣ* [7] при годних вѣри свѣдителєх Ивану Алекдсандри Шинявском и П: Петрѣ Третьяку и прочих ихъ мил[о]стях, а ѡсобливе при асистенції велебних ѡт[с]ѣцъ Іѣкова Брухавскаго презвитерѣ корнинском, и Андреи Мѣхайловиче Пароху ѡстомскомѣ и прочихъ. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 96 зв.: Сє минєѣ общая куплена к Рожєству Х[ристо]ву в Києвє стоячой року Б[о]жого тисєча шєстѣсотѣ сємдєсѣтѣ пятого м[і]сѣця Сєптєврѣя дня *кѣ* [25]: При держави благочєстивого Господина [?] Царѣ и великого князѣ Алексіѣ Михайловичѣ всеѣ великою и малой Россіи Самодержца, за ктиторства Иоана Пилиповичѣ / Иванѣ Лаврєновичѣ Малчєнко ктитор рукою власною. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 200 зв.: Сіѣ книга рекомаѣ Минєѣ Красногорскіѣ ѡбитєли: А хто би еи малѣ ѡтдалити ѡтсіоля проклят будє нафѣтєма. [Півуєстав 18 ст.].

Подписутєѣ строитель Красногорскіѣ ієромонах Пахоміѣ рукою власною [підпис і малюнок руки]. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

249. Минєѣ службова, березєнѣ. – М., 1645. 2°. 307 арк.

Зернова 176; Петров, Бирюк, Золотарь 159. Кир. 2992.

Форзац 1: ... [заклеєно папером] месешная Минея ... мартъ посылає...
Белою Крыницѣ октября вѣ [12] 1859. [Півустав 19 ст.].

Арк. 3–20: Сия книга глаголемая Минѣя переданая [?] з мѣского
внутри города ц[е]ркви Рож[де]ства Христова і великого святителя
Хр[и]ст[о]ва Чудотворца Николая и святых великом[уче]ницы Єка-
терины. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 32: Сия книга Ц[е]ркви Рож[е]ства Хр[и]стова что в Городѣ.
[Скоропис 17 ст.].

Арк. 48: „ѡψі [1710] сего м[і]с[я]ца положена риза на Тихвинскую
Б[огороди]цу в сие число прислужилъ тоя ц[е]ркви попъ Герасимъ
Феѡдорове весомъ полтора фунта д̄ [4] золотниа цѣна Б[о]гъ вѣсть.
[Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки ПДС.

250 Минея службова, квітень. – М., 1645. 2°. 242 арк.

Зернова 181; Петров, Бирюк, Золотарь 160. Кир. 2995.

Арк. 1–20: Сия книга ц[е]ркви Р[о]ж[де]ства Хр[и]ст[о]ва, что в
Городѣ, а подписал тоя ц[е]ркви попъ Герасимъ Феѡдоров сие, а кто
сию книгу украдѣтъ анафема да будет. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки ПДС.

251. Минея загальна з святковою. – М., 1650. 2°. 6, 756 арк.

Зернова 221. Кир. 942.

Арк. 1: Ігумена Євдокима.

Арк. 1–39: Сія с[вя]тая книга священно инока Каріѡна коупилъ въ
слободѣ Радули оу Степана Климовича Костылева ценою пятьдесятъ
рублей 1814 году м[і]с[я]ца сентебря з̄і [16] д[е]нь с[вя]щенно инока
Каріѡна, Максаковского м[о]н[а]ст[и]ря... [далі обрізано]. [Півустав 19 ст.].

Арк. 2–19: Книга рабѡмъ Божимъ Ангдреємъ купленная въ го-
роде Борзнѣ подана въ монастырь Черькаский женский Казаньский
божия матери. [Скоропис 18 ст.].

З б-ки Покровського жін. м-ря м. Черкас, Київ. губ.

252. Минея службова, травень. – М., 1646. 2°. 441 арк.

Зернова 184; Петров, Бирюк, Золотарь 167. Кир. 850.

Форзац 1: № 25 Пожертвована московскою купчихою для скиту
Слободы Замотья для инокинь обще пользования в богослужениях и
споручаю подѣ храненіе и распоруженія кромѣ присвойства и продажи
нетъ благословенія. А вообще пользование и молится за упокой Ав-
раамія. Дарья Давѡдовна Морозова. [19 ст.].

253. Мінея службова, червень. – М., 1646. 2°. 343 арк.

Зернова 185; Петров, Бирюк, Золотарь 168. Кир. 842.

Форзац 1: №23 Пожертвована сія книга въ Замотенъській женській Скитъ вообщє пользованіє для богослуженія кромѣ присвойства и продажи воспрещается. А молитца за упокой Авраама Московская Купъчиха Дарья Давыдовна Морозова. [19 ст.].

Арк. 1–26: Лѣта ̅ѣр̅ѣ [7165=1657] года сию книгу г[лагол]емую м[іся]цъ Юнь положил до Спаса Х[ри]ста... і пречистыя Б[огороди]ци Чеснаго і славнаго рожества і святаго Івана Богослова і святых жен миронисиц при попѣ Мартини Никитина сына прихожанин той ц[е]ркви Іван Никитин с[ы]нъ Утьников і ту сию книгу із ц[е]ркве не вознести ни продати не отдат ни заложити неко[м]у... єи въ той ц[е]ркве во веки амѣнь [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

254. Мінея службова, серпень. – М., 1646. 2°. 494 арк.

Зернова 187; Петров, Бирюк, Золотарь 170. Кир. 857

Арк. 1–91: ̅а̅ψ̅в̅ [1702] Годъ августа в̅ [2] день в ц[е]рковъ Б[о]жию святыхъ и праведныхъ его [?] от[е]цъ Иоакима і Анны что за пушечнымъ дворомъ по своихъ родителейъ далъ сию книгу московского ряду посацкой человекъ [?] Кирила Феофилактовъ Водопьяновъ прѣосвященникъ Василий Михѣвичъ ... [витерто] и той ц[е]ркви сию книгу никому не вынести и не продат[ь] и с под[ал]ши не отдат[ь], а будет кто по немъ священникъ Василий будетъ Василий у той ц[е]ркви своих родителей поминить, а будет кто сию книгу из той ц[е]ркви вынесетъ или продастъ или заложитъ и тому судия Б[о]гъ в сѣмъ вѣцѣ и в будущемъ аминь, а будет кто сию книгу станеть продават[ь] и кто будет покупат[ь] тою книгу и ащѣ [?] просит порукомъ [?] прохоцкихъ людей тожъ ц[е]ркви кто близ тоє ц[е]ркви живѣтъ. [Скоропис 18 ст.].

Арк. [594 зв.]: ̅а̅ψ̅а̅ [1701] г[ода] августа въ ̅θ̅ [29] д[ен]ь ц[е]ркви Николая Чудотворца что на новомъ Ванковѣ обеще пополам Петръ Ивановъ за его моне продали сию книгу м[і]с[я]цъ Н[оя]брь августъ которую куплен поздравиви великомученика С. Горьгия что умьре с той ... за чистые ... руку приложил. [Скоропис 18 ст.].

255. Мінея службова, вересень–листопад. – М., 1666. 2°. [1], 473 арк.

Зернова 315; Петров, Бирюк, Золотарь 240. Кир. 4983.

Тит. арк.: До числа книгъ Библіотеки Кієво-катєдральной надлежит. [19 ст.].

Сія книга єст Варлаама Ясинского М:К. [Скоропис 17 ст.].

256. Мінея загальна з святковою. – М., 1674. 2°. 4, 594, 42 арк.

Зернова 338; Петров, Бирюк, Золотарь 252. Кир. 203.

Арк. 1–19: Лѣта ̄зрїв [7182], а ѡт воплощенїя г[оспо]дня ̄ахѡд [1674], М[і]с[я]ца августа в Ѳ [9] д[е]нь из царствующаго и пресловѣщаго великаго града Москвы, ѡбители с[вя]таго архистратига Михаила и С[вя]того чудотворца Алексѣя митрополита Киевскаго і всея Русїи, аз архимандрит Варнава дал сїю книгу во храм Воскресенїя Хр[и]стова, иже в Киевѣ под м[о]н[а]ст[и]рем Печерским во помяновенїе родителей своих Антонїя і Ирины і их сродников. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Поступилъ къ церкви Киевопечерской воскресенской діаконъ Яковъ Павловъ Романовскїй 1828го года февраля 27 го дня священникъ Петръ Гороновскїй поступилъ къ вышеписанной церкви 1832го года февраля 20 го дня на мѣсто отца своего протоіерея Афанасїя Гороновскаго уволеннаго... по слабости здоровья. [19 ст.].

257. Мінея загальна. - К.: друк. лаври, 1680. 2°. [11], 508, [11] арк.

Запаско, Ісаевич 584; Петров, Бирюк, Золотарь 271. Кир. 119п.

Арк. 158–293: Сїя книга глаголемая Празднѣя купленная Рабомъ Б[о]жиимъ Антономъ Бѣгуномъ далъ за ней рублей пять р. 5. до храму святителя Хр[и]стова Николая мѣстечка Ворсовки за держави Пана Петра Прушинскаго вѣчными часи нѣхто ея не можетъ отдалити от храму више вираженнаго под неблагословенїем животворящїя и нераздѣлимїя Троицы отца и сина и С[вя]таго Д[у]ха нинѣ и присно и вовѣки вѣков Аминь кромъ продажѣ, бо есть до отпави книги без ней можна, ѡбийтися писалъ Рабъ божїй Геѡргїй Смолнѣцкїй дякъ ворсовскїй в року Божиимъ 1765том за старшини Братства Андрѣя Бѣгуна, Ѱпанаса Горбача, Стефана Бѣгуна, Василя Ходюки, Петра Косинскаго, Макара Бѣгуна, Феѡдора Пилипенка и всяя Громади Ворсовской сїю не можетъ нѣхто ни отдалити анѣ токмо продати и оу Храмѣ Св[я]тителя Хр[и]стова Николая грошѣ тии оу скринцѣ положить или нїякую потребу церковную оупотреблять, а ежели хтоби малъ сему запису противится не могл би такъ чинитъ противко запису сего, то будетъ буд[е]тъ на страшномъ Судѣ судится пред самимъ избавителемъ нашимъ ведлугъ запису во имя отца и с[и]на и С[вя]таго Д[у]ха нинѣ и присно и во вѣки вѣков Амѣнь. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

258. 2-й прим. Кир. 120п.

Арк. 1–9: року ̄аψка [1721] мѣсяця декамбрия числа ѱ [8] тшаниемъ ѡтца Николая Витачувскаго и за Павла Витачуско ктитара купили сїю книгу глаголемую Минею до храму церкви Воздвиженїя Честнаго Хреста до села Витачева и дали денег за ней купъ десят и так денги

складали братчики, а хто би колвек могль и[н]тересоватися анафема. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 61–70: Во имя ѡтца і с[и]на і С[вя]таго Д[у]ха аминь. Сїя книга рекомая Менея Чеснаго ѡтца Іѡана Данилиевича [текст закреслено] Видовича Презвѣтера Свято Преѡбраженского Городиского а жителя бѣлицкого куплена готовими грошми зол[отими] шеснадцет для того еи подписалъ рукою своею і хто би малъ сїю книгу встручатися ро-ссудитися зъ мною на ѡномъ свѣтѣ аминь. [Скоропис 17–18 ст.].

259. 3-й прим. Кир. 121п.

Форзац 1: Друкована ця книга Минея в Київі, в друкарні Печерської Лаври за ігуменства Інокентія Гізеля, в Царювання Царя Московського Хведора Олексіевича з 1676 го по 1682 й рік, якого саме року невідомо замітив К. Хв. Марченко 1925 року літом.

Арк. 1–12: Року ̄аѳθ [1709] Декаврия к̄а̄ [21] мы братство С[вя]то Николские Грилѣвѣские купилисмо сїю Книгу глаголемую Минею за отца Григория Потаповича священника... [витерто] будущого в Б[о]гу-слави, за ... [витерто] суму копъ ѡсмь, до храму С[вя]т[ите]ля Х[ристо]ва Николая на хвалу Б[о]гу во Троици с[вя]той славимому і всѣмъ с[вя]тымъ. А на ползу і отпушение грѣхов н[а]ших. А хто би важився сїю книгу ѡт вишше реченнаго сего храму ѡтдалити на такового ... [заклеєно папером] [триста] і осѣмьнадесят а собравшихся іже во Никеѣ. [Скоропис 18 ст.].

260. 4-й прим. Кир. 466б.

Форзац 1: Сия книга рекомая Минея на годъ цѣлий... плати за гр... котораю више реченная книга ѡправно въ Вѣнници старозаконникъ ѡбрестѣ, за которую то ѡправу дано к̄д̄ [24] полских пять 5 котории денги за тую даль з своими брати Іѡанъ Григоренко братчикъ здешний въ году 1793 го М[і]с[я]ца Ноємврия дня 20. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1–13: Року Б[о]жого ̄ахїд [1684] М[і]с[я]ця Януария дня θі [19] я рабъ б[о]жий Іѡан Калениченко ѡбивател Немировский із женою своею Палагиею і синами своими на імя Григорий Саввою Захара Іѡан: із дочкою своею Єленою купилесмо сїю книгу рекомую на имя Мѣнию общую за злотих в̄і [12] за свое здравие еі за ѡтпущение грѣхов і придал еи до храму Покрови пр[е]святой Б[о]городици ... [заклеєно папером] вилговцев, а хтоби еи мѣл ѡтдалити ѡт сего храму ... [заклеєно папером] виш реченаго попъ или дяк любо которго чина... таковий нехай буде проклят... пред Страшним и нелицемѣрным судією на Страшном судѣ вовѣки Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 14–31: Купилъ сїю книгу рекомую Мѣнея с[вя]щенный іерей

Кириль оу св[я]щ[е]нного ієрея Іякова обивателя Немировского за свои власнии грошѣ за левовъ: вѣсѣмъ при особахъ честнихъ на имя Юхимовѣ Морозенковѣ и Феодорови Юрченкови, котрии ему дали на неи... [заляпано чорнилом] року б[о]жїя ѿп[р]авд[ан]ї [1714] мѣсяця Іюня дня аї [11]... дали ему яко родичу по женѣ его, а хто би малъ ѿт него ѿтдалити и ѿт родителжй его таковой будетъ проклятъ анафема. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 32–34: Азъ священно ієрей Гаркушенко... [заклеєно папером] ієрея Кирила Гаркуш[енка].

261. Мінея службова, жовтень. – М., 1690. 2°. [1], 376 арк.

Зернова 425; Петров, Бирюк, Золотарь 309. Кир. 3073.

Форзац 1: Сїа книга дана ест Варлааму митрополиту Кїевскому: Мос[к]вы. [Скоропис 17 ст.].

Арк. [1]: Сїа книга ест Варлаама митрополита Кїевского. [Піву-
став 17 ст.].

Арк. 376 зв.: Григора Осипова. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 2: зтд [?] [7304 = 1776] Года іюня въ л̄ [30] день Книжнаго ряду [?] / Степан Филипов с[и]нѣ Макаренков продал / Сїю книгу за полно і не за перемешку сена [?] / Неполна іли перемещена і нѣ пере-
мени / і подписал своєю рукою... [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

262. 2-й прим. Кир. 3074.

Арк. 1–4: Сїю Минєю надал на Пещеру Пр[е]п[р]од[обного]: Феодо-
сія ц[а]рскій именитый чл[о]в[е]кѣ бл[а]городный Раб Б[о]жїй Гри-
горій Дмитриевич Строганов Року ѿхѣг [1693] Іануарїа а̄ [1] дня.
[Піву-став 17 ст.].

263. 3-й прим. Кир. 223.

Арк. [1], 1–44: Лѣта ѿс̄а [7201=1693] Годъ Марта день к̄а [21] по
указу великого г[оспо]д[ина] Святѣйшаго Киръ Адриана архієпископа
Московскаго і всея Росїи і всѣхъ сѣверныхъ странъ патріарха по приказу
книгъ печатного дѣла дана сїя книга Минѣя М[і]с[я]ць октоврїи Кїева
Верхнего Города вново построеном д[і]в[и]ч[о] Софейской м[о]н[а]ст[и]рѣ
в переплетѣ безденежно по челобитїю того ж м[о]н[а]ст[и]ря игуменьи
Агафїи с сестрами. [Скоропис 17 ст.].

[Аналогїйні записи в Мінеях за березень і травень. Кир. 227, 3087].

Арк. 45–75: Нынѣ ж оной Софейской Дѣвичий м[о]н[а]ст[и]рѣ
іменується Кїєво богословскимъ м[о]н[а]ст[и]ремъ такожъ і теперъ
Дѣвичий и іс того м[о]н[а]ст[и]ря сїя книга по ѿщему согласїю ігу-

мениі Ѡанфиі Протанской з сестрами в маєтностѣ в село Креничи до церкви Покрова Пресв[я]тія Б[огороди]щи дана. [Скоропис 18 ст.]

264. Мінея службова, вересень. – М., 1690. 2°. [3], 386 арк.

Зернова 424; Петров, Бирюк, Золотарь 308. Кир. 3072.

Форзац 1: В Б[ог]у превелебный Господине ѡтче Иннокентый Д[у]ховный Кієво пещери Ѡеѡдосієвской. Мой зѣло превозлюбленный и прелюбожелательнѣшій в д[у]ховности велще зычливый мой Бл[а]годѣтелю.

Бл[а]гаго добра желаю Превелеб[ности] Твоей ѡт наивышшаго Вл[ады]ки Г[оспод]а н[а]шего Исуса да будет со всѣми Вами поспѣшествующѣ во всѣхъ бл[а]гихъ во вся дни живота Вашего в здравіи и душеспасителном пребываніи на многіе лѣта. Вся сіа получитьи желаю. Любо страною далеко разлучихса ѡт Васъ, так же, не в забвеніи моемъ тылко в пріазнѣ и любвѣ зычлой и горячести моеей ку велебности твоеей ѡтзываюса на всегда жичливым пріателемъ и с[ы]ном д[у]ховным. Желаю еще болше не черниломъ но оусты ко оустомъ г[лаго]лати з Превелебностью твоею. Аще ма Г[оспо]дь Б[ог]ъ твоими м[ол]и[т]вами с[вя]тыми жива здравіи тѣлесном представитъ. А теперъ в скорѣ хартію к вам на сей часъ посылаю и всех вас молю вкупѣ незабвенно о здравіи и любвѣ и страстѣ Б[ож]іи пребываи многолѣтно да и о мнѣ сами чайте не забвенно м[ол]ю любви вашея. Ѡ себѣ же самом писанем посылаю какъ мене Б[ог]ъ вашими м[ол]и[т]вами здравіемъ милуетъ. Тутъ же Превелебности твоеей д[у]ховному моему ѡтцу Иннокентію по слову моему и ѡбѣщанію ѡі [12] мѣней мѣсачныхъ, посылаю з ч[ел]о[ве]ком моим, и м[ол]ю твоея Превелебности изволь в здравіи прінасти. При семъ м[ол]и[т]вамъ Вашимъ самого себе ѡтдаю з поволностью оуслугъ моихъ.

[Іншим почерком]: З Нижнаго Града. Року ѡхѣв [1692]. М[іся]ца декавра ѡі [15] дня. / Ихъ Ц[ар]ского, Пресвѣтлого величества именитый Человѣк / Григорій Дімитрієвич Строганов [підпис]. [Скоропис 17 ст.]

Арк.1–4 [остан.рах.]: Сію Минію нада[л] на Пещеру Прп: Фео[до]сія ц[ар]скій именитый ч[ел]о[ве]къ, Бл[а]городный р[аб] Б[ол]жій Григорій Дімитрієвичъ Строганов Року ѡхѣг [1693] Јануаріа ѡ [1] Дня. [Півустав 17 ст.]

Прим. з б-ки КПЛ.

264а. Мінея службова, березень. – М., 1691. 2°. [1], 248 арк.

Зернова 430; Петров, Бирюк, Золотарь 321. Кир. 3083.

[На форзаці відтворено запис, аналогічний записові в опису № 264].

Арк. 1–5: Сію Минією и прочіи ѡі [11] надал на Пещеру Пр[е]п[о]

д[о]бнаго Феодосіа Ц[а]рскій Ч[е]л[ове]къ именованъ, Бл[а]гор[о]дный Раб Б[о]жій Григорій Дмитриевич Строгановъ Іануарія, а [1] дня Року 1693. [Півустав 17 ст.]

Прим. з б-ки КПЛ.

265. Мінея службова, грудень. – М., 1692. 2°. [1], 374, 16 арк.

Зернова 441; Петров, Бирюк, Золотарь 323. Кир. 239.

Форзац 1: 1799 года генваря 21го дня священникомъ Максимомъ Александровским и ктитормъ Евстафаюемъ (?) Березовскимъ уговоренъ ... до Преображенской церкви понамаремъ за цену ходячей монетою рублей о[с]емь в чемъ и роспискою ствердили, а и на оной росписали своеручно подписался Иванъ Сакуновский синъ дячковски. [Скоропис 18 ст.]

1796 года марта 4 дня / опридилися діяконъ Тарасій Анушевскій 1834 года мѣсяця декабра 23го дня.

Арк. 3–6: ... церкви Прѣображенія Г[ос]п[о]дня Кієвоподолской.

Арк. 16 [ост. рах.]: Федор Семенов. [Скоропис 18 ст.]

266. Мінея загальна. – М., 1632. 2°. 416 арк.

Зернова 90; Петров, Бирюк, Золотарь 113. Кир. 861.

Арк. 2–5 [1-й рах.], 1–4 [2-й рах.]: Сия книга глаголемая Миня общая купеческаго человека, а ниже сего значить Бабыля Потапа Раздорского его Превосходительства аценкѣ дана 116 д. приятельский Патапъ. [Скоропис 18 ст.]

Арк. 1–29 [2-й рах.]: В 7370 [7370=1762] Году Марта в 30 д[ень] куплена сия Книга Минѣя общаа Коширскыго уѣзду села ц[е]ркви у дячка Феропонтова с[и]на Попова на Тулѣ в д[е]веч м[о]н[а]ст[и]рѣ на казенные д[е]нги при игумени Марфе Игнатевей, а дала рубля. [Скоропис 18 ст.]

Арк. 41–119: Сия книга глаголемая Мѣнея опѣщая (!) продали возлы города Успенскаго Д[е]веч[а] м[о]н[а]ст[и]ря попы Овсигниі (?) Ивановъ да Алексѣи Мефодевъ да діякон Раман Казминъ а буде ... [заліплено папером] сию книгу въступилеи і тому судия Б[о]гъ, а купил сию книгу по ѡбещанию своему града Тулы козенному кузнецу Осѣю Моисѣву. [Скоропис 17–18 ст.]

267. Мінея. – М., 1681. 2°. [1], 4, 727 арк.

Зернова 368; Петров, Бирюк, Золотарь 280. Кир. 3060.

Арк. 1–140: Надал сию книгу глаголемую Минею общую зъ празъничною Василий Ризенко мещанин киевский до храму ... [текст обірвано] Введения Пресвятия [Богородицы] в Києви за ѡтпущение грѣховъ и сия книга не повинна ѡт той церкви ѡтдалена быть, а

хтоб сию книгу мѣлъ ѡтдалит ѡт ѡной церкви да взищен на том Г[оспо]ду Б[о]гу. [Скоропис 18 ст.].

[Василь Ризенко згадується в діаріюші М. Ханенком у зв'язку з чолобитною Софронія Лухудева до москов. віце-губернатора бригадира Воейкова про завершення судової справи київського міщанина Василя Ризенка, лист 1722 р.]. [Ханенко Н. С.31].

268. Новий Завіт. – Кутейно: друк. Богоявленського м-ря, 1652. 4°. [5], 126, 500 арк.

Книга Беларусі 160; Петров, Бирюк, Золотарь 194. Кир. 463.

Форзац 1: Сія книга Євангѣліе дерѣвни Обломихина крестьянина Ємѣльяна Александрова господина Фон Мѣндина Ивана Владимѣровича и помѣщицы Єкатѣрины Владимѣровны Илашкѣвич, а в домѣ у Алѣксандра Івановича 1861 года. [19 ст.].

269. 2-й прим. Кир. 4369.

Арк. [2–5], 1–2: Вуяхевича Высочинского писара Вой[скового] Єнералного дарованная року „а̄хо̄е [1675]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 3–8: Року „а̄ψ̄в [1702] Сию книгу честний Г[о]сп[о]д[и]нѣ ѡт[е]цѣ Димитрий схимник Печерский, за вписане в Синодик поминалн[ий]... при инших датках далъ м[о]н[а]ст[и]ру С[вя]то Н[икольскому] П[устинному] К[иевскому], которую аще кто з монастыра собѣ привлащит дерзнет Анафема да будет. [Скоропис 18 ст.].

270. Октоїх. – Цетинье: друк. о. Макарія, 1494. 2°. [269] арк.

Петров, Бирюк, Золотарь 29; Зданевич 510. ІА 191.

Форзац: Новаае Ненко Атанаско Гавриле Димитриа гродане; Село Бонца погъ Стоко приложи сия Богад... книга светомо Иѡвану кокеетъ і го простити узетъ да еетъ проклетъ ѡт триста ѡ[с]ми Иѡвана Предитеч; Село Брезово; Въ лето „з̄си [7208=1700] това вмре [!] мина по земля едно чудо много чловеци не беха виделе филь беще големъ щом не можетъ да кажитъ члвеку со умъ толико беще големо сажень и поль високъ в длгъ а широкъ тогахаа ѣавато беще светъ множасто мужи и жени, и турци, и деца, и я сам видохъ сомо очи поминаа мсць август с̄ [16] днѣ [сербо-хорв. мо., авт. перекл.: У 1700 році на цей час пройшло по нашій землі одне диво, якого багато людей на бачило. Це був слон великий, такий що не можна уявити, людським розумом настільки він був великий, півтора сажень висотою, довгий і широкий. Тоді зібралося багато людей, чоловіки і жінки і старі і діти, і я сам бачив, як він пройшов перед моїми очима місяця серпня 16го дня]. [Известия церковно-археол. общ. КДА за 1893. – С. 26-28].

Въ лето зси това време мина по земла едно чудо много чловеци не беха виделе филь беше селоло Бела црѣвка п[аун]а Саботко еденъ Стониа пауна за здраве: шхн ченица... себе: цвето. [Півустав 18 ст.].

[Південно-руські вірші 18 ст.]:

Єгда придеть конецъ вѣка Б[о]гъ ѿт Деви родисе. / Спасъти хотия человека самъ чловѣкъ явисе. / За презелно свою Благость восприялъ естъ нашу слабость Даби восъвеличилъ насъ. / Поп Адаме ликуи Єву се ву плоть вашъ прорасте. / Изнесесея с[вя]то Древо во вертепѣ процвете. / Вмиръ врагъ похоть истребетсе на семь дровѣ умертѣтсе крепостию Божества. / Прочъ отиди печаль всяка Да восъп[ри]метъ ми лиру. / разжзнетсе темность мрака Днесъ восъсия светъ миру / Хо-та в сехъ насъ просветити осветити искупити самъ своюю кровию / Срадуитесе вси намъ леси зеленитесе лу[га] Восъшумите ви Дрevesa вѣтви земного Круга / В Спасъ бо приде обновити всяку тваръ одарити щедротами своими / Умъ похвалю восперите Благодушествующе. / Уста в песняхъ отверзите тайно ликовствующе. / Чистимъ сердцемъ и удеси всеми чувствами и телеси славословите его. [Скоропис 18 ст.].

Колись ця книга належала храму Св. Іоана Хрестителя в с. Брезові.

Книга подарована КДА керівником Російської Місії в Єрусалимі архім. Антоніном Капустиним з приводу 400-річчя друкарства в Черногорії.

271. 2-й прим. ІА 192.

На обгортці: Fragmentum Octoëchi a Georgio Cernajewič Cetinii in Montenegro a.1494 edito Illustriss D[omi]no Baroni Choudoir oblatum a Paulo Josepho Schafarik Pragaе 1841. Oct. d. 5.

Pleniorem libri descriptionem vide in ephemeridibus Jahrbücher der Literatur. Wien 1829. Ad. 48. [Зданевич 511].

272. Октоїх. – М.: друк. А. Невежи, 1594. 2°. 483 арк.

Зернова 12; Петров, Бирюк, Золотарь 32. Кол. Вітта 13.

Арк. 2: К[н]ига охтай Г[л.] ̅ [5] и Гл. ̅ [7] ̅ [8] глосу... Іванавский Івана Василіва с[и]на Конанова выменена в Великом Новгородѣ при неметцких лудехъ у Черного Священника у Иосифаво Рудого; Івана меншого Каратова. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 5–33: Лѣта ̅т̅г̅і [7113=1605]го, далъ в Староу Роусу с[вя]-тѣиш аго патріарха, Ієва мѡсковскагѡ всея Роусіи архидіакон Алимпіи Василіев сынъ Радев сію книгоу Охтай пятигласъ шестои, и седмои, и ѡсмои въ обитель Ч[ес]тныя Лавры Ч[ес]тнаго и сл[а]внаго еѡ оуспеніѡ ?р[е]с[вя]те[и] Б[огороди]щи и с[вя]тыхъ женъ мирносиць Девичіа монастыря по своихъ родителей [відрізано] С[вя]щ[е]нноінока Варлааміа

инокоу скимницоу Дарію Вассоу и ихъ наследникѡвъ. [Півустав 17–18 ст.].

273. Октоїх. – Дермань, 1604. 2°. 335, [1] арк.

Запаско, Ісаевич 64; Петров, Бирюк, Золотарь 44. Кир. 573.

Арк. 13: Сия книга Октоихъ надана до церкви Рокитенской Храму Оупения Богомотере навѣки аминь; Помощь моя от господа сотворшаго небо и землю. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 1–15 [2-го рах.]: Азь Климентий Черетенка мѣщанин Степанский даю сию книгу гл[а]г[о]лемую Октоікон во Славу [?] воскресн... [заліплено папером] до Церкви устроєнь в селѣ Рокитном во похвалу же Пр[есвя]тая Б[о]г[оро]д[и]ца и всѣх С[вя]тых юже от церкви выше реченное неотемлему всегда желаю. Аще же кто дерзнет отяти да отъ сицевы дерзнувший ж... благословенная [?] в нихъ сицеву съ то такским сотваряна клятву от Св[ят]ых отецъ на вселенских Соборахъ наложено священныи извержению людин же весма отлученію от пречистаго комканіа [причастя] подпадает аще взятое не отдастся церкви. Сия же прощенія ради грѣхов в церковь вдана ест року от воплощенія Б[о]ж[и]я Слова дхїа [1681] М[і]с[я]ца Декамврия дї [14] дня [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 5 зв. [3-го рах.]: Смотриль всюю книгу села Рокитного Поповичъ Іоанъ Батуревичъ [підпис]; Nayswiętsza ranno Formuj moię genke abym opusał [!] Sina twego meke. [18–19 ст.].

Принадлежить в церковь Рокитнянскую священникъ Денись Асьнелецкій. [19 ст.].

274. 2-й прим. Кир. 5551.

Арк. 11–28: Изъ духовни наши С[вя]тѣшаго патриарха Рафаила из екзархи его Гедимина Болобана владыки лвовского во градѣ Доброствори умыслиша братія ремесла коварского купно со стелмахи сию с[вя]тую книгу купити за порадою св[я]щено іерея Іоана [?] и придали еє ку храму Пр[е]п[од]обнаго отца наш[его] Ануфрия вѣчными часы. [Скоропис 17 ст.].

275. 3-й прим. Кир. 5362.

Арк. 10–13: ... С[вя]щенник Варковский... за отпушеніе грѣхов своих и жены своєї а надал еи в року дхїд [1654]. [Скоропис 17 ст.]. [Текст зберігся частково.]

Арк. 15–24: Во имя Отца і Сина с[вя]того Духа аминь я рабъ Б[о]жий Василей Волочай товариством надаем сию книгу рекомую Окхтаи до храму С[вя]того Покров Пренас[вя]теишой дѣви Б[огоро]д[и]ци

Вызvoleбную от огню от Москалей. А хто бы мѣль еѣ от храму сего отдалити, а на свой пожитокъ обѣрнути таковой з нами розсудимся пред нелицемерным судиею настоят[ель] іерея Григория Андрев... [обрізано] С[вя]то Покровского Кочоровского рука власная. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 80 зв.: мушу мѣрти, а суду боюся... бо вѣки всиѣ треба пред судѣ страшный стати трудно... Из болезного сердца вопию до бога наступует бомъ на мѣ сирная [?] тривога, обачилем же вчинен с земнаго гною крепкости и тѣлом бозкою роукою і знову теж... землю обернулнуса нехотячи. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 119: Не плачи Рахиль зрача да чѣлѣ неоувидаіох но процвѣта... волниѣ краіни в новой святинѣ ко Богу и сину мѣешъ при... немъ за шкodu видя яко воду кровь изливаемых с оубиваем... непремѣну по смерти нетелесну за живота... Почто горлице слезами лица смутне вѣщаѣт... перестан ридати печалная мати не тривож... малenkѣ чада не пробудии ради тѣмъ з небо... за живота с бога... [Скоропис 17 ст.]. [Через пошкодження аркуша текст зберігся частково].

Прим. з б-ки КСМ.

276. Октоїх, гл. 5–8. – М., 1618. 2°. 454 арк.

Зернова 33; Петров, Бирюк, Золотарь 65. Кир. 863.

Арк. 9: Г[о]с[у]д[а]ря и Царя Великаго князя Михаила Федоровича всея Русий и при Светеещем патриархѣ Феларите Никитиче московскаи всея Русии и при епискупе Арсене суздальском и тарускымъ составила новая обител богалѣпная приображеня... бога и спаса нашего Ис[уса] Хр[и]ста в Суздальском уездѣ в вотчинѣ князя Федора Ондрѣевича в селѣ Колбаскамъ пообещен... [арк. зрізаний] еже о Хрестѣ з братее... купляна сия книга Охтан... в новаи обители богалѣпная приображения... бога и спаса нашего Исуса Христа и хто сию книгу... из обители сия и на то не буди милости б[о]жия отнынѣ и до века и судя ему будет праведныя Хр[и]стос Богъ нашъ. [Скоропис 17 ст.].

277. Октоїх. – Могильов: друк. С. Соболя, не раніше 1638. 2°. [2], 293 арк.

Книга Беларусі 134. ВХVII 9/290.

С. [1–3]: ... Пахоміа Панѣ Александреви Готовицкому дворянинови Его Королевской Милости.

Арк. [1–4]: Парфеній Iwanowski „ахїи [1688] Априлія; кѣ [24]: Пахомій Готовицкій.

Арк. 118–129: ... за отпушеные грехов а прозбу отца Рафаила Василевича и отца Андрѣя Лукашевица, которые працеі своен не политовавши звоеваныи монастыр и зруйнованой з крунту през не-

прав[едну]ю войну хотячи в первое достойнике Станце ю [?] ѡбители С[вя]то не... [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

278. Октоїх. – Л.: друк. братства, 1630. 2°. [1], 272 арк.

Запаско, Ісаєвич 205; Петров, Бирюк, Золотарь 107. Кир. 5491.

Арк.13–19: Року „ахлѣд [1634] м[іся]ца мая в [2] купили сию книгу Ѡхтай Андрей Тесля дал копу старец Ликошінскі дал копу. Громада Синіцкая дали ѳ [9] злотих, Громада Вишновская дала ѕ [6] злотих и придалі ей ко церкви С[вятии] м[уче]н[и]кі Глѣба и Бориса, а хтоби ей мѣл ѡтдалити тот суд буде с нами мѣти. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

279. Октоїх. – Л.: друк. братства, 1644. 2°. [3], 351 арк.

Запаско, Ісаєвич 323; Петров, Бирюк, Золотарь 157. Кир. 4909.

Арк. 25–33: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]таго Духа Аминь. Подписанна ѡ. священником іереєм Паньтелимоном презвѣтером модринским м[і]с[я]ца Мая дня іє [15]. Сия книга рекомая Ѡктаихъ року „ахѣе [1695] купленная священном іереємъ Грегорієм Марьковичем презвитерем модринском до храму Воскресенія Г[оспо]да нашего І[сус] Х[ри]ста и Покровѣ Пре[свя]гой Бо[городи]ци до села Модриня Крулевьского наданъ на хвалу Г[оспо]ду Б[о]гу нашему И[сус] Хр[исто]с... [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

280. 2-й прим. Кир. 2611.

Форзац, арк. 2–21: Из числа книгъ Библіотеки Кієво Михайловского монастыря.

Арк. 5–108: Сия книга глаголемая Ѡктай который ест наданий Рабом Б[о]жиим Тимофеем Самойловичем до храму Ч[е]стнаго и славнаго Пр[о]рока Предотечи и Крестителя Іѡанна у Гадячом, который Ѡхтай не мает быти ѡтдалена ѡт виш реченного храму а хто би мѣль ѡддалити таковиѣ именов с[вя]тых ѡт[е]цъ нехай буде Марефа Аминь.

Форзац 2: Сей Ѡктоихъ церкви Красногорской Чорнуской надана рабом божиим Тимофеем Самойловичом вѣчными часи Аминь. [Скоропис 17–18 ст.].

Кто богатъ, то всѣмъ брать, кто нѣчого немає, того [і чорт ми нає [?]; Спробувати пера и чернила, чи добре буде писати. Коли добре, то пиши, коли зле, то лиши. [Скоропис 17–18 ст.].

281. Октоїх. – Л.: друк. братства, 1686. 2°. [4], 350, [1] арк.

Запаско, Ісаєвич 630; Петров, Бирюк, Золотарь 297. Кир. 2613.

Арк. 1–7: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]таго Д[у]ха Амѣнь. Сію книгу рекомую Ѡктоихъ купно с параклитиками купил я рабъ Б[о]жий іерей Іоаким презвітер Шуманский на суму полской монити Тридесят [?] и седмъ золотих громадских дї [14] золотих, братних з [7] золотих зї [16] зол: В державѣ его Милости Пана Киропатнишкого [?]... кашталанича бицкого С[вя]тихъ м[у]ч[е]никъ Бориса и Глѣба року ѡт рож[дества] Х[ристо]ва ѡхпї [1688] мї[ся]ця мая дня є [5]. Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]т[о]го Д[у]ха. Аминь. [Скоропис 17 ст.]

Арк. 8 зв.–16: Сію книгу рекомую Ѡктоихъ купилъ ей Священній іерей Феѡдор Павликовъскій у с[вя]щеннаго іерея Феѡдора: презвитера Калитинъского, кототорий [!] и небожчиком тамже зоставъ и той же веси Калитинцах далем за нее полской монети: зол: кї [28], а хто би моглъ ей ѡт мене ѡтдалити, албо ѡт дѣтей моихъ, то буду з ним суд мѣти пред судією, нелицемѣрнімъ, которій судія справедливій воздасть комуздо подѣлом его: Аминь. [Скоропис 17 ст.]

Форзац 2: ... брацлавской Губерніи Подолскопроскуровской села Павликовецъ церкви [Введенія] богоматере священника Іоана Джуко[вского] дѣло парохіялнаго обрѣтающагося при церквѣ въ приходѣ ниже явленнихъ ... людей со изьмененіемъ противъ кое... о битїи ихъ въ святую чет... гънищу сего 1798го Года у исповѣди и с тихъ частіе и ктожъ исповѣдался токмо а не причастился и не исповѣдался / Духовніе и ихъ домашніе / Лѣта от рожденія мужеска / женска Показаніе дѣства / Кто были въ исповѣди и с[вя]таго причастія / Кто не исповѣдался токмо, а не причастися и с каким виностием [?] / Которіе у исповѣдѣ не были и за чимъ / Села Павликовецъ церкви вовиденія богоматере: Священникъ Иоаннъ Джуковскій - 30 [лет] жена его Евдокия Петровна - 27 [лет] / Служница ихъ Марія Лукова - 14 [лет] / Дьяка нетъ / Панамарь Василій Григоріевъ 12 [лет] / Званіе посполитихъ и ихъ домашніе [аналогічно розподіл вище зазначеному] Єкатерина Данилова 6 [лет]... / Евдокія Данилова мати ея / Єкатерина Иванов 62 [года] / Евдокія / Василій Ивановъ 25 [лет] ... / жена его Анна Никитовна 22 [года] Дочеръ ихъ Анна Василіева - 3 [года] / служащій ихъ Данило Ишновъ 12 [лет] / Яковъ Ивановъ Берцюхъ 52 [года]... / жена его Анастасія Алексеева 32 [года] ... / Дѣти ихъ Петро Якововъ [15 лет] / Параскева Яковова 7 [лет]... / Анна Яковова 4 [года] / ...Филипъ Григоріевъ 37 [лет]... / жена его Єлена Кузмова 33 [года]... / Иоанъ Филиповъ 6 [лет] / Иларионъ Филиповъ 3 [года] / Меланія Филипова 11 [лет]... / Лука Петровъ Колѣсник 42 [года]... / жена его Єфросинія Григорова 47 [лет]... [Скоропис 18 ст.]

Прим. з фундам. б-ки ПДС.

282. 2-й прим. Кир. 2614.

Арк. 2–9: Во имя отца и с[и]на и с[вятого] Д[у]ха нинѣ и присно и вовѣки вѣкомъ Аминь. Рабъ Божий Гаврииль Овсѣинковъ [?] а жоною своею Христиною и с[и]номъ Іоаномъ за отпущеніемъ грѣховъ, которую то книгу октоѣхъ нареченную октоѣхъ котораеви то и назва [?] аби не била отмѣнин[а] от другому. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 11–15: Сія книга глаголемая Окътоихъ, которій сооружили браство Прѣображенію изъ Громадою цалою за отпущенія грѣховъ своихъ. А хто би могль еи отимати, то проклят Анафтема Маранафа. [Скоропис 17 ст.].

283. 3-й прим. Кир. 4955.

Арк. 1–8: Сію книгу побожъний муж Василий Ющикъ купил за золотих тридцят и три полскѣй монѣти і надал еі до храму Рождества Пр[есвя]той Б[огороди]ци церквѣ Холмской вѣчно і не порушоне которойжде с правовѣрних не мает от того чудовьного образу оддаляти але вѣчне мает при сем храмѣ zostавати писан въ Монастеръ Холмском ... [заклсено папером] „āxīθ [1689] Ноєврия дня кθ [29]. [Скоропис 17 ст.].

284. 4-й прим. Кир. 4864.

Арк. 1 зв.–16: Сія книга рекома Окътаик купълена през Івана войтика Копиловъского Федорчика, которую купивъ за суму золотих м̄ [40] за свою власную працю за жену свою Олену і за шука своего Івана, которую придавъ до ц[с]рѣкви Копиловъской вѣчными часи до заложенія храму іже въ С[вят]их отца нашего Василия Великого. А хто би сѣю книгу мѣлъ отдалити прокълят Анафема за привелебънаго отца Евъстафия Грабовъского прото презвитера Грубевъшовъского а презвитера Копиловъского у купца Сокалского Василия „āxīг [1683] [!] м[і]с[я]ца мая. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

285. 5-й прим. Кир. 620.

Арк. 1–10: Во имя отца и С[и]на и с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Сія книга г[лаго]лемая Охтаи отмени іх мосцовѣ П[а]новѣ Бѣлашицине напрод П[а]нѣ Стефанова и своими с[и]нами Григоріем Іоаном, и П[а]ном Матфеєм Іоаном Іоаном за таляров ̄ [7] доброй монети за свое сп[асе]ніе и отпущеніе грохов [!] до Храму С[вя]таго Вел[ико]м[у]-ч[е]н[ика] Х[ристо]ва Диомитрия в Белашицах, а хтоб еи мѣл отдалити от храму с[вя]того Диомитрия с таким будет суд мѣти пред судіею нелицемѣрним, гди прийде судити живих и мертвихъ. Року божія „āxĉа [1691] місяця Іюня дня дї [14]. [Скоропис 17 ст.].

286. 6-й прим. Кир. 619.

Форзац 1: Stefan Zrykł na Sokolcu kumieckij wojewoda Podolskij Pułkownik ... [частину арк. відірвано] wiadomo czynie Jasnie wielmożnemu Jm Xęznu Szumienskiemu Lwowskiemu na ... [частину арк. відірвано] mianowany: Daiete prawo moje kiemu halickiemu et Episcopowi odpisu. [17–18 ст.].

Павел Жолтовскій. [19 ст.].

Арк. [4 зв.], 1–7: Сия книга рекома я Охтай, за державнихъ ихъ Моціовъ Халлевскихъ і за старанямъ Раба б[о]ж[о]го Павла Приступа и Феодора і Андрея Кравця за отпущение грѣховъ своихъ за свою власную працю не за ц[е]рк[о]вную і отдали еи до храму Покровъ Пр[е]с[вя]тои Б[огороди]ци до Шелвова. А хто би еи малъ от того храму отдалити анафема проклят будет. Такъ теж и звунъ велкий за ихъ же старанямъ Раба б[о]ж[о]го Павла і Феодора і Андрея Кравця за свою власную працю. [Скоропис 17–18 ст.].

Прим. з б-ки ВДС.

287. Октоїх. – Л.: друк. братства, 1689. 4°. [4], 298 арк.

Запаско, Ісаєвич 651; Петров, Бирюк, Золотарь 311. Кир. 627.

Арк. 1–18: Во имя отца и сына и с[вя]т[о]го Д[у]ха амѣнь. Сию книгу рекомую Шестодникъ купил еи Рабъ б[о]жий Семионъ по прозвску Вардулев[ский] [або Бардулевский ?] с женою своею Евдокиєю ... [обрізано] и предал еи до храму С[вя]т[о]го Введенія П. Б[огороди]ци до Порохнѣ за которую дал золотих полских вѣсѣмъ злотых, 8. А хтоби еи мѣл отдалити от того храму то будетъ проклят анифема і маранафа. Року б[о]жия $\dot{a}\psi\bar{l}$ [1730] м[іся]ця Февруария дня єі [15] Махум Wakalerz Jedynacku. Na ten czas był Wakalarzem w Poro[chni]. [18 ст.].

Арк. 3–11: Сию книгу нарицаемую Шестодникъ купивъ Рабъ Б[о]жий Игнатій за своє спасеніє и приписавъ еи затевѣ священному иерею Петру року б[о]жаго $\dot{a}\psi\bar{i}$ [1710] мѣсаца марта дня $\bar{k}\bar{z}$ [27]. [Скоропис 18 ст.]. [Текст закреслений].

288. 2-й прим. Кир. 625.

Арк. 1–9, 28–43: Во имя отца и с[и]на и с[вя]таго д[у]ха амѣнь я рабъ б[о]жий Феодоръ изъ жоною своею Тересою, и чадами моими Иѡаном и Григориемъ купилем книгу названую шестодникъ, за которую далем золотих полских грошей $\bar{d}\bar{i}$ [14] и гроший $\bar{e}\bar{i}$ [15] не пожадаючи ничиего кошту, тилко за своє власное здоровя и д[у]шевное сп[а]сеніє, которую книгу оддаю до ц[е]ркви где от[е]цъ Михаилъ буде зоставати, там и книга тая повинна буди, бо нѣкому инному, тилко ему власноному въ опеку оддаю, а энъ повиненъ бога молити за мое здоровя и жону

мою и дѣтей моихъ такъ тежъ, и за умершихъ родичов моихъ. А хтоби еи могль восхитити да будетъ проклятъ якоже Дафонъ и Авиронъ и вѣчному ѡгню предастся Аминъ. Пописуется Року Божія ѡψѣі [1715] м[і]с[я]ця септєврїя дня зї [17] Михаилъ Боровскїй презвитерь на той часъ въ веси Колєсцу будучи. [Скоропис 18 ст.].

289. Октоїх. – К.: друк. лаври, 1699. 2°. [3], 367, [3] арк.

Запаско, Исаевич 744; Петров, Бирюк, Золотарь 359. Кир. 997.

Арк. 1–6: Сїя книга Октоихъ или ѡсмогласникъ по благословенїю Ясне въ Б[о]гу Превелебнѣша агѡ Єгѡ М[ило]сти Г[ос]п[о]д[и]на Кїєво Печерскїя Лавры Архимандрыты ѡтца Романа Копы по см[е]рты ієромонаха Родїона ѡт власныхъ егѡ ки[и]гъ до храму Воздвиженїя Ч[е]стнаго Кр[е]ста Г[о]с[по]дня на Ближнюю П[ре]п[одобного] Антонїя Пещеру на лѣвый крилосъ надана 1731 Году Априля кѠ [29]. [Пів-устан 18 ст.].

290. 2-й прим. Кир. 190п.

Арк. 1–27: Во имя ѡтца и сина и святаго духа амѣнь. Я рабъ божїй Исидоръ Сверпека за благословенїемъ Божиимъ и своихъ родителей Кафедри Переясловской переводїаконъ купиль сїю книгу Октоихъ за цѣну рублей три... в село Дмитренка в церковь Покрова пресвятыя Богородици за памяти священника отца Кирилла Тарасевича и за ктитора Григория Алексѣенка, а хто би могль от тоєй церкви сїю книгу отдалити то таковїй человѣкъ отдасть отвѣтъ на Страшномъ судѣ предъ Богомъ Амѣнь. [Скоропис 17–18 ст.].

291. 3-й прим. Кир. 186п.

Арк. 2–5: Помяни Г[оспо]ди Раба своего схимника Матфея, бывшаго мартирїя Печерскаго: иже далъ ест сїю книгу: до Выдубишкаго м[о]н[а]стира ѡψі [1710] Іюня аї [11]. [Скоропис 18 ст.].

292. 4-й прим. Кир. 189п.

Арк. 1–4: Сїя книга глаголемая Октоихъ Печерскаго друку куплена цѣною за пят[ь] таларей: у Шамара ѡтца Софонїєва монаха Ипатїя року ѡψѣ [1702] марта... ієромонах Варло: послужникъ с[вя]тыя: ѡб: печер: а хтоби мѣл еи вкрасти таковїй з неблагословенїемъ... [частину арк. відрізано]. [Скоропис 18 ст.].

Форзац: Из числа книгъ Кїєво печерскїя Воскресенскїя церкви 1833го ноября 12го числа.

293. Октоїх. – Л.: друк. братства, 1700. 2°. [4], 351 арк.

Запаско, Исаевич 754; Петров, Бирюк, Золотарь 367. Кир. 638.

Арк. 1: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]т[о]го Д[у]ха Аминь. Сія книга рекомаѡ Ѡжътоихъ купили еи ктитори или жителе веси Михайлковцѣ названнои (!) приписали еи вѣчними часи до церкви Храму с[вя]тыя В[е]ликом[у]ч[е]ници Параскеви за Презвитера с[вя]щеннаго іерея Іоана Кременецкаго рукополагаемаго Архиеп[и]с[к]опа Афанасія Щепътицкаго Року Б[о]жія ⲁⲩⲩⲗⲗ [1733] подписа рукою Михаилъ Добриловскіи. [Скоропис 18 ст.].

294. 2-й прим. Кир. 2731.

Арк. 1–7: Во имя ѡтца і с[и]на і с[вя]того Д[у]ха аминь. Сія книга названнаѡ Ѡктаѣхъ священнаго іерея Михаѣла Анътоновъскаго і чада его Іоанна. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 30–39: Во имя ѡтца і с[и]на і с[вя]таго Д[у]ха Амин. Сія книга рекомаѡ Ѡктоихъ купилъ священъний іерей М[и]хаиль по назъвиску Съловіѡ презвитеръ анътоновъскіѡ за свою власную працю за золотихъ Полских ѡ [30] ... [витерто] во градѣ Тарасъцѣ купилъ у священнаго іерея Василія презвитера веси Буйволовем Року б[о]жія ⲁⲩⲩⲗⲗ [1725] м[і]сяця Іануарія дня 7 [10]. [Скоропис 18 ст.].

Форзац: Беднаровскаго.

295. 3-й прим. Кир. 2732.

Форзац 1: [Арк. з церк.-приход. книги використані як форзаці. Записи зроблені у вигляді таблиці].

Число людей / Дворов / Мужескаго пола / Женскаго пола // Поселеніе и ихъ домашніи // Лѣта от рожденія / Мужеска / Женска // Показанія дъней / Кто были у исповѣди и причастія / Кто исповѣдался токмо, а не пречистился и за какимъ винословіемъ

11 / Данило Панъковъ Задорожний 30 [лет] 18/ жена его Марина Гаврилова 28 [лет] 12 / дѣти ихъ Євстафій 8 [лет] 19/ Пелагія 5 [лет].

13 / Стефанъ Латюк 46 [лет] 20 / жена его Иуліянна 38 [лет] 14 / дѣти ихъ Григорій 20 [лет] 15 / Андрей 15 [лет] 16 / Афтанасій 10 [лет] 21 / Євдокія 18 [лет] 22 / Агрипина 8 [лет].

17 / Кириллъ Григоріѡвъ Козій 23 [года] 23 / жена его Анастасія Григорова 21 [год] 18 / братъ его Никифоръ 20 [лет] 24/ сестра его Євдокія.

19 / Иванъ Бѣликъ 27 [лет] 25 / жена его Анна Иванова 21 [год] 26 / мати его Марія вдова 55 [лет] 20 / дѣти ея Захарій 25 [лет] 27 / Пелагія 19 [лет] 28 / Ирина 15 [лет].

21 / Дмитро Михайловъ Козій 50 [лет] 29 / жена его Ирина Иван. 40 [лет] 22 / дѣти ихъ Иванъ 5 [лет] 30 / Євдокія 18 [лет] 31 / Варвара 12 [лет] 32 / Аѡафія 10 [лет].

23 / Василь женатъ 24 [года] 33 / жена его Татіана 20 [лет].
24 / Дмитро Павловъ Мелникъ 37 [лет] 34 / жена его Марина
Василева 30 [лет] 25 / синовія ихъ Василь 7 [лет] 26 / Иванъ 5 [лет]
35 / В томъ дворѣ дочь ихъ Агрипина 15 [лет]
27 / Иванъ Стефановъ Мандибуре 47 [лет] 36 / жена его Марія
Благокова 29 [лет] 28 / дѣти ихъ Павло 8 [лет].
333 / Софія Ковалихы вдова 65 [лет] 387 / сынъ ея Сильвестръ
18 [лет] 334 / Невѣста ея Марія 32 [года] 388 / синовѣ ея Иванъ 14
[лет] 389 / Кондрагъ 10 [лет].
390 / Панько Романовъ сынъ Яцентюкъ 27 [лет] 335 / жена его
Анастасія Иванова 26 [лет] 336 / дочери ихъ Агафія 6 [лет] 337 /
Параска 5 [лет].
391 / Стахъ Ивановъ сынъ Кугуть 26 [лет] 338 / жена его Ме-
ланія 20 [лет] 392 / отецъ ея Иванъ Саламаш 58 [лет] 339 / жена его
Анна Григорова 56 [лет] 393 / сынъ ихъ Яковъ 13 [лет].
394 / Стефанъ Луцыновъ сынъ 29 [лет] 340 / жена его Екате-
рина 26 [лет] 341 / дочери ихъ Євдокія 8 [лет] 342 / Єлена 5 [лет].
268 / Иванъ 12 [лет] 269 / Даміянъ 5 [лет] 319 / Марія 16 [лет].
270 / Яшко Михайловъ сынъ Кунатъ 30 [лет] 320 / жена его Пелагея
Николаева 28 [лет] 321 / [дочери] Анна 13 [лет] 322 / Єлена 9 [лет].
271 / Василь Григоровъ Паюкъ 26 [лет] 323 / жена его Марина
Иванова 23 [года] 272 / сынъ ихъ Иванъ 4 [года].
273 / Петръ Михайловъ сынъ Надорожный 40 [лет] 324 / жена его
Анастасія 32 [года] 274 / синовья ихъ Косма 13 [лет] 275 / Василь
10 [лет].
325 / Марія Бронзылиха вдова 60 [лет] 276 / Прокопъ 25 [лет]
277 / Иванъ 12 [лет] 326 / Александра 18 [лет] 327 / Параска 16 [лет].
278 / Василь Григоровъ Довганъ 31 [год] 328 / жена его Марина
Федорова 30 [лет] 279 / дѣти ихъ Матѣй 15 [лет] 280 / Иванъ 8 [лет].
281 / Андрей Петровъ сынъ Друговыжка 39 [лет] 329 / жена его
Анна Алексѣева 38 [лет] 282 / дѣти ихъ Иванъ 10 [лет] 283 / Никита
8 [лет] 330 / Татіана 8 [лет]
284 / Феодоръ Матіевъ Сторось 32 [года] 331 / жена его Анас-
тасія 285 / дѣти ихъ Прокопъ 7 [лет] 332 / Євдокія 7 [лет]
286 / Иванъ Михайловъ Кулишъ 53 [года] 333 / жена его Ирина
Иванова 36 [лет] 334 / дочери ихъ Параска 17 [лет] 335 / Марія 15 [лет]
336 / Пелагія 9 [лет] 287 / зять ихъ Петро Андріевъ 24 [года] 337 / жена
его Матрона 21 [год]
288 / Гаврило Васи́левъ Вусатій 50 [лет] 338 / жена его Марина
Андріева 42 [года] 289 / дѣти ихъ Василь 13 [лет] 290 / Феодоръ 9 [лет]
339 / Александра 17 [лет] 340 / Євдокія 6 [лет]

291 / Федоръ Гавриловъ Кляпѣтура 41 [год] 341 / жена его Марія Федорова 31 [год] 292 / дѣти ихъ Иванъ 15 [лет] 342 / Марія 12 [лет] 343 / Агафія 10 [лет]

293 / Петро Андрієвъ Чухрѣй 45 [лет] 344 / жена Марія Григорова 35 [лет] 294 / дѣти ихъ Иванъ 15 [лет] 345 / Параска 17 [лет] 295 / зять ихъ Яков Бѣликъ 24 [года] 346 / жена его Евдокія 21 [год]

296 / Павло Василієв Вусатий 46 [лет] 347 / жена его Пелагія Григорова 42 [года] 297 / дѣти ихъ Дамян 15 [лет] 348 / Єфросинія 16 [лет] 298 / Никита Григоровъ сынъ Кляпѣтури 26 [лет] 349 / жена его Анна Иванова 20 [лет]

299 / Сименъ Маричьки Прокоповой сын 25 [лет] 350 / жена его Анастасія 21 [год]

300 / Никита Радуцкій 24 [года] 351 / жена его Марія Григорова 23 [года]

301 / Марко Григоровъ сынъ Довгань 30 [лет] 352 / жена его Марія Григорова 28 [лет] 302 / дѣти ихъ Гринько 14 [лет]

303 / Кирило Кириловъ Щєбрик 53 [года] 353 / жена его Ирина Василієва 49 [лет] 304 / синови ихъ Федоръ 18 [лет] 305 / Никита женать 24 [года] 354 / жена его Марія Андрієва 22 [года]

306 / Михайло Павлов Латюкъ 33 [года] 355 / жена его Евдокія Иванова 31 [год] 307 / дѣти ихъ Лукіяніъ 356 / Марія 13 [лет] 357 / Марія 9 [лет] 358 / Ирина 7 [лет] 359 / сестра ея Софія Иванова 29 [лет] 308 / синъ ея Иван 4 [года] 309 / Федоръ Гранчако зять 25 [лет] 360 / жена его Евдокія Илькова 24 [года] 361 / дочь ихъ Анна 3 [года] 310 / братья ея Игнатъ 19 [лет]

311 / Микола [?] Ивановъ Гранчакъ 30 [лет] 362 / жена его Евдокія Евдокім 26 [лет]

312 / Василь Швець 27 [лет] 363 / жена его Єкатери́на ... дочь ихъ Марія 4 [года]

313 / в томъ дворѣ Илько Яремовъ 28 [лет] 364 / жена его Марія Иванова 26 [лет]

314 / Федоръ Алексѣєвъ Громинъ 60 [лет] 365 / жена его Марія Иванова 26 [лет] 315 / сынъ ихъ Иванъ женать 28 [лет] 366 / жена его Евдокія Афанас. 20 [лет]

316 / Петро Афанасієвъ Шевчукъ [?] 26 [лет] 367 / жена его Меланія Макашко [?] 21 [год] 368 / маты ея Елена вдова 57 [лет] 317 / дѣти ея Иванъ 26 [лет] 318 / Иоакимъ 17 [лет] 369 / Ксенія 12 [лет]

319 / Стахъ Петровъ Чипригузь 38 [лет] 370 / жена его Евдокія Иванова 36 [лет] 320 / дѣти ихъ Петро 12 [лет] 321 / Гаврило 9 [лет] 371 / Ксеня 14 [лет]

322 / Алексій Лукіяновъ Чабара 36 [лет] 372 / жена его Марія

Иванова 38 [лет] 323 / синовя ихъ Томофѣй 17 [лет] 324 / Игнатъ 14 [лет] 325 / Иван 12 [лет]

326 / Семень Федоровъ Ганчаръ 29 [лет] 373 / жена его Меланія Петрова 25 [лет]

374 / Марія Иванова Корочка вдова 60 [лет] 327 / дѣти ея Никита 22 [года] [далі текст неможливо прочитати через забруднення]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 105: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]таго Д[у]ха я іерей Алексей купилъ сию книгу Ѡктоихъ въ Лвовѣ за тридцят золотихъ своихъ власныхъ презвитеръ в Камянци Превображения Храма року б[о]жого ̄а̄ψ̄ѣ [1705]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 6: Брацтво купило за золотихъ к̄дѣ [24] до власной церкви своеи Храму ... [Скоропис 18 ст.]. [Текст витертий].

Арк. 351 зв.: Сие поминание Раба божого мелника Стефана ... [Скоропис 18 ст.]. [Текст витертий].

296. 4-й прим. Кир. 2734.

Арк. [4]: Сию книгу Октоих купила Раба б[о]жия М[а]рїя Коломийчангька Кирилиха за ѡтпущеніе грѣховъ своихъ со супружником ея, и чадъ ихъ за которую дала полской монети золотихъ сорокъ и пят до церкви загаецкой Воздвиженія Чеснаго и животворящаго Креста Г[оспо]дня Року ̄а̄ψ̄м̄д [1744] М[і]сяця Мая дня к̄ [20]. [Скоропис 18 ст.].

297. 5-й прим. Кир. 2735.

Арк. 9–21: вѣчными часи... [заклеєно папером] Стефану Живачивскому до которой не будет нѣхто инший мѣти притенций ѡпрочь виш вираженого, за которую дал золотих л̄в̄ [32]: дѣялося при людяхъ годнихъ Дмитрий Алексей брат его Живачивский и я тежъ виш виражений вѣчными часи ѡтдаю на сщосою подписую Андрей Поповичъ Солопкоский а зят вел: ѡтца Феодора презвит[ера] веси попови на той час зостающаго. [Скоропис 18 ст.].

298. 6-й прим. Кир. 2736.

Форзац 1: Принадлежитъ сія книга села Куманова Св. Михайловской церкви. [19 ст.].

Арк. 2–13: ...Сия рекома я Октоихъ купилъ еи Рабъ Божий Ѡстапъ со женою своею Агафією, который зовется на прозвико Малошгъ дѣ[як]ъ веси Куманова держави Йвлиницького, Кролевства короля Августа щасливе намъ пануючого и купилъ его до храму святого Архистратига Михаила за суму свою власную за золотих л̄й [38] за свое спасеніе ѡтпущеніе грѣховъ. А хтобъ еи мѣль ѡтлучити ѡт церкви

сватоу проклят буде Марен Афга Року Божия ѿѿѿѿ [1722] М[іся]ця ноєврїа дня дї [14] Demian Liewicky B. Kumanowsky anno Domini 1722. [Півустав 18 ст.].

299. 7-й прим. Кир. 2737.

Арк. 3–8: ... Д[у]ха Аминь. Сію книгу ѿтмѣнилъ рабъ б[о]жїй Ігнатїй мѣщанинъ смолдировскїй из женоу своєю Агафією Року ѿѿѿ [1731] м[іся]ця Септеврїя к̄ [20] дня. [Скоропис 18 ст.].

300. 8-й прим. Кир. 2739.

Арк. 1–11: Во имя ѿца і с[и]на і с[вя]того Д[у]ха Аминь. Сїя книга глаголемая Ѽктоихъ купилъ єи рабъ б[о]жїй Павель Фугасъ, за свое спасенїє і ѿпущенїє грѣховъ за власную свою суму, за золотихъ л̄ и в̄ [32] и вторую книгу Требникъ: з̄ [6] золотихъ... До храму Рождества Пр[е]с[вя]той Б[огороди]ци, до села Рачина, за приводомъ священного ієрея Стефана Прояковского презвитра Рачин[ского] і за приводомъ Громади Рачинской, за панованя єи м[и]л[о]сти ... [через втрату арк. 8 текст переривається] ѿ того с[вя]того храму. Да будетъ анафема проклять всеи вѣки і въ будущїа Аминь. Року ѿѿѿ [1709] М[іся]ця Іануарїа дня к̄ [20]. [Скоропис 18 ст.].

301. 9-й прим. Кир. 2740.

Арк. 1–6: Сїя книга рекомая [Октоїх] [заклеєно папером] дал за ню золотихъ л̄ [30]: в б[о]госпасаєм[ом] градѣ во Львовѣ на той час будучи оу діакинѣ[?] Року б[о]жїя ѿѿѿ [1719] дня є̄ [5]. [Скоропис 18 ст.].

302. 10-й прим. Кир. 2744.

Арк. 4–9: ... веси Ѽлчедаєва Вишша аго купилемъ... [частину арк. відірвано] книгу Ѽктоихъ за свѣи власнїи грошѣ... дѣтемъ моимъ далемъ за ню золотихъ полскихъ м̄ [40] Року б[о]жаго ѿѿѿ [1731] в градѣ Львовѣ М[іся]ця Іюня дня ѿ [19] на Ап[о]с[то]ла Іуди [?]. А кто бїся важиль сїю Книгу ѿдаляти ѿт моих, а тей да будетъ проклят. [Скоропис 18 ст.].

303. 11-й прим. Кир. 4855.

Арк. 1–16: Во имя ѿца и сина и с[вя]того д[у]ха Аминь. Сїя книга рекомая Ѽктоихъ сирѣчь Ѽсмогласникъ раба Б[о]жїя Григорїя ... [текст витертий] зятя Карпатова ... [текст витертий] сїю книгу глаголемую [Октоїх] купилъ рабъ б[о]жїй Григорїй по прозвїску Корнат из женоу своєю Євдокїєю... [текст витертий] [скоропис 18 ст.] ... Параскевією Георгїєвою купивъ сїю книгу... на ярмарку... при людехъ зацнихъ при ѿцу Симѣону ... [частину арк. відірвано] Купинскомъ

далъ за ню полской монети золотихъ четирдесять року б[о]жія ѿψθ [1709]. [Скоропис 18 ст.].

304. 12-й прим. Кир. 4856.

Форзац 1: Pamięć Roku tysiąc ośmset czterdziestego dnia trzeciego Kwietnia xięga ninieysza zperogowana została w Hrzebienowie. [19 ст.].

Арк. 1–10: Во имя ѡтца и с[и]на и С[вя]таго Д[у]ха Аминь: ѡт Рождества Х[ристо]ва: ѿ̄:ψ:йї: [1718] Року М[іся]ця фев[руарія] за приводомъ ч[е]стнаго ѡтца Стефана ... [текст витертий] презвитера Мальковскаго: Сію книгу ... [заклеєно папером] рекомую ѡфтаи Рабъ б[о]жій Максим ... [текст витертий] парафіянинъ Мальковъскій: которая куплена во Градѣ Владимерѣ подъ часъ збору ... [текст витертий] золотих Полских пяддєсять и шесть... и то лѣговавъ на Сорокъоустъ з оумершіи д[у]ши, которіи сорокъоустѣ ѡтправленіи єсть аминь. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

305. Орологіон, сиріч Часослов. – Л.: друк. братства, 1692. 4°. [8], 276, 278 арк.

Запаско, Ісаєвич 675; Петров, Бирюк, Золотарь 325. Кир. 5458.

Арк. 1–5: Року ѿ̄хчз [1697] Місяця Декабря дня даю сію книгу на крилос правый на Пещеру Пр[е]п[о]доб[ного] ѡтца нашего Антонія Печ: я Іларіѡн Іеромонах строител Пещери Пр[е]п[о]д[о]бнаго ѡтца нашего Антонія Печерского. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

306. 2-й прим. Кир. 2680.

Арк. [1–4], 1–25: Во имя ѡтца и с[и]на и Святого Духа Амынь. Сія книга рекомая Часословъ купиль єи Рабъ Б[о]жій Петръ со женою своею Настасею [?] ... [текст витертий] [відірваний арк.] ѡтдаєть єи до церквѣ... Апостола Євангелиста Іѡана ... ѡтца Феѡдора Лозѣнського Капланомъ не буде далъ за ю з ѡправою. А ежели быся ... слова жебы ... вѣчними часы дѣялося при людехъ годнихъ Стефанъ Шарапинкѣв ... а же неимѣтніи ... Петъръ с[и]нъ Шарапинкѣвъ со женою своею Анастасією Року божія ѿ̄ψ̄м̄θ [1749] М[іся]ця Октоврія дня к̄г̄ [23]. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 2: Сія книга печатана въ Львовє 1692го, а куплена 1749 го-да за которую уплочено 31 злот. [18–19 ст.].

307. Пентикостаріон. – Трговище, 1649. 2°. [4], 404 арк.

Петров, Бирюк, Золотарь 184. ВХVІІ 1/10.

Форзац: Весну дая сіє книга глаголемая пендикастарион ... [текст

витертий] оучителю Цеѣтису села Тятювень от Ловчанской епархіе при настоятеля киръ бѣше Константина и придадя Марина и синъ ею Василь въ лѣто 1799 ... [текст витертий].

308. Полоцький Симеон. Вечера душевная. – М., 1683. 2°. [2], 8, 522, 2, 182 арк.

Зернова 362; Петров, Бирюк, Золотарь 292. Кир. 216.

Арк. 1–2: Сія книга Вечера д[у]шевная ѡт книгъ іеромонаха Мелетія Трофимовича ігумена с[вя]тихъ верховних Апостоль Петра и Павла Манастира Глуховского ѡфѣрується в даръ яснѣ велможной Панѣи, еи м[и]л[о]сти Панѣи Анастасии Марковнѣ Іѡанновой Скоропадской Гетмановой. [Скоропис 18 ст.].

309. 2-й прим. Кир. 3064.

Форзац 1: Продад еи Семен Бредихин... за число въ Книжно ... [Скоропис 18 ст.].

Арк. [1]: з книгъ власных Модеста Їльнѣцкого. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1: Изъ книгъ Харалампіева м[о]н[а]стира Гамалѣевского. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1–8: Сія кн[и]га Вечера д[у]шевная Стольника Симеѡна Федоровича Бредихина. [Півустав 17–18 ст.]

310. 3-й прим. Кир. 3065.

Форзац 1: Изъ числа книгъ Библіотеки Кієво-Михайловскаго Манастиря. Переплетена вновь, по причинѣ обветшалости, иждивеніемъ нижеподписавшагося 1808го года, Октября 12 го дня. Іриней Єпископъ Чигиринскій. [19 ст.].

Арк. 1–14: Сія книга Д[у]шевная вечера м[о]н[а]ст[и]ря Св[я]то Михайловскаго Золотоверхова куплена в ц[а]рствующемъ великомъ Градѣ Москвѣ ѿ ѿщїи [1728] Году м[і]сяца Априля к̄а [21] дня а купиль ея іеромонахъ Дезидерій [скоропис 18 ст., далі іншим почерком] на денги Іванна Лещинскаго и аще ѣи кто сию книгу взялъ ѡт ѡбители, тоя да ѡтеметъ ѡт того Б[о]гъ благодат свою в сей вѣкъ и в будущій Аминь. [Скоропис 18 ст.].

311. 4-й прим. Кир. 4286.

Арк. 4–8, 181 зв.: 1774 таго купца Івана Никифорова Буданова. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 108 [2-й рах]: Во славу и в чест Б[о]гу і ѡтцу амин. Сія б[о]го научителная Книга вечера отмѣнена Рабом б[о]жїим Іяковом Григоріевичем із жоною своєю Євдокією жителми Города Сумина і надана

вѣчными часи до храму Святителя и Чудотворца Х[ристо]ва Николая в року ̅҃р̅҃з [7197 = 1689] Сентебря к̅с̅ [26] при Пресвѣтерѣ на тот час будучом о[т]цу Григорію Онофріевичу за отпущеніе грѣховъ своих, которая никогда же не мает быти от того храму отдалена амин. [Скоропис 17 ст.]

312. 5-й прим. Кир. 4289.

Арк. 1–58: Сія книга іменуемая Вечеря Д[у]ховная надана в церковь св[я]тихъ і великихъ царей Константина і матере его Єлены в Києві на Подолѣ от благородния Госпожы Надежды Васіліевны Карабылной, которая імѣеть жителство в царствующемъ Градѣ Москвѣ стараніемъ іерея Васілія Алексіевича Дечинскаго пресвѣтера церкви св[я]того царя Константиновской Киевоподолской будучи в Москвѣ, которую книгу ни под каким не отлучит от церкви под проклятіем анафема да будет 1759 года м[іся]ця мая л̅ [30] дня принята и подписана іереемъ Василіемъ Дечинскімъ. [Скоропис 18 ст.]

313. 6-й прим. Кир. 4806.

Арк. 1–13: в лѣто ѿ Рождества Х[ристо]ва тысяча шестсот девятое, м[іся]ця Августа дна сіа книга гл[аго]лемая Вечера д[у]шевная по премногой и всещедрой милости, благочестивѣших великих Г[о]с[ударей] н[а]ших Ц[а]рей и великих кн[язей] Іоанна Алеѣевича Петра Алеѣевича всея Великія и Малыя и Бѣлыя Россіи самодержцевъ: за старанемъ и челобитным прошеніемъ: превелебного, в б[о]гу Г[оспо]д[и]на ѿца Іоасафа Кроковскаго ігумена м[о]н[а]ст[и]ра Николая Пустынного Кіевскаго дана ест, до тоє иж ѿбители С[вя]того Николской Пустынно Кіевской во вѣчную памятку: ради вѣчного б[о]гомолства за их великих Г[осударей], и их Ц[ар]скаго Пресвѣтлого в[ел]и[ч]ества наслѣдников, которую хто бы смѣлъ и важился, ѿ тоєй С[вя]т[ой] ѿбители ѿдалити таковой каждый ѿдаленый будет ц[ар]ствіа н[е]б[ес]наго. [Скоропис 17 ст.]

314. 7-й прим. Кир. 4789.

Арк. 2 зв. [2-го рах.]: Если кто хочеть день свой просвѣтитъ духовни да чтеть подобния, новѣйшія же для чесанія слухова толико, а не къ умиленію и назиданію сердца сложангѣя оставите 1763 іеродіаконъ грѣшный Досифей Гамаліевъ. [Скоропис 18 ст.]

315. 8-й прим. Кир. 217.

Арк. 3–4 [1-го рах.], 1–47 [2-го рах.]: Вечеря Д[у]шевная лѣта ̅҃р̅҃а [7191=1683] іунія въ к̅а̅ [21] д[е]нь сію книгу г[лаго]лемую

Вечерю Душевную в Пустинной Молчинской м[о]н[а]ст[и]рь дал по родителямъ по іеромонахѣ Сименѣ сея кн[и]ги творцѣ и по Агафоникѣ и Стефанідѣ Маріи Ирінѣ Сілвестрѣ и по ихъ сродницѣхъ тогѡ Пустыннаго м[о]н[а]ст[и]ря при Строителѣ монахѣ Софроніи Ботовринѣ и при іеромонахѣ Серапіонѣ и при монахахъ Никонѣ купно стриженикѣ Софроніевѣ и при Савостіанѣ Леонтіи Никодимѣ и при прочіихъ многогрѣшнымъ монахѣ Сілвестрѣ Медвѣдев[і] и подписалъ своею рукою. [Скоропис 17 ст.].

Книга сія казенная Молчанской Софроніевой Пустыни. [Скоропис 17–18 ст.].

Форзац 1: Из Софроніева мон. на Путивельщині в 1927 році П. Попов [підпис].

316. Полоцький Симеон. Жезл правління. – М., 1666. 2°. [3], 151, [1] арк.

Зернова 316; Петров, Бирюк, Золотарь 238. Кир. 3042.

Арк. [1]: Antony Radziwiłowsky МР [власною рукою].

До числа книгъ Бібліотеки Кієво катедральной надлежить.

Преч[е]стному отцу Антонію Радивиловскому намѣстнику Кієвопечерскому сія книга ч[е]стнѡ да вручится; Друкарни ц[а]рствующаго Града Москвы Сп[а]сова м[о]н[а]ст[и]ря ѡт намѣстника книжнаго справщика Монаха Іосифа Бѣлогѡ. [Скоропис 17 ст.]

317. 2-й прим. Кир. 4278.

Арк. [1]: Пр[е]ч[е]стному отцу и бл[а]годѣтелю моему Феѡодосію Угличскому игумену Выдубецкому сія книга ч[е]стнѡ да вручится; Друкарни Ц[а]рствующаго Града Москвы Сп[а]сова м[о]н[а]ст[ы]ря ѡт намѣстника книжнаго справщика монаха Іосифа Білогѡ. [Скоропис 17 ст.]

Арк. 2–4: 3 книгъ Сотника Полкового Прилуцкого Стефана Лукомского. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 2: Книга Григорія диякона Барвинского. [Скоропис 17–18 ст.].

318. Полоцький Симеон. Обід душевний. – М., 1681. 2°. [2], 20, 688 арк.

Зернова 361; Петров, Бирюк, Золотарь 282. Кир. 209.

Арк. 10: Сію книгу мнѣ ѡт моего ѡтца Александра дарованную продалем за шѣсть рублей ѡтцу протоіерею Басанскому ѡтцу Григорію Тимофѣеву на вѣчнѣе часы. Іерей Іѡаннѣ Александровѣ Журовский. 1749 Ноября 10.

Арк. 1–31 [2-го рах]: ꙗꙗꙗ [194=1686] Года ноявря въ а [1] д[е]нь по

указу великихъ Г[о]с[у]д[а]рей Ц[а]рей і великих князей Іонна Алексѣевича Петра Алексѣевича Всеа Великія и Малыя і Бѣлыя Росіи Самодержцевъ дана книга сия Обѣдъ Душевный в Собор живоноснаго Хр[и]ст[о]ва Воскресенія что у нихъ Великих Г[о]с[у]д[а]рей вверху. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 32–45: Сію книгу подаровано мнѣ Александру Стефановичу Журовскому ѿт ихъ высочества Г[осу]д[а]ринь царевенъ Феодосіи Алексіевни Маріи Алексіевни Року ѿψθ [1709]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 46–52: Сія книга отдана в церкву Рождества Пр[е]с[вя]тія Б[огороди]цы Басанскѣ протоіереемъ Андреемъ Туманскимъ. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 2: [Записи, вислови Бл. Августина, витяги з Біблії].

319. 2-й прим. Кир. 4294.

Арк. 1–13: В лѣто ѿт Рождества Х[ристо]ва тысяча шестсот девятое, м[і]сяца Августа дня сіа книга г[лаго]лемаа обѣдъ д[у]шевный по премногей и всещедрой ... [частина арк. обірвана] бл[а]гочестивѣших великих Г[о]с[у]д[а]рей и[а]ших Ц[а]рей, и великих кн[я]зей Іоанна Алеѣевича, Петра Алеѣевича всеа Великіа и Малыа и Бѣлыя Росіи Самодержцевъ за старанемъ и челобитным прошениемъ Превелебного в б[о]гу Г[оспо]д[и]на ѿца Іоасафа Кроковъского Ігумена М[о]н[а]ст[и]ра С: Ніколая Пустыного Кіев[ского] дана ест до тоей ж обители С: Николаа Пустыного Кіевского во вѣчную памятку, ради вѣчного б[о]гомолства за их великих Г[осу]д[а]рей, и их ц[а]рского пресвѣтлого в[е]л[и]ч[е]ства наслѣдников, которую хто бы смѣлъ и важился ѿт тоей С: Обители ѿтдалити, таковой каждый да будет ѿтдаленый Ц[а]рствіа Н[е]б[е]сного. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 207 [2-го рах.]: Книга великих Г[о]с[у]д[а]рей ... Дубка Никифора. [Скоропис 17 ст.].

320. 3-й прим. Кир. 3051.

Арк. 1–20 [1-го рах.], 1–49 [2-го рах.]: Лѣта ѿрч [7190=1682] Год ноября въ д[е]нь великіи Г[о]с[у]д[а]рь Ц[а]рь і великіи князь Феодоръ Алексѣевичъ всеа Великія и Малыя и Бѣлыя Росіи Самодержецъ пожаловаль богомолца своего Собора живоноснаго Христова воскресенія что у него великого Г[о]с[у]д[а]ря вверху діакона Козму Никифорова с[ы]на Фролова сею книгою обѣд душевный. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 10 зв. [1-го рах.]: ѿψг [1703] г[ода] ноємбріа м[е]с[я]ца въ кѣи [28] д[е]нь. Сію книгу обѣдъ душевный далъ вкладѣ в дом Пр[е]с[вя]тыя Б[огороди]цы Смоленския во обител иже зовеса Семиезерская, ц[е]рк[ви] Прес[вя]тыя Б[ого]род[и]цы Казанские д[е]в[и]ча м[о]н[а]ст[ы]ря

ієреи Козма Никифоров с[ы]нъ Москвитин и подписалъ рукою своею ѿѡѡ [1704] Г[ода] марта въ ѡ [1] д[е]нь пострижесе в том же м[о]-н[а]ст[ы]рѣ преименоваго Киприан. [Скоропис 17 ст.].

321. 4-й прим. Кир. 5173.

Форзац 1: Книга сія именуемая ѡбѣдъ посилается чесному ѡтцу Андрею презвитѣру Тернавскому его чесности Роскошу. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. [1]: Адріанъ Б[о]жією м[и]л[о]стію митрополитъ Казаньскій і свіажскій, кн[и]га кѣлейная. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 10: ѿѡѡ [1706] год м[і]сяца августа въ ѡ [11] д[е]нь продал сию книгу ц[е]ркви Пресвятыя Б[о]горо[д]ици Казанския Д[е]в[и]ча м[о]н[а]ст[ы]ря рачинская пустыни бывшаго ігумена ієромонаха Киприана с[ы]нъ ева ієрей Георгій Козминъ Большаго Собора протодиякону Григорию Терентиевичу, а взял за сию книгу три рубли. [Скоропис 18 ст.].

[На дод. арк. опис історії цього прим. проф. Є. Ступіна [?], 1911 р.]
[Ксенофонов-Корыстенский. Описание села Тернавы. 1868 г.]

Прим. з б-ки Подільського церк. істор.-археол. т-ва, м. Кам'янець-Подільський.

321 а. 5-й прим. Кир. 4809.

Арк. 1–8: Я Іванъ Лещинский ѡтдалъ сию книгу нарицаемую ѡбѣдъ душевній ѡтдалъ въ Манстирь Святомихаловскій Золотоверхій Києвскій во вѣчние часы, и аще сию книгу ѡтмет кто, ѡт тоей святой обители да ѡтметет ѡт него Б[о]гъ благодат свою Року 1.7.2.8. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 1: Изъ числа книгъ Библіотеки Кієво-Михайловскаго Монастыря. Переплетена вновь по причинѣ обветшалости, иждивеніемъ нижеподписавшагося 1808 го года, Октября 12 го дня. Іриней Єпископъ Чигиринскій. [19 ст.].

322. Полоцький Симеон. Псалтир у віршах. – М., 1680. 2°. 9, 139, 18 арк.

Зернова 359; Петров, Бирюк, Золотарь 274. Кир. 3049.

Арк. 2–5: Смирений Стефанъ Яворский сію книгу далъ на с[в]ятуго Чудотворную Лавру Печерскую Кієвскую ѿѡѡ [1719] августа [Скоропис 18 ст.].

323. 2-й прим. Кир. 184.

Арк. 1–5 [2-го рах.]: Сія книга г[лаго]лемая Псалтырь вѣршами

преложена власная ест М[о]настыра, С[вя]т[о]го Архистратига Михайла Выдубицкого Кіевского. [Скоропис 17–18 ст.].

Форзац 2: Поучайся добродѣтеле д[у]ховных погоржа богатства / Добродѣтел сама токмо живе, смерт розлучает братства / Добродѣтели искушеніе вредити неможе, / и в темности всегда свѣтити може. [Півустав 17–18 ст.].

Шведская побѣда року „āψθ [1709]: м[іся]ця Іюнія: к̄з [27] д[ня] / Печерскій Манастир подгорѣвъ вес року „āψїї [1718] м[іся]ця Април[я] к̄ [20] д[ень] / Дорогий годъ „āхчθ [1699] архирей преставися Кроковскій „āψїї [1718] Іюнія. [Скоропис 17–18 ст.].

324. 3-й прим. Кир. 403.

Форзац 1: „āψм̄ [1740] Году марѣта к̄ [20] дня московской типографи батыщик Михала Петровъ с[и]нъ продалъ і сию книгу Псалтырь вирьшовую взаль за нее денег полтара рубли в томъ для уверения сию росписку писалъ своею рукою. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки Ун-ту св. Володимира.

325. Пролог [березень–серпень]. – М., 1643. 2°. 952 арк.

Зернова 167; Петров, Бирюк, Золотарь 149. Кир. 4147.

Форзац 1: Сей Прологъ называется Праваго Крылоса С[вя]т[о]го Собора Софійскаго у ключаря на рукахъ, но онъ не спрашиваетъ чи [?] целыхъ два...

Арк. 1–11 та форзац 2: Во имя ѡтца и сына и св[я]того] Духа. Сия книга богодухновенная, сирѣч Прологъ, ѡт книгъ яснѣ прѣосвященънаго его м[и]л[ости] Дионисия Балабана м[и]л[остію] божією Архиеп[иско]па митрополита Киовского Галицкого и всея России Малыя [слово закреслено] дарованная ѡт яснѣ прѣвелебнѣшаго его м[и]л[ости] ѡтцу Инокентия Кгизеля Архимандрита С[вя]т[ы]я Великия Лавры Печерския року „āхїи [1658] м[іся]ця априля к̄θ [29] дня. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Сія книга принадлежитъ къ Собору Старокиєво Софѣиского. [Скоропис 18 ст.].

Мѣсеца іюня 23 го дня 1812го года дана сія книга для прочтенія Петру Тихому и Собора отцемъ ключаремъ для того и подписуются для памяти записати. [19 ст.].

Дуракъ той кто такъ руковной книги мараєть. [Скоропис 18 ст.].

Кому подобать ему вкусити / секретарской рукой и подписана / Вашъ покорный слуга короля [проба пера]. [Скоропис 17 ст.].

326. Пролог [березень–серпень]. – М., 1643. 2°. 952 арк.

Зернова 167; Петров, Бирюк, Золотарь 149. Кир. 4147.

Арк. 950 зв.: Сия книга села Исаевского ц[е]ркви [Пресв. Бог(о)-
родицы попъ Фед[ор] Афанасін. Не ищи человекє мудрости ищи чело-
вече кротости аще ѡбращещи / кротость то ѡдолещи и мудрость
стоитъ град неспяти столпехъ чарь рече потеха мол, а царица рече
погибель мол / по указу ея императарскаго / села Исаевского папа.
[Скоропис 17–18 ст.].

327. Пролог [вересень–листопад]. – М., 1661. 2°. 490, 23, 508 арк.
Зернова 290. Кол. Попова 23.

Арк. 1–33: Сия книга называемая Прологъ три... [часть арк. ви-
дирвана] [Колежс]каго ассессора Теодора Антонова сына Григоровича
досталась доставш ая (?) 1744 года м[и]с[я]ца Августа 9 числа ... по
наслѣдству отъ предковъ дѣда Григория Остапенка Григоровича а
отца бунчукового товариша Антона Григоровича. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 40: Въ 1853му году у мѣсяцѣ Генварѣ била молнія и громъ
и не било зими почти ничего, одна грязь всегда. [19 ст.].

Арк. 52–60: Сия книга принадлежитъ Георгію Алексѣеву Бутко
подарена тестем Федоромъ Стефановичем (?) Кутовимъ въ 1852 г.
мѣсяца Апреля 22 м. Ичня. [19 ст.].

328. Пролог [березень–травень]. – М., 1662. 2°. [2], 523, 470 арк.
Зернова 296; Петров, Бирюк, Золотарь 218. Кир. 5226.

Арк. 1–9: Року 1666 [1666] во славу Б[о]жїю и во ползу слышашимъ
куплена бысть сия книга г[лаго]лемая Прологъ во славномъ Градѣ
Москвѣ мною недостойнымъ іеромонахомъ Мелетиемъ Дзикокомъ ігу-
меномъ С[вя]той Живоначальной Троицы монастыря Кирилского Киев-
ского. А хто бы мѣль ей ѡтдалити, ѡт ѡбители с[вя]той: судить ему
Богъ. [Півустав 17 ст.].

329. Пролог [вересень–лютий]. — М., 1675. 2°. [1], 660 арк.
Зернова 340; Петров, Бирюк, Золотарь 254. Кир. 204.

Арк. 3–18: Прологъ... монастыря подписанъ мною іеромонахомъ Ан-
тоніемъ Величковскимъ Монастыря вышписанного ігуменомъ 1756 Года
Марта 1: дня [підпис].

330. Псалтир. – М., 1653. 2°. 351 арк.

Зернова 245; Петров, Бирюк, Золотарь 201. Кир. 3004.

Арк. 1: Сія книга ест Варлаама митрополита Кіевского. [Півус-
тав 17 ст.].

Зважаючи на великий обсяг маргіналій Лазара Барановича і не-
можливість, за браком місця, їх навести повністю, подаємо лише пое-

тичні твори, вислови, афоризми, записи стосовно звичаїв різних народів і т. п.

Nie tysiąc razy doswiadczyłem tego / Nic męczynie bez Boga dobrego / Swiat we złym lezj z boga[?] mie nauczył / Wezmie mie do siebie swiat mi y dokuczyl / Przy dobrym Bogu dobro będę czynił / Iak mie sam Boże iuz nie będziesz winił / Mandrym... i progu był im parze dzis im ... pozitej / Tys... lepszy Panie od naygorszego swiata nie niż sie nastanie / W tobie mam ufanie. // Deo parens Dei parens. Budy mnj. Ufaiąc Bogu gotuj tvoie siły / Boga u Matki mocną maiąc zbroie / Silnego ztrący z thronu w trunie pokorna Maria. / I Iesus na swoim Czartem lewa uboi / Iako sie uzdy y przed Bogiem Poganin ostoi. / Rus w post niechay pokłony biie / a po poscie niech ogien biie Turczyna mężnie serce i oscie / Przy pokłonach niech czyni mnieysze metanie / Da Bog że Turka zbroia pies zabie zgnie / Na Czychoryn wywierał swoje wszystkie syły / Mecz ze Boza pomocą uniwecz obrocily / Wchodziec z hanbą musiał powieksic [?] paki / Przy Bogu z carskim ludem zbiia go Kozaki / Boga a krzyż na czele wysławi Chrześciance / Z diabła Turczyn upewna że od Iwa y zaginie / By sie stało iak pisze Bog reka ... [залиплено] / Ze zbiecie Turczyna przez nie obiecował / Day Boże mowic wszystkie ada temu ... [залиплено] sława / Gdy porwie Turek car go zburzy buława / Tylo sie na Turczyna... bierzcie amen wszy... budi budi budi budi /

Арк. 2: Czas nie potemu Mars nie Ars panuie / Szabley nie piora dzis czas tem pozuie / Gdy Pan łuk złamie oręże popali / Z Turkami [?] Apollo sie na ten czas pochwali / Kiedy Mars ogromnemi strzela granatami / Apollona nie slysząc z swemi lutniami / Turecki hardy racz hardu schilic Panie / Chwała ciebie Apollo zagrac może snadnie / Krzyża tvego dzis świętny siedzj / A ze Turek nie zginie predko sie piedzj / Zle mysli o nas Turek pewnie wiemy / Ale my temu z Bogiem zabieremy / Z nim Czart Bog z nami Jak Czart wskucal z Bogiem / Turek tak skuca z Carem y z kozackim rogiem. / Do Boga tyle y do Matki iego uciekanij pomoga sie Turka hardego / Na rozumie nie sadzmi na czyny prędze / Bog sam nachili Tur[ka] hardego iędze / Nie mam lecz sobie uczyn Panie sławe. / Kieruy Hetmanską na Turka buławe. / Pułki iego pukaia niechaj na Turczyna / Z Rusi przy Bogu ... [заляпано чорнилом] nie nowina / Harde serce Pan skruszy hardemu Turkowj / Dobry Bog rzeczy Carskie [?] skłoni ku dobremu.

Арк. 2 зв.: 1677. Marzec 30 U kogo większe lata więcej zakrawa swiata / Uzebruiący [?] mam grzeszyc na swiecie z swiata mie Panie... u kosmicie / Ale gdy sluge raczysz w noc do siebie / Zamecisce [?] w złoto obroci na niebie / 1678 / 8 roku ... łaskawie racz sie postanowic w moiej grzesznej sprawie co chcesz to uczyn nie chcesz smierci zgola grzeszniku ow grzeszach da cie woła. Zmiłuj sie Panie zbav tylo [?] O litosci na me ... przygladay złota / Budzonych ... sprawiedliwosc tobie / Ty by kazala w

wiecznym bym był grobie / Lecz miłosierdzie znaka diktuję / Niechaj grzesznik w niebie twym ... / Do tey sie przeto ja uciekam smiele. / Zbawisz mie lubosc w ciebie grzeszył wiele / Uwiększysz lubosc grzesznikami ziawysz. / Tym siebie bardziej nawieki wysławisz. / Chce lub nie lubic lże z serca wszystkiego / Twoia jest sprawa przywieśc mie do tego./ Aron (?) tys wszystko dobre za nic zgoła / Dobrego: na niedobre v ciebie szkoła / Bądź dobry skoro rzeczysz mi moj Panie / Tu sie na slawa twoie tak y stanie.

Арк. 3: Wnet będę dobry lub w pełni złości / I mnie pogłynie (?) iz modlitwa dobroci / Pragne iak zebem (?) do rzodła tego / Napoi dobrocij Panie pragnującego / a nam daj Boże Bogu sie stac może / W Marcu z brzozy sok nacięty ciecze. / Drzewo zywotne lepsze masz człowiecze / ... rzodeł płynie z tego drzewa tobie / Człowiecze iak chcesz nabierz wiele sobie. / Cerkiev iak matka w Marcu z tego drzewa / ... swoje pragnące polewa / W poscie zyczozna ze trapi (?) pragnienie / I porzodek kozdy pragnący odżenie / ... / Wino słodkie ciecze / Tedy na drzewie pii vino człowiecze. / Sam chleb niebieski tam posili ciebie / Wino ucieszy będziesz iak na niebie / Za pacierz przymi Panie te pisanie / Mniey wzgląd na bol moj mniey wzgląd na stękanie.

Арк. 3 зв.: Spuchły mi nogi i mię bolą srodze./ Siedząc to pisze cos folguie podze / Dzięki oddaie pisze ledwo zywy. / Twoje nie moia y w tym sami dziwy.

Арк. 4: Z owcie Turka dla buty iest Kapernaumom. / I vpadnie w ad ... его погибнет со шумом. / Większy będzie upadek im sie wyżej nosi. / Gdy na doł padac będzie pewnie nie uprosi./ Wiatry te trumne złamią na kawalki same / Chrześcianom co kopał sam w te vpadnie iame. / Pospiesz Panie vpadek Turecki za czasem / Niechaj go Rusin goni y polem y lasem. / Anioł Panski niech z miecza ognistego ich goni. / Niech vciekaiąc nie trapią do koni. / Początek Panie łaski twoiey mamy. / Niechaj y konie sami ogladami. / Na rzut skocz na nich od Ruskiego cienia. / Niech Turczyn ... czeka zaginienia. / Chocby nie gnani ... vcikaią / niech z Machometem w piekle sie witaia.

Арк. 4 зв.: Niechaj grob Panski odlega (?) na wieki / Ten pies niegodzien tak[iej] opieki / Swiętosci nie należy psom požalsie Boże / Za te ciernie... dotąd slicznej roże / Nie gnał nas Turek kiedy bog był z nami / Lecz nasi poiachali dobrze nad Turkami / Gdzie wasz Bog niechaj Turcy nie pytaia / Z Bogiem że ich bic będzie to przyznaia / Mahometa niewielka zaleta nie może / Was pogan wesprze w Bogu mym niebiwoże / Z woyski carskimi Bog na Turka idzie / Kto nie wywroci Turek będzie w brodzie / a w Chrzescianach Bog sve imie wslawi / Sam im wozowac Turka błogosławi / Wesmie krzyża ręce na tego thorznika / Głupca i laczneho psa y lunatyka / Nam Chrzescianom Turka wda w ręce / Będzie Bog zdravy na Marsovej męce / Wyzwie mu gadzina dawna nakręcona / W Bogu y w Matce nam pewna obrona / Ta słaba obrona w Czarcie i machomecie / Idzcie smialo na Turka Bogom go zdepciecie.

Арк. 5: Wierszowa modlitwa do cie Panie oto / Abysmy Turka zdeptali iak błoto./ Twoy bartug (?) nie masz nieprzyiaciel srogi / Krzyż nie stawim na chleb on rzuca pod nogi / Tyś krwią pozłocił krzyż, on kala błotem./ Zdrayce swego wydaj nam z głową y złotem / Chrzescianie obroca te złoto na chwałę z twoią niechaj pomocą krwią Turka skroca. / Poki ten pies ma szczek[ac] na tvoie świętosci / Miare iuż przelac ten pies swojej złości / Nie racz go cierpiec niech zły zle zaginie / racz mu naznaczyc o iakiej godzinie, niegodzien aby chodził po tey ziemi Panie. / Kturyś poświęcił nozkami świętymi / Niechaj chodzi po smole z Machometem / v Adzie / Aż Chrzesciany...

Арк. 5 зв.: Chrzescianie cie Chryste Boga wyznawaia / a... psi mali o tobi szczeni / Na wieki złączyc psow do Psa piekielnego racz. / Day Chrzescianom te gadzine zkruszyć / 1678. 24 Februar.

Арк. 6 зв.: Maria Panna masz powab do siebie / Siedzie na ręku co siedzi niebie / Chleb to masz w ręku, chleb niemały komu? / Ten chleb urodził v twym Panno domu / Winna macica tyś Panno y z Synem / Kto chlebem nie rad bawi ieszcze z winem.

Арк. 7: Мария / Свѣтилникъ ночами моими законъ твой и свѣт стезем моим ветхи и новый [малюнок] dwie swieci na rogach lunných. / Pomagay Panie Rycerstvu tvoiemu./ Niechaj doradzie Turkovi hardemu./ Chrzescianie pod Turkiem.

Арк. [10]: Homo de humo. / Początek nasz nic snedzina (?) ktorasta iako pauczyna paięcza nić a koniec gnić. Rodzicie zdarzyło zostaie pevno umrzec choc niemiło. Człowieczemu gnoiu poki żyie mydło, położy ich iak krot zemli przy smierci kiedy ten gnoi barzey smierdzi to kadzidło.

Чл[ове]къ учти уподобим д[у]ше его яко с[и]нъ приходит згола в Адамѣ. Все умираем, но и в Хр[ист]ѣ оживаем.

Арк. 32 зв.: „āxōs [1676] на д [4] рокъ поклонился Дорошенко.

Арк. 85: Bog skapy w thorzu iedno wyrzekł tyle / ... by rzekł więcej mile / Rzekł iedne slovo przez nie wszystko stworzył / Naygorsze zle smierc y te im umorzył.

Арк. 85 зв.: Wnebiznie Bog wyrzekł slovo, oycowskie umętnosci / Rownej mądrosci, sławy wszecmocnosci / Duch S. iedney z ojcem y z Synem natury / Bostva w nich, rovna sviatłosc, wszystkie pedzi chmury. Duch S. naydzie na cie gdy rospostarł piora / W cieniu twych skrzydeł cieszi rzekła grypa cora / Łknie dusza ma do ciebie mnie prawica tvoia / przyięta, oblaręta ta uciecha... [заліплено] moia.

Арк. 89 зв.: Znaczy (?) P. Bog że za mnie paciorek zmowi cie / Nad Turka z moiej wroszki kiedy sie ucieszycie / Obaczac że Pan Bog da po mym zadaniu / Z Turkiem będziemy sami P. Bog pomoże na samym z Turkiem przycitanium.

Арк. 90: Bog wstał uciekac iego będą wory / Turczyn vysoko grozi lecz z tey spadnie gory / Iak dym zniczeie iak wosk ogniem pł[ynie] / I Turczyn

uhasnie tak prędko zaginie / Chrzescianie w nadziei Turkom sie ... [zakleєно] Tyło ... na Turka z ochotą.

Арк. 114: М[іся]цъ под час новя николи не тмится учит Астрологія, в фѣв[ралі] новъ м[іся]цъ починається, щасливи бо первороднаго грѣха затмива ... [zakleєно папером] новъ ним своим свѣтом землі привитаєт першого дня н[е]бу своє оддаєт ... другого на морю з своим показується ясностію [?] третяго землі оддаєт свою власть, так же в воюющей ц[е]р[к]ві урочистост не такъ яко ... первіє триумфаючая ц[е]р[к]о]в[ь] тую урочистост ѡткривала.

Арк. 115 зв.: pokazala uczynek Maria ktury vszyscy za Matke maia, ze raz ozasem bywa sędzią. To wložyc do Notiey. Daj Boże nad Cesarzem Tureckim aby modlam S. Basylego rozkazane Maria Merkuriy S. tez zwyciestwo wkazał.

Арк. 116: Gdy Basili S. przed obrazem Bogarodzice Mariey ... [zakleєно папером] niezbożnosc Juliana Cesarza narzekał ona na gardło Tyrana ... [zakleєно папером] dla tego posłala Merkuriusza S. od ktorego on pokloty wyczerpnouszy z rany krev bluznierskim głosem do nieba ... Zwyciezyles Galileyczykov Chrystusa. Pana rozumiał, co wydało ... kturą nie byli aż na zaiutrz krwawa ...

Арк. 116 зв.: Koło Senatorskie Poselskie Rymskie tak Turkom z Dawidem intonuie. Б[о]же мой положиш на коло. / Koło Rzymskie Rusakom potężnych. / Davida słowo na Turkowi tych zagra mężnych. / Niech sie ich truna tak przed wiatrem chwieią / Niech iak dombravy od ognia poreią. / Iak pali ogien gury tak niech gniew tvoy Panie / Będzie pali na Turkov kturym ich nie stanie. / Theodorowi daj ten dar niech zbie / Turkow za Cesarza svego tryumphu zażyie / ... [текст забруднено] Panskim niech cieszy Theodor Monarcha / Tego zyczy z naroda wiemych Patriarcha.

Арк. 117: Tego Bożego wnuka postrzeli Kozak z łuka / Z Samopala wypali y tak Turka obali / Rogi tureckie misięczne z Turkami nie będą wiecznie / Sławy sięga co w niebie, Turczyn sie w piekle zagrzebie. / Кто нам г[оспод]ь ест Турек до нас здидą przybył y z bidą / Bide P. Bog im odwruci. A pyche ich wielka skruci /... 1678 15 febr.

Арк. 148: Co dobrze masz czy nie bez dobrego Boga / Do wszystkiego dobrego Bog człowieku droga / W nim zycie rusza [?] y iest, gdy Bog człowiekiem rządzi / Za takim rządzcą człowiek niepobładzj: / 1684 2 Janur.

Арк. 156 зв.: prawda w 12 Papieżach od Cerkwi przyiących byli Ducha S. ta пребываєт во викъ вѣки аз умолю ѡтца да не очерствет вѣра твоя в Риме у в 12...

Арк. 157 зв.: Z Wschodem Zachodem wszak slonce kieruie / Wschod mu z Zachodem mądrze applauduie / Wschodzie Zachodzie iak mozesz chwal Pana / Wyscie Bracia Heretyk wam iest obeziana / Miedzi Wschodem Zachodem kiedy Slonce biega / Na tych dvoch Synach kochanych polega.

Арк. 158: Nie od Zachodu lecz od Wschodu Slonce / Imie sie Panskie wielbi, ze on nasz obronca / Wschod imie temu, Wschod go naprzod slawi / A potym Zachod, z swą sie sławą stawi / Nakłania iedne Bog ucho Wschodowi / Nakłania ucho drugie Zachodowi / Zagrzej ich Slonce, niechaj lubią siebie / Wprzod tu na ziemi potym wiecznie im w niebie.

Арк. 159: Jedna Matka miała Syna kturęgo z miłości macierzynskiej zbytniej z domu wypuscic nie chciała. Syn prosił oby go z klatki miłości macierzynskiej mniej porządnej wypuscila. Matka z syna svego niczym balvana ustroi go Matka w bławaty rysiami sobolami odziaiysz! Stvorze balvana przyidziee na Seymik aż nie wie co mowic Уста имут и не г[лаго]лют przeidzie na Trybunał Уши имут и не слышат slucha co drudzi mowią a nie rozumie, iedz ... nie wie iak sie szabli uiąc, gdy w trąby uderzy tu iuż masz poźka Pana. Нози имут и ползут. / Bez jazyk idola żaden nic nie zdoła / Na kozdym miescu bez srebra bez zlota / Mało co sprawisz przy nich twoia robota / Jak w boiu tak i w pokoju bez złotego Boga / Nie iednego potyka zgola wielka trwoga. / Srebro zło gdy wroźka iasne wszędzie chodzi / A też niech lub pogoda ciemnoc potkac będzie.

Арк. 159 зв.: Доколи г[оспод]и забудеши мя до конца ψ ві [Пс.12] / Srebne usta gadaia, zloie oko widzi / Ucho słyszy, nos wącha, ręka iak chce szydzi / Noga idzie dawno ie zową balwanami / Srebrne złote idoli sławia sie Bogami / Do ich Boga nie trzeba nam iego przyhlada / ... człowiek przykrij uszy, o Boże zmienij włada // Gdy miasz ubogiego, to masz worek w kieszeni / Ubogi cie y slusnie gdy prosic wieleni / Zacno dac kiedy kto ma, bez srebra bez zlota / Ku ubogiemu nie tak pomnie cnota / Nie affektov cytatem iest content ubogi / Kiedy kto skarb umie zażyc, to mu drogi.

Арк. 200: Slabosc bez excitarza serce mi stracili / Psalterze zawziętego niedotłumaczyli. / Iesli wola iest Boża on dopomoc może. / Ze nie mam zachęcima mnief sie y tym trvoźze. / Byk staie slipli oczy grzech proznowac / Tłumaczyc Psalterz z nym na smierc gotować / Исполни во бл[а]гихъ желаніе бл[а]гим Б[о]же.

Арк. 201 зв.: Cztery tęczy około krzyża + / Dusza nasza iako zemla bezwodnaia kiedy pod krzyżem stoi cztyrej ma tęczę kturę biorąc wode iedna z rąk Chrystusowych, druga z boku, trzecia z nog, czwarta z lez nas' Panny y S. Jana bo oni v zlak przednia serca swoje puszcza dusz. Czworak na dusze bezwodną tak dusza temu dozywa Wschod Zach. Południe Połnoc z tęcz skupiona, wydaie wonne kwiatki cnot 1681 Januv. 20 na wielki piątek na Kazaniu. [Вірш надрук. в 1680 р. в творі: Notiy pięć ran Chrystusowych. Арк. [22].

Арк. 206 зв.–207: Nad Turkami spelni Panie / Nechaj prędko ich nie stanie / Ieden niechaj tysiące żenie [y друк. версії]: Jeden Tysiąc niechay żenie] / Straszne nasze im czyn cienie / Niechay iedni toną w wodzie / Drugich

niechaj żołnierz bodzie / Niech od mora iedni giną / Drudzy we krwi swej
niech płyną / Niechay iednych głod poiada / Niechay drugich morzy biada /
Niech napada ich choroba / Wszelako ich pędzi do groba. / Chrzescianom
niechaj służy / Zdrowiem z nich niech kozdy duży / Niech od wiatra Turczyn
pada / Niech go zewsząd cisnie biada / Turczyn krwi Chrzescianskiej
żarlok przydzie / ta gadzina ze sie swey vlasnej napiie. / Wylei wszystek gniew
na Turka / Niechaj dozna złego kurka / Wyniosles go dziś vysoko / Niech
upadnie tak głęboko / Ażby v piekle dna namacał / Ay sie z tamtedi nie
wracal / Uciesz uciesz Chrzesciany / Ucieszysz zbiwszy pogany. Psal.83
tam sa wiersze o Turkach.

Арк. 217 зв.–218: Przy drzewie Adam zedrwał, lotr nie drwi przy
drzewie / Drzwi sobie z drzewa w niebo czyni y kto nie wie / Z drzewa
Adam zrozumiał że zedrwał przed Bogiem / Nie sluchac bylo tego co
poradził z rogiem / Bog prawda co rzekł nie w glosie zmysliły (?) / Szkoda
sie bylo od prawdy uchilili / ze łgał łgarz niepomożecie skoro usluhali /
Tey że godziny do smierci przystali. / Umarli duszą a ciałem sie kryją / Z
zakaznego drzewa radszej nie ukryją / Na krzyżu ktury owoc będzie wisiec. /
Kto z niego będzie iadł nie będzie wisiec. / Owoc żywota, y zmarły ożyie /
Tego owoca kiedy kto zażyie / Iam żywot a ten wisi na drzewie przybity / Ovoc
żywota ovoc znamienity.

Арк. 221 зв.–223: Łge iako człowiek, tys pravda iedyna / Gdy człowiek
pravde i mowi to wielka nowina / Cudza pravda nie iego Bogiem oprav-
damy / Grzech bylo nasz a prawdy swojej nic nie mamy // Ze tvoia pravda
Boże nieskączona / I lżywym ludziom byva odzielona / Tys droga pravda
iako podroźnemu / Udziel mi drogi, pravdy iako kłamliwemu / Tvą sie pravdę
będę wszędzie chwalił. / Ze pravde gadam Pania we mnie sprawił. / Umre
na drodze ze mną żywot w Panie / Panem żywotem zmarły sługa stanie. //
Na piąty rok co mi Pan dał napisac ręką / Za to go wiecznej niech wychwalam
dziękę. / Co dał napisac niechaj mi to spełni / Głupim iak miesiąc a byłbym
iuz w pełni. / Исполняющий во бл[аг]их желаніе твое от наполненія
его мы вси прияхом. //

Ręki tvej pięcni błogosław palcami / Wspieray mie svemi Boskimi
siłami / Z pięcni mądreimi Panny niechaj ciebie / Chrystem sercem
wychwalam ktury siedzisz na niebie / Panno, ty mądra Panny pięc
przechodzisz wiele / Naucz mie czuc ran pięc syna tvego w ciebie. / Dla
pięc ran swoich kturych cierpiał srodze / Dla nas: niech mie postawi na
svey dobrej drodze / Niech iego drogą idąc przyide aż do niego / y oblapie
za nożki iako Pana swego / Ktury mi drogą prowadził do siebie / y
postanowił przed sobą na niebie. / Gdzie Pan y Sługa będzie, Przyobiecac
raczył / Mnie niegodnego łaske taką nie przebaczył. / Będzie go z Aniolami
wiecznie za to chwalił. / Smiał sie z czarta ze wiecznij ogniem będzie

palil. / Co oko nie wydzialo, co ucho nie slyszalo / Co na serce nie weszlo
to sie mnie dostalo, / Zczugulnej laski Bozey, a nie z mej zaslugi / Dal mi
to Bog y czlowiek Adam Mały drugi. / Niechaj ze mu nawieki ode mnie
grzesznego, / Chwala zemskaia dla imienia iego. / Спасе мя имени ради
своего ІС ХС. Нит (!) именѣ инаго о нем же спасением под н[е]б[е]сни.
Актор.

1685. Jan. 24 / Marca Novo os[m]dziesiąt iuż Roku piątego / A ręka
Panska trzyma mie grzesznego / Ręka ktura mie trzymasz racz y błogo-
slawic / Gdy dasz grzesznemu łaske siebie będzie sławic / Iam pies a Pan
od stołu swego chleb mi daie / Niech mu sie naywiększa stąd dostaie /
Day mi siłę ktura sie w niesile mey sili / By sie wszyscy niemocni ze mną cie
chwalili / Na ten Rok piąty z pięcioch cie tvych ran płynie / Niech na moje
grzeszne serce tak grzeszuch nie gymie, / Pięc tvych zdrzodek piec, Piec
smyslov zmazy mi omiia / Na twoią chwale łask danych zażyiā / Б[о]же
милостивъ буди ми грѣшному rzekni Panie Б[о]гъ милостивъ буду тебѣ
грѣшному. / ч[лове]колюбче изиди моем б[о]голюбче, а той рече и
быш а piąty rok, pięc mądrych panien poszli do mnie, / niechaj cie chwalic
mnie nauczą skromnie / niechaj cie spotkam pozpołu z Pannami. / Z
zapalonami iak u nich lampami. / Mądre ... panien niechaj mie nastawiā / tak
mądrze ciebie chwalic iako oni chwalā / Na piąty rok ... pięc mi udziel swoich /
Абым wysławiał darov wziętych twoich //

Starzec kwasno patrzy na Marzec / Starcom Marzec zacząc day Boże
szczęśliwie / Niechaj ieszcze staruszek łaskę tvą pożywie / Dar dawny
dniami bądź łaskaw na stare / Do lat siedziwych dotrzymalić wiare / Не
отверзи мене во времи старости. ψ. ѿ. с. θ. [Пс. 70.9]

Lasko ... bądź łaską w starosci. / I truchleią ciało truchleią mi kosci / Nie
masz członka kturyby mie nie bolał srodze / Do truny y do groba ziemie
vpied brodrze / Marca sie koždy z starcem zwycaynie że leka / Jak młodemu
umierac tak staremu męka / Ciało duszy ciemnica lecz sie z tej ciemnicj / Iść
nie chce w tey ciemnice nie mamy tęsknice / ... Marcu nadał samemu starcu /
Podkał (?) Boga iak żyvot miesiąca Marcu / I umierac nie lęka maiąc
żyvot w ręku / iako łabędz wydaie głos piękny dzwięku / Teraz odpuszczysz
sługe tvego Panie / W pokoju niechaj idiemy skonanie / Stare me oczy
wydzialy zbawienie / Syna Bożego Ducha Świętego nasienie. / Do dwudziestu
y czterech starcov sie pociesza / Z starymi starzec wiecznosc wieszā /
Iako orzeł odmłodzał wbierasch do nieba / staremu czasie postawiono / Na
dobrą a ta wiecznej starzec napadł pasze. / Dobrze sie nasz staruszkę pamiętay
o Starcu / Niech stare ieszcze oczy nie zawiera w Marcu / Zdarz Panie
zdrowie miesiąc przeżyć Marzec / A iuż to pewna łaska iego ... starzec / 1679
7 Marca / 80 Roku Novo dzis idzie / Staruszek zawsze od Marca iest w
bidzie / Czesc Bogu rok przeszli przeżyłem lubo w bolach / 80 Day Boże

y Rok przeżyć wesły / Naswiętsza Panno przyczyn sie do Syna / Mnie
zbołałem życ będzie zwierzyzna / 20 februa.

Арк. 224: 81 Nov. Marca zaczyna. Starzec Bożego niechaj wzywa
Syna on żywot niechaj przeciągnie żywota lubo starym przecie żyć me iest
ochota. // Bole me zewsząd smiertelne scisnęły / Przecie do życia chęci mi
odięły / Bywa to w bolu, że y o śmierci prosze / Ale ią zaraz y znaku
odnosze / Chwale to sobie, że śmierc nie słyshałem / Jak głucha proźby
gdyb me przywitała / Nie wiem takiego goscia iakbym przyioł / Małobym
mi gosc ten ducha nie wyioł // Zywocie drogi przybadź Staruszkowi / Przy
tobie nie zmarczy sie samemu Marcowi / Na Rok. 1. os[m]dziesiąty wiersze
tez prosze / Niechaj Staruszek pożyie lub trosze // 1681. Feb. 9.

Арк. 225: Szkoda y z bolu smiem do sił prosic / Bobyla trudno z
gosciny wynosic / Gość by ten naprzod wyniosł gospodarza / Tak bywa w
kogo iemu sie byc zdarza / Lepiej żywota niżli śmierci wołać / Żywot
żywota może snadnie podać /

// Młode y stare grzechi przebacz tylo Panie / Zem cie iemu obrażał mam
szusne stękanie / Zmiłuj sie z bezdennego milosierdzia twego / Sames dobry
dobrego zdały [?] me za złego / A ia cie chwalic będę poki dodasz ducha /
Stworzeniem stworzy ciebie swoim zawsze mucha.

Арк. 231 зв.–233: Panna rodzi Matka w Panienskim więcu chodzi /
Rod nie Paniestvu Rodu paniestvo nie szkodzi // Mądra Panna że mądrość
samą wieczną porodziła / Iż panięka niebiasi [?] mądrąść w to trafiła /
Leży wieniec na głowie na ręku Syn siedzi / W czystym tvym rodzeniu Panna
sie nie bedzi / Slovesa hospodnia slovesa czystoy najwyższe Slovo Boże
nie bierze czystości / Z slova Paniestvu przybyc czystości. / Panna sie Panna
rodzi Panna oraz Matka / Niebu ziemi rzecz mała taka bywa zrzadka / Nie
była y nie bedzie Syn nie bedzie drugi / Nie druga Panna Matka choc czas
przydzie długi.

Мати моя рече ко мнѣ С[и]нѣ мой еси ты аз дн[е]с родит тя: / Syn
Panna Matka Syna wzajem ulubila / Czystosc z czystością cnota sie spoila /
Złoty lancuszek Boskie na to koła / Trzy sie składa rog Panno bądź wesola /
Oycowskie koło corkę cie mile chciało / Synowskie Matkę z Panny wzięło
ciało / Ducha świętego koło iak oblubienicy / Wience ci dało lubią cie
najwyższe dziedzicy / Kiedy z tak czystych rzodel splywa łaska w ciebie /
Co radzic w ziemi większej nie masz y na niebie / Do trzech y Boskich
koła swe przyłożyła koło / Z lancuszka tak droszego komuż niewesoło / W koło
tego lancuszka lataią Anieli o / A iak mądrze złożony wiecznie uważią i
Matkę rodzzonego przed wszystkim w celi / Pod laty z Panny rodziłby
zbawił człowiekij zbawił zbawiciel rzeczy sławił / Jak siebie Matko y nas
wszystkich wślawił / Slava wo wszystkich Bohu X[ристо]с рождается
славите. / Pannie Bogarodzico iest coś v Pannie ważyć / Panne za Matke

Bog chciał ciało sobie zażyć / Panny Matki zadanie przystawi [?] w
iedynym Bogu Pannie Matce sprawoi ma Boga / ma rodzica wszak Boga
rodziła. Tak ią zowiemy iest corke Rodzica droga. / Leo virgo libra /
Panna rodzi a Matka na ziemi pannieie / I w dziwnych niebach cud sie tak
wywiedział da sie na niebie do Panny przybiera / ... Panna nie boi lew
straszny nie spiera / Lew leży v nogach y lew sie położy / Na lewie dziecinka
y lew silnie sroży / o Nikt nie przydzie do Syna owiec nie przyciągnie
kogo / Ociec że tym lancuszkim ciągni pewnie za roga / Ciągnie ojciec
laskawy przymuj dobry Synie / Jak z tworzenia waszego pewnie nikt nie
zginie / 12 Deceb.1681.

Арк. 274 зв.–277: Panska dawac iałmużne ubogiemu zwłaszcza /
Zywot wieczny dar Boży darował pierwszemi / Bog Łazarzu daruie pewnie
y drugiemu / Wiecznego dara wiecznie vdzięczny będę / Będę miał iako
na niebie usiede./ Co oko nie widziało obacze na niebie / Co ucho nie
słyszało posłysze v siebie / Co na serce nie wyszło to mi Bog udzieli / Siły
będziemy wszyscy bysmy wszyscy wzieli / Lepiej wierzyc niż mierzyc tam
wstapi wiara / Na to przełamiąca będzie dana miara / Wiecznie ią mierzyc
będziem Gume kraie / Przyznamy Bogu że bogato daie / Obiad wydadzą tak
bogaty v niebie / Ze na wieczerzę prosić iuż nie będą ciebie / Czasze dadzą
zbawienna do nas Bog przepiie / Wiecznym żywotem żem koždy żyie /
1679 Aug. 8 / Не отверзи ми во время старости / Stary uciekam do Starego
Boga / Kiedy spotyka mnie od smierci trvoga / Od smierci do żywota
uciekac ochota / A smiertelnego zbawic Panska iest robota / W pierwszym
Adamie wszyscy powstawamy / Przy tey wieczney biesiedzie, wieczne dadzą
dary / Ceny w żadney nie uznaią miary / Boska natura v kożdego uraczy /
Wymislić większey nie można podaczy / To będzie pokarm to napoy to
szata / To kleynoty to vszelkiej bogatsza data / Tys stworzył tys odkupił, твоим
zewsząd Panie / O svym stworzeniu mniej o mnie staranie / Stworzyłeś mie
dlatego bym na cie nawieki / Patrzył nie spuszcay że mi Panie z tvey opieki /
Przy Tobie snadnie doscignemy nieba / Do tey potrzeby ciebie mi potrzeba /
Zmiłuy sie zmiłuy zmiłuy Oycze Synie Dusze / Niech sie przed Tobą Bogiem
z sercem moim krusze / Oycze możesz, Synie wiesz Dusze ty chcesz zbawić /
Upadłego na mary racz mie Panie stawić / Należy mi iak Słudze stac przed
Panem tobą / Z moim to wiecznym przytkiem y wieczną ozdobą / Te moie
stanie będzie wieczne Krolewanie / Z szczegulney twoiej łaski tak tanie
dostanie / Święty svięty svięty posłysze gdy: pieiących w niebie / Z nimi
wychwalac nauczę sie ciebie / Nie hrai głosu nimam tam mi y głos dany /
Będzie y ia sam nie [?] wszystko przybrany / Wiernego szczescia day doczekac
Boże / Bog z Matką swoją to darować może.

Арк. 278 зв.–284: Trzema koronmi koronuią ciebie / Ociec Syn y Duch
kroluiąc na niebo / Ociec corce Syn Matce Duch oblubienicy / Korony

udzielaia nie bez tajemnicy / Ociec wieniec wieczności Syn w ciemiach
rozanej / Duch z liscia obranego podaje przybrany. / Ześ Panna Matka y
oblubienica / Od Troycy miła tobie ta troica / W wiencu wieczności y wiencu
rożanym / y z obranego liścia dość przybranym //

Wiecznie będziesz nosiła w wiecznym będąc niebie / A my iako
Krolowna będziem chwalic ciebie / Jakiey służyć Krolowej iest krulovac
prawie / Matkam y Pannam sława y lubov służy w sławie / Łaską cerkiewną
rządzyc Maria chciała / A tu zaraz nawalnosc lud[z]ka ... wzięła / Zbaw
Marie gonienij laska [?] cerkvi chwieie / Tys usnęła a w tobie mielismy
nadzieie / Pannam y Matkam słowo powstan nasza sława / Bez cie w
łodzie cerkiewną Panno co za sprawa / Gdy y Syn tvoy był zasnął wnet fala
powstała / Ale mu spac gwałtom nas gurba nie dała / Rozkazał wiatrom
ucichnąć y wodzie / Ciesnylismy sie będąc przy pogodzie / Aniołowie
nas przyniesli do ciebie / Niech Matke Bożą Apostol pogrzebie / Spiścey
sny ciebie Mario zostali // Zbav nas gonienij gdysmy zawołali / Senesmy
Panu svoiemu przewali. / Ale sie fala na łodz cerkwi wali / Obudzi sie Panno
wiatrom niech nie wieją / Rozkaz: my w tobie mamy swa nadzieią / Niech Syn
w grob snu miał Matka tile / Spac będzie znowu ocucu sie mile // Воскресни
г[о]споди во поим [?] твои ти у нить святиликам / David iak Pana tak
obudził Matke / Matki żywota stłuk grobovoj kladke / Matko żywota z ojcu
Synem Duchem żyiesz / Wiecznie czasie zbawienną od tvej Troycy piiesz /
Matka z litosci zmyłusie nad nami / W tym dobrym płaczu zalewamy
łzami / Иде вечерная / pietnastego / 15 Augusta: Augusta Regina / Poszła w
niebo krolovac do swojego Syna / Tam Służebnica Panska rzekła na ziemi /
Za te pokorno stała większa nad wszystkimi / Służebnica tak wiele sobie
wysłużyła / Będąc Panna a Boga samego rodziła / Ty słodką czasie iuż piesz
wieczności / Racz przepic do nas iak Matka litosci / Rzeka nam bądźcie
zdrowi mamy taką wiare / Ze y nam podać raczysz pełną twoią miare / 1679.
13 Aug. / Służba sie iej nadała dobrze Bogu służyć / Nigdy sie ten Pan
sługom svym nie może dłużyć / Ma czym płacic iesz Niebo na wszystko
bogate / Tam słońce miesiąc tam gwiazdy kosmate / Futer tam niepotrzeba
barankowa welna / Ciepła miłości ku nam dosic pełna / Ten baranek ktury
nam grzechi swiata zgładził / na dobrym niebie paszy zasadził / Pan nas
pasie ni naczym nam nie będzie szkodzic // Day ten dar Panie, dar iest
żywot wieczny / Przez twą Panno przyczyną z nas każdy bezpieczny / Gdzie
wyszustvo iestesmy y my sludzi będziem / Przy Panstwu naszym lub v
nogach siedziemy // Zyc bedziemy na wieki z Chrystem żywotem / Wiecznym
będziem chodzic po obręku złotem / Wieczności, az Anioły będzie spiewac
święty / Oby do tego choru z nas był każdy wnety / Będzie sie niech za
wszystkim bogato / Wiecznie chwalic Boga będzie za to / Chwalic szkodzi Pana
tak nam David spiewa / Pan karmi poi y dobrze odziewa / Uszedrzył nas

abysmy spiewali o nemu / Bogu nad Boga w Troycy iedynemu / Przez twe Panno imienie y w niebo unisienie / Odpros moim grzechov zwyklech odpuszczenie / Co sie kolwiek grzeszyło ze za ... tego / Niech nam tvoy Syn przebaczy od Throna gurnego // Od Troycy Pannie Matce ulubioney / Mądrością Boską ieden dziw stworzoney // Grzeszyliśmy bosmy znac nie mogli Boga / Lecz skorosmy poznali że to rzecz tak droga / Ze nad nią y pomyslic o drugiej nie może / Grzech mam za ciemie Boga wacham roże / Nasycisz nas, kiedy mu ziawisz svoia słave / Zdarz Panie wygrac taką wieczną sprawe / 1679.13 Aug. / Ze sie o niey nie wesprzemy do nieba / Łaski tvey Panno dar w droge nam trzeba / Na tvą koronację iak zwyczey na ziemi / Gdy krolov korony ciskania złotemi / Łaski pełna rzucaj nam swoje Panno laski / Nam podnożnym do nieba staną pevne laski / Wszystkie na cie Korono ułożono na niebie / I my czekamy korony od ciebie / Co tobie zbywa racz Panno udzielic / I grzesznego mnie prosic raczylas osmielic.

Арк. 293: Murazci Cerkiew Troycy przyiachali / murowac: trzech pasterzov gdy odprawovali. / Basili Grzegorz Ian z usty złotemj / Po[pro]szą im murowac modlami świętemi / Trzej ci Pasterze w Troyce lubili / By Troyca w murze stała będą sie modlili: / 1679. Janur. 30 / Może y Nas[za] Panna ulubiona Troyca: bo w Cerkwi tey będzie sławiona / Po wierze moiey spraw to Mocny Panie / Niech Dom Tobie i Matce Twoiej w murze stanie / Day to Boże coprędzey daj y Boża Matko / By murarze Dom Troycy wyslawili gładko. / Basili Grzegorz y Jan złotonoszy com ia pisał stwierdzaia to świętemi usty: / Dla trzech tvoych Pasterzov uczyn Troyco Święta / Niech prozba nasza będzie pokorna przyięta / Oycze Syniey Dusze, idzie o cześć waszą / Przywiedzcie w prędki skutek intentia nasza / Amen. Amen.

Арк. 302 зб.-306: Co zle to ia co dobrze to ty działasz Panie / I ia dobro wedziłam miey o mnie staranie / Odżalowac serdecznie iuż tego nie moge / Zem cie Tworce obrazil na grzech pomnot noge // Jako zrzenice oka strzez mie mocny Boże / Co oko nie wydziało, to sie dostac może / Co ucho nie słyszało wsłysze na niebie / Gdy mi ucha naklonisz w modlach mych do siebie / Co na serce nie przyszło dostay cie y tego / Tylo racz sprawil abym był serca czystego. / Leciesz w ogien a ogien chceszby mniei palil / Cud oby iak splodzonom P. Bog tobie sprawil / Oni dla Boga w ogien są wrzuceni / Sami z požadnosc i leca w ogien iak szaleni / Nie dziwuymyz ze ogien nas iako drzewo pali / Dobrovolniesmy sami do ognia przystali. / Jak nie cierpisz na ciebie kiedy iskra pada / Zem cie [Zrzacie?] iej prędko trzeba domyslisie lada / Tak nie trzymaj zlej misli kiedys sie nawinie / Bo ktory trzyma pewnie ze zła myślą zginie / Slovo sie ciałem stało bys słowesnie ciało / rządzil nie to czego chce co każesz działalo / Panu niechay nie ciału ciało ktury twoie / Jest sie w czym wieczniei kochac co iedne a Troie / ... 1681.1 Nov. Mysłą słowem y rzeczą okazałem ciebie / Mysłą

słowem y rzeczą niech sie grzech wygrzebie / Tys przyczyny waszey rzeczy,
 rzecz bez cie nie stanie / Rzeku slovo, žalovac rzeczą będę Panie / Choc
 slovami nie rzeczą a żaluie tego / Zem grzechami obrażał słowa wcielonego /
 Przez te słowo wszelka rzecz stała sie na swiecie / Niech sie w ziarna obroca
 moje grzeszne smiecie / 1679 10 Sept. / Żaluie słowem, bym rzeczy żałował /
 Trzeba abym do Boga słowa appellował / Te słowo kiedy rzecze rzecz sie
 horda stanie / Słowne moje rzetelne będzie pokaianie. / Wisisz na krzyżu
 pod krzyż serce kładne / Pięć zrzodek ciecze z ciebie omycie serca ładne
 snadne / Omyiesz mie, serce me czarne krzodkam mowi / Nad sercey sie
 serce lub czarne ponowi / 1679 14 Sept. / W wagach słońce gdy Ch[rystu]s
 waży sie na drzewie / Krzyżowym krzyż o wadze Chrystusowey nie wie /
 Nieoszacowany skarb z oycowskiej skarbnice / Gdy sie waży swiatowi
 uczynił tęsknice / Słońce zacięło, krusza sie kamienie / Na Panskie patrząc
 nie moge ważenie / Odkup to za cie, Bog grzeszniku daie / Syn Bogu
 Ojcem grzech twój drogo staie / Waznysie[?] grzecha, bo krzyż masz Syna /
 Znowu tak wielka grzecha tworzy przyczyna / 1679.14 Sept.

Арк. 307 зв.: Ach wołasz pragne nie masz na tych gurach wody / Łzy z
 oczu płyną dla twojej ochłody / Magdalena pod krzyżem to płacząc mowi /
 A Pan na krzyżu Ach pragne to słavi.

Арк. 314–315 : Б[о]голюбиви Єп[иско]пи сут то Б[о]голюбскіи
 Росскіи княжата. Вы же род свят Ц[а]р[с]коє священніє. / Lubie wielki
 Litery iako stary nie moge miec większej nad Boga Вєличъ н[а]шу и
 велія крѣпост его и разуму его нѣт числа. Велик Г[оспод]ь, а хваленъ
 зѣло то wielka Alfa, nie ta litera co occidie ta co vivificat аз прийду де
 живот имут и лише имат, z tey liter złożone slovo y slovo twoie żywi mia;
 zyvot co masz nie tylko żywi ... czynu tylko spasa...

Арк. 326: Żalowałem żaluie y będę żałował żecie Dobro naywiększe
 uciechi złym grzechem frasował Day mi sam sposob iako mam žalovac za
 grzechy / Prosimy Magdalene iako nasladowac? O łzy cie prosze płakałeś
 sam Panie, / łza sie u ciebie iak zrzodła dostanie / Nie ci po łzach na niebie
 mnie te racz dac rose / Łzami od cie danemi niechay grzechi zniose /
 griecha ... Anioły / twoie, gdy sie kaie grzesznik na poly / skrucha serce
 kraie skurzony by one gardzisz Boże / W cierniach grzechowych day
 czerwoną rożę / Niechay sie wstydze żem obrażał Ciebie / Okresc iedny na
 ziemi y w niebie / Miałem cie lubic ze wszystkiej mey siły / te do stvorenia
 głupie obrocily / Otvorz mi oczy slepotą zaciemnione / że mietyby na
 ciebie Panie obrocone / Nawiedz na droge błędzacoj owieczke / Kim ciebie
 innej nie naydzie ucieczke, / y na moment bez ciebie nedznij trvac nie
 moge, / iako od ciebie gdzie ia wraca noge / Ciebie w pamieci mysli serca
 mowie. / Mam miac o twoia Bożestwie głowie / Skorzyłeś mie, odkupił twoim
 iest owszeki / Stworzyłeś mie bym z tobą krulował nawieki / 1681 7 Jan. //

Panno Pan z tobą tys mu a on tobie / Uciechą kochacie sie mamy mowmy i sobie.

Арк. 328 зв.–330: Jan z martvych vstanie ktury rzekł to sprawi / Ktury padł w jamie y iego postavi / 1679 Nouemb. 15 /

Listopad książny co bawi księgami / Jako list padł by nie padł z listami / аще ум и разум г[оспо]д[о]ви умираем / Своему г[оспо]д[о]ви стоит или падает.

Niebieski Grudzien wykopana iama / Grobova gruda od Adama dama / Ze dla mie uczynionych pięc iam w Panie / Zycze niech w one me będzie podanie / W Pierwszym Adamie umarł lecz w Twoym powstanie / Pierwszy mi zadał Wtory uleczył mi rane / Ranmi rane zleczył, pięc smysly broili / Nasze, piec większy Pana ran zrobili / Lekarstwem plastrem lepiej zwac nam twoie rany / Dla naszych nie dla swoich zmasz byles karany. / Rana tvoia lekarstvo moje, smierc tva mym żyvotem: Ktury mię swoją odkupił Panie a nie złotem / Co złoto porewnane do tvoiej krowie Panie / Złota cena a tvoiej kare ceny nie stanie. / Czerwona krew tva lecz nas wszystkich wybeliła / Nad snieg ieszcze belszemi Oycu uczyniła. /

Dusza nasza iak ptaszek, piec ma z gniazd v ciebie / Woli w nich siedzic niżeli na niebie./ ... 1682. Sept. 23.

Арк. 332–335: Zmarlemu W. O. Innocentiu Byhowskiemu Ihumenowi Hluchowskiemu 23 na zaczęcie S. Jana, swiecki Jan, w zakonie Innocenti Bykowski w. Ihumen Hluchowski zaczął wiecznosc skonczysz временный виць вичная ему память. Со мужем неповинним неповинень будеши и со избранным избранъ / Будеши, уподися Ц[е]р[к]ви н[е]б[е]сное неводу. Petry Pawel Fundatorowi Monastyra twego zarzucili iako rybnej sieci, y W. I. rybki w wodzie chrzta S. plywaiąca ulowili y na Trapeze temu ktury Apostoły rybaki sobie obrał, y rad pieczone iadą rybki, W. I. iak rybke gorączka choroby wypiekłą na svą przyioł trapeze. Pozostały W Ihumenie ze wszystkiej iego Brany Pamiętowac o Nastawniku waszym wszystkich o Modły. //

Święte prosic iesli sie w czym iak słaby chory na przybyło [?] prosczenie prosze pamiętacie o nim mowiąc mu wiecznaia pamięc kiedy Słonce w wagach wzięto dzieła moje ważyc, aby miały większe wage położone za dusze // moią grzeszną przyleżne paciorki sobie te milcze wybędzemy wominit Г[оспод]у елица меншихъ мои брати сотворите в мнѣ сотворите. Osobliwie was Rodzeni moi Bracia żegnam. W O. Ambrozy Bykowski, y P. Alexandrze. Smierc z waszm[o]sci rosbrat uczyniła. Jakos mi w iednej wątrobie Macierzynskiej leżeli tak w iedney Matki ziemi leżec będziemy iam starszy uprzedził Waszmoscią życze Wam dłuższych lat y zdrowszych niż sobie, Sona Natum omnim w nas pamiętac nauczyc. [choroba?] człowieka sie ... przed smiercia wiedziec daj Boże abysmy sie tam obaczyli ideże masz boliim w peczali, no żyzn bezkonecznaia, amin. / Wasz Rodzony smiercią

umorzony ziachał do Hłuchowa naprawo o grunta Monasterskie z nadczułego Ihumena ukazał mi oszczędzając na chwilkę zdrowia, na usbiedze Monasterskiey iako wierny posłownik umarł, a Bosznik wierny nigdy nie umiera posłuszny był aż do śmierci, przymie go ten do chwały, ktury Послушливъ [?] быст даде до смерти. W O. Jeromonach Ambrozy Bykowski na predpraznstvi Rozestwa Chrystova w nocy ... Swiatemu muczenika Ihnatia Bohonosca Bohonosny ocies w wielką Pomiescią Bogu Pobożnego Ducha oddał. Вичная ему память. 1680. 19 Decemb. z Niedzielną na poniedziałek, anielska habit donosił do Starszego Brata pokwapił wyszedł Ambrozy do tego ktury iest. Вес желане вес сладост, tam Ambrozego pczolka na kwiatki polny' wieczny będzie med zbierat kiedy w Cerkwi Книгу ро[жде]ства Х[ристо]ва читано, w Niedziele S[wie]tych отец, w ten czas gdyz przyszedł do S[wie]tych оусов, na Febr. Evangelicy. Книгу ро[жде]ства Х[ристо]ва czytас poczęto w Adamie bos swiatu umali a w księge żywota wpisany: Книhus ро[жде]ства Х[ристо]ва wyraził. .. Na co dzis patrzasz zostanie po tobie / A ty nieboże zmarły leżesz w grobie.

Арк. 337–340: Zeby zmacnione droga przyszła ostatnie miropomazaniem Ciało y dusze pomasał ... iako należało na Pobożnego Pięc litera takes sie wyprawil do Pana; iasno to ukazał Pan że cie lubił bo z samemi moszczami wybolawszy długo z skruchą serdeczną z napamiętą w tych leciech diwna y dobra możny i Bracny do ostatniego thu pobożnego S. Ducha Bogu więc oddał na różne Monastery z pracovitego wiemego zebrania zal mu z nas rozdał y cieszył sie ztąd chwała Panu że co mi Bog dał zebrał bo zakonnikowi nie należy umierac tylko żebys nic nie zostawił mogąc szczerze kraiu zakonczy uboga miary wszystko mierzył y prawes był wzor zakonnika ubogiego w uborze skromnym a lepsze odbiedozki [?] wyborniejszym osobom oddawales. Ten ktury rad poczywa poczy na pokorze ... W O. Ambrozemu Bykowskiemu вичная память ... 1680. 20 decembris. Z niedzieli na poniedziałek. Zalozny Pasterz po bracie y owce swoiey ze łzami pisał w wielkioy słabosci 1680. 20 Decembr. Kiedy W O. Ambrozego nie stało, w ten czas co był, wiedziec sie dostało. Zal szeroko tak krotko zawieramy ... Amen w Rok 1681. 19 Decemb.

Zalosniem czytał o bodai że sie z nim prędko nie przywital bo ledwo dysze kiedy to pisze. Wiecznaia iemu pamiat a ze mna da budet ieho wola swiataia bo żywot we woli ieho.

Арк. 348 зв.–351: Veni amin. Брату Веніамінові, же іменіем veni przydz просил uprosil пришед аминь. аминь аминь гл[агол]ю вам рци д[у]шы его спасеніє твоє есмь аз. 3 [7] февруаля ахѳз [1677] преставися вичная ему память.

1679 Zwiastowanie dzis u nas Zmartwychvstanie trzecia dzien v ... to predzej do nich Ch[rystu]s leci / Do nas kokoszky nas iako pisklęta / Garnie

pod skrzydła, swe na swoje święta / Orzeł do Rzymian prędzej przylatuje / Pierwszych ostatnich włoczebnem daruje / Rus Lechi byli w grobie bo Panu i grzeszyli:/ Pan gdy wstał z groba obadwa ożyli. / 25 Mart. Po staremu. / Zwistowanie krzyżowej przypada sedmicy / Radosc na swiecie bywa przy tęsknicy / Bez krzyża trudno cieszyć się na swiecie / Niebo też ciemi więca tyło plecie / Radosc z płaczem zmieszana a iasnosc z chmurami / Same niebo bogate było iasnosciami. / Wstał Lachom z martwych Pan Rusi gothuie / Umierac ieszcze; w Lachach tryumphuie / Wprzod Lachom wstaie na Turka w może (!) / Powstania iego naprzod ia Rusin tak wroże // Wstanie potym y Rusin kiedy przydzie pora / Pomoże Panskiej sławie krzyżowego wora / Lach z Rusinem wspołu zamiescione rogi / Tureckie wezmą uczynią mu trvogi / Będzie się cmił na niebie Turkow żaloba / Od Chrzescian to pewna że będzie u groba // I wode Turskie zban do czasu nosi / Chrzescian z swych armat złą mu smierc ogłosi / Zgube swoia przeciagasz trzymasz nas na slowie / Przydzie czas Lech z Rusinem będzie im na głowie / Głowa Cerkwi Chrystusie day nam Turską głowę / Wziąc na szable a Tobie w dziękach łynie mowe // 29 Mart. 1679.

Anagramma na Chmielnicki Chmieli / Chmielnicki, kogo opanował / to Nic, zostav mu Kii, kara głupiem / Misere re re, miserius te diet miserere D[omi]ne. [17 ст.].

331. Псалтир. – М., 1658. 2°. [1], 6, 467 арк.

Зернова 277; Петров, Бирюк, Золотарь 277. Кир. 191.

Форзац: Ex Bibliotheca Kijovo Cathedrali. [19 ст.].

Арк. [2–6], 1–59: Псалтир Сия книга со послѣдованіем имянуемая казенная М[о]н[а]ст[и]ря Прес[вя]тыя Б[огоро]д[и]ци ч[ес]тнаго ея рож[де]ства Молчинского Пустынного казенная о семь любезный читатель, извѣстен буди подписася по приказу того ж м[о]н[а]ст[и]ря строителя іеромонаха Серапіѡна, с братією лѣта ѡт р[о]ж[де]ства Хр[и]стова ̅ѿ̅ѿ [1715] июля, ̅ [6] дня. [Скоропис 18 ст.].

332. Псалтир. – Новгород-Сіверський, 1675. 4°. [6], 246 арк.

Запаско, Ісаевич 525; Петров, Бирюк, Золотарь 255. Кир. 4483.

Арк. 1–44: Сюи Псалтирѣ от напечатанія 75 Году. Сїа Книга нарицаема Псалтирѣ мнѣ грѣшному іеромонаху Виктору Квилецкому рукама Преос[вя]щеннѣйшаго Архіеп[иско]па Митрополита Кіевского Тимофея Щербацкого постриженцу Году 1749 Генваря 13 С[вя]то Софѣйскому на бл[а]гословеніе ѡт егожъ преос[в]ященства 1750 Году М[і]сяця Марта 11 Числа [іншим почерком: неправду написаль от[е]иъ] Квилецкіј ... [витерто] дарованная по якую да не придетъ нога гордины и рука грѣшника да не подвижитъ ю. Псл. 35. Ащеже кто подвижитъ

и украдетъ такового анафемѣ предаю которому со Іудою да будетъ вѣчнаа память. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 2: Сія псалтирь оправленна 1763 Года Декабря 12 дано Стефану переплетчику. [Скоропис 17–18 ст.].

[Численні маргіналії виконані Анонімом циноброю, його ж рукою – коментар до тексту та виправлення нумерації віршів Псалтиря].

Прим. з б-ки КСМ.

333. Псалтир і Новий Завіт. – К.: друк. лаври, 1692. 4°. [8], 116, 439 арк.

Запаско, Ісаєвич 676; Петров, Бирюк, Золотарь 324. Кир. 69.

Арк. [1–10]: Во имя отца і с[и]на і с[вя]того д[у]ха Аминь. Сія книга глаголемая названий Тестаментъ іжъ я купилемъ у честного отца своего На... [обрізано] А если би еи хто мѣлъ отдалити албо украсти такоїй да будет проклятъ анаф[е]ма о и пещери пещери іермонаха Василии д[у]ховного отца своего за солотихъ [!] дванадц[ять] Анафема с тїи [318] святых отецъ Т [300] шсмдесят іже в Некеи по запо[ве]ди г[оспо]днихъ і не буди прощень не в сей вѣкъ нѣ будущій навѣки Аминь. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 6–12: Сія книга Тестаментъ Кієво Золотоверхо Михайловского монастира іеромонаха Паїсія дана на молитви Стефану Троянівському 1777го года сентября 28 дня. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 1: Изъ числа книгъ Библіотеки Кієво-Михайловскаго Монастиря. Переплетена вновь въ 1809 году иждивеніемъ Іринейя Єпископа Чигир[инского]. [19 ст.].

334. Псалтир. – К.: друк. лаври, 1697. 4°. [248] арк.

Запаско, Ісаєвич 717; Петров, Бирюк, Золотарь 348. Кир. 169п.

Арк. 2–29 [4-го рах.]: [Сія книга] глаголемая Пслатиръ толкованая пана Афанаса Дорофѣевича Грушинского значкого товариша а войскового а жителя Глуховского куплена ценою за десят золотихъ Року тысяча шестсот девять десят осмого М[і]с[я]ця Іюля двадцят девятого дня. [Скоропис 17 ст.].

335. 2-й прим. Кир. 76.

Арк. 147: Сего 1798 Года априля 29 дня умре дочь Марина Иоанна Залѣского съ полдня въ третомъ часѣ. [Скоропис 18 ст.].

336. Псалтир. – М., 1697. 2°. [1], 4, 266 арк.

Зернова 480; Петров, Бирюк, Золотарь 346. Кир. 4300.

Арк. 3 зв.–9: Благословеніемъ Ясне в б[о]гу Превелеб[н]ѣйшаго

его Милости Г[ос]п[о]д[и]на ѡтца Нашего Архимандрита Іѡаникія Сенютовича, Сія Книга на Москвѣ куплена на ѡбщую потребу до С[вя]той Великой и Чудотворной Лаври Кієво Печерской и его бл[а]го-словенієм у великой церкви Успенія Прес[вя]тыя Бого Матере въ соблюденіе положена Року ̄аѵ̄ка [1721] М[іся]ца Марта ̄а [1]. [Ско-ропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

337. Радивиловський Антоній. Вінець Христов. – К.: друк. лаври, 1688. 2°. [20], 544 арк.

Запаско, Ісаєвич 645; Петров, Бирюк, Золотарь 302. Кир. 131п.

Форзац 1: Изъ числа книгъ бібліотеки Кієво-Михайлов. монастиря. Переплетена вновъ въ 1808 году иждивеніємъ Іринейя Єпископа Чи-гиринскаго. [19 ст.].

Арк. [11–20]: Сія книга глаголемая Вѣнецъ Хр[и]стовъ ест власнаа істиннаа свашенного іереа Алексіа Софоновича. [Півустав 18 ст.].

Арк. 2–10: Сія книга глаголемая Вѣнецъ Христовъ зъ бібліотеки Кієво Золотоверхо[го] Михайловского монастиря. [Скоропис 18 ст.].

338. 2-й прим. Кир. 129п.

Арк. [1–14]: Я рабъ божий ... [частину арк. обірвано] Феодор Ива-нович, Богданович, продалем сию книгу глаголемую вѣнецъ чесному ѡтцу Іѡанну Васи́лиевичу Вербъцѣ намѣснеку хвастовскому, же он за власний свой гроши купил за таляри чотири и золотих пять при людех зацних и вѣри годнихъ при ѡтцу диякону, Стефану и пану Гавриилу Криштопенку крамару Хвастовскому и при пану Атаману Городовому Терешкуієв и інших людей Року ̄аѵ̄і [1710]го в мѣсяца Мая, ̄е [5] дня. [Скоропис 18 ст.]. [Адрианова. С. 158].

Арк. 314 зв.: Свящ. Іоанъ подароваль насумьскому (?) Священнику секретару и семинаріи Гр. Ректору и учителю (!) Григорию Базановскому (?) 1821го Года м. Декабря 16го дня. [19 ст.].

Арк. 316: Сія книга священника Іоана Чижевича. [19 ст.].

Форзац 2: Чашу спасенія приму аллилуя ... и имя господне призыву ... Во память будмт праведник во память вѣчную ... ѡт ѡслуха зла не оубоится ... алилуя. [Текст до рукоп. нот]. [Скоропис 18 ст.].

339. 3-й прим. Кир. 124п.

Арк. [1–10, 16–25]: Изъ книгъ Библіотеки Кієво-Михайловскаго монастиря. [19 ст.].

Арк. [6]: Что мя глаголеши бл[а]га, никтоже бл[а]гъ токмо б[о]гъ. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1–15: Сия книга глаголемая Вѣнецъ Х[ристо]въ ѡтменилъ рабъ б[о]жий священноиерей Петро Ивановъ, попъ иллѣскій: за своѣ денги а купилъ честный ѡ Х[рист]ѣ брат Амбросій монах, а н[и]нѣ Зиновій дѣяконъ законникъ м[о]н[а]ст[и]ра Мих. зол. Кіевского и даль для м[о]л[и]тви всегдашней до Ц[е]ркви Скитковой пр[е]п[о]добнаго ѡтца н[а]шего Ѡнофрїя в Липнику Даниловском маестности м[о]н[а]ст[и]ра ... [заклеено папером] Року $\dot{\alpha}\psi\epsilon$ [1705] юня вѣ [12] дня да не дерзнет убо кто себѣ присвоити под Анафемою заприщается. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 543 зв.: [проба пера] Не високо мудръствуй, но б[о]га бойся. Не ѡсуждай людей в церкве неѡсужденна будеш. На жену на змию и на всю силу вражу ... смотри на себе ти еси прахъ и пепель судяи чуждему Рабу, ти прахъ ... [Скоропис 18 ст.].

340. 4-й прим. Кир. 60.

Арк. 1–12: Во имя ѡтца і с[и]на і с[вя]т[о]го Д[у]ха Аминь. Сію книгу глаголемую Вѣнецъ Х[ристо]въ ... [частину арк. обірвано] раби б[о]жии, Филипъ і зъ зятем своим Іѡанном, Тимошенко за копь шест сію купилы для прочитиванїя і богомислости к своєї ползѣ. А хтоби мил тую книгу вкрасти у ѡтца Якова або на свой пожиток ѡбвернути, таковий да будет проклятъ Анафема. [Скоропис 17–18 ст.].

Прим. з б-ки КДС.

341. 5-й прим. Кир. 63.

Арк. 20–37: Сїя книга г[ла]големая Вѣнецъ купленая оу чесного ѡтца Василїя Бобенъского чесних ѡтець Феодоръ Савачь [?] [заклеено папером] презвитер Веръскій, а заплачона сурою громаскою золотихъ л̄ [30] на пѣрвини Громада Дубовъская золотихъ іѣ [15] Громада Баховская зол. Ѹ [9] Громада Колодницкая злотихъ ̄ [6]: за ѡдпущенїе хрѣховъ своих до церкви Верской заложенїя С[вя]т[о]й и животворящей Тр[ои]ци: Року $\dot{\alpha}:\dot{x}:\dot{c}:\dot{i}$ [1698] М[і]сяця Априля дня аї [11]. [Скоропис 17 ст.].

342. 6-й прим. Кир. 126п.

Форзац 1: Сію книгу глаголемую Вѣнецъ купилъ я грѣшній Гервасій, оу ѡтца Никона дѣякона, для прочитаня в ползу своєї д[у]ши и помочи жизни кто зволитъ, молю Братїе оу кого будет сия книга в содержанїи не възбраняйте ей чести. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. [1–9]: Сия Книга дяка Андрѣя Авонасѣева а купилъ Іва[н] на Самарѣ ... Богородици дивы Марєи на службѣ въ Острѣ ... [Скоропис 17–18 ст., поскладовий].

Арк. [2–7]: Чтущїи сію книгу помянѣте мене грѣшнаго іеромонаха

Гервасіа того ради понеже прежде моа была власнаа, а по смерти моей дабы в Бѣбліотеку отдана и не отдалена от оной с[вяти]т[е]ля Х[ристо]ва Николаа церкви дабы не дерезнул хто н[и]когда же отдалит еи ради моих грѣховъ отпущеніа. [Півустав 18 ст.]

Арк. 9: Въ кѹ [29] числѣ у воскресенского попа Давида дана три рубли с полтиной. [Скоропис 17 ст.]

Арк. 543 зв.: Я от[е]ць Давид засвидчивший братчиков двая взявши таляря в Марченъка з того таляря належи гончаревѣ Захарию до кол ... копу що оставил ... полтиной. [Скоропис 17 ст.]. [Текст напівстертий].

Прим. з б-ки КПЛ.

343. Радивилловський Антоній. Огородок Марії Богородиці. – К.: друк. лаври, 1676. 2°. [28], 1128, [4] арк.

Запаско, Ісаєвич 531; Петров, Бирюк, Золотарь 256. Кир. 115п.

С. 1–5: Сія книга глаголемая Огородокъ Маріи б[огороди]ца, наданемъ Пана Петра Максимова съ и за стараниемъ Пана Петра Максимова съ и за стараниемъ отца нашего Мини цале наданая на церкву Святосокресенскѣ Дивицкую, жебы не мог ни хто утручатися и отдаляти от свя[т]аго храму. [Скоропис 17 ст.]. [Текст перекреслений].

С. 6–21: Року ̑̑̑̑ [1705] июня дня ̑̑̑̑ [18] сія книга г[лаго]лемая Огородокъ которую книгу купила Громада Девицка до храму Воскресеніа Х[ристо]ва, жебы вѣчными часы зоставала ненарушоне при храмѣ вышѣ менованом. А хто бы мѣль оную отдалить вѣчными часы будет проклят и будет оноу на Страшном суди позывать. Аминь [підпис]. [Скоропис 18 ст.].

344. 2-й прим. Кир. 4663.

Арк. 2–5: Сія книга попа Бѣлковевц[к]аго ... Ohorodok pora Belkowskoho.

Арк. 1–5 [2-го рах.]: Сія книга нарицаемая Огородокъ Пресвятой Богородицы принадлежитъ села Гейсихской священнику Іоанну Барвинскому первому фундаторови Гейсиской Димитріевской церкви по смерти же вручетъ тогожъ села дѣякону Агафтонику Барвинскому родному сыну.

Арк. 45–135: Сія книга іменуемая Огородокъ принадлежитъ нынѣ же сего 1835го Года Февраля 2го числа при смерти своей вышепомянутой дѣяконъ подарилъ своему сыну Ісидорови Барвинскому 1835го Года Іюля 25го числа подписана, печатанна сія книга 1676го Года за царствованія же Государя императора Феодора Алексѣевича при митрополитѣ архимандритѣ Інокентіи Гезіолѣ в ругѣ лѣто 4е 1835го Года феврал. 14го дня села Гейсыки дѣяконъ Агафтоникъ Барвинский преставися. [19 ст.]

Арк. 657: 1817 Года 10го дня приставися священникъ Іоаннъ Барвинский первый фундаторъ церкви Гейсиской.

345. 3-й прим. Кир. 688.

Арк. [4 зв.], 1–25: Року $\dot{a}x\ddot{i}s$ [1686] Мая 17 дня сию книгу г[лаго]-лемуую Шгородокъ отменилъ Рабъ б[о]жий Сергей Шсенко мещанинъ Баришовский къ храму Св[я]тїа Живоначалнїа Троици въ градъ Барышеви за спасеніе свое и жони своей Єкатерины, и чад своих мл[а]д[енци]: Петра, и мл[а]денца: Павла при священнику на тотъ час застающого при томъ храмѣ Андрею Петровичу надавшемъ сию книгу. Дай Х[рист]е Б[о]же спасеніе вѣчное Аминь. А хто би мѣлъ сию книгу отдалити от вишней помененого Св[я]того Храма таковой да буди проклять. [Скоропис 17 ст.].

346. Синопис. – К.: друк. лаври, 1680. 4°. [4], 224 с.

Запаско, Ісаевич 582–583; Петров, Бирюк, Золотарь 268. Кир. 55.

С. 1–124: Сия кн[и]га глаголема Синописъ, или Краткое собраніе от различныхъ летописцев ѿ начале Славянѡросїискаго народа и первоначальныхъ князех, богоспасаемаго града Києва Матѣфея Федорова с[ы]на Карповского, а подписал сию кн[и]гу я Матѣфеи Карповской своею рукою в лето $\dot{a}\psi\ddot{i}$ [1718] Году Сентября въ \ddot{a} [1] де[нь]. А подписана сия кн[и]га на рѣд [124]х листехъ. [Скоропис 18 ст.].

Форзац: По предположенію Ал... этот экземпляр принадлежал гр. Петру Борисовичу Шеремету Маслов [запис олівцем, 30-ті роки 20 ст.].

347. Скрижаль. – М., 1656. 4°. [Близько 2000 с.].

Зернова 266; Петров, Бирюк, Золотарь 205. Кир. 186.

Форзац 2: Книга сіа имануемаа Скрижаль, съ подобными изданіями от слова до слова провѣрена и во всѣмъ ѡказалась вѣрною. А что на нѣкоторыхъ листахъ, или страницахъ цыфры не сходствуютъ счетомъ своему назначенію то, такая погрѣшность или ѡпечатка имѣется во всакой Скрыжали сего изданїа. [Півустав 18–19 ст.].

Уплачено 25 рубля сер.

Сію книгу “Скрижаль”: в богоспасаемом градѣ Москвѣ состоявшійся Святой Соборъ 1667 Года, одобрилъ слѣдующимъ повѣствованіемъ въ томъ что. – Книга Скрижаль печатанная при Никонѣ Патріархѣ – “да имате, но въ величїи чести, ради многихъ богословскихъ разумовъ и таинъ церковныхъ, яже имать и содержитъ въ себѣ. Обаче не всякому человѣку прилично есть сицевую богословскую книгу прочитати, токмо искуснымъ таинственником и ученымъ и разумнѣшимъ подобаетъ такую книгу имѣти и прочитати: невѣжди же сице будутъ

прочитати, то не искусством и не учениемъ разумъ свой токмо будутъ потопляти и постраждутъ якоже пострада и Никита поп, Лазарь, Аввакумъ и прочіи невѣжди"... [далі бібліогр. записи 19 ст.] ... уплачено 30 рублей серебром.

Прим. з б-ки М. Маклакова.

348. 2-й прим. Кир. 3013.

Форзац 1: [проба пера] *Przewielebny w Bogu Mosci Panie ... Wielmożny Msci Podstoli ... Dobrodzieiu nasz kochany...*

С. 3–17 [1-го рах.], 1–11 [2-го рах.]: Сія книга рекома артикули вѣри Лукяна Ковалевского купивъ у Феодора Якимовича в градѣ в Новой Синявѣ и ѡбивателя Борушковского за золотих [6] при людяхъ зацних бувъ бакаларъ Новосинявскіи на имя Прокопій и обшій людей били тамъ Р[оку] б[ожого] „аψлв [1732] м[ісяця] априля дня θ [9]. [Скоропис 18 ст.].

С. 13–35 [3-го рах.]: Во имя ѡтца [и сына] и С[вя]того Д[у]ха Аминь сия книга рекома Артикули вѣри раба б[о]жаго Николая Цѣсевскаго бакалара Бучацкаго. А хтобы мѣль оукрасти то маеть ему рука ѡпасти на вѣчній часи и проклятъ будетъ Анафема Аминь. [Скоропис 17–18 ст.].

С. 751 зв.: Сия книга рекома М[о]литвеникъ Раба б[о]жия Григория Ямѣнскаго; Смиренний митрополит. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Никтоже притѣкая к тебѣ / Посрамленъ въ тебе и службѣ [?] Пречистой / Б[огороди]це но просить благодать и приемлет / Даст на ползу прошанія. [Скоропис 18 ст.].

Jasnie wielmożnego Jegomości Pana y Dobrodzieia naszego Jegomości Pana Stefana Potockiego Woiewody Mogilowskiego. [17–18 ст.].

Hak liber est Domina Mikolaia Cisewskiego Wakcalaureu in Buczac Nec iste semper erimus et Patrore [prae]patro Sacerdotyum Michaelis Pretorius Buczacero et pronomen archy Episkopatus. [17–18 ст.].

349. 3-й прим. Кир. 3009.

Форзац 1: Изъ книгъ Варвары Дворниковой доставшаяся по наследству изъ книгъ Ивана Иевлевича Дурасева маіора Варя Дворникова – внучка его родной от дочери Марѣи Ивановны рожденной Дурасева. [19 ст.].

350. 4-й прим. Кир. 3012.

Арк. 7 зв.–13 [1-го рах.]: ... Въ сем году мѣсяца марта въ θ [9] д[ень] продал сию книгу Гороховленин посадской человек [!] Григорей Михайловъ сынъ Чюрашев [?] сию книгу Скрыжалъ Гороховленину посацкому человеку Григорию Авдееву с[ы]ну Ширяеву, а подписал Григорей своею рукою. [Скоропис 18 ст.].

351. Служби і життя Сергія і Никона. – М., 1646. [1], 3, 45, 192, 46–47 арк.

Зернова 192; Петров, Бирюк, Золотарь 172. Кол. Попова 1.

Арк. 1–45 [2-го рах.], 1–11 [3-го рах.]: Сия книга Житія преподобнаго ѡтца н[а]шего Сергія Радонежскаго чудотворца Молчинского м[о]н[а]ст[и]ря Рож[де]ства Прес[вя]тыя Б[огороди]цы і преподобних от[е]щъ Антонія і Феодосія Печернихъ Засима і Соватія соловецких его творцов пожаловал во уклад в церков б[о]жию в вѣчное поминовенія родітелей своих Подмонастир[ск]ой Слободки попъ Сила Присутности того Молченского м[о]н[а]ст[и]ря ігумена Сергія Рогова лѣта ̅̅̅̅ [1710] генваря въ л̅ [30] д[е]нь, а подписалъ по повеленію ево ігумена іеродіаконъ Пофнѣтий своєю рукою. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 192, [1–2 ост. рах.]: Записана Пустинно Молчанского монастиря книга в реєстръ. [18–19 ст.].

Форзац 2: Пр[о]св[е]гѣте мя ѡтци святиѣ и благословѣте мя. / Раба своего Василя Андрѣевича / и прошу во милости вашѣй ѡ молитви ѡбивателя батуринского і тепер і с[вя]тая убители / С[вя]того монастиря ... [заляпано чорнилом] ... призрѣвъ немѣсником. [Скоропис 18 ст.].

Придбана 1923 р. у селян с. Ликова Пут[ивльського] повіту за 4 р.

352. Служебник. – М., 1630. 4°. [2], 600 арк.

Зернова 75; Петров, Бирюк, Золотарь 108. Кир. 832.

Арк. 198 зв.: Року 1700 / Jasnje Wielmożny Panie y Dobrodz. / Jasnjeje Przytom... Ja Wlз Papow gori gwiazda niebiesna klamry okreslone.

Арк. 278 зв.: Синъ премудръ веселих ѡтца, синъ же безуменьъ печаль матери своей. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 383: Panycz Staryi Iwan Kud / Kondrat Kinyi Pasterz / Ihnat Kruleko.

Арк. 475 зв.: Рокъ 1702го м[іся]ца Ѡкто[врія] ... дня була сарана на Побережи на Украинѣ зимувала року 1702 го ... [Скоропис 18 ст.]. [Під час реставрації книги запис пошкоджено].

Ро[ку] ̅̅̅̅ [1732] родилъся Иѡанъ ѡт законовѣнчанных иерея Феѡдора и Анны презвитера Ѡлевскаго восприемник билъ панъ Антъонный Радишевский губернаторъ ѡлевский и панна Анна Дрекувна мѣ[сяця] февруаря: дня к̅д̅ [24] / ̅̅̅̅ [1737]: мѣ[сяця] септеврия дня: л̅ [30] крестих Григория второго сина восприемник билъ панъ Радишевский и панна Анна Немиричувна Сендзанка. [Півустав 18 ст.].

353. Служебник. – Вільно: друк. Мамоничів, не пізніше 1598 р. 4°. Понад 244 арк.

Кніга Беларусі 52; Петров, Бирюк, Золотарь 39. Кир. 983.

Арк. [5–11]: Во имя отца і сина и с[вя]того духа аминь сию книгу глаголемую Служебникъ надалъ рабъ б[о]жии Василь Крокитний [?] из жоною своею Мариею для отпущеня греховъ своихъ до Храму Пресвятой и живоначалной Троици в мѣсти Броварахъ. А хто бы мѣль тую книгу от церкви отдалити о[т] того храму тоди он будить мѣти зо мною на страшномъ суди справу пред нелицемѣрным судиею. [Скоропис 17 ст.].

354. Служебник. – М.: друк А. Невежи, 1602. 4°. 455 арк.

Зернова 18; Петров, Бирюк, Золотарь 42. Кир. 4265.

Арк. 240 зв.: Помяни Г[о]с[по]ди душу раба своего Феодора дай ему Г[о]с[по]ди ц[а]рство Нѣбесное. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 241 зв.: Рок[у] Божего „ахїи [1648] М[і]с[я]ца Но[вем]р[ия] Москалѣ Києвъ спалили: того ж року царь московскій видал миндзу мѣдянии копейки, котории примушано брати по чеху по всеи Украинѣ і поза Днепромъ. [Скоропис 17 ст.].

355. 2-й прим. Кир. 5565.

Арк. [3]: иже во с[вятых] отецъ наш[их] вселенскийи учителе, а с ними іже во святыхъ отца нашего Николая и святыхъ Трехъ святителеи митрополитов Киевскихъ. [Скоропис 17 ст.].

Арк. [37–42]: Року „ахл [1630]го М[і]с[я]ца февраля кѣ [22]го дня положил сїю книгу г[ла]големая Служебник на имя Іван[а] Прядка Иваско мещаня Яготинскій. [Півустав 17 ст.].

356. Служебник. – Стратин: друк. Ф. Балабана, 1604. 4°. [2], 11, 570 с.

Запаско, Ісаевич 65; Петров, Бирюк, Золотарь 43. Кир. 667.

С. 61–70: Лѣт[а] Бож[ого] и п[осле]? рож[дества]? „ахїи [1611] сїя книга рекомая служ[е]бник купила громада Смѣдковская и придали си ку церкви Преображ[е]нїя Го[спода] нашего Іс[уса] Х[рист]а ку ч[е]сти и ку хвалѣ вѣчной непорушено у селѣ Смѣдкови, а хтобы еи мѣл отдалити от сеи с[вя]той ... [заклеено папером] да будет проклят ваш вѣки и в будущии и маем суд мѣти с ним пред м[и]л[о]стивым Б[о]гом. [Скоропис 17 ст.].

357. 2-й прим. Кол. Попова 27.

С. 1–11: Матфеи Андрѣевичъ [?] Свѣзерскийи сию книгу мою власную даю Церквѣ С[вя]того Архистратига Хр[исто]ва Михаила в селѣ Сибичи маетности всемилостивого ... [далі обрізано]. [Скоропис 17 ст.].

Форзац: Продано мною Павлу Миколайовичу Попову Служебник

виданий в Стрятині 1604 р. в четверку в шкіряній оправі 1927 червня 28 дня за 10 крб. Згутницькая. Новгородсеверск.

Спаси раба божія Івана ... Помяни Г[оспо]ди Душу раба свого Зѣновія Пакова Марию Аминнь.

Еще м[о]лимся Г[оспо]ду Богу н[а]шему, еже бл[аго]с[ло]вити раба своего; имят: и даровати ему здравие д[у]шевное и телесное, и простити ему всякое прегрѣшеніе, волное и неволное, и избавити его от всякаго зла, и от всѣхъ врагов видимих и невидимих, и от всякаго злаго обстоянїя, и получитьи ему вся яже ко сп[а]сенію прошенїя, и благо поспѣшити ему во всем рцем всѣ: н. [Скоропис 17 ст.].

358. 3-й прим. Кир. 4473.

Форзац: От юности нашея дая пишчу всякой пакости (?) яко: дивяся о доволстви ... Яко дал ти нам брашни во веселие ісполъни радости і веселїя с[е]рце яко ѡбращчємся благоугodne пред тобою. [Скоропис 17–18 ст.].

Род и поминание ѿ [8] золотого; Помяни Г[оспо]ди раба своего Михаила. [Скоропис 18 ст.].

Року $\dot{\alpha}$ хпз [1687], М[іся]ца Іюля кѣ [25] дня на успеніе С[вя]тыя Анны прибѣгши того часу козацтво з воиска, що ходили за Самару ставши на коломаку гди гетмана взято Іоана Самоуїловича заразъ почали курчъми орандартскіе рабовати, і немало своеволѣ начинили. [Скоропис 17–18 ст.].

1761 Года Генваря 18 смотрено.

С. 4–25: Во имя ѡтца і сина і с[вя]таго духа амин. Я рабъ б[о]жий Степанъ Брасниченко купил сеи Служебникъ друку стратинского за свое здорове і ѡтпущение грѣховъ і надавъ до храму С[вя]того Архистратига Михаила в селѣ Бѣлуи Горлѣци, которого сего служебника ни хто неповинен без волѣ і благословения яко от законников духовнаго стану так и с послушниковъ вышгъ реченных, а еслибъ хто колвекъ стану духовнаго так от свѣцкога стану сеи служебник отдалити и на свои пожитокъ ѡбвернути, таковой нехай будет предан проклятству с[вя]тыми тїи и ѡсминадесят [318] іже во Никеи в сеи вѣкъ и будущи анафема Амин. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

359. 4-й прим. Кир. 4474.

С. 1–21: Сію книгу глаголемую Служебник надал рабъ б[о]жий Панко мещанин Богацкій до церкви б[о]жеи Рожества Прес[вя]тыя Б[огороди]ца в Богацце за отпущение грїхов своих и неимат от престола г[оспод]ня отдалитись во вѣки а хтобы мѣлѣ отдалити да буди

проклят анафема и араманафа року б[о]жего народженію ̄ахл̄с [1636] Марта ̄ [6] дня. [Скоропис 17 ст.].

С. 22–25: Мнѣ ж ієромонаху Марку даровал сеи Служебник честный от[е]ць Іяковъ священник Юсковский Сотнѣ Сенчанской полку Лубенского 1737 года Генваря 8 [підпис]. [Скоропис 18 ст.].

360. Служебник. – М., 1616. 4°. [256] арк.

Зернова 31; Петров, Бирюк, Золотарь 63. Кир. 750.

Арк. [36]: Лета ̄рм̄θ [7149=1641] Года продал сию книгу Служебник поп Никита Яковлев Девятинскому попу Спиридону Тимофиеву. А подписал поп Никита сам своею рукою. [Скоропис 17 ст.].

361. Служебник. – Вільно: друк. братства, 1617. 4°. [56], 473 арк.

Кніга Беларусі 81; Петров, Бирюк, Золотарь 64. Кир. 4338.

Арк. [2–16]: Сію книгу рекомую Служебникъ надалъ рабъ б[о]жій Феодоръ Омеляненко ктиторъ Покрови С[вя]той Тулинскіи надалъ храму всечестнаго Рождества Пр[е]с[вя]той Б[огороди]ци вѣчными часи во градъ Лѣщинѣ. А хто бы ея мѣлъ од того храму С[вя]т[о]го ѡтдалити, да будетъ проклятъ Анафема г. и со мною разсудится на ф[т]ором и нелицетворном пришествіи Хр[и]стовѣ Аминѣ. [Скоропис 17–18 ст.].

Служебникъ надалъ ... Воскресения Г[о]с[под]а Бога и спаса наш[е]го І[су]с Х[рист]а непорушоно ѡт престола с[вя]т[о]го вѣчными часи под клятвою с[вя]тых ѡтець, а надалъ рабъ б[о]жи Іванъ Ринва з Чубина за ѡтпущеніе грѣхов своих и жоны своіе так теж и родічовъ своих ѡтца своего Климентія и матки своіе Огрефины во вѣки аминѣ. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. [15 зв.]: На поминане ... м[и]л[остивого] п[а]н[а] Тишкевича. Помяни Г[оспод]и д[у]ш[и] Михайла, Парасковею, Андреа, Євдокію, Стефан, Андреа, Федору, [Ю]лію, Пелагію, Михайла, Пахомеа, Иѡсифа, Хотимію. [Півустав 17–18 ст.].

С. 34: Се поминаніе јерея Петра Ільковича. [Скоропис 17–18 ст.].

Прим. з б-ки Волинського епарх. давньосховища.

362. 2-й прим. Кир. 1257.

Арк. [1–33]: року ̄ах̄ѡи [1678] М[іся]ця іюля за бл[а]гословением б[о]жиим и за прикѣладом пилнаго стараня Пана Дмытра Науменка Атамана Вязовецкого и за вѣдом прикладу пановъ ктиторов, Пана Семена Бурдима Миска Сапоненка ктиторов Вознесения Г[оспод]а Бога и Сп[а]са нашего И[су]с Х[рист]а, явне і ясне обясняем, іжъ купилисмо книгу гла[го]лемую Служебникъ за суму певную готових

грошей талярей два, лѣчьбы лѣтовское, и надалисмо ей вѣчными часы, до храму Вознесения Г[о]с[по]да Бога и Спаса нашего Иисуса Христа в селѣ Вязовце у вотца Матфея с[вя]щенныка нашего вязовецкогo, а если бы хто мѣлъ сию книгу от церкви б[о]жои отдаляти і волѣ нашей наручат, на такомъ нехай падет клятва с[вя]тих ... ѡтецъ що для лѣпшаго ... дѣялося Вязовце вишь меневоная устне прошеная ... Іоанъ Назаревии Іерей [?] вязовецкий рукою [власною]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 572: [При]визѣнъ сей Служебникъ іеромонахомъ Веняминоу Рубановимъ 1762.

Форзац: Смотрено 1761 Года Февр. 28. Села Вязовка церкви Вознесения г[о]с[по]дня вотчины Монастыря Мгарского сей Служебникъ. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

363. Служебник. — К.: друк. лаври, 1620. 4°. [16], 56, 524 с.

Запаско, Ісаевич 134; Петров, Бирюк, Золотарь 72. Кир. 4635.

С. 37–51: ... Сия книга раба б[о]жїя с. Іерея Андереея [!] Лутковскогo ѡтдавъ ему рабъ б[о]жїи Марко Косик ѡтдан вѣчными часи с. іеріеви Андрееви, а хтоби мѣлъ ѡтдалити албо оукрасти проклять, наафама будет. [Скоропис 16–17 ст.].

С. 1–21 [2-го рах.]: Сия книга рекомая Служебникъ іерея Василия Козловскогo пресвитера Святого Любарскогo Михаила Новомѣскогo.

С. 175: Писаль року 1798 года м[іся]ця генваря Варлаам Сѣкорскій села Браєйкова. [Скоропис 18 ст.].

С. [524]: Року дхпї [1688] м[іся]ця ѡктоврїя дня кѠ [29] я рабъ б[о]жий Феѡдор Михайлович Пасѣчник за власній моѣ пѣнезѣ купивши сию книгу зовомую Служебникъ и надаю еѣ до церкви Успинїя Пресв. Б[огоро]дицы в Любар[ц]и на Новом Мѣстѣ вѣчными часы; а хтобы еѣ мѣлъ ѡт того престола мѣл ѡтдалити таковий да будет проклят и в сеи вѣк и в будущемъ Аминъ. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

364. Служебник. — К.: друк. лаври, 1629. 2°. [28], 144, 300, [4] с.

Запаско, Ісаевич 193; Петров, Бирюк, Золотарь 104. Кир. 15п.

С. 1–13: Сїю книгу глаголемую Служебникъ надалъ по м[ило]сти своєї яснє в б[о]гу Превелебним его м[ил]о[сти] Г[оспо]дин ѡт[с]цъ Іѡсафъ Кроковскій Архимандрита С[вя]тыя Велікіи Чудотворніи Лаври Печерскїя Кїевскїя, до Собранїа Младнѣческаго по именемъ Благовѣщеня Прес[вя]тыя Дѣви Б[ого]р[о]д[и]ци, в Келлею братню Кїевскої обретающейсѣ [?], которую книгу, да никтоже ѡд того же Собранїа дерзнєт ѡтдалити, себѣ употребляющїи под неблагословенїем

б[о]жиимъ, и заприщеніем Пре[свя]тія Дивы Б[ого]р[о]д[и]ци тоє Собраніе с[и]новъ своихъ Покровом святїи своимъ сохранающем. Сице подписаніем руки моеї власной дерзнить извистити аще я недостоин Еремонахъ Прокопій Колачинскій ректор мо[н]а[ст]и[ра] братского Кіевского року ̄аѡ̄а [1701] М[іся]ця Марта дня к̄е [25]. [Скоропис 17 ст.]

С. 143: Рок бож[ий] ̄ахл̄д [1634] м[іся]ця ѡктоврїя дня єі [15] сію книгу рекомую Служебник ѡтмѣнил рабъ б[о]жий Василій из жоною своею Настасіею за свое ѡтпущеніе грѣхов и придал єи до ц[е]ркви храмъ с[вя]тія Живоначалныя Троица вѣчными часы, абы не била ѡтдалена тылко на пр[е]ст[ол]ѣ божем абы завсїе была. А ѡтец Матфей поким жив повинен за мене Г[оспо]да Б[о]га просити и за жону мою и по смерти нашеї повинен за нас г[оспо]да б[о]га просити и иншіе с[вя]щенници по нем будучіе. А если бы хто мѣл єи ѡтдалити ѡт ц[е]ркве божеи нехай буде проклят в сим вѣку на будучи. А по смерти моеї повинни прїятелѣ мои ѡ тей книзѣ стараня мѣти. [Скоропис 17 ст.]

365. 2-й прим. Кир. 17п.

С. 123–144, 1–9: В лѣт[о] ̄ахл̄в [1632] Іануарїа к̄ [20] Я раб Б[о]жїй инок Руфѣ Половкович Типохранитель; Типографии С[вятой] Чудотворной Лаври Печ[ерской] даю во чест[ь] и во память вѣчно ку храму С[вя]т[о]й Троици сію книгу г[лаго]лемую Служебник непорушно и неподвижимо ѡд храму с[вятой] Троици болнигѣ, аще ли бы кто смѣл властью или насилием или коим образом оддалити смѣлть или на пожитокъ собѣ обратити могѣ мочѣ да буди на нѣм клятва [святых] ѡт[е]ц и тїй [318] иже во Никеи и пр[е]п[од]обных ѡт[е]ц наших Антонїя и Феѡдосїя Печарьскихъ и всѣх с[вя]тих Чудотворцов Печ[ерских] иже молитвами сп[а]си нас г[оспо]ди Предстоящий же с[вятой] жертвенникъ и чтущїи сію книгу выш реченую м[о]литвуйте ѡ мнѣ грѣш[ном] Всемиловитаго б[о]га и пр[е]ч[и]стой его м[а]т[е]ри єму же слава во вѣки со ѡтцем и с[ы]ном и с[вя]тым Д[у]хом Аминѣ. [Скоропис 17 ст.]

Прим. з б-ки КПЛ.

366. 3-й прим. Кир. 18п.

С. 1–21: М[и]л[о]стїю Бож[о]ю и помощїю Всесилнаго Б[о]га въ Троицы славимаго а с пилным промышленіем и властным накладом и працею ... [заліплено папером] и богобойна мужа с[вя]тым кр[е]щеніем ѡграждена въ вѣрѣ крѣпка и непоколѣбима звана Филипа Усевича съ поч[е]стною сопружницею своею Анною Байцаровною ѡниж на въздушную высоту оум въпевише къ м[и]л[о]с[е]рдному Б[о]гу хотяще ѡбрѣсте м[и]л[о]сть въ д[е]нь соудниі непошадѣш а съкровища им ѡт

б[о]га данного оумыслиша купити д[у]ше полезною сіе дѣло бисер многоценен то ест Леитургіаріон къ чти и ... [заклеено папером] въ Тро[и]ци славимому б[о]гу имени его с[в]ят[о]го и въ оутверженіе ц[е]ркви Х[ристо]вы и въ Єв[ан]г[е]ліи себѣ сокровищ на н[е]б[е]си идеж ничевъ ни тля тлит сіе въсхотѣ снисканіа сътворити ... Вѣчное памя[т]ки своей и г[о]дных предков своих к ним же родителейъ своих Филипъ Усевич съ съвькоупшеса съ женою Анною Байцаровною в том да боуди вѣчное благословеніе всегда ѿ могущаго б[о]га ... [витерто] получитьи всѣм нам многолѣтное здравіе съ д[у]шевымъ сп[а]сеніем съхраняюще заповѣди его непорочно в нескончаемыя вѣки Аминь Року Божого ̄ахл̄з [1637]. А придаю сію книгу къ храму Оуспенеа Пр[есвя]тыя Влад[и]чицы н[а]шеа Б[огороди]ци и пр[и]сно Д[і]ви М[а]рїа вѣчне. А хто бы мѣл ѿдалити соуд боуду мѣти с ним пред страшным судією который създан по дѣлам нашим. [Півустав 17 ст.].

С. 66: А се оупис с[вя]щенного іерея Александра Бережанского / А се оупис его м[и]л[ости] п[а]п[и] Климентіа Лѣтинского.

С. 104: Athanazy na Szeptycach Szeptycki.

С. 273: Хто Іоан Жабокрѣцкій.

Прим. з б-ки ПДС.

367. 4-й прим. Кир. 20п.

С. [2–5]: Сія книга отца іг[у]мина Видубицкого Іякова Воронковского [?] по смертіи его в ... Каменского Монастира церковь на поминаненіе отданъ Служебникъ сей братомъ его іеромонахом Гедеономъ 1774 Года Декабра ̄л̄а [31] дня. [Скоропис 18 ст.].

С. 1–33 [3-го рах.]: Сеи Служебникъ въ славу и ч[е]сть Г[оспод]а Б[о]га въ Тро[и]цѣ С[вя]тѣи славимаго, и въ ѿставленіи грехев, и въ память себѣ и родителем своим да естъ въ храм С[вя]таго Архістратига Михаїла чудеса в Монастыр Выдубицкій Кіевскій Превосвященный Архіеп[иско]пъ Митрополит Кіевскій Галицкій и всея Россіи, Архіандрит Печерскій строител же ктитор и отновител того же с[вя]того Монастыра Выдубицкого, по конечномъ запусѣніи и разрушеніи его ѿ ѿступников реченых унитѣв. Да никтоже убо ѿ сего с[вя]таго храма и монастыра дерзнет ѿтяти ѿдалити, или себѣ присвоити его под вѣчною и никомуже ни ѿ кого же разрѣшимою клятвою и Анафемою с[вя]тых и б[о]гоносных ѿт[е]цъ, и того же Архіерея проклятствомъ в лѣто ̄ахл̄с [1636] М[і]с[я]ца Ноевріа ̄к̄ [23] дня Петръ Могила Архіеп[иско]пъ Митрополит Кіевскій рукою власною [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

368. Служебник. – Л.: друк. братства, 1637. 4°. [8], 241 арк.

Запаско, Ісаевич 258; Петров, Бирюк, Золотарь 126. Кир. 4950.

Форзац 1: ... Пишете ... старом ... / в войско ... вельможного доброд пана гетьмана [?] / Любо то вони провѣдають будто за вѣдомомъ пана полковника Тильковського / а ізъ волѣ его милости не будется то дѣяти ... / Я увѣдомлюся сам / ѡ тому тогди ј доведем к: п: ѡ томъ ѡтпо ... / бо вони ізъ давна а порадики [?] людмѣ ѡстаяс. [Скоропис 17 ст.]. [Текст напівстертий, заляпаний чорнилом].

Арк. 1–11: Во имя отца и сына и с[вя]того Д[у]ха сию книгу Служебникъ ѡтдала Громада села Курманов за свое ѡтпущение грѣхов до храму Святого Николая до Курманов, а тепер у Костантиновѣ нехай зостаєт при храмѣ с[вя]того Василя, а заки нам бог дал сооружити с[вя]того Николая, а если би мѣль хто бути сперененіємъ и мѣль би нам тоє збороняти гды нам буди потреба таковий нехай буди проклять анафема и буде росправу мѣти з нами и на втором Х[ристо]вимъ Пришесѣтвии. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Априля д̄ [4]: Спиридон Никоненко Агафия: Никита Федор Рѣзьник котъра Придушина. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

369. 2-й прим. Кир. 4949.

Арк. 1–19: В рок „ахѣ [1660] м[і]сяця іюнь к̄ [20] во имя ѡтца і с[и]на і с[вя]таго Д[у]ха сию книгу г[ла]големую Служебник купили Громада березогочская за ѡтпущение грѣхов своѣх а за певную суму зол[отих] сѣм за ктитора на тотъ час будучих Юхима Мимохода а Романа Гонгара [?], а придали єи до Храму Покрова Пр[с]св[я]той Б[о]городици до села Березточи і прадали [!] єй до того С[вя]того Храму вѣчними часи, а хто би єй мѣль ѡтдалити ѡт того с[вя]того храму да будет проклят анафема во вѣки. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 1–23: Сию книгу рекомую Служебник ѡтменил я р[а]бъ божий Василий Скоробогатко [?] ѡбиватель ѡкопски за ѡтпущение грѣхов своих и прида єи до храму божого Архистратига Михаила, а хто би мѣл єи ѡтдалити ѡт церкви да буди проклат анафѣтему и аранатафта и ѡтцев т̄ и иї [318] иже в Никеи, а котори священник буде служити жеби слови [?] своею не пропоминав да б[о]га прохати за доброе здоровя нашо так тож за ѡтпущение грѣхов славной памяти сородникув наших за шо буде пид Бо[гом]. [Скоропис 17 ст.]

Прим. з б-ки КСМ.

370. Служебник. – К.: друк. лаври, 1639. 4°. [16], 720, 8, 128 с. Запаско, Ісаєвич 273; Петров, Бирюк, Золотарь 133. Кир. 1119.

С. 225–261: Ја Петръ Савичъ Голодный, мешанинъ: Галицкій: и жона моя Соломонада ... [частину арк. обірвано] ... Мартина Іюанна: и

доч[ерям] ... его Пелагїи: Анни и Єлени и Марии: надаю сїю книгу глаголемую Служебник: на церковь С[вя]того Пророка Ілїи согласно сорузника: за щасливого панованя его м[и]л[ости]: Ксіосжесци: его м[и]л[ости]: Пана Іюана Стренявского [?]: къ ѡтпущенїю грѣховъ своих и жони моеї и синов дщерей, а хтоби сїю книгу хотѣлъ ѡтдалити от ц[е]ркви С[вя]того Пр[о]р[о]ка: нехай будет проклят анафема і менарафа: а на той час рок ѡхмѣ [1645] м[і]сяца януаря ... [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

371. 2-й прим. Кир. 45п.

Форзац 1: Плати шаговъ 18 вусѣмънацать.

С. 1–25: Во имя ѡтца и с[и]на і с[вя]того Д[у]ха Аминь. Я рабъ б[о]жий Тимофѣй Сеневич на тот час будучи сотъником бабинскимъ придаю сїю книгу рекомую Служебникъ до храму С[вя]того архистратига Х. Ми[хаила] за ѡтпущенїе грѣховъ своих и жони моеї ... [витерто] аби и по смерти моеї не была отдалена ѡтъ того храму вѣчными часы, а кто бы мѣлъ ѡтдаляти сїю книгу ѡт архистратига Христова Михаила, теди нехай будет проклят Анафема и въ сей час и въ будущий вѣкъ, а сїя книга куплена и придана до храму в року ѡхїд [1654] М[і]сяца Марта в [2] дня за старанием Г[оспо]дина ѡтца Михаила Гусовского. [Скоропис 17 ст.].

С. 1–5: Сей служебникъ Кієвовыдубицкаго монастыра по умершемъ іеромонасѣ Ліверїи принять года 1797 апрїля 15. [Скоропис 18 ст.].

372. Служебник. – Л., друк. М. Сльозки, 1646. 4°. [6], 308, [2] арк.

Запаско, Ісаевич 352; Петров, Бирюк, Золотарь 165. Кир. 2555.

Форзац 1: Село Гавай въ Венгріи 1915 года Феврала 19 дня.

Арк. 1 зв.–4: Сїю книгу купил раб б[о]жий С[вя]щенный єрей Андрей из своим потомством за свое телесное здравїе и за ѡтпущение грѣховъ дал за не осмъ златихъ до церкви Гаваевской до храму С[вя]того ѡтца Николая рок б[о]ж[ий] ѡψсі [1716].

373. 2-й прим. Кир. 1246.

Арк. 1–12: Во имє ѡтца и с[и]на и с[вя]т[о]го Духа і С[вя]той Живоначальной Троици Аминь: Я раба б[о]жая Мария надалисьми сїю книгу глаголемую Служебникъ до с[вя]т[о]го Архїєрея и Чудотворца Х[ристо]ва Нико[лая] ... [частину арк. обїрвано] Девицкую за ѡтпущение греховъ своих такъ теж и за родичи мои вѣчными часы, которая книга абы не была ѡтдалена ѡт того с[вя]т[о]го Храму. А если бы мѣлъ хто тую книгу взяти теди ѡной буду подавати на суд б[о]жий так теж проклят будет анафема.

Арк. 93–147: Поминальні родів: Євсильєиченков, Бондарів, Грицишинів-Крупчишинів, Деміденків, Левченків, Хилчишиних, Даниленків, Скороходів, Онищенків, Кресана.

Арк. 101 зв.–106 зв.: Рок ѿхм̄ [1650] М[іся]ца Октоврїа дня второго вѣдомо нехай будет сым писаніємъ иж Служебник Литургии Іюана [Златоуста] Василїа С. и прежде С[вя]щ[е]ных купил рабъ Б[о]жїй Тимофей Гинга з Цареграда продал [?] его ѡтцу Іюану с[вя]щ[е]нику Пяночскому вѣчными часы [витерто] бога за него самого и родителей ... [витерто] и умерлихъ просиль. Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Книгу глаголемую Служебник купил [аз]ъ Стефан Микулинский у пана Трохима Тр [... заклеєно] полской спод Хоронови его М[ило]сїѣ Пана М... Е: К: М: далем за ню копу литовскїй вла[сної] ... [Скоропис 18 ст.].

374. Служебник. – М., 1646. 4°. [2], 639 арк.

Зернова 189. Кир. 3000.

Арк. 1–2 [1-го рах.], 1–7 [2-го рах.]: Сїя книга глаголѣмая Служебникъ Чернобильского рождественского монастыря приобретена при игуминѣ Селѣфіклѣ. [Скоропис 18–19 ст.].

Арк. 167–176: Сїя книга Служеб[ник] церкви Воскресения Христова села Ларинова ѿрп̄а [181 = 1673] Году. [Півустав 17 ст.].

375. Служебник. – М., 15.05.1658. 4°. [64], 788 с.

Зернова 278; Петров, Бирюк, Золотарь 211. Кир. 5203.

Форзац 1: Изъ книгъ М. Евгенїя.

С. [6–22]: Книга Служ[е]бник села Ромонни Николской попа Стевана р̄о [170=1662] Году. [Скоропис 17 ст.].

С. [36–40]: ѿψїї [1718] Год Февруарїа въ в̄ [2].

С. 46, 144–559, 1–3: Сїя книга г[лагол]емая Служебникъ Чиновникъ ѡтдана в Святую Ц[е]рковъ Задонскаго м[о]настыря // Тешевскаго Б[огоро]д[и]цкаго Владимирскаго М[о]н[а]стыря на поминовенїе родителей преосвященныхъ ѡтцевъ митрополита Самψона митрополита Аврамїя архїеп[и]скопа Арсенїя Єп[и]скопа Митродана в схимонашествѣ Мокарїя протопопа іер[е]я Гаврїила ... Афанасїя іер[е]я Афанасїя ... Трифона Параскевіи в схимѣ Мавры Іулитты Феодоти Матрены. [Скоропис 18 ст.].

С. [10] [4-го рах.]: Оригиналъ сего Толкованїя и отвѣтовъ Паисїавихъ находится въ Софїйской Библіотекѣ между греческими рукописями Лихудовъ переплетенными въ книги. [19 ст.]. [Рукою Євг. Болховїтінова].

С. 190 зв.: За упокой архимандрита Питирима Схимонаха Пахомїя. [Півустав 18 ст.].

С. 549 зв.–[550]: ... Јерея Симеона јерея Алеџея / јерея Константина јерея Сергия / јерея Терентия іеромонаха / Євхимия іеромонаха Євремма / јеросхимонаха Феодора / јеромонаха Феодосия / јеродиякона Трифона.

За упокой: Мисаила митрополита / Аврамя митрополита / Пахомия митрополита / Самѣона митрополита / Григория митрополита / Єп[и]ск[о]па Мокария / архиеп[и]ск[о]па Арсения / архиеп[и]ск[о]па Антония / Єп[и]ск[о]па Іосифа, Іулиты / Схимонашиць Анисіи, Мотроны / Іеромонаха Трифона Меланія іеромонаха. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

376. Служебник. – Л.: друк. братства, 1666. 4°. [4], 335, 57 арк.

Запаско, Ісаевич 432; Петров, Бирюк, Золотарь 239. Кир. 2589.

Тит. арк., арк. 6: Принадлежить Почаевской Лаврской библиотеке 1854 г.

Арк. 60 зв.–70: Року ѿѣкѣ [1725] дня кѣ [25] Марта во имя отца и с[ы]на и с[вя]т[о]го Д[у]ха Амѣнь. Я Кириль Рудановичъ суперіиръ монастыря Юсипецкого на той час будучи и видячи Служебникъ росиани: старалемса иж дарил ми Г[оспо]дѣ Б[о]гѣ побожно человѣка, на имя Феодоръ Тимкувъ синъ который далъ золотих два на шправу до обители для сп[асе]нїа своего, за которого облигуюса до згону житїа моего благи маистать боскїй зачимъ и на потим упрошаю братїа которѣи по миѣ будутъ в тоей обители, аби также благи маистать боскїй за тогожъ человѣка. А ктоби тежъ важился той книги с той обители яким колвек способомъ взати и собѣ присвоити, аби билъ клать проклатъ и анафема. [Півустав 18 ст.].

Арк. 57 зв.: Сей Служебникъ през Ребѣлѣзанта бил забраний з Манастира Юсипецкого и в Жидачовѣ ренупорованїй Року ѿѣкѣ [1708] М[іся]ця Мая ѿ [31] Р Podrudzki Namiestnik Zydzaczowski МР [рукою власною].

Прим. з б-ки КДА.

377. Служебник. – М., 1668. 4°. 4, 302, [4], 16 арк.

Зернова 321; Петров, Бирюк, Золотарь 245. Кир. 4280.

Форзац 2: Бл[а]гоч[е]стивый мужъ Туптало Сава, / Запорозского войска ч[е]сть и Слава / В б[о]гоявленскїй д[е]нь отверзту Н[е]бу, / Шествїа тамо совершилъ потребу, / въ Третїй часъ на д[е]нь третїаго рок, / Седмъ сотъ тысашна: зъ троичного выроку. / въ Троичномъ Кирилскомъ, почил тѣломъ чину, / Д[у]шею троично лице да зрить выну. / Въ вѣку семь добрѣ жилъ, сто и три лѣта. / Обы сторичну взаль мзду Тро[ї]чна Свѣта. / [трикутник з літерою Σ тричі повтор.].

Σ[вя]тъ С[вя]тъ С[вя]тъ еси б[о]же въ С[вя]той Тройци, славят / Савы Туптала дѣла, буди ему вѣчна памят. / или Сава Туптало или

славит въ С[вя]гой Тройци б[о]га / С[вя]гъ С[вя]гъ С[вя]гъ еси б[о]же
Слава твоя многа. / Г[оспо]дь милость его на мнѣ / или / Сава Туптало
жившій добрѣ сто три: лѣта, / Сторичныя мзды чаеъ Сто троична
Свѣта. [Скоропис 17 ст.].

С[вя]гъ: С[вя]г: С[вя]г: еси б[о]же во Тройци славими / Сава Туптало
славит сто лѣт и три лѣта ... [Скоропис 17 ст.]. [Автор Дмитро Туп-
тало]. [Українська поезія. К., 1992. С. 329].

Прим. з б-ки КСМ.

378. Служебник. — М., 09.1676. 4°. 3, 337, [4] арк.

Зернова 343; Петров, Бирюк, Золотарь 257. Кир. 205.

Форзац 1: 1777 Года апрѣля 28 преставися іеромонахъ Феофилакть.
[Скоропис 18 ст.].

Помяни Г[оспо]ди д[у]шу раба своего іермонаха Климонта. [Пів-
уостав 18 ст.].

Помяни Г[оспо]ди Душу Раба своего Тита іеродіакона. [Скоро-
пис 18 ст.].

Арк. 1–3 [1-го рах.], 1–3 [2-го рах.]: Сія книга церковная Софро-
ніевской Молчанской Пустыни.

379. 2-й прим. Кир. 754.

Арк. 2–3 [1-го рах.], 1 [2-го рах.]: Изъ книгъ Кирилова манас-
тыря ѿщї [1708] лѣта ... [Скоропис 18 ст.].

Арк. 24, 46–47, 71–81: марта въ кѣ [25] д[ень] сия книга глаголемая
Служебникъ Кирилова м[о]н[а]ст[и]ра, что за городом, возле Зимней
московской дороги промеж рѣкъ Волховца и Левотки противъ Сите-
ценского м[о]н[а]ст[и]ря и мала ... Города Полевая, Хкодалеву [?]
листь ѿ [71], а подписалъ сию кн[и]гу Служебникъ бывшей Хетьня,
м[о]н[а]ст[и]ра, архимандритъ Тихонъ будучи в томъ Кирилове м[о]н[а]ст[и]-
т[и]ре настоятелемъ своею брэнною рукою. [Скоропис 18 ст.].

380. 3-й прим. Кир. 3048.

Тит. арк. зв.: Изъ книгъ студента Михаила Дроздова. [19 ст.].

Арк. 1–18 [2-го рах.]: Сія книга глаголемая Служебникъ коломен-
ского уѣзду Зарецкой десетїны села ... [обрізано] ... пописана 1760 года.
[Скоропис 18 ст.].

Арк. 153–170: Сія книга глаголемая Служебникъ Єгореевской
округи села ... [обрізано] а подписываль тогожъ села пономарь Никита
Єгоровъ. [Скоропис 18 ст.].

381. Служебник. — М., 07.1676. 4°. 3, 337, [7] арк.

Зернова 342; Петров, Бирюк, Золотарь 257. Кир. 4281.

Форзац 1: Сѣла Радионовки церкви Покровской. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1–27: Сия глаголима кн[и]га Служебникъ новопечатной справной Жалований Великого г[оспо]д[и]на Святѣишего Иѡакима Патриарха московского в Путивльском уѣздѣ в селѣ Код[о]йска Лѣнинскому попу Матвѣю Антипову вписшии во рѣпѣ [185=1677] годъ нояб-ря въ аї [11] д[ень]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 4–6 [ост. рах.]: Року ѡψκє [1725] м[іся]ця Мая аї [11]ї дне, сїю книгу г[лаго]лему Служебник, азъ священо иерей Митрофан прежде зостаючи на Парохїи во селѣ Годуновицѣ протопію Глуховский при храмѣ Покрова Прес[вя]гая Б[огороди]ци. Дарствую сей Служебник за добротнаго подаянїа ради сп[а]сенїа моего братови моему ново священому попу Павлу Радионовскому во вѣчнїе часи, а възвѣренїе дарованного Служебника сего написуу Знаменїе Крестнае +. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КСМ.

382. Служебник. – Л.: друк. братства, 1681. 4°. [4], 350, 60, [3] арк. Запаско, Ісаевич 598; Петров, Бирюк, Золотарь 283. Кир. 2602.

Арк. 22–35: Во имя ѡтца и сина и С[вя]того Д[у]ха Аминь. Сїю книгу рекомую Служебникъ записуєт и вруча[є]тъ Іѡанъ Поповичъ Верхнацки ѡтцу Василю Кочубѣвскому вѣчними вѣки и дѣтемъ его ... повиненъ і его родича маистат бозкій благи за преставш[ихся] ... [заклеєно папером] іерея Ілію а за его здравїе и за жену его пр[и] чоло-вѣку годнѣмъ Василю Гордашеви Року ѡψιθ [1759], М[іся]ця Марта, ѿ [15] дня, а хто би его хотѣлъ ѡтдалити ѡт него да будєтъ проклятъ [а]нафема. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 79–103: Сия книга називаєца Служебникъ принадлежаща Афанасію Ярошевичу куплина во Львовѣ дано злато ... рублей 20 ... напечатася сия книга въ лѣто ѡт сотворнїа мира а ѡт рождества Христова ѡхїа [1681] мѣсяца' Априлия 5 дня. [Скоропис 18–19 ст.].

Арк. [299 зв.]: Сий Служебник многогрѣшнаго священнаго іерея Євстафія ...

383. 2-й прим. Кир. 618.

Форзац 1: Z Biblioteki Zahorowskiey.

Арк. [2]–13: Принадлежитъ Загоровскому Третиклассному Мо-настырю. [19 ст.].

Арк. 111–131: Во имя ѡтца і с[и]на і святого Д[у]ха Аминь. Я Іѡанъ Волковъ інтлѣлѣгатор (!) Лвовский сїю книгу названѣмъ Служебник ѡтдалєм до монастыра Загорозскаго до храму Рождества Прес[вя]той Б[огороди]ци вѣчними часи ѡтдалєм. А хто би єи мѣлъ ѡтдалити ѡт

того мѣсца ... [відірвано] і ѿт монастира Загоровского повзяти нехай будет проклят Анафема і маранафа р. б[о]жея ѿхпїи [1688] мѣсяца Феврарїа дня: 6 за jhumenia oјca Silvestra. [Скоропис 17 ст.].

384. Служебник.— Л.: друк. братства, 1691. 2°. [4], 228, 44 арк.

Запаско, Ісаєвич 668; Петров, Бирюк, Золотарь 320. Кир. 2661.

Арк. 1–6: В Храмъ Собора С[вя]тогѡ Архистратига Міхаила Ц[е]ркве Золотоверхїа Кїевскїа в Року ѿхпїи [1710] М[іся]ця Мая ҃ [3] дня надалъ Архидїаконъ М К: Рафаиль Ниѣже Схимонах М: П: Романъ, в воздаянїе себѣ вѣчнагѡ сп[а]сенїя. [Півустав 18 ст.].

385. 2-й прим. Кир. 2663.

Форзац 1: Року ѿхпїи [1710] Іюля сїя книга глаголеемая Служебникъ надана мнѣ ѿтцу Никифору, ѿт небожчика ѿтца Григория. [Скоропис 18 ст.].

Арк. [1–4], 1–26: Року божого ѿхѳѳ [1699] м[іся]ця Септьеврїа Дня ҃ѳ [29] я Симеѡнъ Козминич священник Опанасовский купил сїю книгу на имя Служебникъ у Гадячовѣ на Параскевую у жителя печерского у Сергия Дзвоника за суму готових грошей лычбы лиговской коп шесть за свои гроши при Тимошу сурмачу и при Петру Сурмачу и при Тимошу сурмачу Сорнянскомъ волно мнѣ керєю Симеѡну и попадѣ моеї Татьянѣ и синовѣ моему мнѣшому Роману и Андрїю менному албо и дочери моеї Агрипѣ хот рабоват хот продать или як хотѣтъ на свой пожиток ѡбвернуть щосмо и записанно при людех при ѿтцу Євстафию и при Козмѣ Варенковѣ и при иеромонахѣ ѿтцу Рафаилу рука власная. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КММ.

386. 3-й прим. Кир. 2669.

Арк. 1–10: Во имя ѿтца и с[и]на и с[вя]таго Д[у]ха аминь. Сїя книга рекомая Служебник справила раба Б[о]жїя ... [витерто] и раба б[о]жїя Параскевія ... [витерто] и дала єи ѿтцу Михаилу до рук єго власних до храму ... [витерто]. А хтоби єи мѣль ѿтдалити ѿт него проклять трижди Анафема Року б[о]жїя ѿхпїи [1719]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 11–19: Во имя ѿтца и сина и с[вя]таго Духа аминь. Сїя книга рекомая Служебник купив єи свя[щ]енний ієрей С. Китайгородѣ Священнаго ієрея Григорого іс пароха Панѣвского и далъ за него червоний золотии. И хтоби єго малъ ѿт него одалити то будеть з ним на втором пришествїии судъ мѣти. [Скоропис 18 ст.].

387. Служебник. – Вільно-Супрасль, 1692. 2°. [16], 259, 86 арк.

Книга Беларусі 175; Петров, Бирюк, Золотарь 336. Кир. 5238.

Форзац 1: Mszał do Cerkwi Rostockiey należący oprawnny w dniu 4 / 16 Listopada 1838 roku za staraniem J X. Bazylego Zaremby Administratora parafii Rostockiey / W dniu 4 / 16 Listopada 1868 ISSm JX. Filipi Feliciyan Szumborski Biskup Dyecezyi Chelmskiey wizytował Cerkiew Rostocką pro memoria adnotatur. [19 ст.].

Арк. [16], 1–12: Во имя отца и сына и с[вя]таго Д[у]ха Амен. Нинѣшний нам книга видании от самого Епископа нашего Юсифа за Короля Августа и за державного Пана нашего в Клучи Ростоцкомъ старости Тлумацкого и за освещенного іерея Василия Шуляковского подпись в книзи святом Служебнику Року Б[о]ж[о]го ̄̄̄ [1720] М[іся]ця Априля дня ̄ [3] куплена бистъ сия книга повелением раба б[о]жого Семко Столерьъ і з братом Андреем из Липинокъ на имя Служебникъ отдалъ вѣчне до села Ростоки и до храму Покрови Пр[есв]ятой Б[о]городици и до престола божественнаго вѣчне непорушне тая книга не мает отнята бити того Служебника жадними ѡсобами и с престола б[о]жественнаго и од храму Покрови П[ресв]ятой Б[о]городици или теперишний священникъ или будущий по нем который Литорьгии сатилмугъ [?] оу престола б[о]жественнаго кто маеть отвѣтъ со мною дати во ден[ь] Судний пред Страшным Богом и нелицемѣрным Судиею вси вѣкъ и будучи. А у туюся книгу приложиль и исправиль Рабъ Б[о]жий Лукашъ Швець ижемути и Семеномъ Зънеродою. А вас молю каждого стану св[я]щенства чтие сию книгу молѣте Г[оспо]да Б[о]га за нас рабовъ б[о]жихъ которисмо сеи podpisuie te ksienge Stefan Sokolowsky P. R. finis. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

388. 2-й прим. Кир. 5236.

Арк. 1–21: Во имя отца и с[и]на и С[вя]т[о]го Д[у]ха Аминь. Я Рабъ Б[о]жий Алексей Стефанюкъ з Висоц[ь]ка купилемъ сию книгу рекомую Служебникъ за золотих тридцать шѣст[ь] полской манети при людехъ добрых и вѣри годныхъ на той часъ будучи Сидоръ Гаврилюкъ житель висотцкій и прочіи и отдалъ а оную книгу вѣчне а неотмѣнне до монастыра Кулемчигького храму Пр[есв]ятой Б[о]городици, за держави его М[и]л[о]сти крула н[а]шего Августа за панована его м[и]л[о]сти пана Линевского, а за битности на тей часъ іерешмонаха отца Инокентаго Карпинскаго Чину с[вя]таго Василіа Великаго. Хтоби мѣлъ сию книгу рекомую Служебникъ албо аким фалшивим способом мѣлъ оттолвинати, таковий чл[о]в[с]къ любо, з духовнаго стану, такъ тежъ и свѣцкаго, будетъ судъ мѣти нелицемѣренъ вострашное пр[и]шествіе Г[оспо]дне, который будетъ судити, живихъ и мертвихъ.

А сіа книга купилася въ року ̄а̄ψ̄к̄д [1724] М[і]с[я]ца февруаріа ді [14] дна. [Півустав 18 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

389. 3-й прим. Кир. 4351.

Арк. [1–8]: Сѣй Служебникъ ... [витерто] Крыменский ... [витерто] Михаила справлени за гроши раба божого Феодора Шашука Воронкевича из жоною своєю Параскевиєю за стараніем велебнаго ѡтца презвитера Крименского Леѡнтія Старкевича з докладом его до той книги Богу на честь и на хвалу во вѣки вѣком Аминъ [підпис]. [Скоропис 18 ст.].

390. Служебник. – К.: друк. лаври, 1692. 12°. [12], 120 арк.

Запаско, Ісаевич 679; Петров, Бирюк, Золотарь 326. Кир. 145п.

Арк. 1–21: Сія книга зовемая Служебникъ которая являеть із своего внутра к неумѣющимъ людямъ, драгое и полезное Св[я]тихъ б[о]жіихъ с[вя]тителѣй Василія Великаго Григорія Богослова Іоанна Златоустаго. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 42–118: ... Григорія неживихъ Стефана Василичичи Служебникъ созданъ Василемъ Назѣнен[ем] цена ... року 1729 Года ... М[і]с[я]ця июня про память записана [змѣна почерку] чтобъ хто ... то она дарованъна Корунжемъ Халетъскимъ. А понеже я не ведаю где онъ ей узялъ і подаровалъ Василу Либаловъскому. Владико Боже С[вя]тїи ... упокиви нас... [Скоропис 18 ст.]. [Текст закреслений і заляпаний].

Прим. з б-ки КСМ.

391. Служебник. – М., 1693. 4°. 3, 356 арк.

Зернова 454; Петров, Бирюк, Золотарь 330. Кир. 777.

Арк. 1–3 [1-го рах.], 1–30 [2-го рах.]: Сія книга въ дарѣ дал сїю богоглаголивую книгу Служебникъ в церьков С[вя]тымъ Чудотворъцамъ и безсребрянникомъ Козмы и Доміана на Кѡзмодемъяну улицу дал тееже церкви прихожянинъ Новгѡродікой стрелець старогѡ московского приказу десятникъ Тимофей Яковлевъ с[ы]нъ Тетяхина ... [частину арк. обірвано]. [Скоропис 18 ст.].

391а. Служебник. – Чернігів, 1697. 8°. [2], 137, [35] арк.

Запаско, Ісаевич 718; Петров, Бирюк, Золотарь 349. Кир. 2014.

Тит. арк.: Ex L: Abbatis Mihalewicz.

Арк. 2: Че[ст]ному Іеромонаху Пафнутію Биковскому.

...д[о]ставлено в келїи 1742 год мая 20 ... въ оберъ іеромонащеской должности на корабе[л]ной флот мантію новую рисіе футро неподщитее

рясу новую добрую чорную легкую акабисникъ седмичний у Софронія синонѣму аптечную книжечку, фляцку хрусталную болщую, лѣхтар мосіенжний юпку киндикову нещиту з баволною: на рясу тухоялу нового и на полуриясокъ на рубацку полотно нового стакан хруцталный, старій мещти и черевики пологъ с полотно скатерт, килимъ долгій старій пасѣстий, китайчаній полуриясок у Германового кравця сукна тонкого мало: крепи на пояс. [Скоропис 18 ст.]

[Ост. арк. зв.]: Милостію високопреподобнейшого ... его милости ѡтца Софронія Мигалевича Арх[иман]дрита начальника Монастиря Гамалѣвского в памят імени своего ... іеромонах тогож монастиря Пафнутію Биковскому сей служебникъ 1741 июль 22. [Скоропис 18 ст.]

392. Смотрицький Мелетій. Граматика словенська. – Єв'ю: друк. Віленського братства, 1619. 8°. 4, [247] арк.

Кніга Беларусі 78; Петров, Бирюк, Золотарь 70. Кир. 729.

Арк. [250]: Оуоставъ како Чернило дѣлати

Перовѣ чарка вина ц[е]рковнаго / Чарка оцту доброго двѣ чарки / Галясу чарка с верхомъ гуми / Девять чарокъ воды третая част / Чарки купервасу, и постави на огонь дондеже начнет шумѣти / Таж за ѿ [6] днѣи промѣшуй и по три рази на ѳ [9] днь процѣди презъ / Чистую хустку и тако пиши / А внегода огустѣетъ придай мало воды елико мощно вомѣстити и паки пиши. [Півустав 17–18 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

393. Смотрицький Мелетій. Граматика. – М., 1648. 4°. 388 арк.

Зернова 181; Петров, Бирюк, Золотарь 181. Кол. Вітта 51.

Арк.1: Leontius Tichonow verus dominus possessor meus q[ui] me sibi comparavit Moscoviae 6 grivis [?]

Арк. 42–52: Сия книга гл[аголе]мая Грамматика Л[ь]ва Тиханова с[и]на Арсе[нь]єва. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 386 зв.: Сия кн[и]га Граматика подарена от павловьскова жытеля Михаила Михайлова Безъбрзєва того жъ села жытеля Петру Семенову Безбрзєвови одънофамилциви генваря дня 1810 года подписал Семен Безбрзєвъ. [19 ст.].

394. 2-й прим. Кол. Попова 32.

Арк. 44 зв.: Продал сию Книгу Граматику церкви Николая Чудотворца соторгу пономар Андрушка Перовъ Троицкому казначее иерману Аарону за чисто писал своєю рукою а денги взялъ вси и полна. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 388 зв.: Ѡвсепѣтая мати: рождишая всѣхъ с[вя]тыхъ с[вя]-

неоддалена будет ѿ обители С[вя]тое ѿтцы с[вя]тыи молю сию книгу в церкви б[о]жїи и в трапезѣ прочитайте, имене грѣшнаго, в праведнихъ м[о]л[и]твахъ своихъ не забывайте / се же быст во второе лѣто высоцѣ в б[о]гу превелебнаго его м[и]л[о]сти Г[о]с[по]д[и]на ѿца Варлаама Ясинскаго Архимандриты сии с[вя]тое великое Лавры Печерское Г[о]с[по]д[и]на ѿца и мнѣ велице м[и]л[о]стиваго бл[а]годѣателя ему же да даст г[оспо]дѣ б[о]гѣ, про бл[а]го получ[е]ном здравїе долгоженствїе за намѣсництва превелебнаго его м[и]л[о]сти г[оспо]д[и]на ѿца Паисїа Клепика при уставнику Св: Лавры Печерской всечестном г[оспо]д[и]не ѿцу Лукїану Много грѣшнїи Ерм: Каллист рукою [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

396. [Соборник]. – М., 1665. 2°. [4], 10, 220, [2], 43, 70, [2], 58 арк. Зернова 311; Петров, Бирюк, Золотарь 233. Кир. 3033.

Арк. тит., 1–2, 1–10 [2-го рах.], 1–19 [3-го рах.]: 1746 Года генваря 13 дн[я] сия книга или слова б[о]годуховенихъ учителей Григорїа б[о]гослова назїанзена Василя Великаго и Афанасїа и Дамаскина Іоанна суть купленаи в іеромо[на]ха Іерофея Прилускаго за вѣсьмь рубли мною іеромонахомъ Афанасїемъ Яснїковскимъ бувшїи на тот часъ наместникомъ Пивскимъ Городискаго м[о]н[а]с[ти]ра приписнемъ к Киевскому С[вя]то Николаевскому м[о]н[а]с[ти]ру в немже по смерти его дальше быть на бѣбліотеки тогож м[о]н[а]с[ти]ра Киевскаго своеручно записую. [Скоропис 18 ст.].

397. 2-й прим. Кир. 187.

Форзац 1: Сїя книга называемая Григорїа Богослова с прочими святыи составленная во одной книгѣ, дошедш ая 1822го Года марта 18го дня въ ползу Задолжнск[ой] Владимерской Губернїи Кавровской округи села Ряпялова вотчина Г - на Гвардїи Порутчик Николая Петровича Засѣдскаго [?] Крестьянина Єфрема Степанова, Тамбовскому мещанину Федору Перфильеву сыну Серебрекову, ценою, при собранїи хорошаго поведенїа людей ѿставнаго сержанта Федора Сѣменова [?], Зотова и при крестьянинѣ его Превосходитѣльства Андрея Семеновича Кологривова, Иванѣ Семеновѣча том числѣ высшей канцѣляриста Ивана Протопопова. [19 ст.].

Арк. 1–10 [2-го рах.], 1–25 [3-го рах.]: Сїя книга глаголемая Григорїа Назнанзина города Моршанска Барашевской слободы Николаевскаго диакона Іоанна Іоннова куплена у господина М. Г. Л. с[ы]на, а дана шесть рублей, а подписал сїе книгу онѣ дьяконѣ своею рукою 1792 года генваря 2 дня. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 2: Сїя книга Моршанскаго дьякона 1791 Года куплена дана 9 Z 11 копеекѣ Гаврилѣ Ларевѣ [?] [підпис].

Дана сия книга три рубли шеснатцет алтынъ чътыре д[е]н[ь]ги.
[Півустав 18 ст.].

Сію книгу аще кто со вниманіемъ прочтетъ / тотъ много ползи души своей обрететъж. / Не всю прочитиваль и я рабъ грѣшной / и получилъ отъраду своей душе безутѣшной / Макаріи страникъ гостившій въ сей пустыне / Сію книгу и утѣшалъ себя при своей кручине / И благодариль за сію книгу того / сія находится у кого / божія милость да будетъ кто созиждель ея / Ибо многіи получаютъ себѣ ползу отъ сія. [19 ст.].

398. 3-й прим. Кир. 5191.

Арк. 1–10 [2-го рах.], 1–15 [3-го рах.]: Лѣта ̅ѣр̅че [7195 = 1687] Марта въ ̅҃ [3] д[е]нь по указу Великого Г[оспо]д[и]на С[вя]тѣишаго киръ Іоакима Московского і всея Россіи і всѣхъ сѣверныхъ странъ Патріарха дана сия кн[и]га с печатного двора области Полского королевского величества воскресенского м[о]н[а]ст[ы]ра в ц[е]рков б[о]жию безденежно. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: [Проба пера, малюнок].

Прим. з б-ки КСМ.

399. 4-й прим. Кир. 3037.

Форзац 1: От книгъ собственныхъ іеромонаха Митрофана послуш[ника] Печерского. [Скоропис 18 ст.].

Библиотеки, Свято-Троицкой Кит[аевской] Пустыни Писанія Св. отцев ... [19 ст.]. [Текст закреслений].

Арк. 1–2, 1–10 [2-го рах.], 1–2 [3-го рах.]: Сію книгу Грігорія Назянзена купиль я іеромонах Митрофанъ послуш[ник] печерскіи въ іеродіакона Д[а]в[и]да за свои келейніи денги дал четири рубли съ полгиною ... [замазано чорнилом] Афанасія Великаго Року ̅а̅ψ̅л̅ [1730] въ м[і]с[я]цѣ Генварѣ первых чиселъ, а кому яким колвекъ способом по миѣ достанется м[о]лю бл[а]г[о]чистиваго читателя да поминаеть мя въ молитвахъ своих. [Скоропис 18 ст.].

400. 5-й прим. Кир. 3040.

Форзац 1: Изъ числа книга Библиотеки Кіева Златоверхого Михайловскаго Первокласнаго монастыря 1862 г. апрѣля 21 г. [19 ст.].

Арк. тит., 1–2, 1–10 [2-го рах.], 1–220 [3-го рах.]: Сія книга ест власная іеромонаха Феодосія Софоновича, игумена Михайловского; По смерти бл[а]женныя памяти Феодосія Софоновича игумена Монастира Михайловского Золотоверхого Кіевского зостала сія книжка Біблѣотецѣ Михайловской. [Скоропис 18 ст.].

401. Соборник. – М., 1700. 2°. [1], 4, 746 арк.

Зернова 495; Петров, Бирюк, Золотарь 368. Кир. 253.

Арк. тит., 1–4, 1 [2-го рах.]: Книга сія казенная Молчанской ... [обрізано] Софроніевоу Богородицкой Пустыни. [19 ст.].

Арк. 1–25 [2-го рах.]: Сія кн[и]га Соборникъ м[о]н[а]ст[и]ря Молчинского Пустынного Прес[вя]тыя Б[огоро]д[и]цы Ч[е]стнаго ея р[о]ж[де]ства казенная подписался тогѡ ж м[о]н[а]ст[и]ря пристроител в іеромонас[ех] Серапионъ с братею лѣта $\bar{a}\psi\bar{z}$ [1717] м[і]с[я]ца Февраля въ $\bar{k}\bar{v}$ [22] д[е]нь. [Скоропис 18 ст.].

402. 2-й прим. Кир. 3117.

Арк. 4 зв.–6: Бл[а]гословеніемъ яснѣ в б[о]гу превелебнѣйшаго его милости г[о]с[по]д[и]на ѡтца нашего архимандрита Іоаникія Сеньотовича сія книга на Москвѣ куплена на ѡбщую потребу до С[вя]той великой и Чудотворной Лавры Кіево Печерской и его бл[а]гословеніемъ у великой церкви Успенія Прес[вя]тыя Б[о]гоматере въ соблюденіе положена Року $\bar{a}\psi\bar{k}\bar{a}$ [1721] М[і]с[я]ца Марта \bar{a} [1]. [Скоропис 18 ст.].

402а. Ставровецкий Кирило Транквіліон. Зерцало богословія. – Почаїв: друк. К. Ставровецкого, 1618. 4°. [30], 84, [2] арк.

Запаско, Ісаевич 115; Петров, Бирюк, Золотарь 66. Кир. 2101.

Арк. [1 зв.], [26 зв.]: Bibliothecae Monasterii Poczajoviensis Ordinis S. Basiliae Magnii applicatus hic liber 1758 Anno.

Арк. [8–22]: Во имя ѡтца и сина и с[вя]таго д[у]ха сия книга рекомаа богословія раба божія священнаго іерея Димитрія Михайловича презвитера веси Дунаева ... [витерто] его которую дароваль тест ему вѣчними часи аминь. Року божія $\bar{a}\psi\bar{l}\bar{z}$ [1737]: М[і]с[я]ца Мая дня \bar{s} [6]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. [26 зв.]: Bibliothecae Monasterii Poczajoviensis Ordinis S. Basiliae Magnii applicatus hic liber 1758 Anno.

Арк. [27]: Захочай же тебѣ нас ѡтче С[вя]тыи именемъ у милостиваго твоего С[и]на, котораго на избавленіе нам дал і ласкою животоворящего и пресвятаго твоего духа: котораго до нас на ѡсвященіе наше послал: абы жаден з нас вѣрных твоих и правдивихъ хвалчив незгинуль: всемогучая с[вя]тая і єдиноистная Троице: даруй нам з добротливой ласки твоей, абы ѡкрутнѣйшій неприятел, нашъ поединковъныи, превротнаго еретицкою наукою на против нас воюючи, подъ ногами недужихъ и слабихъ насъ упаль: а С[вя]тыхъ твоихъ заповѣдий росказаніи збавенѣня ... наука нами би захованна и выкониванна била иже бисмо видомихъ и невидомихъ неприятелей нашихъ преслѣдованіа и утисков, тобою ратованю, і ѡборонаны будучи, безъ

жадныхъ прешкодъ и бѣдъ в ласце твоей жили, і радост твою въ нас
выполъненую мѣли, кѣторую наполнены бывши, бурливого сего су-
етъноѡго мешканю нашего вихроватое море безъпечне абисмо преплили
і на тихой н[е]б[е]сного твоего ц[а]рства пристании пристали. От тебе
або всѣмъ давано бывает вшеякое добро і кожъдая реч зъбиженная
і тобѣ мы честь славу і поклонъ чинимо безъначальному ѡтцу, Собезна-
чальному С[и]нови, і соприсно сущьному С[вя]тому Д[у]хови Богу в
Троіци единому нинѣ и завжди і навѣки вѣков аминь. [Скоропис 17-
18 ст.].

403. Таблица невидимая сердца чловічаго [Апостол]. – Л.: друк.
братства, 1660. 2°. [14], 242 арк.

Запаско, Ісаевич 430; Петров, Бирюк, Золотарь 236. Кир. 2583.

Форзац 1: старецъ колисаль дѣтятко люля иже люл люляй
маленке тихо. [Півустав 18 ст.].

Арк. 71–91: Во имя ѡтца и сина и С[вя]того Д[у]ха Амѣнь. Сия
книга рекомая Апостоль дава рабъ божий Іерей Іѡанъ, Бѣдованецъ и
женою своею Феодорою зятеви своему іерею Марку Чернишу и оунуцѣ
Марецѣ до власних рукъ его, а хто би хотѣлъ ѡт него взяти анафема
и маранафа да проклятъ будетъ: и будуся из ним на Судѣ божомъ
справати власною рукою даю син[о]ви своему иерею Маркови Чернишеви
а ѡт рожъдества Х[ристо]ва „āψē [1705]. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з давньосховища епарх. іст.-стат. ком-ту, м. Кам'янець-По-
дільський.

404. 2-й прим. Кир. 2590.

Арк. 17 зв.–29: Сія книга глаголемаа Апостоль наданаа ѡт
урожонихъ пановъ ѡт раба божого Григория и жени его Настасіі
ѡт чадии и ѡтца его Юхима за ѡтпущеніе гр[і]ховъ зошлых с того
свѣта родичовъ ихних самых и потомства ихъ до храму с[вя]того
славного и всехваланого Ап[о]с[то]ла І[веа]нг[е]листа Христова Іѡанна
Б[о]гослова в селѣ Бороховѣ маєтности пана Красц[е]вского Мариѣна
Вончеха при котормъ храмъ мѣ таа книга непорушно вѣчными часы
маєтъ зоставати. А хтобы ее мѣл ѡт того храму якъ з особ д[у]ховных
а якъ и свѣцкихъ стану шляхецкого и посполитого ѡтдалити и
взати нехай будетъ всеи вѣка и в будущни проклатыйи Аминь. [Пів-
устав 17–18 ст.].

405. 3-й прим. Кир. 2584.

Арк. 14–21: В року „āхїе [1685] я рабъ б[о]жій Леѡнтий із сином
моимъ Антоніємъ надаю сию книгу г[лаго]лемую Апостоль, до Храму

Вознесенія Г[оспо]дня і С[вя]того арханг[е]ла Михаила до церкви ѡмеленской, за которую далем золотих ѡи [18] за ѡтпущеніе грѣховъ своихъ, а хто би мѣлъ ѡную ѡт того мѣсца с[вя]того ѡтдалити нехай же на нем будет клатва с[вя]тихъ ѡтець. [Скоропис 17 ст.].

406. Требник. – М., 1625. 2°. 4, 341, 96, 37, 102 арк.

Зернова 56; Петров, Бирюк, Золотарь 83. Кол. Вігта 31.

Форзац: Сія книга потребникъ В Маслова лета от рождества Христова ѡхкѣ [1625] пос. Б - Городок Калининский обл. [20 ст.].

Арк. 6–21: Сія книга глаголемая Требникъ Воронежскаго Алексѣевского Апатова монастыря;

Арк. 7 зв.: ѡψαί [1711] г. престовися преосвященный митрополить Похомий воронежский елецкий в Троицкомъ седмаго чесе дни в двадесет третего числа зачатия Святого Иоанна крестечи. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 22–64: АΨΑΙ [1711] году Феврала ... [витерто] Города Воронежа вкладчикъ посадский Савичъ [?] Феодор Иванович сию ... дјаку вклавъ сию книгу глаголемую Требникъ в Опатову Пустынь в Алексѣевский М[о]н[а]ст[ы]рь во святую ц[е]рковъ ради помѣновения батюшки й матушки й всѣхъ сродственниковъ, а кто сию книгу јзъ ... ц[е]ркви возметъ јзли украдет да будетъ нынѣшии й будущимъ проклять Анафема. [Скоропис 18 ст.].

407. Требник мирський. – М., 1639. 2°. 7, 10, 514, 104, 20, 15, 3 арк.

Зернова 146; Петров, Бирюк, Золотарь 136. Кир. 4266.

Форзац 1: Изъ Испанской церкви прибавление ... перешло въ Галликанскую въ половинѣ VIII века (767). Въ Римѣ когда мнѣнія возмутились Левъ III папа велѣлъ изобразить Никео-Константинопольский Символь по гречески и по латини на двухъ серебряныхъ доскахъ и поставить въ базиликѣ Св. Петра съ надписью: Наес Leo posui a morte et cautela orthodoxis religionis. Эти доски оставались до XI - века Латины не признають Сына "началом Св. Духа" ... а только вѣрують что Духъ Св. через него преходить то есть препосылается вѣр ... На Востоке до VIII столетия сохранялись въ нѣкоторыхъ мѣстахъ обычаи западные въ Испаніи вырезывали изъ обыкновенного (кислаго) хлеба круглые кусочки и служили на нихъ обѣдню, но въ IX вѣкѣ Западная церковь требовала употреблять опрѣсноковъ отъ поста въ Субботу и употребленія опрѣсноковъ Восточная церковь обвиняетъ латинскую въ жидовствѣ.

Арк. [1]: Принадлежитъ Мѣнецкому Николаевскому Монастырю.

Арк. 398: Разореніе причиненное царству Русскому отъ латинскихъ фанатиковъ возбудило такую ненависть въ Западной церкви, что

патріархъ Филаретъ на Соборѣ держанномъ въ Москвѣ 1621 г. уложилъ перекрещивать обращающихся не только изъ папизма но из Уніи. [19 ст.].

408. Требник іночеський. – М., 1639. 2°. 3, 11, 423, 92, 18 арк.
Зернова 145; Петров, Бирюк, Золотарь 135. Кир. 2986.

Форзац: ... воза яблок лесновыхъ д[е]н[е]гъ взял в̄ [2] рубли г̄ [3] алтина в̄ [2] пошлин взял г̄ [3] алт. / Того ж числа явил Фрол Боклан да си[н]ъ јво Кузма к̄г̄ [23] кади меду а явил въ в̄і [12] / Того ж числа продали кр[е]ст[я]не кармари[н]зкие волости села Деветинамаскитка [?] Авдокимов с товарищи / Маритцкой волости д[е]р[е]вни Веретени Иоаникіа Василѣвъ с товарищи свежего мяса з̄ [7] тушь свинѣхъ г̄ [3] гуся. л̄а [31] кожа говяжья четверика яблокъ в̄ [2] лантуха хмеля двое ... вiali за вес[ь] товар рублев к̄г̄ [23] алт. в̄ [2] пошлин взято к̄д̄ [24] алт. д[е]н[е]г. / Того ж числа явил Михаило Тонков сто рогож явих р̄б̄ [170] / да г̄ [2] у Оверкиа пшеницы по д̄і [14] а̄ [1] пошлин взято з̄ [7] ... поля рубля г̄ [2]. / Того ж числа продали кр[е]ст[ия]не Камаринские Волости села Чаенки Смерка Васкинѣвъ с[и]нъ с товарищи Смерки ... р̄в̄ [102] возѣ всякого розного хлеба т̄θ [309] четвериков д[е]н[е]гъ взяли за вес[ь] хлеб ч̄е [95] рублев пошлин взято д̄ [4] рубли е̄ [5] ал. / Февраля въ з̄ [6] д[е]нь явил Володка Залотарев е̄і [15] тушь свиних денегъ // взял в̄і [12] рублей і пошлин взято к̄ [20] алтин / Того ж числа явил Костя Воробников г̄і [13] полос ветчины да з̄ [6] сал свиних денегъ взялъ по з̄м̄а [741] рубли пошлин взялъ а̄і [11] алт. / Того ж числа явил Василей Засекин в̄ [2] лантуха хмеля / Того ж числа явил Федор Лопатин е̄ [5] воз свѣжаго // хлеба с̄ч̄г̄ [293] четверика денегъ взяли за вес хлеба п̄θ [89] рублев г̄і [13] ал. в̄ [2] пошлин взято д̄ [4] рубли е̄і [15] алт. / Февраля въ з̄ [7] д[е]нь явив Григорей Никулин г̄ [3] бочки масла конопляного отявил во ... не продал во Брянске / Того ж числа явил Софрон Вяхирев в̄ [2] кади меду / Того ж числа явил Мартин Кузнецов в̄ [2] // Февраля въ з̄ [7] д[е]нь явив Болховитин посажкой ч[е]л[о]в[е]къ ... Правотарѣ й̄ [8] мехов соли денегъ взял за сол трицат восемь рублев пошлин взято по три рубли к̄з̄ [26] ал. д[е]н[е]г / Того ж числа явил Микитка Єрмаковъ м̄ [40] косяков масла д[е]н[е]гъ взял масла л̄в̄ [32] рубли пошлин взято г̄ [3] рубли к̄ [20] алтын. / Того ж числа продали кр[е]ст[ия]не Рыльского уѣзду д[е]р[е]вни Крупца Михай ... // Того числа нанял подсеять Федор Пугачов по з̄ [6] д[н]ей на неделе платил в сентябре.

Того ж числа явил Иван Солодовников і̄ [10] касяков мыла за двѣ бочки селдей, селди довоз явил / а масло не продано / Того ж числа явил Гриша Крутиков да Иван / Шохов й̄ [8] бочекъ соленой рыб г̄ [3]

явил / довоз за \bar{e} [5] бочек д[е]н[е]гъ взял \bar{d} [14] рублей пошлин взято $\bar{k}\bar{e}$ [25] ал[тын] / ... взял $\bar{k}\bar{s}$ [26] алтын, \bar{z} [7] пошлин взял / взятка \bar{d} [4] / Того ж числа явил Петръ Шлыков j [10] мерников масла конопляного, а купил то масла во Брянскомъ уѣзде за тожа явил $\bar{k}\bar{i}$ [28] мерников масла / Февроля \bar{z} [17] купил Лохтион Бобаеву калуженин ω Василіев явил $\bar{k}\bar{a}$ [21] мех соли десят мехов довозено пошлин ... Гаврилова i на Попова цена той соли \bar{t} [10] рублей а взял мнѣ Михаиле $\bar{t}\bar{a}$ [311] рублей Зинові Маркову с товарищи на Великъ ден Хр[и]стового я Михаила / I в таможенные книги да своей рукою записал. [зміна почерку, нерозбірливо] ... По сей записки Язиков с товарищи взял у[с]нево Михаилѣ все сполна д[е]н[е]гъ дая рублей пошлин взято перелично $\bar{r}\bar{a}\bar{v}$ [112]. Февроля въ \bar{g} [13] явил Иван Заикловинъ Кокорев \bar{t} [300] меха соли \bar{e} [15] касяков лаптъ / Февроля въ $\bar{k}\bar{e}$ [25] д[ень] явил Гаврила Лукьянов \bar{k} [20] бочекъ селдѣ а тѣ бочки сказал Семена Ледяшева. Продано бочек в ω стрѣ ... [незрозумілий інший почерк] / Того же числа явиль Родион Шилов \bar{r} [100] обуви лаптъ а сказал те лапти брата своего Ємеляна да Ємелян явил \bar{r} [100] обуви лаптъ. / Того ж числа продал Болховитин Посацкой человекъ Филип Фатѣивъ сиу \bar{d} [4] юфти подошевного тавар \bar{e} [5] юфтъ красного тавару - \bar{t} [10] обуви сапогов денегъ взяв за вес[ь] товар \bar{p} [80] рублей \bar{k} [20] пошлинъ взято подылиси по пяти денегъ с рубля \bar{a} [11] ал. \bar{e} [5] / Февроля въ $\bar{k}\bar{s}$ [26] д[ень] явиль Никита рожі \bar{d} [4] съ лучи ... [незрозумілий почерк] / Того числа явиль Карачевского уѣзду д[е]р[е]вни Кратовой Иван Сидоров воз злаку забожа. / Того ж числа явил Михаила Масленикъ бочки масла $\bar{k}\bar{d}$ [24] мерника за нѣ взяв \bar{b} [12] рублей пошлин взято \bar{k} [20] алтын. / Того ж числа купил Михайла Васкѣвскѣ Васютин \bar{k} [20] пуд соли у Боровитина посадского чл[о]в[е]ка у Ивана. [Скоропис 17 ст.]

Помяни господи душу раба своего Похомия. [Півустав 17–18 ст.]
Прим. з б-ки КПЛ.

409. 2-й прим. Кир. 4965.

Арк. 1–6 [2-го рах.]: Сія кн[и]га Потребникъ черного попа Феодосія. [Півустав 17 ст.]

Арк. 6 зв. [2-го рах.]: Лѣта \bar{z} рїд [7184=1676] апрѣля въ θ [9] де[нь] по приказу дяди своего Кириллова м[о]н[а]ст[и]ря игум[е]на Феодосия что в Великом Новѣграде продал сию книгу Требникъ за чисто триех св[иде]т[е]лей дьячек Артѣшка Зотиков что у с[вя]тѣишаго патриарха на сѣнях тояж ц[е]ркви черному священнику Пахомию, а взял за тоє книгу полтора рубли за Требникъ у него священника Пахомия і будет кто в нее станет ступатца j мнѣ дяку Артемию ω бишат в том і росписався Артемей своею рукою. [Скоропис 17 ст.]

Арк. 9–28 [3-го рах.]: Лѣто \bar{z} рїи [7148=1640] июня в \bar{a} [11] д[е]н[ь]

дал вкладу сию книгу г[лаго]лемыи Потребник церкви Живоначалния Пр[е]с[вя]тыя Троицы и пр[е]п[о]добнаго чудотворца Макария Москвин [?] монастыр инок Нифонтъ тоя же ѡбители бывыи пономарь по своен д[у]ше и по своих родителей без выкупу довѣки аминь. [Півустав 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

410. 3-й прим. Кир. 167.

Арк. 1–8 [2-го рах.]: Сея книга Потребникъ іноческое черного попа Аврамія назвищом Заикова Сподвеня. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 4 зв. [3-го рах.], 212 зв. [3-го рах]: ҃роѣ [175 = 1667] году апрѣля въ кѣ [25] день продал сию книгу Потребникъ Кирило Климентиивъ Мизгиревых попу Трофиму Аѳонасьеву подписали по Кирилову велѣнію монастырской дѣячекъ Васка Иванов Мокиѣвъ; ҃роѣ [175 = 1667] году априля въ кѣ [25] д[ен]ь купил сию книгу г[лаго]лемую Потребникъ попь Трофимъ Аѳанасіевъ у Кирила Климентіева сына Мизгиревыхъ [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

Продад сию книгу попь Трофим свою келейную Потребникъ, а не казенную игумену Варламу ҃рдѣ [184 = 1676] генварѣ ... [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки Н. Маклакова, потім перебував у Путивльській центр. район. б-ці.

411. Требник. – М., друк. В. Бурцова, 1642. 8°. [318] арк.

Зернова 117. Кол. Вітте 85.

Арк. 9–291: Сію книгу синодальною свѣряли и нашли ее во всемъ сходною московской единовѣрческой типографіи что при Троицкой единовѣрческой церкви надзиратели замоскворѣцкаго Сорока Іоанна предтечевской подѣ Боротъ церкви протоіерей Іоаннъ Тимофесвъ Тихомировъ; священник Василій Михайлов ... сію книгу. [Скоропис 18 ст.].

412. Требник. Ч. 1–3. – К.: друк. лаври, 1646. 2°. [20], 946, [2], 263, [2], 430 с.

Запаско, Ісаевич 354; Петров, Бирюк, Золотарь 164. Кир. 54п.

С. 9–93: Требникъ Петра Могилы Московскаго ... вотчины князя Сергия Борисовича Голицына села Покровского Ерденево тож ц[е]ркви Покрова Пр[е]с[вя]тыя Богородицы а подписана сия книга ко ѡной ц[е]ркви б[о]жиї тоего кн[я]зя Сергия Борисовича указ в знакъ дабы была із той ц[е]ркви б[о]жиї неотемлема 1718 года. [Скоропис 18 ст.].

413. 2-й прим. Кир. 53п.

Форзац 1: Сей требникъ Петра Могилы купленъ в г. Кіевѣ 1709 9 мая за талеров десять доброй монети.

Арк. [3–4] ... кафедральнаго протоірея Феодора Войтковскаго. [Скоропис 18 ст.].

С. 21–41: Року $\bar{a}\psi\theta$ [1709] м[і]с[я]ця мая дня θ [9] на принесеніє честнїхъ мощей с[вя]тїя Х[ристо]ва Николая азъ іерей Иѡанъ Василіевичъ Вербка давалемъ зятєви своему честному ѡтцу Иякову Стефановичу, ѡстаючому в селѣ Луцѣ талярей десять доброй монети абы мнѣ сей Требникъ купилъ въ б[о]госп[а]саемомъ градѣ Киевопечерскомъ которий свѣдомий на той часъ будучи Григорий Гавриловичъ вуйтъ хвастовскій также и Стефанъ Грочаненко; дѣялося року и дня више менованнаго. [Скоропис 18 ст.].

С. 49–69: Року $\bar{a}\psi\lambda\epsilon$ [1735], м[і]с[я]ця мая, дня йї [18] азъ іерей Василий Ѡстапюк, купилем сїю книгу г[лаго]лємую Требник, въ б[о]госпасаемом градѣ Києвѣ, оу славетно урожоних Панов Вербченковъ, Кирилия Лукяна, Иякова, за житїа матки их, за которую книгу далем полской монети золотихъ сто двадцят своей власной праці на той час будучий чесний ѡт[е]ць Гавриил Писаровскій Року и дня, вишь менованнаго. [Скоропис 18 ст.]. [Адрианова.С. 154–155].

414. 3-й прим. Кир. 56п.

Арк. [6]: Іѡвъ Заюнчковскій Архимандрит Кобринскій ігумень Манявскій [?] $\bar{a}x\text{н}z$ [1657] рукою влас[ною] [підпис].

Арк. [7–10], с. 1: Сїя книга Требникъ Могилянскій, надана ест на Пещеру препод: Феѡдосїа, по небожчику іером: Іерониму Дубинѣ, року $\bar{a}x\text{чи}$ [1698], Марта $\bar{\lambda}$ [30]. [Скоропис 17 ст.].

415. 4 -й прим. Кир. 745.

Форзац 1: Сїя книга куплена у іеросхимонаха Алексїя Щура духовника Кієво-Печерскїя Лавры 28го января 1924го Года Б[лижних]ъ пещерь Кієвѣ. Лавра.

Арк. [1–9]: Року $\bar{a}x\text{чи}$ [1698] января сїя книга Требник ѡт С[вя]т[ой] лаври Кієвскїя Печерскїя ест ѡфѣрованая в б[о]гу преѡсвященном у его м[и]л[о]сти ѡтцу Іосифу Нелюбовичови Тукалскому митрополиту Кієвскому Галицкому и всея Руссии Єпископу Бѣлорусскому Архимандриту Лещинскому Г[оспо]д[и]ну Пастиру и благодѣтелю своему. [Скоропис 17 ст.].

С. 1–33: ... данная церкви с[вя]тїихъ верховныхъ Ап[ос]т[оло]в Петра и Павла м[о]н[а]ст[и]ря Кієвопетропавловскаго и записанна про всякой случай 1752: года ієнваря $\bar{\lambda}$ [30] числа. [Скоропис 18 ст.].

416. 5-й прим. Кир. 37.

Форзац 1: Похот родит грѣхъ, а грѣхъ родит смерть, а смерть родит муку вѣчную. [Скоропис 17 ст.].

С. 1: Книга священне іерея Алексея Борзако[в]ского 1684. [Скоропис 17 ст.].

С Книгъ іеромонаха Корнилія ігумена монастыра Мошенского. [Скоропис 17–18 ст.].

417. Требник. – М., 1651. 2°. 6, 769 арк.

Зернова 234; Петров, Бирюк, Золотарь 191. Кир. 181.

Форзац 2: Требникъ, под названіемъ Потребник, глаголемыя старо-вѣры и сторообрядцы [!] безпоповщинскаго и поповщинскаго толка называютъ сей Требникъ Іосифскимъ, по тотому; что шный друкованъ при Іосифѣ Патріархѣ. За который, поименованные схизматики къ сожаленію платятъ очень высокую цѣну. От того въ теченіи не ма-лаго времени едва можно было штыскать эту книгу на московскихъ рынкахъ, за которую заплачено семьдесятъ пять рублей серебромъ. [Півустав 18 ст.].

Прим. з б-ки М. Маклакова.

418. Требник. – Л.: друк. братства, 1668. 4°. [4], 431, [13] арк.

Запаско, Ісаевич 599; Петров, Бирюк, Золотарь 278. Кир. 615.

Арк. 1–11: Аз іерей Грігорій купилъ сію книгу рекомую Требникъ за здравіе и за спасеніе грѣхов рабы божіей Маріи за два талярї. А ежели бы хто хотѣл ѿтнїматї то таковїй человекъ клят проклят навѣкї аминь аминь аминь. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 49–55: Купилъ сію книгу зовомую требникъ рабъ Б[о]жий ... [витерто] из женою своєю М[а]рією шбивател з штца и матки Густинских до храму С[вя]тїя Живоначалнїа Тройца того мѣстечка за свое спасеніе и штпущеніе грѣхов и родичом своих важилъ противником быти и штдалити тую книгу шт с[вя]таго буди на якового клятва б[о]жїа Анафема Маранафа на всїй вѣкъ и будущи: Іюня аї [11] рок ѿхѣз [1697]. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки ПДС.

419. 2 - й прим. Кир. 53.

Арк. 1–8: Року ѿхѣз [1686] м[і]сяця іюня кї [28] дня, сію книгу Требникъ, купила старица шпитална Євфимїа Гвоздикъ прозваная, за штпущеніе грѣхов своих і родителей, за злотих пять, і надала его до ц[е]ркви с[вя]тихъ преподобнихъ Антонїа і Феодосїа, в мѣстеч[к]у Печерскомъ навѣки. А кто бы мѣлъ его штдалити нехай буде Анафема на немъ. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: З Богословщини села Мироновки Федор Приходко. [18–19 ст.].

420. Требник. – Л.: друк. братства, 1695. 4°. [16], 429, [13] арк.
Запаско, Ісаєвич 698; Петров, Бирюк, Золотарь 335. Кир. 634.

Форзац, арк. [2–15], 1–6: № 9 принадлежитъ къ числу богослужбныхъ книгъ священника Александра Данилѣвича: Книга называемая Требникъ принадлежитъ настоятелю Журавицко-Омеленского прихода Александру Данилѣвичу куплена 1849го года октября 26го дня за золотыхъ два при бытности священника мистечка Колокъ Іоанна Теодоровича. [19 ст.].

Арк. [1–12]: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Я рабъ б[о]жий Стефанъ Чернячокъ ѡбиватель горбакювский со женою своею Феклою купивъ сию книгу рекомую Требникъ ѡтцу Арести пресвитеру Дулѣвскому которая не повинна ѡт него ѡтдалена быти и его чадамъ Тарасовѣ Аминь. [Скоропис 18 ст.].

Арк. [13–16], 1: Азь іерей Петръ Парнѣскій парохъ Понѣдилскій купилъ сію книгу рекомую Требникъ у чесного ѡтца Арести пароха Караївского за золотихъ кѣ [24]. [Скоропис 18 ст.].

421. 2-й прим. Кол. Попова 31.

Форзац 1: Студента Университета св. Володимира Павла Николаевича Попова из Ични Черниговской губ. Борзенского уезда от дедушки о. Федора Гавриловича Тычины. [20 ст.].

422. Требник. – Л.: друк. братства, 1698. 8°. [3], 286, [15] арк.

Запаско, Ісаєвич 735; Петров, Бирюк, Золотарь 353. Кир. 2715.

Арк. 1–22: Се азь многогрѣшнѡй іеромонахъ Дамаскинъ законникъ монастыра катедралнаго Переяславскаго ѡфѣрую сію книгу Требникъ в Пречестную вознесенія Г[оспо]дня ѡбителъ Катедралноу П[е]р[е]яс. м[о]л[и]твами ие и предстателствомъ Б[о]городици Преславной Чудодѣствующей в той же с[вя]той ѡбители КП. за сію книгу да приму грѣхов моих ѡт Х[рист]а Б[о]га прошеніе и да вписанъ буду в книгу живота вѣчнаго, никтоже либо ѡбразомъ ѡт тоя с[вя]тыя ѡбители ѡтдалити под утратою живота вѣчнаго и Анафемою такъ рукою моею подписую, Року $\bar{a}\psi\bar{d}$ [1704]: М[і]сяця Ноемврія кѣ [21]_дня. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КПЛ.

423. Трефологiон [вересень–листопад]. [Частина основна]. – М., 1637. 2°. 6, 711 арк.

Зернова 135; Петров, Бирюк, Золотарь 128. Кол. Вітта 35.

Арк. 2–5 [1-го рах.], 3–87 [2-го рах.]: Сия книга Трефолой князя Івана Ондрѣевича Гѡлицына чл[о]в[е]ка ево Якова Герасимова приложил

к ц[е]ркви и престолу нерукотвореннова Спасова ѡбраза і к страсто-терпцам Христовым Борису і Глебу вотчину въ Кашинской уѣздъ в село Стелкови Спаское тоже по родителем своих а за нас, б[о]га молит, а хто сию книгу от сего престола продасть или заложит і тово б[о]гъ судит во ѡном веце і въ будущем, а сия книга ѡтдана въ нынешнем р̄зѣ [169=1661] году марта въ ѳ [9] д[ен]ь. [Скоропис 17 ст.]

Арк. 70 зв.: Ты Євву не вини / а даму не пеняй / когда бы не они / Ты бѣ самъ утратилъ рай. [Скоропис 18 ст.]. [Малюнок чорнилом: квітка].

424. Трефологiон. [Частина додаткова]. – М., 1637. 2°. [2], 450 арк. Зернова 136; Петров, Бирюк, Золотарь 128. Кир. 4982.

Арк. [2 зв.]: Помяник 17–18 ст.

Арк. 1–294: Лѣта ̄зр̄ни [7158 = 1650]го Году м[е]с[я]ца Генваря въ б̄и [12] день дал сию книгу Трефолои в Дом Пр[е]с[вя]тыя Б[о]горо-д[и]цы явлениє Иконы Казанские в пустынное мѣсто что в Нижнем Городе Ломовѣ. Дал с Москвы Садовник государевъ Григорей Семеновъ по своих родителей и тоє книги игумену и попом и дияконом нивсѣм монастырским причетником не продал ни заложил ни по душе отдал, а будет тоє книгу хто того м[о]н[а]ст[ы]я игумен или попъ и диякон или хто м[о]н[а]ст[ы]ря того продасть или заложит или по душе от-дасти и тѣм людем судия Бог и буди на них ц[е]рковная и м[о]н[а]-ст[ы]рская клятва. [Скоропис 17 ст.]

425. Триодъ пісна. – Краків: друк. Ш. Фіоля, [бл.1493 р.]. 2°. 314 арк. Зданевич 512; Петров, Бирюк, Золотарь 1. ІА 312.

Форзац: Кіевской Духовной Академіи приносит в дар Учитель Оло-нецкой Духовной Семинарии Елпидифор Барсов 1866 года Авг. 30 дня.

Арк. 210–217: г[о]с[уда]р[ы]ни цар[и]цы Дарьи Алексѣевнѣ. [Скоропис 16–17 ст.]. [Попов П.М. Слов'янські інкунабули київських бібліотек // *Бібліол. вісті*. 1924. № 1. С. 152–153].

426. Триодъ пісна. – Венеція: коштом Б. Вуковича, друк Стефана, 1561. 2°. [256] арк.

Петров, Бирюк, Золотарь 13. Кир. 565.

Форзац, арк. [3–6]: Сіа книга г[лаго]лемая Триодъ мнѣ Іоаникія јеромонаха Чукваса Траенискагѡ монастіря Савви юже купил за от вышереченнагѡ монастіря со благословеніємъ братским при все-чес[тном] отце архімандритѣ Кир Леонтіи Аврамовичѣ в лѣто ̄а̄ψл̄г [1733]; Сия книга глаголемая триодъ мне иеромонаха Іоаникию Чукваса из Прісиєні. [Скоропис 18 ст.]

427. Тріодь пісна. – М.: друк. І.Т. Андронікова, 1607. 2°. 502 арк. Зернова 22; Петров, Бирюк, Золотарь 51. Кир. 851.

Арк. 5–74. Сію книгу Треодь посною до церкви Івана Златоуста рабъ божий Іванъ Томинъ с[ы]нъ Огибаловъ по родителех своих а не относится тоє книги прочъ никому хто возмет тотъ боудидь проклетъ приложна книга ... [обрізано]. [Півустав 18 ст.]

428. Тріодь пісна. – [Вільно: друк. Мамоничів, 1609]. 2°. 440 арк. Книга Беларусі 69; Петров, Бирюк, Золотарь 52. Кир. 5496.

Форзац: Ten Triod Postny Cerkwi Kolemczyckjey S. Bazylego W. Prowincyi Litewskiej.

Арк. 11–34: Во имя Отца и Сына и С: Духа аминь. Я рабъ божий Андреи Малецъ из жоною своею Катериною из Бендиги на имя раб божии Андреи Саващукъ из Висоцка из жоною своею на имя Єленою во чест и во хвалу Г[о]с[п]оду Богу во Троици С[вятой] единому ѡбновилисмо сію книгу рекомую Триодъ постную до С[вятой] ѡбители монастыра Кулемчицкого за певную суму а не за громадскую былъ прикладен до того Матфей Русинюкъ из Бендюги тоєя дѣяло в дому из жоною своею на имя Мариною Славетнаго Андрея Малця в сели Бендюзі за кроля ЕМ: Августа за П: Н: нашего Кароля Лѣневского за еромонахов будучих в монастырѣ Кулемчицком Дорофея Росицкогѡ а в Іеромонаха Іѡны первіе бывш аго в Свержах: а хто бы мѣль сію книгу якою мыслию ѡтдалити ѡт С[вя]т[о]й ѡбители монастыра Кулемчицкого Успения Прес[вятой] Б[о]г[о]ро[дицы] Матере на страшном судѣ Х[ристо]вѣ з нами будет отвѣт борити анѣ еромонах анѣ причетник церковный под клятвою С[вя]тых отецъ тиі [318] и всеи вѣк и в будующи в лѣто от рождества Х[ристо]ва ѡѡѣ [1705] М[іся]ца Іануария дня ѡѡ [11]. [Скоропис 18 ст.]

Прим. з б-ки КДА.

429. 2-й прим. Кир. 4357.

Арк. 1–22: рок б[о]жия ... [заклеєно папером] дня Мы Громада юровская на имя Ярмол войтъ Климентий Андрей Олексей, нещасный [?] Олексий Андрей Стефан Иван Феодор Михаил Панас ... Кузма Семион Иван Луцко Игнат купилисмо сію книгу [друко]ваную Триодъ Постную вся громада посполитая Юровская на чест и на хвалу г[оспо]ду Богу и на вѣчную памятку за свое телесное здравие и за отпушение грѣховъ а придалисмо ей до церкви святой нашей до села Конвицы если бы нас ... ту ... [?] на церковь волно будет громадѣ взяти громадою Юровскою и до свои церкви дати а хто на той ... [заклеєно папером] въ книзѣ будет читати и отпраговати повинен за нас всѣх

Г[оспо]да Бога просити дѣялос в домѣ ... [заклеено папером] Ярмо-
ловомъ в Юревѣ при с[вя]щенику ... [заклеено папером] [вел]можею
Конъвицкомъ на тот часъ Строителе церкви Св[ятой] Конвицкой за
короля Іего М[и]л[ости] Жигмунта Третьего за велможного І[его]
М[и]л[ости] Пана Рафала воєводы Белского Пана Лешчинского Богу
нашему Слава во вѣки вѣкомъ аминь. [Скоропис 17 ст.].

430. Триодъ цвітна. – Вільно: друк. Л. Мамонича, 1609. 2°. [3],
563 арк.

Книга Беларусі 67; Петров, Бирюк, Золотарь 53. Кир. 5397.

Арк. 10–30: Року божаго ̑̄ах̄о [1670] сия книга глаголемая Триод
цв[ітна] ... [частину арк. обірвано] при держави ... [частину арк. обірвано]
Рабъ б[о]жий Стефанъ Мелникъ Менкјвский купил еи за золотих ѣ
[8] з женою своею Феодорію и придал еи до Новоселокъ ку храму
Успенія Пресвятой Б[огороди]ци за священаго Іерея Сави. А хто би
еи мѣлъ ... [частину арк. обірвано]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 10–24: Року б[о]жіаго ̑̄ах̄к [1620] сия книга глаголемая Триод
цвѣтная [частину арк. обірвано] зостави раба божі[его] Павла з женою
своею Гапою за отпущеніе грѣхов своихъ и за чадъ своих купили сию
Триодъ ... [частину арк. обірвано] до храму ... [частину арк. обірвано] за
золотих кѣ [22] а хто бы еи мал ... [частину арк. обірвано] от сего храма
клят[вою] ... [частину арк. обірвано] и анафема амин. [Скоропис 17 ст.].

431. 2-й прим. Кир. 5398.

Арк. 6–25: ... [заклеено папером] за золотих шестнадесят ку храму
С[вя]тих Апостол ... [заклеено папером] до б[о]го спасаемого града Якова
при держави и пановани великого короля Владислава Четвертого а
купиль на имя Доротцѣ Пилиповичъ которая книга не мает от того
храму рушена быти, а хто бы еи мѣл яким колвекъ способомъ збыти албо
заминяти такового на суд б[о]жии позываю и там з ним расправоват
буду за старанням св[я]щеника отца Иякова Павлович рукою власною.
[Скоропис 1-ої пол. 17 ст.]. [Текст частково збережений].

Арк. 42–46: Ten Tryod ma zostawac wiecznemi czasy przy Cerkwi
Janowskiey ktorego pod czas wizyty Generalney podpisuie dnia 2 Maia
Roku 1726 Stephan Litvinko [?] EMW A.V.P. ... [підпис].

432. Триодъ пісна. – М., 1621. 2°. 505 арк.

Зернова 42; Петров, Бирюк, Золотарь 76. Кир. 916.

Арк. 1–279: Лѣта ̑̄рл̄г [7133 = 1625] Марта к̄ [20] дня ... С[вя]т[и]я
Христовы Великомученицы Варвары, при царѣ великом князе Михаиле
Федоровјче г[о]с[уда]ре самодерсце всеа Руси и при великом пре[о]-

св[я]ще[но]м Филарете патриархе московском и всеа Руси да при г[о]с[у]д[а]р[ы]не ц[а]р[и]це великой кн[я]г[и]не Єлене Петровне въ ее ѡтчинѣ да при свящ[ени]ке Никоне Филарета сыне попѣ Петрѣ Лазареве сыне, а положили сию кигу ... [обрізано] приход а подписал сие книгу треод Варварко поп Петрѣ лѣта ̅зрл̅г [7133=1625] Марта въ ̅к̅ [20] день. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 1–11: Сія книга глаголемая Треодь постная Чернобыльскаго Рождественскаго монастыря приобретена при игуменѣ Филаретѣ. [19 ст.].

Арк. 1–34: Сія книга глаголемая Треодь постная слободы Катун... ц[е]ркви С[вя]тыя Великомученицы Варвары, а кто сию книгу украдет ꙗли умытарит да будет проклять ... ꙗ анафема... [тричі] і заключаєт аминь ... [тричі], а подписал сие писмо панамар Василий Кесариди ... [обрізано].

Арк. 503: Сія книга глаголемая Триодь постная села Катунюкѣ церкви С[вя]тыя Великомученицы Варвары. [18–19 ст.].

433. Триодь пісна. – К.: друк. лаври, 1627. 2°. [4], 802 с.

Запаско, Ісаєвич 160; Петров, Бирюк, Золотарь 95. Кир. 7.

Форзац: Сія книга рекомаѣ Триодь постная которая куплена до Храму Св. Архистратига Христоса Михаила ... [заклеєно папером] къ чтеню ... толко братско ... [частину арк. обірвано] Красногорки и Власъ Кривошиков зятъ былъ старшимъ братомъ ... Книги за церковніє денги вслюбъ [?] вразъ з другими ... [витерто] спорадитъ, въ року 1797го 20 дня М[і]с[я]ця иаунария ... [витерто] священо иеріємъ Василя Лапскаго. [Скоропис 18 ст.].

С. 71–97: Солоюустнаго и животворящ[аго] ... [заклеєно папером] ч[е]стных и[е]б[е]сных сил бесплотных аминь сию книгу рекомую Триод Постную купил раб Б[о]жий Олексей и раб Б[о]жий Мирон за свое отпущеніє грѣховъ и придали ко храму святому Архистратигу с[вя]т[о]му Михаилу ... [витерто] за его м[и]л[о]сти пана Конєшполскаго воеводи Белскаго. А хто би єи имѣлъ отдалити от с[вя]т[о]го храм[у] Михаила Архистратига и будет проклят анафема и суд будет имѣти пред м[и]л[о]стивим Б[о]гом и купилы єи из сынами своими из дочками ... [витерто] Малофѣем, из Андрѣем, ж[е]на Маріа [?] и дочка Попивска, Васпоній, Иоан, Катерина, и зятъ Попенков, и Яков, Федор. [Півустав 17 ст.].

Прим. з давньосховища Под. епарх. іст.-стат. ком-ту в м. Кам'янець-Подільский.

433а. Триодь цвітна. – М., 1630. 2°. 641 арк.

Зернова 74; Петров, Бирюк, Золотарь 109. Кир. 160.

Арк. 3–9: Лѣта ̑с̑к̑ [7220=1712] Году полоть въ селѣ Рижовки ц[е]ркви Николая Чудотворца праперщикъ Василь Аладинъ по родителямъ своихъ въкладу. [Півустав 18 ст.].

Прим. з Путивльського пов. Курської губ.

434. Тріодъ цвітна. – М., 1635. 2°. 641 арк.

Зернова 125; Петров, Бирюк, Золотарь 119. Кир. 2984.

Арк. 2–27: Сия книга глаголемая цветная Трѣод столника князя Михала Семеновича Прозоровскаго. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 28–46: с̑в̑ [202= 694] году м[еся]ца марта въ к̑й [28] д[е]нь приложивъ сию книгу бояринъ князь Андрей Петровичъ Прозоровской в Подмосковню С[вя]тею вотчину в селе Николское к церкви Николая Чудотворца. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Книга Тріод цветная матери Александры. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки ПДС.

435. Тріодъ цвітна. – М., 1640. 2°. 677 арк.

Зернова 149. Кир. 5171.

Арк. 3–51: Лѣта ̑р̑м̑θ [7149=1641] Году Марта въ к̑ [20] д[е]нь сию кн[и]гу глаголемую Трѣод цветную ... [частину арк. обірвано] Троицы Живоначальной и воскресенъ Г[оспод]а Б[о]га и Сп[ас]а н[аш]его Ис[у]са Хр[и]ста и великому Чудотворцу Николе и преподобному Сергию чудотворцу вотчинник Михайло Сотаневис (?) Пушкин, что с тою кн[и]гою с[вя]тыи божии церкви просвещалис[ь] имя гос[по]дне славилос[ь] и тое церкви Троицы Живоначальной священнику Виктору Александрови и всей брате и кто будет по них иная священницы тое кн[и]ги ни продат ни заложит и никуда ѿт церкви божии невадоват або дат тое Кн[и]гу Трѣод кто возмет от с[вя]тае ц[е]ркви или продасть или заложит и тот будет анафема и тому чл[о]в[е]ку судія б[о]гъ на Втором пришествиі егда придет Волею своеі живых и мертвых воздати ко суду по делам его ему ж слава ѿтц[е]в[и] и С[ы]н[ови] и святому Д[у]ху н[ы]н[е] и присно и вѣки вѣкомъ Амин. [Скоропис 17 ст.].

436. Тріодъ пісна. – К.: друк. лаври, 1640. 2°. [14], 884 с.

Запаско, Ісаевич 282; Петров, Бирюк, Золотарь 140. Кир. 28.

С. [14], 1–39: ... року божия а̑х̑. [16..] [частину арк. обірвано] ... Богородица і пр[и]сно Д[і]ва М[а]рия ... Сия книга рекомая Триодіон сирѣч Триод постная куплена ест б[о]габойною громадою ... [заклеено папером] Потоцком за золотых к̑й [28] и придали ей ц[е]ркви и храму Рождества Пр[е]с[вя]тыя Б[о]городицы вѣчными часы неѿтлучне. А

кто бы еи мѣл ѿ той с[вя]тои ц[е]ркве выш менной ѿдалити, с
таковим ... суд ... мѣти пред [нелицем]ѣрным суди[ею] егда приидет ...
судити живых и мертвых. А которыи с[вя]щ[е]ник албо диякон їли ...
будет с той книги набоженство ѿправовати повинен за выш ѿписаную
громаду Г[оспо]да Б[о]га просити да и сам спасение получит ѿ
г[оспо]да навѣки вѣчныє. Куплена ... книга за державы І. М. В. К.
Владислава Четвертого и за его м[и]л[о]сти Пана Іоана Замойского
старосты Калуцкого за пилным стараням і приводом с[вя]щ[е]но
іереа Іакова [або: Іоанна] Тернавского презвитера Потоцкого и за
приводом с[вя]щенно іереа Григория Даниловича презвитера Потоц
кого. [Скоропис 17 ст.].

С. 352–353: Року Б[о]жїа „ахѣд [1624]: Татарє п[ент]ровнїи [з
пол. мови: нагромадились] за Сигизмунда III. / Року Б[о]жїа „ахми
[1648]: Перши Козаки били, начало кн. Казимира Хмельницькїй / Року
Б[о]жїа „ахѣа [1661]: Контефараци били, о заплату жолду. / Року
Б[о]жїа „ахѣв [1672] Туречизна повторная на мученицу Феклу, взятъ
Турками Каменецъ Подольскїй / Року Б[о]жїа „ахїв [1682] іакъ Виденска
баталѣя была / Року Б[о]жїа „аѣѣ [1705] іако Москва з козаки били
вышли / Року Б[о]жїа „аѣї [1715] іакъ Посполита си били противъ ...
Року Б[о]жїа „аѣк [1720] іакъ Приморокъ в Тарногдѣ былъ. / Року б[о]
жїа „аѣл [1730] іакъ виденїє на небѣ ѿгнїстѣке били / Року б[о]жїа
„аѣм [1740] іакъ был гром у блискавицѣ на зачатїє Пресвятаи влади
чици н[а]шеи Б[огороди]ци. Тим Роки 1744 [півустав, 18 ст.] pokazala
sie gwiazda na zachud slonca ognista byla z tey gwiazdy straszliwy gniew
Boski pokazal sie na bydleta po calem swiecie 1745 r. / Roku „аѣме [1745]
іакъ великая потопись бил и вши / w Roku 1747 iako szarancza wielka spot
kala przechodzila przez Polszcze ktora glodu wielkiego narobila w Podolu
у w Ukrainie. [18 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

437. Тріюдь пісна. – Л.: друк. М. Сльозки, 1642. 2°. [6], 433, [1] арк.
Запаско, Ісаєвич 302; Петров, Бирюк, Золотарь 146. Кир. 4862.

Арк. 24 зв.–35: Сїя книга купленная през Прокопия за старанемъ
Готовацкого Поповича Городецкого до храму с[вя]таго Николы до
Городецкой церькви за гроши збирання с парафїи ... през Прокопія
вышепомененного Поповича за золотих, ѣї [16], котрой то книги жаден
священникъ неповинен нигде продавати заставляти ани прєсылати ѿ
сего Храму С[вя]таго Чудотворцы Николая, ѿпрочь сего Прокопия
Поповича, ежели бы где во иной храмъ хотѣлъ перенести, то можна
тому самому працювалъ нато, упокой Г[оспо]ди д[у]шу раба своего

Прокопія Року божія ̄ахз̄ [1667] юнѣя в̄ [2] юнѣя и ѿ молитву С[вя]гую хто будет заживат сеи книжицы. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 37–41: Та tryod wiecznemu czasy ma zastawac przy cerkwi grodeckiey ktoro pod czas wizyty generalney podpisuie dnia 22 xbra Roku 1726 Stephan L. 280310. 80. 3. V. P. y official...

438. 2-й прим. Кир. 882.

Арк. 2–10: На честь и хвалу имени его С[вя]т[о]го Михаила куплена сия книга мною многогрѣшным М: Михаилом Дзѣком в Киевѣ в року ̄ахн̄г [1653] которое не мает собѣ ни хто привласчати жадним способом ку власной потребе ведлугъ воли и уподобаня мене самого а по мене потомков моих кому належати будет, а хтобы иначе привласчати собѣ хотель [не]хай будет проклят анафема Аминь.

Арк. [434]: В року ̄ахм̄д [1644] памят в церкви П[р]св. отцу Михайлови настоя[телю] повѣроних от мене М[ихаила Дзіка] Служебник. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КММ.

439. Триодъ пісна. – К.: друк. лаври, 1648. 2°. [12], 880 с.

Запаско, Ісаєвич 371; Петров, Бирюк, Золотарь 182. Кир. 66п.

С. [6–9]: АХЧИ [1698] року м[іся]ця юнѣя ѿ [9] дня Триодъ постная м[о]н[а]ст[и]ра с[вя]то Михайловского Золотоверхого Кіевского купленна за двадцять золотих до ѿбители. [Скоропис 17 ст.].

440. 2-й прим. Кир. 4650.

Форзац 1: Сія книга церкви Михайловской Глѣбской 1788го Генваря 1го подарена въ церковь Омитковскую [?] Покровскую заспріятіє [?] священника Арсенія Локтионова [?] дячка Романовского пономаря Доманицкого [?]. [Скоропис 18 ст.].

С. 19–49: Року ̄аψ̄а [1701] сию книгу г[лаго]лемую Триодъ Постную купилем я Самойло ктитор С[вя]того храма Архистратига Михаила ц[е]ркви Глѣбовской во отца ч[е]стнаго Ілии економа с. ѿбители: п: за золотих дванадцат при отци ч[е]стному Диѿмиду Рогалском тоіажде С: ѿбители Печерския. А хто бѣ малъ ѿт вишменованаго храма под свою протекцію взяти, таковому позѡвъ даю пред нелицемѣрнаго Судию Г[оспо]да нашего ... [заклеєно папером] да будет проклят наафтема Амин. [Скоропис 18 ст.].

С. 880: ... иеромонаха Герасима ... за золотих десет ... подписую рукою. [Скоропис 18 ст.].

441. Триодъ пісна. – Л.: друк. братства, 1663. 2°. [6], 431, [1] арк.

Запаско, Ісаевич 413; Петров, Бирюк, Золотарь 225. Кир. 2566.

Арк. 3–7: Сїя книга гл[а]голема Триѡд цвѣтная которую купили оу Микулинѣ ѡт ѡтца Іосифа за золотих сорокъ сполна Року $\bar{\alpha}\psi\bar{\eta}\epsilon$ [1755] м[іся]ця априля дня $\bar{k}\bar{a}$ [21] конець. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 8–22: Сїю книгу глаголемую Триѡд цвѣтну купили Братство Лотовецке оу честного ѡтца Іосифа пароха Микулинского за золотих трицят и шѣсть Року *Vozia* 1759 м[іся]ця февруарія дня $\bar{k}\bar{v}$ [22]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 431 зв.: Димитриєі Морахновичь на той час бакаламеремь будучи в томъ же градѣ Грицевѣ року б[о]жого $\bar{\alpha}\psi\bar{v}\bar{i}$ [1712] м[іся]ця Марта $\bar{k}\bar{d}$ [24] руко предалемь сїю книгу Триѡд ѡтцу Іановѣ Евстафовичовѣ швагровѣ своему. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки ВДС.

442. 2-й прим. Кир. 604.

Арк. 1–15: Во имя ѡтца и с[и]на и С[вя]того д[у]ха Аминь. Сїю книгу купивъ Триѡдъ цвѣтную за суму свою власную за тридцет золотих без копи м[іся]ця Марта дня $\bar{a}\bar{i}$ [11] Року божаго $\bar{\alpha}\bar{x}\bar{o}\bar{z}$ [1677] на имя іако Марка из жоною своєю Татяною за преставшую рабу б[о]жію Федору Похабную до С[вя]т[о]го храму Воведенія Пречистія вл[а]д[и]чици Б[огороди]ци Приснодиви М[а]ріи Литовизкой на той час будучи частных [!] от[е]цъ Габриель Павловичъ в маєтностѣ ієго м[и]л[о]сти князя Радивиля на час пануючаго на Литовскихъ мѣст[е]чку и под старостовѣ будучи часу того панъ Малецкий сїю книху хтобъ мавъ ѡтдалити ѡт С[вя]т[о]го храму Воведенія Прес[вя]тїа вл[ади]ч[и]ца буду пред маистатом ѡного суду справедливаго б[о]жаго позывати пред нелещемѣрнимъ судією будет ѡтдалена проклят будет анафема. [Скоропис 17 ст.].

443. 3-й прим. Кир. 4877.

Арк. 2–15: Сїя книга рекома Триѡд цвѣтная куплена ест за золотих двадцать и шесть за стараням и приводом велебнаго г[оспо]д[и]на ѡтца Димитрия Грѣшковыча [Трѣшковича]? на тот час намесника Тарногрѣдского [?] и придана ... до храму С[вя]т[ы]я живоначалная и нероздѣльняя Троица в том же градѣ богоспасаемого ... котарая не маєт быти ѡтдалена ѡт той с[вя]той ц[е]ркви часи вѣчными ... кто таковий найдоваль ижъ бы мѣл сїю [книгу] ѡтдалити такови да будет проклят Анафема, Маранафа, за суму куплена ест вишь писана за стараням брацтва ц[е]ркви Тарногородныи ... церковнии року $\bar{\alpha}\bar{x}\bar{z}\bar{\epsilon}$ [1665] м[іся]ця марта. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

444. 4-й прим. Кир. 4920.

Арк. 1–12: [Во имя отца и сына] и святого Д[у]ха Аминь. Купил сию книгу рекому Триодъ цвѣтную ѡтець Сава за ѡтпущеніе грѣх[о]в своих з жоною своею на имя Настасія з дѣтми своими и за родичовъ своих за ѡтца преставшего Феодора и матку Марию попадиню ѡтца Марка и матку Марию преставшихся дал за то .. золотих $\bar{\kappa}\bar{\varsigma}$ [26] дѣялося в селѣ в Чернятинѣ мѣ[ся]ца мая дня в [2] Року б[о]жого $\bar{\alpha}\bar{\chi}\bar{\zeta}\bar{\gamma}$ [1663]. [Скоропис 17 ст.].

445. Триодъ пісна. – Л.: друк. М. Сльозки, 1664. 2°. [6], 453 арк. Запаско, Ісаевич 417; Петров, Бирюк, Золотарь 229. Кир. 4850.

Арк. 1–13: Сія книга купленная в городку у фурмана що книги возилъ року божого $\bar{\alpha}\bar{\chi}\bar{\omicron}\bar{\delta}$ [1674] м[іся]ця ѡктоврия дня : а[1] за власныи ктиторьски гроши за золотих $\bar{\kappa}\bar{\delta}$ [24] за ѡтца Феодора Готовицького до храму С[вя]тителя ѡтца нашего Николая Мѣр[лік]еискаго чудотворьца до села Городна на Подъяльшу в повѣтѣ Доргищумъ и хтобы мѣль ю украсти або гвалтомъ взяти нехай будетъ гдекольвекъ затриманна и принесенная засъ на тоежъ мѣстце, а той хтобы мѣль ю принести на тоежъ мѣстце, а люболи повѣдити ѡ нюи где будетъ мѣль и городу ѡт с[вя]щенико тоей церькве либо ѡт сына его або ѡт настоятеля тоей церьквы Городецькой с[вя]того ѡтца Николы золоженія, и Г[оспо]дъ Б[о]гъ нехай будетъ заплатою и нагородою Теодоръ Готовицьки Презбитер Городецьки [підпис]. [Півустав 17 ст.].

Арк. 14–16: Te tryodpiosne u podczas wizyty generalney podpisuie dnia 22 Gr[udnia] Roku 1726 Stephan. L. 280310. P. A. V. P. y. official.

Арк. 543 зв.: Феодоръ Бѣловски рукою власною Матвеи Феодоровъ рукою власною Іоанъ Бяловскій П. Городѣцкій. [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

446. Триодъ пісна. – Л.: друк. братства, 1664. 2°. [4], 436 арк.

Запаско, Ісаевич 416; Петров, Бирюк, Золотарь 229. Кир. 2570.

Арк. 1–8: ... Громада фастовская до храму Рождества Пресвятой Б[огороди]ци села Фастова до держави Туриской належачого, а хто би мель тую книгу ѡтдалити ѡт ц[е]ркви Рождества Пресвятаи Б[огороди]ци да будетъ проклят анафема Аминь. [Скоропис 17 ст.].

447. 2-й прим. Кир. 2568.

Арк. 1–23: Во имя ѡтца и с[ы]на и с[вя]т[о]го Д[у]ха Амин. Изволеніем ѡтца, и поспѣшеніемъ С[ы]на, и дѣиством с[вя]того Д[у]ха сія книга рекома Триодъ триоди, писная надана ест за преставшигося раба своего Іоана Квача: ктитора С[вя]т[о]го храма сего за ѡтпущеніе

грѣховъ своихъ, которая надана през с[ы]новъ его: до ц[е]ркви Гно-
енъской котрую надали: раба б[о]жїя Настасїя изъ сынами своими:
Назарїемъ, и Кирилїемъ до храму иже во святыхъ ѡтца н[а]шего
Васїлія Великаго Кесарїя Кападонійскаго, а хтобы ей мѣль ѡтдалити
ѡт ... храма сего нехай будетъ проклятъ, проклятъ всеї вѣкъ и будущїй
Аминь року дхѡи [1678]; м[і]сяца марта дня 8 [9]. [Скоропис 17 ст.]

448. 3-й прим. Кир. 607.

Арк. 1–21: Во имя ѡтца и сина и с[вя]того Д[у]ха аминь. Року
бож[о]го дхѡс [1676] М[і]сяца ѡктобрїя дня 5 [6] я рабъ б[о]жїй Яковъ
Феѡдоровичъ Феѡдоръ Мелникъ бо ... при державѣ его милости Пана
Томаша Чатского в повѣтѣ Володимеръскомъ ѡтменилѣмъ сїю книгу
рекомую Триѡдъ Постную Лвовъского выдана за ѡтпущенїе грѣховъ
своихъ до ц[е]ркви б[о]жїи иже во с[вя]тихъ ѡтца нашего Николая
Чудотворца Мирликийскаго до села Чернинъ в державѣ его милости
Пана Хюшновского [або: Люшновского] вѣчными часи ѡтдаю. Аби
непорушана била с тоєю ц[е]ркви. А хтоби мѣль ѡтдалити украсти
альбо продати безъ благославенїя священическаго тои ц[е]ркви на-
чальника да будетъ проклятъ Анафтема ѡбронъ Б[о]же ѡт войны альбо
ѡт огню за приводомъ и старанемъ священого іерея Григорїя Чижевича
на тотъ часъ резидуючого при тоѣ ц[е]ркви Б[о]жїи і повѣту Лу-
бенъского зъ села Форостова с подѣ Любомыля Аминь. [Скоропис 17 ст.]

449. Триѡдъ пісна. – Л.: друк. М. Сльозки, 1664. 2°. [6], 453 арк.

Запаско, Ісаевич 417; Петров, Бирюк, Золотарь 229. Кир. 606.

Арк. 1–7: Во имя ѡтца і с[ы]на і с[вя]того д[у]ха [аминь] Изволенїемъ
ѡтца і поспѣшениемъ с[вя]того ... сїя книга рекомая Триѡдъ постная
купилъ ей с[вя]щен[и]к іерей Кондратїй Романовичъ презбитер С[вя]той
Пятници Корецкий Нового мѣста за золотихъ полскихъ кѣ [25] а хто би
мѣл ѡтдалити ѡт моихъ дѣтей буду с нимъ мети судъ на Страшнимъ
дня року божого дхзѣ [1666]. [Скоропис 17 ст.]

Арк. 8–17: Во имя ѡтца і с[ы]на і с[вя]т[о]го Д[у]ха Аминь. Сїю
книгу рекомую Триѡдъ постную мы Громада хлапотинская маетность
їх М[илости] ѡтцувъ езуитувъ ѡстрозкихъ купилисмо за суму тридцят
золотихъ сумы полной до храму Рождества Пресвятой Б[огороди]ци
небожчика попадѣ ѡтца Кондратїя Пятницкого Корецкого року дх
 х. п. а. [1681] Ноемрїя а [1]. При битности нас мешчан Корецких
Филипа Лазаревича і Якова Поповича Пятницкого. [Скоропис 17 ст.]

Прим. з б-ки ВДС.

450. Триѡдъ цвѣтна. – Л.: друк. М. Сльозки, 1666–1667. 2°. [2], 442 арк.

Запаско, Ісаевич 433; Петров, Бирюк, Золотарь 241. Кир. 613.

Форзац 1: Зъ книгъ Мѣстской Порицки 1776 Года оправлена въ Порицку. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 1–18: Под лѣты б[о]жїа спасительскаго рождества ѿхѣи [1668]маго за щасливаго панована Ясне Вельможнаго его Милости Пана Яна с Пѣсковой Скалы Велкопольскаго столника короннаго старосты Краковскаго Бицкаго и Бохенскаго я Василей Шумовичъ из жоною моею Агафиею, и я Анѣна Бадовѣна надалесмо книгу сию рекомую Триодъ цвѣтную за ѡтпущенїе греховъ ку храму С[вя]того Архистратига Х[ристо]ва Михайла в Порицку. А хто бы мѣлъ сию книгу мялъ ѡтдалити ѡт ц[е]ркве б[о]жей альбо на свой пожиток ѡберѣнути да буди проклятъ. Анафема. Маранафа. Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Сия книга Местечка Порейска церкви глаголема Треодъ цвѣтная 1796 году сїе писано. [Скоропис 18 ст.].

451. 2-й прим. Кир. 1245.

Арк. [1] зв., 1–58: Во имя ѡтца и сина и с[вя]того Д[у]ха я рабъ ... [заклеено папером] Анна родомъ с Трижовца Куцикувна ѡставшия по мужу своем мешкалам при зятѣ своем на [і]мя Козмѣ прилучинумъ сыну, по прозвѣску Морозовичу сїе ест в селѣ Модринѣ его королевской м[и]л[о]сти умыслилам при смерти своей придати сию книгу рекомую Триодъ цвѣтную до ц[е]ркви Модринской ку храму Воскресения Х[ристо]ва еже ест в селѣ Модриню нерушимо неѡдмѣно ѡт того мѣсца с[вя]того, а придаю сию книгу в року ѿхѣѡ [1669] за короля его м[и]л[о]сти Казимира и за пана нашего нам щасливе пануючого старости Грабовецкого и за пана подстаростего Тробчицкого пана Яна ихъ на имя пана Марка Мачинского и [м]ѣне св[я]щен[и]ка Модринско[го] урожноного Григория Шарковича, а хто бы сию книгу ѡтдалити ѡт ц[е]ркви тоей, важился тот будет суд мѣти зо мною перед нелицемѣрнымъ судиею гды придетъ судити живых і мертвых нехайже будет г[оспо]ду б[о]гу на чест и на хвалу в Троици славимому б[о]гу аминь. Григорий Шаркѣвич св[я]щенникъ Модринский брэнною рукою. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

452. Триодъ цвѣтна. – Чернігів, 01.03.1685. 2°. [7], 434 арк.

Запаско, Ісаевич 626; Петров, Бирюк, Золотарь 295. Кир. 2003.

Арк. 1–10: Во имя ѡтца и с[и]на и с[вя]т[о]го Д[у]ха аминь. Сию книгу рекомую Триодъ цвѣтную купил рабъ б[о]жий Алексей Весжета месчанинъ Плоскировский [?] оу чесного ѡтца Иякова Ломаковского

презвитера Тломаского, за которую дал злот. полской монети п[я]тдесят без двох за отпущеніе грѣховъ своих, и дает ей до ц[е]ркви позиченим способом до слушного часу, аби якого свою власную взял коли буде потреба, ащо для лѣпшаго оувѣренія при мѣщанах годних вѣри будучи на той час Юниско Стегько Мусѣенко, Андрѣй Косовьскій. [Скоропис 17–18 ст.].

Арк. 20 зв.–32: Мих. Пз. Ілласка и роспектъ челоуѣка славетнаго Андрея Дунця ѡбивателя Ружичинскаго, который ѡбицялъ до церкви С. Іллешовской такимъ способомъ іже ѡтдает ей до ц[е]ркви аби она не била ѡтдалена ѡпрочь ежелиби Климентій син преставшигося Ра[ба] б[о]жія Алексея бил духовним Томофеи и братіе, а я Ондрей ѡтдаю до рукъ власних Сщен: Іер: Мих: През: Ілле при котором то обиниць бувъ славетний Семень Колѣсник. [Скоропис 17–18 ст.].

Прим. з Музею Под. церк.-іст. археол. т-ва, м. Кам'янець-Подільський.

453. 2-й прим. Кир. 2002.

Арк. 1–6: Сію Триод до ѡбители С[вя]то Николская Пустынія Киевскія надал для спасенія своего превіл[ебний] ѡтець Лаврентій Крщонович ігумен м[о]н[а]ст[и]ра Ілдинского Чернѣговского. [Скоропис 17 ст.].

453а. 3-й прим Кир. 458.

Арк. 1–13 зв.: Во славу челоуѣкалюбца единаго Б[о]га ѡтца и С[и]на и С[вя]того Д[у]ха Амин. Сія книга рекома я Триодъ цвѣтная раба б[о]жія с[вя]щенно Іерея Кирила Сколского Презвитера Лѣщинского. Купил ей во градѣ Кіевѣ Рок АШКВ [1722] М[і]с[я]ця Окто[б]р[и]я дня аї [11] за свою суму власную за золотих добрихъ: к̄ [20]. Раб Б[о]жій Сава Дружбеенко кладеть червоного золотого за отпущеніе грѣховъ. Аби завще у Престола Б[о]жія Х[рис]та С[и]на Б[о]жія бл[а]галъ до згону житія своего за тѣлесное здравіе и за д[у]шевне сп[а]с[е]ніе Року АШКГ [1723] М[і]с[я]ця Ноємр[и]я Дня аї [11]. [Скоропис 18 ст.]

454. 4-й прим. Кир. 457.

Арк. 1–6: Дарова сію книгу Триод цвѣтную Лаврентій Крщонович игумень Св[я]то Троецкѡй Ілдинской Чернѣговскій во церков Р[о]жд[е]ства Пр[е]св[я]той Б[о]городици на Печеру Далнюю Пр[е]п[о]д[об]наго ѡтца Феѡдосія покорне просячи ѡ м[о]литву с[вя]тую „ахїе [1685] року декавр[и]я вї [12]. [Скоропис 17 ст.]

455. 5-й прим. Кир. 883.

Арк. [2]: Сія Тріодъ цвѣтная у року 1748 почалася пѣтъ Іоаномъ Моргуномъ. [Півустав 18 ст.].

455а. 6-й прим. Кир. 643.

Арк. 1–7: Во імя ѡтца и сина и с[вя]таго Д[у]ха. Амінъ. Сія книга рекомаа Треодъ цвѣтнаа купивъ рабъ божий Алексей Мосечукъ за власні гроші свої за ѡтпущеніе грѣховъ своїхъ до храму с[вя]тітеля Ніколаа при братствѣ будучихъ Стефанъ Кучиръ Тимофей наставникъ. [Скоропис 17–18 ст.]

Прим. з Музею Под. церк.-іст. археол. т-ва, м. Кам'янець-Подільський.

456. 7-й прим. Кир. 2005.

Арк. [2–7], 1–5: Року ̑̑̑̑̑̑ [1725] м[іся]ця Септеврїя дна і̑̑ [11] сію книгу глаголемую Триодъ цвѣтну надалъ рабъ б[о]жій Григорій Маркевичъ інтрѡлѣкгатор кїіевскїй надалъ до Храму с[вя]тихъ и равноапостолнихъ Ц[а]реи Константина Єлени за здравіе ѡтпущеніе грѣховъ своихъ за ктиторства пановъ Михайла Ткача и Григорїя Ємелїяновича Баришполца священствующу в тоє уремя священному іерею Геѡргїю Городецкому. [Скоропис 18 ст.].

457. Тріодъ цвітна. – Л.: друк. братства, 1688. 2°. [6], 440, [1] арк. Запаско, Ісаєвич 646; Петров, Бирюк, Золотарь 303. Кир. 622.

Арк. 2: Piotr Baszkiewicz Didaskał Smidynsky Święto Czesnochovskij MP. [18 ст.].

Арк. 1–6 [2-го рах.]: Сію книгу надалъ Рабъ божій Григорий Мелникъ, за кторую дал золотихъ сорокъ за старанемъ ѡтца смѣдиньского до Храму Воздвиженїя Честнаго и Животворящяго Креста за держави Iegomosci Pапа saznimskoho [?] Року тысяча шистсот девятдесятое [скоропис 17 ст.]; Смѣд[и]н[с]ка церков Крестовоздвиженска. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 2 зв.–5 зв. [2-го рах.]: За ѡтпуще. Семиѡна Рафаловича роѡковника ієго королевьской милости. [Скоропис 18 ст.].

Форзац: [Кольорові зображення св. Миколи, розп'яття Ісуса Христа].

Прим. з 6-ки Т-ва дослідників Волині.

458. 2-й прим. Кир. 624.

Арк. 1–8: Року ̑̑̑̑̑̑ [1698] я Алексѣй презвѣтеръ вгуровьскїй купил сію книгу за готовую суму копъ девять, а хто бѣ мѣвъ сію книгу

отдалити от храму святого великомученика Х[ри]стова [Архистратига Х[ристо]ва Михаил] і побядонисца Георгія да будет проклят анамаранафта: і всей вѣкъ и будущий я Онисѣй Василичъ Любецькій священник вигуровський рукою власною. [Скоропис 17 ст.]

Прим. з б-ки КММ.

459. 3-й прим. Кир. 2616.

Арк. [4 зв.]: Року б[о]жїя ѿп[р]ли [1738] м[і]сяця іюля дня зї [17] москалѣ були на Бѣлочи. / Року ѿп[р]лѣ [1739] м[і]сяця августа дня зї [17] узяли Хотѣнѣ тижѣ москалѣ тогожѣ часу и повернулись назадѣ на столицю московскую. [Скоропис 18 ст.]

Арк. [5 зв.], 1–7: Во имя отца и с[ы]на и С[вя]таго Д[у]ха Ам[и]нь. Року б[о]жїя ѿп[р]лѣ [1733] м[і]сяця октоврїя дня ѿ [19] азѣ іерей Григорий презвитер Зозулянской купилем сию книгу рекумую Триод за левов з [7] у Илии Клеменка даскала Журанскаго при людех зацних при пану добр[о]дѣ[й]ци Кирилу аби була моя вѣчними час, а по см[е]рти дѣтем моимѣ. А хто би важился ѿбирати от мене през святых отецъ т̄ и иї [318] іже во Никеи соборовавшихся в лѣто от сотворенїя свѣта ѿсма [7241] а от Рождества Х[ри]стова ѿп[р]лѣ [1733]. [Скоропис 18 ст.]

Арк. 439 зв.: Року б[о]жїя ѿп[р]лѣ [1739] м[і]сяця августа дня зї [17] Москалѣ узяли Хотѣнѣ. Того ж року була зима велика. [Скоропис 18 ст.]

Арк. [440]: М[і]сяця Марта дня ѿ [19] вѣкол бил велик в середу недел пас. [Скоропис 18 ст.]

Прим. з Музею Под. церк.-іст. археол. т-ва, м. Кам'янець-Подільський.

460. 4-й прим. Кир. 2620.

Арк. 2–7: Сию книгу рекомую Триод цвѣтную купила раба б[о]жїя і Феодосия Иваниха Шередовчачька ис Посѣче [?] до отца Ивана Дорибного братаничева до рукъ ѿхлѣ [1689]. [Скоропис 17 ст.]. [Текст закреслений].

Арк. 8–12: Сїя книга рекомая Триодъ цвѣтная ц[е]рква Оуспенїя Пре[свя]тїя Б[огороди]ци Пановець Мурованихъ которую Триодъ Братство тоєи ц[е]ркви купило оу небожчика з ѿстрозких за золотих полских 39 ірея Андрея Другомирещкогѣ пароха Пановець Мурованихъ, и вручили єи до храму Оуспенїя Пре[свя]тїя Б[огороди]ци Року ѿп[р]д [1774]: м[і]сяця априля дня 23. [Скоропис 18 ст.]. [Адрианова. С. 142].

461. 5-й прим. Кир. 5377.

Арк. 25–39: За молитѣ[ва]ми Пр[е]свѣтой Б[огороди]ци и С[вя]того

Василиа Великого куплена таа книга до села Сверцова в держави его милости Пана Андреа Жебровского писара Лвовского Пана Дидичного до церкви С[вя]того Василиа Великого стараніем ереа Василиа Іоановича на тот час зостаючи при той же церкви С[вя]того Василиа Великого на перше на тую книгу по смерти небожки Агафії Кулачихи золотых девять з громады девять Стефан Бычукъ чотыринадцать то чинит сума тридцат ѿ [8] копи куплена року божого „ахѣа [1691] м[іся]ца іюла дна в̄ [2], положеніе чеснаа рызи Пресвятой Б[огороди]ци еа молитва Х[рист]е Б[о]же подаж тым которіе старані мѣли щасливо житіе, а которіе преставилиса вѣчнаа памят. [Півустав 17 ст.]

Арк. 439: Siia knicha rekoma Troad switna padana ... do cerkwy Swerczowka ... Roku Panskiego 1794go marzec Teodor Paskiewicz. [18 ст.]

Форзац 2: Року Бож[ого] „ахѣ [1660] всю правє Литву опановаль москвитинь, которых звытіажили, Іясне Вел. Іе: Мил. Пан Павель Сапига, и его М[и]л: Пан Стефан Чарнецки. [Півустав 18 ст.]

462. 6-й прим. Кир. 4913.

Арк. 2–11: Продаем сію книгу рекомую Триод цвѣтную Григория Чайковъского презвитера на той час веси Ступинци братству С[вя]того Храму Рождества Х[ристо]ва въ градѣ Китайгородѣ за сумуѡю власную за золотих полских пятьдесят в року б[о]жомъ „аѣка [1721], которая то книга виш рекомая не ест, въ жадной рєчи, заведенная, шо для лѣпшой вѣри и оуваги. Подписуюся рукою своею власною, Григорий Чайковъский. [Скоропис 18 ст.]

Арк. 7–36: Купѣлем за золотихъ Полской мониты пятьдесятъ для вигоди своеи и тожъ для ѡтправы Ц[е]ркві С[вя]той которіе сут належитые рєчи, которая то книга рекомая Триодъ цвѣтна належит ему самому и сукѣцесоромъ его; а хто бы ей мал якимкольвякъ способомъ ѡт него ѡтдалити той проклять ... Анафема и на Судъ Божии ... А естъ купленная во Лвовѣ при храмѣ Успенія Прес[вя]тыя Б[огороди]ци нашія Б[огороди]цѣ и присно Д[і]вы Маріи Року б[о]жія „аѣлє [1735] [або: „аѣаї = 1711] М[іся]ца Марта Дня іє [15]. [Скоропис 18 ст.]

Арк. 12 зв.–16: Року 1773 Jonum Babkowiczom dał Kitaygradzie zostawał na bakalavruy i był koleгатem dobrym i słuго paniszczym [?]. [18 ст.]

Прим. з б-ки Кам'янець-Подільського держ. ун-ту.

463. 7-й прим. Кир. 4865.

Форзац: Оправлена сія книга 1811 го Года // Села Гордашовки ... дьячекъ Порфирій Стародубовскій / Авксентій Бавульскій; Григорій Бавульскій. [19 ст.]

Арк. [3–6], 1–13: Во имя отца и сына и с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Сия книга глаголемая Триодъ раба б[о]жѣго Іоан[а] [?] Виноградского Поповича Черницкого позосталася по отцѣ іереѣ Стефанѣ которому от нас нехай буде вѣчная память а в Троици божіѣ славимому Аминь. [Скоропис 17–18 ст.]. [Текст закреслений].

Арк. 18–36: Во имя отца і сына и с[вя]таго Д[у]ха Аминь. Сия книга глаголемая Триодъ цвѣтная ... [витерто] в раби б[о]жои на имя Пелагии в Кузминовой Госпожѣ ценюю за золотих тридцать полской монети. А хтоби имѣль ей отдалити от Храму С[вя]той Великой м[у]ч[е]ници Параскевиі и от Братства ицкѣвѣскаго проклять будетъ Марнафа трижди Аминь. В року $\bar{a}\psi\bar{l}\theta$ [1739] м[і]ся[ц]я Марта дня $\bar{k}\bar{z}$ [27]. [Скоропис 18 ст.]. [Текст закреслений].

Арк. 44–58: Во имя отца і с[и]на і с[вя]таго Д[у]ха аминь. Сія книга глаголемая Триодъ цвѣтная раба б[о]жаго Іоана шляхетне урожонаго Серединского позосталая по небожшику отцѣ Феодурѣ іереи Буяновскімъ презвитери Тулчинскомъ которому от нас нехай будетъ вѣчная память св. Троици Б[о]гу слава во вѣки Амин. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 439 зв.: Сія книга пожертвована Кіевской Єпархіи Уманского уѣзда Селенія Гардашовки Покровской церкви приходскимъ священникомъ и духовникомъ Даниломъ Бавульскимъ 1850го Года ноября 3 дня въ Сербскую єпархію въ разоренную отъ проклятихъ венгерцовъ въ церковь православную. [19 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

464. Триодіон. – Л.: друк. братства, 1689–1690. 2°. [4], 436 арк.

Запаско, Ісаєвич 653; Петров, Бирюк, Золотарь 365. Кир. 2622.

Арк. 9–14: Во имя отца і с[и]на і с[вя]того Д[у]ха Аминь. Купил сию книгу рекомую Триодъ рабѣ б[о]жійи Іоан Попович ізъ жоною своею Марією і дал за неі мѣ [48] золотих некому інгшому купил тилко дѣтем своим Семион По[по]вич рукою своею власною Року б[о]жого $\bar{a}\psi\bar{s}$ [1706]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 215 зв.–216: Сія книга рекомая Триодъ купиль єя Василий Глушокъ за злотихъ 30ть. [Скоропис 18 ст.].

465. Триодіон. – Чернігів, 1685. 2°. [7], 434 арк.

Запаско, Ісаєвич 626; Петров, Бирюк, Золотарь 295. Кир. 2008.

Арк. 1–12 [2-го рах.]: Сія книга рекомая Триодъ цвѣтная купиль ей на имя Захарий Бурдугъ [?] и жена его Мария за власнуную суму свою за золотих сорокъ и три за спасеніе душъ своихъ которую купилемъ до храму святого воскресенія Х[ристо]ва. А хто би ей мѣль одалити от храму С[вя]того Воскресенія таковий буди проклят

Анафтема и мараффта Аменъ. Которѣи люде були при томъ Іосифъ Снѣгур Андрей Скорикъ Василии Кунцюба Данило Киваюшок. [Пів-устан 17–18 ст.].

Прим. з б-ки ВДС.

466. Триодіон. – Л.: друк. братства, 1689–1690. 2°. [4], 436 арк.

Запаско, Ісаевич 653; Петров, Бирюк, Золотарь 365. Кир. 601.

Арк. [3]: Въ томъ 1830 Року зыма снѣжна и мрозна была тяжка зачала одъ 1го ноября а трвала до марта, 20го числа повѣде з анаго такъ на валности не было. [19 ст.].

Арк. 1–8: Року дѣи [1708] м[іся]ця Августа дня ѣ [5] рабъ б[о]-жий Павель Приступа купил сию книгу рекомую Триодъ постную, і отдалъ ей до веси Шелвова до храму Покрови Прес[вя]той Б[о]городици за отпущеніе грѣховъ своихъ за державнаго его М[и]л[о]сти Пана Базалѣнського, і за с[вя]щ[е]наго іерея Іоана Кошича, а хто би мѣлъ сию книгу отдалити от того храму, да будетъ проклят Анафема. Звунъ Малий раба б[о]ж[о]го Павла Приступи за его власную працю. [Ско-ропис 18 ст.].

467. 2-й прим. Кир. 4901.

Форзац 1: [Польська абетка] // Dziecie małe ucz się wszelkey mądrosci a kochajcie w opatrznosci ... wielkey łasky od Pana Boga y radosci / Przydcie Błogosławienie oycy mego ... / Zgotowano wam kroliewstwo niebieskie odpoczynku ... / Cnota upokorza nie przyda... kto łzca / Rzadko tacy mądrzymi bywaią ktorzy ... / Nam patrzyc miłp gdy u młodym ciele gniazdo sobie ... [18–19 ст.]. [Текст нерозбірливий].

Арк. 1–17: Року божія дѣи [1691] м[іся]ця марта дня ѣ [15] изволеніем отца и поспѣшеніем с[и]на и Святого Духа купилъ бого боячий рабъ божіи Васиілій Мелникъ Глаговешкій из женою своєю Анною со чады своїмы сію книгу рекомую Триодъ и далъ за ню золотих: м [40]: и придалъ ей ко храму с[вя]т[о]го Іоана Златоустаго вѣчными часы будучого Пана Зелиньск[о]го и за священника отца Стефа[на] и за зятя его отца Дмитрія. А хто бы ей мѣл от тоєи с[вя]т[о]и ц[е]ркве отдалити или священник албо дякъ или простый чл[о]в[е]къ и жбы взявъши мѣл на продати албо заставити с таким судъ буду мѣти пред б[о]гом і срташном [!] судъ Хр[и]стовим б[о]гу чест и хвала на вѣки вѣчъныи Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Форзац 2: Przydzcie błogosławieni Oycy mego ... / Триодъ посная сирѣчь Трипѣснець / Anno Domini 1765iae 10 Mart. / Quis quid ubi cur quomodo quando Ascanis / quis quid ubi quibus auxilijs cur quomodo quando / Wielmożny Mci Dobrodzieiy Annus Domini 1765 / Straszliwego

Majestatu Panie / Za me grzechy płakac łez nie stanie / Skoro w oczach
łzy obaczy Pomni Panie / Wszystko mi darować raczy na Dawida y na / Iam
twe stworzenie wyrodne pokore tego / Twych świętych oczuw niegodne /
Initium sapie[n]tiae timor D[omi]ni / Początek mądrosci boiaźń Boska / Supra
dorsum meum fabricaverunt peccatores et prolongata est iniquitas eorum.
Psalmo 122. [18 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

468. 3-й прим. Кир. 2718.

Арк. 1–13: Во има ѿца и С[ы]на и С[вя]того Д[у]ха сїю кнїгу
рекомую Трїѡд постнаа купиль бл[а]городнїй Александер Давид
рохмістръ его королевской м[и]л[о]сти съ бл[а]городною женою
своею Сафою до манастїря Косовского храма с[вя]т[о]го С[вя]тителя
ѡца Николаа за ѡтпущенїе грѣховъ своих, и чад своих и продковъ
своихъ року б[о]ж[о]го „ѧхчс [1696] ѡт Рождества Х[ристо]ва. А кто
бы мѣль ѡтдалити сїю кнїгу ѡт ѡбители С[вя]того ѡца Николаа
Анафема да будед [!] проклатъ. [Скоропис 17 ст.].

469. 4-й прим. Кир. 2719.

Арк. 1–14: Азь раб б[о]жїй Василїй ... [заклеено папером] їз женою
своею Катериною сїю книгу рекомую Триод Постную купленую за
золотих љ: ѿ: [32] придаемъ ей до храму С[вя]той влкм. Парасковеѣ за
здравїе свое ї ѡтпущенїе грѣховъ въ градѣ Милятинѣ в маєтности его
м[ило]с[ти] п[а]на Лѣдоховского Станѣслава подкоморого Краменешкого
наяснѣшого за короля Августа за с[вя]щ[е]н[о]го іерея Тимофея на тен
час резедующого на парахїѣ Градѣ Мїлятинѣ не ѡтмѣнно ѡтдаем на
чест Г[оспо]ду Б[о]гу в Троици единому Г[оспо]дѣ благослов Д[і]ви,
М[а]рїѣ и усѣм святим, а особливе С[вя]той велмч. Параскевіѣ ко
храму [?] єѣ. А хто бы мѣ[л] єѣ ѡт того храму ѡтдалити нехай будет
клят ї проклят Анафема. Амин. [Скоропис 17–18 ст.].

470. Туптало Данило (Димитрій Ростовський). Книга житїй святых.
Вересень–листопад. – К., друк. лаври, 1689. 2°. [6], 657 арк.

Запаско, Ісаєвич 655; Петров, Бирюк, Золотарь 307. Кир. 62.

Форзац 1: Изъ числа книгъ Библиотеки Кїево-Михайловскаго
монастыря. Переплетена вновъ въ 1811ом году иждивенїемъ іриней
Єп[ис]к[о]па Чигиринскаго. [19 ст.].

Арк. 1–11: Сїю книгу житїа святыхъ честный іеромонахъ Софонїй
началник типографїи Печерской до м[о]н[а]стира Д[і]вичог[о] Печер-
ского Храму Вознесенїа Г[о]с[по]да н[а]шего Іисус Хр[и]ста при
всеч[е]стной Госпожѣ М[а]рїи Магдалинѣ Мазепиной игуменїи того

ж с[вя]т[о]го монастыра Року ѿт Рож: Х[ристо]ва ѿхѣг [1693] М[і]сяца Октов[рия]: ѿ [1]. А хто бы важился сию книгу ѿт той С[вя]той Обителі отдалити на такого да будет клатва, ѿт сих же с: ѿт[е]цъ ѿбрѣтающихся во книзѣ сей. [Півустав 17 ст.].

471. 2-й прим. Кир. 61.

Арк. 1–7 : Року ѿхѣг [1701] М[і]сяца декавря: ѿ [31] я недостойный іеромон[ах]: Іларіѡн зъ послушанія намѣсникъ Печерский строител Пещери Пр[е]п[о]д[об]ного: Антонія даю сию книгу тримѣсячную Житія С[вя]тыхъ вѣчными часи на Пещеру Пр[е]п[о]д[об]ного ѿца нашего Антонія Печерскаго. [Скоропис 18 ст.].

472. Туптало Данило (Димитрій Ростовський). Книга житій святыхъ. Грудень–лютий. – К.: друк. лаври, лютий 1695. 2°. [6], 763, [1] арк.

Запаско, Ісаевич 699; Петров, Бирюк, Золотарь 334. Кир. 709.

Арк. 1–11: Сію книгу глаголемую Житія С[вя]тихъ надала Раба Б[о]жия Прасковія панѣ Івановія Євлакова за ѿпущеніє грѣховъ своихъ до храму Сошествія С[вя]таго Д[у]ха в Києви на Подолѣ, а хто би мѣлъ ѡную книгу ѿдалити ѿт Храма б[о]жия на такового чловѣка да будет... проклятіє с[вя]тихъ ѿт[е]цъ тїи [318]. [Скоропис 18 ст.].

Форзац 2: За жито / За пшенигу вусѣмъ залотихъ / чотири фунти баволни рублѣ двадяти [!] / рубль за текстру / Чотири рублѣ девятьдесять ... [Скоропис 18 ст.].

473. Туптало Данило (Димитрій Ростовський). Книга житій святыхъ. Березень–травень. – К.: друк. лаври, січень 1700. 2°. [1], 677 арк.

Запаско, Ісаевич 757; Петров, Бирюк, Золотарь 365. Кир. 195п.

Арк. 1–174: Книга сія подъ заглавіємъ Житія Праведныхъ святыхъ мѣсяцы Мартъ Апрѣль и Май приносится въ даръ Кієво-Печерскому Собору разлившему свѣтъ любителемъ отечественной исторіи составленіємъ въ 1857 году и напечатаніємъ исторической табели о которой напечатано много въ книгѣ, подъ заглавіємъ Мѣсяцослова Календари и Святцы часть 3я дѣствительный статскій совѣтникъ Петръ Васильевъ Хивскій, при вступленіи своемъ на девятый десятокъ своей жизни наступающаго июня 4 числа 1863 года а подписалъ сіє своею собственною рукою 26 мая 1863 года въ недѣліи всѣхъ святыхъ въ Москвѣ, въ собственномъ домѣ, въ приходѣ святыхъ Афанасія и Кирилла, при которой церкви состою церковнымъ (ктиторомъ) старостою уже шестое трехлѣтіє и удостоенъ отъ святѣйшаго Прав. Синода наградю по его преставленіи государемъ Императоромъ Александромъ Николаевичемъ первымъ и самымъ ближайшимъ всѣхъ кієвскихъ нов[г]ородскихъ

владимірських и московських князей и государей наслѣдникомъ что согласно съ данными показанными въ вышесказанной Кіевской табели историческія подробности будутъ показаны, въ составляемой нынѣ мною книгѣ подъ заглавіемъ Генеалогическія Изслѣдованія о родѣ Романовыхъ подписалъ сіе на память учителя моего кіевскаго митрополита Євгенія, разлившаго свѣтъ исторіи Россійскаго Государства и друга покойнаго Николая Михайловича Карамзина также личного моего учителя и благодителя въ 1826м году о причинахъ ихъ благодѣяній нагѣчато въ Русскомъ инвалидѣ первыхъ мѣсяцахъ 1826 года, когда Россія очищала себя отъ внутреннихъ враговъ молитвами Господь митрополитовъ Кіевскаго Євгенія и московскаго Серафима конецъ моею подписи. Прошу благословенія и Святыхъ молитвъ Кіевскаго Духовнаго Собора в второй подписалъ сію книгу, при представленіи ея господину кіевскому митрополиту Арсенію Кіевско-Печерскія Лавры священно архимандриту Москва поля двѣнадцятаго дня 1863 январскаго года. [19 ст.].

474. 2-й прим. Кир. 194 п.

Арк. 1–4: До Видубицкого Монастиря сію книгу дал до Видубицкого М[о]н[а]стиря чест[н]ый рабъ, отецъ Рафаиль Кунцевичъ, казнодѣя и іермонахъ его же с[вя]щенство: да помянетъ Г[оспо]дь Б[ог]ъ, въ Ц[а]рствіи своемъ н[е]б[е]сномъ, Аминь „āψ [1700]. [Скоропис 17 ст.].

475. 3-й прим. Кир. 816.

Арк. 3–6: Сію Книгу г[лаго]лемую Житіа с[вя]тыхъ надал на Пещеру Пр[епод]обного Феодосіа Пречестный Іеросхимонахъ Стефанъ Типографъ Печерскій за отпушеніе грѣховъ своихъ року „āψē [1705] іюна ē [5]. [Аналогічний запис в прим. Кир. 201п.]

Арк. 676 зв.: Сп[а]си Г[ос]поди Монаха Іпатіа. [Півустав 18 ст., червоним чорнилом].

476. 4-й прим. Кир. 196п.

Арк. 3–12: Сія книга нарицаемая Житія С[вя]тыхъ от[е]ць, по бл[а]гословеніи Прешвященнаго Єп[иско]па Переяславського Кир Захаріи Корниловича Ігумена М[о]н[а]ст[и]ра С[вя]то-Мих[айловскаго] Золот[оверхого] Кіевського: Року б[о]жія „āψē [1706]: Марта дня ā [1]: А хто бы ей мѣль отдалити отъ обители сей да проклятъ будетъ. [Скоропис 18 ст.].

477. 5-й прим. Кир. 203п.

Арк. 1–3: Сія книга Житія Св[я]тихъ ѡт книгъ ієромонаха Мелетія ігумена Св[я]тихъ верховныхъ Апостоль Петра и Павла Манастира Глуховского. [Скоропис 18 ст.]

477а. Тупгало Данило (Димитрій Ростовський). Руно орошенное. – Чернігів, 1683. 4°. [7], 106, [1] арк.

Петров, Бирюк, Золотарь 269; Запаско, Ісаєвич 614. Соф. 505.

Форзац: Ієромонах Димитрій Савич сию книжицу... Помощь моя ѡт г[о]с[по]да сотв... Помощь моя ѡтца сотво[ри]вшаго Н[е]бо ј Землю... [Скоропис 17 ст.]

Арк.[1-7], 1: Ієромонахъ Товіа Петрацько казнодіа и судіа консисторскихъ судовъ Д[у]ховныхъ Митрополита Кієвски[й] подписує сію книжку свою власную року $\text{дѣ}\psi\text{д}$ [1704] Септеврїа ... [Скоропис 18 ст.]

Сію книжку я Ієромонахъ недостойній Товіа Петрацько купилем оу веле: ѡтца Мѣво: Рєвы в С[вя]тософійскомъ М[о]настырѣ нашомъ Кієвскомъ Катед: року ѡт воплощенія Х[р]истова $\text{дх}\text{чв}$ [1692] М[іся]ца Септев: д[ня] кѣ [24] за цаговъ десять, то естъ за два золотїи полской монети. Тую по смерти моеи ктобы мѣль, албо и за живота поминаи мою душу. Смиренно молю Братє і благодѣтелю мѣи. [Скоропис 17 ст.]

Арк.[107 зв.]: Jan Prohazko Венедіктъ Цмат[ович] Michael Шма. ... [18 ст.]

478. Уложеніє. – М., 1649. 2°. 338 арк.

Зернова 216; Петров, Бирюк, Золотарь 185. Кир. 817.

Форзац : Приобрѣтено от Шульговского 22. II. 74. Будаков. За 25 р.

Сія книга принадлежитъ Тимофею Трубицкому 1803го года. [19 ст.]

1653 Году м[ісяца] јюля 23 день продалъ сию книгу дому капитана князь Петра Івановича Гагарина служитель ево Іванъ Іванавъ сынъ Паршинъ собѣствинную свою в томъ подписался а жительство імею з Микитцькихъ ворот в приходе церькве Возьнесения Господня.

Порукою по сей книге Дашькава дому служитель ихъ Єгоръ Євъфремовъ а жительство імееть в томъ же приходе. [Скоропис 17 ст.]

479. 2-й прим. Кир. 1275.

Арк. 1–39: Сия кн[и]га гл[а]големая Соборное уложенїя столника ... [витерто] Степановича ... а поступился кн[и]гу сию Сидоръ Івановъ с[и]нъ ... за д[е]нги за пять рублевъ лѣта дсв годъ [7202=1694] месеца Генъваря въ д[е]нь за долговые д[е]нги. [Скоропис 17 ст.]

480. 3-й прим. Кир. 3003.

Форзац 1: Одержано від завід. Київскою міською бібліотекою

Каєтного [?] в обмін на історію містечтва І. Грабаря 10 листопада 1920 р.

Сия книга Курской губерніи Тимскаго уѣзду села Шумакова помѣщика из дворянъ ѡтставнаго подпорутчика Михайла Пѣтрова сына Распопова переплѣтна в городе Курске сего 1803 году месеца ноября церкви Преображения господня и с[вя]таго великомученика Димитрия мироточиваго диякономъ. [19 ст.].

Арк. 1–47: Сия книга Уложенья Курского магистрата канцеляриста Иванова с[ы]на Шипилова каторое по смерти курского помещика Никана Тимофѣева с[ы]на Боева досталося мне Івану сие уложеніе. [Скоропис 17–18 ст.].

481. Устав церковный. – М.: друк. О. Радишевського, 1610. Кн. 1–2. 2°. 11, 134, 865, 235 арк.

Зернова 28; Петров, Бирюк, Золотарь 55. Кир. 5525.

Арк. 7: Иѡвъ Заючковский м[илостью] божиєю смиренный архимандрита Кобринский йгумен и протопопа, канявский, кронский, евѣйский, фундатор скитский, строител Вилен-ский, церкви благочестивой Сошествія С[вя]таго Духа и прочих властей, о молитву с[вя]тую молит рукою власною ѡхѣи [1658] ѡктов[рїя] л̄ [30]. [Його ж рукою кілька маргіналій до тексту]. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

482. 2-й прим.. Кир. 5526.

Арк. 239–250: Року ѡхѣи [1619] м[іся]ца єї [15] дня я рабъ божий Михаило Дорошенко поспол и с товариш ами моима Михайлом Томиленкомъ сию книгу Уставъ сирѣчь Око церквѣное друковани до церкви Успения Пресвятеи богородици Пановиц Мурованих вечно и непорушимо, а хто бымѣль сию книгу глаголемую Устав от церкви божественной отдалити, кныгу пожитокъ обернути, на таковом нехай будет клятва с[вя]тых отецъ ѿ и осминадесят [318], иже во Никеи, таковыи разсудитсѣ з нами на Страшнем судѣ Х[ристо]вѣ Аминь. [Скоропис 17 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

483. Устав [Око церковне]. – М., 1641. 2°. 3, 109, 999, 178 арк.

Зернова 154; Петров, Бирюк, Золотарь 143. Кир. 930.

Арк. 7–38: Лѣта ѡрѣг [7153=1645] июля въ ѿ [10] день приказ сию книгу Уставъ Белѡзерского уѣзду вотчины Кирилова м[о]н[а]ст[ы]ря на Старой Єрче к воскресению Хр[и]ст[о]ву и к Козмѣ и Даміянѣ Кирилова ж м[о]н[а]ст[ы]ря слуга Филип Рѡдиѡнов с[ы]нъ Єрастов

по своих родителей к ц[е]ркви без выносу в вѣчный поминок подписал я Филип своею рукою. [Скоропис 18 ст.].

484. Устав [Типікон]. – М., 1682. 2°. 8, 673 арк.

Зернова 376; Петров, Бирюк, Золотарь 288. Кир. 3063.

Арк. [1], 1–37: Лѣта ̄зрѣ го [7105го=1697] года февраля въ 1 [10] д[ень] по указу великого г[о]сп[о]д[и]на св[я]тѣйшаго Іоакима Патри[арха] Московского і всеа Росіи ис приказу книг печатного дѣла сиа кн[и]га г[ла]големая Устав дана безденежно Града Киева во обитель Св[я]таго архистратига Михаила Выдубишкой м[о]н[а]ст[и]рь по челобитью того ж м[о]н[а]ст[и]ря игумена Феодосия Углицкого з братією. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 38–43: Обновленая сія книга переплетомъ при архимандритѣ Іереміи Маія 1836 года. [19 ст.].

485. Устав [Типікон]. – М., 1695. 2°. 4, 675 арк.

Зернова 465; Петров, Бирюк, Золотарь 337. Кир. 245.

Арк. 1–4: Путивльской Молчанской Софроніевой Богородицкой Пустыни.

Арк. 1–41 [2-го рах.]: Сія книга Типіконъ яже зовется Устав ц[е]рковный монастыря прес[вя]тыя Б[огоро]д[и]ци Ч[е]стнаго ея рож[де]ства Молчинского Пустынного казенная ѿ семь лубезный Читателю буди извѣстенъ казенная. Подписася по приказу того же м[о]н[а]ст[и]ря строителя іеромонаха Серапіѡна с братією. Лѣта от р[о]ж[де]ства по плоти Б[о]га Слова ̄а̄ψ̄ї [1715] Иуля ̄ [6] дня. [Скоропис 18 ст.].

486. Устав [Типікон]. – М., 1700. 2°. 2, 373 арк.

Зернова 496; Петров, Бирюк, Золотарь 396. Кир. 252.

Арк. 191: 1866 года Декабря 24 дня была сильная завѣруха. Зачалась 1го числа, а кончилась 26 Дек.: въ понедельникъ.

Арк. 679 зв.: Лѣта ̄а̄ω̄s 1866 года м[і]сяца Декабра ̄д̄ [24]: въ субботу 1 мѣ часу дня представился игумень: Иннокентій на Дальнихъ Пещерахъ. [Півустав 19 ст.].

1781 Года М[і]сяца августа въ 23 день йшла Сарана велмы густа якъ градъ с полдня въ 2 часу з четверты. [Півустав 18 ст.].

487. Феофілакт Болгарський. Євангеліе. – М., 1649. 2°. 6, 238, 104, 260, 317 арк.

Зернова 217; Петров, Бирюк, Золотарь 186. Кир. 179.

Арк. 3–6; 1–6 [2-го рах.]: В лѣто ̄а̄х̄ñе [1655] м[і]сяца Марта ̄ [6] дня, при державѣ бл[а]говѣрнаго и хр[и]столюбивого Г[о]с[у]д[а]ря

Царя и великого Князя Алексея Михайловича всея Великія и Малыя Росіи Самодержца книга сія б[о]г[о]д[у]хновенная блаженного Феѡфилакта Архiepископа болгарскаго, дана бысть иеромонахом Никоном до храму и ѡбители С[вя]таго Архистратига Михаила Выдубицкаго чуда его иже вохонет. При преѡс[вя]щенном Архiepископѣ и Метрополитѣ Киевском всея Росіи Кирь Силвестрѣ Косовѣ игуменство тогож монастыра ѡдержашу иеромонаху Климентію Старушичу, яже предреченная книга ѡт тоея ѡбители ни ѡткоего не имати быти ѡтята или присвоена под вѣчною Анафемою [підпис]. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 315–316: Поставися Кр[е]сть на ц[е]ркви ст: Архистратига Б[о]жіа Михаила въ м[о]н[а]стиру Выдубицком. / Б[о]голюбивым еп[и]с[ко]п Ч[е]рнѣговским Зосимом Прокоповичем. Року $\dot{\text{a}}\text{x}\dot{\text{h}}\text{e}$ [1655]. При игуменѣ того ж м[о]н[а]стиря Климентію Старушичу. / Нынѣ же паки обновися ѡт ветхости, недостойным рабом Б[о]жіим іеродіаконом Самуилом Евдокимовичом, старанем и коштом его. Року $\dot{\text{a}}\text{x}\dot{\text{c}}\text{g}$ [1693] м[і]сяца сеп[темврия]: $\bar{\text{r}}$ [3] / Того ж року и м[і]сяца и дня и сія книга с[вя]тая, ново ѡправлена, и на двѣ части раздѣлена. / Того ж року сеп[темврия]: $\bar{\text{r}}$ [3]. въ н[е]д[і]лю преставися бл[а]женныя памяти Преѡсвещенный Архiep[и]с[ко]пъ Лазарь Баранович. [Півустав 17 ст. циноброю].

Новая ц[е]рков С: Д: Михаила ѡснованна бѣ: въ Видубицком монастыру, року ѡт Рожд[е]ства Х[ри]ст[о]ва: $\dot{\text{a}}\text{x}\dot{\text{c}}\text{s}$ [1696]. Іюня $\bar{\text{a}}\text{i}$ [11]. а совершися каменним зданіем, $\dot{\text{a}}\psi\bar{\text{a}}$ [1701]. Іюля $\bar{\text{e}}\text{i}$ [15] Коштом бл[а]городнаго Михаила Мѣклавскаго, полковника Стародубскаго, а в самом ѡснованіи, бѣше бл[а]гословяя мѣсто, сам великій архіерей, и примудрѣ митрополит православный Кіевскій: Варлаамъ Ясинскій ибо сам с[вя]тителскими си руками, начиная ѡснованіе, и землю копаше. И мощи четирех С[вя]тых: Михаила Еп[иско]па Синадскаго, Іоанна Златоустаго, Вел.: мч: Геѡргія и Вел: Мч: Варвари, Сам во ѡснованіе во, ѡлтарную стѣну положи; и каменим привали, и вапно замаза. Того ж $\dot{\text{a}}\psi\bar{\text{a}}$ [1701] року, ѡктов[рия]: $\bar{\text{d}}$ [4] и ѡс[вя]щенна ест, тим же всес[вя]щеннѣшим архипастиром быше же сопособствуя во ѡс[вя]щеніи Архимандритѣ Печерскій, Іѡасафѣ Кроковскій, и сам тоеже Михаил Хр[и]столюбивый ктитор, со женою, своею Анною бѣ при по-с[вя]щеніи, додая бл[а]годареніе Б[о]гу за совершенное дѣло. Сотвориже и учрежденіе в тои ден, и всей братіи милостино даде, а егда ѡс[вя]щахъ Ст: Пр[е]стол вложиша вон мощи: Василия Вел: Григорія Бг: Іоан: Златоуст: Вел: Мч: Геѡргія. Вел: Мч: Варвари и С: Прпд: Мч: Никона Сухого Печерскаго, ниже м[о]л[и]твами и заступле с: Ар: Михаила, Да помянет Г[оспо]дъ Б[о]гъ: ктитора архіерея и игумена на тот час бывшаго іермо: Варлаама, во ц[а]рствіи си Амин.

Арк. 317 зв.: Шведская побѣда под Полтавою року $\underline{\text{ā}}\psi\theta$ [1709] м[іся]ця Іюня: $\bar{\text{к}}\bar{\text{з}}$ [27]. [Скоропис 17 ст.].

488. Фікара Святогорець. Вертоград душевний. – Вільно: друк. братства, 1620. 4°. [2], 148 арк.

Книга Беларусі 93; Петров, Бирюк, Золотарь 75. Кир. 4341.

Арк. [2]: Принадлежить Почаевской Лаврской Библиотеке 1854;

Сия книжка глаголемая Фикарий его м[и]л[ости] пана Ионикия [?] Ерлича К: ... [заклеено папером] она зостанет Кождаго такового осветчую ... [заклеено папером] просить пожиток книжни славетних ... [заклеено папером] читатель. [Скоропис 17 ст.].

Арк. 122 зв.–129: Сия книга рекомая ψ алтира отца Тимофея презвитра Ярчовецкаго которую мѣтеть ѿт ѿтца Афанасия законника Голубицкаго дал за ню отец Тимофей Ярчовецкий Псалтиру Уневскую а додатку гроши пятьдесят и три Року божия $\underline{\text{ā}}\psi\bar{\text{к}}\bar{\text{s}}$ [1726] ноємврия дня $\bar{\text{к}}\bar{\text{з}}$ [27]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. 148 зв.: Сия книга Лукия Борисенка... / Anno Dni $\subset 1 \supset 1 \supset \subset \subset$ ххiii [Скоропис 18 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

489. Четвероевангеліє. – Друк. монастиря Мркшина церква, 1562. 2°. [210] арк.

Петров, Бирюк, Золотарь 14. Кир. 572.

Арк. дод.: Дасе зна каде бежаше / раваички калуѣери и зраванище. исва сръбска / земля ѿ проклетех тоурака / горе г Будиму умацарску / землю. въ лето $\underline{\text{з}}\text{.р.ц.}\theta$. [?] / а ѿт рождаства Х[ристо]ва $\underline{\text{ā}}\text{.х.п.}\theta$. [1689] мсца септєврїа $\bar{\text{т}}$ [10] днѣ. / и приѣсмо у скофино код Боудима / мсца октоврїа $\bar{\text{к}}\bar{\text{з}}$. [26] днѣ / на С[вя]т[о]го мученика Димитриа / оуви роду христїанскому вато / време и Турци тадѣ узеше / Нишѣ и Белиград исве градове / до Будима;

Сию кънигоу откоупи Матеи Хъладарагъ от Болевиѣа Ивана ~ за шесть стотина;

Седѣва роды сынна и нарече имя ему Емануиель, сые писа Станика Сретков у лѣту 1759 г[од]а;

Знаменай лѣта 1838 ледѣ долговре. [Сербо-хорв. мова, 18–19 ст.].

Знаменаи, ако в годѣ 1831 мсца Іуліа 4го начала смертоносная язва изъ Індіи Восточныя произшедшая, с[к]возъ Руссію и Полшу прешедшая именуема Холера болѣзнь я[ко] же въ скоромъ времени всю Державу обягъ, въ ней страждущїи блеванїе и сгорченїе чревесь водяща, и по нѣсколико часѣхъ престаишася, обаче болѣзнь сія не бѣ прилѣпчивая, и съ концемъ ме[с]яца Августа утолися, Царствующи

счастливо всепресвѣтлѣшму Императору и Кралою Францу первому при Митрополитѣ и Архіепіскопѣ Карловачкомъ Господинѣ Стефанѣ Стратимировичѣ от Кулпинѣ при Єпіскопѣ Будимскомъ Господинѣ Стефанѣ Станковичѣ. Умроша же въ язвѣ той православніи Хрістіани числом ꙗ̅ [13] им же вѣчная буди память!

Знаменахъ азъ Іоаннъ Витковичъ Парохъ Будимскій и Честнешаго Консісторіума засѣдатель. Лѣта 1846 мѣсяца Октовріа наново сазрѣле трешнѣ вишнѣ, и ягоде сеу продаванне. [19 ст.].

Книгу сию “Четвероевангеліе” приносить въ даръ Церковно-Историческому и Археологическому Обществу при Кіевской Духовной Академіи действительной членъ Общества протоіерей Феофилъ Кардаевичъ, настоятель Иремской церкви, что близъ Будапешта, въ Венгріи 3/16 ноября 1904 года. Budapest, Palfy Platz 1. 12.

Прим. з б-ки КПЛ.

490. Чиновник архіерейського служіння. – М., 1677. 2°. 2 арк., 386 с., 16 арк.

Зернова 345; Петров, Бирюк, Золотарь 261. Кир. 4811.

Форзац 1: Сія рѣдкая книга напечатана при Патріархѣ Іоакимѣ 1677го года принадлежитъ священнику Иркутской Прокопіевской церкви Алексѣю Шергину. 1836 года Ноября 26 дня. [19 ст.].

Съ 1861 г. принадлежитъ священнику той же церкви Григорію Алексѣеву Шергину. [19 ст.].

Прим. з б-ки КДА.

491. Чуда пресвятої ... Діви Маріі. [Туптало Д.] – Новгород-Сіверський, 1677. 4°. 3, 48 арк.

Запаско, Ісаевич 550. Кол. Попова 41.

Арк. 1, 5: ѿт книгъ іеродіакона Митрофана Полтавца нищаго и оубогаго страннаго старца. [Півустав 18 ст.].

Форзац 2: Приобр. у Ивана Петр. Михайловского в посл. иером. Феодосія в 1926 г. путем обмена на новые ц.-слов. книги [Попов П.М.].

492. Шестоднев. – М., 1694. 2°. [2], 315 арк.

Зернова 463; Петров, Бирюк, Золотарь 332. Кир. 244.

Арк. 1–29: Сія книга глаголима ахтой города Сѣвска ц[е]ркви святых ап[о]ст[о]ла Петра і Павла что в Новоприборной Слободе полку полковника і брегодира Григоря Івановича Анненкова, а подписал сию книгу тогожь полку писар Іван Гуков. [Скоропис 17–18 ст.].

493. Шумлянський Йосиф. Метрика албо реестр ... – Л., друк. при м-рі св. Юра, жовтень 1687. 4°. [43] арк.

Запаско, Ісаєвич 641; Петров, Бирюк, Золотарь 299. Кир. 2615.

Обкладинка: Куплено 1930. Х. 29 за 3 крб. у Юр. Сем. Александровича.

Арк. [1]: Веси Слободки Рихтец: Кам'янського повіта. [19 ст.].

Арк. [10]: Преставися рабъ божий ієрей Феодор: року божия $\bar{\alpha}\psi\bar{\iota}$ [1718] мѣс[я]ця Августа дня $\bar{\kappa}\bar{\alpha}$ [21]. [Скоропис 18 ст.].

Арк. [10 зв.]: Року Б[о]жїя $\bar{\alpha}\psi\bar{\gamma}$ [1713] м[і]с[я]ця Марта дна $\bar{\kappa}$ [20] / Азь ієрей Стефанъ священък паракнялній ц[е]рквы с[вя]т[ы]я сушиа весы Слободки кр[е]стѣх и миромъ с[вя]тимъ помазахъ мл[а]д[ен]ца Алексїя ѿт родытелеи законо вѣнчаных ѿтца Г[риго]рієра и м[а]тки Анны шляхетнаго его м[и]л[о]сти пана Петрова сына Страдецких воспрїемникъ бысть его м[и]л[о]сть панъ ротмистръ Кучинскїй и воспрїемница бысть і[і] мосць шляхетнаа пани Рожнецка. [Півустав 18 ст.].

Року б[о]жїа $\bar{\alpha}\psi\bar{\epsilon}$ [1715] м[і]с[я]ця Декамрїя дня $\bar{\zeta}$ [6] / Азь ієрей Марко Чернишъ парох Рихтецскїй ц[е]ркви с: Храму С[вя]тих врачевъ и бессребникъ Козми и Дамиана Кр[е]стѣх и миромъ С[вя]тимъ помазахъ: мл[а]д[ен]ца, ему же имя данно естъ Николай ѿт ѿтца рожденаго с[вя]щеннаго ієрея пароха Слободскаго Стефана и матере Ксенїи, в то время быст воспрїемникъ Кондратїй мелникъ Морозовскїй и воспрїемница быст Єфїмїя ѿсадъчиха Рихтецской парохїи ѿбивателка Ієрей Марко парох Рихтецскїй. [Півустав 18 ст.].

Показчик книжкових цін

№ опису	Назва, рік, місце видання	Місце купівлі	Дата купівлі	Ціна книги	Примітки
1	2	3	4	5	6
3	Акафісти. К., 1677	Чернігівський м-р	1705	5 зол.	
9	Анфологійон. Л., 1643	Збараж, Ожегов Волинь	1640	25 зол.	Пара черевиків у м. Броди 2 зол. 6 гр.
10		Володимирський ярм. Б.м.	1643 1661	15 зол. 19 зол.	
		с. Биці	1644 1684	15 зол. 17 зол.	
14	Анфологійон. Л., 1643	с. Головня	1646	26 зол.	
15		с. Стрільці	1644	20 зол.	
16		с. Модрин	1688	35 зол.	
21	Анфологійон. Л., 1694	Копачев	1707	60 зол.	Адрианова. С. 145
22		Вишківці	1737	16 тал.	
37	Апостол. К., 1695	Б. м.	18 ст.	6 коп	В Москві 2 руб. 1 копа = 50 коп. рос.
39		Київ	1707	5 коп	
45	Апостол. Л., 1696	с. Красилівка	18 ст.	4 тал.	1 тал. = 75 грош. Рукоп. Апостол 20 зол.
47		с. Дворець	1710	18 зол.	
48		с. Слоболка	1706	24 зол.	
49		Кам'янець-Подільський	1758	23 зол.	Адрианова. С. 124

1	2	3	4	5	6
63	Беринда П. Лексикон. Кутейно, 1653.	Кутейно	1669	9 зол.	
70	Біблія. Острог, 1581.	Волинь	1636	30 зол.	
71		Дунаєвський ярмарок	17 ст.	19 зол.	
72		м. Озерне	1642	15 грош.	
		Ярославль	1738	40 зол.	
79	Василій Вел. Книга. Острог, 1594.	Єсавинськ	1637	33 руб.	
89	Гаятовський І. Ключ. Л., 1663	Б. м.	1716	20 зол.	
93	Гаятовський І. Ключ. Л., 1665.	м. Пилява	17 ст.	4 зол.	
95		с. Вербязі	1680	70 зол.	
		Б. м.	1874	30 зол.	
96	Гаятовський І. Месія. К., 1669.	Б. м.	18 ст.	25 франк.	
103	Діоптра. Єв'ю, 1612	с. Гуркове	1769	4 зол.	
109	Євангеліє. М., 1559	Хотинський ярмарок	1656	10 флор.	
				12 тал.	Євангеліє. Львів, 1609 р.

1	2	3	4	5	6
113	Євангеліє. Вільно, 1600	КМПМ	17 ст.	срібла 2 гривні, 10 золот- ників 40 зол.	Опр. оксамит.
114		с. Ячники	1714		
121	Євангеліє учительне. Єв'ю, 1616	Костяниця Б. м.	17 ст. 1735	Півп'яти копи 2 руб. 25 коп.	
122		Медвежів	1660	4 зол. + Псалтир	
127 128	Євангеліє. Л., 1636	с. Загребеля Богданів	1703 1746	50 тал. 40 зол.	
135	Євангеліє. К., 1637	Максимів	1641	12 коп лит.	У 1651 р. – 3 руб. 10 алт. у Москві опр. срібла 3 гривни + 24 золотника, позолота 5 зол. = 15 коп 16 грош.
140	Євангеліє. Вільно, 1644.	Б. м.	1660	опр. 16 гри- вень срібла	
144	Євангеліє. Л., 1644	Б. м.	17 ст.	півгривні олова	Євангеліє. М. 1648 р. – 30 зол. Єв. 1557 р. у 1653 р. – 18 куп. л. м.

1	2	3	4	5	6
148		Б. м.	1685	10 зол. 15 гр.	
149		с. Дроговижі Б. м.	1667 1675	15 зол. 8 куп л. м	
151	Євангеліє. Л., 1665	Львів	17 ст.	30 зол.	У 1675 р. у Сатанові 33 зол.
152		Глухи	1743	100 зол.	
155		Покуття Красноселецьк	17 ст.	5 тал. л. м. 30 зл.	
157	Євангеліє. Л., 1670	Охмач	1683	6 грош.	
158		Домонгів	1693	40 зол.	
162		Курськ	1930	8 руб.	
163		Радомськ	17 ст.	35 зол.	
164		Б. м.	1695	160 зол. з опр.	
167	Євангеліє. Л., 1683	Б. м.	1678	51 зол.	
169		с. Терешовці с. Плове м. Пилява	1721 18 ст. 1704	60 зол. 56 зол. 40 зол.	Адрианова. С. 114 Там же. С. 112
171	Євангеліє. Л., 1690	с. Порвагча	1696	35 зол.	
174		Раковець	1725	50 зол.	
177		Львів	1717	50 зол.	
178		Пулма	1718	55 зол. + 7 р.	Адрианова. С. 113
179		Б. м.	1702	37 зол.	
180		с. Загайці	1748	200 зол.	
181		с. Бабин	18 ст.	58 зол. 21 грош	
183		Б. м.	18 ст.	50 зол.	

1	2	3	4	5	6
184 185 186 188 189		с. Корчоковка П'ятничанський м-р с. Студениці с. Горунтовка Старий і Новий Поріч	1713 1719 1711 18 ст. 1758	48 зол. 47 зол. 60 зол. сріблом 50 зол. 3 тал.	У 1718 р. – 6 тал.
191	Євангеліє. Л., 1690.	Купин	1716 1721 18 ст.	44 зол. 44 зол. 28 зол.	Там же. С.113 Євангеліє. Унів 1695 у К. 1698 р. – 40 зол.
194 196 198	Євангеліє. К., 1697	с. Волковинці м. Хотов м. Богуслав	1709 17–18 ст. 1707	70 зол. 100 зол. 8 куп	Там же. С.113 Євангеліє. М. 1697 у сріб. окладі – 8 тал.
201	Єфрем Сирін. Повчання. М., 1652.	м. Київ	17 ст.	7 руб.	М. у 1650 р. – 1 руб. 1 руб. – 5 зол.
205	Іоани Дам. Історія. М., 1680.	Путивль	1920	3 руб.	
210 211	Іоан Златоуст. Бесіди. К., 1623	Почаїв Б.м.	17–18 ст. 1656	40 зол. 6 коп л.м.	
216 217	Іоан Златоуст. Бесіди. К., 1624	Ковель 1700 м. Путивль	15 зол. 1925	3 руб. 75 коп.	

1	2	3	4	5	6
218		Б. м.	17 ст.	27 зол.	
220		Луцьк	1733	1 тал.	
228		Чернігів	1731	3 руб. з полт.	
233	Ірмолой. Л., 1700	с. Бутятичі	1701	17 зол.	
238	Кормча. М., 1653	Москва	17 ст.	7 руб. сріблом	
251	Мінея. М., 1650	Радульська Слобода	1814	8 руб.	
257	Мінея. К., 1680	м. Ворсовка	1765	5 руб.	
258		Витачів	1721	10 куп	
259		Городисько	18 ст.	16 зол.	
260		м. Богуслав	1709	8 коп	
		м. Немирів	1684	12 зол.	в складчину
265	Мінея. М., 1692	Березов	1799	8 руб.	
278	Октоїх. К., 1629	Київщина	1634	1 копа + 15 зол.	в складчину
281	Октоїх. Л., 1686	Львівщина	1687	37 зол.	
283		Калитинці	17 ст.	28 зол.	
284		Холмщина	1689	33 зол.	
		Копилівка	1683	40 зол.	
285	Октоїх. Л., 1689	Белациці	1691	7 тал.	
287		Порохна	1730	8 зол.	1 тал. = 60 коп.

1	2	3	4	5	6
288	Октоїх. Київ, 1699	с. Коліска	1715	14 зол.	У Москві 17 ст. – 4 руб.
290		Переяслав	18 ст.	3 руб.	
292		Київ	1702	5 тал.	
294	Октоїх. Л., 1700.	с. Тараска	1725	30 зол.	
295		Львів	1705	30 зол.	
296		Б.м.	18 ст.	24 зол.	
297		с. Загайці	1744	45 зол.	
298		Живачів	18 ст.	32 зол.	
300		с. Куманів	1722	38 зол.	
301		с. Рачин	1722	38 зол.	
302		Львів	1719	30 зол.	
303		с. Олчедаєв Вищий	1731	40 зол.	
304		Купин	1709	40 зол.	
		Малковці	1718	56 зол.	
306	Орологіон. Л., 1692	Львів	1749	31 зол.	
318	Полоцький С. Обід.	Росія	1749	6 руб.	
321	М., 1681	Казанщина	1706	3 руб.	
324	Псалтир. М., 1680	Москва	1740	Півтора руб.	
329	Пролог. М., 1643.	м. Ічня	1927	3 крб. + колоття днів	
333	Псалтир і Новий Завіт.	Київ	18 ст.	12 зол.	
334	К., 1692	м. Глухів	1690	10 зол.	

6 зол. за Требник

Адрианова. С. 129

1	2	3	4	5	6
338	Радивилівський А.	м. Фастів	1710	4 тал. + 5 зол.	Адрианова. С. 158
340	Вінець. К., 1688	Б. м.	17-18 ст.	6 коп	в складчину
341		Колодниця	1698	30 зол.	
342		Остер на Самарі	17 ст.	3 руб. з полт.	
347	Скрижаль. М., 1656	Росія	19 ст.	25 руб.	
348		Нова Синява	1732	сріблом	
357	Службник. Стратин, 1604	Новгород-Сіверськ	1927	6 зол.	
362	Службник. Вільно, 1617	с. Вязовка	1678	10 карб.	
369	Службник. Л., 1637	с. Березточи	1660	2 тал.	
372	Службник. Л., 1646	с. Гаваї, Угорщина	1716	7 зол.	
382	Службник. Л., 1681	Львів	1681	8 зол.	
385	Службник. Л., 1691	Гадач	1699	20 руб.	
386		Панів,	18 ст.	золотом	
388		Китайгород	1724	6 коп	
396	Соборник. М., 1665	с. Висоцьк		червоний	
397		Київ	1746	золотий	
		Моршан	1791	36 зол.	
				8 руб.	
				9 руб. 11 коп.	

1	2	3	4	5	6
399		Київ	1792 18 ст. 1730	6 руб. 3 руб. 16 алг. 4 руб. 3 полг.	
405	Таблиця. Л., 1660.	Омеленськ	1683	18 зол.	
409	Требник. М., 1639	Вел. Новгород	1676	Пінгора руб.	
413	Требник. К., 1646	Київ	1709 1735	10 тал. 120 зол.	Адрианова. С. 154
417	Требник. М., 1651	Б. м.	18 ст.	75 руб. сріблом	
418 419	Требник. Л., 1681	Б. м. КПЛ	17-18 ст. 1686	2 тал. 5 зол.	
420	Требник. Л., 1695	Б. м. м. Колок	18 ст. 1849	24 зол. 2 зл.	
430	Тріодь. Вільно, 1609.	Новосілки Б. м.	1670 1620	8 зол. 22 зол.	
436	Тріодь. К., 1640	Потоцьк	17 ст.	28 зол.	Тріодь. Київ 1631 р. - у 1679 р. за 15 зол.
437	Тріодь. Л., 1642	Городецьк	1667	16 зол.	

1	2	3	4	5	6
439	Тріюль. К., 1648	Київ	1698	20 зол.	
440		КПЛ	1712	12 зол.	
441	Тріюль. Л., 1663	Микулин	1755	40 зол.	
442		Литовське містечко	1759	36 зол.	
443			1677	30 зол.	
444		Тарноград с. Чернятин	1665	без копи	
445	Тріюль. Л., 1664 с.	Городне	1663	26 зол.	
449		Нове Місто	1674	26 зол.	
452	Тріюль. Чернігів, 1685	Волинь	1666	24 зол.	
453a		Поділля	1681	25 зол.	Волинь 1618 р. 1 л угор. старого вина - 9 грош.
457		Київ	17-18 ст.	30 зол.	
458		Смідин	1722	48зол.	
459	Тріюль. Л., 1688	Вигурів	1690	20 зол.	
460		Поділля	1698	40 зл.	
461		Пановці Муровані	1733	9 коп	
462		Львівщина с. Ступинці	1774	7 левів	Адрианова. С. 142
463		м. Львів	1691	39 зол.	Адрианова. С. 137
464		Б. м.	1721	38 зол.	1712 р. у Балині - 52 зол.
		Б. м.	1711/1735	50 зол.	У 1693, 1717 р. 40 зол.
		Б. м.	1739	48 зол.	У 1689 р. - 36, 41 зол.
		Б. м.	1706	30 зол.	
			18 ст.		

1	2	3	4	5	6
465		Волинь	17-18 ст.	43 зол.	с. Паповці Муровані
467	Тріодь. Л., 1690	Глаговиці	1691	40 зол.	З уставу цін: Володим.
469		Милятин	17-18 ст.	32 зол.	ришок у 1624 р. 260 л - діжа прозорого угор. вина 55 зол. + 25 зол. мито на фурман., страву; 4 л вина на коренях - 2 зол.
476	Туптало Д. Житія. К., 1700	КММ	1706	8 коп	
477а	Туптало. Руно. Чернігів, 1683	КСС	• 1692	10 шагов = 2 зол.	
479	Уложеніє. М., 1649	Московщина	1694	5 руб.	
488	Фікарі. Вільно, 1620	Галичина	1726	Унівська псалтир+ 53 гр.	

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

- Август II Фридерик Сильний [August II Fryderyk Mosny, 1670–1733], від 1697 р. король Польщі 186, 194, 233, 298, 387, 428, 469
- Авдокимов, 17 ст. 408
- Авідрієнко Петро, дружина: Євдокія; дочка: Агафія, 18 ст. 49
- Аврамій [прибл. 27.02.1708 р.], митр. Рязанський і Муромський, 04.03.1698 р. 204
- Аврамій 253
- Аврамій, митр., 18 ст. 375
- Аврамович Леонгій, архім., Треаниський м-р, 1733 426
- Адріан [Андрій, 1627–1700], патр. Всеросійський, архієп. Московський, 21.03.1693 р. 263, 321
- Аладін Василь, прапорщик, с. Рижовка 1712 р. [Оладін, батько Богдана Васильовича А., стольника, барона]? 433 а
- Александров Віктор, священник, 1641 р. 435
- Александров Ємельян, російський селянин, с. Обломихіно, 1861 р. 268
- Александрович Юрій Семенович, 1930 р. 493
- Александровський Максим, священник, 17–18 ст. 265
- Алексеевич Андрій, дружина: Агафія, с. Передеринці, 24.06.1715 р. 172
- Алексеєнко Григорій, ктитор ц. Св. Покрова, с. Дмитренка, 17–18 ст. 290
- Алексей Михайлович → Олексій Михайлович
- Аммос, законник КПЛ; КММ, 18 ст. 41
- Амфілохій, єп. Іконійський, 18 ст. 76
- Андрієвич Василь, батуринський житель, 18 ст. 351
- Андрієнко Антоній, дружина: Марія Бабієнкова, 18 ст. 49
- Андрій, священник, 1685 р. 148
- Андрій, священник, 17 ст. 218
- Андрій, ієрей, с. Гаваї [Угорщина], 1716 р. 372
- Андрій, с. Конвиця, 17 ст. 429
- Андрій, м. Борозна, 18 ст. 251
- Андрійовський Григорій, ігум., кочоровський ієрей Покровського хр., 17 ст. 275
- Андрійовський, священник, 17 ст. 62
- Аничков Василь, с. Нестерівці, 11.09.1663 р. 19
- Аничков Ієремія, священник, с. Лабуні, Троїцька ц., 19 ст. 19
- Анісія, схимонахиня, 18 ст. 375
- Анна, пані, с. Нове Поріччя, 12.10.1758 р. 189
- Анненков Григорій Іванович, полковник, бригадир, м. Севськ, 17–18 ст. 492
- Антіпов Матвій, лукинський піп, с. Кодонське Путивльський пов., 11.11.1677 р. 381
- Антоній Печерний, намісник і скарбник Мілецького м-ря, 1643 р. 34
- Антоній, архієп., 18 ст. 375
- Антонович Григiр, ктитор богданівський, 08.04.1746 р. 128
- Антоновський Михайло, ієрей; син: Іван, 18 ст. 294
- Анушевський Тарасій, дякон, 23.12.1834 р. 265

- Армашенко Павло, ієромонах, 17–18 ст. 59
- Арсеній, архієп., 18 ст. 375
- Арсеній, митр. КПЛ, 12.01.1863 р. 473
- Аснелецький Денис, священник рокитнянський, 19 ст. 273
- Афанасієв Андрій, Самара, 17–18 ст. 342
- Афанасієв Трофим, піп, 25.04.1676 р. 410
- Афанасій, голубицький законник, 27.11.1726 р. 488
- Афанасій, ієромонах Гамаліївського м-ря, 18 ст. [Афанасій Ангоній Почека, випускник КМА, писар КВМ, архім. Гамаліївського Різдвабогородицького Харлампієва м-ря, Чернігівська єпарх.] 229
- Афанасін Федір, піп с. Ісаєвське ц. Пресвятої Богородиці, 17–18 ст. 326
- Афрасинін Григорій, послушник 16–17 ст. 79
- Бабкович Іона, бакалавр, Китайгород, 1773 р. 462
- Бабошиха Василиха, ічнянська мешканка, 08.02.1735 р. 121
- Бавульський Авксентій, брат: Григорій, с. Гардашівка Київської єпарх., Уманського пов., 19 ст. 463
- Бавульський Даниїл, приходський священник с. Гардашівки Покровської ц., Київської єпарх., Уманського пов., 03.11.1850 р. 463
- Бадовна Анна, с. Порицьк, 1668 р. 450
- Базалівський (?), державний пан с. Шелвів, Волинь, Володимирський пов., 1708 р. 466
- Базановський Григ'ір, священник, ректор духовної семінарії, 16.05.1821 р. 338
- Базарнік Андрій, полоцький міщанин, с. Дворець, 1710 р. 47
- Базилевич Стефан, 17 ст. 88
- Байцарівна Анна, 1637 р. 366
- Бала Іван, дружина: Євдокія, дочка: Параскева, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Балабан Гедеон [Григорій, 1530 – 10.02. 1607 р.], український церковний і політичний діяч, єп. Львівський, засновник львівської братської друкарні, син Діонісія Б., м. Доброствор, 17 ст. 274
- Балабан Діонісій [Дмитро, Данило, † 20.05.1663 р.], єп. Луцький, Галицький, митр. Київський, випускник КМА, 29.04.1658 р. 325
- Балика А.М., Київ, 1931 р. 143
- Балика Дмитро Андрійович [1894–1971], український і російський бібліотекознавець, бібліограф, Київ, 1931 р. 143
- Балика Яцько [Хоцько, Іоакінф, Яків, † 1612 р.], український шляхтич, герб Абданк, київський міщанин, віят київського магістрату з 1592 р.; Київ, 1574 р. 28
- Баліцький Іоан, священник, 09.04.1746 р. 128
- Балясник Федір, с. Сулуков [Солуків], Долинський пов., 14.09.1693 р. 17
- Баранович Лазар [бл. 1620–03.09. 1693 р.], архієп. Чернігівський, політик, письменник, 17 ст. 53–56, 58, 330, 487
- Баранський Іван, с. Гриковичи, 25.03. 1649 р. 145
- Барбовська Олена, 17 ст. 154
- Барбовський Іван, 17 ст. 154
- Барвінський Іоан [† 1817], священник, фундатор церкви Св. Димитрія в с. Гейсинка Таращанського пов.; син: Агафтонік, дякон [† 14.02. 1835]; онук: Ісидор 344
- Баришполець Григорій Омелянович, ктитор, м. Київ, 11.09.1725 р. 456
- Барсов Єлпідіфор [1836–1917], російський історик літератури, вчитель Олонецької духовної семінарії, 30.08.1866 р. 425
- Барчіні Ян, ксьондз, 1709 р. 94

- Баскаков Петро Єрмолайович, стольник, 17–18 ст. 166
- Батуревич Іван, попович с. Рокитне, 18–19 ст. 273
- Башкевич Петро, смідинський дидакал, 18 ст. 457
- Беднарівський 294
- Безбрзєв Михайло Михайлович, с. Павловськ, 1810 р. 393
- Безбрзєв Петро Семенович, с. Павловськ, 1810 р. 393
- Безпалюк Андрій, 18–19 ст. 94
- Бенієцький Андрій, архім. Овруцький, Красногорський м-р, 07.06.1733 р. 248
- Бережанський Олександр, ієрей, 18 ст. 366
- Бережних Діонісій, дружина: Наталка, сини: Карп, Єфимій, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Березівський Євстафій, ктитор, 21.01.1799 р. 265
- Березівський Симеон, священник с. Новосільці, 1688 р. [вірогідно, батько Прокопія Семеновича, значкового товариша Стародубівського полку] 159
- Берестівський Феодосій Олексійович, київський купець, 19 ст. 129
- Берігович Фома, ієрей с. Порванчи, 1696–1697 рр. 171
- Беркова, вдова гвардії майора Івана Василя Вельяминовича Беркова, 26.01.1761 р. 205
- Берцохи: Яків Іванов – 52 р.; дружина: Анастасія Олексіївна – 32 р.; діти: Петро Яковов – 15 р.; Параскева Яковова – 7 р.; Анна Яковова – 4 р., с. Павликовці, Брацлавщина, Подільсько-Проскурівська губ., 18 ст. 281
- Биковський Амвросій [† 19.12.1680 р.], ієромонах, 17 ст. 330 [арк. 332–335]
- Биковський Інокентій [Іван], глухівський ігум., 17 ст. 330 [арк. 332–335]
- Биковський Пафнутій, ієромонах, Гамаліївський м-р, 1741 р. 391а
- Бичук Стефан, с. Свещів, 02.07.1691 р. 461
- Бібіков Дмитро Гаврилович, ген.-адм., губернатор м. Києва 19 ст. 324
- Бігуни: Андрій – старшина Ворсовського братства 1765 р.; Антон, Макар, Стефан – братчики Ворсовського братства, 18 ст. 257
- Бідованець Іоан, ієрей; дружина: Феодора; зять: Марко Черниш; онука: Мареця, 1705 р. 403
- Білан Василь, мельник с. Іванівка, 1713 р. 181
- Білашціни: київська шляхта, пані Стефанова; її сини: Григорій, Іван, 14.06.1691 р. 285
- Білевич Маркіан, чернець, м. Київ, 1704 р. 66
- Білий Йосип, намісник, книжковий справник, чернець, Москва, 17 ст. 316, 317
- Білики: Іван – 27 р., його жінка Анна – 21 р.; його мати Марія, вдова – 55 р.; її діти: Захарій – 25 р., Пелагія – 19 р., Ірина – 15 р., 18 ст. 295
- Біловський [Бяловський] Іван, 18 ст. 445
- Біловський Федір, 18 ст. 445
- Білозерський Іоан Тимофійович, м. Почепів, 1684 р. 158
- Більський Іван, вчитель, с. Бищі, 1872 р. 10
- Бобаєв Лохтїон, калужанин, 17 ст. 408
- Бобінський Василій, священник, 11.04.1698 р. 341
- Бобко Григій, ієрей, борсуківський пресвіт., 18.05.1737 р. 22
- Бобуш Василь, син: Лаврін, 17 ст. 121
- Богданенко Сава, максимівський перевозник; батько – Олексій; мати: Мотрона; жінка: Пелагія; син: Олексій; сестра: Анна; зять: о. Михайло, 01.11.1652 р. 135

- Богданович, казnodій [Кузьма Климентій Симеонович, випускник, викладач КМА, казnodій Віленського Святодухівського м-ря, професор філософії Смоленської семінарії], 18 ст. 104
- Богданович Федір Іванович, м. Фастів, 05.05.1710 р. 338
- Богуш-Гулкевич Іоан, КПЛ, 17 ст. 120
- Боднар Лаврин, 13.08.1721 р. 191
- Боев Никон Тимофійович, російський землевласник, м. Курськ, 17–18 ст. 480
- Бойчук Павло, син Федора Бойка, обиватель побоянський, с. Мала Побоянка, 1745 р. 190
- Боклан Фрол, син: Кузьма, 17 ст. 408
- Боковський Микола, 17–18 ст. 63
- Болевич Іван, 18 ст. 489
- Болховітін Філіп Фатійович, посадська людина, 17 ст. 408
- Болховітін Євгеній (Євфимій, 1767–1837), митр. Київський, історик, археограф, бібліограф 18–19 ст. 61а, 67а, 375, 473
- Боняхевич 17–18 ст. 223
- Бораков Михайло Іванович, м. Казань 13.11.1721 р. 238
- Боратинський Іван, князь 154
- Борецький Андрій Єфимович, с. Борки, 09.11.1637 р. 117
- Борецький Василіск Андрійович, Китаївська пустинь, 1742 р. 105
- Борецький Васько Андрійович, с. Борки, 09.11.1637 р. 117
- Борецький Григор, с. Борки, 09.11.1637 р. 117
- Борецький Іоан, тростянецький пресвіт., 1684 р. 67 а
- Борецький Іов (Іван Матвійович, † 02.03.1631), митр. Київський, ректор Львівської братської школи і Київської Богоявленської, ігумен Михайлівського м-ря, оборонець українського православ'я, 24.01.1623 р.; 06.10.1628 р. 116, 215
- Борецький Панас, с. Борки, 09.11.1637 р. 117
- Борецький Солуян Курящ, с. Борки, 09.11.1637 р. 117
- Борецький Юхим Семенович, с. Борки, 09.11.1637 р. 117
- Боречко Григорій, дружина: Марія, син: Семен, 1772 р. 25
- Борисенко Лука, 18 ст. 488
- Борисович Іоасаф, законник КСМ, 17–18 ст. 241
- Боровський Михайло, пресвіт. с. Колісце, 17.09.1715 р. 288
- Боруновський, 10.03.1701 р. 233
- Бородін Єфрем, старшина Уральського війська, 18 ст. 246
- Борщівська Настасія, 18 ст. 44
- Ботоврін Софроній, засновник Молчинського Пустельного м-ря, 21.06. 683 р. 315
- Боярський [Bojarski] М., парох с. Бищі, 19 ст. 10
- Брасниченко Степан, с. Біла Горлиця, 17 ст. 358
- Бредихін Семен Федорович, стольник; батько: Федір Бредихін, 1704 р. 309
- Бригинець Іван, дружина: Анастасія, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Брин (?) Симеон; дружина: Катерина; сини: Петро, Іван, с. Дроговижі, 09.04.1667 р. 148
- Бонзилиха Марія, вдова; діти: Прокіп, Іван, Олександра, Параска, 18 ст. 295
- Брухавський Яків, корнинський священник, 07.06.1733 р. 248
- Будаков, 1974 р. 478
- Буданов Іван Никифорович, купець, 1774 р. 311
- Будкевич Матвій, сосновський священник, 1647 р. 17
- Будничок Леонтій; брат: Федір, с. Чайчинець, 25.04.1725 р. 174
- Бузан Козма; діти: Стефан, Пелагія,

- Анна, Марія, Мотрона, 18 ст. 182
- Бузовський, 1775 р. 87
- Бурдим Семен, ктитор, 1678 р. 362
- Бурдуг Захарій, дружина: Марія, 17–18 ст. 183, 465
- Буршеляк Стефан з Успенського братства с. Слободки, 09.06.1758 р. 49
- Бутко Георгій Олексійович, тесть: Федір Стефанович Кутов, м. Ічня, 22.04.1852 р. 327
- Бутув [?] Феодор, ієрей, сребриївський пресвіт., 18 ст. 57
- Буяновський Федір, ієрей, тульчинський священник, 18 ст. 463
- Вардо, ієромонах, послужник Св. Обителі печерської, 1702 р. 292
- Вардулевський Семіон, жінка: Євдокія, с. Порохнів, 15.02.1730 р. 287
- Варенко Козма, 29.09.1699 р. 385
- Варковський, священник, 1654 р. 275
- Варлаам, ігум., 25.04.1676 р. 410
- Варлаам, ієродиякон КПЛ, 1736 р. [Варлаам Леницький, ігум., еп. Суздальський, помер у лаврі 08.01.1741 р.]? 231
- Варлаам, ієромонах Софронівської Молченської пустині, 1819 р. [Зенович-Кашенко, архім. Обоян. Знамен. м-ря]? 102
- Варнава, архім.; батьки: Антоній, Марія, м. Москва, 09.08.1674 р. 7, 256
- Варнатовехович [?] [Varnatowehowicz?] Василь, 17–18 ст. 225
- Василевич Варлаам, архім., Свято-троїцький-Іллінський м-р, м. Чернігів, 1705 р. 3
- Василевич Інокентій, паламарський начальник КСМ 14.01.1691 р. 82
- Василевич Максим, дружина: Просимія Зубколович, с. Дубки 28.10.1638 р. 118
- Василевич Панас 11.11.1638 р. 118
- о. Василевич Рафаїл, 17 ст. 277
- Василевич Стефан, 1729 р. 390
- Василій, еп. Мукачівський, 1646 р. 147
- Василій, ієромонах КПЛ, 18 ст. 333
- Василій, ієрей, пресвіт. с. Буйволове, 10.01.1725 р. 294
- Василій, священник, 1639 р. 132
- Василій, глуський пресвіт., 1743 р. 152
- Василій, ієрей, красноселецький пресвіт., 17 ст. 155
- Василій, жуковський протопоп, олицький залесоцький парох, 1719 р. 184
- Василій, піп, 1681 р. 74
- Василій, ожеговецький намісник, репчинський збараський протопоп, 1640 р. 9, 364
- Василь, дружина: Катерина, м. Миятин, 17–18 ст. 469
- Василь, глаголовецький мельник, 15.03.1691 р. 467
- Василь, м. Немирів 04.06.1744 р. 144
- Василь, дружина: Настасія 15.10.1634 р. 364
- Василь, охмицький золотар, 1683 р. 157
- Василь, сокальський купець, 1683 р. 284
- Васильєв Іоаникій, 17 ст. 408
- Васильківський Іоан, бугятицький священник, 1661 р. 9
- Васса Дарія, схимниця, Стара Руса, 1605 р. 272
- Вассіян, ієромонах КПММ, 1661 р. 108
- Вассіян, [священник † 06.04.1739], ієромонах, намісник КПЛ, 18 ст. 2
- Васьків Михайло Васильович, 17 ст. 408
- Вачалинський Василій, ковельський пресвіт., вікарій Введенської ц. 01.11.1700 р. 216
- Вашенко Яків Вас., троїцький вишневецький ієрей, 21.12.1716 р. 89
- Ведибіда Кирило, немирівський міщанин, 12.03.1745 р. 144
- Величківський Антоній, ієромонах

- КВМ, уставник крилосу в КСМ від 1740 р., 01.03.1756 р. 329
- Величківський Лаврентій [† 1673], ієромонах з Полтавщини, намісник Пінського Свято-Микільського м-ря, автор релігійних віршів, 17 ст. 4
- Венгрин Гаврило, с. Старий Поріч, 1758 р. 189
- Венедікт, брашлавський священник, 20.12.1677 р. 225
- Веніамін, † 07.02.1677 р., 330 [арк. 348]
- Веніамін, постриженець КПЛ, 1720 р. [В. Фальківський, ієром. КПЛ, призначений на еп. Суздальського і Юр'ївського]? 239
- Вербицький Тарасій [Тимофій, † 1790], архім., ректор КДА, автор Повчань, 1719 р. 200
- Вербка Іоан Васильович, фастівський намісник, ієрей; родина – Вербченки: Кирило, Лукіян, Яків – українська шляхта; зять: о. Яків Стефанович, 1710, 1735 рр. 338, 413
- Веребевич Софроній, дружина: Настасія Дядівна, 1638 р. 118
- Верхнацький Іоан, попович, 15.03.1752 р. 382
- Весжета Олексій, плоскирівський міщанин, духовний син: Климентій, 17–18 ст. 452
- Видович Іоан Данилович, священник Свято-Преображенської ц. у Городі, білицький мешканець, 17–18 ст. 258
- Виноградський Іоан, черницький попович, 17–18 ст. 463
- Висварчук Петро, осташківський пресвіт., 18 ст. 182
- Виткович Іоан, будимський парох, засідатель консисторіума, 04.07.1839 р. 489
- Вишневецька Катерина Іванівна [† 1580], дружина гетьмана Григорія Ходкевича, сини: Андрій, Олександр, 1575 р. 27
- Вишновський Сергій 63
- Віктор, архidiaкон, старець Донської обителі, 10.09.1712 р. 239
- Віктор, хотівський пресвіт., 17–18 ст. 196
- Віктор Олександр, священник ц. Св. Трійці, 20.03.1641 р. 435
- Вітринський, пан коллятор церкви Св. Покрови в с. Сосновиці, 1647 р. 17
- Віте В. О., чл.-кор. ВАСГНІЛ 126, 232, 272, 406, 411
- Віцинський Остафій, 16 ст. 71
- Владислав IV [Władysław IV Waza, 1595–1648], король Польщі 15, 431, 436
- Водоп'янов Кирил Феофілактів, посадська людина московського ряду, 02.08.1702 р. 254
- Войтківський Федір, кафедральний протоієрей, 18 ст. 413
- Войцехівський Микола, 29.03.1700 р. 26
- Волков Іван, львівський інтролігатор, 06.02.1688 р. 383
- Волобуєв, Курськ, 1930 р. 158
- Волосович Казімір [Kazimierz Wołosowycz], 17–18 ст. 88
- Волочай Василь з товариством, с. Кочоровка, 17 ст. 275
- Волощучка Євдокія, 1772 р. 25
- Волчинов Антіфей, козак, Китаївська пустинь, хр. Прп. Сергія Чудотворця, 06.1750 р. 84
- Волчкович Іван Олізарович [† 1577], український шляхтич, депутат від Київського воєводства на Люблінському сеймі, 16 ст. 28
- Волянський Андрій, 17 ст. 4
- Вонділовський Василь, дружина: Євдокія, син: Федір, його дружина Анна, с. Красилівка, 18 ст. 45
- Вонсович [Wąsowicz], пан намісник, 17 ст. 214
- Воробйов Іван, квартемейстер Київського гарнізону, 06.10.1736 р. 231

- Воробніков Костянтин, російський купець, 17 ст. 408
- Воронкевич Шашук Федір → Шашук-Воронкевич Федір
- Воронковський Гедеон († 31.12.1774), ієромонах; брат: Яків – ігум. КВМ, 18 ст. 367
- Вуйнич Мелетій, ченець КМПМ, 17 ст. 214
- Вуйтенко Максим, бурмістр м. Студениця, 1714 р. 25
- Вусатий Гаврило Васильович, дружина: Марина Андрієва; діти: Василь, Федір, Олександра, Євдокія, 18 ст. 295
- Вусатий Павло Васильович, дружина: Пелагія Григорова; діти: Дам'ян, Єфросинія, 18 ст. 295
- Вуяхевич-Височинський Михайло Васильович [Мелетій, прибіл. 1625 – 06.02.1697], випускник КМА, військовий писар у гетьмана Сомка, від 1668 р. ген. писар у П. Дорошенка, наказний гетьман, архім. КПЛ, 1675 р. 269
- Вяхирев Софрон, російський купець, 17 ст. 408
- Гавадя Корній, ктитор м. Богуслав, 1707 р. 198
- Гавриїл, білинський ієродиякон, законник КМЖМ, 17–18 ст. 207
- Гавриїл, син: Іван, с. Колачківці, 1704 р. 25
- Гавриїл, ієрей, протопоп, 18 ст. 375
- Гавриленко-Діденко Дем'ян, дружина: Євдокія, сини: Василь, Ілля, Стефан, с. Терешовці, 29.16.1721 р. 167
- Гаврило, дружина: Анна; дочки: Дарія, Марина, Агафія, 10.03.1701 р. 233
- Гаврилович Григорій, фастівський війт, 09.05.1709 р. 413
- Гаврилюк Сидір, м. Висоцьк, 14.02.1724 р. 388
- Гайський Микола, 17 ст. 49
- Гамалієв Досифей, ієродиякон, ігум. Молченського Софроніївського м-ря, 1790–1783 р.; 1763 р. 314
- Гарайн-Григорієвич Трохим, ієрей, свято-преображенський пресвіт., меленський намісник, 17 ст. 121
- Гарасименко Панас, с. Загребеля 01.03.1703 р. 127
- Гаркущенко Кирило, ієрей, 11.06.1714 р. 260
- Гедеон, ієромонах, 18 ст. [Сломінський, архім. КМПМ, КМЖМ, † 26. 09. 1772]? 76
- Герасим, ієромонах, уставник Густинського м-ря, 1712 р. 208
- Герасим, ієромонах, 18 ст. 440
- Герасимов Яків, людина князя Івана Андрійовича Голіцина, с. Стелково Спаське Кашинського пов. 1661 р. 423
- Гервасій, ієромонах [Лінцевський, вікарій Київського єпископату, 1743–1755 рр., пекінський місіонер, † 07.01.1798; 1769]? 342
- Гладка Олена, м. Васильків, 12.04.1665 р. 146
- Глушок Василь, 18 ст. 464
- Годлев, державець, с. Стрільці, 21.09.1644 р. 15
- Гожеський Василь, народився 27.01.1757 р. 65
- Гожевський Симеон († 1772 р), в 1735 р. одружився, м. Козлін. 65
- Голенко Каленик, 19 ст. 21
- Головчич Сільвестр († 1684), чернець КММ, випускник КМА, ректор та ігум. Київського братства, 17 ст. 394а
- Голодний Петро Савич, галицький міщанин; дружина: Соломонада; дочки: Пелагія, Анна, Олена, Марія, січень 1645 р. 370
- Голоскович Варлаам, начальник, Ясногородський м-р, 14.02.1734 р. 173
- Голотовський, 18 ст. 64
- Голубев Степан Тимофійович [1849–

- 1920], український історик церкви, освіти, культури 230
- Голуховський Семен Єфстафійович з Рогатина, 17 ст. 201
- Гонтар Роман, с. Березоточи 20.06.1660 р. 369
- Гончар Семен Федорович – 29 р.; дружина: Маланія Петрова – 25 р., 18 ст. 295
- Гораїн Стефан, архім. Мілецького м-ря, городиський ігум., 1660 р. 140
- Горбатюк Кіндрат, 08.04.1746 р. 128
- Горбач Опанас, ворсовський братчик, 1705 р. 257
- Гордаш Василь, 15.03.1752 р. 382
- Городецький Георгій, ієрей, м. Київ, 11.09.1725 р. 456
- Горонський Кузьма, 28.10.1638 р. 118
- Гороновський Афанасій, протоієрей Воскресенської ц. КПЛ, син: Петро, священник тієї ж ц., 20.02.1832 р. 256
- Готовицький Олександр, дворянин, 17 ст. 277
- Готовицький Пахомій, 24.04.1688 р. 277
- Готовицький Прокопій, городенький попович, 02.06.1667 р. 437
- Готовицький Федір, пресвіт. с. Городно Доргицького пов., Підляшшя 01.10.1674 р. 445
- Гошаниця Іван і Федір, 08.02.1735 р. 121
- Гребелка Федір, 20.05.1797 р. 111
- Гребінченко Максим, студеницький міщанин; дружина: Анна; сини: Василь, Роман, м. Студениця, 19.01.1713 р. 186
- Греченко Семен, швагер пилявецького войта Шмахлаєва, м. Пилява, 01.09.1704 р. 169
- Григоренко Іван, братчик вінницький, 20.11.1793 р. 260
- Григорієв Василій – 12 р., пономар с. Павликовці, 1798 р. 281
- Григорієв Філіп – 37 р.; дружина: Олена Кузьмова – 33 р.; діти: Іван Філіпов – 6 р.; Іларіон Філіпов – 3 р.; Меланія Філіпова – 11 р., с. Павликовці, 18 ст. 281
- Григорієвич Лука, архidiaкон, 17–18 ст. 62
- Григорієвич Яків, дружина: Євдокія, м. Суми, 26.09.1689 р. 311
- Григорій, митр., 18 ст. 375
- Григорій, ієрей, 1693 р. 28 а
- Григорій, ієрей, дружина: Марія, 17 ст. 418
- Григорій, ієрей с. Бабино, 18 ст. 181
- Григорій, медвежувський священник, 07.06.1660 р. 122
- Григорій, зозулянський пресвітер, 19.10.1733 р. 459
- Григорій, дружина: Настасія; батько: Юхим, с. Борохов, 17–18 ст. 404
- Григорій, священник, 06.1710 р. 385
- Григорій, ієрей, С. Китайгород, панівський парох, 18 ст. [Синаїт, 1765–1780 рр., ігум. Катерининського грецького м-ря в Києві на Подолі]? 386
- Григорій, барвінський диякон, 17–18 ст. 317
- Григорій, бакалавр, с. Вашковці, 18.05.1737 р. 22
- Григорович Діонісій, самбірський священник, 17–18 ст. 65
- Григоровичі: козацький рід: Антон Г., бунчуковий товариш, Григорович-Остапенко Григорій, військовий канцелярист, Батурич, 1700 р., прадід Антона; Федір Антонович, колезький асесор, 09.08.1744 р. 327
- Гринкевич Ісіодор, голчинський парох, 17–18 ст. 87
- Гричинич Іоан, жуkenський піп; його зять: Ісаакій Парденович, городиський священник, 26.05.1636 р. 70
- Гриценко Семен, дружина: Анна; син: Стефан, дружина його Євдокія;

- дочки Семена: Параскева і Мотрона, м-чко Лугин на Чернігівщині, 1727 р. 23
- Громін Федір Олексійович, дружина: Марія Іванівна – 55 р.; син: Іван – 28 р., його дружина: Євдокія Афанас – 20 р., 18 ст. 295
- Грушинський Афанасій Дорофійович, значковий товариш, мешканець м. Глухова, 1698 р. 334
- Гуловецький Матвій, с. Дворець, 27.07.1710 р. 47
- Гумецький Стефан [† 28.05.1736 р.], польська шляхта, воєвода подільський, коронний підстольний, матерність Слобідка під Кам'янцем, 1706 р. 48
- Гусинський, 1688 р. 223
- Гусовський Михайло, КВМ, 02.03.1654 р. 371
- Гагарін Петро Іванович, російський князь [родом з князів Стародубських], 23.07.1653 р. 478
- Галятовський Іоаникій [прибл. 1620 – 12.01.1688], український письменник-полеміст, громадсько-політичний і церковний діяч, випускник та ректор КМА; м. Київ, 1659 р. 83, 85, 88, 90–92, 95, 97
- Гвоздик Євфимія, шпитальна стариця КПЛ, 28.06.1686 р. 419
- Гинга Тимофій з Цареграда, 02.10.1650 р. 373
- Гізель Інокентій [1618–1684], український просвітний і церковний діяч, історик, ректор КМА, архім. КПЛ, 29.04.1658 р. 90, 101, 325, 344
- Голіцин Борис Олексійович [1654–1714], боярин, російський князь, кімнатний стольник, державний політичний діяч, сподвижник Петра I, 23.03.1707 р. 166
- Голіцин Дмитро Михайлович [1665–1737], князь, старший син князя Михайла Андрійовича, верховник, державний стольник, голова старобоярської партії, бібліофіл, навчався в КДА, поліглот, воєвода і губернатор м. Києва за гетьмана Скоропадського, 15.05.1704 р. 66
- Голіцин Іван Андрійович, ймовірно, син Андрія Васильовича I., учасника бою біля Кашири; князь, державний діяч, вотчина: с. Стелки Кашинського пов., 09.03.1661 р. 423
- Голіцин Сергій Борисович, князь, син Бориса Олексійовича, 1718 р. 412
- Грабовецький, староста с. Модрин, 1669 р. 451
- Грабовський Єфстафій, грубешовський протопресвіт. і копиловський пресвіт., 1683 р. 284
- Гранчак Микола Іванович – 30 р.; дружина: Євдокія Євдокимова – 26 р., 18 ст. 295
- Грочаненко Стефан, КПЛ, 09.05.1709 р. 413
- Грязнов Олексій Григорович, піддиякон Астраханського Успенського собору, 11.11.1778 р. 40
- Гуков Іван, писар полку Г.І. Анненкова у Новоприборній Слободі, 17–18 ст. 492
- Гуць Микола, с. Волковинці, 1709 р. 194
- Давид, воскресенський піп, 17 ст. 342
- Давид, ієромонах КПЛ, 1730 р. 399
- Дадзика Максим, 06.02.1688 р. 52
- Дальський О.Р. [?], 1721 р. 223
- Дамаскин, чернець КПЛ, 1700 р., законник Переяславського кафедрального м-ря, 21.11.1704 р.; КПЛ, 26.02.1700 р., ігумен Переяславського Михайлівського м-ря, 1720 р. 212, 422
- Данилевич Олександр, настоятель

- Журавицько-омельянівського приходу, 26.10.1849 р. 420
- Даниленки, рід 373
- Данилова Єкатерина – 6 р.; її мати: Євдокія, с. Павликовці, 18 ст. 281
- Данилович Григорій, потоцький пресвіт., 17 ст. 436
- Даніель, дружина: Анастасія; сини: Михайло, Іван, Андрій, Стефан, с. Чорне, 18 ст. 190
- Дарія Олексіївна (Анна Колтовська), четверта жінка російського царя Івана Грозного, у чернецтві – Дарія, 15–16 ст. 425
- Дворнікова Варвара, 19 ст. 349
- Дейнека Андрій, с. Чорне, 18 ст. 190
- Дезидерій, ченець, Москва, 21.04.1728 р. 310
- Декос Федір, 18 ст. 25
- Деміденки, рід 373
- Демкович Никита, причетник с. Бищі, 1872 р. 10
- Денисов Іван, священник, Росія, 1639 р. 131
- Дерев'янченко Савка, с. Піщане Золотоноського пов., 28.07.1700 р. 197
- Дечинський Василій Олексійович, ієрей, пресвіт. церкви Св. Костянтина в Києві, на Подолі, 30.05.1759 р. 312
- Джуковський Іоан, священник – 30 р.; дружина: Євдокія Петрівна – 27 р., с. Павликовці, 1798 р. 281
- Джураковський Петро, священник м. Стренява, 17 ст. 153
- Дзвоник Сергій, житель КПЛ, Гадяч, 29.09.1699 р. 385
- Дзень Іоан Данилович, священник ц. Прп. о. Феодосія КПЛ, 04.04.1697 р. 195
- Дзик Мелетій [Михайло Миколайович, † 07.02.1682], ігум. м-ря Св. Кирила в Києві, КММ, проповідник, ректор КМА, оборонець незалежності української церкви від московського патріархату; прихильник гетьмана П. Дорошенка; Москва, 1666 р.; Київ, 1653 р. 328, 438
- Димитрієв Іоан, ієрей, біловодський піп, 18 ст. 218
- Димитрієвич Варлаам, печерський іконописець КПЛ, 17 ст. 201
- Димитрій, печерський схимник КМПМ, 1702 р. 269
- Димитрій, троїцький ієрей, 1716 р. 89
- Дівоччєня Василь, дружина: Марія; батьки: Іван, Глікєрія, с. Белєвське, 17–18 ст. 150
- Дідичний, український шляхтич, маєтність: Золочів, Поморани, староста яворівський і стрийський, хорунжий коронний, с. Нєстерівці, 11.09.1663 р. 19
- Дідичний, львівський писар с. Свєрщів, 02.07.1691 р. 461
- Дідошицький Яків, 1702 р. 179
- Дмитрієв Онтип, вєтошник, 14.08.1655 р. 234
- Дмитро, сєлянин, 18 ст. 205
- Добриловський Михайло, с. Михайлковці, 1733 р. 293
- Добросинський Тимофій, слободянський ієрей, хр. Успіння Прєсвятої Богородиці, 09.06.1758 р. 49
- Довгалєвський Митрофан [Михайло], український поєт, драматург, випускник, викладач КМА, 18 ст. 241
- Довгані: Василь Григорович – 31 р.; дружина: Марина Федорова – 30 р.; діти: Матій – 15 р., Іван – 8 р.; Марко Григорович – 30 р.; дружина: Марія Григорова – 28 р.; син: Гринько – 14 р., 18 ст. 295
- Домков Кузьма [Domkow Kuzma], 18–19 ст. 94
- Домотрій, дружина: Феодосія; мати: Анна; с. Довга Горішня, 1671 р. 156

- Донніков Іван, 16–17 ст. 79
- Дорібний Іоан, с. Посіче 1689 р. 460
- Дорошенко Михайло [† 1628], можливо, дід гетьмана Петра Д.; 1625–1628 рр., козацький гетьман, політик; 1619 р. 482
- Дрекувна Ганна, 24.02.1732 р. 352
- Дрогомирецький Микола, намісник Свято-Микільського Пінського м-ря, 25.05.1704 р. 66
- Дроздов Михайло, студент, 19 ст. 380
- Друговижка Андрій Петрович – 39 р., дружина: Анна Олексієва – 38 р.; діти: Іван – 16 р., Микита – 10 р., Тетяна – 8 р., 18 ст. 295
- Дрогомирецький Андрій з Острозьких, парох Пановець Мурованих, 23.04.1774 р. 460
- Дружбеєнко Сава, 11.11.1723 р. 453а
- Дубина Ієроним, КПЛ, 30.03.1698 р. 414
- Дубневич Амвросій [Зіновій, † 23.02.1750], архім. Троїце-Сергієвої лаври, ректор КМА, законник КММ, єп. Чернігівський, 1705 р. 339
- Дубок [?] Никифор, 17 ст. 319
- Дубчанка Агафія, шлюб з вельможним паном Гавриїлом Сушчанським у Красногорському м-рі, 07.06.1733 р. 248
- Дулівський Арест, пресвіт., парох караївський, син: Тарас, 18 ст. 420
- Дунець Андрій, ружичинський обиватель, 17–18 ст. 452
- Дунін-Борковський Михайло, 1705 р. 3
- Дурасев Іван Євлевич, дочка: Марія Іванівна, 19 ст. 349
- Дуров Афанасій Іванович, стольник, 17 ст. 240
- Дусинський Василь, священник і депутат с. Верхнячки 30.09.1819 р. 103
- Дядівна Настасія, 1638 р. 118
- Дяківський Андрій, священник с. Вищі Верещаки, 1843 р. 37
- Євдоким, ігум. 251
- Євдокимович Самуїл, ієродиякон КВМ, 03.09.1693 р. 487
- Євлакова Прасковія Іванівна, пані, Київ, 18 ст. 472
- Євникія Ганна, схимниця, 1628 р. 125
- Євсілейченки, рід 373
- Євстафій, ієрей, 18 ст. 382
- Євстафій, священник м. Гадяч, 29.09.1699 р. 385
- Євстафович Ян, священник, швагер бакалавра Дмитра Морахновича, м. Гриців, 24.03.1712 р. 441
- Євфимій Єфрем, ієромонах, 18 ст. 375
- Євфимій, дружина: Килина; син: Гаврило, с. Бутятичі, 1661 р. 9
- Євфимович Стефан, іванківський священник, 1664 р. 395
- Євчук Василій, білецький обиватель, 1730 р. 190
- Єгоров Микита, пономар, 18 ст. 380
- Єдинацький Максим [Jedynacki Махут], бакалавр м. Порохня, 18 ст. 287
- Єлабуженин Нафанаїл, ігум. Семиозерної пустині, 18 ст. [ігум. Слобідського Богоявленського м-ря, В'ятська єпарх.]? 238
- Єпікова Марія Петрівна [† 20.03.1819], роду Посудевських, 18–19 ст. 149
- Єрастов Філіп Родіонович, вотчина Кирилова м-ря на Старій Ерчі Білозерського пов., 1645 р. 483
- Єремівий Феодосій, новоселицький ієрей, служитель хр. Св. Георгія, 15.08.1656 р. 211
- Єрмаков Микитка, 17 ст. 408
- Єрлич Іоаникій К., 17 ст. 488
- Єсієвич Григорій, пульминський священник, 20.09.1718 р. 178
- Єфремов Єгор, служник дому Дашкових, 23.07.1653 р. 478
- Єфремович Євстафій, ієромонах КПЛ, 20.07.1658, 1699 рр. 139, 385
- Жабинський Павло.** 30.05.1639 р. 241
- Жабокрицький Іван, 18 ст. 366

- Жажелій Іван, с. Піщане, 28.07.1700 р. 197
- Жаловський Іоан, священник, настоятель Преображенської ц. в с. Вищі Верещаки, 27.11.1879 р. 37
- Ждижора Іван, 1702 р. 179
- Жебровський Андрій, державець, с. Сверців, 02.07.1691 р. 461
- Жегановський Василь [Żeganowski Basilij], інтролігатор, КПЛ, травень 1754 р. 221
- Жеребко Іван, м. Копачів, 09.05.1707 р.; дружина: Феодора Жеребкова; сини: Іван, Василь, 01.12.1711 р. 21
- Жикалінський Іларіон, ієрей, послушник КММ, 28.03.1707 р. 39
- Жила Тарасій, 01.03.1703 р. 127
- Жировицький Єфімій, Харківський м-р, 17 ст. 106
- Жолтовський Павел, 19 ст. 286
- Жук Олексій, піп, м. Немирів, 17 ст. 144
- Жукинська Марія, с. Жукин, 1655 р. 8
- Жуковський Віктор, 18 ст. 217
- Журавицький, пресвіт.; дружина: Феодора, с. Ківерець, 1684 р. 67а
- Жураховський Іван, чернігівський ієродиякон, 18 ст. [Продіон, архім. КМЖМ, архієп. Чернігівський і Новгород-сіверський, † 18.09.1735 р.] 207
- Журовський Олександр Стефанович, 1709 р.; син: Іван Олександрович, 10.11.1749 р. 318
- Завляк Максим, с. Чорне, 18 ст. 190
- Задоржний Данило Панькович – 30 р.; дружина: Марина Гаврилова – 28 р.; діти: Євстафій – 8 р., Пелагія – 5 р., 18 ст. 295
- Зайков Авраамій, чорний піп, 17 ст. 410
- Зайончківський Іов [Яків], архім. Кобринський, манявський ігум., скитський фундатор, 1657 р., 30.10.1658 р. р. 414, 481
- Залеська Марина Іванівна, † 29.04.1798 р. 335
- Залеський С.І., с. Ликове, Путивльський пов., 1925 р. 205
- Залужний Микола, дружина: Тетяна; дочки: Марія, Настка, Палажка, 17 ст. 163
- Замойський Іван [Zamoyski Jan, 1542–1605], польсько-литовська шляхта, герб Єліта, калуцький староста, 17 ст. 436
- Занюк Павло, с. Пулма, 20.09.1718 р. 178
- Заремба Василь [Zaremba Bazyly], адміністратор ростоцької парафії, 4–16.11.1868 р. 387
- Заседський Микола Петрович, гвардії поручик; вотчина: с. Ряпалово Кавровського округу Володим. губ., 18.03.1822 р. 397
- Засмоцький Павло, марковський священник, 1643 р. 9
- Засядкевич Корній Стефанович, 1686 р. 80
- Захар, гончар, 17 ст. 342
- Захарієвич Сава, священник, 06.02.1688 р. 52
- Захарієв Тимофій, протопопів син, 17 ст. 51
- Заякин Корнілій, старець, засновник Богоявленського м-ря в м. Твері, обіцяльник Ракової пустині, 1660 р. 226
- Збаразька Катерина Євгенія, княгиня, герб Корибут, 1640 р. 9
- Збаразький Дмитро, польсько-литовська шляхта, герб Корибут, князь, воевода бельський, білоцерківський староста, 17 ст. 153
- Збаразький Олександр, князь, герб Корибут, маршалок 1640 р. 9
- Зеленський Дмитро, лубенський полковник війська Запорозького, м. Мястковка, 1708 р. 199
- Зелінський, пан, 15.03.1691 р. 467
- Зигмунт III [Zygmunt III Waza, 1587–

- 1632], король Польщі. 109, 429, 436
- Зіневич Іоан, побоянський пресвіт., 1745 р. 190
- Зінець Тимофій, дружина: Євдокія, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 21
- Зіновій Амвросій, дякон, законник КММ, 19.06.1705 р. 339
- Зіновій, ієромонах, КПЛ, 18.10.1720 р. 43
- Зіновій, городничий, ієродиякон, м. Бровари, 1689 р. 170
- Зінькович Василь Іванович тихинський, 1594 р. 67
- Знерода Семен, 1726 р. 387
- Золотарьов Володка, 17 ст. 408
- Зотіков Артемій, племіник Феодосія, ігум. Кирилова м-ря у Вел. Новгороді, 09.04.1676 р. 409
- Зотов Федір Семенович, відставний сержант, 1825 р. 397
- Зрикл [?] Стефан [Zrykl Stefan] із Сокольца, кумицький подільський воєвода, 17–18 ст. 286
- Зротовський Леонтій, ієромонах, дякон КММ, 17 ст. 394 а
- Зубколович Данило, 1638 р. 118
- Зубколович Просимія, с. Дубна, 1638 р. 118
- Зубколович Юрко, 1638 р. 118
- Зулінський Леонтій, ієромонах чину св. Василя, красногорський резидент, 07.06.1733 р. 248
- Зябкович Лукіан Васильович, колюденський священик; дружина: Агафія Стефанівна, 1638 р. 118
- Івакій Ілля, схимонах, 11.05.1650 р. 33
- Іван, с. Юр'ів, 17 ст. 429
- Іван, дружина: Олена; дочки: Гапка, Марія, 26.02.1661 р. 110
- Іванов Афонас Савинович, церковний староста, Мішехно, 18 ст. 244
- Іваницький-Богуцевич, Лаврин, дружина: Мотрона Семенівна, с. Іваничи, Володимирський пов., ц. Св. Благовіщення, 06.05.1579 р. 112а
- Іванов Мокієв Василь, дячок, 1667 р. 410
- Іванов Василь – 25 р.; дружина: Анна Никитівна – 22 р.; дочка: Анна Василівна – 3 р., с. Павликовці, 18 ст. 281
- Іванов Никифор, піп, Мішехно, 18 ст. 244
- Іванов Овсигній, піп, Успенський дівочий м-р на Тулі, 30.03.1762 р. 266
- Іванов Петро, іллінський піп, м. Київ, 19.06.1705 р. 339
- Іванов Петро, богоявленський священик, м. Кронштадт, 18–19 ст. 64 а
- Іванов Петро, василевський піп, 30.03.1580 р. 112
- Іванов Петро, 29.08.1701 р. 254
- Іванов Семион, пречистенський піп, 05.01.1642 р. 245
- Іванов Стефан, піп, 17 ст. 123
- Іванов-Каширін Федір, калуський купець, 1786 р. 96
- Іванова Єкатерина, – 62 р., с. Павликовці, 18 ст. 281
- Івась, маляр, м. Дунаїв, 16 ст. 71
- Івліницький державець, с. Куманов, 1722 р. 298
- Ігнат, с. Юр'ів, 17 ст. 429
- Ігнатєва Марфа, ігум. Успенського дівочого м-ря, 30.03.1762 р. 266
- Ігнатій, священик хр. Св. Архістратига Михайла, 1636 р. 117
- Ігнатій, смолдировський міщанин, дружина: Агафія, 1731 р. 299
- Ігнатій, його зять: ієрей Петро, 27.03.1710 р. 287
- Ієремія, архім., 05.1836 р. 484
- Іларіон, еп., 18 ст. 207
- Іларіон, ієромонах, намісник, фундатор Печери св. Антонія КПЛ, 05.12.1697 р., 31.12.1701 р. [І. Федорович, 1666–1707 рр., духівник КПЛ]? 305, 471

- Глашкевич Катерина Володимирівна, землевласниця, 1861 р. 268
- Глієвич Ісаак, ігум. Свято-Вознесенського Мошенського м-ря, 1711 р. 21
- Глля, економ КПЛ, 1701 р. 440
- Глля, ієрей, 15.03.1752 р. 382
- Глля, ієрей, михайлівський пресвіт., 17–18 ст. 452
- Глля, пан, 17 ст. 214
- Гльніцький Модест, 18 ст. 309
- Інокентій, священник, Печера св. Феодосія КПЛ, 15.12.1692 р., 01.01.1693 р. 264
- Інокентій, ігум. Дальніх печер КПЛ [Паскевич, † 24.12.1866]? 486
- Іоаким, патріарх російський, 1687, 1697 рр. 165, 398, 484, 490
- Іоаким, шумлянський пресвіт., 05.05.1688 р. 281
- Іоан, диякон, Парське, 1736 р. 126
- Іоан, п'яночський священник, 02.10.1650 р. 373
- Іоан, священник, м. Могилів, 17 ст. 123
- Іоан, священник, с. Квоченов, 1671 р. 156
- Іоан, ієрей, м. Львів, 17 ст. 274
- Іоан, кир, 18 ст. 205
- Іоан, ярославський монах, 1738 р. 72
- Іоан Олексійович, російський цар, 1686 р., 08.1690 р. 54 [арк.1], 313, 318, 319
- Іоаникій, ієродиякон, маляр КМПМ, 1674 р. 98
- Іоанов Іоан, диякон Барашевська слобода, м. Моршанськ, 02.01.1792 р. 397
- Іоанович Василь, ієрей ц. Св. Василя Великого, с. Свєрців, 02.07.1691 р. 461
- Іоанович Омелян, київський міщанин, 1709 р. 193
- Іов, патр. всея Русі, Стара Руса, 1605 р. 272
- Іона, ієродиякон, 19 ст. 132
- Іона зі Свєржа, згодом ієромонах Кулемчицького Успіння Пресвятої Богородиці м-ря, 11.01.1705 р. 428
- Іона, ієромонах, ізограф, м. Москва, 01.02.1724 р. 102
- Іонакович Ярофей, микільський локацький священник, м. Володимир, 1643, 1661 рр. 9
- Іосиф, еп., 18 ст. 375, 387
- Іосиф з Болотні, 1642 р. 71
- Іосиф з Вигова, 1719 р. 184
- Іосиф, микулинський парох, 21.04.1755 р., 22.02.1759 р. 441
- Іосиф, ієрей, 18 ст. 37
- Іпатій, монах, послушник обителі Пресвятої Богородиці КПЛ, 1702, 1706 рр. 292, 475, 487
- Ісакій, монах Мілецького м-ря, 1643 р. 34
- Ісидор, священник 104
- Ісихій → Сологуб
- Істомін Каріон, ієромонах Чудова м-ря, 1724 р., випускник КДА, російський поет, бібліофіл, учень С. Полоцького, був справщиком Печатного двора в 1698–1700 рр. 102
- Ішнов Данило – 12 р., служба Іванових, с. Павликовці, 18 ст. 281
- Казаревич Ілля [Іван], монах КМЖМ, 18 ст. 207
- Казимир [Kazimierz], король Польщі, 17 ст. 148, 436, 451
- Казмін Роман, диякон, 18 ст. 266
- Калениченко Іван, дружина: Пелагія; діти: Григорій, Захар, Іван, Олена, м. Немирів, 19.01.1684 р. 260
- Калина Василь, отаман, м. Бровари, 1689 р. 170
- Калиновський Адам [† 02.05.1638 р.], старший син Валенти К., вінницький та брацлавський староста, м. Брацлав, 17 ст. 248
- Калиновський Валенти Олександр [† 1620], український шляхтич, подільський воєвода, кам'янець-

- кий та летичівський староста, а також брацлавський і вінницький, 17 ст. 65
- Кальвін Ковен Жан [Jean Couvin, Calvin, 1509–1564], французько-швейцарський теолог, протестант, засновник течії реформації кальвінізму, 17 ст. 56 [арк. 340 зв.], 212
- Капустін Антонін, архім., керівник Російської місії в Єрусалимі, 20 ст. 270
- Карабенко Яків, дружина: Орина Михалівна, 1638 р. 118
- Карабільна Надія Василівна, москвитянка, ц. Св. Костянтина на Подолі в Києві, 30.05.1759 р. 312
- Карамзін Микола Михайлович [1766–1826], російський історик, Москва, 12.01.1863 р. 473
- Кардасевич Феофіл, ігум. Іремської церкви біля Будапешта, Угорщина, член Церковно-історичного і археологічного товариства при КДА, 3–16.11.1904 р. 489
- Каратов Іван, 17 ст. 272
- Карняцький (?) Василь, 18 ст. 175
- Каріон, ченець Максаковського м-ря, 16.09.1814 р. 251
- Карпінський Інокентій, ієромонах чину св. Василя Кулемчицького м-ря, 14.02.1724 р. 388
- Карлштадт Андреас Рудольф [1480–1541], німецький теолог, сподвижник М. Лютера, 17 ст. 56 [арк. 340 зв.]
- Карповський Матвій Федорович, Київ, 10.09.1718 р. 346
- Карташов Аким, с. Носові Млини, 17 ст. [власник старовірської друкарні в Клинцях поч. 19 ст.]? 20
- Карташов Гавриїл, священник ц. Покрова Пресвятої Богородиці в Слободі Покровській, с. Завіцани, 19 ст. 118а
- Карук Михайло, дружина: Меланка, син: Мойсей, дочки: Олена, Феня, Марія, Меланка, с. Домонтів, 1693 р. 157
- Катерина II [1729–1796], імператриця Росії 76, 139
- Квач Іван, ктитор гноєнської церкви Василя Великого, дружина: Настасія, сини: Назарій, Кирил, 09.03.1678 р. 447
- Квилецький Віктор, ієромонах, постриженець КСМ, 13.01.1749 р., 11.03.1750 р. 332
- Кельдзевич (?) Василь [Kieldzewicz], ієрей, порванецький парох, 1734 р. 171
- Кесариді Василь, пономар, Катунська слобода, ц. Св. вмц. Варвари, 17–18 ст. 432
- Кибенко Леонтій [Kubeienko Leonty], бурмістр м. Студениця, 1714 р. 25
- Киваюшок Данило, 17–18 ст. 465
- Кирил, єп. севський [К. Флорінський, архім. новоторський та брянський, московський вікарій, † 24.09.1795] 58
- Кирил, ієромонах, маляр КПЛ, 1646 р. 147
- Кириліха Марія з Коломиї, 20.05.1744 р. 296
- Кирило, дружина: Настасія, син: Антон, м. Могилів, 17 ст. 123
- Кирило, дружина: Марія, хр. Св. Миколи Чудотворця с. Семенівка, 13.04.1648 р. 146
- Киропатницький (?), державець, бицький каштелянич, 05.05.1688 р. 281
- Кичинський Іоан, священник, с. Волошкове, 01.05.1776 р. 132
- Кишайнський Іван, диньковий священник, 01.03.1703 р. 127
- Кіндрат, конюх, 18 ст. 352
- Клеменко Ілля, журанський дидаскал, 1733 р. 459
- Клепик Паїсій, намісник КПЛ, 23.09.1685 р. 395

- Климентій Літинський, папа 366
Климентій, с. Юр'їв, 17 ст. 429
Климентій, ієромонах Молчинського м-ря, 18 ст. 378
Климентій, дочка: Явлогія, 17 ст. 28 а
Климентій, батько: Олексій, 17–18 ст. 452
Климович Є.Ф., Київ, 1928 р. 394
Клітковський Самуїл, ієрей козлинської церкви, 18 ст. 65
Ключарев Федір Лукін, м. Суздаль, 05.04.1628 р. 125
Кляпітура Микита Григорович – 26 р., дружина: Анна Іванівна – 20 р., 18 ст. 295
Кляпітура Федір Гаврилович – 41 р., дружина: Марія Федорова – 31 р.; діти: Іван – 3 р., Марія – 12 р., Агафія – 10 р. 295
Кобжінич Максим, 17 ст. 214
Ковалевський Лукіян, м. Нова Синява, 09.04.1732 р. 348
Коваль Григорій, м. Немирів, 12.03.1745 р. 144
Ковальовський Василій, пресвіт. м. Плява, 17 ст. 93
Ковальовський Матвій, пресвіт., с. Терешовці, 1721 р. 167
Ковалюк Трохим, райца с. Стрільці, 21.09.1644 р. 15
Ковицький Нестор Прохорович, волинський повітовий ієрей, магістр богослов'я, 1832 р. 93
Ковтун Василь, с. Корчюковка, 1713 р. 184
Козаревич Іван —» Казаревич Ілля
Козачкевич Василій, ієрей, с. Дороговижі, 09.04.1667 р. 148
Козачок Дмитро, с. Пулма, 20.09.1718 р. 178
Козій Дмитро Михайлович, дружина: Ірина Іванівна – 40 р.; діти: Іван – 5 р., Євдокія – 18 р., Варвара – 12 р., Агафія – 10 р., Василь – 24 р., його дружина: Тетяна – 20 р., 18 ст. 295
Козій Кирило Григорович – 23 р., дружина: Анастасія Григорова – 21 р.; брат: Никифор – 20 р., сестра: Євдокія – 15 р., 18 ст. 295
Козловський Василь, ієрей, пресвіт. Любар на Новому Місті, 17 ст. 363
Козловський Дмитро, ієрей, 02.10.1770 р. [Дмитро Феодосійвич К., син: Андрій, гетьманський сотник, 17–18 ст.]? 193
Козловський Костянтин Стефанович [Калліст], ієромонах, менський, соснинський і березненський протоп, 1664, 1679, 1685 рр. 395
Козмін Георгій, ієрей, Казанський дівочий м-р, 11.08.1706 р. 321
Козминич Симеон, опанасівський священник; дружина: Тетяна; діти: Роман, Андрій, Агрипіна, 29.09.1699 р. 385
Қокорев Заікловін Іван, 17 ст. 408
Колачинський Прокопій, ієромонах, ректор КМА, 25.03.1701 р. 364
Колісник Лука Петров – 42 р., дружина: Єфросинія Григорова – 47 р., с. Павликовці, 18 ст. 281
Колісник Семен, 17–18 ст. 452
Кологривов Андрій Семенович, землевласник, 18.03.1822 р. 397
Колтовська Анна —» Дарія Олексіївна
Конанов Іван Васильович, 1605 р. 272
Кондратій, морозовський мельник, с.Слободка, 1715 р. 494
Кондратій, дружина: Марія; син: Василь; зять: ієрей Тимофій, 1650 р. 129
Кондратович Михайло, максимівський священник, 1652 р. 135
Конецьпольський, бельський воєвода, 17 ст. 433
Кононович Меркурій [† 13.02.1795], чернець КМПМ, архієп., ректор КМА, 17 ст. 104
Кононович-Горбацький Іосиф [† 1651], ігум. КММ, 07.08.1647 р. 200

- Константин, ігум. Ловчанської єпарх., 1799 р. 307
- Копа Роман, архім. КПЛ, 29.04.1731 р. 289
- Корецький Самійло [бл. 1586–1622], князь, син Юхима Богушевича Корецького і Анни з Ходкевичів, учасник битви під Цецорою, 17 ст. 65
- Корнат Григорій, дружина: Євдокія; діти: Василь, Яків, Параскева, с. Купин, 1709, 1716 рр. 191, 303
- Корнилій, ігум. Мошенського м-ря, 17–18 ст. 416
- Корнилович Захарія [† 28.08.1715], ігум. КММ, намісник КСМ, єп. Переяславський, випускник КМА, 01.03.1706 р. 476
- Корольчук Михайло, смотрицький житель, 18 ст. 191
- Корочка Марія Іванівна, вдова – 60 р.; син: Микита – 22 р., 18 ст. 295
- Косик Марко, 17 ст. 363
- Косинський Петро, ворсовський братчик, 18 ст. 257
- Косів Сильвестр [Стефан Адам, при бл. 1600–1657], український і білоруський церковний та культурний діяч, письменник, сподвижник П. Могили, єп. Мстиславський, Могилівський і Оршанський, 06.03.1655 р. 487
- Косовський Андрій, 17–18 ст. 452
- Костилов Степан Климович, Максаківський м-р, 16.09.1814 р. 251
- Костянтин, ієрей, 18 ст. 375
- Котельницький, намісник кременецький, 1643 р. 9
- Котвиця Казимір, Шиєцький рудник, 14.02.1734 р. 173
- Кошоруба Михайло, 15.02.1800 р. 128
- Кочубеївський Василь, 15.03.1752 р. 382
- Кошич Іван, ієрей ц. Покрови Пресвятої Богородиці с. Шелвів, 1708 р. 466
- Кочоровський Григорій Андрійович, 17 ст. 275
- Кравець Андрій і Федір – брати, с. Шелвів, 17–18 ст. 286
- Кравець Федір, братчик, с. Слобідка, 09.06.1758 р. 49
- Красанова Феодосія Іванівна, с. Киселі, Росія, 10.04.1942 р. 232
- Красиловольний Никифор, 17 ст. 214
- Красовський Яков Філіпович, священник, Іркутська єп., 1771 р. 99
- Красцевський Марцін Войцех, маєтність – с. Борохов, 17–18 ст. 404
- Кременецький Іоан, ієрей с. Михайлівців, 1733 р. 293
- Крестовий Веніамін Варфоломій, архидиякон, 18 ст. 107
- Кривошиков Влас, 20.01.1797 р. 433
- Кривуяленко-Тереховський Яків, ієрей, немирівський протопресвіт., 04.06.1744 р. 144
- Криштопенко Гавриіл, фастівський крамар, 05.05.1710 р. 338
- Крокитний [?] Василь, м. Бровари, 17 ст. 353
- Кроковський Іоасаф [† 06.1708], український освітній церковний діяч, архім. КПЛ, ігум. КМПМ, професор риторики, ректор КМА, 17–18 ст. 209, 313, 319, 323, 364, 487
- Кропивницький Іларій, священник, Мелецький м-р, 1637 р. 79
- Кропостов Ісидор, ієрей; дружина: Анна, с. Дворець, 1710 р. 47
- Крулеко Гнат, 18 ст. 352
- Крутіков Григорій, російський купець, 17 ст. 408
- Крщонович Лаврентій [† 1704 р.], ігум. Святотроїцько-Іллінського м-ря в Чернігові з 1685 р., письменник, гравер; с. Носові Млини, 17 ст. 20, 453, 454
- Кубишкін Ілля Іванович, м. Київ, 01.03.1928 р. 125
- Кудь Іван, 18 ст. 352

- Кузнецов Мартин, російський купець, 17 ст. 408
- Кузьма, с. Юр'їв, 17 ст. 429
- Кузьменко Григорій, дружина: Ганна, сини: Ісидор, Іван, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Кузьмин Іван, м. Седнів, 18.01. 646 р. 143
- Кузьминова Пелагія, 27.03.1739 р. 463
- Кулачиха Агафія, с. Сверців, 02.07. 1691 р. 461
- Куліш Іван Михайлович – 53 р., дружина: Ірина Іванова – 36 р.; діти: Параска – 17 р., Марія – 15 р., Марія – 13 р., Пелагія – 9 р.; їх зять: Петро Андрій – 24 р., його дружина: Мотрона – 21 р., 18 ст. 295
- Кульматицький Матвій, ласоцький пресвіт., 1730, 1745 рр. 190
- Кунат Яцько Михайлович – 30 р., дружина: Пелагія Николаєва – 30 р.; діти: Микита – 8 р., Анна – 13 р., Олена – 9 р., 18 ст. 295
- Кунцевич Рафаїл, ієромонах, казнодій КВМ, 1700 р. 474
- Кунцоба Василь, 17–18 ст. 465
- Курилів, пресвіт. ц. Св. Трійці, 1642 р. 71
- Кутов Федір Стефанович, тесть Бутка Г.А., 22.04.1852 р. 327
- Куциківна Анна, вдова, родом з Трижовця, зять: Козьма Морозович, с. Модрин, 1669 р. 451
- Кучарський, пан, 18 ст. 220
- Кучинський, ротмістр, с. Слобідка Рихтецька Кам'янського пов., 1713 р. 493
- Кучир Стефан, 17–18 ст. 455
- Лавренчук Кузьма Іванович, брат: Петро; їхній батько: Іван Лавренчук, 16.02.1790 р. 130
- Лавриненко Яким, м. Богуслав, 1707 р. 198
- Лазар, священик хр. Св. Миколи, с. Сулуків, Долинське староство, 14.09. 1693 р. 175
- Лазарев Петро, 20.03.1625 р. 432
- Лазаревич Сильвестр, василіянин, 18–19 ст. 219
- Лазаревич Філіп, корецький міщанин, 01.11.1681 р. 449
- Лазока Іван, дружина: Софія, 17 ст. 118
- Ламековський Семен, 17 ст. 61
- Лантвітів Григорій, 13.08.1721 р. 191
- Ланчинський Єсиф, староста, с. Бузько, 17 ст. 151
- Лапський Василь, ієрей, 20.01.1797 р. 433
- Ларев Гаврило, 1791 р. 397
- Ласчич Кирило, шпитальний староста, 1643 р. 9
- Латюк Михайло Павлович – 33 р., дружина: Євдокія Іванова – 31 р.; діти: Лукіян – 5 р., Марія – 13 р., Марія – 9 р., Ірина – 7 р.; сестра дружини: Софія Іванова – 29 р., син: Іван – 4 р.; зять: Федір Гранчак – 25 р., дружина: Євдокія Львова – 24 р., дочка: Анна – 3 р.; брат Євдокії: Ігнат – 19 р., 18 ст. 295
- Латюк Стефан – 40 р., дружина: Юліана – 38 р.; діти: Григорій – 20 р., Андрій – 15 р., Афтанасій – 10 р., Євдокія – 18 р., Агрипіна – 8 р., 18 ст. 295
- Лвицький Іван Маркович, калуський купець, 1786 р. 96
- Лебединський Варнава, межигірський ігум., с. Жукин, 1655 р. 8
- Левицький Дем'ян, с. Куманів, 14.11. 1722 р. 298
- Левкович Симеон, ієрей с. Купина, 1709, 1716 рр. 191, 303
- Ледовський, священик, 17–18 ст. 32
- Ледяшев Семен, російський купець, 17 ст. 408
- Леон, дружина: Анна, Влашиновська волость, 1640 р. 127

- Леонтій, син: Антон, омеленська ц.
Храма Вознесіння Господня і Св.
Архстратиґа Михайла, 1685 р.
405
- Лешко Чарни [Leszko Czarny], король
Польщі, запис 18 ст. 79
- Лещевич Павло, священник, архідия-
кон, 17 ст. 65
- Лещинський Іван Степанович [Іона],
архім., викладач Московської
слов'яно-греко-латинської ака-
демії; КММ, 21.04.1728, 1748 рр.
310, 321 а
- Лещинський Рафаїл [1650–1703], єпис-
коп Білоруський, архім., 01.1698 р.
73, 415, 429
- Ликошинський, старець 02.05.1634 р.
278
- Литвин Михайло, дружина: Олена,
м-чко Лугин на Чернігівщині,
18 ст. 23
- Литвин Пилип, дружина: Ганна, син:
Сергій, м-чко Лугин на Чернігів-
щині, 18 ст. 23
- Лібаловський Василь, 1729 р. 390
- Ліверій, ієромонах КВДМ, 1797 р. 371
- Лідоховський Станіслав [Ledochowski
Stefan, † 1678], державний діяч,
кременецький підкоморій, брац-
лавський каштелян, м. Милю-
тин, 17–18 ст. 469
- Ліневський Кароль, 11.01.1705 р.,
14.02.1724 р. 388, 428
- Літвінко Стефан [Litvinko Stephan],
02.05.1726 р. 431
- Логин, схимник, 1628 р. 125
- Лозінський Федір, каплан, 23.10.1749 р.
306
- Ломаківський Яків, тломаський пре-
світ., 17–18 ст. 452
- Локтіонов [?] Арсеній, священник, 01.01.
1788 р. 440
- Лонсанський Єфрем, священник, 18 ст.
175
- Лончинський Єсиф, староста с. Бузь-
ко, 17 ст. 152
- Лопатін Федір, російський купець,
17 ст. 408
- Лука, архім. КПЛ, 1754 р. 221
- Лука, священник с. Бищі, 1644 р. 10
- Лукашевич Андрій, священник, 17 ст.
277
- Лукашевич Федір, каплан, ієрей м. Бу-
тятичі Володимирської діоцезії,
10.03.1701 р. 233
- Лукашенко Олексій, 1775 р. 49
- Лукін Федір, піп, м. Суздаль, 1628 р.
125
- Лукіян, син: Дмитро, 17–18 ст. 118
- Лукіян, уставник КПЛ, 1685 р. 395
- Лукіянов Гаврила, російський купець,
17 ст. 408
- Лукова Марія – 14 р., служниця Джу-
ковських, с. Павликовці, 1798 р.
281
- Лукомський Степан Васильович [1701–
1779], полковий сотник прилуць-
кий, обозний, випускник КМА,
перекладач, автор історичних тв-
рів, 18 ст. 317
- Лупул Василь, 19 ст. 132
- Лутковський Андрій, ієрей, 17 ст. 363
- Луцький Полідевкт, 18 ст. 49
- Львов Є., князь 110, 324
- Любецький Онисій Васильович, вигу-
рівський священник, 1698 р. 458
- Любун Антоній, 18 ст. 49
- Лютер Мартин [1483–1546], німець-
кий теолог, реформатор церкви,
17 ст. 56 [арк. 340 зв.], 212
- М. Г. Л., м. Моршанськ, Барашів-
ська слобода, 1792 р. 397**
- Мавреневич Самоель, чайчинський
пресвіт. хр. Здвиження Чесного
Хреста, 25.04.1725 р. 174
- Магдичин Омелян, 18–19 ст. 103
- Мазепа Іван [20.03.1639 – 22.09.1709],
гетьман України, Домонтів, 06.11.
1693 р. 4, 157
- Мазепина Марія Магдалена (Мокієв-
ська), мати Івана Мазепи, ігум.

- Печерського дівочого м-ря, 01.10.1693 р. 470
- Мазленко Матвій, брат: Францішек, с. Гулявець, 17–18 ст. 46
- Макаренков Степан Пилипович, 18 ст. 261
- Макарієвич Никифор, мати: Єкатерина; дружина: Олена; діти: Омельян, Євдокія, Анна, Агафія, Пелагія, м. Бровари, 28.07.1689 р. 170
- Макарій, мандрівник, 18–19 ст. 397
- Маклаков Н., московський купець, родом з Путивля 247, 347, 410, 417
- Максим, київський ченець, 1845 р., м-чко Кагалтка [?] 202
- Максим, малковський парафіянин, м. Володимир, 02.1718 р. 304
- Максимов Петро, м. Дівицьке, 17 ст. 343
- Малашевський Пантелеймон [Małaszewski Pantalemon], ігумен, 21.11.1653 р. 142
- Малацинський Станіслав, кваяжер, Бутятичі Володимирська діоцезія, 10.03.1701 р. 9, 233
- Малая Агафія Стефанівна, с. Островите, 1638 р. 118
- Малець Андрій, дружина: Катерина, с. Бендюга, 11.01.1705 р. 428
- Малецький староста, 1677 р. 442
- Малик Ясько, отаман городовий, с. Пішане Золотоноського пов., 28.07.1700 р. 197
- Малинко Василь, дружина: Агафія, теща: Марія, син: Стефан, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Малишевський Іван Гнатович [1828–1897], український історик церкви, 1871 р. 237
- Малієвський Яків, ієродиякон, законник Чернігівської кафедри, 1731 р. 228
- Маловочко Корній [† 1714 р.], с. Ячником, 18 ст. 114
- Малош Остап, дяк, дружина: Агафія, с. Куманів, 14.11.1722 р. 298
- Мальченко Іван Лавренович, ктитор, 25.09.1675 р. 248
- Мандибуря Іван Стефанович – 47 р., дружина: Марія Благокова – 29 р., син: Павло – 8 р., 18 ст. 295
- Марія Олексіївна, російська царівна, 1709 р. 318
- Марк, ієрей, григоровський пресвіт., 23.06.1739 р. 57
- Марк, ієромонах, 1737 р. 359
- Маркевич Григорій, київський інтролігатор, 11.09.1725 р. [можливо, з київського роду Пилипа М., котрий мав палітурну майстерню і книгарню] 456
- Марко, дружина: Тетяна, 11.03.1677 р. 442
- Марков Зіновій, російський купець, 17 ст. 408
- Маркович Григорій ієрей, модринський священник хр. Воскресіння Господня, 15.05.1695 р. 279
- Мартиненко Кузьма, колишній мелехівський обиватель, помер на Запорозжжі, 01.03.1703 р. 127
- Мартінова Ксенія Єрмоловна з Могилева, з дочкою Пелагією; сестра ченця КМЗМ Панкратія, 06.10.1628 р. 116
- Марченко, 17 ст. 342
- Марченко Йосип, дружина: Марія, с. Хутори Мізяківські, 18 ст. 192
- Марченко К. Ф., 1925 р. 250
- Маскевич Іван, 26.07.1719 р. 184
- Маслов В., пос. В. Городок Калинінської обл., 20 ст. 406
- Маслов Сергій Іванович [1880–1957], український літературознавець, бібліограф 237, 346
- Матвій, священник, 16.10.1634 р. 364
- Матвій, схимник, мартирій КПЛ, КВМ, 11.06.1710 р. 291
- Мачинський Ян Марк, с. Модрин, 1669 р. 451
- Мачульський Христофор [† 1739 р.],

- ієромонах архієрейської Свіржської волості, 02.1731 р. 228
- Медведев Симеон Агафоникович (у чернецтві: Сильвестр, 1641–1691), російський громадський і церковний діяч, письменник, просвітитель, учень С. Полюцького, справщик Печатного двора у Москві, підтримував зв'язки з українськими діячами, чернець Молчинського Пустельного м-ря, 21.06.1683 р. 315
- Мединський Федір, ярошевський обиватель, дружина: Агафія; діти: Іван, Любка, Давид, м. Старий Ярошев, 1605 р. 109
- Межигорний Сильвестр, ігум. Пятничанського м-ря, 1719 р. 185
- Меланій, ієромонах, 18 ст. 375
- Мелетій, ієромонах, ігум. Глухівського м-ря, 18 ст. 477
- Мельник Василь Павлович – 37 р., дружина: Марина Васильєва – 30 р.; сини: Василь – 7 р., Іван – 5 р.; його брат: Іван – 32 р., дружина: Марія – 30 р., їх дочка: Агрипіна – 15 р., 18 ст. 295
- Мельник Григорій, с. Смідин, 1690 р. 457
- Мельничиха Марія з Раковца Великого; сини: Мельник Яків, Омелян; с. Чайчинці, 1725 р. 174
- Менчинський Станіслав [Menczyński Stanisław], мельницький чеснік у Дворці, 27.06.1710 р. 47
- Меньківський Стефан, мельник, дружина: Феодора, с. Новосілки, 1670 р. 430
- Мерзлюка Єфімія, син: Петро, його дружина: Дарія; 2-й син: Пантелеймон, його дружина: Марія; 3-й син: Григорій, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Мефодєв Алексій, піп, м. Тула, 30.03.1799 р. 266
- Мефодієвич Василь, переяславський священник; син: Матвій у Терехтемирові, 23.02.1597, 24.01.1623 рр. 78
- Мигалевич Софроній, архім. Гамаліївського м-ря, 22.07.1741 р. 391а
- Миколай, священник с. Витачево, 08.12.1721 р. 258
- Миклашевський Михайло [прибл. 1640–1760], український державний діяч мазепинської доби, глухівський міський отаман, стародубівський полковник, меценат українського мистецтва, відновлював КВМ, 11.06.1696 р., 15.07.1701 р. 487
- Микулинський Стефан, 17 ст. 373
- Мимоход Юхим, ктитор с. Березточи, 20.06.1660 р. 369
- Миня, с. Дивіцьке, 18 ст. 343
- Мирневич Юсафат, ієромонах, городничий Свіржської волості, січень 1739 р. 228
- Мирович Іван, переяславський полковник Запорозького війська, 1693 р. 157
- Мисаїл, митр., 18 ст. 375
- Мисаїл, старець, фундатор Олексіївського м-ря на Угличі, 15.01.1624 р. 246
- Мисолевич Григорій, священник с. Красилівка, 18 ст. 45
- Митрофан, еп., у схимі Макарій, 18 ст. 375
- Митрофан, ієромонах, старець КМПМ, 1660 р. 86
- Митрофан, ієрей с. Юдуковка, Глухівська протопопія, 11.05.1725 р. 381
- Митрофан, ієромонах, послушник КПЛ, 01.01.1730 р. 399
- Михаїл Федорович, російський нар, 17 ст. 54 [арк. 1], 276, 432
- Михаїл, ктитор КВМ; дружина: Анна, 1696 р. 487
- Михайлиха, костяниська попадя, 17 ст. 121

- Михайло, с. Юрове, 17 ст. 429
- Михайло, священник, 1719 р. 386
- Михайло, скольський пресвіт., 1688 р. 159
- Михайлов Василій, священник, Московщина, 17 ст. 411
- Михайлов Євдоким, поручик; його жінка: Єкатерина Іванова Красавська; дочка: Александра; зять: поручик Антоній Ігнатієвський Середняцький, 1836 р. 115
- Михайлова-Красавська Катерина Іванівна 115
- Михайлович Андрій, остомський парох, Красногорський м-р, 07.06.1733 р. 248
- Михайлович Дмитро, пресвіт. с. Дунаєва, 06.05.1737 р. 402а
- Михайлович Григійр, дружина: Параскева; брат: Андрій, Межигірський м-р, 23.04.1615 р. 119
- Михайловський Іван Петрович, ієром. Феодосій, 1926 р. 491
- Михайловський Н.М., ніжинський бібліофіл, 20 ст. 27
- Михалівна Орина, 1636 р. 118
- Михальський Іоан, священник, м. Володимир, 1661 р. 9
- Мізгірев Кирило Климентійович, 25.04.1667 р. 410
- Міємлович Яків, пресвіт., м. Київ, 1635 р. 13
- Мінін Іринарх (Іван, піп), старець Богоявленського м-ря, м. Твер, 1669 р. 226
- Михієвич Василій, преосвященик, Московщина, 1702 р. 254
- Міхнякевич Іоан, ієросхимонах; син: Лука, ієрей, с. Великий Узвіз, 17.10.1764 р. 124
- Міхунський Іван, м. Пилява, 01.09.1704 р. 169
- Могила Петро Симеонович [01.12.1596–01.07.1647], український церковний і освітній діяч, архієп., митр. Київський, засновник КМА; КПЛ, 15.01.1638 р., КВМ, 1636 р., 27.11.1637 р. 133, 134, 241, 367, 412, 413
- Модзалевський Григійр, 19.04.1706 р. 44
- Мойсієвич Стефан, писар, 26.10.1669 р. 109
- Мойсів Осій, коваль, м. Тула, 18 ст. 266
- Мокієвський Костянтин, державний діяч, с. Козарі, 08.09.1770 р. 23
- Моковський Федір, парох з братства с. Слободки, 09.06.1758 р. 49
- Морахнович Димитрій, бакаламер, м. Гриців, 24.03.1712 р. 441
- Моргулець Іван Лукаш, рохмістр, м. Львів, ординація князів Острозьких, 1717 р. 177
- Моргун Іван, 1748 р. 455
- Морозенко Юхим, 1714 р. 260
- Мороз Іван Іванович, м-чко Кагалтка, 1845 р. 202
- Морозова Дарія Давидівна, московська купчиха, скит Слободи Замотва, 19 ст. 246, 252, 253
- Морозович Кузьма, с. Модрин, 1669 р. 451
- Морозович Мойсей, київський міщанин, м. Львів, 17–18 ст. 91, 92, 152
- Мосечук Олексій, 17–18 ст. 455 а
- Мрозовський Павло, ридомський пресвітер, 17 ст. 162
- Мочульський, священник, 1769 р. 103
- Мусієнко Онисько Стецько, 17–18 ст. 452
- Нагурненко Лаврин, дружина: Марія, онук: Тарасій, 22.04.1700 р., Острожецька церква, 17–18 ст. 130
- Надвоцький Іоан, ієрей, парох с. Плви, 17 ст. 167
- Надорожний Петро Михайлович – 40 р.; дружина: Анастасія – 32 р.; сини: Козьма – 13 р., Василь – 10 р., 18 ст. 295
- Назаревич Іван, ієрей, вязовський, 1678 р. 362

- Назаревич Самуїл, радичевський священник, 06.02.1688 р. 52
- Налитиха Олена, 18 ст. 49
- Наменовський Созонт, чернець, доминицький постриженець 17–18 ст. [Семен Н., випускник КМА, поет] 61
- Настасія, попадя, чоловік: о. Петро, 27.01.1715 р. 194
- Натинячов Ілля [Йосип], м. Купин, 13.08.1721 р. 191
- Натинячов Михайло, син: Йосип, м. Купин, 1721 р. 191
- Науменко Дмитро, вязовецький отаман, липень 1678 р. 362
- Негребецький Григорій, іванівський пресвіт., 1708 р. 181
- Негребецький Іларіон [1692 – 08.01.1740 р.], архім. КПЛ, ієромонах, викладач КМА, ігум. Зміївського м-ря, 18 ст. 2
- Нелін Кирило, дружина: Параскева, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 21
- Нелюбович-Тукальський Йосип [?–1675], український громадський і церковний діяч, співробітник П. Дорошенка, січень 1698 р. 415
- Нелюбович-Тукальський Юрій [архім. Лещинського м-ря, Пінського пов., від 1664 р. митроп. Київський], пінський військовий, Купетицький м-р, м. Вільно, 25.05.1649 р. 142
- Непітуший Рафаїл, ігум. КМПМ, 1618 р. 113
- Непопчук Федір, м. Пилява, 01.09.1704 р. 169
- Нестор, чернець, оправник, Софроніївська Молчинська обитель, 1819 р. 102
- Никита, ільїнський піп, 17 ст. 247
- Никитін Івашко, Холмогород, 10.04.662 р. 75
- Никтін Мартин, піп, 17 ст. 253
- Никифор, священник, червень 1710 р. 385
- Никифор, загорівський уставник, 17 ст. 242
- Никифор, преосвящений, Москва, 17 ст. 243
- Никифор Козьма [Кипріан], ієромонах, ігум., москвитин, Семиозерська об., Смоленщина, листопад 1682, 28.11.1703, прийняв постриг 01.03.1704 рр. 320, 321
- Никодим, ієромонах, 07.06.1660 р. 122, 315
- Никон [Никита Мінов, 1605–1681], ієромонах, патр. Московський, впровадив церковні реформи, що спричинили розкол; КВМ, 1655 р. 347, 487
- Никон, син Філарета, священник, Москва, 20.03.1625 р. 432
- Никон, диякон, 17–18 ст. 342
- Никон, духовник КМПМ, 17 ст. 4
- Никон, монах, постриженець Софроніївського Молчинського м-ря, 1683 р. 315
- Никоненко, с. Загребеля, 01.03.1703 р. 127
- Никоненко Спиридон, 17 ст. 368
- Никонов Семен, піп с. Парське, 06.01.1736 р. 126
- Нилістиха Олена, 18 ст. 49
- Ничай Федір, 18 ст. 25
- Нікулін Гигорій, 17 ст. 408
- Ніфонг, монастирський пономар, 11.05.1640 р. 409
- Ніцифор, загорівський уставник, 17–18 ст. 242
- Новицький Варлаам, казнодій, м. Луцьк, 11.05.1733 р. 220
- Новоселецька Феодосія, Білостоцький м-р, 1618 р. 77
- Нумма I, римський цар, 17 ст. 62
- Обапул Юрко, тесля, с. Бузько, 17 ст. 151
- Овсієнков Гаврило, дружина: Христина; син: Іван, 17 ст. 282
- Огибалов Іван Томінович, 18 ст. 427

- Олександр Давид, королівський ротмістр; дружина: Сафа, Косівський м-р, 1696 р. 468
- Олександр I, російський цар, КПЛ, 12.01.1863 р. 10, 473
- Олександра, чорниця, 18 ст. [ігум. Києво-Йорданського жіночого м-ря 1775–1780 рр., молодша сестра Марії Мазепи]? 434
- Олександров Віктор, священник, 20.03.1641 р. 435
- Олексій, вигурівський пресвіт., КММ, 1698 р. 458
- Олексій, священник, 16–17 ст. 65
- Олексій, ієрей, 18 ст. 375
- Олексій, ієрей, пресвіт. Преображенського хр. у Кам'янці, 1705 р. 295
- Олексій, дружина: Марія; сини: Тимофій, Іван, с. Коршево 1701 р. 176
- Олексій, пресвіт. града Косниці, декан Ключа Сашковського Ягорлицького, 17 ст. 69
- Олексій, с. Юр'їв, 17 ст. 429
- Олексій Михайлович [династія Романових, 1629–1676], російський цар, 06.03.1655 р., 25.09.1675 р. 248, 487
- Олена Петрівна, російська цариця, княжна, 17 ст. 432
- Олеський Дорофій Стефанович, с. Бузько, 17 ст. 151
- Олещко Станіслав, с. Борки, 09.11.1637 р. 117
- Оліник Самуїл, м. Пилява, 01.09.1704 р. 169
- Ольшевський Ян, кваяжор, 10.03.1701 р. 233
- Омельян, чайчинський мельник, 25.04.1725 р. 174
- Омельянович Іван, 17–18 ст. 62
- Ондрієвич Борис, син Рижного, с. Бохотецьке, 06.08.1694 р. 122
- Ондрієвич Федір, російський князь, с. Колбаське, Суздальський пов., 17 ст. 276
- Оникієнко Тиміш, м. Корсунь, 02.03.1662 р. 12
- Онофрієвич Григорій, пресвіт., м. Сумин, 1689 р. 311
- Онуфрій, архім. Харківського Преображенського м-ря, 05.10.1700 р. 68
- Онуфрій, 17 ст. 83
- Опатович Іоан, протоієрей, м-чко Горінград, 1862 р. 65
- Ореф'єв Богдан, торгова людина, Переславль Рязанський, 17 ст. 245
- Орловський Іван Андрійович [Orłowski Iwan], польський шляхтич, прапорщик, служив у Росії, 1763 р. 138
- Осадчиха Єфімія, обивателька Рихтєцької парохії, 1715 р. 493
- Осадчук Ілля, брат: Федір, с. Слобідка, 09.06.1758 р. 49
- Осипов Григій, 18 ст. 261
- Осненко Сергій, баришівський міщанин; дружина: Катерина; сини: Петро, Павло, м. Баришев, 17.05.1686 р. 345
- Остапенко Іван, м. Пилява, 1704 р. 169
- Остапюк Василій, ієрей, м. Київ, 1735 р. 413
- Осташевич Яків, сліпець, загаєцький мешканець, 04.04.1748 р. 180
- Островський Гавриїл, пресвіт. ц. Св. Іоана Богослова, 21.07.1719 р. 184
- Острозькі: давні українські князі; ординація князів Острозьких у Львові, 1717 р. 177
- Офонасев Матвій, піп, 17 ст. 113
- Павленко Степан, дочка: Уляна, 18–19 ст. 103
- Павло, дружина: Гапа, 1620 р. 430
- Павло, маляр, КПЛ, 1646 р. 147
- Павло, родіоновський піп, 11.05.1725 р. 381
- Павло, витачівський ктитор, 1721 р. 258
- Павлович Габріель, священник, Литва, 11.03.1677 р. 442

- Павлович Іоан, священник, 01.08.1674 р.
96
- Павлович Яків, священник, 18 ст. 431
- Павченко Микита, дружина: Анна,
18 ст. 192
- Паїсій, ієромонах КММ, 28.09.1777 р.
[Паїсій Орловський ігум., випуск-
ник КМА]? 333
- Пальчицький Іван, шляхтич, 1643 р.
9
- Палюшинський (?) Ян, дяк с. Бищі,
19 ст. 10
- Панас, с. Юр'їв, 17 ст. 429
- Панко, богацький міщанин, с. Богач-
ка, 1636 р. 359
- Пантелеймон, ієрей, модринський
пресвіт., с. Модрин, 1658 р., 15.05.
1695 р. 16, 279
- Пантелеймон, пресвіт., 17 ст. 155
- Параскева, в схімі Мавра, 18 ст. 375
- Параскева, 1719 р. 386
- Парденович Ісаакій, городиський свя-
щеник, зять І. Гричинича, 26.05.
1636 р. 70
- Парніський Петро, ієрей, понеділь-
ський парох, 18 ст. 420
- Парубчишин Юрко, 18 ст. 25
- Паршин Іван Іванович, служба кн.
П.І. Гагаріна, 23.07.1653 р. 478
- Пасічник Федір Михайлович, Любар-
ка на Новому Місті, 1688 р. 363
- Паскевич Федір [Paskiewicz Teodor],
с. Сверщов, березень 1794 р. 461
- Пахнович Василь, чорнянський пресвіт.,
1730 р. 190
- Пахомій, чорний священник, Кирилів
м-р у Великому Новгороді, 09.04.
1676 р. 409
- Пахомій [† 23 Зачаття св. Іоанна Хрес-
тителя 1711 р.], митр. Воронізь-
кий та Єлецький, 18 ст. 406
- Пахомій, архім. Харківського Преобра-
женського м-ря, 05.10.1700 р. 68
- Пахомій, ієромонах, засновник Красно-
горської обителі, 18 ст. 248
- Пахомій, 17 ст. 408
- Пац Ян Самуїл, державний діяч,
м. Седнів, 1646 р. 143
- Пачковський Стефан, орадівський
пресвіт., 1738 р. 72
- Пашкевич Карпо, 17–18 ст. 20
- Пащковичи, брати: Денис, Кузьма,
с. Борки, 9.11.1637 р. 117
- Паюк Василь Григорович – 26 р.; дру-
жина: Марина Іванівна – 23 р.;
син: Іван – 4 р., 18 ст. 295
- Пекарська-Володкевич Софія Григо-
рівна [Piekarska Hrehorowa Wołod-
kiewiczowa Zofia], обивателька
Пінського пов., 21.11.1653 р. 142
- Перов Андрушка, пономар, 17–18 ст. 394
- Перфієров-Нієлов Філіп, майор, с. Мі-
шехно (?), 18 ст. 244
- Пестолатій, ієрей, 19 ст. 132
- Петриця Остап, 1775 р. 49
- Петрацко Товія, ієромонах, казнодій
і суддя консисторських судів ду-
ховних, КСС, 24.09.1692 р., 1704 р.
477a
- Петришин Юра, ктитор, с. Новосіль-
ці, 1688 р. 159
- Петро, ієрей, 1710 р. 287
- Петро, сурмач, 1699 р. 385
- Петро Олексійович, російський цар,
1686, 1690 рр. 54 [арк.1, 221 зв.],
76, 313, 318, 319
- Петров Михайло, моск. друкар-бати-
щик, 20.03.1740 р. 324
- Петрович Андрій, баришевський свя-
щеник, 1686 р. 345
- Петрович Тимофій, київський друкар,
17 ст. 2
- Петровський Павло, ієрей, перший
пресвіт. ц. Св. вми. Параскеви
с. Скибина Зробля, 1775 р. 87
- Пилипенко Федір, ворсовський брат-
чик, 1765 р. 257
- Пилипович Доротка, 17 ст. 431
- Пилипович Іоан, ктитор, м. Київ, 25.09.
1675 р. 248
- Пирюг Роман, корчювський братчик,
с. Корчювка, 1713 р. 184

- Писанченко Гаврило, с. Піщане Золотоноського пов., 28.07.1700 р. 197
- Писаровський Гавриїл, священик, м. Київ, 18.05.1735 р. 413
- Пискаль Іван, ктитор, с. Корчювка, 07.05.1713, 21.07.1719 р. р. 184
- Питирим, архім., схимонах, митр. Пахомій, 18 ст. 375
- Плехотівський Ілля, ляховський пресвіт., 1680 р. 163
- Плюта Іван з роду Лисого Бойка Стефана; дружина: Уліяна; с. Бебех, 27.01.1715 р. 194
- Подгаєцький Софроній, ігум. Почаївського м-ря, Мілецький м-р, 17 ст. 213
- Подпригора Іван, 18 ст. 49
- Подрудзький [Podrudzki], жидачівський намісник, 31.05.1708 р. 376
- Половкович Руф, чернець, типохранитель друкарень КПЛ, 20.01.1632 р., 1633 р. 124, 365
- Полоцький Симеон [Самійло Гаврилович Петровський-Ситніянович, 1629–04.09.1680], білоруський і російський діяч, педагог і письменник, родом з Полоцька. Вчився у КДА. Видатний представник української і білоруської культури в Москві; Молчинський Софроніївський м-р, 21.06.1683 р. 315
- Полтавець Афанасій, ієродиякон, 17 ст. 1
- Полтавець Митрофан, ієродиякон, 18–19 ст. 491
- Понковський [Pakowski], шляхтич, с. Чайчинці, 1725 р. 174
- Попов Павло Миколайович, український книгознавець 107, 205, 217, 315, 351, 357, 421
- Попович Іоан, дружина: Марія, 1706 р. 464
- Попович Прокіп, Городецьк, 02.06.1667 р. 437
- Попович Симеон, 1706 р. 464
- Попович Семен [Popowicz Semen], 1622 р. 65
- Попович Федір, мильчинський обиватель, с. Данеловичі, 17 ст. 29
- Порванецький Андрій, державний діяч, 1696 р., 30.12.1697 р. 171
- Порванецький Іван, державний діяч, 1696 р., 30.12.1697 р. 171
- Порванецький Юрій, волинський скарбник з Корчмина, 1696 р., 30.12.1697 р. 171
- Порицька, княгиня, 17 ст. 28 а
- Порюбри [Pogubry]?: Данило Маркович, Іван Маркович, 18–19 ст. 94
- Потапович Григорій, священик, м. Богуслав, 21.12.1709 р. 259
- Потоцький Стефан [Potocki Stefan], воєвода моголівський, 17–18 ст. 348, 436
- Пофнітій, ієродиякон, 30.01.1710 р. 351
- Похабная Феодора, 11.03.1677 р. 442
- Похилевич Іоан, пресвіт., 18 ст. 89
- Похомій, митр. Воронізький і Єлецький, 1711 р. 406
- Прийма Григ'ір, с. Брунówka, 18 ст. 189
- Прилуський Ієрофій, ієромонах КМПМ, 13.01.1746 р. 396
- Приступа Павло, с. Шелвів, 1708 р. 286, 466
- Присяжний Максим, дружина: Анна Савич, онук: Юраско, с. Довга Горішня, 1671 р. 156
- Прихідко Федір, с. Миронівка на Богуславщині, 18–19 ст. 419
- Прозоровський Андрій Петрович, боярин, князь, підмосковська вотчина с. Никольське, 28.03.1694 р. 434
- Прозоровський Михайло Семенович, князь, стольник, 17 ст. 434
- Прокопів Антоній, чернігівський архідиякон, 1703 р. 51
- Прокопів Семен – 25 р., син Марічки Прокопової; дружина: Анастасія – 21 р., 18 ст. 295

- Прокопій, новосинявський бакалавр, 09.04.1732 р. 348
- Прокопович Антоній, чернігівський архідиякон, 17–18 ст. 51
- Прокопович Зосима, ієромонах КПЛ, єп. Чернігівський, блоститель Печери св. Антонія, 1646 р., 06.03.1655 р. 141, 147, 487
- Прокоф'єв Василь Степанович; брат: Григорій, слуги боярина І.М. Романова, 1639 р. 131
- Промислов А. І., 1927 р. 20
- Протанська Псанфія, Київський Софійський дівочий м-р [або: Богословський дівочий м-р], с. Креничі, 18 ст. 263
- Протопопов Іван, канцелярист, с. Ряпляове, Володимирська губ., 18.03.1822 р. 397
- Протопопов Іоан Степанович, священник, Іркутська єпарх., 09.02.1771 р. 99
- Прохаско Ян, 18 ст. 477а
- Прояковський Стефан, ієрей, священник, с. Рачин, 20.01.1709 р. 300
- Прушинський Петро, державець, м. Ворсовка, 1765 р. 257
- Прядко Іван, яготинський мешканець, 22.02.1630 р. 355
- Пугачов Федір, 17 ст. 408
- Пушкін Михайло Сотаневіс[?], вочинник, 20.03.1641 р. 435
- П'ятницький Кондратій, священник корецький, 01.11.1681 р. 449
- П'ятницький Яків, попович, корецький міщанин, 01.11.1681 р. 449
- Радзівіл Богуслав, князь з давнього литовського роду, державний діяч, 1605 р., 11.03.1677 р. 109, 442
- Радивиловський Антоній [† 10.12.1688], український письменник, релігійний діяч, ігум. КМПМ, намісник КПЛ; друкарня Спасова м-ря в Москві, 17 ст. 316
- Радишевський Антон, олевський губер-
- натор, 24.02.1732 р., 30.09.1737 р. 352
- Радов Алімпій Васильович, архідиякон, 1605 р. 272
- Радомицький Костянтин, стихирний дяк, 1818 р. 103
- Радучький Микита – 24 р.; дружина: Марія Григорова – 23 р., 18 ст. 295
- Раєвич Юцко, с. Борки, 09.11.1637 р. 117
- Раздорський Потап, 18 ст. 266
- Ракушка-Романовський Роман Онискович [1623–1703], український державний і церковний діяч, генеральний підскарбій, організатор фінансів і державного господарства; священник і протопоп у Брацлаві, 20.12.1677 р. 225
- Распопов Михайло Петрович, дворянин, відставний поручик, с. Шумаківка, Курська губ., Тимський пов., листопад 1803 р., 480
- Рафаїл, пагірарх, м. Добротвор, 17 ст. 274
- Рафаїл, ієромонах, м. Гадяч, 29.09.1699 р. 385
- Рафаїл, [схимонах Роман М.П.], архідиякон КММ, 03.05.1710 р. 239, 384
- Рафалович Андрій, ієрей, 17 ст. 150
- Рафалович Симеон, полковник його королівської милості, 17–18 ст. 457
- Рева Мефодій, священник, КСС, 24.09.1692 р. 477а
- Рижий Борис Андрійович, 06.08.1694 р. 122
- Рижий Єфімій; дружина: Агафія, зять: Василь, його дружина: Васса братова, дочка братова: Меланія, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Риндовський Михайло, священник, с. Березінка, 17–18 ст. 61
- Різенко Василь із старовинного шля-

- хетського роду, герб Лада, Київ, 17–18 ст. 267
- Різник Федір, 17 ст. 368
- Рогальський Демид, священик КПЛ, 1701 р. 440
- Рогов Сергій, ігум. Молчинського м-ря, 30.01.1710 р. 351
- Родецький Михайло, батьки: Олексій та Єфімія, 15.02.1800 р. 128
- Родіон, ієромонах КПЛ, 1731 р. 289
- Родович Парфеній, ієромонах, випускник, викладач КМА, економ КСМ, с. Рославичі, 23.09.1702 р. 111
- Роженський Прокопій, інтролігатор при хр. Покрови Св. Богородиці с. Бища, 1684 р. 10
- Рожнецька шляхтянка, с. Слобідка Рихтецька Кам'янського пов., 1713 р. 494
- Романов Іван Никитич [прізвисько: Каша, † 1640], боярин з царського роду, стольник, політик, 25.12.1639 р. 131
- Романов Василь, 18 ст. 49
- Романович Андрій, 18 ст. 62
- Романович Кондратій, корецький пресвіт., Нове Місто 1666 р., 01.11.1681 р. 449
- Романовська-Сенінська Анна, колаторка, 1680 р. 163
- Романовський Яків Павлович, диякон Воскресенської ц. КПЛ, 27.02.1828 р. 256
- Романчук Григор, с. Модрин, 1658 р. 16
- Росицький [?] Дорофей, ієромонах, Кулемчицький м-р, 11.01.1705 р. 428
- Роскош [?] Андрій [† 1775], тернавський пресвіт., 18 ст. 321
- Рославець Семион Петрович, священик, ц. Успіння Пресвятої Богородиці, син Петра Р. Почепівського, сотника, українського політичного діяча, Почепів, 25.12.1684 р. 158
- Рошаковський дячок, 1788 р. 440
- Рублевський Іов, монах Межигірського м-ря, 10.03.1747 р. 207
- Руданович Кирило, суперіор Юсипецького м-ря, 29.03.1725 р. 376
- Рудзінський Никодим [Рудинський Микола, 1698–1753], ієромонах Шляхетського кадетського корпусу, до Москви прибув з КБМ, 1722 р., 15.09.1752 р. 74
- Рудий Іосиф, чорний священик, м. Великий Новгород, 1605 р. 272
- Русачок Матвій, дружина: Анна [Ангеліна]; син: Антон Іван, 1642 р. 71
- Русипок Матвій з Бендюги, дружина: Марина, Кулемчицький м-р, 11.01.1705 р. 428
- Руснак Кирило, с. Сокиряни, 1776 р. 132
- Руф, чернець КПЛ, 1633 р. 24
- Сабін Афанасій Іванович, церковний староста, 17–18 ст. 244
- Сава, священик, дружина: Настасія; батьки: Марк, Марія, с. Чернятин, 02.05.1663 р. 444
- Сава, ієрей хр. Успіння Пресвятої Богородиці с. Новосілки, 1670 р. 430
- Сава, пресвіт. с. Передеринці. 1715 р. 172
- Савватій, священик, 06.02.1688 р. 52
- Савенков Никифор Фрович, кондуктор інженерного корпусу, 06.10.1735 р. 231
- Савич Петро, с. Вербеже, 1680 р. 95
- Савич Федір Іванович, ймовірно, родом з козацько-старшинського роду Сави Прокоповича, воронізького сотника, Вороніж, лютий 1711 р. 406
- Савич [?] Федір, верський пресвіт., 11.04.1698 р. 341
- Савищук Андрій з Висоцька, дружина: Олена, Кулемчицький м-р, 11.01.1705 р. 428

- Савостіан, чернець Молчинського Софронієва Пустельного м-ря, 1683 р. 315
- Саврітський Єрмоген, ієромонах, 17 ст. 13
- Савчин Анна → Присяжний Максим Сажта Андрій, 19 ст. 132
- Сакуновський Іван, дяків син, 21.01.1799 р. 265
- Салинський Афанасій, священник, 1836 р. 132
- Сало Іван, дружина: Пелагія; сини: Кіндрат, Матвій, Костянтин, м. Срібнява, 17–18 ст. 6
- Самійло, ктитор ц. св. Архст. Михайла в Глібові, 1701 р. 440
- Самойлович Іван Самійлович [† 1696], гетьман України, випускник КМА; прагнув об'єднати Лівобережну і Правобережну Україну, засланий до Сибіру, 1687 р. 358
- Самойлович Тимофій, брат Івана С., м. Гадяч, 17–18 ст. 280
- Самсон, митр., 18 ст. 375
- Сандулештів Леонгій, хр. Успіння Пресвятої Богородиці, с. Кам'янка, 17–18 ст. 175
- Сапіга Ян Павло [прибл. 1610–1665 рр.], з білорусько-литовського магнатського роду, гетьман литовський, 1660 р. 461
- Сапоненко Мисько, ктитор, 1678 р. 362
- Сармотюк Дмитро, 18 ст. 49
- Сатанівський Андрій, 17–18 ст. 241
- Сверпека Ісидор, першодиякон Переяславської кафедри, с. Дмитренка, 17–18 ст. 190
- Свізерський Матвій Андрійович, 17 ст. 356
- Селючук Григій, 18–19 ст. 94
- Сельфікла, ігум. Чорнобильського Рождественського м-ря, 18–19 ст. 374
- Семенов Григорій, господарів садівник, Дом Пресвятої Богородиці в Нижньому Городі Ломові; Москва, 1650 р. 424
- Семенов Іван, 18 ст. 166
- Семенов Федір, 18 ст. 265
- Семенович Іван, селянин Кологривова Андрія Семеновича, 18.03.1822 р. 397
- Семион, с. Юр'їв, 17 ст. 429
- Семион, війт с. Пулми, 20.09.1718 р. 178
- Семчук Федір, 18 ст. 49
- Сендзанка Ганна Немирівна, панна, 30.09.1737 р. 352
- Сеневич Тимофій, бабинський сотник, 02.03.1654 р. 371
- Сенн-Сенінський Ян, державний діяч, 1680 р. 163
- Сенютович Іоаникій [Йосип, † 12.17.1729], ігум. КММ, архім. КПЛ, 18 ст. 67а, 222, 336, 402
- Серапіон [† 17.07.1718), ієромонах будівничий Молчинського Різдва Пресвятої Богородиці Пустельного м-ря біля Пугивля, 18 ст. 64, 217, 315, 331, 401, 485
- Серафим високопреосвященний, Печерський Астраханський собор, 1778 р. 40
- Серафим, митр. Московський, 19 ст. 473
- Сергій, ієрей, 18 ст. 375
- Серебряков Федір Перфілович, тамбовський міщанин, 18.03.1822 р. 397
- Серебряник Ісаак, с. Мишехнів, 18 ст. 244
- Середняцький Антон Ігнатович, поручик, 1836 р. 115
- Серединський Іван, шляхтич, 18 ст. 463
- Сешенко Іосиф, івашковський микільський пресвіт., 01.11.1736 р. 96
- Сешневський Федір, сестра: Феодора Жеребкова, Мошенський Свято-Вознесенський м-р, 01.12.1711 р. 21

- Сивков Трофим Федорович, Холмогород, 10.04.1662 р. 75
- Сидоров Іван, 17 ст. 408
- Сила, піп, Підмонастирська Слобідка, 30.01.1710 р. 351
- Сильвестр, ігум. Загорівського м-ря, 06.02.1688 р. [ченець, друкар, поет, сподвижник П. Могили] 383
- Симеон, священник, 07.11.1672 р. 81
- Симеон, ієрей, 18 ст. 375
- Симеон [† 1739], печерський духовник ієросхимник, 18 ст. 2
- Сієницький Стефан, чеснік с. Пулми, 20.09.1718 р. 178
- Сікорський Варлаам, с. Браєйков, 1798 р. 363
- Сінявський Адам Миколай [† прибіл. 1726 р., герб Леліва] великий коронний гетьман, воєвода бельський, краківський каштелян, с. Терешовці, 1721 р. 167
- Сінявський Петро, с. Пулми, 20.09.1718 р. 178
- Скалещкий Григорій, калецьківський пресвіт., м. Студениця, 14.12.1713 р. 186
- Скоун Олексій Петрович, зять паламаря, с. Богданів, 08.04.1746 р. 128
- Скорик Андрій, 17–18 ст. 465
- Скоробогатко Василь, окопський обиватель, 17 ст. 369
- Скоропадська Анастасія Марківна Іоанівна [1671–19.12.1721], гетьманова, Глухівський м-р, 18 ст. 308
- Скрипник Андрій, 18 ст. 49
- Смерка, Васькін син, 17 ст. 408
- Смольницький Георгій, ворсовський дяк, 1765 р. 257
- Смульський Онисім, дружина: Варвара, його сестри: Катерина, Пелагія, Агафія, м-ко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Снігур Василь, корчюківський кти-тор, 1713 р. 184
- Снігур Йосип, 17–18 ст. 465
- Собесцький Іван [Ян III Собеський, родовід Потоцьких, 1629–1696], польський полководень, згодом король; черкаський староста, 1658 р.; с. Коршев, 1701 р. 176
- Собесцький Якуб, воєвода руський, красноставський і яворівський, 1642 р. 71
- Созанський Василь, с. Вербяже, 1680 р. 95
- Сокальський Василь, купець, 1689 р. 284
- Соколовська Устина, черниця, 1646 р. 147
- Соколовський Стефан [Stefan Sokolowski P. R.], 03.04.1720 р. 387
- Сокольський Кирило, ієрей, ліщинський пресвіт., Київ, 11.10.1722 р. 453а
- Соловецький Прохор, чернець, син Якіма Прокофєва, с. Маркове, 18 ст. 30
- Соловій Михайло, 17.03.1675 р.; антонівський ієрей; син: Іван, м. Тараска, 10.01.1725 р. 149, 294
- Солюгуб Ісихій [1746–09.07.1819], ієромонах, постриженець КВМ, красноколядинський уродженець, Чернігівщина, поет, випускник КМА, 18–19 ст. 100
- Солодкий Сава, дружина: Анастасія, дочки: Єфросинія, Євдокія, Васса, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Солодовніков Іван, 17 ст. 408
- Солопковський Андрій, попович, 18 ст. 297
- Сосницький Павло, охеленський пресвіт., 1684 р. 67 а
- Сосницький Іван, священник с. Коршів, 1701 р. 176
- Софонева Марія, син: Петро, його дружина: Євдокія, їх діти: Марія, Василь, м-чко Лугин на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Софоній, ієромонах, керівник Печер-

- ської друкарні, Київ, 01.10.1693 р., 1697 р. 195, 470
- Софоній, намісник Харківського Преображенського м-ря, 05.10.1700 р. 68
- Софонович Олексій, ієрей, Київ, 18 ст. [можливо, з роду Феодосія С.] 337
- Софонович Феодосій [† 1677], ігум. КММ, письменник, викладач КМА, історик, автор Хроніки, 17–18 ст. 400
- Спаський Іван, помічник бібліотекаря КММ, 24.05.1861 р. 116
- Сретков Станика, 1759 р. 489
- Станкович Стефан, єп. Будимський, 04.07.1831 р. 489
- Стапух Стефан, 13.08.1721 р. 191
- Старбовські [Starbowski], 17–18 ст. 32
- Старкевич Леонтій, крименський пресвіт., 18 ст. 389
- Стародубовський Порфірій, д'ячок, с. Гордашівка, 19 ст. 463
- Старушич Климентій, ієромонах КВМ, 06.03.1655 р. [Гнатій Оксенович-Старушич, ігум. КВМ, 1641–1642 рр., єп. Могилівський, Мстиславський і Оршанський]? 487
- Стеблянський Гаврило, с. Брунювка, 18 ст. 188
- Степанов Єфрем, селянин, с. Ряплялов Володим. губ., Кавровський округ, 18.03.1825 р. 397
- Степанов Іоан, московський піп, 17 ст. 243
- Степанов Трофим, безстроковий відпускний, 1851 р. 87
- Стефан, король польський, великий князь литовський 16 ст. 112а
- Стефан, священик ц. Різдва Христового в Києві, 1709 р. 193
- Стефан, ієросхимонах, керівник друкарні КПЛ, 05.06.1705 р. 475
- Стефан, диякон, син: о. Яків Стефанович, 1710 р. 338
- Стефан, комаренський священик, 09.04.1667 р. 148
- Стефан, малковський пресвіт., лютин 1718 р. 304
- Стефан, піп, с. Ромона Микільська, 1662 р. 375
- Стефан, священик, с. Парське, 1736 р. 126
- Стефан, ієрей, слобідський парох, дружина: Ксенія; син: Микола [06.12.1715 р. н.], 17–18 ст. 493
- Стефан Слобідка, під Каменцем, 1706 р. 48
- Стефан, спаський священик, 1645 р. 31
- Стефан, пресвітер ц. Різдва Іоана у Хотові, 17–18 ст. 196
- Стефан, черницький ієрей, 17–18 ст. 463
- Стефан, шафар, Троїцько-Іллінський м-р, м. Чернігів, 1705 р. 3
- Стефан, священик, його зять: о. Дмитрій, 15.03.1691 р. 467
- Стефан, дружина: Анна; діти: Микола, Настасія, 17 ст. 28 а
- Стефан, дружина: Анна; сини: Василь, Данило; брат: Василь; с. Глухи, 1743 р. 152
- Стефан, с. Юр'їв, 17 ст. 429
- Стефан, дружина: Христина, с. Шпаків, 15.08.1717 р. 38
- Стефан, оправник, 12.12.1763 р. 332
- Стефан Л., офіціал, м. Городецьк, 1726 р. 437, 445
- Стефанев Онісім, піп, 29.04.1673 р. 232
- Стефаніха Феодора, с. Корчювка, 1713, 1719 рр. 184
- Стефанович Андрій, с. Загребеля, 01.03.1703 р. 127
- Стефанович Іван, студент, 09.05.1748 р. 105
- Стефанович Левкій, ієрей, причетник, м-чко Лугин на Чернігівщині, 1728 р. 23
- Стефанович Яків, с. Луки, 09.05.1709 р. [випускник КМА, значковий товариш Лубенського полку] 413

- Стефанюк Олексій з Висоцька, 14.02.1724 р. 388
- Столер Семко, брат: Андрій, з с. Липинки; с. Ростоки, 1720 р. 387
- Столпінський Мардарій, священник, 17 ст. 210
- Сторос Федір Матвійович –32 р.: дружина: Анастасія – 27 р.; діти: Прокіп – 7 р., Євдокія – 7 р., 18 ст. 295
- Страдецький Григорій Петрович, дружина: Анна, син: Олексій – українська шляхта, с. Слобідка, 20.03.1713 р. 493
- Стратимирович Стефан, митр. і архієп. Карловацький, 04.07.1831 р. 489
- Страховський Варлаам [1656–1715], ігум. КВМ, 14.05.1703 р. 51
- Стренявський [?] Іван, польський шляхтич, Галичина, січень 1645 р. 370
- Стрийковський Мацей [Maciej Strzykowski, прибл. 1547–1572 рр.], польський історик, автор Хроніки Русі, Чернігів, 17 ст. 56 [арк. 298]
- Строганов Григорій Дмитрович [1656–1715], царська іменита людина, російський землевласник; 15.12.1692 р., 01.01.1693 р. 262, 264, 264 а
- Суботко [Саботко?], с. Біла Церква [Болгарія], 1700 р. 270
- Сузеревський Теодор [Suzerewski Teodor w.x.], польська шляхта, 1709 р. 94
- Сулковський Йосип, священник, с. Рогозне Ушицького пов., 12.03.1890 р. 25, 87
- Суніа Максим, дружина: Марія, син: Пилип; брат: Іван Максимов, його дружина: Іванова Марина; 2-й брат: Трофим, його дружина: Дарія; м-чко Луги на Чернігівщині, 18 ст. 23
- Супрунович Іван, богданівський священник, 06.04.1746 р. 128
- Сурмачі: Тиміш, Петро, Тиміш Сорнянський, м. Гадяч, 29.09.1699 р. 385
- Сушанський-Проскура Гавриїл, шлюб з Агафією Дубчанкою, українська шляхта, Красногорський м-р, 1733 р. 248
- Тарасевич Олександр Антоній [1640–1727], український гравер, керівник друкарні КПЛ, випускник КМА, 18 ст. 73 а
- Тарасевич Кирило, священник с. Дмитренка, 17–18 ст. 290
- Тарасій → Вербицький Тарасій
- Тароєв Василь Іванович, м. Москва, 17 ст. 243
- Телепнів Яфим, Олексіївський м-р на Угличі, 15.01.1624 р. 246
- Теодоркович Теофіль [Teodorkowicz Teofil], василіянин, 1777 р. 145
- Теодорович Іван, м. Колок, 26.10.1849 р. 420
- Терентійович Григорій, протодиякон, 11.08.1706 р. 320
- Терентій, ієрей, ієромонах, 18 ст. 375
- Терентій, син: Ігнат; брат: Стефан, 17 ст. 29
- Терешків, отаман городовий, м. Фастів, 05.05.1710 р. 338
- Терлецький Мефодій, єп. Холмський, 1646 р. 14
- Тернавський Яків [?], ієрей, потоцький пресвіт., 17 ст. 436
- Тесля Андрій, 02.05.1634 р. 278
- Тетяхин Тимофій Якович, новгородський прихожанин, стрілець старого московського Приказу, десятник, 18 ст. 391
- Тикич Мицько, 1772 р. 25
- Тилковський полковник, 17 ст. [Тимковський, з роду козацької старшини Переяславського полку, поч. 18 ст.] 368
- Тимкув Федір, Юсипецький м-р, 25.03.1725 р. 376

- Тимофеев Афанасій, піддякон, 1698 р., Кітжинський м-р, 1748 р. 204
- Тимофеев Григорій, басанський протоієрей, 10.11.1749 р. 318
- Тимофеев Спиридон, дев'ятинський піп, 1641 р. 360
- Тимофій, ієрей, м. Милятин, 17–18 ст. 469
- Тимофій, ієрей, 11.07.1650 р. 129
- Тимофій, дружина: Параскева, 17 ст. 162
- Тимофій, наставник, 17–18 ст. 455 а
- Тимофій, ієрей, 1650 р. 129
- Тимофій, ярчовецький пресвіт., 27.11.1726 р. 488
- Тимошенко Іван, тесть: Філіп, 17–18 ст. 340
- Тит, ієродиякон Молчинського м-ря, 18 ст. [Русичевський Тимофій Тит, випускник, викладач КМА, начальник Китаївської пустині]? 378
- Тихий Петро, КСС, 23.06.1812 р. 325
- Тихомиров Іоан Тимофійович, замоскворецький протоієрей, 18 ст. 411
- Тихон, архім., настоятель Кирилова м-ря, Московщина, 1708 р. [Тихон Соколов, вікарій, єп. Новгородський, Корільський, Ладозький]? 379
- Тихон, друкар КПЛ, 17 ст. 63
- Тихоневич Григорій, преосвященик с. Бищі, листопад 1644 р., 17.02.1684 р. 10
- Тихонов Лев Арсентійович, м. Москва, 17 ст. 393
- Тичина Федір Гаврилович, м. Ічня, Чернігівська губ., Борзенський пов., 19–20 ст. 421
- Тишкович Федір, 28.10 – 01.11.1638 р. 118
- Ткач Михайло, ктитор, м. Київ, 11.09.1725 р. 456
- Ткачук Стефан, дружина: Анна; діти: Василь, Данило; брат: Василь, с. Глухи, 1743 р. 152
- Токажевський Макарій [Токаревський, Tokarzewski Makarij, † 1678], ігум. Успенського м-ря в Каневі, Куп'ятицький м-р, ц. Пресвятої Богородиці, 21.11.1653 р. 142
- Томанський Василь, м. Соколець, 17–18 ст. 154
- Томанський Дмитро, м. Соколець, 17–18 ст. 154
- Томаченець Іван, ктитор, с. Новосільці, 1688 р. 159
- Томенко Кіндрат, соколецький мельник, 17–18 ст. 154
- Томиленко Михайло, 1619 р. 482
- Тонков Михайло, 17 ст. 408
- Топорнікови: Василь, Гліб, Тимофій, 16–17 ст. 79
- Торговишський священик, с. Головні, Любомське староство, 1646 р. 14
- Траумілер (?) Іакинт [Траулинський Яків?], постриженець КМЖМ, 10.03.1747 р. 207
- Третяк Петро, свідок шлюбу Сушчанських у Красногорському м-рі, 1733 р. 248
- Трифон, ієродиякон, 18 ст. 375
- Тришкович Дмитро, тарногородський намісник, березень 1665 р. 443
- Тробчицький Ян, підстароста, с. Модрин, 1669 р. 451
- Трофимович Мелетій, ієромонах, ігум. м-ря Свв. апп. Петра і Павла в Глухові, 17–18 ст. 308
- Трофимович-Козловський Ісая [† 15.03.1651], український учений-теолог, ігум. КМПМ, ректор Києво-Братського м-ря, 1641 р. 136, 137
- Трохимович Сидір, дружина: Василиса; батько: Трохим, мати: Устина; брат: Сава; м. Летичів, 17 ст. 28
- Троянівський Стефан, КММ, 28.09.1777 р. 333
- Трубицькой Тимофій, 1803 р. 478
- Трушкевич Андрій, вовчківський попович, м. Пилява, 17 ст. 93
- Туманський Андрій, протоієрей, ви-

- пускник КМА, співак; батько: Григорій Тимофійович, м. Банськ, 18 ст. 318
- Тупгало Дмитрій Савич (Ростовський) [1651–1709], український культурно-релігійний діяч, письменник 477а
- Тупгало Сава [1660–1703], київський сотник, запорозький козак, батько письменника Дмитра Т., 18 ст. 377
- Тур Олексій, ігум. КМПМ, 1669 р., 19.06.1671 р. 50, 101, 104
- Турович Андрій, ієрей, с. Порванич, 1697 р. 171
- Турович Георгій, ковельський пресвіт., 01.11.1700 р. 216
- Туруба Лановий Сидір, Литва, 08.03.1647 р. 11
- Уласенко Харко, 01.03.1703 р. 127
- Ульянов Іван Михайлович, посадська людина, м. Суздаль, 31.10.1689 р. 236
- Унківські: [брати] Георгій і Кузьма Яковлевичі, 1691 р. 27
- Усевич Філіп, дружина: Анна Байцарівна, 1637 р. 366
- Усінова Оксана, 1638 р. 118
- Утітьников Іван Нікітін, прихожанин ц. Спаса Христова, Росія, 17 ст. 253
- Ушинський Ієронім, архімандрит, старець КПММ, 18 ст. 227
- Фальківський Іриней [Іван Якимович, 28.05.1762 – 29.04.1823], архім., єп. Чигиринський, випускник КДА, професор богослів'я, бібліофіл, КММ, 1808, 1811 рр. 53, 61а, 78, 132, 215, 310, 321а, 333, 337, 394а, 484
- Федір, ієросхимонах, 18 ст. 375
- Федір, пресвіт. с. Калитинці, 17 ст. 281
- Федір [† 21.06.1718], ієрей с. Слобідка Рихтецька Кам'янського пов., 18 ст. 493
- Федір, олевський ієрей; дружина: Анна; сини: Іван [1732 р. н.], Григорій [1737 р. н.] 352
- Федір, павліковський ієрей, 18 ст. 281
- Федір, ієрей с. Криносівка [?], 26.02.1661 р. 110
- Федір, дружина: Тереса; сини: Іван, Григорій, с. Колісце 17.09.1715 р. 288
- Федір, с. Юр'їв, 17 ст. 428
- Федір, дружина: Оксимія, м. Пилява, 1704 р. 169
- Федір Олексійович, російський цар, Москва, листопад 1682 р. 320
- Федорів Карп, священник, 17 ст. 240
- Федорів Леонтій, диякон, 17 ст. 240
- Федоров Герасим, городівський піп, 1710 р. 249, 250
- Федоров Мусій, 1681 р. 74
- Федоров Матвій, 17–18 ст. 445
- Федорович Василь, стражник, чернігівський райца, 15.08.1686 р. 149
- Федорович Яків Федорович, мельник, 06.10.1676 р. 448
- Федорчик Іван, копилівський войтик; дружина: Олена, онук: Іван, 1683 р. 284
- Феодосій, єп. Володимирський і Берестейський, 16 ст. 112а
- Феодосій, ієромонах, 18 ст. 375
- Феодосій, чорний піп, ігум. Кирилова м-ря у Великому Новгороді, 09.04.1676 р. [Феодосій Яновський, архієп. Новгородський, у 1725 р. позбавлений сану, † 03.02.1726]? 409
- Феодосій, ігум., 1618 р. 77
- Феодосій Углицький, ігум. КВМ, архієп. Чернігівський, 1697 р. 165, 317, 484
- Феодосія Олексіївна, російська царівна, 1709 р. 318
- Феофілакт, архієп. Болгарський, КВМ, 06.03.1655 р. 487

- Феофілакт [† 28.04.1777], ієромонах Молчинського м-ря, 18 ст. 378
- Феропонтов, попович, Коширський пов., 1762 р. 266
- Фіалковський Феодосій, ритор КДА, 1811 р., 09.11.1815 р. 58, 200
- Філарет, митр. Київський, 14.05.1847 р. 141
- Філарет, ігум. Чорнобильського Різдва Христового м-ря, 19 ст. 432
- Філарет Никитич, патр. Московський, Суздальський пов., 17 ст. 276, 407, 432
- Філіп, зять: Тимошенко Іван, 17–18 ст. 340
- Фома, миловський пресвіт., 1684 р. 67а
- Фома, дружина: Тетяна, син: Нестор 07.11.1672 р. 81
- Фомін Фомка, пономар, Москва, 18 ст. 238
- Фон Міндін Іван Володимирович, російський землевласник; син: Олександр, 1861 р. 268
- Франц I, король, 04.07.1831 р. 489
- Франц II, король, 19 ст. 10
- Францішек, державний діяч, м. Студениці, 14.12.1713 р. 186
- Фролов Кузьма Никифорович [у постригу Кипріан], москвитин, 1681, 1703 рр. 320
- Фугас Павло, с. Рачин, 20.01.1709 р. 300
- Хавський Петро Васильович [1771–1876], дійсний статський радник, правник, дослідник російської хронології, автор численних праць, Москва, 26.05.1863 р. 473
- Халетський, хорунжий, 1729 р. 390
- Халлєвський, державний діяч, м. Шелвів, 17–18 ст. 286
- Харитина, інокія, Печерський дівочий м-р у Києві, 1684 р. 160
- Харкович Андрій, 1645 р. 31
- Харокінявський, суддя, губернатор, с. Утазівка, 18–19 ст. 181
- Хацинін Павло Іванович з Дубна, в неволі у Царгороді, 25.03.1681 р. 156
- Хворост, священник, 18 ст. 73
- Хитрово Богдан Матвійович [† 1680], боярин, представник уряду, окольничий, оружейничий Загороднева двора Московського пов., с. Кисове, 26.09.1667 р. 36
- Хмелевич Ілля [Chmielewicz Elias], немирівський декан, 17–18 ст. 103
- Хмельницький Зіновій Богдан [1595 – 27.07.1657], гетьман України, 18 ст. 436
- Ходкевич Григорій [† 1572], гетьман литовський, 16 ст. 27
- Ходкевич Ян Кароль [1560–1621], гетьман литовський, воєвода віленський, 17 ст. 65
- Ходока Василь, ворсовський братчик, 1765 р. 257
- Холмогорець Іоан Тимофеев, ієрей, 17 ст. 123
- Холодокув Роман, дружина: Фекла; сини: Іван, Григір, Олексій; сина: Марія; дочка: Марія; брати: Микола, Кузьма, с. Модрин, 1688 р. 16
- Холощевський Климентій, есавинський писар, 1637 р. 79
- Хомичи: Андрій, Юрко, Васько Григорович, с. Вишня Бочарня, 09.11.1637 р. 117
- Хотченко Лукіан, 1638 р. 118
- Хотінь М.П., м. Ічня на Чернігівщині, 26.05.1927 р. 329
- Хрєневич Селівон, с. Борки, 09.11.1637 р. 117
- Хрєневич Семен, с. Борки, 09.11.1637 р. 117
- Худзінський Онофрій, ієрей, покутинський пресвіт.; дружина: Оринія; діти: Марія, Григорій, 17 ст. 155
- Худійович Вікентія [Chudiowicz Wicenty], 1874 р. 95

- Хюшновський, державний діяч, с. Чернин, 06.10.1676 р. 448
- Хъладарац Матей, Сербія, 18 ст. 489
- Царина Василь, с. Корчоковка, 1713 р. 184
- Цейтіс вчитель, с. Тятовень Ловчанської єпарх., 1799 р. 307
- Центковський Лука [Cętkowski Lukasz], 17 ст. 65
- Цімарно Василь, с. Старий Поріч, 12.10.1758 р. 189
- Цісевський Микола, бучацький бакалавр, 17–18 ст. 348
- Ціховський Андрій, красноставський суддя, дружина: Констанція, дочка: Маріанна, 1717 р. 24
- Чабара Олексій Лукіянович – 36 р., дружина: Марія Іванівна – 38 р., сини: Тимофій – 17 р., Гнат – 14 р., Іван – 12 р., 18 ст. 295
- Чайковський Григорій, пресвіт. с. Ступинці, Китайгород 1721 р. 462
- Чаплиця-Шпаковський Іосиф, архім. Мелецький, , 18.06.1643 р. 34
- Чарнавський Яків, київський райца, 18.12.1618 р. 113
- Чарнецький Стефан [Czarniecki Stefan, 1599–1665], з шляхетського роду, 17 ст. 461
- Чацький Томаш, державний діяч, Володимирський пов., 06.10.1676 р. 448
- Чебоксаренін Феодосій, чорний піп, 14.08.1655 р. 234
- Ченец Павло, дружина: Оксинія Усінова, 11.11.1638 р. 118
- Червоний Антоній, дружина: Анастасія, 18 ст. 49
- Черетенко Калліст, ієромонах КВМ, 17 ст. 72а
- Черетенко Климентій, стефанський міщанин, с. Рокитне, 14.12.1681 р. 273
- Черкаський, князь, з роду Потоцьких, 18 ст. 76, 176
- Чернавський Стефан, ієрей, боярський дідич з-під Білої Церкви, 04.10.1683 р. 157
- Черниш Дмитро, дружина: Анастасія, с. Слободка, хр. Успіння Пресвятої Богородиці, 09.06.1758 р. 49
- Черниш Марко, ієрей, рихтецький парох, 06.12.1715 р.; 1705 р. 403, 493
- Черняцький Іван, староста с. Перекиринець, 02.06.1836 р. 132
- Чернячок Стефан, горбакювський обиватель, дружина: Фекла, 18 ст. 420
- Чижевич Іван, 19 ст. 338
- Чижевич Григорій, ієрей, с. Форостове Лубенського пов., 06.10.1676 р. 448
- Чикало Хома, ожеговецький міщанин, 1640 р. 9
- Чипригуз Стах Петрович – 38 р., дружина: Євдокія Іванівна – 36 р.; діти: Петро – 12 р., Гаврило – 9 р., Ксеня – 14 р., 18 ст. 295
- Чирська Повшанка Агафія, 1597 р. 78
- Чорторійський князь, 17 ст. 162
- Чуквас Іоаникій з Пріштені, ієромонах Треаниського м-ря, 1733 р. 426
- Чуплаєвський Павло, ієрей с. Семєнівка, 13.04.1648 р. 146
- Чухрай Василь, дружина: Феодосія, 17 ст. 155
- Чухрій Петро Андрійович – 45 р., дружина: Марія Григорова – 35 р.; діти: Іван – 15 р., Параска – 17 р.; зять: Яків Білик – 24 р., дружина: Євдокія – 21 р., 18 ст. 295
- Чюрашев Григорій Михайлович, посадська людина, гороховлянин, 17–18 ст. 350
- Шарাপинків Стефан, дружина: Анастасія; син: Петро, 23.10.1749 р. 206

- Шарко Олифір, дружина: Оришка;
син: Макар; невістка: Химка,
05.11.1682 р. 161
- Шаркович Григорій, модринський свя-
щеник, 1669 р. 451
- Шафарик Павло Йозеф, чеський вче-
ний славіст, м. Прага, 05.01.
1841 р. 271
- Шашук-Воронкевич Федір, дружина:
Параскева, 18 ст. 389
- Швець Василь – 27 р.; дочка: Марія –
4 р., 18 ст. 295
- Швець Григорій, 18 ст. 49
- Швець Лукаш, с. Ключ Ростоцький,
03.04.1726 р. 387
- Швець Тимко, м. Богуслав, 1707 р.
198
- Шворний Карпо, титар, 1832 р. 21
- Шевчук Петро Опанасович – 26 р.,
дружина: Меланія Макашко –
21 р.; її мати: Олена вдова – 57 р.,
її діти: Іван – 26 р., Яким – 17 р.,
Ксеня – 12 р., 18 ст. 295
- Шептицький Афанасій [1686–1746],
церковний діяч, єп. Львівський,
с. Михайлківці, 1733 р. 293, 366
- Шептицький Варлаам [1647–1715],
церковний діяч, єп., с. Бебех,
27.01.1715 р. 194
- Шергін Алексій, священник, його син:
Григорій Алексій, священник Про-
копівської ц., м. Іркутськ, 1836 р.
490
- Шередовчачка Феодосія Іваниха, бра-
танич: о. Іоан Дорібний, с. По-
січе, 1689 р. 460
- Шеремет Петро Борисович, 20 ст. 346
- Шереметьєв Петро Борисович, з бояр-
ського роду, граф, київський
воевода, 19–20 ст. 346
- Шилов Родіон, 17 ст. 408
- Шиманська Наталія, 18 ст. 49
- Шинявський Іван Олександр, свідок
шлюбу панів Сущанських у
Красногорському м-рі, 07.06.
1733 р. 248
- Шипілов Іван Іванович, канцелярист
курсського магістрату, 17–18 ст.
480
- Ширяєв Григорій Авдеєв, 18 ст. 350
- Шкірнова Кристина, 18 ст. 49
- Шликов Петро, 17 ст. 408
- Шлюбич-Заленський Лев, єп. Воло-
димирський в 1678–1708 рр.,
1693 р. 28 а
- Шматлай Іван, пилявецький віяг,
01.09.1704 р. 169
- Шматович Венедікт, 18 ст. 477а
- Шматович Михайло, 18 ст. 477а
- Шодуар, барон, бібліофіл, Прага, 05.10.
1841 р. 271
- Шохов Іван, 17 ст. 408
- Штефенко Мирон з роду Могилев-
ських, дружина: Гафа; син: Ігна-
тенко; батько: Штефан Ігнатен-
ко, мати: Марія; брат: Федір,
окнинський двірник, його сини:
Семен, Василь; брат: Мирон, Хо-
тин 1656 р. 109
- Шугов Семен, суперексл. 19 ст. 61а
- Шуйський Іван Іванович, боярин, князь,
вотчина: с. Парське, 06.01.1736 р.
126
- Шулборський Домінік, державний ді-
яч, с. Корчювка, 07.05.1713 р. 184
- Шульговський, 22.02.1974 р. 478
- Шуляковський Василь, ієрей, с.
Ключ Ростоцький, 03.04.1720 р.
387
- Шумборський Пилип Феліціан [Szum-
borski Feliciyan, 1771–1851], біс-
куп Хелмської діоцезії; Ростоць-
ка парафія, василіянин, 04–
16.11.1868 р. 387
- Шумлянський Йосип [Іван, 1643–
1708], єп. Львівський, 17–18 ст.
286
- Шумович Василь, дружина: Агафія,
Порицьк, 1668 р. 450
- Щебрик Кирило Кирилович – 53 р.,
дружина: Ірина Васильєва – 49 р.;

- сини: Федір – 18 р., Микита – 24 р., його дружина: Марія Андрієва – 22 р.; зять: Микита – 25 р., дружина: Марія – 21 р., 18 ст. 295
- Щенсний Потоцький Казімир [Szczęsny Potocki Kazimierz], староста сокальський, гетьман коронний, 1692–1702 рр., 1693 р. 28 а
- Щербацький Тимофій [Тихін Іванович, 1698 – 18.04.1767], український церковний діяч, архім. Печерський, митр. Київський, Московський, випускник КДА, Київ, 11.03.1750 р. 332
- Щур Олексій, ієросхимонах, духовник КПЛ, 28.01.1924 р. 415
- Юзеф, пан, м. Студениці, 1713 р. 186
- Юліта, черниця, 18 ст. 375
- Юрій, волинський скарбник з Корчмина на Порванчу, 1697 р. 171
- Юстимія, черниця, 18 ст. 105
- Юрченко Федір, 1714 р. 260
- Юцканич Іван, ктитор с. Новосільці, 1688 р. 159
- Ющик Василь, Холмський м-р, 29.11.1689 р. 283
- Яблонівський Ян, 18 ст. 203
- Яворський Стефан [Симеон, 1658 – 27.11.1722], український церковний і політичний діяч, митр. Рязанський і Муромський, організатор вищої освіти в Росії, поет, публіцист, КПЛ, серпень 1719 р. 212, 226, 322
- Язиков, 17 ст. 408
- Яким, козак війська Запорозького, Спасопреображенський м-р, Вовчок, 17 ст. 159
- Якимович Авксентій, ігум. Густинського Троїцького м-ря, 17 ст. 237
- Якимович Федір, борущківський обиватель, м. Новосинява, 1732 р. 348
- Яків, священик, 17–18 ст. 340
- Яків, бубновський священик, 1643 р. 9
- Яків, бузький пресвіт., намісник золочівський, Золочів, 18.07.1663 р. 224
- Яків, локацький священик, 1643 р. 9
- Яків, п'ятницький попович, 1681 р. 449
- Яків Стефанович, батько: Стефан – диякон; тесть: Вербка І. В.; с. Луки, 1709 р. 413
- Яків, юсковський священик Сенчанської сотні Лубенського полку, 1737 р. 359
- Яків, ієрей, немирівський обиватель, 1714 р. 260
- Яків, Володимирський пов., 1676 р.
- Яків, козак з с. Мошичі, м. Стародубів, 17 ст. 106
- Яковлев Никита, піп, 1641 р. 360
- Яковович Василь, жінка – Настасія; діти: Марія, Олена, Єринія, Іван, с. Пятничани, 25.10.1719 р. 185
- Яковович Пилип, козак війська Запорозького, дружина: Василиса Лаворковна, Канів, 03.11.1635 р. 115
- Яловицькі, пани, фундатори Мілещького м-ря, 17 ст. 213
- Ямінський Григорій, 17 ст. 348
- Ян з Піскової Скали, великопольський стольник, коронний староста краковський, бицький, бохенський, м. Порицьк, 1668 р. 450
- Ян Казімир, король Польщі, 1648, 1653, 1669 рр. 142, 146, 451
- Яремов Ілько – 28 р., дружина: Марія Іванівна – 26 р., 18 ст. 295
- Ярмол, вїйт, с. Юр'їв, 17 ст. 429
- Ярмолинський, державець, с. Дроговижі, 09.04.1667 р. 148
- Ярофей, священик с. Стрільці, 21.09.1644 р. 15
- Ярошевич Афанасій, Львів, 05.04.1681 р. 382
- Ясинський Варлаам [† 22.08.1707], митр. Київський, архім. КПЛ, ректор КМА, 1685, 14.01.1691 р.,

- 11.06.1696 р. 54, 56, 82, 255, 261,
330, 395, 487
- Яскевич Іоан, с. Шпаків, 15.08.1717 р.
38
- Ясниковський Афанасій, ієромонах,
намісник пінський КМПМ, 13.01.
1746 р. 396
- Ясноводський Василь, 18 ст. 218
- Ясноводський-Рубаков Олександр, вій-
ськовий канцелярист, 18 ст. 218
- Яцевич Роман, священник, 02.01.1695 р.
163
- Яцевський, дружина: Анна; син: Ва-
силь; свекорка: Настасія Бор-
щівська, 19.04.1706 р. 44
- Яшкевич Яким, острожецький свяще-
ник, ц. Св. Трійці, 17–18 ст. 130

Географічний покажчик

- Астраханський Успенський собор, 11.11.1778 р. 40
- Бабин с., Калуський пов., Галичина, ц. Св. Архістратига Михайла, 18 ст. 181
- Бар м., Поділля, 1734 р. 32
- Баришевка м., Полтавщина, хр. Св. Трійці, 17.05.1686 р. 345
- Басанськ, Чернігівщина, ц. Різдва Пресвятої Богородиці, 18 ст. 318
- Батурин м., Чернігівщина, 18 ст. 351
- Баховська Громада, перемищльська земля, 11.04.1698 р. 341
- Бєбєхи с., лятєчївський пов., хр. Св. Миколи, 27.01.1715 р. 194
- Бєлєщицї с., хр. Св. вмч. Димитрія, 14.06.1691 р. 285
- Бєлєвська ц. хр. Блєговїщєннє Прєсвєтї Бєгородицї, 18 ст. 150
- Бєлград м., Сєрбїє, 10.09.1689 р. 489
- Бєндюги с., Сокальський пов., 11.01.1705 р. 428
- Бєрєзняки с., ц. Св. Іллі, 19 ст. 21
- Бєрєзєтєцькє грємєдє, с. Бєрєзєтєчи, хр. Пєкрови Прєсвєтї Бєгородицї, 20.06.1660 р. 369
- Б. Горєдєк пос., Кєлїнїнська обл., Рєсїє, 20 ст. 406
- Бєщи [Бїщи] с., Бїлгородський пов., ц. Пєкрови Прєсвєтї Бєгородицї, 1644 р. 10
- Бїлє Горлицьє с., ц. Св. Архістратига Михайла, 17 ст. 358
- Бїлє Криницьє, 1859 р. 249
- Бїлє Цєрквє с., Сєрбїє, 1700 р. 270
- Бїлє Цєрквє м., Українє 17 ст. 157
- Бїлєстєцький м-р, Бїлєрусь, 1618 р. 77, 223, 242
- Бїлєч, 17.07.1739 р. 459
- Бєбруйськ с., Кїївська єпєрх., прєтєпєцїє кєзєлєцькє, 18 ст. 129
- Бєгєчкє с., Полтєвщицє, ц. Рїздвє Прєсвєтї Бєгородицї, 1636 р. 359
- Бєгдєнївкє с., Вїнницїнє, ц. Св. ап. Ієєнє Бєгєслєвє, 1746 р. 128
- Бєгєслєв м., Чєркєщицє, хр. Св. Трїєцї, 1707 р.; хр. Св. Мїєколї, 21.12.1709 р. 198, 259
- Бєлєтнє, 1642 р. 71
- Бєнїцє с., Сєрбїє, ц. Ієєнє Прєдтєчї, 18 ст. 270
- Бєрєзнє м., Чєркєський жїнєчїє м-р Кєзєнськї Бєжїє Мєтєрї, 18 ст. 251
- Бєрєкї с., 09.11.1637 р. 117
- Бєрєхєв с., Вєлїнь, хр. Ап. Ієєнє Бєгєслєвє, мєтєнїсть М.В. Крєсчєвськєгє, 17–18 ст. 404
- Бєхєтєцькє, ц. Рїздвє Прєсвєтї Бєгородицї, 1694 р. 122
- Брєйкєвє с., 1798 р. 363
- Брєтєствє: Бєбїнськє, ц. Св. Архістратига Михайла, 18 ст. 181
- Вїтєчївськє ц. Здвїжєннє Чєснєгє Хрєстє, 08.12.1721 р. 258
- Вєлєдїмїрє-Вєлїнськє, ц. Св. Блєговїщєннє 17–18 ст. 112а
- Вєрєсєвськє, хр. Свєтїтєлє Хрїстєвє Мїєколї, 1765 р. 257
- Грїлїєвськє Свєтє-Мїєкїльськє, м. Бєгєслєв, 21.12.1709 р. 259
- Іцкївськє хр. Вмч. Пєрєскєвїє, 15.03.1739 р. 463

- Китайгородське хр. Різдва Христова, 1721 р. 462
- Корчюківське ц. Св. ап. Іоана Богослова, 1713 р. 184
- Купинське, 18 ст. 191
- Лотовецьке, 22.02.1759 р. 441
- Львівське, Преображення Пресвятої Богородиці, 17 ст. 282
- Острозьке Свято-Миколинське, 18 ст. 152
- Пановці Муровані, ц. Успіння Пресвятої Богородиці, 1774 р. 460
- Пилявське, ц. Успіння Пресвятої Богородиці; Св. вмч. Георгія, 1704 р. 169
- Преображенське, 17–18 ст. 282
- Слобідське ц. Успіння Пресвятої Богородиці, 09.06.1758 р. 48
- Студеницьке, Успіння Богородиці, 01.05.1726 р. 168, 169
- Брезове с., хр. Іоана Хрестителя, Чернорорія 270
- Бреславль м., Володимирський пов., Волинь, хр. Воскресіння Господня, 17 ст. 248
- Бровари м-чко, Київщина, хр. Свв. апт. Петра і Павла, маєтність КПЛ, 28.07.1689 р.; хр. Пресвятої і Живоначальної Трійці, 17 ст. 170, 353
- Бруньювка с., хр. Покрови Пресвятої Богородиці, 18 ст. 188
- Брянськ м., Гродненський пов., Білорусь, 17 ст. 408
- Будапешт м., 1904 р. 489
- Будим м., Сербія, 10.09.1689 р. 489
- Бузьки м., ц. Св. П'ятниці, 17 ст. 151
- Бутятичі с., хр. Св. Миколая Чудотворця, 1661 р., 10.03.1701 р. 9, 233
- Бучач м., Поділля, 17–18 ст. 348
- Вашковці с., 1737 р. 22
- Великий Узвіз с., ц. Зішестя Св. Духа, 17.10.1764 р. 124
- Вербіж с., Коломийський пов., Галичина, ц. Св. Архістратиґа Михайла, 1680 р. 95
- Веретені с., Марицька вол., 17 ст. 408
- Верськ с., ц. Св. і Живоначальної Трійці, 11.04.1698 р. 341
- Верхнячки с., Київщина, 26.09.1818 р., 30.09.1819 р. 103
- Вигов, Волинь, 21.07.1719 р. 184
- Вигурів, хр. Свв. Архістратиґа Михайла і Георгія Побідоносця, Чернігівщина, 1698 р. 458
- Висоцьк, Волинь, 14.02.1724 р.; 11.01.1705 р. 388, 428
- Витачів с., Київщина, ц. Здвиження Чесного Хреста, 08.12.1721 р. 258
- Вишнівська громада, 1634 р. 278
- Вищі Верещаки с., Черкащина, Преображенська ц., 17.02.1843 р. 37
- Вільно м., Литва, 25.05.1649 р. 142
- Вінниця м., 20.11.1793 р. 260
- Влашинівська ц., Галичина, 1640 р. 127
- Вовчок, м-р Спаса Преображення Христова, 17 ст. 159
- Волинська Духовна Семінарія, 47, 77, 213, 223, 224, 242, 286, 441, 449, 465
- [Волинське] Т-во дослідників Волині, 457
- Волковинці с., 1709 р. 194
- Вонілов, 1671 р. 156
- Волюдав [Влодава] м., Седліцький пов., 17 ст. 73
- Володимир м., Волинь, ярмарок, 1661, 1718 рр. 9, 304
- Волошкове с., 01.06.1776 р. 132
- Воронецький громадський волосний м-р, ц. Успіння Пресвятої Богородиці, 30.07.1807 р. 35
- Вороніж → Оптина пустинь
- Ворсовка м., ц. Св. Миколи, Київщина, 1765 р. 257
- Вязовка с., ц. Вознесіння Господня, Волинь, 1678, 28.02.1761 рр. 362
- Гавай с., Угорщина, хр. Св. Миколи, 1716, 1915 рр. 372
- Гадяч м., 29.09.1699 р. 280, 385
- Гамаліївський Різдва Богородиці м-р,

- Харлампіївська пустинь, Чернігівська єпарх., 17–18 ст. 229, 309, 391а
- Гардашівка с., Київська єпарх., Уманський пов., ц. Покрови Пресвятої Богородиці, 03.11.1850 р. 463
- Гейсійки [Гайсин] с., Вінничина, ц. Св. Дмитра, 14.02.1835 р. 344
- Глаговець, хр. Св. Іоана Златоуста, 1691 р. 467
- Глібов, ц. Св. Архістратига Михайла, 1701 р., 01.01.1788 р. 440
- Глухи с., Волинь, ц. Св. Іоана Богослова і Св. Миколи, 1743 р. 152
- Глухів м., Чернігівщина, 29.07.1698 р. 62, 334
- Глухівський м-р Свв. апп. Петра і Павла, 18 ст. 308, 477
- Гнила с., Галичина, 1656 р. 109
- Головня с., любимське староство, 1646 р. 14
- Гноєнськ, Черкащина, ц. Св. Василя Кападокійського, 09.03.1678 р. 447
- Годунівка с., глухівська протопопія, хр. Покрови Пресвятої Богородиці, 11.06.1725 р. 381
- Горбакювка с., 18 ст. 420
- Горингород м-ко, Рівненський пов., Волинь 65
- Город, ц. Різдва Христового і Святителя Чудотворця Миколи і Св. вмц. Катерини, 17 ст. 249
- Городецьк, хр. Св. Миколи Чудотворця, 02.06.1667 р., 1726 р. 437
- Городля м., хр. Св. вмц. Параскевії, 1633 р. 7
- Городиський Свято-Преображенський м-р, 17–18 ст. 258
- Городна с., на Підляшшю, Дорогицький пов., хр. Св. Миколи, 01.10.1674 р. 445
- Гребенів, Галичина, 1840 р. 304
- Гринівці с., хр. Св. Архістратига Михайла, 1656 р. 109
- Гриців м., Заславський пов., Волинь, 24.03.1712 р. 441
- Гулявець с., ц. Св. Архістратига Михайла, 17–18 ст. 46
- Гуркове с., Галичина, 1769 р. 103
- Густинський Троїцький м-р, 17 ст. 237, 418
- Данелійовичі с., Білорусь, ц. Різдва Пресвятої Богородиці, 17 ст. 29
- Данилів, 1627 р. 5
- Данилівський Липник → Липник Данилів
- Дворець с., 27.06.1710 р. 47
- Девицька громада, хр. Св. Воскресіння Христового, 18.06.1705 р. 343, 373
- Десятинна Маскитка [?], Кармаринська волость, 17 ст. 408
- Дмитренка с., ц. Св. Покрови Пресвятої Богородиці, 17–18 ст. 290
- Доброствор м., Львівщина, 17 ст. 274
- Довга Горішня с., маєтність Вонилова, ц. Св. Миколи, 1671 р. 156
- Домонтів с., Київщина, ц. Трьох Святителів Василя Великого, Григорія Богослова, Іоана Златоуста, 06.11.1693 р. 157
- Донська обитель, 10.09.1712 р. 239
- Дроговижі с., Львівщина, ц. Успіння Пресвятої Богородиці, 1667 р. 148
- Дубна, Волинь, ц. Св. вмц. Георгія, 25.03.1681 р.; 1638 р. 118, 156
- Дубовська громада, 11.04.1698 р. 341
- Дунаївці м., Поділля, хр. Різдва Христового; ярмарок 16–17 ст., 06.05.1737 р. 71, 187, 402а
- Єлецький м-р, Росія, 09.05.1748 р. 105
- Жидачів м., Галичина, 31.05.1708 р. 376
- Жукин с., хр. Св. Чудотворця Христового Миколи, 1655 р. 8
- Жировецький м-р чину св. Василя, 1758 р. 67
- Журавицько-омеленський приход, 1849 р. 420
- Завіцани с., Покровська слобода, Київська губ., ц. Покрови св. Богородиці, 19 ст. 118а

- Загайці с., Кременецький пов., Волинь, ц. Здвиження Чесного і Животворного Хреста 1744, 1748 рр. 180, 296
- Загорівський м-р, Мінська єпарх., ц. Різдва Богородиці, 1649 р., 06.02.1688 р. 145, 383
- Загребля с., Городище, ц. Святителя Христова Миколи, 01.03.1703 р. 127
- Задонський Тешевський Богородицький Володимирський м-р, Росія, 18 ст. 375
- Замоскворіччя, ц. Іоана Предтечи, 18 ст. 411
- Замоття, слобода, Росія, жіночий скит, 19 ст. 252, 253
- Запоріжжя, 18 ст. 127
- Золочів м., 11.09.1660 р.; хр. Св. Миколи, 18.07.1663 р. 19, 224
- Іванівка с., 1713 р. 181
- Іваничи с., Волинь, вотчина Л. Богущевича-Іваницького, ц. Благовіщення, 06.05.1579 р. 112а
- Іркутськ м., ц. Спаса, 09.02.1771 р. 99
ц. Св. Прокопія 1836 р. 490
- Ісаєвське с., ц. Пресвятої Богородиці, 17–18 ст. 326
- Ічня м., Чернігівщина, 22.04.1852 р.; 26.05.1927 р. 327, 421
- Казань м., 1721 р. 238
- Кагалтка (?) м-ко, 1845 р. 202
- Калинівка с., 17–18 ст. 175
- Калитинці с., 17 ст. 281
- Кальне м., скольщина, 1874 р. 95
- Каменський м-р, 1774 р. 367
- Кам'янець м., хр. Преображення Христова, 1705 р. 48, 295
- Кам'янець-Подільськ м., 1682 р. 436
- Кам'янець-Подільське Давньосховище єпархіально-статистичного комітету; Музей церковно-історичного археологічного товариства 22, 32, 44, 49, 159, 172, 181, 185, 186, 187, 188, 190, 191, 199, 320, 403, 433, 436, 452, 455, 459
- Кам'янець-Подільський державний університет 22, 189, 462
- Кам'янка с., хр. Успіння Пресвятої Богородиці, 17–18 ст. 175
- Канів м., Черкащина, хр. Св. Трійці, 03.11.1635 р. 115
- Караївка с., 18 ст. 420
- Катунок с., ц. Св. вмц. Варвари, 18–19 ст. 432
- Катунська Слобідка, 17–19 ст. 432
- Керебердіївка с., Черкащина, хр. Св. Трійці, 03.11.1635 р. 115
- Київ м.: 354, 394, 413, 438
ц. Свв. мчч. Бориса і Гліба на Подолі 1634, 1707 рр. 39, 278
ц. Введення Пресвятої Богородиці, 18 ст. 267
хр. Вознесіння старообрядницький, 1928 р. 125
хр. Зішестя Св. Духа на Подолі, 472
ц. Св. рівноап. царів Костянтина і Олени на Подолі 11.09.1725, 30.05.1759 рр. 312, 456
ц. Покрова Пресвятої Богородиці в Слободі Покровській, 19 ст. 118 а
ц. Преображення Господня на Подолі, 18 ст. 265
ц. Різдва Христова, 25.09.1675 р., 1709 р. 193
Братський м-р, 17 ст. 88
Видубицький м-р, 17–18 ст. 51, 72а, 91, 97, 100, 134, 165, 291, 323, 367, 371, 474, 484, 487
Зібрання Младенчеське ім. Благовіщення Пресвятої Богородиці, 25.03.1701 р. 364
Кирилівський м-р Св. Трійці, 1666 р. 328
Китаївська Свято-Троїцька пустинь, хр. Прп. Сергія 1750 р., 01.01.1730 р. 84, 105, 386, 399
Межигірський м-р, ц. Преображення Господня, 23.04.1615 р. 119, 157, 207
Микільський Пустельний м-р 4,

- 50, 83, 86, 98, 101, 104, 108, 113, 135–137, 211, 214, 227, 269, 313, 319, 396, 453
- Михайлівський Золотоверхий м-р, 17–18 ст. 39, 41, 42, 53, 79, 85, 112а, 116, 117, 132, 200, 209, 215, 225, 280, 310, 321а, 325, 333, 337, 339, 384, 385, 394 а, 400, 438, 439, 458, 470, 476
- Печерська Лавра 2, 3, 5, 8, 40, 41, 43, 52, 67а, 73а, 74, 90, 98, 105, 106, 108, 118, 120, 124, 133, 134, 137, 139, 141, 160, 195, 201, 202, 209, 212, 221, 222, 226, 231, 239, 259, 262, 264, 264а, 289, 292, 305, 316, 322, 323, 336, 342, 364, 365, 370, 395, 399, 402, 408, 413, 415, 419, 422, 440, 454, 473, 475, 487, 489
- ц. Св. Антонія, печера 124, 201, 212, 289, 305, 415, 419, 471, 475
- ц. Св. Феодосія, печера 195, 262, 264, 264а, 269, 414, 419, 454, 486
- хр. Вознесіння Господня дівочого м-ря 160, 470
- хр. Воскресіння Христова 256, 292
- ц. Здвиження Чесного Хреста 133, 141, 147, 212, 289
- хр. Петра і Павла 170, 353
- ц. Успіння Богородиці 139, 201, 222, 272, 336, 395, 402
- ц. Св. Трійці 43, 202, 364, 365
- друкарня, 1769 р. 221, 365, 470
- Петропавлівський м-р, 18 ст. 415
- Софійський дівочий м-р [Киево-Богословський м-р] 263
- Софійський кафедральний м-р 21, 54, 56, 61а, 62, 67а, 82, 111, 128, 142, 204, 218, 220, 235, 241, 248, 255, 257, 261, 275, 316, 325, 332, 358, 362, 368, 369, 375, 377, 381, 398
- Навчальні заклади, установи:
Гарнізон, 1735 р. 231
- Духовна академія, Духовна семінарія 1, 8–10, 15–17. 34, 37, 72а, 103, 113, 120, 129, 182, 192, 270, 277–279, 284, 304, 340, 376, 387, 388, 392, 409, 425, 428, 436, 443, 445, 451, 463, 467, 481, 482, 489, 490
- Община старого ритуалу 119, 134
- Університет св. Володимира 64а, 324
- Киселі с., Росія, 10.04.1942 р. 232
- Кисово с., Московщина, ц. Св. ап. Іоана Богослова, 1667 р. 36
- Кітжинський Благовіщенський м-р, 1748 р. 204
- Ключ Ростоцький, ц. Покрови Пресвятої Богородиці, 03.04.1726 р. 387
- Ключ Сашковський, 17 ст. 69
- Ключ Студеницький, Поділля, 08.08.1747 р. 168
- Ковель м., Волинь, 17 ст. 216
- Кодне с., Путивльський пов., Полтавщина, 11.11.1677 р. 381
- Козарі → Новокозарі
- Козлин с., Луцький пов., 18 ст., Рівненський пов., Волинь, 19 ст. 65
- Колачківці с., хр. Різдва Богородиці, 1714 р. 25
- Колісце с., 17.09.1715 р. 288
- Колодницька громада, 1698 р. 341
- Колок м-чко, журавицько-омеленський приход, 26.10.1849 р. 420
- Конвиця с., юр'ївська громада, 17 ст. 429
- Колбасне с., Суздальський пов., ц. Преображення Господня, 17 ст. 276
- Колодницька громада, Волинь, 11.04.1698 р. 341
- Коломак р., 17 ст. 358
- Константинів, хр. Св. Василя, 17 ст. 368
- Копачів м., хр. Св. Пророка Іллі, 1707 р. 21
- Копиловка с., ц. Василя Великого, 1685 р. 284
- Корецьк, ц. Св. П'ятниці, 1666 р.:

- хр. Різдва Пресвятої Богородиці, 1681 р. 449
- Коростошев м., Житомирщина, ц. Св. Богоявлення, 1574 р. 28
- Корсунь м., Черкащина, ц. Воскресіння Христового, 1662 р. 12
- Коршево с., ц. Здвиження Чесного і Животворного Хреста, 1701 р. 176
- Корчювка с., ц. Св. Іоана Богослова, 07.05.1713 р. 184
- Косівський м-р, хр. Св. свт. Миколая, 1696 р. 468
- Косниця, Поділля, 17 ст. 69
- Кочорівка с., хр. Св. Покрови Пресвятої Богородиці, 17 ст. 275
- Краків, Польща, 18 ст. 79
- Красилівка с., ц. Різдва Христового, 18 ст. 45
- Красногорська Чорнуська ц., 17–18 ст. 280, 433
- Красногорський Чорнуський м-р, 1733 р. 248
- Красностав, ц. Св. Трійці, Волинь, 1717 р. 24
- Кратове с., Карачівського пов., 17 ст. 408
- Кременець м., 1643 р.; ц. Св. вмц. Параскевії, 1733 р. 9, 293
- Креничі с., Київщина, ц. Пресвятої Покрови, 18 ст. 263
- Кролевець м., Чернігівщина, хр. Св. Воскресіння, 1700 р. 26
- Кронштадт м., Богоявленська ц. 64а
- Кулемчицький м-р Успіння Пресвятої Богоматері, 11.01.1705 р., 14.02.1724 р. 388, 428
- Куманів с., Поділля, ц. Св. Архістратига Михайла, 14.11.1722 р. 298
- Купетицький м-р, Білорусь, ц. Введення Пресвятої Богородиці, 1649 р., 21.11.1653 р. 142
- Купин с., Поділля, хр. Св. Архістратига Михайла, 1716 р. 191
- Курманів с., Любельщина, хр. Св. Миколи, 17 ст. 368
- Курськ м., ц. Св. Преображення, 1803 р., 22.09.1930 р. 158, 480
- Ларинове с., ц. Воскресіння Христового, 1673 р. 374
- Летичів м., Поділля, ц. Св. Михайла, 17 ст. 28
- Ликове с., Путивльського пов., Полтавщина, 1923, 1925 р. 205, 351
- Липинки с., 03.04.1720 р. 387
- Липник Данилів с., скиткова ц. Прп. о. Онуфрія, маєтність КММ, 1705 р. 339
- Литовське м-чко, хр. Введення Пресвятої Богородиці, 11.03.1677 р. 442
- Ломов Нижній город, Росія, дом Пресвятої Богородиці, 1650 р. 424
- Лубенський Мгарський м-р, ц. Богоявленого Преображення, Полтавщина, 25.12.1639 р. 131
- Лугин м-чко, Чернігівщина, 1727 р. 23
- Луки с., Київщина, 09.05.1709 р. 413
- Львів м., 1711, 1717 р., 20.01.1719 р. 91, 151, 177, 301, 306
- Львів м., хр. Св. Онуфрія; хр. Успіння Пресвятої Богородиці, 17–18 ст. 274, 382, 462
- Любарка с., ц. Успіння Пресвятої Богородиці, 29.10.1688 р. 363
- Максаковський м-р, Росія, 19 ст. 251
- Мала Побоянка с., Київщина, ц. Св. вмч. Дмитра, 1745 р. 190
- Марков с., Росія, 18 ст. 30
- Мгарський м-р, 28.02.1761 р. 362
- Мена, Чернігівщина, 11.03.1679 р., КПЛ, 23.09.1685 р. 395
- Микільська Ромона с., 1662 р. 375
- Микулин, 22.02.1759 р. 441
- Милятин м., ц. Вмц. Параскеви, 17–18 ст. 469
- Миронівка с., на Богуславщині, 18–19 ст. 419
- Михайковці с., Поділля, ц. Св. вмц. Параскеви, 1733 р. 293
- Мілецький м-р, хр. Св. чудотворного Миколая, 1637, 1643, 1660 р. р. 34, 79, 140, 213
- Мілява с., Волинь, хр. Заложення Вос-

- кресіння Господа нашого Ісуса Христа, 1680 р. 163
- Мішехнове [?], ц. Благовіщенської Богородиці, 17 ст. 244
- Могилів м., Поділля, 09.05.1792 р. 32, 116, 123
- Модрин с., Любельщина, ц. Воскресіння Христова, 1647 р., 1669 р., 15.05.1695 р. 16, 279, 451
- Молчинський Софроніївський пустельний м-р Пресвятої Богородиці, Полтавщина, 17–18 ст. 102, 206, 217, 315, 331, 351, 378, 401, 485
- Підмонастирська Слобідка, 30.01.1710 р. 351
- Моршанськ м., Барашевська слобода, Росія, 1792 р. 397
- Москва м., 17–18 ст. 32, 102, 222, 310, 312, 328, 336, 347, 402, 424, 436
- Москва: ц. Свв. Афанасія і Кирила, 1863 р. 473
- соб. Живоносного Христова Воскресіння, 1681, 1686 рр. 318, 320
- хр. Миколи Чудотворця, 17 ст. 238
- хр. Св. Архістратига Михаїла, 09.08.1674 р. 256
- Спасів м-р, друкарня, 17 ст. 316, 317
- Чудов м-р, 1724 р. 102
- Московщина: ц. Вмц. Катерини, що на Вспольї за р. Москвою, 17–18 ст. 243
- ц. Знамення Пресвятої Богородиці і св. угодника її Климентія 240
- ц. Іоана Златоуста, 18 ст. 427
- домова ц. Архістратига Михаїла, 18 ст. 244
- Кирилов м-р, 18 ст. 379
- Мошенський Свято-Вознесенський м-р, 17–18 ст. 21, 416
- Мошичі с., 17 ст. 106
- Мукачів м., 28.04.1708 р. 95
- Мястківка м., Поділля, хр. Благовіщення Пресвятої Богородиці 1708 р. 199
- Немирів м., брацлавське воєводство, Вінничина, ц. Св. Трійці, 1744 р. 32, 103, 144, 175, 260
- Нестеровці с., маєтність п. Дідковського на Золочові, Галичина, 11.09.1660 р. 19
- Никольське с., Московщина, ц. Св. Миколи Чудотворця, 1694 р. 434
- Ніжин м., Чернігівщина, 26.05.1927 р. 27
- Ніш м., Сербія, 10.09.1698 р. 489
- Нова Синява м., 09.04.1732 р. 348
- Нова Слобода с., Путивльський р-н, Полтавщина, 16.07.1925 р. 217
- Новгород Вел. м., ц. Козми і Доміана, 18 ст.; Кирилівський м-р, 1676 р. 272, 391, 409
- Новгород-Сіверський м., Чернігівщина, 28.06.1927 р. 357
- Новий Ванков, ц. Миколая Чудотворця, 29.08.1701 р. 254
- Новий Поріч с., 12.10.1758 р. 189
- Новокозарі с., ц. Св. Миколи, 08.09.1770 р. 23
- Новоселецька Георгіївська ц., 17.02.1843 р. 37, 211
- Новосілки с., ц. Св. Миколая, 18–19 ст. 38
- Новосілки, хр. Успіння Пресвятої Богородиці, 1670 р., 06.08.1688 р. 159, 430
- Носкове с., Поділля, хр. Успіння Пресвятої Богородиці, 1717 р. 177
- Носові Млини, ц. Св. Покрови, 1699 р. 20
- Озерне м., Галичина, 16 ст. 71
- Олеськ, Галичина, 20.09.1718 р.; 1732 р. 157, 352
- Олонецька духовна семінарія, 30.08.1866 р. 425
- Олчедаїв Вищий с., Поділля, 19.06.1731 р. 302
- Омеленськ, Росія, хр. Вознесіння Господня і ц. Св. Архістратига Михаїла, 1685 р. 405

- Омитків, Поділля, ц. Св. Покрови, 01.01.1788 р. 440
- Оптина [Опатова] пустинь, Росія, Олексіївський м-р, 18 ст. 406
- Остер на Самарі, Росія, 17 ст. 342, 408
- Острожецьк, ц. Св. Трійці, 17–18 ст. 130
- Островит Малий с., 1638 р. 118
- Острог м., Волинь, 17 ст. 237
- Охмач, 04.10.1683 р. 157
- Ошитковка, Чернігівщина, ц. Покрови, 1788 р. 440
- Павликовці с., Брацлавщина, Поділля, ц. Введення Пречистої Богоматері, 18 ст. 281
- Павловськ с., 1810 р. 393
- Пановці Муровані с., ц. Успіння Пресвятої Богородиці, 1619 р., 23.04.1774 р. 460, 482
- Парське с., ц. Предтечи Іоана та Трьох Святителів, 1736 р. 126
- Перекеринці с., Поділля, 24.06.1715 р.; ц. Св. Миколи, 02.06.1836 р. 132, 172
- Переславль Рязанський, 06.06.1642 р., 1748 р. 204, 245
- Переяславський кафедральний м-р, Володимирська епар., 21.11.1704 р. 290, 422
- Пилява м., ц. Пресвятої Богородиці; хр. Св. вмч. Георгія, 01.09.1704 р. 93, 169
- Піскова Скала, Польща, 1668 р. 450
- Піщане с., Золотоноський пов., ц. Живоначальної Трійці, 28.07.1700 р. 197
- Плове с., 18 ст. 167
- Подільська Духовна Семінарія 21, 245, 249, 250, 281, 366, 418, 434
- Покровське Єрденево с., вотчина кн. Голіцина С.Б., ц. Покрови Св. Богородиці, 1718 р. 412
- Полоцьк, Вітебський пов., 1862 р. 65
- Полтава м., 27.06.1709 р. 487
- Порванче с., Поділля, хр. Покрови Пресвятої Богородиці, 1696 – 30.12.1697 рр. 171
- Порицьк, Волинь, хр. Св. Архістратиґа Михайла, 1668, 1796 рр. 450
- Порицький м-р, Волинь, ц. Успіння Богоматері, 17 ст. 28 а
- Порохня с., хр. Введення Пресвятої Богородиці, Волинь, 15.02.1730 р. 287
- Посіч, Галичина, 1689 р. 460
- Потоцьк, ц. Різдва Пресвятої Богородиці, 17 ст. 436
- Почаївська Лавра, Волинь, 5, 88, 210, 219, 376, 402а, 488
- Почепів, Чернігівщина, ц. Успіння Пресвятої Богородиці, 25.12.1684 р. 158
- Прага м., Чехія, 05.10.1841 р., 1862 р. 65, 271
- Пріштене м., 1733 р. 426
- Пулма с., Волинь, ц. Св. Чудотворця Миколая, 20.09.1718 р. 178
- Путивльська центральна районна б-ка 410, 433а
- Пятничанський м-р Успіння Пресвятої Богородиці, Поділля, 25.10.1719 р. 185
- Радіоновка с., ц. Св. Покрови, 17–18 ст. 381
- Радульська Слобода, Чернігівщина, 16.09.1814 р. 125, 251
- Ракова пустинь, 1669 р. 226
- Раковець Великий, Поділля, 25.04.1725 р. 174
- Рачинська пустинь, дівочий м-р, Волинь, ц. Пресвятої Богородиці Казанської, 11.08.1706 р., 20.01.1709 р. 300, 321
- Рижовка с., ц. Миколи Чудотворця, 1712 р. 433 а
- Рогатин м., Галичина, 1737 р. 32
- Рогачів м., Волинь, ц. Різдва Богородиці, 17–18 ст. 130
- Рогозне с., Ушицький пов., Поділля,

- Св. Богословська ц., 12.03.1890 р. 187
- Рокитне с., Гродецький пов. [?], ц. Успіння Богородиці, 14.12.1681 р. 273
- Рославичі с., Київщина, ц. Св. Спаса, 23.09.1702 р. 111
- Ружичин с., 17–18 ст. 452
- Руса, ц. Успіння Пресвятої Богородиці, 17 ст. 157
- Ряпялово с., Володимирська губ., Кавровський округ, Росія, 18.03.1822 р. 397
- Самара, 17 ст. 342, 358
- Сандомир, Польща, 18 ст. 79
- Свержі с., 11.01.1705 р. 428
- Сверщів с., ц. Св. Василя Великого, 02.07.1691 р., березень 1794 р. 461
- Севськ м., Новоприборна слобода, Росія, ц. Свв. апп. Петра і Павла, 17–18 ст. 492
- Седнів м., хр. Вмч. Георгія, Чернігівщина, 18.01.1646 р. 143
- Семенівка с., хр. Св. Миколая Чудотворця, 13.04.1648 р. 146
- Семизерська обітель, Дом Пресвятої Богородиці Смоленської, Росія, 28.11.1703 р. 320
- Сербська еп., православна церква, 1850 р. 463
- Сибичі с., Білорусь, ц. Св. Архістратига Христова Михайла, 17 ст. 357
- Синіцька громада, 1634 р. 278
- Сирбах, Молдова, 18 ст. 32
- Скибін с., Таращанський пов., Київщина, ц. Св. вмц. Параскевії, 1775 р. 87
- Слобідка Рихтецька с., Поділля, ц. Свв. Козми і Даміана, 18–19 ст. 494
- Слобідка під Кам'янцем, 1706 р. 48
- Слобідка, хр. Успіння Пресвятої Богородиці, 09.06.1758 р. 49
- Смідин, Волинь, хр. Здвиження Чесного і Животворящого Хреста, 1690 р. 457
- Смідковська громада, ц. Преображення Ісуса Христа, 1611 р. 356
- Смотричі с., Поділля, ц. Св. Миколая, 18 ст. 191
- Сокиряни с., 01.05.1776 р. 132
- Соколень м., Поділля, хр. Св. Покрови Пресвятої Богородиці, 17–18 ст. 154
- Сосновиці с., ц. Св. Покрови Пресвятої Богородиці, 1647 р. 17
- Стара Єрча, Білозерський пов., вотчина Кирилова м-ря, ц. Козми і Даміана, 10.07.1645 р. 483
- Стара Руса, Волинь, 1605 р. 272
- Старий Поріч с., хр. Преображення Господня, 12.10.1758 р. 189
- Старий Ярошев м., Поділля, хр. Різдва Господа нашого Ісуса Христа, 1605 р. 109
- Стародубів, Чернігівщина, 17 ст. 106
- Стелкове Спаське с., Кашинський пов., Росія, ц. Свв. Бориса і Гліба, престол Спасова образу, 09.03.1661 р. 423
- Стренява м., хр. Миколи Мирлікійського Чудотворця, 17 ст. 6, 153
- Стрижовець, Галичина, 1669 р. 451
- Стрільці с., ц. Георгія Побідоносця, 1644 р. 15
- Студениця м., Вінничина, 19.01.1711 р., 13.12.1713 р. 186
- Ступинці с., 1721 р. 462
- Субочі с., Углицький пов., ц. Св. Покрови, 06.03.1890 р. 25
- Суздаль м., Росія, ц. Св. Миколи, 05.04.1628 р. 125
- Олександрійський дівочий м-р, 31.10.1689 р. 236
- Сулукив [Солуків], Долинський пов., Галичина, 14.09.1693 р. 175
- Сумин м., хр. Св. Миколи Чудотворця, 26.09.1689 р. 311
- Сумський Свято-Успенський м-р, 11.10.1748 р. 107

- Супрасльський м-р, хр. Благовіщення, 1575 р. 27
- Тараска [?] м., 10.01.1725 р. 294
- Тарногород м., Любельщина, хр. Св. Трійці 1665, 1720, 1813 рр. 10, 436, 443
- Твер м., Росія, Богоявленський м-р, 1669 р. 226
- Теремці с., 1779 р. 25
- Терехтемирів [Трахтемирів] с., на Черкащині, 1623 р. 78
- Терешовці с., Поділля, соб. Свв. Архстратигів Михайла і Гавриїла, 29.06.1721 р. 167
- Треаниський м-р, 1733 р. 426
- Тула м., Росія, 17–18 ст. 266
- Тяпювень с., Ловчанська єпарх., 1799 р. 307
- Углеч, Росія, Олексіївський м-р, 1624 р. 246
- Успенський дівочий м-р, Коширський пов., Росія, 18 ст. 266
- Фастів м., Київщина, 05.05.1710 р. 338
- Фастівська громада, хр. Різдва Пресвятої Богородиці, 17 ст. 446
- Форостове с., Лубенський пов., Полтавщина, 06.10.1676 р. 448
- Харківський м-р, 17 ст. 106
- Харківський Преображенський м-р, 1700 р. 68
- Хлапотинська громада, Волинь, 01.11.1681 р. 449
- Холм м., хр. Різдва Пресвятої Богородиці, 29.11.1689 р. 283
- Хотин, Галичина, 17.08.1739 р.; ярмарок, 1656 р. 109, 459
- Хотов с., Київщина, ц. Різдва Іоана, 17–18 ст. 196
- Хутори Мизяківські, Поділля, хр. Різдва Пресвятої Богородиці, 18 ст. 192
- Цареград м., [Карлсгадт, Литва]? 17 ст. 156, 373
- Чаєнки с., Камаринська волость, Росія, 17 ст. 408
- Чайчинці с., хр. Здвиження Чесного Хреста, 25.04.1725 р. 174
- Черкаси м., Київська губ., Покровський жіночий м-р. 243
- Чернин с., Лубенський пов., Полтавщина, ц. Св. Миколи Мірлікійського, 06.10.1676 р. 448
- Чернігів м., Свято-Троїцький Іллінський м-р, 12.12.1685 р. 3, 453, 454
- Чернятин с., Поділля, 02.05.1663 р. 444
- Чорне с., хр. Св. Архистратига Михайла, 18 ст. 190
- Чорнобильський Різдвяний м-р, 18–19 ст. 374, 432
- Чорнобильський старого ритуалу чоловічий м-р, 02.10.1913 р. 35
- Шаргородек, Поділля, 17–18 ст. 175
- Шелвів с., Волинь, хр. Св. Покрови Пресвятої Богородиці, 05.08.1708 р. 286, 466
- Шумаковка с., Курщина, Тимський пов., 1803 р. 480
- Юр'їв с., 17 ст. 429
- Юричани с., Молдова, 26.10.1669 р. 109
- Юсипецький м-р, 25.03.1725 р. 376
- Яблонів, 18 ст. 204
- Яготин м., 22.02.1630 р. 355
- Якобштадт [місто Якова], Курляндська губ, Зельбурський пов., хр. Свв. ап., 17 ст. 431
- Яришов, Поділля, 18–19 ст. 32
- Ярчовці с., Золочівський пов., Галичина, 27.11.1726 р. 488
- Ясники с., хр. Преображення Господня, 1714 р. 114
- Ясногородський м-р, Київщина, 14.02.1734 р. 173

Хронологічний покажчик

1574 – 28	1649 – 142, 145
1575 – 27	1650 – 27, 129, 373, 424
1579 – 112a	1651 – 71
1580 – 112	1652 – 18, 135
1594 – 67	1653 – 142, 438, 478
1597 – 78	1654 – 275, 371
1605 – 272	1655 – 7, 234, 487
1606 – 118a	1656 – 109, 211
1610 – 109	1657 – 253, 414
1611 – 356	1658 – 139, 325, 481
1615 – 119	1659 – 85
1618 – 77, 113	1660 – 86, 122, 140, 369, 461
1619 – 482	1661 – 9, 108, 110, 423, 436
1620 – 430	1662 – 11, 75, 375
1622 – 65	1663 – 19, 36, 224, 444
1623 – 78	1664 – 395
1624 – 65, 436	1665 – 146, 443
1625 – 406, 432	1666 – 55, 328, 449
1627 – 5	1667 – 36, 148, 410, 437
1628 – 116, 125	1668 – 450
1630 – 355	1669 – 63, 101, 109, 226, 451
1632 – 365	1670 – 430
1633 – 7, 124	1671 – 50, 156
1634 – 278, 364	1672 – 81, 436
1635 – 13, 115, 359	1673 – 225, 232, 374
1636 – 70, 117, 126, 367	1674 – 96, 98, 256, 445
1637 – 79, 34, 117, 366	1675 – 149, 248, 269
1638 – 118, 133	1676 – 54, 330, 409, 448
1639 – 131, 132, 366	1677 – 54, 330, 381, 442
1640 – 9, 127	1678 – 55, 164, 216, 330, 447, 362
1641 – 8, 136, 137, 360, 435	1679 – 54, 330, 395
1642 – 71, 245	1680 – 95, 120, 163, 330
1643 – 9, 34	1681 – 74, 156, 273, 330, 449
1644 – 10, 15, 43	1682 – 161, 320, 330, 436
1645 – 30, 370, 483	1683 – 54, 157, 284, 315
1646 – 14, 143, 147	1684 – 10, 67 a, 158, 160, 330
1647 – 16, 17, 200	1685 – 54, 330, 405, 454
1648 – 146, 354, 436	1686 – 79, 80, 149, 318, 345, 419

- 1687 – 164, 358, 398
 1688 – 16, 52, 54, 159, 223, 277, 281, 383
 1689 – 170, 236, 311, 460, 489
 1690 – 319
 1691 – 82, 202, 285, 461, 467
 1692 – 55, 264
 1693 – 28 a, 157, 175, 262
 1694 – 122, 434, 479
 1695 – 163, 279
 1696 – 171, 468, 481
 1697 – 171, 195, 305, 418, 484
 1698 – 204, 334, 414, 415, 439, 458
 1699 – 20, 323, 385
 1700 – 26, 68, 130, 191, 212, 216, 210, 352, 474
 1701 – 176, 233, 254, 457, 364, 440, 471
 1702 – 11, 179, 254, 269, 292, 352, 422
 1703 – 51, 127, 320
 1704 – 66, 169, 320, 422
 1705 – 295, 339, 343, 402 a, 403, 429, 430, 475
 1706 – 44, 321, 464, 476
 1707 – 21, 39, 166, 198
 1708 – 99, 376, 379, 466
 1709 – 94, 193, 194, 259, 300, 318, 413, 487
 1710 – 47, 242, 287, 291, 338, 351, 384
 1711 – 21, 32, 67 a, 186, 406
 1712 – 203, 208, 239, 433 a, 441
 1713 – 181, 184, 186, 493
 1714 – 25, 115, 260
 1715 – 64, 172, 194, 206, 217, 288
 1716 – 48, 89, 191, 372
 1717 – 29, 38, 177, 401
 1718 – 178, 239, 304, 323, 346, 375, 412, 493
 1719 – 184, 185, 200, 226, 301, 322, 331, 386, 436, 485, 493
 1720 – 43, 239, 387, 436
 1721 – 64, 167, 191, 204, 258, 223, 238, 336, 401, 462
 1722 – 298, 453a
 1723 – 453a, 488
 1724 – 74, 102, 391a
 1725 – 174, 294, 376, 381, 456
 1726 – 168, 431, 467, 445, 488
 1727 – 23, 74
 1728 – 310, 32 a
 1729 – 389
 1730 – 199, 287, 399, 406
 1731 – 228, 289, 299, 302, 732, 348
 1733 – 220, 248, 293, 426, 455
 1734 – 32, 173
 1735 – 65, 221, 413, 462
 1736 – 231
 1737 – 22, 32, 80, 352, 359
 1738 – 32, 72, 459
 1739 – 2, 57, 220, 228, 453, 463
 1740 – 2, 324, 436
 1741- 391a
 1742 - 391a
 1743 – 152.
 1744 – 144, 296, 327, 436
 1745 – 105, 144, 190
 1746 – 396
 1747 – 25, 57, 168, 207
 1748 – 26, 105, 128, 180, 204, 455
 1749 – 306, 318, 331
 1750 – 64, 332
 1752 – 74, 415
 1754 – 221
 1755 – 441
 1757 – 65
 1758 – 49, 189, 402a
 1760 – 380
 1761 – 205, 358, 362
 1762 – 266, 362
 1763 – 138, 314, 332
 1764 – 124
 1765 – 237, 467
 1769 – 103, 222
 1770 – 23, 193, 236
 1771 – 99
 1772 – 25, 65
 1773 – 462
 1774 – 25, 367, 460
 1775 – 49
 1776 – 132
 1777 – 145, 333, 378
 1778 – 40

1779 – 25, 57
1781 – 486
1782 – 96
1786 – 96
1788 – 32
1790 – 130
1791 – 397
1792 – 32, 398
1793 – 260
1794 – 461
1795 – 5
1796 – 6, 261, 265, 450
1797 – 11, 371, 433
1798 – 281
1799 – 265, 307
1800 – 103, 128
1801 – 36, 42, 116, 268, 490
1802 – 65, 78, 400
1803 – 478, 480
1804 – 91
1805 – 10, 91
1807 – 35
1808 – 78, 132, 215, 310, 337
1810 – 393
1811 – 200, 463, 470
1812 – 325
1814 – 251
1815 – 58
1817 – 344
1818 – 103
1819 – 102, 103, 149
1821 – 338
1822 – 97, 225, 397
1826 – 103, 473
1829 – 271
1831 – 489
1833 – 292
1834 – 265
1835 – 344
1836 – 10, 115, 132, 484, 490
1838 – 387, 489
1840 – 304
1841 – 271
1843 – 37
1845 – 202
1846 – 489
1847 – 141
1850 – 463
1851 – 87
1852 – 327
1853 – 91, 327
1854 – 5, 153, 205, 210, 219, 488
1855 – 153
1856 – 153
1857 – 473
1859 – 245, 249
1863 – 473
1864 – 33
1866 – 425, 486.
1867 – 10
1868 – 387
1870 – 124
1871 – 237
1873 – 10
1874 – 95
1877 – 37
1879 – 37
1886 – 25
1890 – 25, 187
1904 – 489
1913 – 35
1915 – 372
1920 – 230, 480
1923 – 351
1924 – 415
1925 – 205, 217, 259
1926 – 491
1927 – 20, 315, 357
1928 – 394
1931 – 143
1942 – 232.

Предметно-тематичний покажчик

- Авторські примірники** 53–56, 83, 85, 88, 90–92, 97, 101, 159
- Демографічна інформація** 23, 25, 49, 65, 118, 281, 295, 335, 352, 493.
- Друкарі, мистецтво книги, реставрація книг, каталоги** 10, 73 а, 98, 102, 109, 111, 112а, 113, 115, 116, 124, 128, 132, 141, 144, 147, 149, 163, 171, 173, 175, 195, 200, 201, 260, 310, 332, 342, 347, 351, 456, 470, 480, 484.
- Записи релігійно-повчального змісту, історія церкви, церковне будівництво** 1, 2, 6, 8, 13, 21, 25, 54, 56, 61а, 65, 76, 95, 99, 112а, 118, 142, 144, 149, 165, 194, 195, 212, 229, 239, 264, 270, 275–277, 323, 330, 357, 366, 367, 368, 402а, 407, 454, 486, 487.
- Записи природничого характеру, стихійні явища, епідемії** 10, 25, 26, 32, 103, 168, 270, 327, 352, 436, 459, 466, 486, 489.
- Історичні записи, хроніки, громади, братства (див. також Географічний покажчик)** 4, 27, 32, 38, 54–56, 78, 79, 126, 131, 133, 134, 156, 157, 159, 166, 168, 169, 178, 181, 275, 323, 341, 354, 358, 367, 369, 436, 429, 436, 441, 443, 446, 449, 455а, 459, 460, 461, 463, 473, 487, 489.
- Історичні особи (див. також Іменний покажчик)** 3, 4, 8, 9, 15, 21, 24, 27, 28, 28 а, 34, 36, 54, 56, 61а, 90–92, 133, 134, 157, 186, 194, 212, 223, 238, 241, 298, 323, 367, 377, 387, 388, 395, 423, 425, 428, 432, 448, 469, 470.
- Козацькі записи** 84, 106, 115, 127, 159, 199, 327, 334, 368, 371, 482.
- Література, мова, фольклор:** 20, 25, 54, 56, 60, 61, 61а, 67, 73, 80, 95, 100, 110, 113, 114, 123, 135, 142, 163, 169, 182, 184, 194, 195, 230, 241, 270, 275, 323, 330, 366, 377, 397.
- Побутово-господарські записи (див. також Покажчик книжкових цін)** 10, 74, 175, 181, 193, 241, 342, 354, 391а, 392, 408, 472.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ ТА АБРЕВІАТУР

- ап. – апостол
апп. – апостоли
арк. – аркуш
архієп. – архієпископ
архім. – архімандрит
б-ка – бібліотека
ВДС – Волинська духовна семінарія
вмц. – великомучениця
вмч. – великомученик
гл. – гласи
друк. – друкарня
еп. – єпископ
єпарх. – єпархія
зв. – зворот
зол. – золотий, злотий
ігум. – ігумен
іл. – ілюстрація
К. – Київ
КБМ – Київський Братський монастир
КВМ – Київський Видубицький монастир
КДА – Київська духовна академія
КМА – Києво-Могилянська академія
КМЖМ – Київський Межигірський монастир
КММ – Київський Михайлівський монастир
КМПМ – Київський Микільський пустельний монастир
КПЛ – Київська Печерська лавра
л. л. – лічба литовська
Л. – Львів
М. – Москва
митр. – митрополит
м-р – монастир
НБУВ – Національна бібліотека України імені В.І Вернадського
патр. – патріарх
ПДС – Подільська духовна семінарія
пов. – повіт
пресвіт. – пресвітер
прим. – примірник
рах. – рахунок
рел. – релігійний
рукоп. – рукопис
с. – сторінка
св. – святий
свв. – святі
ст. – століття
тал. – таляр
тит. арк. – титульний аркуш
флор. – флорин
хр. – храм
ц. – церква
церк. – церковний
шп. – шпальта

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ З МАРГІНАЛІСТИКИ*

Адрианова В. Материалы для истории цен на книги в древней Руси XVI–XVIII в. – СПб., 1912. – VI, 162 с.

Апанович Е.М. Вкладные, владельческие, дарственные записи и приписки переписчиков XVI–XVIII вв. на рукописных книгах ЦНБ АН УССР // История книги и издательская деятельность. – Л., 1977. – С. 22–52.

Апанович Е.М. Записи на рукописных книгах ЦНБ АН УССР и их источниковедческое значение // Книговедение и его задачи в свете актуальных проблем советского книжного дела : Тез. докл. II Всесоюз. науч. конф. по пробл. книговедения: Секция рукопис. книги. – М., 1974. – С.27–31.

Апанович Е.М. Записи на рукописных книгах ЦНБ АН УССР // Проблемы рукописной и печатной книги : [Сб. науч. тр.]. – М., 1976. – С. 70–86.

Апанович Е.М. Историческая рукописная книга XVII–XVIII вв. в фондах Центральной научной библиотеки АН УССР // Книга в России до середины XIX века. – Л., 1978. – С. 196–200.

Апанович Е.М. Распространение рукописной книги на Украине в XVIII в. // Книга в России до XIX в. – Л., 1985. – С. 30–35.

Апанович О.М. Читацьке середовище України XVIII ст. // Рад. літературознавство. – 1983. – № 5. – С. 43–49.

Асафов К.М., Протасьева Т.Н., Тихомиров М.Н. Записи на книгах старой печати XVI–XVII вв. // АЕ за 1961 г. – М., 1962. – С. 276–344

Бакланова Н.А. Значение владельческих записей на древнерусских книгах как источник для истории русской культуры // АЕ за 1962 г. – М., 1963. – С. 197–205.

Бондар Н.П. Примірники Острозької біблії у фондах НБУВ // Укр. археогр. щорічник. – К., 2004. – Вип. 8/9. – С. 139–154.

Боянівська М.Б. Українська рукописна книга в XV – першій

* Подана у виданні основна бібліографія не є вичерпною, вона лише надає уявлення про розвиток маргіналістики і дозволяє зробити висновки щодо вкладу Маргарити Шамрай в розвиток цього напрямку книгознавства, а також, можливо, посприє подальшим дослідженням у цій галузі.

половині XVII ст.: виробництво та поширення : Дис. ... канд. іст. наук . – Л., 1994. – 202 с.

Галишев С. Записи XVI–XVIII вв. в системе исторических источников (Вопросы методики исследования и условий классификации) // Тез. докл. конф. “Духовная культура Урала: Лингвистика, Археология, Этнография”. Свердловск, 3–5 февр. 1987. – Свердловск, 1987. – С. 39–42.

Герасимова-Персидская Н.А. Записи на певческих рукописях XVII–XVIII вв. // Памятники культуры: Новые открытия. Письменность. Искусство. Археология. Ежегодник. 1976. – М., 1977. – С. 32–40.

Дубровіна Л.А., Гальченко О.М., Іванова О.А. Кодикографія української та східнослов'янської рукописної книги і кодикологічна модель структури формалізованого опису рукопису. – К., 1992. – 156 с.

Дианова Т.В., Костюхина Л.М. Записи как одна из кодикологических особенностей рукописей Иосифо-Волоколамской библиотеки // Тр. ГИМ. – М., 1989. – Вып. 79. – С. 25–47.

Еселевич И.Э. Из палеографических наблюдений над записями и приписками на древнерусских пергаменных рукописях // Учен. зап. Горьк. ун-та. Сер. лингвист. – 1964. – Вып. 68. – С. 231–236.

Зернова А.С. Книги кирилловской печати, изданные в Москве в XVI–XVIII веках. Сводный каталог. – М., 1958.

Запаско Я., Ісаєвич Я. Пам'ятки книжкового мистецтва. Каталог стародруків, виданих на Україні. Кн.1 (1574–1700). – Л., 1981. – 133 с.

Зданевич Б. Каталог інкунабул. – К., 1974. – 248 с.

Зернова А. Начало книгопечатания в Москве и на Украине. – М., 1947.

Известия Церковно-археографического общества КДА за 1893 год. – К., 1894.

Іваннікова М. К. Записи на книгах як мікроджерела історії кодексу (на прикладі світської книги) в контексті розвитку книжкового джерелознавства // Наук. пр. НБУВ. – 2004. – Вип. 13. – С. 401–440.

Ісаєвич Я.Д. Маргіналії – важливе джерело історії та культури // Ісаєвич Я.Д. Літературна спадщина Івана Федорова. – Л., 1989. – С. 142–143.

Кніга Беларусі. Зводны каталог. – Мінск, 1986.

Колосовська О.М. Маргінальні записи на кириличних стародруках – джерело до вивчення історії культури України // Архівознавство. Археографія. Джерелознавство: Міжвідомчий науковий збірник. – К., 2001. – Вип. 3: Джерелознавчі дисципліни. – С. 312–326.

Левочкин И.В. Крестьянские записи на рукописных книгах XVI – первой половины XIX в. (по материалам Музейского собрания ГИМ) // Книга в России до середины XIX в. : III Всесоюз. науч. конф. : Тез. докл. – Л., 1985. – С. 57–59.

Костюхина Л.М. Записи XIII–XVIII вв. на рукописях Воскресенского монастыря // АЕ за 1960 г. – М. – 1961. – С. 273–291.

Костюхина Л.М., Покровская В.Ф., Розов Н.Н., Тихомиров Н.Б., Щепкина М.В. Описание сборников // Методическое пособие по описанию славяно-русских рукописей для Сводного каталога рукописей, хранящихся в СССР. – М., 1973. – Вып. 1. – С. 214–228.

Лебедев А.Н. Надписи на старинных книгах // Книговедение. – 1986 – № 1/2. – С.1–34.

Панкевич I.B. Записи на прикарпатських церковних книгах // Наук. зб. т-ва “Просвіта” – Ужгород, 1937. – Кн. 12. – С. 10–62.

Панкевич I.B. Покрайні записи на підкарпатських церковних книгах XVI–XIX вв. // Там само. – 1929. – Р. 6, ч. 2. – 1937. – Р. 12, ч. 3. – Прага, 1947. – С. 7–11.

Перетц В.Н. Исследования и материалы по истории старинной украинской литературы XVII–XVIII вв. – М. ; Л., 1962.

Петров Н.И. Очерки из истории украинской литературы XVII и XVIII веков. Киевская искусственная литература XVII–XVIII ст., преимущественно драматическая. – К., 1911.

Петров С., Бирюк Я., Золотарь Т. Славянские книги кирилловской печати XV–XVIII вв. Описание книг, хранящихся в ГПБ УССР. – К., 1958. – 263 с.

Петровский С. Златоверхий Михайловский монастырь в Киеве. – Одесса, 1902.

Петрушевич А.С. Рассуждение о важности исторических записок и надписей яко источнице для нашей истории // Научный сборник, издаваемый литературным обществом Галицко-Русской митрополии. – Львов, 1865. – Вып. 1: Литературное отделение.

Пихоя Р.Г., Шашков А.Т. Записи на рукописных и старопечатных книгах XVI–XVII веков собрания Уральского университета // Федоровские чтения. – М., 1982.

Поздеева И. Ранняя кириллическая книга. Историко-культурное значение поэкземплярного описания // Solanus: International Journal for Russian and East European Bibliographic? Library and Publishing Studies. N. S – 1996. – Vol. 10. – С. 131.

Попов П. Слов'янські інкунабули Київських бібліотек // Бібліол. вісті. – 1924. – № 1–3.

Риженко Я. Вкладні записи (матеріали) // Наук. зб. Харк. н.-д.

катедри історії укр. культури. Етнологічно-краєзнавча секція. – 1927. – Вип. 1. – С. 125–129.

Рукавицина Є. Київський митрополит Євгеній Болховітінов // 36. Спеціальні історичні дисципліни. 2. – К., 1998. – С. 329–332.

Сметанина С.И. Записи XVI–XVII вв. на рукописах собрания Е.Е. Егорова // АЕ за 1963 г. – М., 1964. – С. 358–397.

Столярова Л.В. Древнерусские надписи XI–XIV веков на пергаменных кодексах. – М., 1998. – 414 с.

Тихомиров М.Н. Записи XVI–XVII вв. на рукописах Чудова монастыря // АЕ за 1958 г. – М., 1960. – С. 11–36.

Франко І.Я. Записки проти книгокрадів у старих книгах та рукописах // ЗНТШ. – 1907. – Т. 77. – С. 173–176.

Франко І.Я. Кінцеві записки в староруських рукописах // ЗНТШ. – 1906. – Т. 74. – С. 145–149.

Шамрай М.А. Невідомі записи Лазара Барановича // Бібл. вісн.– 2001.– № 3. – С. 29–32.

Ханенко Н. Дияруш или журнал оказий и церемоний случающихся при дворе гетьмана И. Скоропадского. – М., 1858.

Ціборовська-Римарович І., Лабинцев Ю., Стадниченко І. Книги Франциска Скорини у зібранні ЦНБ НАНУ. – К., 1991.

Шамрай М. Острожская библия в фондах ЦНБ АН УССР // Федоровские чтения, 1981. – М., 1985. – С. 205–207.

Шамрай М. Лексикон Памви Беринди як об'єкт книгознавчого дослідження // Питання східно-слов'янської лексикографії XI–XVII ст. – К., 1979. – С.158–159.

Яворский Ю.А. Два замечательных карпаторусских сборника XVII в., принадлежащих Киевскому университету Св. Владимира: описание рукописей и тексты. – К., 1909.

Яворский Ю.А. Исторические, личные, вкладные и другие записи в карпаторусских рукописных и печатных книгах XVI–XIX вв. // Наук. зб. т-ва "Просвіта". – Ужгород, 1931. – Р. 7/8.

СПИСОК ІЛЮСТРАЦІЙ

1. № 56*. Записи Л. Барановича на власному творі *Труби словес.*
2. № 56. Записи Л. Барановича на власному творі *Труби словес.*
3. № 78. Вкладний запис Й. Борецького.
4. № 95. Полемічний коментар Аноніма до твору І. Галятовського *Ключ розуміння.*
5. №135. Сатира на п'яниць 17 ст.
6. № 153. Записи Аноніма 19 ст.
7. № 241. Автограф П. Могили.
8. № 316. Автограф А. Радивиловського.
9. № 391а. Вкладний запис 18 ст. до Гамаліївського монастиря. Господарчий запис 18 ст.
10. № 481. Автограф архим. І. Зайчковського.
11. № 487. Запис про смерть Л. Барановича.
12. № 487. Запис про заснування і освячення Михайлівської церкви Видубецького монастиря у Києві 17 ст.

* Вказується порядковий номер за Описами.

На вѣсѣхъ словахъ

СЛОВО НА ВОЗНѢСЕНІЕ ГЛАГОЛА
И СПАСА НАШЕГО ІІСЪ ХРИСТА.

Бже ситѣ вѣмѣ, да азѣ нѣдѣ, аще ко мѣ нѣдѣ
азѣ, ѡтѣшнѣтелъ не прїидѣтъ к вѣмѣ: Аще же
нѣдѣ, поганѣ егѣ к вѣмѣ.

Слово естъ глагола нѣдѣ кѣ ѡтнѣкѣмѣ глагола,
напѣсана же ѡ стѣгѣ евангѣла Іоанна, вѣ глагола: ѡ
кѣ Заулаѣ, итѣ.

Отѣшнѣтелъ естъ намѣ хрѣ, иже естъ
истинна: азѣ есмѣ вѣмѣ до коуанѣ
вѣка. Глагола естъ: нѣш и земамѣ мѣмѣ
нѣдѣ, слава же моѣ нѣмѣ нѣдѣ.
А егда глагола: бже ситѣ вѣмѣ, да азѣ
нѣдѣ, иже слово твоѣ, егда ты слово бже глагола
нѣдѣ, мѣмѣ нѣдѣ, ѡтѣшнѣтелъ твоѣ естъ сѣ намѣ
до коуанѣ вѣка, ещѣ вѣмѣ и не кончѣтъ, ты же
нѣдѣ естъ сѣ намѣ: егда нѣдѣ кѣ оцѣ,
глагола: аще не нѣдѣ азѣ, ѡтѣшнѣтелъ не прїидѣтъ к вѣмѣ:

Евангѣлиумъ стѣгѣ евангѣла Іоанна
кѣ глагола: ѡтѣшнѣтелъ твоѣ естъ сѣ намѣ
до коуанѣ вѣка, ещѣ вѣмѣ и не кончѣтъ, ты же
нѣдѣ естъ сѣ намѣ: егда нѣдѣ кѣ оцѣ,
глагола: аще не нѣдѣ азѣ, ѡтѣшнѣтелъ не прїидѣтъ к вѣмѣ:

1. № 56. Записи Л. Барановича на власному творі Труби словес.

Handwritten text in Church Slavonic script, likely a manuscript page. The text is densely written and appears to be a liturgical or theological work. The script is highly stylized and characteristic of the 17th-century Ukrainian Church Slavonic. The text is written in a single column, with some marginalia visible on the left side. The ink is dark, and the paper shows signs of age and wear.

2. № 56. Записи Л. Барановича на власному творі Труби словес.

КАЗАНИЕ БУНА

ѿ СНА И ДУА СТОГО, ПОНЕВѢЖЕ СНА И ДУА
 СТЫИ ѿ ОЦА СЪТЪ, ТАКЪЖЕ ОЦЪ СНА РО-
 ДИТЪ, И ДУА СТОГО ИСПЪКАЕТЪ! СНА РОДИТЪ
 ПРЕЗ РОЗУМЪ СВОИ, ГДА ПОЗНАВАЕТЪ ОЦЪ
 СЕБѢ САМОГО, НАТОГЪ ЧАКЪ ПРАТІА ѿЦЕВСКІИ
 ОБРАЗЪ, ѿЦЕВКОЕ СЛОВО ІУМНОЕ, КОТОРОИИ
 ОБРАЗЪ, АЛЕКО КОТОРОЕ СЛОВО, НАЗЫВАЕТЪСЯ
 СНОМА БЖИМЪ, ДУА СТОГО ЗАКЪ ПРЕЗ ВОЛИ
 СВОИ ОЦЪ ИСПЪКАЕТЪ, ГДА СЕБѢ САМОГО ЛИ-
 БИТЪ ОЦЪ, НА ТОИ ЧАКЪ СРАТІА ѿЦЕВСКА
 ЛИБОВЪ, КОТОРАА НАЗЫВАЕТЪСЯ ДУОМЪ СТЫИ,
 И ТЫМИ РОЗНЫМИ СПОСОБАМИ ВЫНИКАЮТЪ; РО-
 ЗНАТЪСЯ МЕЖА СОБОИ, СНА И ДУА СТЫИ,
 ЖЕ СНА РОДИТЪ ПРЕЗ РОЗУМЪ ѿЦЕВСКІИ, ДУА
 СТЫИ ПОХОДИТЪ, ПРЕЗ ВОЛИ ѿЦЕВСКІИ, ГДА
 ЕДНАКЪ МОЖИМО, ЖЕ ОЦЪ ПЕРШИИ ЕСТЬ, ѿ
 СНА И ДУА СТОГО, МАМО ВѢДАТИ, ЖЕ ТАА
 ПЕРШОИИ НЕ ЕСТЬ БЕДАДЪ НАТЪРЫ АБО ИГНО-
 РИ, ХНЕА ТЫАКО БЕДАДЪ ПОРЪДКЪ, АЛЕКО БЕ-
 ДАДЪ РОЖАН ВЪЗІТЪСЯ, АЛЕКО БЕДАДЪ МЫСЛИ
 АНДЕКОИ, АЛЕДАДЪ НАТЪРЫ, ЗАВШИ ПРЕ ВЪККИ
 ПОШОЛЪ ЗБГОМЪ ОЦЕМЪ БЫА СНА И ДУА
 СТЫИ, И НЕ БЫА ЖАДНОИ МЕНЪТЪ, КОТОРОИ
 БЫ МЪАЪ БЫТИ ОЦЪ БЕЗ СНА И ДУА СТОГО,
 БО ЗАВШИ ПРЕ ВЪККИ БЪ ОЦЪ ЗНААЪ И АБЕНАЪ
 СЕБѢ САМОГО, ЗАТЪМЪ ЗАВШИ ПРЕ ВЪККИ, ПО-

БИМАМИ
 КНИЖА
 ХРИСТА
 ДА ИДИ

СТОГО
 ЖЕ АТО
 ДУА

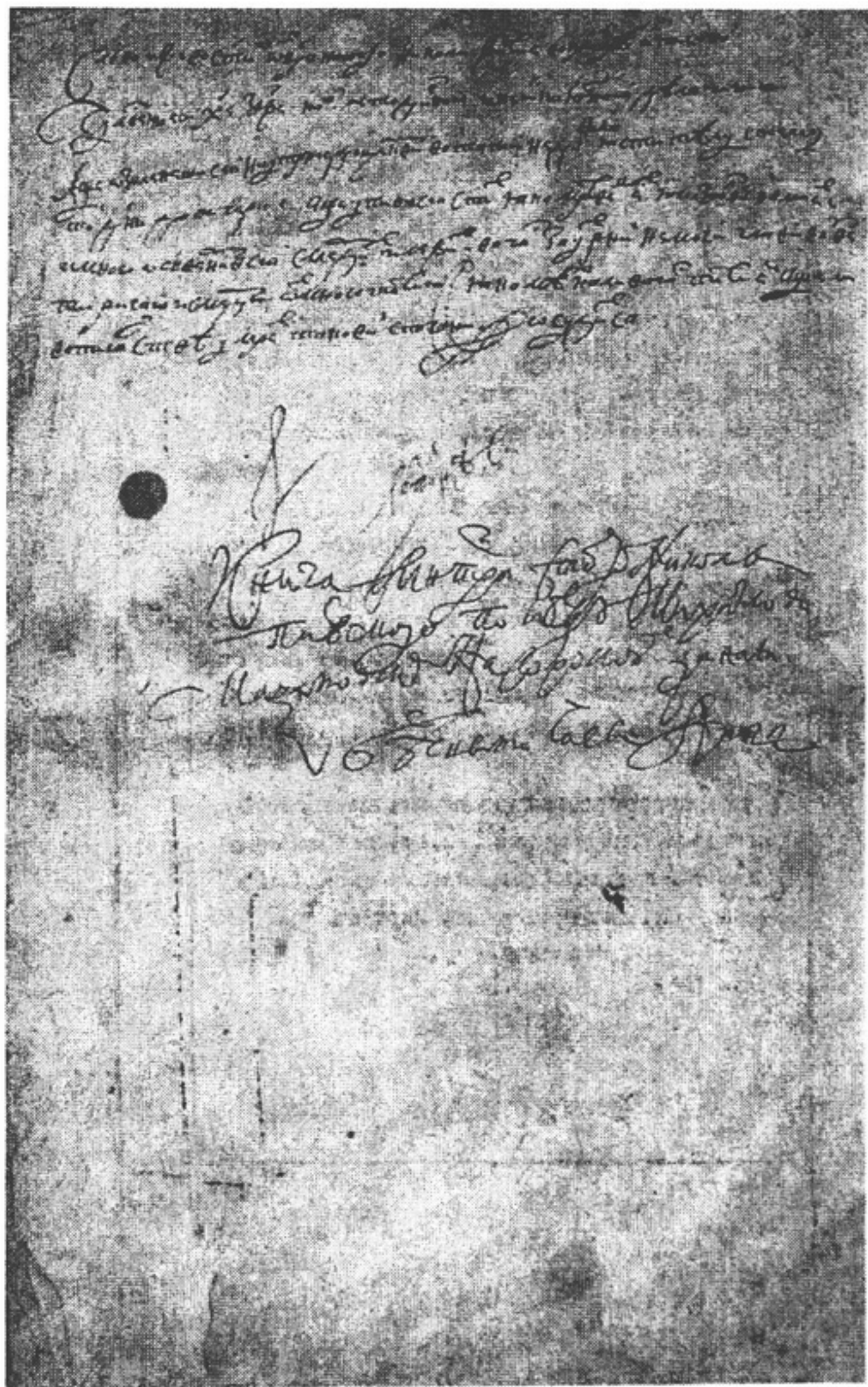
ОЦА ИНИ
 КОМУ АН
 ДА КНИЖА

ДОГЪТИ
 ПРАТІА
 СНА И ДУА
 СТОГО

КОМУ АН
 ДОГЪТИ
 ПРАТІА

ПОЛЪ

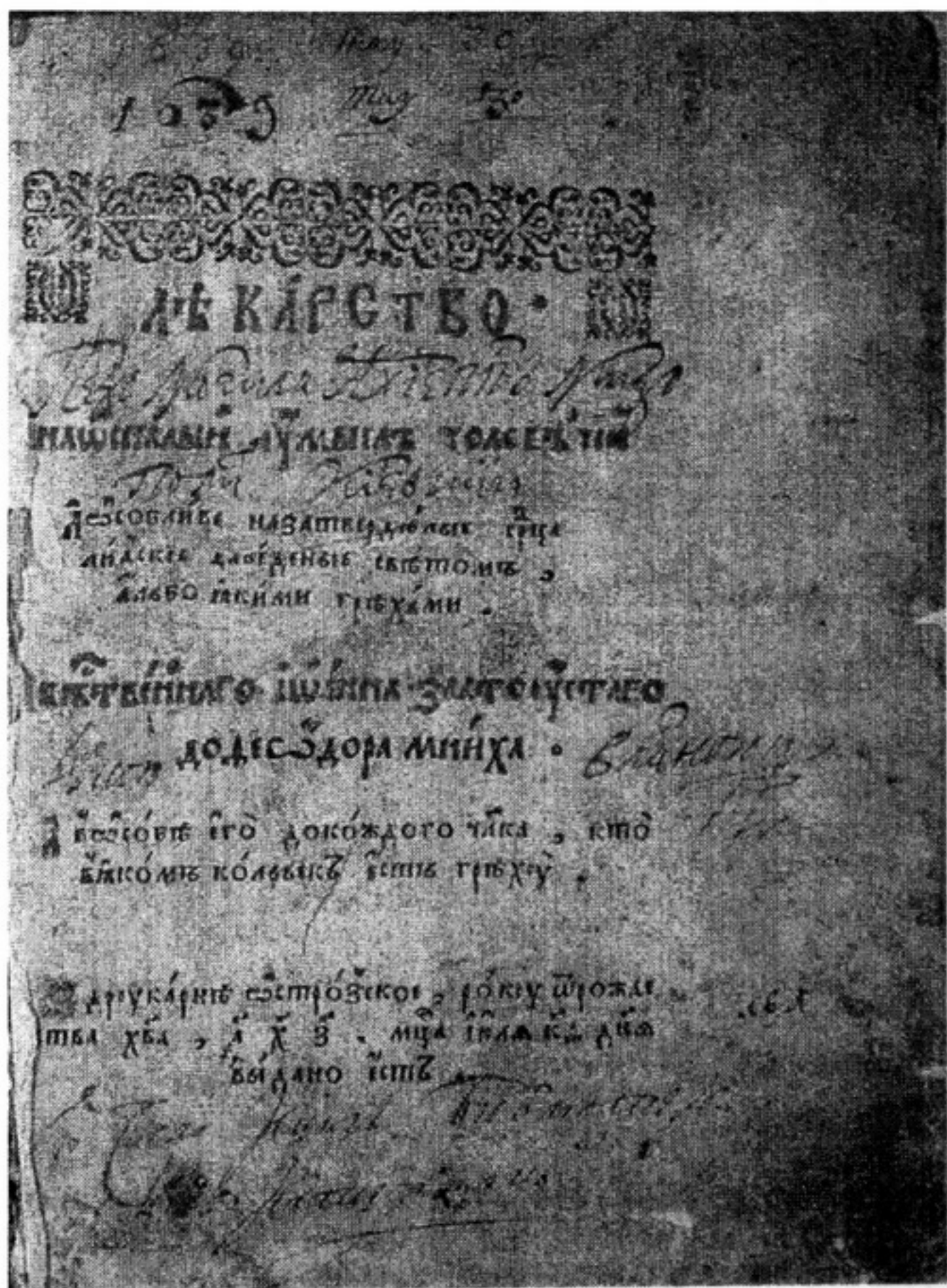
4. № 95. Полемічний коментар Аноніма до твору І. Галятовського Ключ розуміння.

5. № 135. Сатира на п'яниць 17 ст.

6. № 153. Записи Аноніма 19 ст.

7. № 241. Автограф П. Могилы.

Авг. Радивилівський

№ 693.
9.

ЖЕЗЛЪ

Handwritten text on the right side of the page, possibly a list of names or a signature.

ПРЕКЛОНЯ
НА ПРАВАУСТАТО МИСЛИВНО СЪДЪ ПРИБОЛЪМО ПОСЛАТА ЦРКВИ
ДУХОВНО
БО УСТАВНО КОЛЕСНИЦА ТО БЪДЪ
НАКАЗАНИЕ И ПОКОРЕНІЕ СЪДЪ
КЪЗНИЦА
НА ПОДЪВІИ КИТОКОЛІВНИЦЪ И ДЪВНИЦЪ КОЛЕСЪХЪ ВЪ СЪДЪ
ХРГОСО НАПЕДАВНИЦЪ
СОШЪ ШИВНИЦЪ И ШИВНИЦЪ И ШИВНИЦЪ И ШИВНИЦЪ ПОСЛАТІЕХЪ
БАГОУЧИВЕНІЕХЪ ТЪСАНІЕХЪ И МОДІВІЕХЪ
КРАСНОГО СЪДЪ ЦЪА И КРАСНОГО КЪСА АЛЪДІА МИХАНЪВНИЦА
КІА ВІДІА И АЛІА И БЪСА ГЪІІИ СМОДІАКЪА ВЪНІЕХЪ
ШОМЪ ИГОПАСАНОМЪ И ПРІКЛОНІОМЪ СЪДЪ МОШЪ
ВЪ СЪДЪ СЪДЪ И СЪДЪ СЪДЪ

Handwritten text at the bottom of the page, possibly a signature or date.

8. № 316. Автограф А. Радивилівського.

ГОРЕ ДУШЕ БЕНТЛЕМЪ И КЪТЦА
И БРАЖДИ И ДЪВАНЦИНМЪ . ГОРЕ
ВРЕМЪ ЕЖЕ О ЗАПИСЕ ДУХА ГНХЪ,
И РАДАШНМЪ . И О ВЪСМЪ СПЕШИ
И БЕРИ ГУШНМЪ . И ТАКЪ БУХЪ
ГО РЕУСИ БИРТЬ . ЛУЧШЕ
БЫ ИМЪ ПЕРИ ДИ

ТНІА

Иванъ Павловичъ
М. Васильевичъ Смирновъ Александръ
Гавриловичъ Яковъ и Протопопъ, Лаврентій
Ивановъ, Евдокимъ, Федотъ, Климъ,
Михайло Савинъ, Яковъ, Власъ, Семеновъ,
Семёнъ, Иванъ, Давидъ, Степанъ, Власъ,
Александръ, Пётръ, Моисей

КЪ ННЦНМЪ , ИЛИ АПАЪ И ЕУАЛІЕ . И СІН БО
ИУТА НОЗЕ ІНБЕ . И ЧТОІА ІЗВМѢВІНТЪ
БЛАСЫ МАРИНЫ . ЗДЕ ЖЕ И ШИИДЕ СІМОН
БЕ НИКАІОТИКИМЪ , И ШИЕРАНЕІН . И
ЕЖЕ ЦРКОВНЫА ДАРЫ КРАДЪТЪ ШІНИНИЦИ
ЗДЕ ЖЕ КАКШ ДА И ЛАЗАР ІУСІНТЪ , И ШЕХО
ДЕ БО ІЕРЛІМЪ , И ШЕ ФІННЦЕ ІЗ ШЕРАЖЕ
НІЕ . ЗАЧАЛО , МАД , ШЕ МРТИ ХРГОВЕ .
И КАКШ ІНВЕ ІВѢТА БОУДЕТЕ . И ЕЖЕ ВЕ
РВАТИ ВЪ БГА . И ВѢРВАТИ ЕЖЕ ЕГЪ ЕРТА ,
И ВѢРВАТИ ЕГЪ , А НИКИМЪ ІНОМЪ . И
ПАКИ КТО НЕВѢРОВАЕТЪ , ІЗЪ НЕІВЖДУ
ЕШУЕ , ЗАНЕ СІМЕА ШІУДИТЪ . ЗАЧАЛО ,
МЕ , ДІАДІМА ЗІВЕТІА , КІРІНА
НІРН ВЪ МАРКЕ , ЗАЧАЛО ВЪ . НІРН
ВЪ ЛДКЕ , ЗАЧАЛО , НЗ , ЕЖЕ
ШЕТАЕ ХРГОВЕ , КАКШ
ШІНИНИЦЫ І

СТАВАМЕ

ТІА

Постыица ирме иацрива е: Архидеяста Епископа Мирона и преревадана
Богословски Епископа Ириодисаи Богослова Пророкаста. Словехи. Протоколат
Того Министра Канонически Служащого.

Наиже же пакко Основана Школица, не достала рече Епископа Ириодисаи (иже
Служащого еста, отсроче и нешто еста. Словехи. иже еста.

Пакко Словехи и дна иже иже еста, нека ирравае, и аждоб тати
Словехи.

Того Словехи и: е. в.ц.ц. Протоколат Богослова и преревадана
Протоколат Богослова и преревадана.

Нова Црква Св. Д. Михаїла існотана вт: з бискупсько
 монастир, фойв соборна хрѣ: вхтѣ. Іонн аі.
 і (сочасно) каміоні урбані, уа. Іоанн, іі. Кості
 Іоанн Михаїла мѣлашчєнаго, Поіовинна стародѣ
 еско. Іоанн існотані, Іоанн Іоаннотані мѣсто, Са
 бланнѣ Іоанн, и Промѣрѣ Митрополіи Православнѣ
 Іоанн: Валентин Іоанн, и Іо Са Ступальнах са
 Іоанн, Іоанн існотані, Іоанн Іоаннотані и Іоанн
 Іоанн Ступ: Михаїла Іоанн Синаіані, Іоанн
 Іоаннотані, Іоанн Іоаннотані, и Іоанн Іоаннотані. Са
 Іоаннотані до Іоаннотані стѣн поледи: и Іоанн
 Іоаннотані, и Іоаннотані. Іоанн Іоаннотані, Іоаннотані: Іоанн
 и Іоаннотані: Іоаннотані до Іоаннотані Іоаннотані.
 Іоаннотані са сопо са Іоаннотані Іоаннотані
 Іоаннотані, Іоаннотані Іоаннотані. и Са Іоаннотані Михаї
 Іоаннотані Іоаннотані, са Іоаннотані са Іоаннотані Іоаннотані
 Іоаннотані, Іоаннотані Іоаннотані Іоаннотані Іоаннотані Іоаннотані.
 Са Іоаннотані и Іоаннотані Іоаннотані, и Іоаннотані Іоаннотані
 Іоаннотані Іоаннотані Іоаннотані. Іоаннотані Іоаннотані Іоаннотані,
 Іоаннотані до Іоаннотані: Іоаннотані Іоаннотані Іоаннотані: Іоаннотані:
 Іоаннотані: Іоаннотані Іоаннотані. Іоаннотані: Іоаннотані. и Іоаннотані: Іоаннотані:
 Іоаннотані Іоаннотані Іоаннотані. и Іоаннотані Іоаннотані: и Іоаннотані Іоаннотані.
 Іоаннотані Іоаннотані, Іоаннотані Іоаннотані Іоаннотані: Іоаннотані, Іоаннотані
 и Іоаннотані Іоаннотані Іоаннотані Іоаннотані Іоаннотані, до Іоаннотані са Іоаннотані.

12. № 487. Запис про заснування і освячення Михайлівської церкви Видубецького монастиря у Києві 17 ст.

ЗМІСТ

Переднє слово	3
Маргіналії в стародруках: проблема дослідження	6
Описи	18
Показчик книжкових цін	250
Іменний показчик	261
Географічний показчик	300
Хронологічний показчик	310
Предметно-тематичний показчик	313
Список скорочень та абревіатур	314
Список літератури з маргіналістики	315
Список ілюстрацій	319

Наукове видання

ШАМРАЙ Маргарита Агапівна

**МАРГНАЛІ В СТАРОДРУКАХ
КИРИЛИЧНОГО ШРИФТУ 15–17 ст.
З ФОНДУ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ В.І. ВЕРНАДСЬКОГО**

Затверджено до друку Вченою радою
Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського

Філологічна редакція

Н. М. Зубкової

Оригінал-макет

С. Г. Даневича

Під. до друку 06.04.05. Формат 60x84/16. Офс. друк. Папір офс. № 1.

Ум. друк. арк. 21,0. Обл.-вид. арк. 18,26. Тир. 300 пр. Зам. 9.

Друкарня Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського.

03039, Київ-39, просп. 40-річчя Жовтня, 3.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції ДК № 1390 від 11.06. 2003 р.